

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/15-09/47
URBROJ: 65-16-02

Zagreb, 9. veljače 2016.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Godišnje izvješće Hrvatske narodne banke za 2014. godinu*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora, sukladno odredbi članka 62. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci ("Narodne novine", broj 75/08 i 54/13) dostavila Hrvatska narodna banka, aktom od 29. svibnja 2015. godine.

PREDSJEDNIK

akademik **Željko Reiner**

HNB

GUVERNER

Trg hrvatskih velikana 3, 10002 Zagreb
tel.: 01 45 64 781, 45 64 555 / faks: 01 45 50 598, 46 10 551
www.hnb.hr

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	01-06-2015		
Klasifikacijska oznaka:	021-12/15-09/47	Org. jed.	65
Urudžbeni broj:	324-15-01	Pril.	1
		Vrij.	CD

Ur.broj:483-020/29-05-15/BV

Zagreb, 29. svibnja 2015.

gosp. Josip Leko
predsjednik

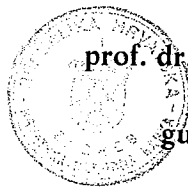
Hrvatski sabor
Trg Sv. Marka 6 i 7
10 000 Zagreb

Poštovani gospodine Leko,

Sukladno odredbi članka 62. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci (Narodne novine broj 75/2008 i 54/2013), u prilogu Vam dostavljam Godišnje izvješće Hrvatske narodne banke za 2014. godinu. Navedeno izvješće također Vam dostavljam i u elektroničkom formatu.

Ukoliko su Vam potrebne bilo kakve dodatne informacije stojim Vam na raspolaganju.

S poštovanjem,

prof. dr. sc. Boris Vujčić

guverner

PRILOG

Na znanje:

- mr. Srđan Gjurković, predsjednik Odbora za financije i državni proračun

HRVATSKA NARODNA BANKA

Godišnje izvješće 2014.

Zagreb, svibanj 2015.

Sadržaj

Sažetak	3
1. Makroekonomska kretanja	7
1.1. Međunarodno okružje	7
1.2. Gospodarska aktivnost	13
1.2.1. Potražnja	14
1.2.2. Ponuda	15
1.2.3. Tržište rada	17
1.2.4. Cijene i tečaj	21
1.2.5. Monetarna politika i novčana kretanja	26
1.2.6. Tržište novca i kamatne stope	36
1.2.7. Financijski sektor	46
1.2.8. Platna bilanca	49
1.2.9. Državne financije	60
2. Instrumenti monetarne politike i upravljanje međunarodnim pričuvama	65
2.1. Instrumenti monetarne politike u 2014.	65
2.1.1. Operacije na otvorenom tržištu	65
2.1.2. Stalno raspoložive mogućnosti	68
2.1.3. Obvezna pričuva	69
2.1.4. Ostali instrumenti	70
2.1.5. Korištenje posljednjeg utočišta likvidnosti	72
2.1.6. Kamatne stope i naknade Hrvatske narodne banke	72
2.2. Upravljanje međunarodnim pričuvama	73
2.2.1. Institucionalni i organizacijski okvir upravljanja međunarodnim pričuvama	73
2.2.2. Međunarodne pričuve HNB-a u 2014.	74
3. Poslovanje kreditnih institucija	81
3.1. Poslovanje banaka	82
3.1.1. Bilanca i izvanbilančne stavke	84
3.1.2. Zarada	93
3.1.3. Kreditni rizik	99
3.1.4. Likvidnosni rizik	109
3.1.5. Valutna usklađenost imovine i obveza	114
3.1.6. Kamatni rizik u knjizi banke	116
3.1.7. Adekvatnost kapitala	117
3.2. Poslovanje stambenih štedionica	122
3.2.1. Bilanca i izvanbilančne stavke	122
3.2.2. Račun dobiti i gubitka	124
3.2.3. Kreditni rizik	126
3.2.4. Adekvatnost kapitala	126
3.3. Izvješće o poslovima bonitetne regulative i supervizije	127
3.3.1. Novi normativni okvir iz područja poslovanja i nadzora kreditnih institucija	128
3.3.2. Supervizija kreditnih institucija	131
3.3.3. Izvješćivanje i analiza sustava kreditnih institucija	138
3.3.4. Zaštita potrošača	139

4. Platni promet	140
4.1. Izmjene i dopune regulative iz područja platnog prometa i deviznog poslovanja.....	140
4.2. Izdavanje odobrenja za pružanje platnih usluga i za izdavanje elektroničkog novca (licenciranje) te <i>passporting</i>	140
4.3. Pritužbe korisnika platnih usluga i imatelja elektroničkog novca	141
4.4. Međuinstitucionalna suradnja u području platnog prometa.....	141
4.4.1. Nacionalni odbor za platni promet i projekt SEPA u RH	141
4.4.2. Vijeće sudionika Nacionalnoga klirinškog sustava.....	141
4.4.3. Sudjelovanje zaposlenika u radnim skupinama tijela Europske unije (donošenje regulative Europske unije)	142
4.5. Poslovanje s ovlaštenim mjenjačima	142
4.6. Međubankovni platni sustavi	142
4.6.1. Hrvatski sustav velikih plaćanja.....	143
4.6.2. Nacionalni klirinški sustav.....	144
4.7. Statistička izvješća o podacima iz platnog prometa	146
5. Poslovanje trezora	148
5.1. Stanje i kretanje gotovog novca izvan banaka.....	148
5.2. Opskrba gotovim novcem.....	150
5.3. Povlačenje i obrada dotrajalih novčanica	151
5.4. Vještačenje novčanica	153
5.5. Izdavanje prigodnoga kovanog novca	153
5.6. Aktivnosti u vezi sa sprječavanjem pranja novca i financiranja terorizma.....	154
6. Javnost rada	155
7. Međunarodna suradnja	156
7.1. Aktivnosti vezane uz članstvo u Europskoj uniji.....	156
7.1.1. Hrvatska narodna banka u Europskom sustavu središnjih banaka i drugim strukturama EU-a	156
7.1.2. Republika Hrvatska i koordinacija ekonomskih politika u Europskoj uniji	156
7.1.3. Koordinacija ekonomskih politika u Europskoj uniji	157
7.1.4. Zakonodavne aktivnosti Europske unije	158
7.2. Međunarodni monetarni fond (MMF)	159
7.3. Banka za međunarodne namire (BIS).....	161
7.4. Suradnja s ostalim međunarodnim financijskim institucijama	162
8. Statistika	163
8.1. Monetarna i financijska statistika	163
8.2. Statistika platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja	164
8.3. Statistika inozemnog duga.....	165
8.4. Ostale statistike	165

Sažetak

Gospodarska aktivnost tijekom 2014. u Republici Hrvatskoj uglavnom je stagnirala i zadržala se tako na niskoj razini s kraja 2013., što je rezultiralo padom realne aktivnosti od 0,4% na razini cijele 2014. godine. Pozitivan doprinos gospodarskim kretanjima dao je rast izvoza. Nasuprot tome, kontrakcija domaće potražnje nastavila se zbog ponovnog intenziviranja pada investicija, razduživanja kućanstava i nepovoljnih očekivanja glede budućih gospodarskih kretanja. Pad cijena sirovina na svjetskom tržištu prelio se na domaće potrošačke cijene, što je, uz potisnute domaće pritiske na porast cijena, rezultiralo smanjenjem inflacije. U takvim uvjetima došlo je do daljnjeg pogoršanja glavnih fiskalnih pokazatelja unatoč provedenim konsolidacijskim naporima, pri čemu je dosegnuta visoka razina javnog duga. Središnja je banka ekspanzivnom monetarnom politikom nastojala poboljšati uvjete financiranja i poticati kreditiranje na domaćem tržištu održavajući stabilnost nominalnog tečaja kune prema euru kao ključan preduvjet za očuvanje financijske stabilnosti. Takva politika HNB-a omogućila je povoljnije zaduživanje države na domaćem financijskom tržištu unatoč rastu državnog duga, ali je dinamiziranje domaće kreditne aktivnosti usmjerene gospodarstvu izostalo. Za preokretanje trendova i dinamiziranje realnog rasta, u kojem Hrvatska zamjetno zaostaje u usporedbi s novim zemljama članicama EU-a, nužno je nastaviti i intenzivirati provođenje strukturnih reforma s ciljem poboljšanja poslovne klime i podizanja konkurentnosti domaćega gospodarstva te povećanja inozemnih izravnih ulaganja, a time i izvoza. Monetarna politika poduprijet će takva nastojanja održavanjem stabilnosti tečaja domaće valute i primjerene likvidnosti financijskog sustava. Nepovoljna makroekonomska kretanja negativno su se odrazila i na bankarski sektor. Pokazatelji profitabilnosti banaka u 2014. znatno su ispod razina koje se smatraju dobrima, iako su se blago poboljšali u odnosu na 2013. Profitabilnost su narušili rastući gubici u kreditnim portfeljima banaka. No, banke imaju visoku adekvatnost kapitala, koja ih čini otpornima na moguće makroekonomske poremećaje.

Promatra li se dinamika gospodarske aktivnosti tijekom godine, realni BDP uglavnom je stagnirao na niskoj razini s kraja 2013., što može upućivati na zaključak da je gospodarska aktivnost dosegla dno poslovnog ciklusa. Međutim, na razini cijele 2014. godine bruto domaći proizvod u Republici Hrvatskoj realno se smanjio za 0,4%, zbog snažnog pada ostvarenog krajem 2013. Tako je od početka krize realiziran kumulativni pad gospodarske aktivnosti od 12,4%. Promatra li se po sastavnicama, u 2014. se nastavio pad domaće potražnje, kojem je poglavito pridonio snažan pad investicija, dok je jedini pozitivan doprinos gospodarskoj aktivnosti došao od izvoza, kojem je pogodovalo jačanje inozemne potražnje glavnih vanjskotrgovinskih partnera Hrvatske. Bruto dodana vrijednost u 2014. pratila je realno smanjenje bruto domaćeg proizvoda. Pritom se BDV smanjio u većini djelatnosti, a ponajviše u građevinarstvu te poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu. S druge strane, bruto dodana vrijednost u industriji je rasla zahvaljujući oporavku gospodarske aktivnosti u prerađivačkoj industriji.

Kretanja na tržištu rada u 2014. obilježila je stagnacija broja zaposlenih osoba na niskoj razini s kraja 2013. S druge strane, broj registriranih nezaposlenih osoba pri HZZ-u snažno se smanjio, no to je prije svega bilo posljedica pojačanog brisanja nezaposlenih osoba iz evidencije HZZ-a zbog nepridržavanja zakonskih odredbi. Prosječna stopa registrirane nezaposlenosti u 2014. smanjila se na 19,7% (s 20,3% u 2013.), dok se međunarodno usporediva anketna stopa nezaposlenosti zadržala na prosječnoj razini od 17,3%. Kada je riječ o cijeni rada, nominalne su plaće stagnirale (0,2%), dok su se realne plaće blago povećale (0,4%) zbog smanjenja potrošačkih cijena.

Prosječna godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena smanjila se s 2,2% u 2013. na -0,2% u 2014. godini. Na kretanje inflacije najveći je utjecaj imalo smanjenje cijena sirovina na svjetskom tržištu, i to posebice cijena prehrambenih proizvoda. U posljednjem tromjesečju 2014. taj je učinak oslabio, ali je ojačao utjecaj smanjenja cijena naftnih derivata nakon snažnog pada cijena sirove nafte na

svjetskom tržištu. Slaba inozemna i domaća gospodarska aktivnost i niska temeljna inflacija u europodručju također su, ali u manjoj mjeri, pridonijele smanjenju domaće inflacije u 2014. Odsutnost domaćih troškovnih pritisaka, koja se ogleda u stagnaciji jediničnih troškova rada, dodatno je pridonosila ostvarivanju niske inflacije.

Višak na tekućem računu platne bilance u 2014. tek se neznatno smanjio (0,7% BDP-a u usporedbi s 0,8% BDP-a u 2013.). Pritom su kretanja u međunarodnoj razmjeni robe i usluga bila bolja nego prethodne godine, i to ponajviše zahvaljujući većem izvozu usluga zbog rasta prihoda od turizma i rasta robnog izvoza, koji je bio brži od rasta robnog uvoza. Istodobno se, međutim, povećao manjak na računu primarnog dohotka, prije svega zbog rasta dobiti banaka i poduzeća u stranom vlasništvu, a povećali su se i kamatni troškovi po inozemnim obvezama. Osim toga, višak na računu sekundarnog dohotka smanjio se u usporedbi s prethodnom godinom zbog slabije raspodjele sredstava primljenih iz fondova EU-a krajnjim korisnicima u odnosu na uplate države u proračun EU-a. Pritom treba istaknuti da se na tekućem i kapitalnom računu platne bilance evidentiraju samo sredstva isplaćena krajnjim korisnicima, dok se primljena, ali neraspoređena sredstva bilježe na financijskom računu. Uzmu li se u obzir i neraspoređena sredstva, ukupan saldo transakcija s EU-om bio je u 2014. pozitivan.

Na tokove kapitala s inozemstvom u 2014. u najvećoj je mjeri utjecalo poboljšanje neto dužničke pozicije banaka, koje su istodobno smanjile svoje inozemne obveze i povećale inozemnu imovinu. S druge strane, dug je države porastao, premda znatno manje nego prethodne godine jer je država dio financijskih potreba osigurala potkraj 2013. godine. Neto inozemna izravna ulaganja povećala su se u odnosu na 2013., no prije svega zbog rasta dobiti domaćih banaka u stranom vlasništvu, dok je priljev vlasničkih ulaganja, isključujući li se utjecaj kružnoga izravnog ulaganja u 2014., bio slabiji nego godinu prije. Najviše ulaganja ostvareno je u ostalim poslovnim djelatnostima, poslovanju nekretninama te hotelima i restoranima.

Poboljšavanje neto dužničke pozicije Hrvatske, koje je započelo još 2011., nastavilo se i u 2014. Neto inozemni dug smanjen je za 0,5 mlrd. EUR, te je na kraju godine iznosio 25,2 mlrd. EUR, odnosno 58,5% BDP-a. Tijekom 2014. bruto inozemni dug porastao je za 0,8 mlrd. EUR i dosegao 46,7 mlrd. EUR, isključivo zbog nepovoljnog učinka međuvalutnih promjena zbog jačanja američkog dolara prema euru. Iako je u pet od ukupno šest izdanja državnih obveznica na američkom tržištu ugrađena zaštita od tečajnog rizika, ona se statistički iskazuje odvojeno na poziciji Financijske izvedenice u sklopu statistike stanja međunarodnih ulaganja. S obzirom na rast duga i smanjenje BDP-a pogoršao se i relativni pokazatelj bruto inozemne zaduženosti, koji je u 2014. iznosio 108,4% BDP-a.

Hrvatska narodna banka nastavila je u 2014. godini voditi ekspanzivnu monetarnu politiku, istodobno održavajući stabilan tečaj kune prema euru, što je ključni preduvjet očuvanja financijske stabilnosti. Ekspanzivna monetarna politika ogledala se u osiguravanju visoke razine kunske likvidnosti monetarnog sustava, kojom središnja banka nastoji pridonijeti poboljšanju uvjeta financiranja na domaćem tržištu. Kreditne su institucije u 2014. u prosjeku raspolagale s većim viškom kunske likvidnosti nego godinu prije (6,5 mlrd. kuna naprama 5,0 mlrd. kuna u 2013.). Zahvaljujući tome, prekonoične kamatne stope na međubankovnom tržištu i na tržištu trezorskih zapisa Ministarstva financija tijekom 2014. godine zadržavale su se na iznimno niskim razinama, pri čemu se trend pada prinosa na trezorske zapise nastavio treću godinu u nizu. Usto, visoka je likvidnost imala povoljan učinak na pad aktivnih i pasivnih kamatnih stopa domaćih banaka. Kamatne stope na kredite tijekom cijele su se godine postupno snižavale za gotovo sve vrste i ročnosti kredita. Pasivne kamatne stope također su se smanjivale, što je utjecalo na tek blagi pad ukupne kamatne razlike tijekom cijele godine.

HNB je, osim održavanjem visoke likvidnosti, u 2014. godini nastojao potaknuti rast plasmana banaka gospodarstvu i otkupom obveznih blagajničkih zapisa. Naime, središnja banka od kraja 2013. potiče kreditnu aktivnost tako da otkupljuje obvezno upisane blagajničke zapise prije roka dospijeca od banaka koje su zabilježile rast kredita odobrenih poduzećima. Unatoč nastojanjima dinamiziranja domaće kreditne aktivnosti u 2014. je izostalo zbog potisnute investicijske potražnje u uvjetima

prezaduženosti velikog broja nefinancijskih poduzeća, nedovoljnih kolaterala u razdoblju pada cijena nekretnina, nastavka trenda razduživanja stanovništva, niske razine poslovnog i potrošačkog optimizma te velikog udjela loših plasmana i nesklonosti banaka i poslovnih subjekata preuzimanju rizika. Tako su plasmani kreditnih institucija domaćim sektorima u 2014. pali za 3,0% (isključujući tečajne promjene), što je njihovo najveće godišnje smanjenje od početka krize.

Ukupne međunarodne pričuve RH na kraju 2014. iznosile su 12,7 mlrd. EUR, odnosno za 1,7% manje nego na kraju prethodne godine. Na pad pričuva utjecale su neto prodaje deviza u ukupnom iznosu od 0,2 mlrd. EUR i smanjenje deviznog depozita države kod HNB-a, dok je na porast pričuva djelovala ostvarena zarada od njihova ulaganja te pozitivne tečajne razlike. Za razliku od bruto pričuva, neto raspoložive pričuve povećale su se u 2014. za 0,1 mlrd. EUR (1,3%) i na kraju godine dosegnule 10,7 mlrd. EUR. Unatoč smanjenju bruto međunarodnih pričuva pokazatelj njihove dostatnosti, mjeran pokrićem kratkoročnoga inozemnog duga prema preostalom dospijeću, poboljšao se. Taj je pokazatelj na kraju 2014. iznosio 92,2% ili za 7,0 postotnih bodova više nego prethodne godine.

U 2014. međunarodnim pričuvama RH nastavilo se upravljati po načelima visoke sigurnosti i likvidnosti. Stopa povrata dolarskog portfelja HNB-a za trgovanje u 2014. iznosila je 0,24%, dok je stopa povrata eurskog portfelja HNB-a za trgovanje u istom razdoblju iznosila 0,42%. Bolji rezultat u odnosu na isto razdoblje prethodne godine posljedica je pada prinosa te porasta cijena njemačkih i američkih obveznica, kao i porasta cijena ostalih eurskih obveznica u koje su se devizne pričuve ulagale. Eurski portfelj koji se drži do dospijeća, čija su sredstva uložena u dugoročnije obveznice koje nose više prinose, u 2014. godini ostvario je povrat od 2,06%.

Ukupna imovina banaka, nakon umanjenja za ispravke vrijednosti plasmana, smanjila se u 2014. te je na kraju godine bila gotovo za 2,0 mlrd. kuna ili 0,5% manja nego na kraju 2013. Smanjenju imovine banaka pridonijeli su, između ostalog, smanjenje kreditne aktivnosti, povećanje ispravaka vrijednosti kredita, koje je bilo nešto slabije u odnosu na prethodnu godinu, kao i prodaja potraživanja te smanjivanje broja banaka u sustavu.

Dobit banaka oporavila se u 2014. nakon snažnog smanjenja u 2013., a pokazatelji profitabilnosti također su se poboljšali, iako su i dalje ostali niski u usporedbi s prijašnjim godinama. Smanjeni troškovi rezerviranja za gubitke bili su najvažniji činitelj povećanja dobiti, premda su i dalje znatno opterećivali poslovne rezultate banaka. Uz manje troškove rezerviranja oporavku zarada pridonijeli su i veća operativna dobit, pretežito ostvarena zbog pada pasivnih kamatnih stopa i nižih troškova izvora financiranja te daljnji napori u optimizaciji poslovanja. Porasli su prihodi ostvareni prodajom dijelova poslovanja, opći troškovi nastavili su padati, a prihodi od provizija i naknada osjetno su porasli. Međutim, osnovni izvor zarade, kamatni prihod, nastavio se smanjivati zbog slabe kreditne aktivnosti, rasta problematičnih potraživanja i novih pravila potrošačkoga kreditiranja. U skladu s navedenim kretanjima pokazatelji profitabilnosti oporavili su se u odnosu na prethodnu godinu, pri čemu je profitabilnost prosječne imovine (ROAA) porasla na 0,6%, a profitabilnost prosječnoga kapitala (ROAE) na 3,6%.

Nepovoljna makroekonomska kretanja i izostanak oporavka gospodarske i kreditne aktivnosti djelovali su na daljnje opadanje kvalitete ukupnih plasmana. Udio djelomično nadoknadivih i potpuno nenadoknadivih plasmana u ukupnim plasmanima na kraju 2014. iznosio je 16,9% i povećao se u usporedbi s 15,7% na kraju 2013., pa se i trošak kreditnog rizika zadržao na povišenoj razini. Nakon tri godine uzastopnog smanjivanja banke su u 2014. godini povećale svoje izvanbilančne obveze za 2,7 mlrd. kuna, pri čemu je ključan utjecaj na njihov rast imalo povećanje obveza prema trgovačkim društvima. U strukturi izvanbilančnih obveza pretežito se radilo o povećanju okvirnih kredita i preuzetih obveza financiranja javnih trgovačkih društava, a prema ostalim trgovačkim društvima banke su izvanbilančnu izloženost najviše povećale na osnovi izdanih garancija.

Stopa ukupnoga (regulatornoga) kapitala banaka blago se povećala na kraju 2014. i iznosila je 21,4% naprama 21,0%, koliko je bilo zabilježeno na kraju prethodne godine. Uvođenjem novoga kapitalnog režima (CRR/CRD IV) u 2014. rizici poslovanja i dalje su ostali pokriveni na odgovarajući

način, a tome je pridonijela visoka razina i kvaliteta stavki kapitala te donesene mjere o zaštitnim slojevima kapitala. Pritom su istodobno smanjeni regulatorni kapital i ukupna izloženost riziku, premda je smanjenje ukupne izloženosti riziku bilo izrazitije zbog pada izloženosti kreditnom riziku. Stopa adekvatnosti kapitala stambenih štedionica zamjetno se povećala: s 20,5%, koliko je iznosila na kraju 2013., na 23,5% na kraju 2014., ponajviše zbog smanjenja izloženosti kreditnom riziku, slično kao i kod banaka.

Manjak opće države (metodologija ESA 2010) iznosio je u 2014. godini 18,8 mlrd. kuna (5,7% BDP-a), što je povećanje za 1,2 mlrd. kuna ili 0,4 postotnih bodova BDP-a u odnosu na 2013. godinu. Takva kretanja poglavito su posljedica rasta rashoda za kamate, uplata u proračun EU-a te pada poreznih prihoda, i to uglavnom prihoda od poreza na dobit te indirektnih poreza. Rast manjka znatno su ublažile značajne uštede na gotovo svim kategorijama rashoda i povećanje stope doprinosa za zdravstveno osiguranje za dva postotna boda, što odražava konsolidacijske napore fiskalnih vlasti u sklopu procedure pri prekomjernom manjku. Dug opće države (metodologija ESA 2010) u 2014. godini nastavio je rasti, pa je krajem godine dosegnuo 279,6 mlrd. kuna ili 85,0% BDP-a. Rast javnog duga u 2014. bio je znatno sporiji nego u 2013., djelomično zbog osiguranja značajnog iznosa potrebnih sredstava zaduživanjem krajem 2013., ali i zbog manjih potreba za zaduživanjem.

1. Makroekonomska kretanja

1.1. Međunarodno okružje

Rast svjetskoga realnog BDP-a u 2014. iznosio je 3,4%¹, slično kao i u prethodnoj godini. Glavni nositelji globalnog rasta bili su SAD te gospodarstva zemalja u razvoju i zemalja s tržištima u nastajanju. Nakon dvije godine pada blagi rast ostvarilo je i gospodarstvo europodručja. Oporavak svjetskoga gospodarstva odvijao se u uvjetima globalnog pada cijena sirovina i energenata, posebice snažnog pada cijena sirove nafte u posljednjem tromjesečju 2014. Povoljni uvjeti financiranja podupri ekspanzivnom monetarnom politikom Fed-a i ESB-a pogodovali su oporavku domaće potražnje u razvijenim gospodarstvima. Brži oporavak američkoga gospodarstva u usporedbi s gospodarstvom europodručja i najavljeno razilaženje budućih smjerova monetarne politike središnjih banaka SAD-a i europodručja rezultirali su kontinuiranim jačanjem američkog dolara prema euru.

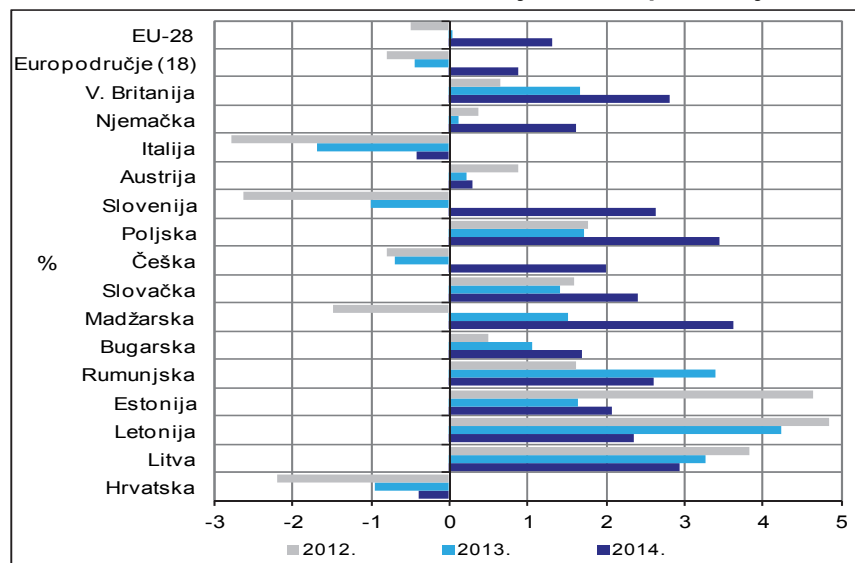
Europska unija i zemlje europodručja

Europska unija zabilježila je rast BDP-a od 1,3% u 2014., a nešto nižu stopu rasta (0,9%) ostvarile su zemlje europodručja. Najveći doprinos oporavku realne gospodarske aktivnosti zemalja europodručja u odnosu na prethodnu godinu dao je izvoz robe i usluga, a u nešto manjoj mjeri i osobna potrošnja. Premda je u drugom i trećem tromjesečju gospodarstvo europodručja stagniralo u odnosu na prethodno tromjesečje, u posljednja tri mjeseca ostvaren je rast od 0,3%, poglavito zahvaljujući dinamiziranju domaće potražnje njemačkoga gospodarstva. Pad cijena sirovina, a posebno nafte krajem godine, te slabljenje eura podupirali su rast u zemljama iz europodručja. Međutim, usporavanje inflacije u uvjetima vrlo niskih ključnih kamatnih stopa povećavalo je realne kamatne stope i time negativno djelovalo na teret otplate duga. Osim toga, trgovinski rat između zemalja EU-a i Rusije i rastuća geopolitička nestabilnost povezana sa sukobom u Ukrajini dodatno su ograničavali rast.

Europska središnja banka nastavila je provoditi izrazito ekspanzivnu monetarnu politiku tijekom 2014. s ciljem oživljavanja rasta gospodarstava europodručja i ublažavanja deflacijskih pritisaka. Tako je ESB početkom lipnja snizio kamatnu stopu na glavne operacije refinanciranja za 10 baznih bodova, s 0,25% na 0,15%, a u rujnu stopa je spuštena na dosad najnižu razinu, od 0,05%. Ujedno su smanjene depozitne kamatne stope ESB-a, te su postale negativne (-0,1% u lipnju i -0,2% u rujnu). Usto, ESB je sredinom listopada započeo s programom otkupa obveznica osiguranih imovinom (engl. *Asset-backed securities purchase program*), koji bi zajedno s provođenjem ciljanih operacija dugoročnijeg financiranja (engl. *Targeted Longer-Term Refinancing Operation*, TLTRO) trebao potaknuti intenziviranje kreditiranja nefinancijskih poduzeća. Navedenim mjerama nastoji se poboljšati funkcioniranje monetarnoga transmisijskog mehanizma, koji se do sada pokazao nedovoljno učinkovitim u oživljavanju gospodarskog rasta. Unatoč poduzetim mjerama značajnije dinamiziranje rasta u 2014. je izostalo, a stopa inflacije bila je tijekom godine u prosjeku pozitivna, no u prosincu se spustila na -0,2% na godišnjoj razini. ESB je najavio dodatno popuštanje monetarne politike na početku 2015. na osnovi kupnje državnih i korporativnih obveznica.

¹ Ocijenjena vrijednost, MMF, WEO *Update*, travanj 2015.

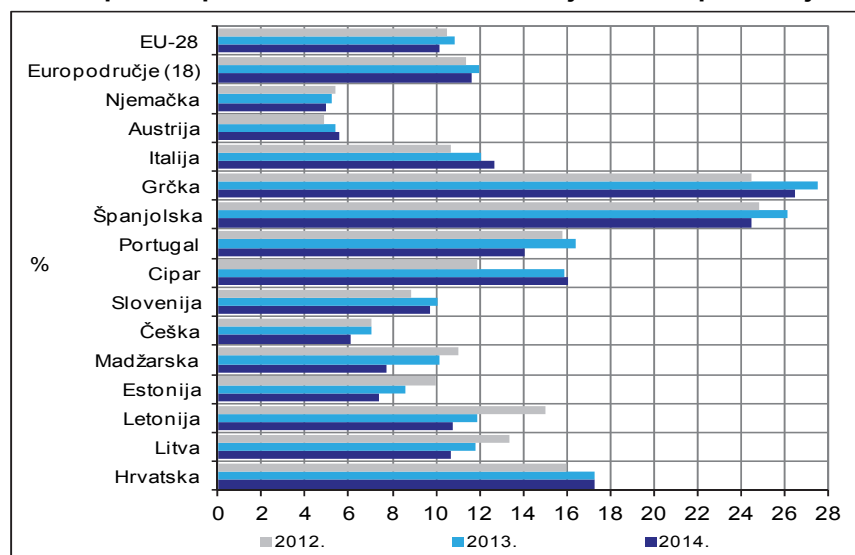
1.1. Realni rast BDP-a u odabranim zemljama Europske unije

Izvori: Eurostat; statistički uredi pojedinih zemalja

Realan rast gospodarske aktivnosti u 2014. ostvarile su gotovo sve zemlje Europske unije, osim Italije iz europodručja, te Hrvatske iz skupine zemalja koje nisu dio europodručja. Pritom su najviše stope rasta ostvarile zemlje Srednje i Istočne Europe, a ponajviše Mađarska i Poljska te baltičke zemlje, čiji se oporavak odvija ubrzano i uz znatno više stope rasta od prosjeka zemalja europodručja. Velika Britanija imala je u 2014. godišnju stopu rasta od 2,8%, najvišu od izbijanja krize 2008. godine, a rast je bio podržan dinamiziranjem domaće potražnje i oporavkom potrošnje kućanstava, čemu su pridonijeli i povoljni uvjeti financiranja.

1.2. Stopa nezaposlenosti u odabranim zemljama Europske unije

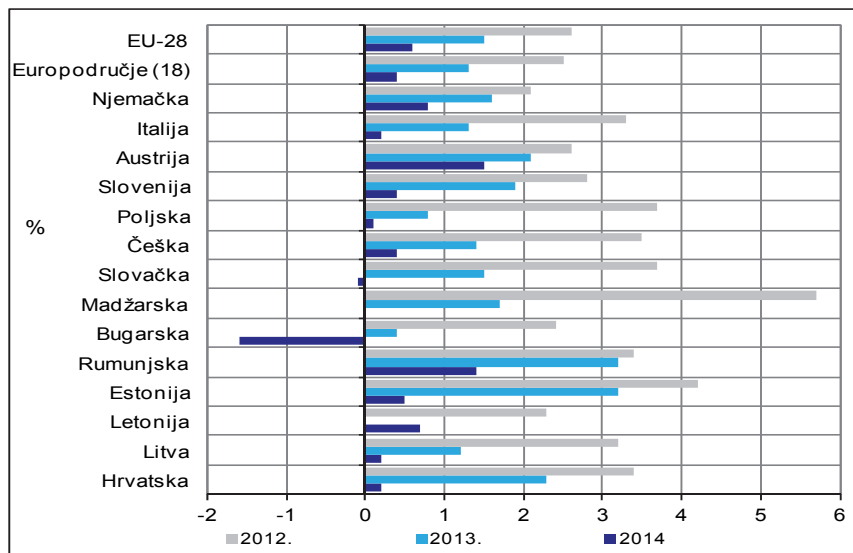

Izvor: Eurostat

Nakon šest godina uzastopnog povećavanja stopa nezaposlenosti u europodručju smanjila se tijekom 2014. na 11,6%, s 12,0% iz prethodne godine. U većini zemalja europodručja stopa nezaposlenosti smanjila se u odnosu na godinu prije, pri čemu se Mađarska i Portugal te baltičke zemlje ističu najizraženijim poboljšanjem ovog pokazatelja. Za razliku od toga, stopa nezaposlenosti najviše se povećala u Italiji (za 0,6 postotnih bodova) zbog izraženih unutarnjih neravnoteža i sporosti u provođenju strukturnih reformi. U Grčkoj i Španjolskoj, unatoč godišnjem smanjenju, stope

nezaposlenosti i dalje su izrazito nepovoljne, a visoke stope nezaposlenosti mladih zabrinjavajuće (više su od 50%). Njemačka i Austrija imale su najnižu stopu nezaposlenosti među svim promatranim zemljama.

1.3. Prosječna godišnja stopa promjene harmoniziranog indeksa potrošačkih cijena u odabranim zemljama Europske unije

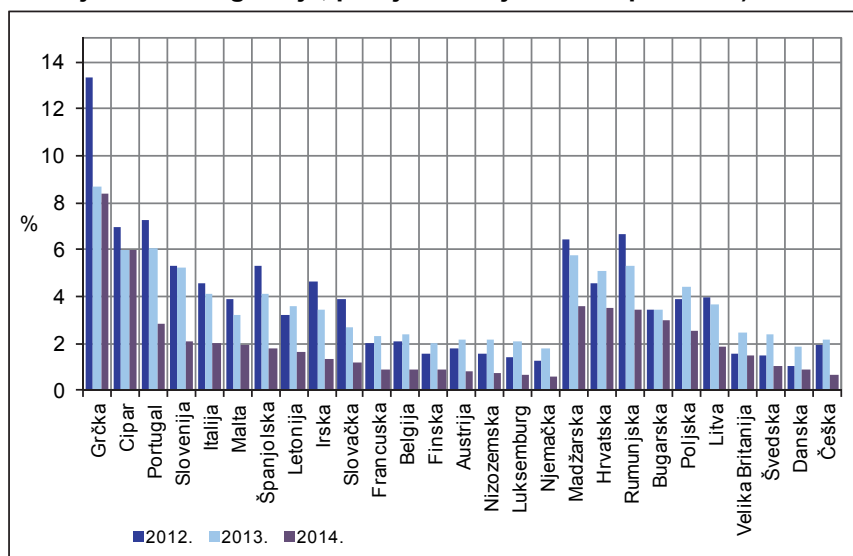

Izvor: Eurostat

Stopa godišnje inflacije u europodručju u 2014. iznosila je 0,4% (za usporedbu, 1,3% u prethodnoj godini), znatno niže od ESB-ove ciljane razine od malo ispod 2%. Silazna kretanja koja su započela u 2012. dodatno su potaknuta padom cijena sirove nafte i ostalih sirovina u 2014. Na pad inflacije potrošačkih cijena utjecao je i oporavak gospodarstava europodručja koji je bio slabiji od očekivanog. Slična kretanja zabilježena su i kod ostalih zemalja EU-a koje nisu članice europodručja, ponajviše zbog vanjskih činitelja i slabljenja inozemne potražnje.

Razlika prinosa na obveznice zemalja članica EU-a tijekom 2014. bila je relativno stabilna i zadržavala se ispod prosječne razine ostvarene u prethodnoj godini. Takvim kretanjima pridonijela je politika niskih kamatnih stopa i zadržavanje izrazito ekspanzivne monetarne politike ESB-a, ali i napredak u fiskalnoj prilagodbi pojedinih rubnih zemalja članica. Povoljno su na uvjete financiranja djelovali i rezultati detaljne analize otpornosti banaka u EU-u koju je ESB objavio u listopadu i proveo u suradnji s EBA-om, ESRB-om i nacionalnim supervizorima. Financijska su tržišta na rezultate testiranja reagirala pozitivno, što je pojačalo povjerenje u bankovni sustav te smanjilo rizike financiranja banaka i premije za rizik državnih obveznica. Povoljna kretanja razlike prinosa odrazila su se i na Hrvatsku u blagom smanjenju razlike prinosa na hrvatsku državnu obveznicu tijekom godine.

1.4. Kamatne stope na dugoročne državne obveznice u domaćoj valuti (prema maastrichtskim kriterijima konvergencije, prosječna vrijednost u prosincu)

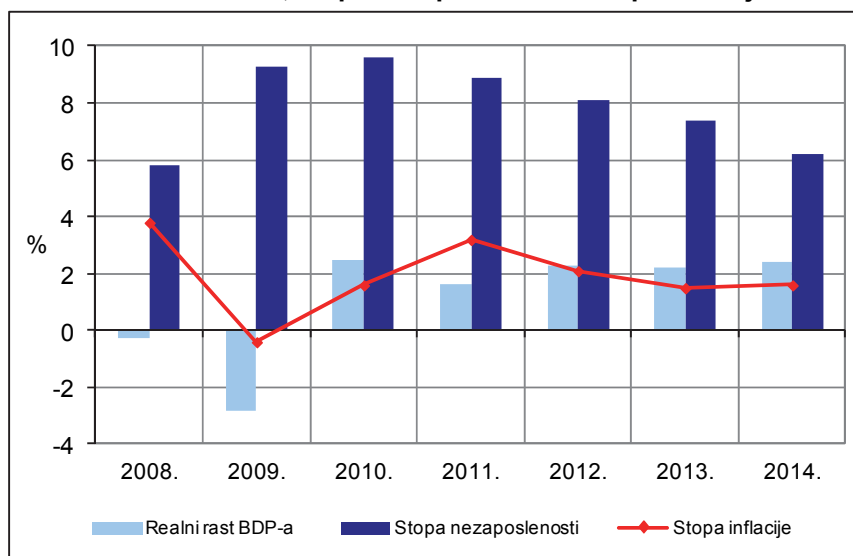

Izvor: Eurostat

Sjedinjene Američke Države

Rast realne gospodarske aktivnosti u SAD-u u 2014. iznosio je 2,4% nakon 2,2% u 2013. godini. Pozitivan doprinos rastu u 2014. dale su osobna potrošnja i investicije te nešto niži trgovinski manjak, čije se smanjenje može povezati s padom potražnje za inozemnim finalnim proizvodima i smanjenjem uvoza nafte zbog rasta domaće proizvodnje nafte. U skladu s prijašnjim najavama i dobrim rezultatima američkoga gospodarstva u listopadu je okončan treći program poticajnih mjera Feda u sklopu kvantitativnog popuštanja, pri čemu će podizanje ključnih kamatnih stopa ovisiti o razvoju pokazatelja na tržištu rada i kretanju stope inflacije. Stopa nezaposlenosti u prosincu 2014. spustila se na 5,6% i vratila tako na pretkriznu razinu iz lipnja 2008., a inflacija mjerena deflatorom izdataka za osobnu potrošnju usporila se i iznosila 0,8%.

1.5. Realni rast BDP-a, stopa nezaposlenosti i stopa inflacije u SAD-u

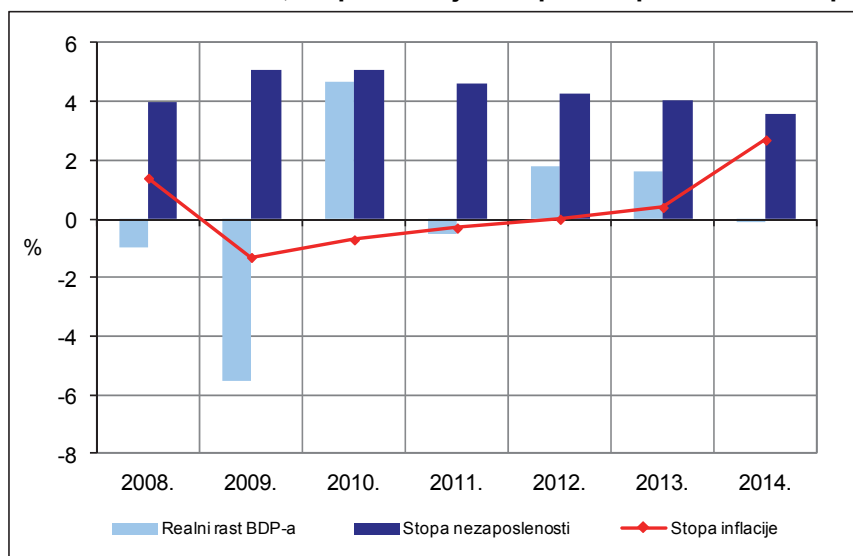

Izvori: Bureau of Economic Analysis; U. S. Department of Labor

Japan

U Japanu je tijekom 2014. realna gospodarska aktivnost stagnirala, dok je godinu prije ostvaren rast od 1,6%. Usporavanju japanskoga gospodarstva najviše su pridonijele fiskalne mjere iz travnja zbog kojih je povećana stopa poreza na dodanu vrijednost s 5% na 8%. To je dovelo do snažne kontrakcije gospodarske aktivnosti u drugom i trećem tromjesečju i osjetnog smanjenja osobne potrošnje. Stopa inflacije također je jednokratno porasla u 2014. jer je povećan porez na dodanu vrijednost. Monetarni stimulans Japanske središnje banke, uz povećanu infrastrukturnu potrošnju, djelomično je ublažio negativne učinke fiskalnih mjera, a pad cijena sirove nafte i slabljenje jena u odnosu na važnije svjetske valute pozitivno su pridonijeli oporavku gospodarske aktivnosti.

1.6. Realni rast BDP-a, stopa inflacije i stopa nezaposlenosti u Japanu

Izvori: Eurostat; japanski statistički ured

Zemlje u razvoju i zemlje s tržištima u nastajanju

Zemlje u razvoju i zemlje s tržištima u nastajanju ostvarile su gospodarski rast od 4,6% u 2014., što je četvrta godina uzastopnog usporavanja gospodarskog rasta i najniža razina nakon izbijanja krize. Kina i Indija predvodnice su rasta zemalja u razvoju i zemalja s tržištima u nastajanju iako su njihove stope rasta niže u odnosu na prosjek prošlog desetljeća. Rusko je gospodarstvo bilo na rubu recesije, što djelomično odražava negativne učinke nametnutih trgovinskih sankcija te pad cijena sirove nafte na globalnom tržištu, a djelomično strukturne probleme gospodarstva.

Rast gospodarstva u Kini usporio se tijekom 2014. i iznosio je 7,4%, nakon što je bilo ostvareno 7,8% u 2013. Najniži godišnji rast zabilježen u posljednje 24 godine označuje razdoblje "hlađenja" kineskoga gospodarstva, koje se dugo vremena temeljilo na kreditnoj ekspanziji i intenzivnom zaduživanju jedinica lokalne vlasti. Rezultati robnog izvoza i investicijska aktivnost bili su manji od očekivanih. Negativni trendovi na tržištu nekretnina, čiji je strelovit rast u prijašnjim godinama pridonosio ukupnom rastu, također su negativno utjecali na realnu aktivnost. Međunarodna trgovina s inozemstvom, unatoč usporavanju izvoza, ostala je glavni pokretač rasta kineskoga gospodarstva uz primjetan trend povećanja udjela osobne potrošnje u ukupnom BDP-u.

Indija je u 2014. zabilježila rast realnog BDP-a od 7,2%, tj. on se ubrzao u odnosu na prethodnu godinu (6,9%). Neočekivano visok rast od 7,5% u posljednjem tromjesečju 2014. na godišnjoj razini djelomično se može pripisati promjeni metodologije izračuna BDP-a. Poboljšanje uvjeta razmjene zbog pada cijena nafte i ubrzanje gospodarske aktivnosti u industriji pridonijeli su bržem rastu u

drugoj polovini godine unatoč slabijoj inozemnoj potražnji. Visoka inflacija (6,0% u 2014.) ostaje jedan od ključnih problema indijskoga gospodarstva.

Rast realne gospodarske aktivnosti u Rusiji usporio se i iznosio 0,6% u 2014., nakon što je bilo zabilježeno 1,3% u 2013. godini. Zamjetnom usporavanju gospodarskog rasta pridonijelo je zaoštavanje sukoba u Ukrajini i trgovinske napetosti između Rusije i zemalja EU-a, pri čemu je Rusija odgovorila mjerama administrativne zabrane uvoza prehrambenih proizvoda iz SAD-a i zemalja EU-a koje su Rusiji nametnule sankcije. Negativan učinak na realnu gospodarsku aktivnost u Rusiji imao je i snažan pad cijena sirove nafte na svjetskom tržištu, koji je, s obzirom na to da se ruski izvoz temelji na izvozu nafte i plina, doveo do gubitka povjerenja u rusku nacionalnu valutu i stoga do deprecijacije ruskog rublja, unatoč značajnim deviznim intervencijama i zamjetnom povećanju ključne kamatne stope Ruske središnje banke krajem godine. Stopa inflacije povećala se, te je krajem prosinca iznosila 11,4% na godišnjoj razini.

Usporavanje rasta u odnosu na prethodnu godinu zabilježeno je i u zemljama Latinske Amerike, čiji je realni BDP u 2014. porastao za 1,3%, nakon 2,9% u 2013. Takva su kretanja uglavnom bila posljedica pogoršanja uvjeta razmjene zbog pada cijena nafte i pada cijena ostalih sirovina, prije svega hrane, te usporavanja globalnog rasta. Osim vanjskih činitelja na rast u 2014. negativno je djelovala rastuća neizvjesnost, čiji su se učinci odrazili i na pad potrošnje kućanstava. Uvjeti financiranja bili su povoljni te su s ekspanzivnom monetarnom politikom koja ih je podržavala, podupirali gospodarski rast zemalja Latinske Amerike. Unatoč padu kamatnih stopa odobravanje kredita bilo je smanjeno, posebno u Brazilu.

Zemlje Jugoistočne Europe

Većina zemalja Jugoistočne Europe zabilježila je oporavak gospodarske aktivnosti u 2014., iako je on i dalje usporen i pod utjecajem strukturnih manjkavosti koje se ogledaju u visokoj nezaposlenosti i izraženom proračunskom manjku. U ovoj skupini zemalja intenzitetom trgovinskih odnosa s Hrvatskom ističu se Srbija i Bosna i Hercegovina, pri čemu je u obje zemlje dinamika gospodarske aktivnosti bila značajno oslabljena.

U Srbiji je u 2014. zabilježena snažna kontrakcija gospodarske aktivnosti od 1,8%, nakon rasta od 2,6% u 2013. Takav preokret u gospodarskoj aktivnosti u najvećoj je mjeri bio pod utjecajem šteta od poplava u svibnju, koje su smanjile razinu industrijske proizvodnje i povećale pritisak na rashodnu stranu proračuna radi saniranja posljedica šteta. Zbog nepovoljnog stanja javnih financija Srbija je sredinom studenoga postigla dogovor s MMF-om o trogodišnjem aranžmanu iz opreza u vrijednosti od oko milijardu eura. Pritom se srpska vlada obvezala na provođenje fiskalnih mjera koje uključuju reformu javnih poduzeća, smanjenje zaposlenosti u javnom sektoru, bolju naplatu poreza i nastavak borbe protiv sive ekonomije te je najavljeno linearno smanjenje plaća u javnom sektoru i progresivno smanjenje mirovina iznad određenog iznosa.

Realna gospodarska aktivnost u Bosni i Hercegovini povećala se za 1,3% u 2014., a prethodne godine za 2,7%. Rast bosanskohercegovačkoga gospodarstva bio je ograničen izrazito nepovoljnim vremenskim prilikama sredinom godine i padom industrijske proizvodnje u drugom polugodištu. Visoka nezaposlenost, nepovoljan saldo robne razmjene i proračunski manjak dodatno su umanjivali mogućnost bržeg oporavka. Na razini cijele 2014. došlo je do povećanja robnog izvoza i još izraženijeg rasta uvoza, u prvom redu iz zemalja Cefte.

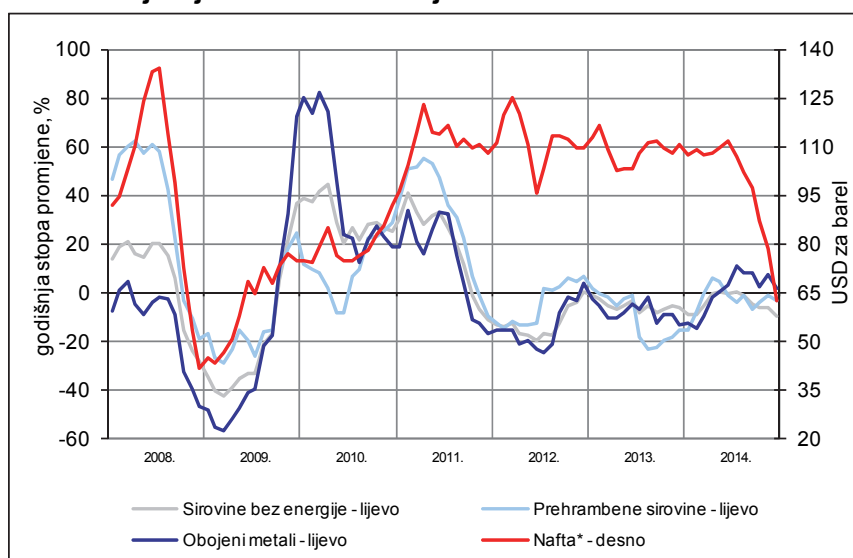
Kretanje cijena sirovina i tečajeva

Cijene sirove nafte bile su stabilne tijekom prve polovine 2014. i zadržavale su se na relativno visokoj razini, pri čemu se cijena barela sirove nafte tipa Brent kretala u rasponu između 104 i 115 USD za barel. Međutim, u drugoj polovini godine zabilježen je iznimno snažan pad cijena sirove nafte, ponajviše zbog povećanja proizvodnje nafte iz škriļjevca u SAD-u i stabilne proizvodnje nafte

na Bliskom istoku unatoč geopolitičkim rizicima. Sporiji oporavak svjetskoga gospodarstva nego što se očekivalo i nešto slabija potražnja iz Kine i Europe dodatno su djelovali na povećanje globalnog viška ponude nad potražnjom nafte i pada njezine cijene ispod razine od 60 USD za barel krajem 2014.

Cijene ostalih sirovina mjerene HWWI indeksom (bez energenata, u američkim dolarima) nastavile su se smanjivati tijekom 2014. godine. Na razini cijele 2014. zabilježen je pad od 4,3% na godišnjoj razini, čime se nastavio pad iz prethodne godine, iako slabijim intenzitetom. Na pad cijena sirovina najviše je utjecalo globalno smanjenje cijena željezne rude i ugljena te prehrambenih sirovina, ponajviše žitarica i ulja i uljarica. Smanjenju cijena željezne rude pogodovalo je usporavanje rasta gospodarstva zemalja u razvoju i zemalja s tržištima u nastajanju. U prva četiri mjeseca 2014. cijene hrane nakratko su porasle nakon dužeg razdoblja smanjivanja, ali u nastavku godine vratile su se na razinu iz siječnja pod utjecajem povoljnih vremenskih uvjeta i kontinuiranog jačanja američkog dolara.

1.7. Kretanje cijena sirovina na svjetskom tržištu

* Cijena sirove nafte tipa UK Brent
Izvori: Bloomberg; HWWI

Američki dolar zamjetno je u 2014. godini ojačao u odnosu na euro. Tečaj američkog dolara prema euru na kraju 2014. iznosio je 1,22 EUR/USD, što je za 11,7% niže nego na kraju 2013. Jačanje američkog dolara prema euru bilo je posebno vidljivo u drugoj polovini godine zbog ubrzanog rasta američkoga gospodarstva, stagnacije gospodarstva europodručja i očekivanih divergentnih kretanja u monetarnoj politici Fed-a i ESB-a. Tome su pridonijele i izražene strukturne slabosti europskoga gospodarstva, dinamiziranje pokazatelja na tržištu rada u SAD-u te, manjim dijelom, događaji u Grčkoj. Tečaj švicarskog franka tijekom 2014. kretao se u uskom rasponu oko prosječne razine od 1,21 EUR/CHF, tek nešto iznad razine od 1,20 EUR/CHF, koju je administrativno utvrdila Švicarska središnja banka.

1.2. Gospodarska aktivnost

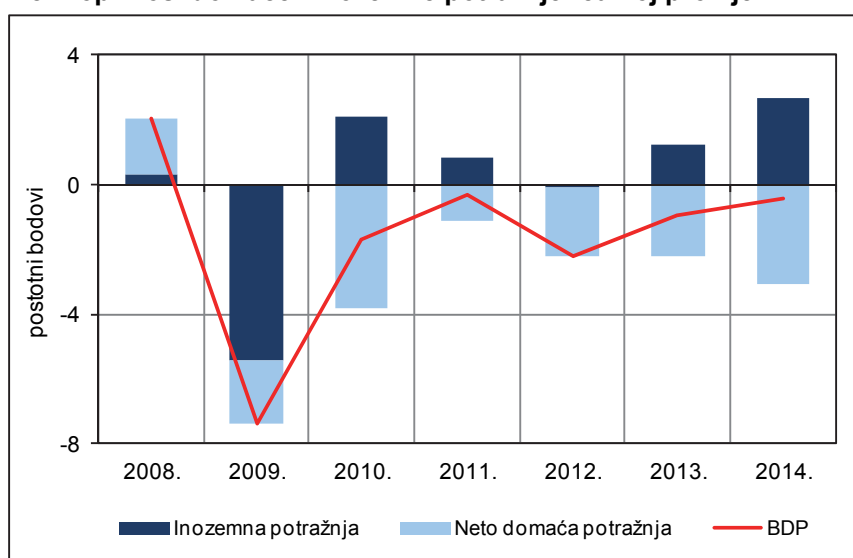
Promatra li se kretanje sezonski prilagođenoga realnog BDP-a po tromjesečjima 2014., gospodarska aktivnost uglavnom je stagnirala, zadržavajući se na razini dosegnutoj krajem prethodne godine. Međutim, na razini cijele 2014. godine bruto domaći proizvod u Republici Hrvatskoj realno se smanjio za 0,4% zbog baznog učinka, odnosno snažnog pada ostvarenog krajem 2013. Riječ je o šestoj

godini uzastopnog pada gospodarske aktivnosti. U razdoblju koje je obilježila recesija realni BDP kumulativno se smanjio za 12,4%, a domaća potražnja za 19,7%.

1.2.1. Potražnja

Kontrakcija agregatne potražnje u 2014. u odnosu na prethodnu godinu rezultat je pada neto domaće potražnje, koji je bio intenzivniji nego u prethodnoj godini. Tome su pridonijeli snažna kontrakcija investicija u fiksni kapital, čiji se pad također intenzivirao, te u nešto manjoj mjeri smanjenje potrošnje države i kućanstava. S druge strane, ubrzao se rast inozemne potražnje zbog jačanja gospodarske aktivnosti glavnih vanjskotrgovinskih partnera, no nedovoljno da bi nadoknadio snažan pad domaće potražnje. Kao i u 2013. godini, uvoz robe i usluga porastao je tijekom 2014., što treba povezati s uvoznom komponentom izvoza.

1.8. Doprinosi domaće i inozemne potražnje realnoj promjeni BDP-a

Izvor: DZS

Realna potrošnja kućanstava smanjila se za 0,7% u 2014. godini. Pritom je u prvom tromjesečju nakratko zabilježen rast osobne potrošnje u odnosu na prethodno tromjesečje, što se uglavnom može pripisati baznom učinku. U nastavku 2014. godine osobna se potrošnja kontinuirano blago smanjivala, i to u uvjetima izostanka oporavka na tržištu rada, nepovoljnih očekivanja glede budućih gospodarskih kretanja i nastavka razduživanja.

Državna se potrošnja smanjila u 2014. godini (1,9%) u skladu s naporima usmjerenima na ispunjenje zahtjeva postavljenih u sklopu procedure pri prekomjernom manjku. Sezonski prilagođeni podaci pokazuju da se glavnina smanjenja državne potrošnje dogodila u prvom polugodištu, dok je u nastavku godine državna potrošnja blago porasla. Pritom su padu na razini cijele godine podjednako pridonijele kolektivna i individualna državna potrošnja.

Bruto investicije u fiksni kapital snažno su smanjene (4,0%) u 2014. godini. To je šesta godina pada investicija, sastavnice BDP-a koja je ujedno najviše pridonijela padu gospodarske aktivnosti tijekom recesije. Smanjenje investicija u fiksni kapital ogleda se prije svega u zamjetnom padu bruto dodane vrijednosti u građevinarstvu. U 2014. zabilježeno je izrazito smanjenje građevinskih radova na ostalim građevinama, koji se mogu povezati s investicijama javnog sektora. Kontrakcija investicijske aktivnosti javnog sektora vjerojatno se može djelomice objasniti povlačenjem dobiti iz javnih poduzeća s ciljem postizanja ušteda u sklopu procedure pri prekomjernom manjku. Smanjili su se i radovi na zgradama, koji se uglavnom povezuju s ulaganjima privatnog sektora. Poboljšanju opće

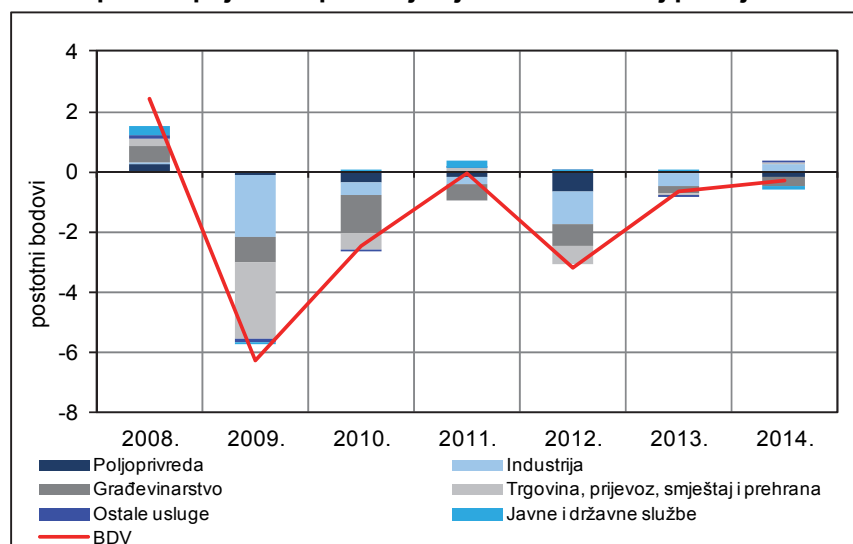
investicijske aktivnosti nisu pogodovale ni učestale zakonske i porezne izmjene (time se pojačava neizvjesnost), ni povećanje stope doprinosa na plaću za zdravstveno osiguranje iz travnja 2014., koje je rezultiralo povećanjem troškova za poslodavce.

Rast realnog izvoza robe i usluga intenzivirao se u 2014. Tijekom godine ukupan realni izvoz uglavnom je rastao, osim u drugom tromjesečju, kada se taj rast nakratko zaustavio. Ubrzanje rasta izvoza bilo je potaknuto poglavito snažnim rastom izvoza robe. Podaci o robnoj razmjeni u tekućim cijenama upućuju na to da je rast bio široko rasprostranjen, a intenzitetom rasta ističu se proizvodi za široku potrošnju. Rastao je i realni izvoz usluga, potaknut povećanjem prihoda od turizma, što je vidljivo iz fizičkih pokazatelja noćenja i dolazaka stranih turista. Iako se domaća potražnja smanjila, uvoz robe i usluga povećao se, što se može objasniti pozitivnim izvoznim rezultatima hrvatskoga gospodarstva.

1.2.2. Ponuda

Bruto dodana vrijednost ukupnoga gospodarstva u 2014. godini bila je manja za 0,3% u usporedbi s prethodnom godinom. BDV se smanjio u većini djelatnosti, a ponajviše u građevinarstvu te poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu. Snažniji oporavak bruto dodane vrijednosti zabilježen je jedino u prerađivačkoj industriji.

1.9. Doprinosi pojedinih područja djelatnosti realnoj promjeni bruto dodane vrijednosti

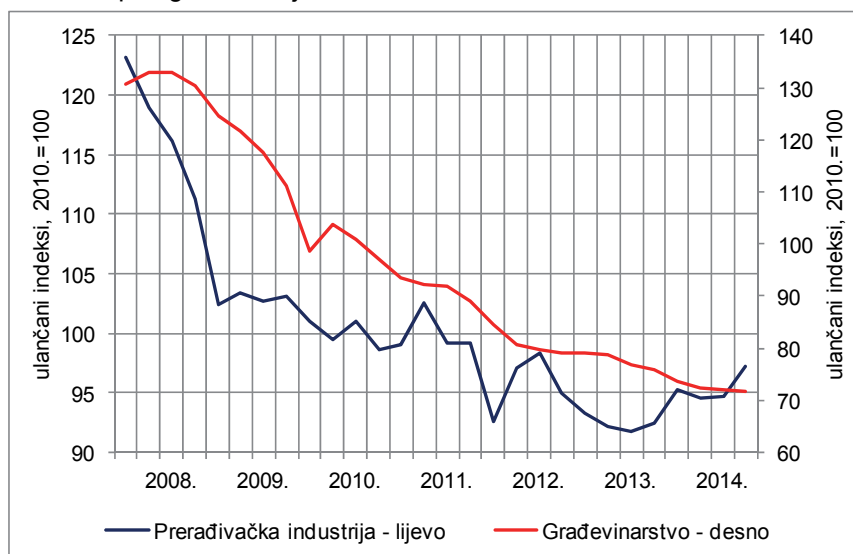

Izvori: DZS; izračun HNB-a

Industrija i građevinarstvo

Bruto dodana vrijednost u industriji povećala se u 2014. za 1%, čime je prvi put nakon izbijanja krize ostvaren rast na razini cijele godine. Rastu bruto dodane vrijednosti u industriji ponajviše je pridonio oporavak gospodarske aktivnosti prerađivačke industrije u uvjetima povećanja inozemne potražnje. Detaljniji podaci na razini odjeljaka NKD-a za prerađivačku industriju upućuju na izražajni rast proizvodnje gume i plastike, kože, odjeće te farmaceutskih proizvoda u odnosu na prethodnu godinu. Pad je ostvaren tek u nekoliko djelatnosti, pri čemu se može izdvojiti smanjenje proizvodnje duhanskih proizvoda, koksa i ostalih proizvoda prerađivačke industrije.

1.10. Bruto dodana vrijednost prerađivačke industrije i građevinarstva sezonski prilagođene vrijednosti, ulančani indeksi, 2010. = 100

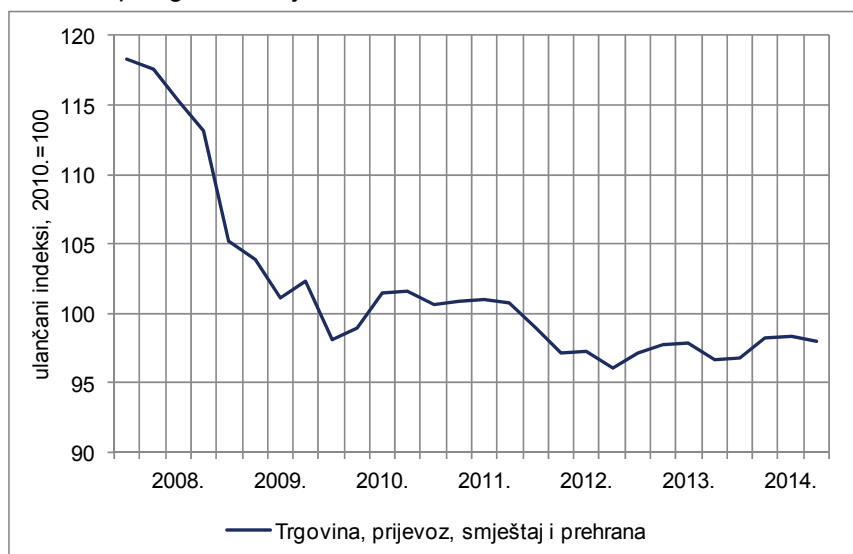
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Bruto dodana vrijednost u građevinarstvu smanjila se u 2014. godini za 6,7%, odnosno šestu godinu uzastopno. Takva su kretanja između ostalog posljedica pada vrijednosti indeksa fizičkog obujma građevinskih radova na ostalim građevinama, a to vjerojatno proizlazi iz nepovoljnog učinka smanjenja investicija javnog sektora. Smanjili su se također radovi na zgradama, što upućuje i na negativan doprinos privatnog sektora kretanju bruto dodane vrijednosti građevinarstva. Takva kretanja ogledala su se i u nepovoljnim pokazateljima poslovnog optimizma u građevinarstvu.

Nefinancijske usluge

U 2014. godini bruto dodana vrijednost povećala se za 0,5% u područjima djelatnosti trgovine, prijevoza, smještaja i prehrane. Nakon dvije godine pada na godišnjoj razini došlo je do oporavka bruto dodane vrijednosti u navedenim područjima djelatnosti, između ostalog i zbog rasta realnog prometa u trgovini na malo. Dostupni mjesečni pokazatelji upućuju na rast gospodarske aktivnosti u djelatnostima pružanja smještaja i pripreme i usluživanja hrane zbog dobrih ostvarenja turističkog sektora potaknutih oporavkom inozemne potražnje.

1.11. Bruto dodana vrijednost trgovine, prijevoza, smještaja i prehrane sezonski prilagođene vrijednosti, ulančani indeksi, 2010. = 100

Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

U djelatnostima prijevoza vidljiv je bio pad ukupnoga putničkog prijevoza mjereno brojem prevezenih putnika od 2,6%, pri čemu je pad u željezničkom prijevozu iznosio 10% u usporedbi s prethodnom godinom. Za razliku od toga, povećanje broja prevezenih putnika ostvareno je u zračnom te pomorskom i obalnom prijevozu kao posljedica boljih rezultata u turizmu. Što se tiče prijevoza robe, u prvih dvanaest mjeseci 2014. ukupno je prevezeno 6,1% manje robe (mjereno u tonama), u odnosu na isto razdoblje 2013. godine. Za sve grane robnog prijevoza bilježi se pad, a najviše se smanjio prijevoz robe u pomorskom i obalnom prijevozu te na unutarnjim vodnim putovima.

1.2.3. Tržište rada

Broj zaposlenih osoba tijekom 2014. stagnirao je na razini s kraja prethodne godine, no zbog snažnog smanjenja broja zaposlenih krajem 2013. na godišnjoj je razini ostvaren pad od 2%. Međutim, smanjenje zaposlenih krajem 2013. pretežno je rezultat administrativnih brisanja iz evidencije osiguranika u Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje u listopadu 2013.² Izostanak snažnijih promjena obilježio je kretanje nominalnih i realnih plaća, koje su tek neznatno porasle (0,2% i 0,4%) u odnosu na prethodnu godinu.

Administrativna zaposlenost i nezaposlenost³

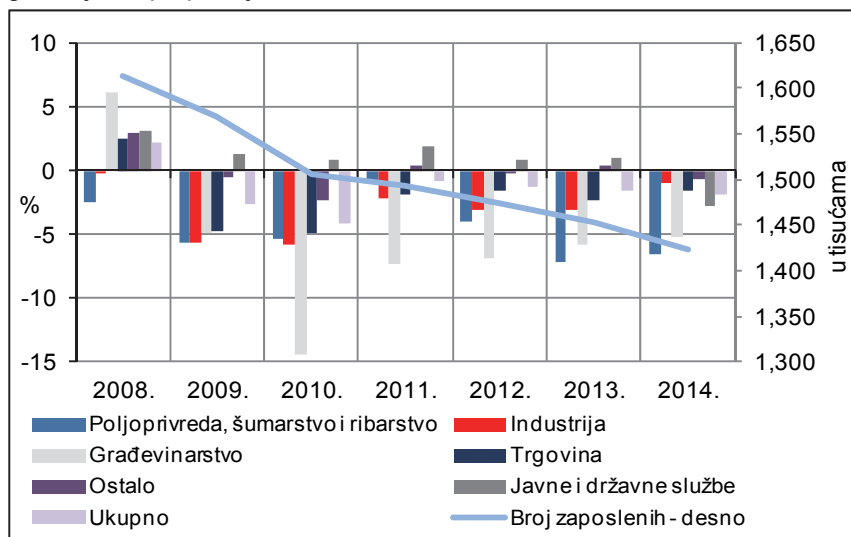
Tijekom 2014. broj zaposlenih osoba stagnirao je na razini s kraja 2013. Kretanja zaposlenosti po djelatnostima NKD-a, u odnosu na kraj 2013., upućuju na različitu dinamiku u pojedinim djelatnostima. Blagi rast broja zaposlenih osoba zabilježen je u ugostiteljstvu i poslovanju nekretninama, dok je nešto dinamičniji rast zaposlenosti ostvaren u djelatnosti financijskog posredovanja i osiguranja. S druge strane, nastavilo se zamjetno smanjivanje broja zaposlenih u građevinarstvu, a blago se smanjio i broj zaposlenih u djelatnostima javne uprave i obrane, obrazovanja i zdravstvene zaštite i socijalne skrbi. Istodobno je broj zaposlenih u industriji i trgovini

² Prema dostupnim informacijama administrativna brisanja obuhvatila su oko 20.000 osoba u listopadu 2013. Godišnji pad zaposlenosti na razini cijele 2014. godine bez učinka administrativnog brisanja iznosio bi oko 0,9%.

³ Administrativni izvori podataka odnose se na HZMO za zaposlenost i HZZ za nezaposlenost. Podaci HZMO-a o broju osiguranika smatraju se pouzdanijim kratkoročnim pokazateljem kretanja zaposlenosti u gospodarstvu od podataka DZS-a s obzirom na to da se podaci DZS-a revidiraju.

stagnirao, te se tako zaustavio kontinuirani pad od početka krize, što je u skladu s povoljnim kretanjem gospodarske aktivnosti u tim djelatnostima tijekom 2014. godine. Promatraju li se prosječne godišnje stope promjene zaposlenosti, u svim je djelatnostima NKD-a ostvareno godišnje smanjenje broja zaposlenih osoba, pri čemu se ponajviše izdvajaju poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo i građevinarstvo.

1.12. Ukupna zaposlenost i kretanje zaposlenosti po sektorima godišnje stope promjene

Napomena: Javne i državne službe odnose se na područja djelatnosti O, P i Q prema klasifikaciji NKD 2007.
Izvor: HZMO

Broj nezaposlenih osoba u 2014. godini zamjetno se smanjio na godišnjoj razini (4,9%), što je prvo zabilježeno godišnje smanjenje broja nezaposlenih osoba od početka krize. Na kraju 2014. godine broj nezaposlenih osoba bio je za 46 tisuća manji nego u prosincu prethodne godine, što je uglavnom posljedica brisanja osoba iz evidencije HZZ-a zbog ostalih razloga (porast od 18,4%), poglavito zbog nepridržavanja zakonskih odredbi. Tijekom 2014. smanjile su se i prijave u evidenciju HZZ-a iz neaktivnosti (-12,3%). Istodobno su zabilježena povoljna kretanja kod neto odljeva iz evidencije HZZ-a na temelju zasnivanja radnog odnosa i drugih poslovnih aktivnosti. Broj odljeva iz evidencija HZZ-a na temelju zasnivanja radnog odnosa i drugih poslovnih aktivnosti bio je približno za 14 tisuća veći od broja priljeva u evidenciju, što je u prvom redu posljedica porasta neto odljeva iz evidencije na temelju drugih poslovnih aktivnosti (stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa), koji je iznosio oko 13 tisuća. Sezonski prilagođeni podaci pokazuju da je smanjenje broja nezaposlenih osoba bilo najizraženije tijekom drugog i trećeg tromjesečja, a nastavilo se, blažim intenzitetom, i u posljednjem tromjesečju 2014.

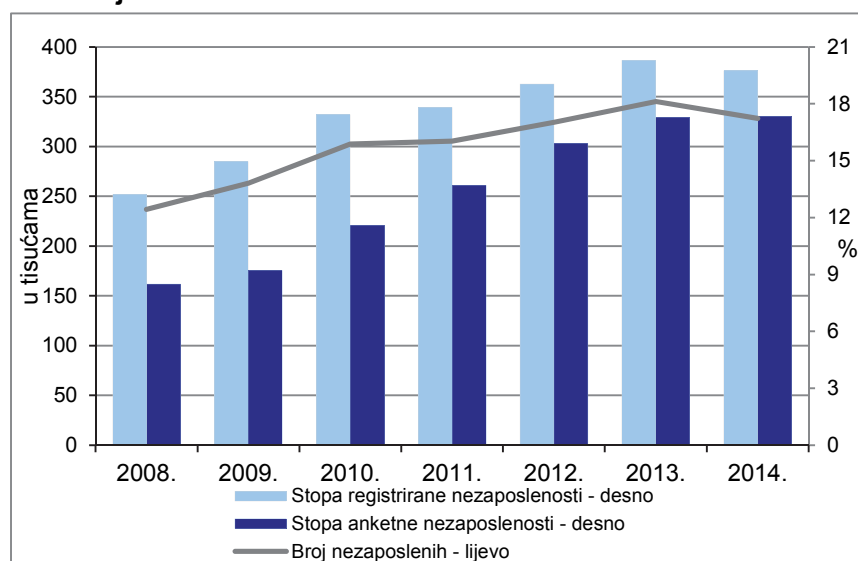
Tablica 1.1. Priljevi u evidenciju nezaposlenih HZZ-a i odljevi iz evidencije godišnje stope promjene, u postocima

	2013.	I. – VI. 2014.	VII. – XII. 2014.	2014.	Udio u ukupnom toku		
	2012.	I. – VI. 2013.	VII. – XII. 2013.	2013.	I. – VI. 2014.	VII. – XII. 2014.	2014.
1. Novoprijavljeni							
1.1. Prema vrsti ulaska u nezaposlenost:	-0.1	-3.0	-9.1	-6.6	100.0	100.0	100.0
- izravno iz radnog odnosa	-0.7	-4.5	-8.0	-6.5	62.1	65.6	64.1
- iz individualne poljoprivrede ili nekoga drugog oblika rada	-0.1	175.6	55.1	105.3	3.9	2.3	3.0
- izravno iz redovitog školovanja	8.1	14.3	-12.0	-7.5	4.7	13.2	9.6
- iz neaktivnosti	-1.4	-9.9	-15.0	-12.3	29.3	18.9	26.4
1.2. Prema prethodnom radnom iskustvu:	-0.1	-3.0	-9.1	-6.6	100.0	100.0	100.0
- prvi put traže zaposlenje	4.1	2.7	-11.2	-6.5	16.9	21.3	19.4
- bili zaposleni	-1.0	-4.0	-8.5	-6.6	83.1	78.7	80.6
2. Odljevi iz evidencije	12.6	7.9	10.0	8.9	100.0	100.0	100.0
- zaposleni iz evidencije na temelju radnog odnosa	10.2	5.9	4.4	5.3	63.0	48.3	56.2
- zaposleni iz evidencije na temelju drugih poslovnih aktivnosti	122.8	-33.5	19.1	-8.1	4.2	8.0	6.0
- brisani iz evidencije iz drugih razloga osim zapošljavanja	5.8	22.4	15.2	18.4	32.8	43.6	37.8

Izvor: HZZ

Smanjenje broja nezaposlenih osoba rezultiralo je blagim smanjenjem stope nezaposlenosti, pa je prosječna stopa registrirane nezaposlenosti u 2014. iznosila 19,7% (za usporedbu, 20,3% u 2013.). Ipak, kontinuirani pad stope nezaposlenosti tijekom drugog, trećeg i četvrtog tromjesečja rezultirao je nešto snažnijim smanjenjem stope nezaposlenosti krajem godine, te je u posljednjem tromjesečju 2014. sezonski prilagođena stopa nezaposlenosti iznosila 18,8%.

1.13. Administrativna i anketna stopa nezaposlenosti i broj nezaposlenih osoba registriranih u evidenciji HZZ-a

Izvori: HZZ; DZS

Anketna zaposlenost i nezaposlenost

Za razliku od administrativnih izvora podataka, anketni podaci DZS-a⁴ upućuju na povoljna kretanja broja zaposlenih osoba u 2014. godini. Tako je prema podacima iz Ankete o radnoj snazi u 2014. zabilježeno povećanje broja zaposlenih osoba za 2,7% ili 42 tisuće osoba. U istom se razdoblju povećao i broj nezaposlenih osoba (2,9%). Takva kretanja rezultirala su u 2014. prosječnom stopom nezaposlenosti od 17,3%, koja je jednaka kao i u 2013. godini.

⁴ Zbog metodoloških razlika podaci o zaposlenosti i nezaposlenosti dobiveni Anketom o radnoj snazi razlikuju se od onih izračunatih na temelju administrativnih izvora. Anketni podaci izravno su usporedivi s podacima za druge zemlje jer se anketa provodi po jedinstvenoj međunarodnoj metodologiji.

Navedeni rezultati trebaju se interpretirati s oprezom, s obzirom na njihovu trenutačnu neusklađenost s kretanjem administrativnih pokazatelja tržišta rada i kretanjem gospodarske aktivnosti u istom razdoblju, te na prijašnje značajne revizije podataka iz Ankete o radnoj snazi.

Plaće i troškovi rada

Nominalne bruto i neto plaće tek su neznatno porasle na razini cijele 2014. godine u odnosu na prethodnu godinu (0,2%), pri čemu se već treću godinu zaredom bilježi usporavanje njihova rasta. Pritom je blagi rast plaća u privatnom sektoru (0,4%) uglavnom poništen jednakim smanjenjem plaća u javnim i državnim službama. Realne bruto i neto plaće neznatno su porasle u 2014. godini (0,4%) zbog blagog smanjenja potrošačkih cijena. S obzirom na porast realnih neto plaća zaustavilo se četverogodišnje smanjivanje kupovne moći prosječne plaće.

Tablica 1.2. Plaće, produktivnost, jedinični troškovi rada
godišnje stope promjene

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Prosječna bruto plaća							
nominalna	6,8	3,0	-0,5	1,5	1,1	0,7	0,2
realna	0,7	0,6	-1,6	-0,8	-2,2	-1,5	0,4
Prosječna bruto plaća u privatnom sektoru*							
nominalna	6,6	2,3	-0,3	1,4	1,3	1,5	0,4
realna	0,5	-0,1	-1,3	-0,9	-2,0	-0,7	0,6
Prosječna bruto plaća u javnim i državnim službama**							
nominalna	8,3	4,1	-1,2	1,3	0,4	-1,2	-0,6
realna	2,2	1,7	-2,2	-1,0	-2,9	-3,4	-0,3
Produktivnost (ukupna ekonomija)	-0,2	-5,3	2,5	0,8	-1,0	0,6	1,6
Nominalni jedinični trošak rada	7,3	8,0	-2,9	0,6	0,9	-0,3	-0,1

Napomena: Podaci se odnose na plaće isplaćene u tekućoj godini. Podaci o nominalnim neto plaćama uključuju utjecaj posebnog poreza na plaće, mirovine i ostale primitke.

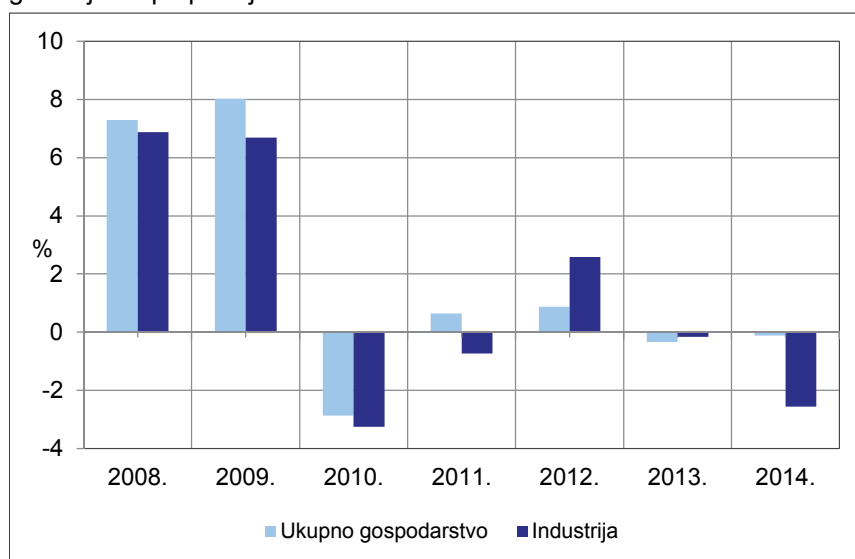
* Plaće u privatnom sektoru uključuju sve djelatnosti NKD-a 2007 osim djelatnosti iz područja O, P i Q.

** Plaće u javnim i državnim službama aproksimirane su kretanjem plaća u djelatnostima iz područja O, P i Q prema NKD-u 2007.

Izvori: DZS; HZMO

Nominalni jedinični trošak rada stagnirao je tijekom 2014. godine (-0,1%). Pritom je proizvodnost rada povećana zato što je godišnje smanjenje broja zaposlenih osoba bilo snažnije od pada gospodarske aktivnosti, dok je u suprotnom smjeru djelovao rast naknada zaposlenima, što je pak posljedica povećanja doprinosa za zdravstveno osiguranje s 13% na 15% od travnja 2014. godine.

1.14. Kretanje jediničnih troškova rada godišnje stope promjene

Napomena: Podaci se odnose na plaće obračunate u tekućoj godini.
Izvor: Izračun na temelju podataka DZS-a i HZMO-a

1.2.4. Cijene i tečaj

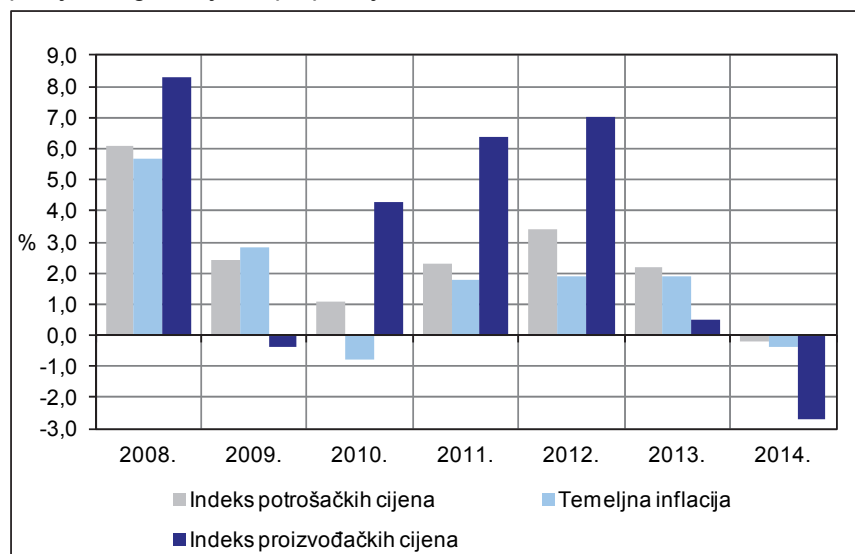
Cijene

Prosječna godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena usporila se s 2,2% u 2013. na -0,2% u 2014. Takva kretanja odražavala su ponajviše prelijevanje smanjenja cijena sirovina na svjetskom tržištu na domaće potrošačke cijene. Osobito je izražen bio pad cijena prehrambenih sirovina, te su one u 2014. prosječno bile za 20%⁵ niže u usporedbi sa sredinom 2013. Smanjenje ukupne godišnje inflacije tako je ponajviše rezultat pada cijena prehrambenih proizvoda, koje u košarici za izračun indeksa potrošačkih cijena imaju znatan udio, od 26,7%. U posljednjem tromjesečju 2014. taj je pritisak oslabio, a ojačao je intenzitet smanjenja cijena naftnih derivata zbog snažnog pada cijena sirove nafte na svjetskom tržištu. Slaba inozemna i domaća gospodarska aktivnost i niska temeljna inflacija u europodručju također su, ali nešto manje, pogodovale smanjenju inflacije u 2014. Odsutnost domaćih troškovnih pritisaka dodatno je pridonosila ostvarivanju niske inflacije.

⁵ Mjereno HWWI indeksom cijena prehrambenih sirovina (bez pića i šećera) izraženih u eurima

1.15. Indeks potrošačkih cijena, temeljna inflacija i indeks proizvođačkih cijena industrije na domaćem tržištu

prosječne godišnje stope promjene

Izvor: DZS

Potrošačke cijene

Promatraju li se vrijednosti zabilježene na kraju razdoblja, vidljivo je da se godišnja inflacija potrošačkih cijena snizila s 0,3% u prosincu 2013. na -0,5% u prosincu 2014. Potrošačke cijene smanjile su se zbog pada cijena prehrambenih proizvoda (uključujući alkohol i duhan) i energije, dok se doprinos cijena usluga i industrijskih proizvoda (bez prehrane i energije) povećao. Temeljni indeks potrošačkih cijena iz kojeg su, između ostalog, isključene cijene energenata i poljoprivrednih proizvoda, ali ne i prerađenih prehrambenih proizvoda, pokazao je u prosincu 2014. manje izražen godišnji pad (-0,4%) od ukupnog indeksa.

Najveći doprinos smanjenju inflacije tijekom 2014. dale su cijene prerađenih prehrambenih proizvoda. Pad godišnje stope promjene cijena tih proizvoda (uključujući alkohol i duhan) bio je rezultat više činitelja, ponajviše pada cijena prehrambenih sirovina na svjetskom tržištu, a potom i povećane konkurencije nakon ulaska Hrvatske u Europsku uniju, slabe domaće potražnje te iščezavanja učinka poskupljenja duhana u srpnju 2013. zbog povećanja trošarina. Usto, valja spomenuti i utjecaj povoljnih vremenskih uvjeta u zemlji u prvoj polovini godine, koji je rezultirao godišnjim padom cijena voća i povrća. Međutim, negativan doprinos neprerađenih i prerađenih prehrambenih proizvoda godišnjoj inflaciji u drugoj se polovini godine smanjivao, zbog nepovoljnih vremenskih prilika tijekom ljeta te nakon što su počeli iščezavati učinci prijašnjeg pojeftinjenja prehrambenih sirovina na svjetskom tržištu.

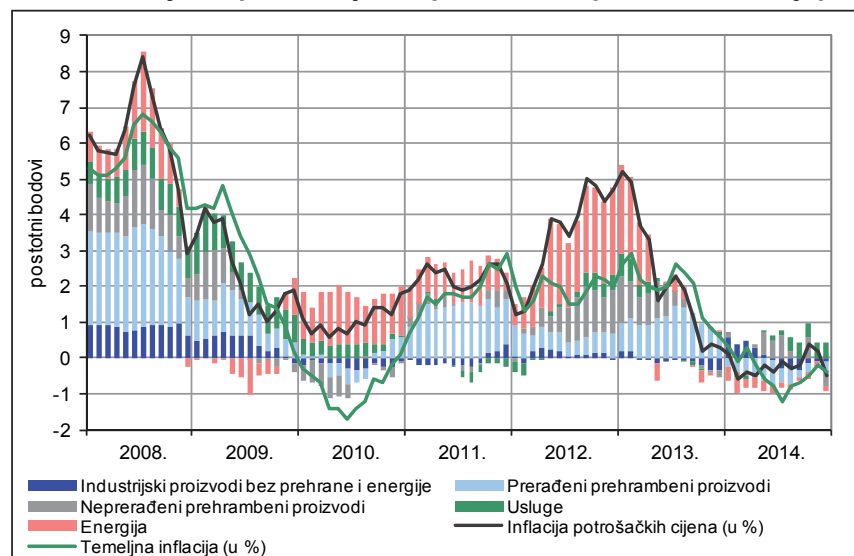
Usporavanje godišnjeg rasta cijena energije, potaknuto poglavito pojeftinjenjem naftnih derivata, a manjim dijelom i plina, bilo je osobito izraženo u posljednjem tromjesečju 2014. Trend pada cijena sirove nafte na svjetskom tržištu bio je vidljiv od srpnja, a pojačao se tijekom studenoga i prosinca pa je cijena barela nafte tipa Brent od 56 USD krajem godine bila za 50% niža od cijene zabilježene sredinom godine. To je rezultat povećane ponude nafte iz škrljevca u SAD-u i ponude nafte zemalja članica OPEC-a koja je iznad službene ciljane razine, dok je potražnja relativno slabija, osobito zbog usporavanja rasta industrijske proizvodnje u Kini.

Tablica 1.3. Indeks potrošačkih cijena

klasifikacija u pet glavnih kategorija proizvoda, godišnje stope promjene

	Ponder 14.	XII.13.	III.14.	VI.14.	IX.14.	XII.14.
Ukupno	100,0	0,3	-0,4	-0,4	-0,2	-0,5
Energija	19,3	0,4	-0,6	2,6	0,1	-2,2
Nepretrađeni prehrambeni proizvodi	12,9	-1,5	-3,0	-5,2	-1,6	-1,8
Prerađeni prehrambeni proizvodi (uključujući alkohol i duhan)	21,5	3,0	2,3	-0,2	-1,5	-0,5
Industrijski proizvodi bez prehrane i energije	23,2	-1,4	-1,2	-1,1	-0,4	-0,8
Usluge	23,1	0,4	-0,3	0,6	1,7	1,8

Izvor: DZS

1.16. Godišnje stope inflacije i doprinosi^a komponenata inflaciji potrošačkih cijena

^a Doprinos se definira kao relativna važnost određene komponente indeksa potrošačkih cijena u ukupnoj inflaciji. Zbroj doprinosa svih komponenata izraženih u postotnim bodovima u određenom mjesecu daje iznos godišnje stope inflacije potrošačkih cijena (određena odstupanja moguća su zbog zaokruživanja).

Izvori: DZS; izračuni HNB-a

S druge strane, pozitivan doprinos ukupnoj godišnjoj inflaciji u 2014. dalo je ubrzanje godišnjeg rasta cijena usluga, ponajviše zbog poskupljenja rekreacijskih i sportskih usluga, kao i povećanje cijena mobilnih usluga zbog novih fiskalnih nameta. Nadalje, tijekom 2014. usporio se godišnji pad cijena industrijskih proizvoda, čemu je najviše pridonijelo povećanje godišnje stope promjene cijena automobila i obuće. Administrativne odluke također su stvarale pritisak na rast cijena, pri čemu je najveći doprinos inflaciji dalo povećanje snižene stope PDV-a s 10% na 13%, poskupljenje vode, povećanje trošarina na duhan i naftne derivate te spomenuto uvođenje fiskalnih nameta na mobilne usluge. Isključi li se utjecaj naftnih derivata, doprinos administrativno reguliranih cijena ukupnoj godišnjoj inflaciji povećao se s 0,0 postotnih bodova u prosincu 2013. na 0,3 postotna boda u prosincu 2014. godine.

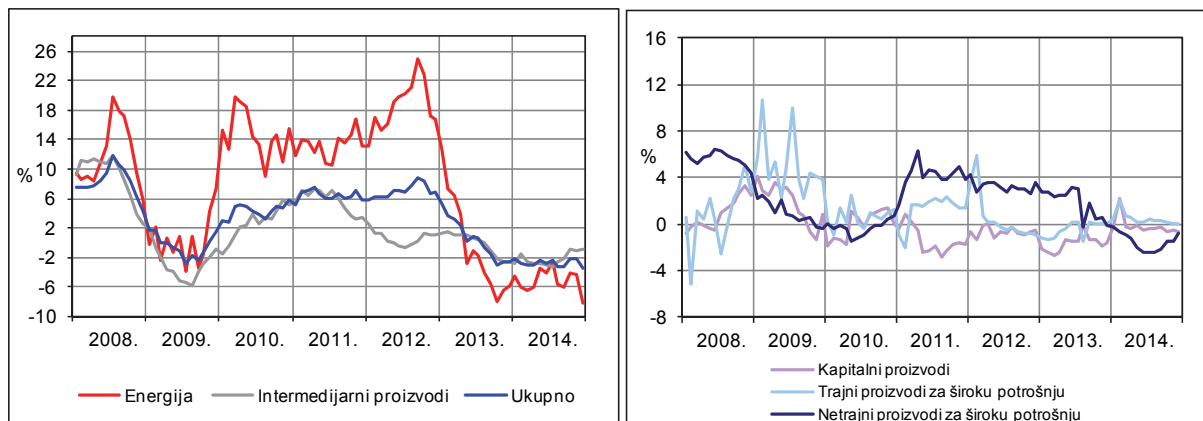
Proizvođačke cijene industrije na domaćem tržištu

Kretanje proizvođačkih cijena industrije na domaćem tržištu tijekom 2014. također je bilo pod znatnim utjecajem pada cijena sirovina na svjetskom tržištu, slabe domaće potražnje i stagnacije jediničnih troškova rada. Godišnji pad domaćih proizvođačkih cijena bio je znatno veći od pada potrošačkih cijena te je u prosincu 2014. iznosio -3,4%, čemu su u velikoj mjeri pridonijele cijene energije godišnjim padom od 8,2%. Isključe li se cijene energije, godišnje smanjenje proizvođačkih cijena u prosincu 2014. bilo je manje izraženo te je iznosilo -0,7%, što je za 0,5 postotnih bodova blaži godišnji pad cijena od onog ostvarenog u 2013. Proizvođačke cijene trajnih proizvoda za finalnu

potrošnju bile su tijekom 2014. relativno stabilne, dok je pritisak na smanjenje potrošačkih cijena potjecao od smanjenja proizvođačkih cijena netrajnih proizvoda za finalnu potrošnju, prije svega prehrambenih i duhanskih proizvoda te odjeće.

1.17. Indeksi proizvođačkih cijena industrije na domaćem tržištu po glavnim industrijskim grupacijama

godišnje stope promjene

Izvor: DZS

Cijene stambenih nekretnina

Višegodišnja tendencija smanjivanja cijena stambenih nekretnina u Hrvatskoj nastavila se i u 2014., te su se cijene mjerene hedonističkim indeksom snizile za 2,4%. To je znatno blaži prosječni godišnji pad cijena nekretnina od onog zabilježenog 2013., kada je iznosio 16,5%. Osim toga, od trećeg tromjesečja 2014. bilježi se blagi godišnji rast cijena nekretnina, koji je posljedica rasta cijena nekretnina na Jadranu. Krajem 2014. kumulativni pad cijena stambenih nekretnina u Hrvatskoj s njihovih najviših razina dosegnutih početkom 2008. iznosio je 29%. Ta je korekcija u cijelosti poništila snažan rast cijena zabilježen u pretkriznom razdoblju vrativši ih na razine s kraja 2004. godine. Ožvljavanje potražnje za stambenim nekretninama ograničeno je nastavkom smanjivanja realnoga raspoloživog dohotka kućanstava, odnosno nepovoljnim kretanjima na tržištu rada (visokom stopom nezaposlenosti i rizikom od gubitka radnog mjesta) te niskom razinom potrošačkog optimizma. Zbog spomenutih nepovoljnih uvjeta kućanstva se i nadalje teže odlučuju na dugoročan oblik zaduživanja u svrhu kupnje ili izgradnje stambene nekretnine.

Tablica 1.4. Indeksi cijena stambenih nekretnina u Hrvatskoj
godišnje stope promjene

	Ponder	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2013.		2014.			
									3. tr.	4. tr.	1. tr.	2. tr.	3. tr.	4. tr.
Hrvatska	100,0	3,5	-3,8	-8,1	-3,7	1,0	-16,5	-2,4	-16,8	-14,4	-9,7	-2,9	2,5	1,2
Zagreb	68,0	2,7	-5,4	-8,7	-5,1	2,2	-15,0	-2,9	-16,5	-14,7	-8,0	-2,9	-0,3	0,0
Jadran	32,0	6,2	1,5	-6,4	-0,5	-1,6	-19,9	-0,9	-17,5	-13,7	-13,2	-2,5	8,8	3,7

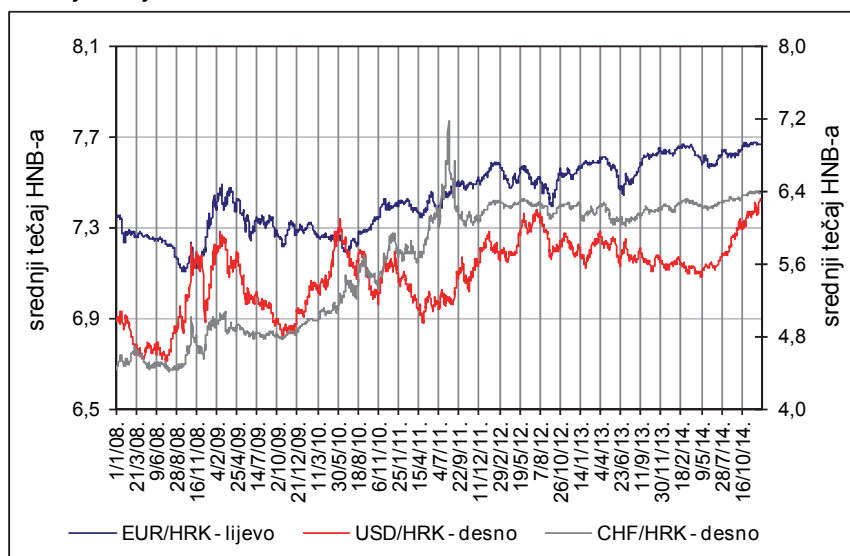
Napomena: Prema metodologiji izrade hedonističkog indeksa cijena nekretnina u Hrvatskoj pri svakom se izračunavanju nove vrijednosti indeksa (nakon isteka pojedinog tromjesečja) ponovno procjenjuju svi parametri u pojedinim jednadžbama postignutih cijena nekretnina, što uzrokuje reviziju indeksa cijena nekretnina za prijašnja tromjesečja odnosno godine. Svako ažuriranje, dakle, mijenja indekse ostvarene u prethodnim godinama, no oni su svaki put sve preciznije izmjereni jer su izračunati s pomoću većeg broja podataka.

Izvori: Burza nekretnina; izračuni HNB-a

Tečaj

Nominalni je tečaj kune prema euru u 2014. bio relativno stabilan s povremenim kolebanjima koja su bila slabija nego u prethodnoj godini. Dnevni tečaj kune prema euru kretao se tijekom 2014. u prilično uskom rasponu od -0,9% do 0,6% oko prosječnoga godišnjeg tečaja, koji je iznosio 7,63 EUR/HRK, te je bio za 0,7% slabiji nego u 2013. godini. Početkom godine pojavili su se deprecijacijski pritisci pa je HNB, kako bi ublažio intenzitet slabljenja domaće valute, intervenirao na deviznom tržištu 31. siječnja prodajom 240,2 mil. EUR poslovnim bankama. Nakon toga tečaj kune se stabilizirao pa nije bilo drugih deviznih intervencija središnje banke. Kretanja unutar godine pokazuju da je nominalni tečaj kune blago aprecirao prema euru u prvoj polovini godine, dok je u drugom polugodištu uglavnom deprecirao. Na kraju godine tečaj je iznosio 7,66 EUR/HRK, što znači da je deprecirao samo za 0,3% u odnosu na kraj 2013. godine.

1.18. Nominalni dnevni tečaj kune prema euru, američkom dolaru i švicarskom franku srednji tečaj HNB-a

Izvor: HNB

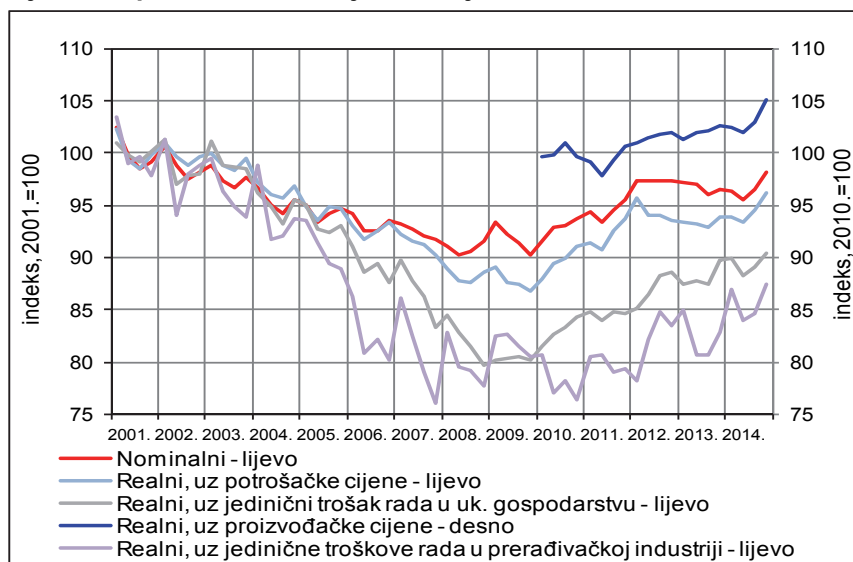
Središnja je banka tijekom 2014. u transakcijama na deviznom tržištu ostvarila neto prodaju deviza u iznosu od 211,8 mil. EUR, čime je povučeno 1,6 mlrd. kuna. Pritom je u transakcijama s bankama i Europskom komisijom ostvarena neto prodaja deviza, dok je na temelju neto kupnje deviza sa središnjom državom kreirana kunska likvidnost.

Kad je riječ o ostalim valutama, kuna je u 2014. prilično snažno deprecirala prema američkom dolaru i juanu renminbiju, što je rezultat slabljenja eura prema tim valutama na svjetskom deviznom tržištu, i to pretežno u drugoj polovini godine. Naime, euro je u 2014. snažno oslabio prema američkom dolaru zbog sporijega gospodarskog oporavka u europodručju naprama SAD-u i zbog očekivanja da će Fed pooštriti monetarnu politiku, a ESB dodatno popuštati u monetarnoj politici. Tečaj kune prema američkom dolaru na kraju 2014. bio je tako za 13,6% slabiji u odnosu na kraj prethodne godine. Tečaj švicarskog franka prema euru na svjetskom deviznom tržištu bio je stabilan tijekom cijele 2014. te je fluktuirao u uskom rasponu oko prosječne godišnje razine od 1,21 EUR/CHF. Promjene bilateralnih tečajeva kune prema valutama glavnih vanjskotrgovinskih partnera rezultirale su na kraju 2014. deprecijacijom nominalnoga efektivnog tečaja kune za 2,2% u usporedbi s krajem prethodne godine.

Pokazatelji cjenovne i troškovne konkurentnosti hrvatskog izvoza poboljšali su se u 2014. u odnosu na prosjek prethodne godine, što je, u uvjetima nepromijenjenoga prosječnog godišnjeg nominalnog efektivnog tečaja kune, bilo isključivo posljedica povoljnijeg relativnog odnosa cijena i

troškova u usporedbi s većinom glavnih vanjskotrgovinskih partnera. Pritom su realni efektivni tečajevi kune uz potrošačke i proizvođačke cijene deprecirali na godišnjoj razini u 2014. u prosjeku za 1,2% odnosno 1,1%, dok su realni efektivni tečajevi kune uz jedinične troškove rada u ukupnom gospodarstvu i prerađivačkoj industriji deprecirali za 1,4% odnosno 4,1%.

1.19. Indeks nominalnoga i realnoga efektivnog tečaja kune deflacioniranog potrošačkim cijenama, proizvođačkim cijenama i jediničnim troškovima rada

Napomene: Realni efektivni tečaj kune uz proizvođačke cijene uključuje hrvatski indeks proizvođačkih cijena industrije na nedomaćem tržištu, koji je raspoloživ od siječnja 2010. Pad indeksa označuje efektivnu aprecijaciju kune.
Izvor: HNB

1.2.5. Monetarna politika i novčana kretanja

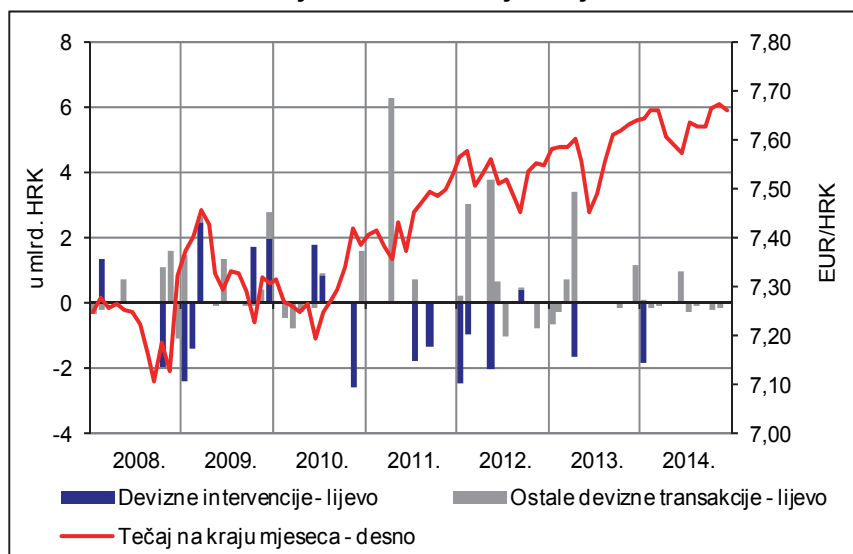
Hrvatska narodna banka u 2014. godini nastavila je provoditi ekspanzivnu monetarnu politiku i održavati stabilnost tečaja kune prema euru, što je glavni preduvjet očuvanja financijske stabilnosti. Ekspanzivno usmjerenje monetarne politike očitovao se u održavanju visoke razine likvidnosti monetarnog sustava, kojom središnja banka nastoji djelovati na poboljšanje domaćih uvjeta financiranja. Tako su u 2014. godini zadržane iznimno niske kamatne stope na međubankovnome novčanom tržištu, a nastavio se i trend pada kamatnih stopa na trezorske zapise Ministarstva financija s ionako niskih razina, kao i postupan pad kamatnih stopa na kredite stanovništvu i poduzećima. Usto, HNB je otkupom obveznih blagajničkih zapisa od banaka tijekom 2014. poticao rast plasmana usmjerenih gospodarstvu. Unatoč tome, dinamiziranje domaće kreditne aktivnosti u 2014. je izostalo pod utjecajem potisnute investicijske potražnje u uvjetima prezaduženosti velikog broja nefinancijskih poduzeća, nedovoljnih kolaterala u razdoblju pada cijena nekretnina, nastavka trenda razduživanja stanovništva, niske razine poslovnog i potrošačkog optimizma, velikog udjela loših plasmana te nesklonosti banaka i poslovnih subjekata preuzimanju rizika.

Monetarna politika i tokovi formiranja i povlačenja primarnog novca

Glavni instrument monetarne politike u 2014. godini bile su devizne transakcije središnje banke. Ukupno je HNB u deviznim transakcijama s državom, kreditnim institucijama i Europskom komisijom u 2014. godini neto prodao 211,8 mil. EUR, odnosno povukao 1,6 mlrd. kuna. Učestalost i obujam tih transakcija uglavnom su bili određeni potrebama države za konverzijom sredstava povezanih s inozemnim zaduživanjem i s uplatama u proračun EU-a te s kretanjem tečaja kune prema euru. Kada je riječ o drugim instrumentima monetarne politike, s obzirom na visoku razinu likvidnosti u sustavu,

u 2014. nije bilo potrebe za korištenjem obratnih repo operacija kao ni potražnje banaka za lombardnim kreditima. Stope obvezne pričuve i minimalno potrebnih deviznih potraživanja u 2014. nisu se mijenjale.

1.20. Devizne transakcije HNB-a i srednji tečaj EUR/HRK

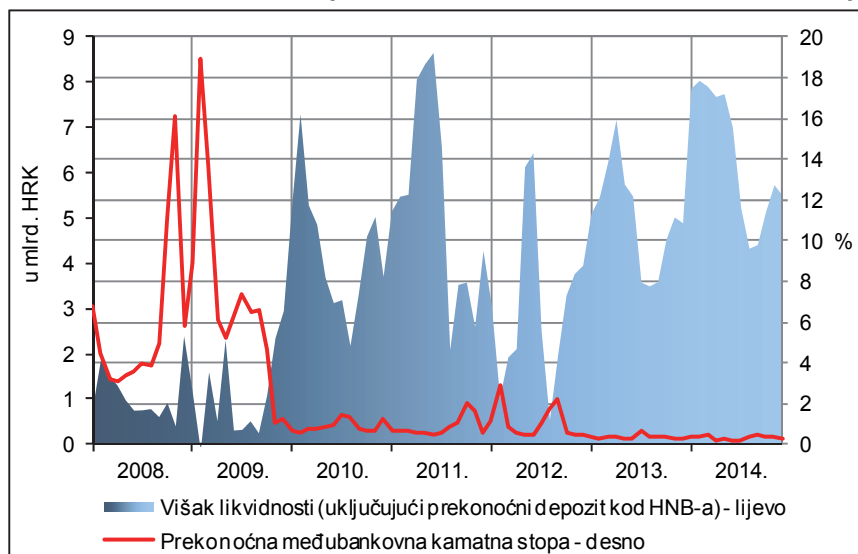

Napomena: Pozitivne vrijednosti deviznih intervencija i deviznih transakcija HNB-a odnose se na otkupe deviza. U ostale devizne transakcije ubrajaju se kupoprodaje deviza s MF-om, EK-om i ugovori o razmjeni (engl. *swap*) s poslovnim bankama. Izvor: HNB

U deviznim transakcijama HNB-a sa središnjom državom u 2014. godini neto je otkupljeno 420,6 mil. EUR i time kreirano 3,2 mlrd. kuna. Najveći dio otkupa deviza uslijedio je nakon izdavanja euroobveznica na međunarodnom tržištu u svibnju u iznosu od 1,25 mlrd. EUR, dok su u preostalom dijelu godine transakcije s državom bile zanemarive. Pritom je država dio deviznih sredstva od zaduživanja u inozemstvu deponirala na račun kod HNB-a za potrebe isplate obveznica na početku 2015. godine.

S druge strane, HNB je prodavao devize kreditnim institucijama i Europskoj komisiji, što je utjecalo na smanjenje kunske likvidnosti monetarnog sustava. U 2014. ostvarena je jedna devizna intervencija, kojom je HNB krajem siječnja bankama prodao 240,2 mil. EUR i time povukao 1,8 mlrd. kuna. Tom intervencijom središnja je banka ublažila deprecijacijske pritiske koji su se bili intenzivirali na početku godine, dok u nastavku godine nije bilo potrebe za interveniranjem na deviznom tržištu. Prodaje deviza Europskoj komisiji odnosile su se na konverziju kunskih sredstava koja država mjesečno doznaju na račun Europske komisije kod središnje banke na osnovi uplata u proračun EU-a. Te su prodaje u 2014. godini iznosile 392 mil. EUR, čime se povuklo 3,0 mlrd. kuna primarnog novca.

1.21. Likvidnost banaka i prekonoćna međubankovna kamatna stopa

Napomena: Višak likvidnosti razlika je između stanja na računima za namiru poslovnih banaka kod HNB-a i iznosa koji banke moraju održavati na tim računima prema obračunu obvezne pričuve.
Izvor: HNB

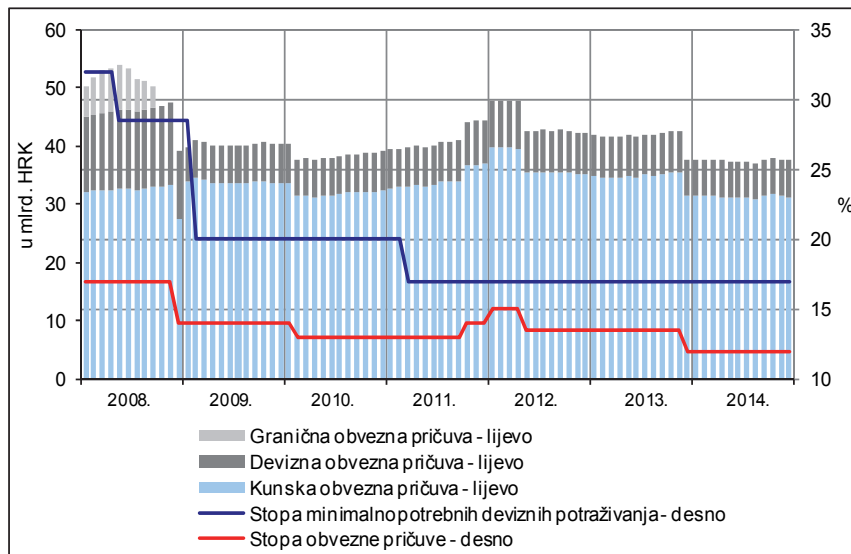
Kunska likvidnost monetarnog sustava u 2014. godini dodatno se poboljšala, i to unatoč povlačenju kuna putem deviznih transakcija. Višak likvidnosti na računima za namiru kreditnih institucija u 2014. u prosjeku je iznosio 6,4 mlrd. kuna, što je za 1,4 mlrd. kuna više od prosječnog viška u 2013. godini. Rastu likvidnih sredstava pridonio je povrat neiskorištenih sredstava HBOR-a bankama na početku godine u iznosu od 1,6 mlrd. kuna zbog završetka Programa razvoja gospodarstva. Na povećanje likvidnosti djelovao je i otkup obveznih blagajničkih zapisa HNB-a od banaka kojim središnja banka potiče rast plasmana sektoru poduzeća⁶. Od uvođenja te mjere u prosincu 2013. do kraja 2014. središnja je banka od banaka neto otkupila 0,8 mlrd. kuna obveznih blagajničkih zapisa, što čini 19% od ukupnog iznosa blagajničkih zapisa prvotno upisanog kod banaka. Ipak, valja naglasiti da se otkup blagajničkih zapisa odnosio samo na one banke koje su ostvarile prirast plasmana u odnosu na početno stanje, dok su se plasmani kreditnih institucija poduzećima na agregatnoj razini u 2014. smanjili.

Visoka likvidnost na tržištu, podržana ekspanzivnom politikom središnje banke, pridonijela je zadržavanju kamatnih stopa na novčanom tržištu na izrazito niskim razinama. Vagana kamatna stopa na prekonoćne kredite u izravnoj međubankovnoj trgovini u 2014. u prosjeku je iznosila 0,34%. Troškovi financiranja države na domaćem novčanom tržištu nastavili su se smanjivati, i to treću godinu u nizu. Tako se do kraja 2014. kamatna stopa na jednogodišnje eurske trezorske zapise MF-a snizila na samo 0,48%, a na kunske na 1,50%.

Stopa obvezne pričuve, nakon što se spustila na 12% krajem 2013., u 2014. godini nije se mijenjala. Jedina promjena kod ovog instrumenta monetarne politike bila je u studenome 2014., kada je snižena stopa izdvajanja obvezne pričuve na devizna sredstva nerezidenata i devizna sredstva primljena od povezanih osoba sa 100% na 60%. Time se izjednačio postotak izdvajanja devizne obvezne pričuve za sve devizne izvore, a ujedno se povećala devizna likvidnost banaka za 80 mil. EUR. Na kraju 2014. ukupna obračunata obvezna pričuva bila je na gotovo istoj razini kao i krajem prethodne godine te je iznosila 37,5 mlrd. kuna, pri čemu se 31,3 mlrd. kuna odnosilo na kunski, a 6,2 mlrd. kuna na njezin devizni dio.

⁶ U prosincu 2013. HNB je spustio stopu obvezne pričuve s 13,5% na 12%, a banke su tako oslobođena sredstva morale plasirati u trogodišnje obvezne blagajničke zapise HNB-a. HNB potom od banaka otkupljuje te blagajničke zapise prije roka dospijeca samo ako banke povećaju kredite odobrene poduzećima, pri čemu je vrijednost otkupa jednaka 50% prirasta plasmana.

1.22. Obvezna pričuva i minimalna devizna likvidnost

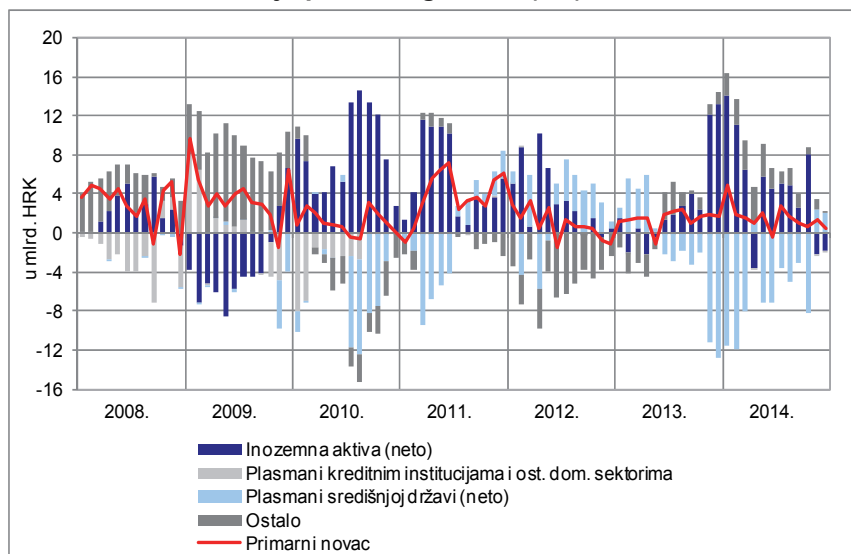
Izvor: HNB

Pokrivenost deviznih obveza likvidnim deviznim potraživanjima kreditnih institucija tijekom 2014. bila je u prosjeku za 4,4 postotna boda veća od propisanih 17%. Na kraju 2014. godine kreditne institucije raspolagale su ukupno s 6,2 mlrd. EUR likvidnih deviznih potraživanja, odnosno s 1,5 mlrd. EUR viška devizne likvidnosti, a to je dvostruko veći višak nego godinu prije. HNB je kao likvidna devizna potraživanja bankama nastavio priznavati plasmane u devizne trezorske zapise Ministarstva financija izdane u kolovozu 2013. u iznosu od 700 mil. EUR, kao i 50% iznosa kredita odobrenih poduzećima u sklopu Programa razvoja gospodarstva (75,1 mil. EUR na kraju godine), što je u prosjeku 13,3% ukupnih likvidnih potraživanja.

Primarni novac i međunarodne pričuve

Primarni novac (M0) u 2014. godini vrlo je blago porastao (za 0,4 mlrd. kuna ili 0,4%), stoga je ovaj najuži monetarni agregat dosegao 63,4 mlrd. kuna. U strukturi primarnog novca rast je zabilježen za gotov novac izvan kreditnih institucija, dok su se depoziti kreditnih institucija i ostalih financijskih institucija kod središnje banke umjereno smanjili. Izraženu kolebljivost primarnog novca unutar godine uzrokovali su priljevi i odljevi sredstava na kunskom depozitu središnje države kod HNB-a. Za devizni depozit države kod HNB-a također su zabilježene zamjetne unutargodišnje oscilacije, što je odraz priljeva deviznih sredstava od zaduživanja i plaćanja dospjelih deviznih obveza države.

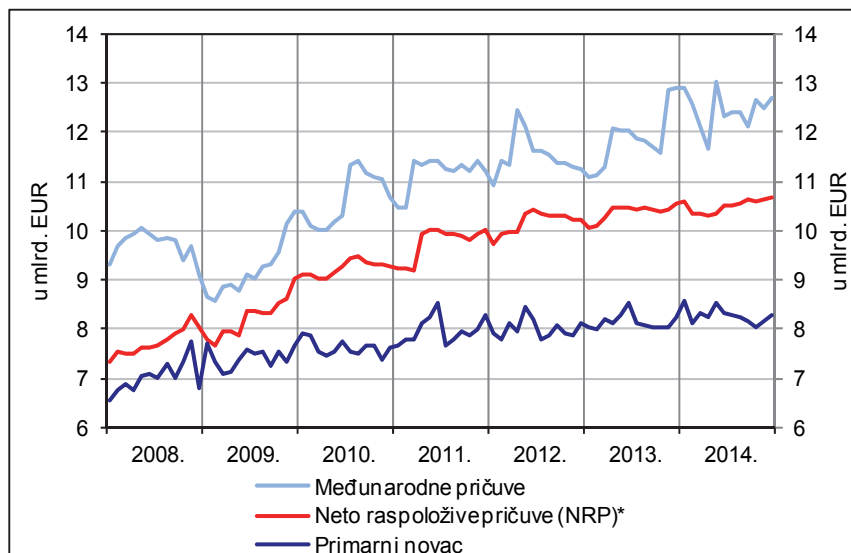
1.23. Tokovi formiranja primarnog novca (M0)

Napomena: Prikazane vrijednosti apsolutne su godišnje promjene.
Izvor: HNB

Međunarodne pričuve HNB-a na kraju 2014. iznosile su 12,7 mlrd. EUR i bile su za 0,2 mlrd. EUR (1,7%) manje u odnosu na kraj 2013. Na smanjenje bruto pričuva djelovali su pad deviznog depozita države kod središnje banke i neto prodaja deviza HNB-a. Pad pričuva djelomično je nadomješten zaradom od njihova ulaganja i pozitivnim tečajnim razlikama (jačanjem dolara prema euru). Za razliku od bruto pričuva, neto raspoložive pričuve, koje ne uključuju izdvojenu deviznu obveznu pričuvenu, devizni depozit države i deviznu inozemnu pasivu HNB-a, u 2014. su se povećale za 0,1 mlrd. EUR (1,3%) i na kraju godine dosegnule 10,7 mlrd. EUR. Bruto i neto međunarodne pričuve i nadalje znatno nadmašuju iznose najužih monetarnih agregata (M0 i M1).

1.24. Međunarodne pričuve HNB-a

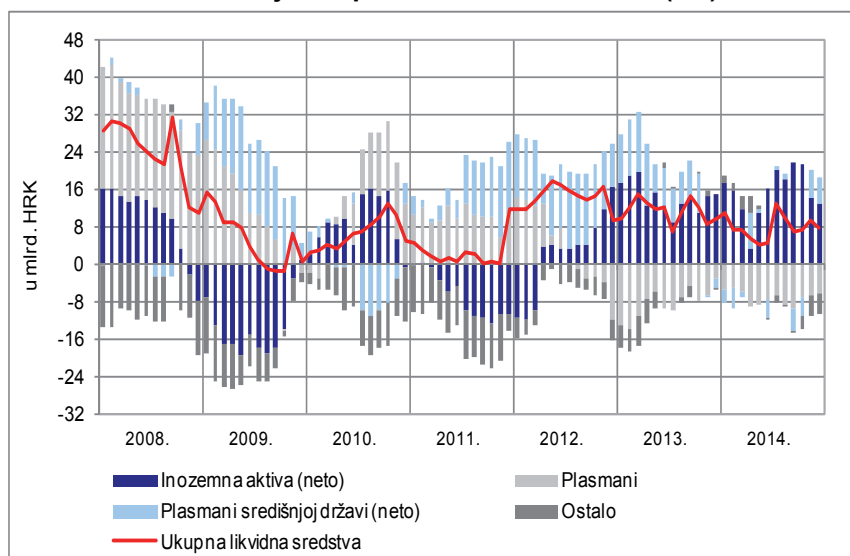

* NRP = međunarodne pričuve – devizna inozemna pasiva – obvezna pričuva u devizama – devizni depoziti države
Izvor: HNB

Kretanje monetarnih i kreditnih agregata

Kretanje monetarnih i kreditnih agregata⁷ u 2014. godini nastavilo je odražavati izostanak oporavka u realnom sektoru gospodarstva. Neto inozemna aktiva (NIA) monetarnog sustava zamjetno se povećala, dok se neto domaća aktiva (NDA) umjereno smanjila. Pritom je porast neto inozemne aktive od 12,8 mlrd. kuna (20,5%) prije svega bio rezultat poboljšanja inozemne pozicije kreditnih institucija, odnosno porasta njihove inozemne imovine i podjednagog smanjenja inozemnih obveza, posebice prema većinskim stranim vlasnicima. Nasuprot tome, smanjenje neto domaće aktive u iznosu od 5,1 mlrd. kuna (-2,3%) u najvećoj je mjeri uzrokovao pad plasmana kreditnih institucija poduzećima i stanovništvu, dok su plasmani središnjoj državi porasli. Potisnuta kreditna aktivnost odražava nesklonost banaka preuzimanju novih rizika kad je riječ o privatnom sektoru, kao i prigušenu potražnju za kreditima u uvjetima smanjene investicijske aktivnosti poduzeća, visoke nezaposlenosti i neizvjesnosti glede budućih gospodarskih kretanja.

1.25. Tokovi formiranja ukupnih likvidnih sredstava (M4)

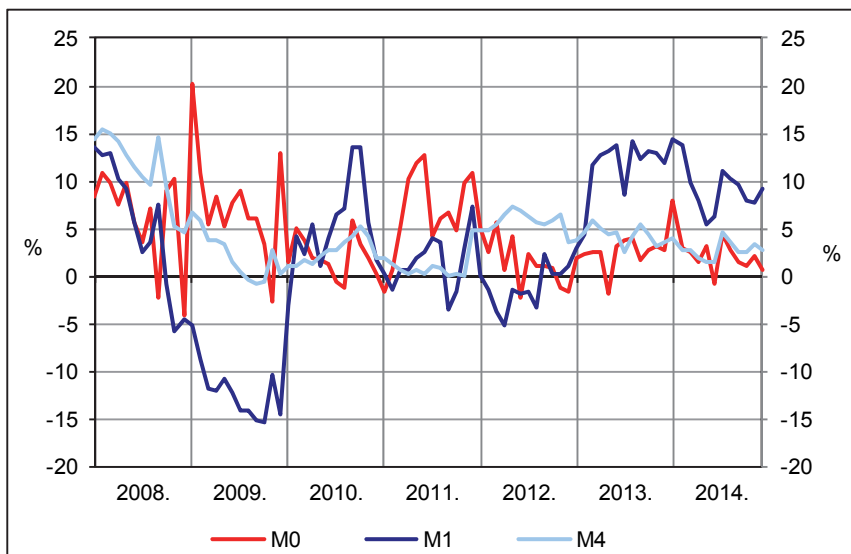
Napomena: Prikazane vrijednosti apsolutne su godišnje promjene.
Izvor: HNB

Ostvarena kretanja neto domaće i neto inozemne aktive rezultirala su rastom ukupnih likvidnih sredstava (M4) u 2014. za 7,7 mlrd. kuna ili 2,8%, što znači da se rast najširega monetarnog agregata usporio u odnosu na prethodnu godinu, kada je on iznosio 3,5%. Isključujući utjecaj tečaja, porast monetarnog agregata M4 u 2014. bio je i slabiji te je iznosio 2,0%, naprama 3,0% u 2013. godini. Malo više od dvije trećine nominalnog prirasta ukupnih likvidnih sredstava bilo je posljedica povećanja novčane mase, dok se ostatak odnosio na kvazinovac. Isključi li se pak utjecaj kretanja tečaja, cjelokupan se rast M4 može pripisati povećanju M1.

⁷ Uvođenje standarda ESA 2010 u monetarnu i financijsku statistiku HNB-a provedeno je početkom 2015. godine. Do najvećih promjena u monetarnim i kreditnim agregatima došlo je zbog reklasifikacije Hrvatskih autocesta (HAC) i Autoceste Rijeka – Zagreb (ARZ) iz sektora "javna nefinancijska društva" u sektor "središnja država". Nadalje, novčani investicijski fondovi sada su uključeni u izvještajne kreditne institucije, a sve kunske stavke s valutnom klauzulom reklasificirane su iz kunskih u devizne stavke. Zbog navedenih metodoloških promjena podaci za protekla razdoblja nisu usporedivi s onima iz prijašnjih godišnjih izvješća. Detaljniji opis promjena u monetarnoj statistici zbog uvođenja standarda ESA 2010 može se naći u Dodatku 1. u Biltenu HNB-a br. 211.

1.26. Monetarni agregati

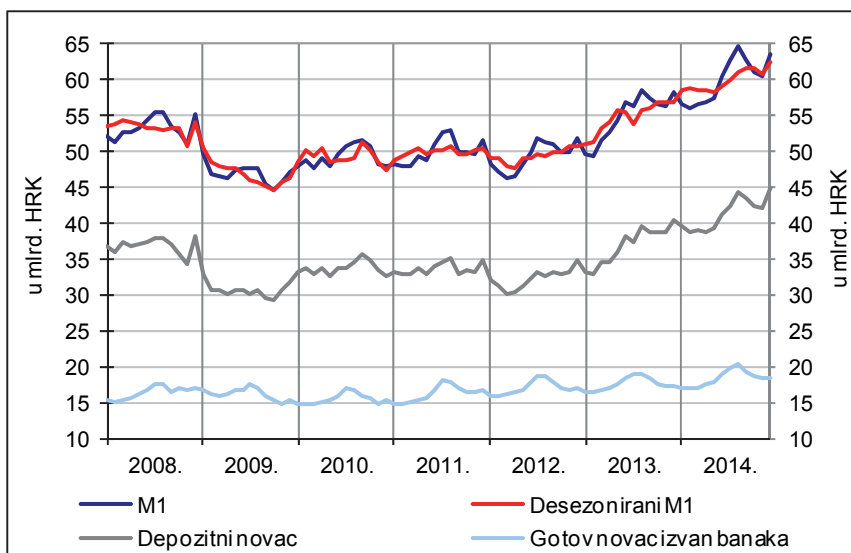
godišnje stope promjene

Izvor: HNB

Monetarni agregat M1 povećao se u 2014. godini za 5,3 mlrd. kuna ili 9,2%, što je bilo malo slabije od ostvarenja iz prethodne godine, kada je godišnji rast iznosio 11,9%. Najveći dio povećanja novčane mase odnosio se na prirast depozitnog novca, na čiji su rast podjednako utjecala nefinancijska poduzeća i stanovništvo, dok je utjecaj rasta gotovog novca bio manji. Navedena kretanja zrcale povećanu sklonost domaćih sektora da drže likvidnije oblike financijske imovine u uvjetima pada pasivnih kamatnih stopa banaka.

1.27. Novčana masa

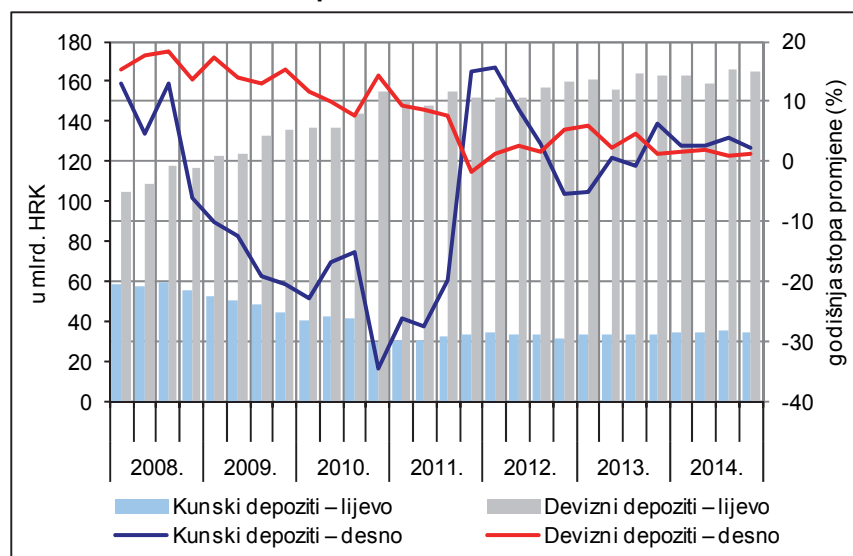

Izvor: HNB

Kvazinovac u 2014. je godini rastao zamjetno sporije od novčane mase. Ukupni štedni i oročeni depoziti domaćih sektora nominalno su se povećali za 3,1 mlrd. kuna ili 1,6%, a godinu prije taj je rast bio 2,2%. Pritom su se depoziti stanovništva povećali za 2,1 mlrd. kuna ili 1,3%, no isključujući li se utjecaj tečaja, prirast je bio znatno niži i iznosio je samo 0,3 mlrd. kuna (naprama 3,9 mlrd. kuna godinu prije). Kod ostalih financijskih institucija zabilježen je znatno snažniji rast štednih i oročenih depozita (1,4 mlrd. kuna ili 18,2%), što je pretežno bilo rezultat porasta imovine obveznih mirovinskih

fondova i njihove sklonosti da deponiraju novčana sredstva kod banaka. Suprotna kretanja bilježe se kod sektora poduzeća, čiji su se štedni i oročeni depoziti u 2014. smanjili za 0,4 mlrd. kuna ili 1,7%.

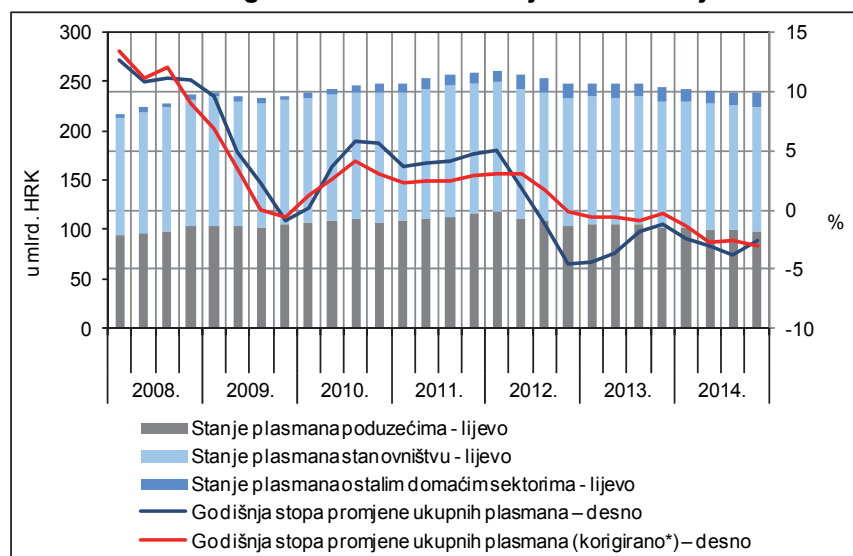
1.28. Kunski i devizni depoziti

Izvor: HNB

Promatrano prema valutnoj strukturi, u 2014. porasli su i devizni i kunski depoziti domaćih sektora, no porast deviznih depozita bio je pod znatnim utjecajem slabljenja kune prema američkom dolaru i euru. Naime, premda je nominalni rast deviznih depozita iznosio 2,3 mlrd. kuna ili 1,4%, isključi li se utjecaj tečaja, devizni su depoziti stagnirali, stoga se prekinuo njihov dvogodišnji rast. Istodobno su kunski depoziti porasli za 0,8 mlrd. kuna ili 2,3%. U skladu s opisanim kretanjima euroiziranost bankovnog sustava mjerena udjelom deviznih depozita u ukupnim štednim i oročnim depozitima nije se promijenila, te je na kraju godine iznosila približno 83%.

1.29. Plasmani drugih monetarnih financijskih institucija nebankarskom sektoru

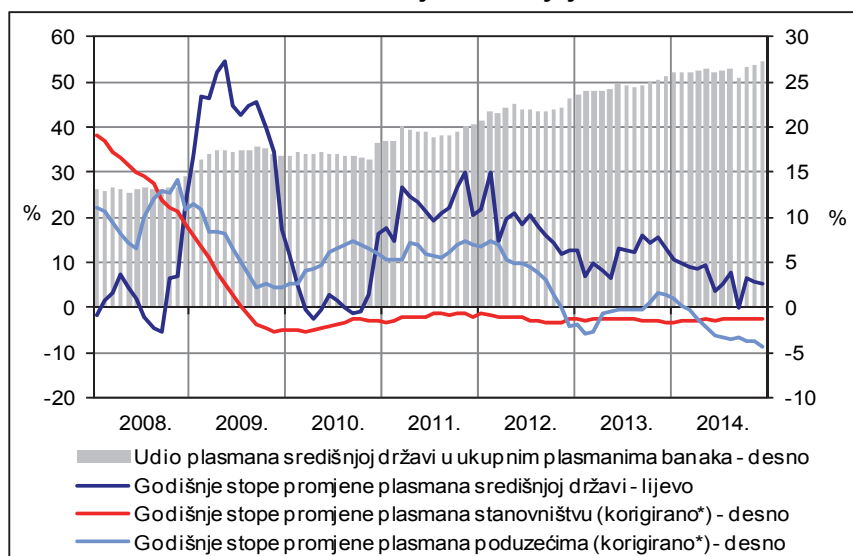

* Isključujući učinak tečaja i jednokratne učinke opisane u bilješki 8
Izvor: HNB

U 2014. godini ostvaren je pad kreditne aktivnosti usmjerene prema ostalim domaćim sektorima. Plasmani kreditnih institucija domaćim sektorima (isključujući središnju državu) u 2014. su se godini

nominalno smanjili za 2,6%. Isključite li se tečajne promjene, plasmani su pali za 3,0%, što je najveće smanjenje plasmana na godišnjoj razini od početka krize⁸.

1.30. Plasmani kreditnih institucija središnjoj državi i ostalim sektorima

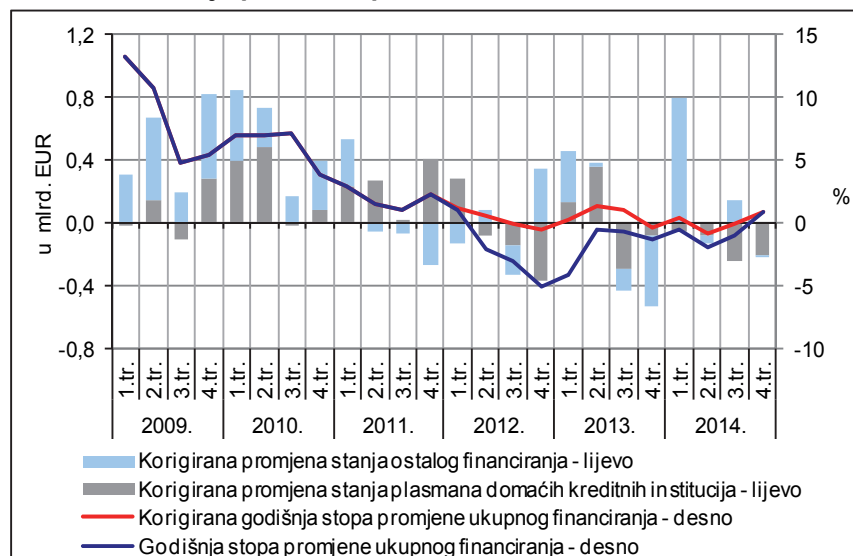

* Isključujući učinak tečaja i jednokratne učinke opisane u bilješki 8
Izvor: HNB

Plasmani kreditnih institucija središnjoj državi u 2014. povećali su se za 4,5 mlrd. kuna ili 5,3%, pa se nastavio trend rasta zaduživanja države kod banaka. Time se izloženost domaćih kreditnih institucija prema državi (mjerena udjelom plasmana tom sektoru u ukupnim plasmanima) povećala za dodatnih 1,5 postotnih bodova te je na kraju 2014. dosegla 27,2%. Promatra li se cjelokupno razdoblje krize, udio plasmana državi u ukupnim plasmanima povećao se za 13,8 postotnih bodova od početka 2008. godine.

⁸ U usporedbi s godišnjim stopama promjene plasmana iz kojih su isključeni utjecaji tečajnih promjena te jednokratni učinci koji su zamjetno smanjili nominalno stanje plasmana u prethodnim godinama. Jednokratni učinci u 2012. godini odnose se na preuzimanje kredita brodogradilišta od strane Ministarstva financija i transakciju jedne poslovne banke, koja je, radi smanjenja djelomično nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana, prenijela dio svojih potraživanja na društvo u indirektnom vlasništvu banke majke. Jednokratni učinci u 2013. godini odnose se na stečaj Centar banke, metodološku promjenu knjiženja naknada te još jedan prijenos nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana jedne poslovne banke na povezano društvo.

1.31. Financiranje poduzeća prema izvorima

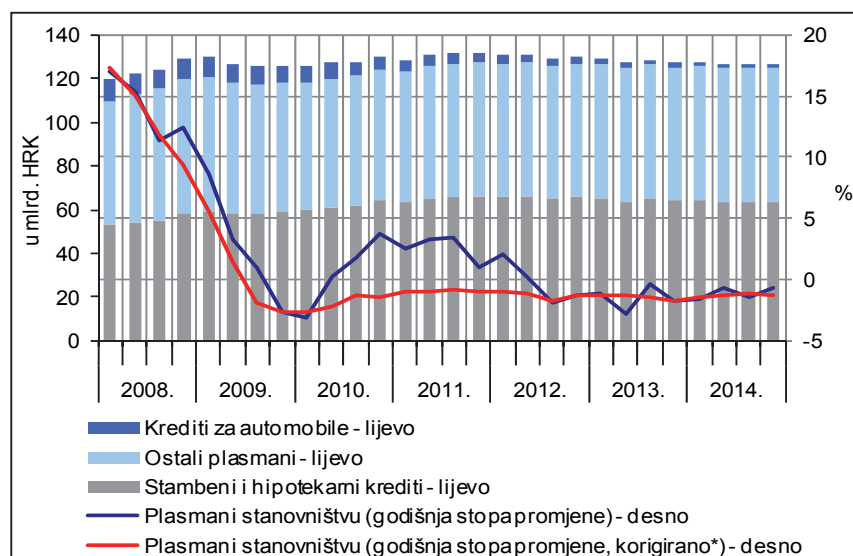

Napomena: Ostalo financiranje uključuje zaduživanje poduzeća kod domaćih društava za lizing i izravno zaduživanje kod HBOR-a te zaduživanje kod inozemnih banaka i vlasnički povezanih poduzeća u inozemstvu. Korigirane promjene izračunate su isključujući tečajne promjene, jednokratne učinke, kružna ulaganja i pretvaranja duga u kapital.

Izvori: Hanfa; HNB; izračun HNB-a

Ukupan dug sektora poduzeća (koji uključuje domaće kredite, financiranje kod HBOR-a i društava za lizing te inozemni dug) u 2014. godini povećao se za 0,9%. U strukturi ukupnog duga poduzeća domaći plasmani poduzećima smanjili su se za 4,3% (isključujući tečajne promjene), što je u podjednakoj mjeri bilo rezultat razduživanja javnih i privatnih poduzeća. S druge strane, inozemni plasmani poduzećima porasli su za 4,6% (korigirano za pretvaranje duga u kapital i kružna ulaganja). Time su privatna poduzeća nastavila višegodišnji trend povećavanja inozemnog duga, pri čemu je njegov apsolutni prirast u 2014. bio približno trostruko veći od iznosa domaćeg razduživanja. Supstituciji domaćeg duga inozemnim pogoduju povoljni uvjeti financiranja na inozemnim tržištima pod utjecajem ekspanzivnih monetarnih politika najvećih središnjih banaka, posebice ESB-a. Istodobno su javna poduzeća nastavila smanjivati inozemni dug četvrtu godinu zaredom.

1.32. Plasmani stanovništvu

* Korigirane promjene izračunate su isključujući tečajne promjene i jednokratne učinke opisane u bilješci 8.
Izvor: HNB

Razduživanje stanovništva nastavilo se šestu godinu u nizu. Plasmani kreditnih institucija stanovništvu u 2014. smanjili su se za 1,3% (isključujući utjecaj tečaja) zbog pada stambenih i hipotekarnih kredita te kredita za kupnju automobila, dok su se potrošački i ostali krediti povećali. Kumulativno od početka 2009. do kraja 2014. plasmani stanovništvu smanjili su se za 9,1%, isključujući utjecaj tečaja i jednokratne učinke. Pritom je kod pojedinih vrsta kredita zabilježen zamjetan pad, primjerice kod kredita za kupnju automobila, koji su se u krizi smanjili za 85,1%.

1.2.6. Tržište novca i kamatne stope

Tijekom 2014. godine u prosjeku su zabilježene niže eurske aktivne i pasivne kamatne stope banaka nego u 2013., a nesklonost riziku nije se znatnije izmijenila u odnosu na prethodnu godinu. Unatoč smanjenju premije za rizik za Hrvatsku ona je na kraju 2014. bila znatno viša u odnosu na usporedive zemlje iz regije. Uvjeti financiranja banaka majki najvećih domaćih poslovnih banaka bili su povoljniji nego prethodne godine, što je djelomično olakšalo pristup domaćih sektora inozemnom kapitalu.

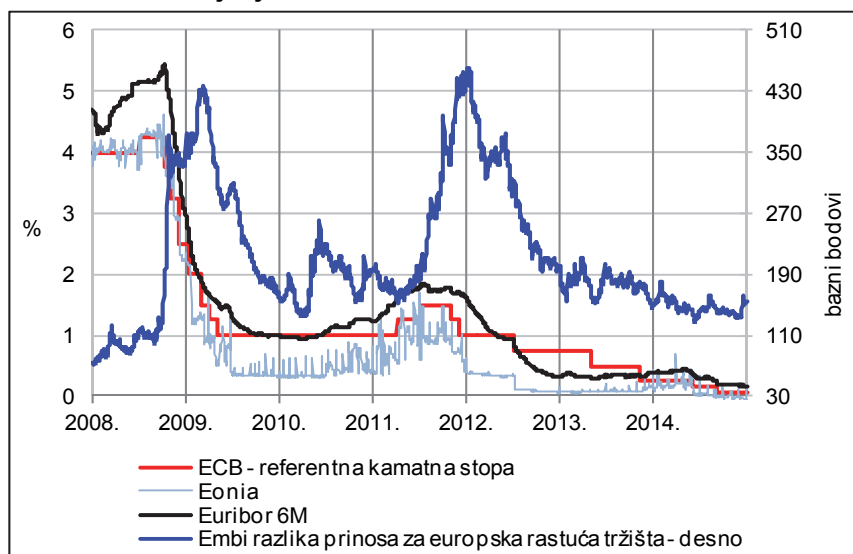
Istodobno je iznimno dobra likvidnost domaćega financijskog sustava obilježila cijelu 2014. godinu, stoga su se potrebe poslovnih banaka za financiranjem na novčanom tržištu zadržale na relativno niskim razinama. Trend smanjivanja ionako niskih kamatnih stopa nastavio se i u 2014. pa je kamatna stopa na prekonoćne međubankovne kredite sredinom godine pala na najniže razine dosada te do kraja godine nije prelazila 0,5%.

Dobra likvidnost financijskog sustava i dodatno poboljšani financijski uvjeti na međunarodnim tržištima tijekom 2014. godine utjecali su na pad aktivnih i pasivnih kamatnih stopa domaćih poslovnih banaka. Kamatne stope na kredite tijekom cijele su godine iskazivale tendenciju snižavanja neovisno o valuti i ročnosti. Pasivne kamatne stope približno su pratile kretanja kamatnih stopa na kredite, no ukupna kamatna razlika ipak se blago smanjila tijekom godine.

Međunarodne kamatne stope

U nastojanju da otkloni opasnost od deflacije i podupre gospodarski oporavak ESB je u lipnju 2014. snizio referentnu kamatnu stopu s 0,25% na 0,15%, a u rujnu za još 10 baznih bodova, pa je ona na kraju 2014. iznosila 0,05%. Zbog tih se odluka ESB-a nastavio trend smanjivanja međunarodnih referentnih stopa. Tako se šestomjesečni EURIBOR kretao u relativno uskom rasponu između 0,17% i 0,44%, pri čemu je najniža razina zabilježena na kraju promatranog razdoblja. EONIA se kretala između -0,10% i 0,69%, a na kraju 2014. iznosila je 0,14%. Nesklonost ulagača riziku tijekom 2014. blago se smanjila u usporedbi s prethodnom godinom. Razlika prinosa na osnovi indeksa EMBI za europske zemlje s tržištima u nastajanju prosječno je bila za 30 b. b. niža nego u 2013., a na kraju 2014. bila je za 4 b. b. viša nego na kraju 2013. i iznosila je 153,5 b. b.

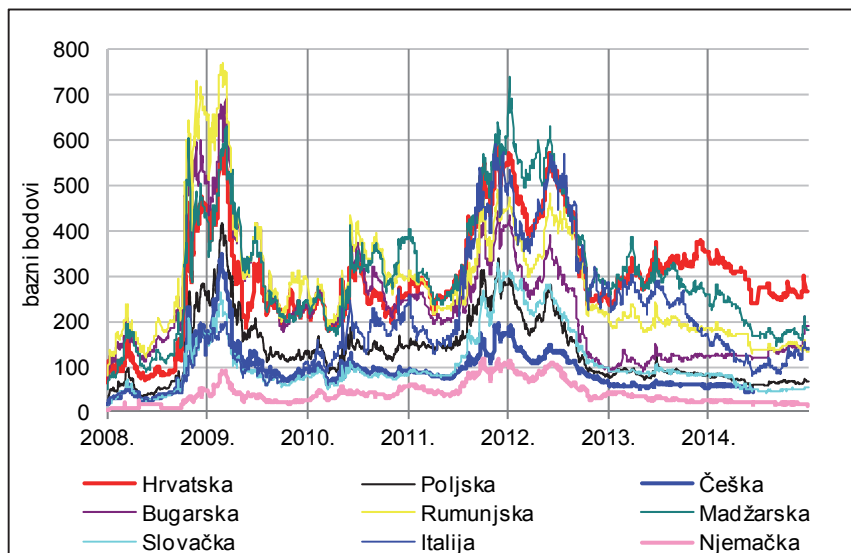
1.33. Kamatne stope na euro i prosječna razlika prinosa na obveznice europskih zemalja s tržištima u nastajanju

Izvori: ESB; Bloomberg; J. P. Morgan

Premije za osiguranje od kreditnog rizika za većinu promatranih zemalja iz regije smanjile su se, pri čemu je najsnažniji pad zabilježen za Mađarsku (za 80 b. b.) i Hrvatsku (za 79 b. b.). No unatoč tom smanjenju premija za rizik Hrvatske na kraju 2014. bila je najviša među promatranim zemljama i iznosila je 264 b. b., a slijedila ju je Mađarska s 180 b. b.

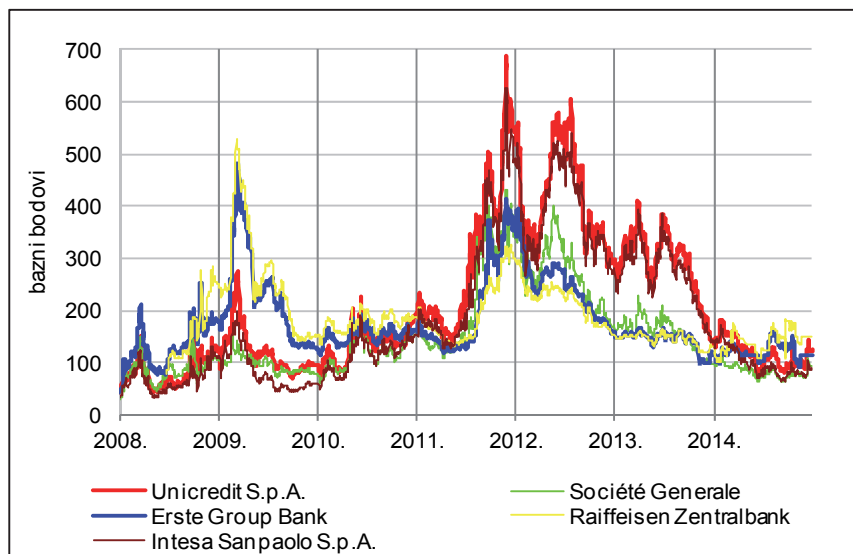
1.34. Razlika prinosa na premiju osiguranja od kreditnog rizika (CDS) za petogodišnje državne obveznice odabranih zemalja

Napomena: Razlika prinosa na premiju osiguranja od kreditnog rizika jest godišnji iznos premije koju kupac CDS-a plaća kako bi se zaštitio od kreditnog rizika povezanog s izdavačem nekog instrumenta.
Izvor: Bloomberg

Uvjeti financiranja na međunarodnom tržištu u 2014. za banke majke domaćih poslovnih banaka poboljšali su se te je njihova prosječna premija za rizik smanjena za 88 b. b u odnosu na 2013., a krajem 2014. za 11 b. b. u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Pad su predvodile talijanske banke, čije su se premije pod utjecajem poboljšanja percepcije rizičnosti Italije smanjile prosječno za 36 b. b.

1.35. Razlika prinosa na premiju osiguranja od kreditnog rizika (CDS) za odabrane banke majke domaćih banaka

Napomena: Razlika prinosa na premiju osiguranja od kreditnog rizika jest godišnji iznos premije koju kupac CDS-a plaća kako bi se zaštitio od kreditnog rizika povezanog s izdavačem nekog instrumenta.

Izvor: Bloomberg

Kamatne stope na tržištu novca

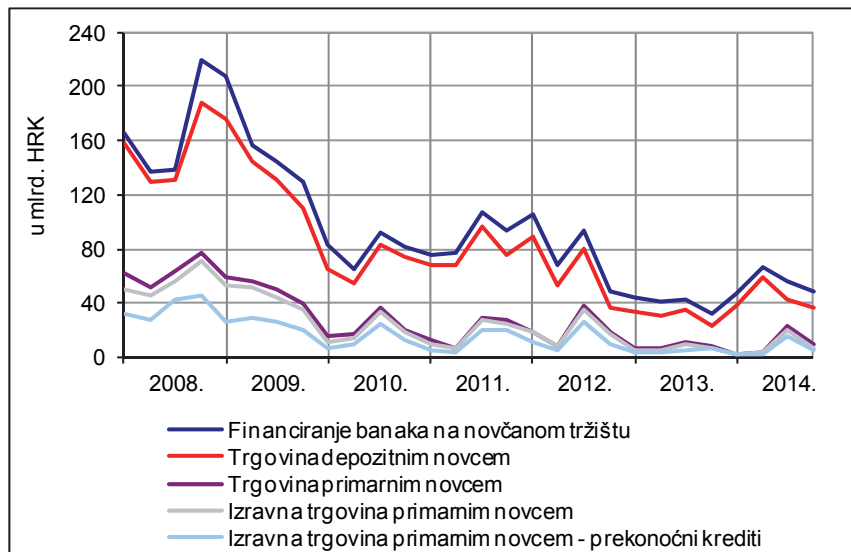
Potrebe poslovnih banaka za financiranjem na tržištu novca zadržale su se na relativno niskim razinama, s obzirom na iznimno dobru primarnu likvidnost financijskog sustava u 2014. godini. Banke su u 2014. svoju primarnu likvidnost financirale sekundarnim izvorima s novčanog tržišta u prosječnom dnevnom iznosu od 0,9 mlrd. kuna (ukupno 218,3 mlrd. kuna na godišnjoj razini), što je porast od 37,9% u usporedbi s prethodnom godinom. Slično kao u prethodnim godinama, financiranje se najvećim dijelom odnosilo na kredite u trgovini depozitnim novcem (176,9 mlrd. kuna), čiji je udio dodatno povećan tijekom 2014. na 81,1% ukupne trgovine na novčanom tržištu. Istodobno je smanjena trgovina repo ugovorima, koji su u 2014. imali udio od oko 17,7%. Preostali dio sredstava (oko 1,2%) banke su pribavile trgovinom vrijednosnim papirima.

Trgovanje depozitnim novcem s ostalim pravnim osobama činilo je 37,8%, pa je, nakon blagog povećanja u prethodnoj godini, njegov udio u 2014. ponovno smanjen. Istodobno su smanjeni i primljeni međubankovni krediti, na koje se odnosilo 21,5% ukupnog trgovanja. Nasuprot tome, jedino je porasla trgovina s nebankarskim financijskim institucijama, te je činila 40,8% ukupnog trgovanja.

Prekonoćni su krediti i nadalje bili najlikvidniji i dominantan oblik kreditiranja u izravnoj međubankovnoj trgovini primarnim novcem, čemu je donekle pridonijelo povećanje godišnjeg volumena tih kredita za 6,2 mlrd. kuna (odnosno za 33,0%) i istodoban pad kreditiranja na dulje rokove. Tako se udio prekonoćnih kredita u ukupnoj međubankovnoj trgovini primarnim novcem povećao na 80,4%, odnosno za 33,0% u odnosu na 2013.⁹

⁹ Trgovanje između banaka uz posredovanje Tržišta novca Zagreb (TNZ) nastavilo je rasti, pri čemu je gotovo 79% ukupnoga godišnjeg trgovanja uz posredovanje ostvareno u drugom polugodištu 2014. Na godišnjoj razini ova vrsta međubankovnih kredita tako je činila 17,9% ukupnoga međubankovnog trgovanja.

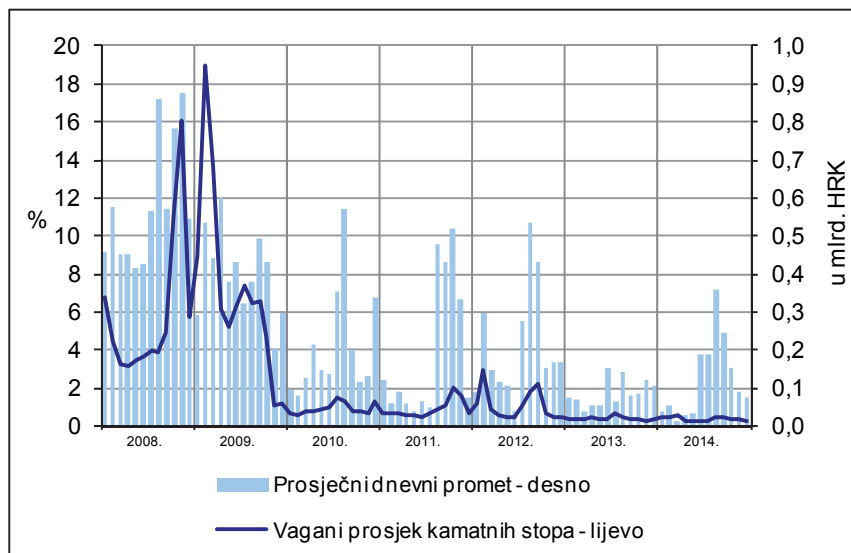
1.36. Promet na novčanom tržištu

Izvor: HNB

Spomenuti porast obujma na novčanom tržištu bio je praćen nastavkom trenda smanjivanja ionako niskih kamatnih stopa, pa je kamatna stopa na prekoćne međubankovne kredite sredinom godine pala na razine najniže dosada te do kraja godine nije prelazila 0,5%. Vrlo dobra likvidnost financijskog sustava tijekom 2014. godine uzrok je zbog kojeg su se kamatne stope na prekoćne kredite u izravnoj međubankovnoj trgovini zadržale na najnižim razinama dotada (godišnji prosjek iznosi 0,34%).

1.37. Izravna međubankovna trgovina prekoćnim kreditima

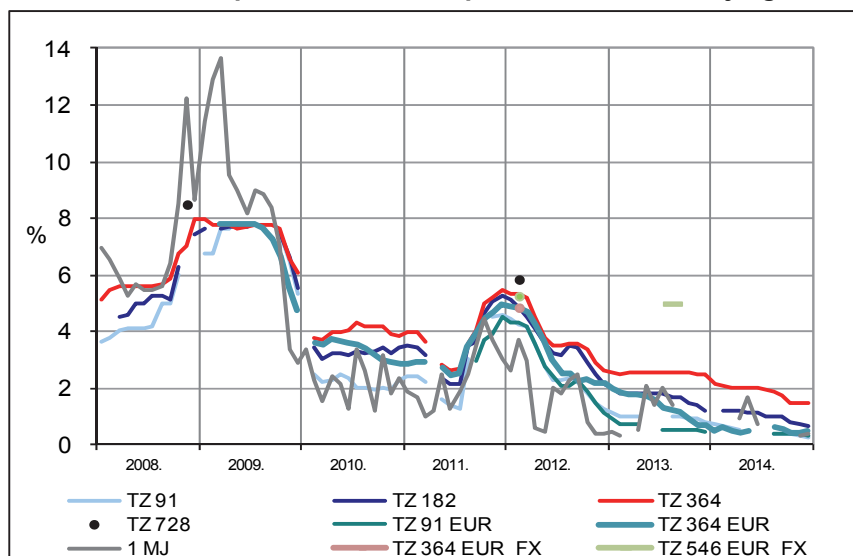
Izvor: HNB

Kamatne stope na tržištu kratkoročnih vrijednosnih papira

Tijekom 2014. godine Ministarstvo financija održalo je ukupno 24 aukcije trezorskih zapisa, na kojima je prikupljeno ukupno 26,2 mlrd. kuna. Osim plasiranih kunskih trezorskih zapisa, kojima je prikupljeno 25,1 mlrd. kuna, na aukcijama su plasirani i eurski trezorski zapisi plativi u kunama, kojima je prikupljeno 1,1 mlrd. kuna.

Trend smanjivanja zahtijevanih prinosa na kunske trezorske zapise, koji je započeo krajem 2011. u uvjetima visoke likvidnosti, nastavio se i tijekom 2014. pa su do kraja te godine prinosi na kunske trezorske zapise svih rokova dospjeća pali na najniže razine zabilježene dosada. Tako su vagane kamatne stope na kunske trezorske zapise s rokovima dospjeća od 91, 182 i 364 dana na kraju 2014. iznosile 0,28%, 0,63% i 1,50%, što je prosječno za 0,7 postotnih bodova manje nego krajem prethodne godine, pri čemu je najveći bio pad kod kamatnih stopa na jednogodišnje kunske zapise. Istodobno su prinosi na valutno vezane trezorske zapise smanjeni u manjoj mjeri (prosječno za 0,2 postotna boda), pa su vagane kamatne stope na te zapise s rokovima dospjeća od 91 i 364 dana u prosincu 2014. iznosile 0,30% i 0,48%. Razlike u prinosima na kunske i eurske trezorske zapise s najkraćim i najdužim rokovima dospjeća tako su se dodatno smanjile u 2014., a spomenuta je razlika kod eurskih trezorskih zapisa krajem 2014. godine bila manja od 0,2 postotna boda.

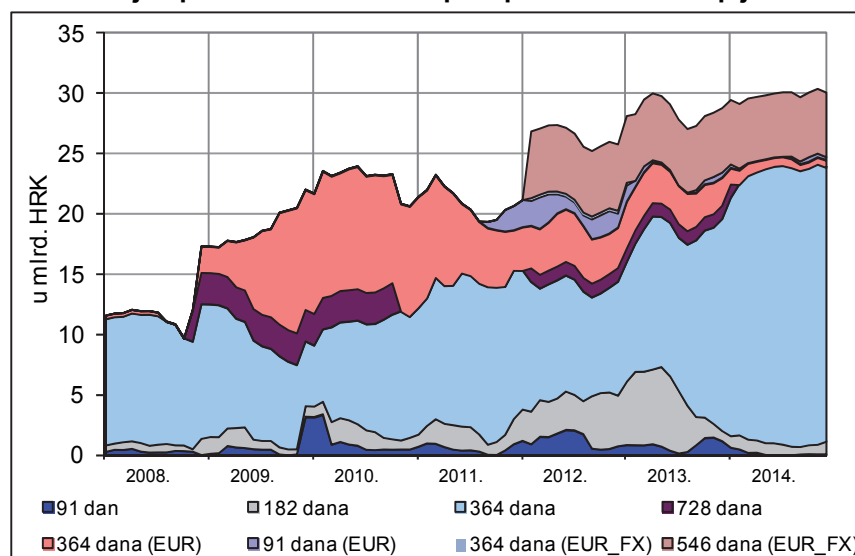
1.38. Kamatne stope na trezorske zapise MF-a i u izravnoj trgovini među bankama

Izvori: MF; HNB

Stanje ukupno upisanih trezorskih zapisa MF-a na kraju prosinca 2014. godine iznosilo je 30,2 mlrd. kuna, što je za 1,3 mlrd. kuna, odnosno 4,5% više nego krajem prethodne godine. Taj je porast u cijelosti posljedica izdanja kunskih trezorskih zapisa, osobito jednogodišnjih zapisa, koji su tijekom 2014. pojedinačno dominirali u strukturi ukupno upisanih zapisa (s oko 75,4% krajem prosinca 2014. naprama 60,7% krajem 2013.). Zapisi s rokom dospjeća od 728 dana potpuno su iščeznuli jer ih MF nije ponovno izdavao nakon dospjeća cjelokupno upisanog iznosa u veljači 2014. godine. Promatra li se valutna struktura, udio eurskih u stanju ukupno upisanih trezorskih zapisa smanjio se na 20,6% na kraju prosinca 2014., s 27,9% na kraju 2013.

1.39. Stanje upisanih trezorskih zapisa po rokovima dospjeća

Izvori: MF; HNB

Kamatne stope na obveznice Republike Hrvatske

Krajem 2014. na domaćem tržištu bilo je jedanaest obveznica, odnosno jedna manje nego na kraju prethodne godine, a ukupna nominalna vrijednost svih izdanja obveznica na domaćem tržištu iznosila je na kraju 2014. godine 66 mlrd. kuna, što je za 1,6 mlrd. kuna manje u odnosu na stanje s kraja prethodne godine. Krajem 2014. godine MF je na domaćem tržištu izdao drugu tranšu državne obveznice izdane sredinom 2013., čime je nominalni iznos petogodišnje kunske obveznice povećan s 2,75 mlrd. kuna na 6 mlrd. kuna. Početkom godine dospjela je desetogodišnja eurska obveznica nominalnog iznosa 650 mil. EUR.

Tablica 1.5. Obveznice uvrštene na domaće tržište

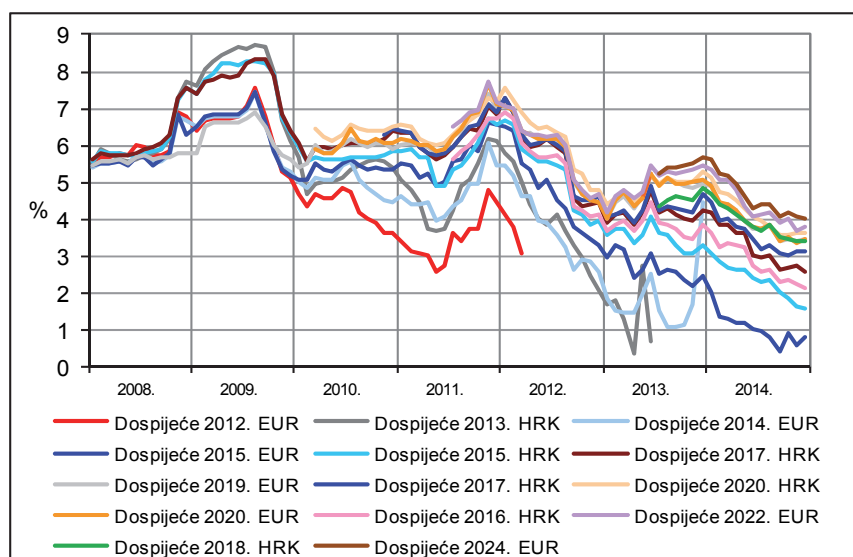
Simbol	Izdavatelj	Datum izdavanja	Dospijeće	Valuta	Nominalna vrijednost izdanja	Nominalna kamatna stopa	Posljednja cijena*	Tekući prinos 31.12.2014.
RHMF-O-19BA	Republika Hrvatska	29.11.2004.	29.11.2019.	EUR	1.000.000.000	5,375%	108,80	4,940%
RHMF-O-157A	Republika Hrvatska	14.7.2005.	14.7.2015.	EUR	350.000.000	4,250%	104,00	4,087%
RHMF-O-15CA	Republika Hrvatska	15.12.2005.	15.12.2015.	HRK	5.500.000.000	5,250%	103,20	5,087%
RHMF-O-172A	Republika Hrvatska	8.2.2007.	8.2.2017.	HRK	5.500.000.000	4,750%	102,20	4,648%
RHMF-O-203A	Republika Hrvatska	5.3.2010.	5.3.2020.	HRK	5.000.000.000	6,750%	116,00	5,819%
RHMF-O-203E	Republika Hrvatska	5.3.2010.	5.3.2020.	EUR	1.000.000.000	6,500%	113,80	5,712%
RHMF-O-17BA	Republika Hrvatska	25.11.2010.	25.11.2017.	HRK	4.000.000.000	6,250%	108,00	5,787%
RHMF-O-167A	Republika Hrvatska	22.7.2011.	22.7.2016.	HRK	3.500.000.000	5,750%	105,60	5,445%
RHMF-O-227E	Republika Hrvatska	22.7.2011.	22.7.2022.	EUR	1.000.000.000	6,500%	117,40	5,537%
RHMF-O-187A	Republika Hrvatska	10.7.2013.	10.7.2018.	HRK	6.000.000.000	5,250%	106,15	4,946%
RHMF-O-247E	Republika Hrvatska	10.7.2013.	10.7.2024.	EUR	1.400.000.000	5,750%	113,65	5,059%

* U redovitom prometu

Izvor: Zagrebačka burza, godišnje izvješće za 2014.

Rast cijena obveznica Republike Hrvatske kojima se trgovalo na Zagrebačkoj burzi odrazio se na smanjenje prinosa do dospjeća tih obveznica tijekom 2014. u usporedbi s njihovim prinosima na kraju prethodne godine. Smanjenje prinosa tijekom 2014. u odnosu na kraj 2013. zabilježeno je za obveznice svih rokova dospjeća (u prosjeku za 1,6 postotnih bodova), pri čemu se izraženiji pad dogodio u prvom polugodištu (1,2 postotna boda). Tako su, neovisno o ročnosti, prinosi na sve obveznice koje su u 2014. kotirale na domaćem tržištu, tijekom četvrtog tromjesečja pali na najniže razine zabilježene od sredine 2007. godine.

1.40. Kretanje prinosa do dospijea državnih obveznica na domaćem tržištu

Izvor: Bloomberg

Krajem 2014. na inozemnim tržištima kapitala kotirao je jednak broj obveznica kao i na kraju prethodne godine, odnosno ukupno devet izdanja državnih obveznica, od kojih su tri bile nominirane u eurima, a ostalih šest u američkim dolarima.¹⁰ Ukupna nominalna vrijednost svih devet izdanja hrvatskih obveznica na inozemnim tržištima na kraju 2014. iznosila je 77,8 mlrd. kuna ili za 12,6 mlrd. kuna više u odnosu na stanje s kraja prethodne godine (porast djelomično odražava tečajne razlike). Sredinom travnja 2014. dospjela je desetogodišnja međunarodna državna obveznica nominalnog izdanja 0,5 mlrd. EUR izdana 2004. godine, a već idući mjesec, odnosno krajem svibnja 2014., Republika Hrvatska izdala je novu obveznicu na međunarodnom tržištu nominalnog iznosa 1,25 mlrd. EUR uz prinos pri izdavanju od 3,88%, što je znatno niže u odnosu na izdanja iz prijašnjih godina, a posljedica je globalno niskih premija za rizik i iznimno niskih referentnih stopa.

Tablica 1.6. Izdanja hrvatskih euroobveznica na kraju 2014.

Obveznica	Datum izdavanja	Valuta	Iznos	Nominalna kamatna stopa	Prinos pri izdavanju
Euroobveznice, 2015.	5.6.2009	EUR	750.000.000	6,500%	6,57%
Euroobveznice, 2019.	5.11.2009	USD	1.500.000.000	6,750%	7,01%
Euroobveznice, 2020.	14.7.2010	USD	1.250.000.000	6,625%	6,75%
Euroobveznice, 2021.	24.3.2011	USD	1.500.000.000	6,375%	6,62%
Euroobveznice, 2018.	8.7.2011	EUR	750.000.000	5,875%	6,12%
Euroobveznice, 2017.	27.4.2012	USD	1.500.000.000	6,250%	6,37%
Euroobveznice, 2023.	4.4.2013	USD	1.500.000.000	5,500%	5,62%
Euroobveznice, 2024.	26.11.2013	USD	1.750.000.000	6,000%	6,20%
Euroobveznice, 2022.	29.5.2014	EUR	1.250.000.000	3,875%	4,02%

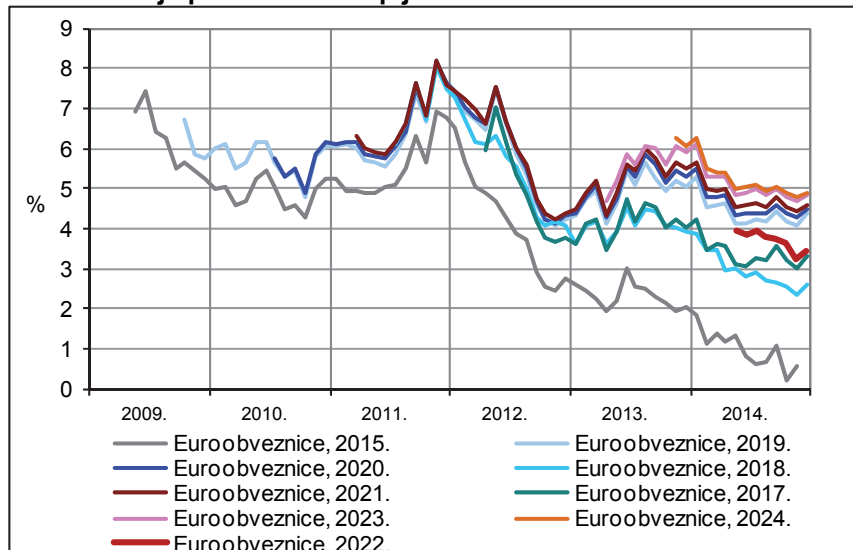
Izvor: Bloomberg

Premda se relativna percepcija rizičnosti Hrvatske pogoršala, što je vidljivo u sporijem padu razlike prinosa u odnosu na usporedive zemlje u regiji, Hrvatskoj je ipak koristio trend općeg smanjivanja nesklonosti riziku. Tijekom prvog polugodišta prinosi na sve hrvatske obveznice na

¹⁰ RH u potpunosti se zaštitila od rizika varijacije tečaja američkog dolara prema euru kod pet od šest izdanja obveznica u američkim dolarima.

inozemnom tržištu smanjili su se u odnosu na kraj 2013. (prosječno za 1 postotni bod), pri čemu taj pad nije ovisio o preostalim rokovima dospjeća. Međutim, u drugom su polugodištu prinosi na euroobveznice uglavnom duljih rokova dospjeća ipak malo porasli (prosječno za 0,2 postotna boda), dok su se zahtijevani prinosi kod euroobveznica kraćih rokova dospjeća još blago smanjili (prosječno za 0,1 postotni bod). Prinosi obveznica najkraćih i najduljih rokova dospjeća u drugoj polovini godine pali su na najniže razine zabilježene dosada.

1.41. Kretanje prinosa do dospjeća državnih obveznica na međunarodnom tržištu

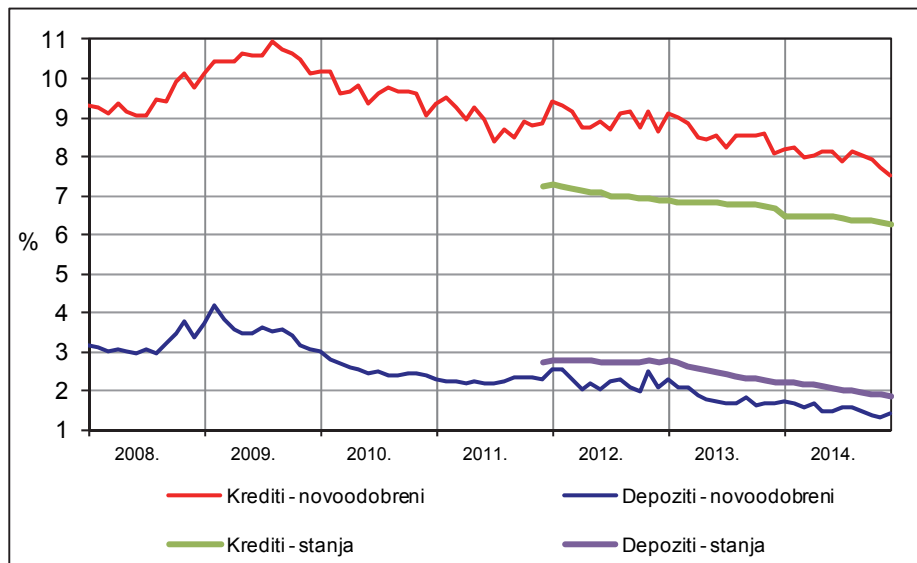

Izvor: Bloomberg

Kamatne stope poslovnih banaka

Dobra likvidnost domaćega financijskog sustava poduprta nastavkom ekspanzivnog usmjerenja HNB-ove monetarne politike, uz dodatno poboljšane financijske uvjete na međunarodnim tržištima tijekom 2014. godine, utjecala je na pad aktivnih i pasivnih kamatnih stopa domaćih poslovnih banaka. Kamatne stope na novoodobrene kredite tijekom cijele su godine iskazivale tendenciju snižavanja neovisno o valuti i ročnosti. Pasivne kamatne stope padale su usporedno s kamatnim stopama na kredite, što je utjecalo na zadržavanje ukupne kamatne razlike na stabilnim razinama uz tek blagi pad tijekom 2014. godine. Istodobno su se kamatne stope na stanja kredita i depozita također nastavile snižavati.

1.42. Prosječne kamatne stope^a poslovnih banaka na kredite (bez revolving kredita) i depozite

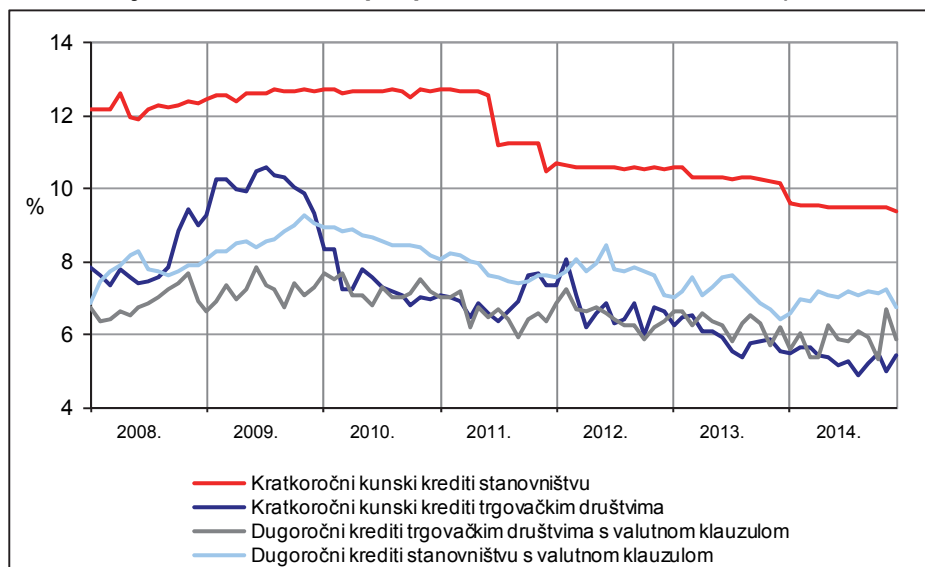

^a Prosječna vagana kamatna stopa na novoodobrene kredite i njihova stanja (bez revolving kredita) i primljene depozite i njihova stanja u izvještajnom razdoblju. Kamatne stope na primljene oročene depozite vagane su njihovim stanjima.
Izvor: HNB

Pad ukupnih kamatnih stopa na novoodobrene kredite stanovništvu nastavio se u 2014., pri čemu je u odnosu na prethodnu godinu došlo do promjene pada s obzirom na strukturu. Tako su kamatne stope na kratkoročne kunske kredite stanovništvu bez valutne klauzule, koje su tijekom godine bile iznimno stabilne, na samom početku godine znatno pale, što je posljedica stupanja na snagu Zakona o potrošačkom kreditiranju u siječnju 2014., kojim je među ostalim snižena maksimalna kamatna stopa na okvirne kredite stanovništvu. Stoga je vagana kamatna stopa za te kredite u prosincu 2014. iznosila 9,39%, što je za 0,83 postotna boda niže u usporedbi s prosincem 2013. Nasuprot tome, tendencija znatnijeg snižavanja kamatnih stopa na dugoročne kredite stanovništvu s valutnom klauzulom (koja je započela sredinom 2013.) prekinuta je njihovim blagim rastom početkom 2014., nakon kojeg se tijekom godine njihova razina stabilizirala te je u prosincu iznosila 6,74% (u istom mjesecu 2013. godine iznosila je 6,42%). Glavna odrednica tog rasta bio je skokovit rast kamatne stope uobičajeno skupljih, dugoročnih potrošačkih kredita stanovništvu s valutnom klauzulom, koja je krajem 2014. iznosila 7,65% (naprama 6,90% godinu prije).

Financiranje poduzeća tijekom 2014. također se odvijalo uz blago snižene kamatne stope. Tako su kamatne stope na dugoročne kredite trgovačkim društvima s valutnom klauzulom, uz uobičajenu kolebljivost tijekom godine, u prosincu iznosile 5,84% (krajem 2013. iznosile su 6,22%) i u prosjeku su snižene za 0,46 postotnih bodova na godišnjoj razini. Kamatne stope na kratkoročne kunske kredite trgovačkim društvima prosječno su snižene za 0,60 postotnih bodova na godišnjoj razini, ali se višegodišnji trend snižavanja preokrenuo u posljednjem tromjesečju 2014., pa su se krajem godine zadržale na približno jednakim razinama kao u prosincu 2013. godine (5,51% naprama 5,43%).

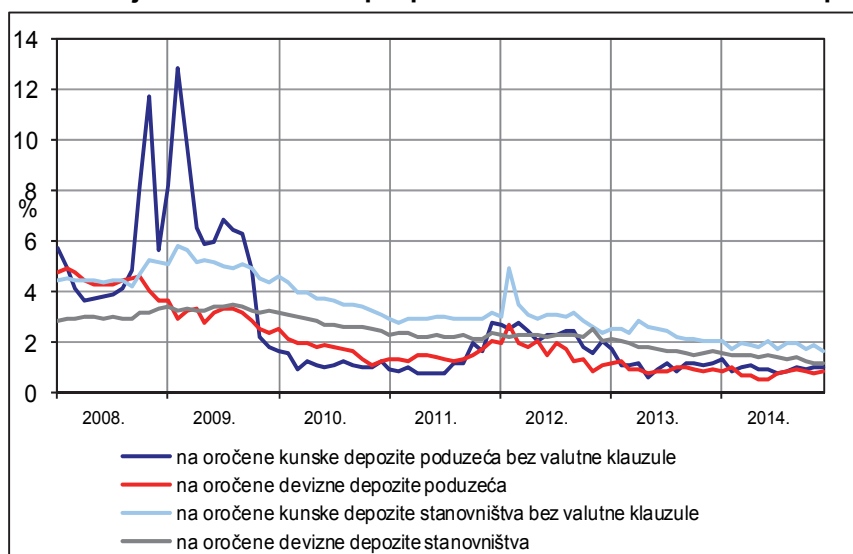
1.43. Prosječne kamatne stope^a poslovnih banaka na kredite (bez revolving kredita)

^a Prosječna vagana kamatna stopa na novoodobrene kredite u izvještajnom razdoblju
Izvor: HNB

Višegodišnje smanjivanje kamatnih stopa na oročene depozite nastavilo se i tijekom 2014. Kamatne stope na oročene depozite stanovništva u odnosu na prethodnu godinu u prosjeku su snižene za 0,52 postotna boda, a kamatne stope na oročene depozite poduzeća za 0,19 postotnih bodova. Iznimno, kamatne stope na kratkoročne depozite poduzeća oročene na rok do tri mjeseca u drugom su polugodištu 2014. blago porasle i time poništile dio pada ostvarenog u prvom polugodištu. Kamatne stope na kunske depozite poduzeća bez valutne klauzule na rok do tri mjeseca iznosile su 1,05% krajem 2014. godine (1,17% godinu prije), a na devizne depozite 0,90% (krajem 2013. godine 0,95%). Nadalje, kamatne stope na devizne depozite stanovništva oročene na rok do tri mjeseca u razdoblju od prosinca 2013. do prosinca 2014. smanjene su s 1,65% na 1,20%. Istodobno su slična kretanja, ali uz nešto povećanu kolebljivost, zabilježena i kod kamatnih stopa na kunske oročene depozite stanovništva bez valutne klauzule do tri mjeseca, koje su smanjene s 2,08% na 1,66%.

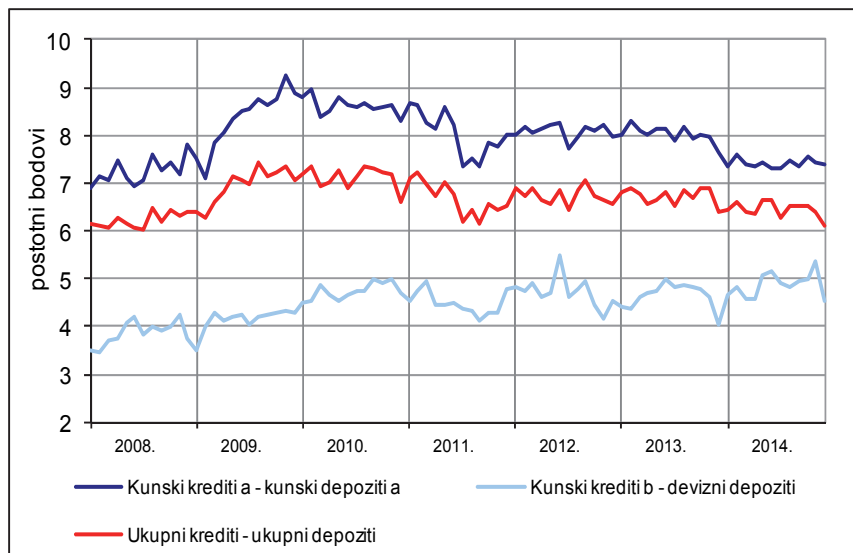
1.44. Prosječne kamatne stope^a poslovnih banaka na oročene depozite do 3 mjeseca

^a Prosječna vagana kamatna stopa na novoprimiteljne depozite u izvještajnom razdoblju
Izvor: HNB

Navedena kretanja aktivnih i pasivnih kamatnih stopa prouzročila su zadržavanje ukupne kamatne razlike na razini s kraja 2013., što je smanjenje od 0,28 postotnih bodova u prosjeku na godišnjoj razini. Pritom se povećala kamatna razlika na čiste kunske kredite i depozite (bez valutne klauzule), dok se smanjila razlika po indeksiranim kuskim kreditima i deviznim depozitima.

1.45. Razlike između prosječnih kamatnih stopa poslovnih banaka na kredite (bez revolving kredita) i na depozite

^a Bez valutne klauzule; ^b S valutnom klauzulom
Izvor: HNB

1.2.7. Financijski sektor

Tijekom 2014. godine nastavio se blagi rast imovine hrvatskoga financijskog sektora, koja je unatoč malom smanjenju imovine dominantnih posrednika, kreditnih institucija, porasla za 1,6%. Osim kreditnih institucija, čiji je udio na kraju 2014. godine smanjen na 72,9%, smanjen je i udio kuća za lizing te društava za faktoring, iako tek blago. Istodobno se nastavio trend rasta udjela obveznih i dobrovoljnih mirovinskih fondova, koji je na kraju 2014. godine iznosio 12,6%, dok su nešto blaži rast zabilježila društva za osiguranje i reosiguranje. Stoga se struktura financijskog tržišta načelno nastavila mijenjati prema obrascu započetom 2011. godine, koji karakterizira pad imovine kreditnih institucija i društava za lizing te istodobni rast imovine obveznih mirovinskih fondova i društava za osiguranje i reosiguranje.

Tablica 1.7. Imovina i relativni udjeli financijskih posrednika u milijunima kuna i postocima

	2011.			2012.			2013.			2014.		
	XII.			XII.			XII.			XII.		
	Iznos	%	Broj	Iznos	%	Broj	Iznos	%	Broj	Iznos	%	Broj
Kreditne institucije												
1. Banke*	406.903	75,7	31	399.892	73,9	30	397.847	72,8	29	395.881	71,5	27
2. Štedne banke	35	0,0	1	27	0	1	16	0,0	1	17	0,0	1
3. Stambene štedionice*	7.847	1,5	5	7.456	1,4	5	7.565	1,4	5	7.771	1,4	5
Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi												
4. Društva za osiguranje i reosiguranje	31.923	5,9	28	34.050	6,3	28	34.511	6,5	27	36.592	6,6	26
5. Obavezni mirovinski fondovi	41.067	7,6	4	51.134	9,4	4	58.238	10,6	4	66.282	12,0	12
6. Dobrovoljni mirovinski fondovi	1.969	0,4	21	2.429	0,4	23	2.703	0,5	22	3.248	0,6	22
Ostali financijski posrednici												
7. Otvoreni investicijski fondovi	11.929	2,2	121	12.962	2,4	114	13.257	2,4	101	13.252	2,4	100
8. Fond hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji**	1.446	0,3	1	1.134	0,2	1	972	0,2	1	750	0,1	1
9. Zatvoreni investicijski fondovi i fondovi rizičnog kapitala	1.985	0,4	14	2.140	0,4	14	1.869	0,3	11	2.205	0,4	11
10. Leasing društva	25.886	4,8	25	22.237	4,1	25	19.732	3,6	23	19.145	3,5	23
11. Factoring društva	5.801	1,1	17	7.212	1,3	16	7.987	1,5	14	7.971	1,4	17
12. Kreditne unije	569	0,1	22	602	0,1	26	660	0,1	26	709	0,1	26
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11+12)	537.359	100,0		541.276	100,0		545.356	100,0		553.822	100,0	

Napomene:

* Nadzorni podaci (brojevi se mogu razlikovati od monetarne statistike zbog konsolidacije). Podatak za 2014. godinu odnosi se na nerevidirano izvješće.

** Od 14. travnja 2008. članovi ovog fonda mogu prodavati udjele. Do tog datuma fond je bio zatvoren za isplate.

Izvori: HNB; Hanfa

Kreditne institucije

Tijekom 2014. godine, nastavio se pad imovine banaka, koja je nominalno smanjena za 0,5%, na 395,9 mlrd. kuna, kao i udjela banaka u ukupnoj imovini financijskog sektora, koji je krajem godine pao na 71,5%. Osim nastavka usporene gospodarske aktivnosti, na pad (neto) imovine banaka utjecao je i odlazak jedne banke s tržišta, nastavak kvarenja kvalitete imovine banaka te provedene aktivnosti prodaje nenaplativih potraživanja od strane nekoliko banaka. Na tržištu i dalje postoji samo jedna štedna banka, a njezina imovina tijekom 2014. godine malo je porasla, te je na kraju godine iznosila 17 mil. kuna.

Imovina stambenih štedionica nastavila se polagano oporavljati, nakon što se smanjila u 2012. godini. No porast od 2,7%, odnosno za 206 mil. kuna, ostvaren u 2014. godini rezultirao je samo zadržavanjem postojećeg udjela tih posrednika na financijskom tržištu.

Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi

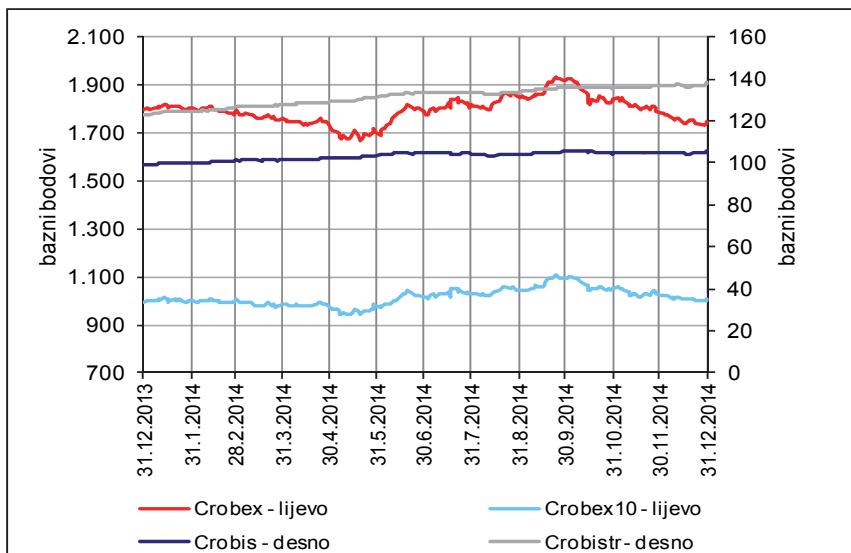
Ukupna imovina društava za osiguranje i reosiguranje porasla je tijekom 2014. godine za 2,1 mlrd. kuna ili 6,0%, što znači da se rast ubrzao u odnosu na proteklu godinu, kada je iznosio 1,4%. Ukupna zaračunata premija smanjena je za 5,7%, što se prije svega odnosi na segment neživotnih osiguranja, pa se imovina ovih posrednika, kao i prethodnih nekoliko godina, u 2014. povećala zbog porasta vrijednosti njihovih ulaganja.

Imovina obveznih mirovinskih fondova nastavila je ubrzano rasti u 2014. godini, te je dosegla 66,3 mlrd. kuna, odnosno 12,0% imovine financijskog sektora, što ove institucije čini financijskim posrednicima s najbržim rastom od početka financijske krize. Veći rast imovine u usporedbi s obveznim mirovinskim fondovima (13,8%) ostvarili su samo dobrovoljni mirovinski fondovi (20,2%), na koje se odnosi 0,6% imovine financijskog sektora. Porast imovine obveznih mirovinskih fondova bio je potaknut prije svega rastom tržišne vrijednosti njihove neto imovine, koji je tijekom 2014. iznosio 10,5%.¹¹ Najveći dio ukupne imovine obveznih mirovinskih fondova i dalje je uložen na domaćem tržištu (oko 87%), a u strukturi prevladavaju državne obveznice (70,8%).

¹¹ Nakon 20. kolovoza 2014. više se ne objavljuje jedinstveni indeks MIREX za neto vrijednost ukupne imovine OMF-a. Za potrebe ove publikacije za prijelaznu 2014. godinu promjena vrijednosti imovine OMF-a izračunata je s pomoću objavljenog MIREX-a za kraj 2013. i ponderiranog MIREX-a za kraj 2014. godine. Pri izračunu ponderiranog MIREX-a

U 2014. godini CROBIS, indeks cijena obveznica, porastao je za 5,8%, a s uključenim stečenim kamata (što je mjereno novim indeksom CROBIStr) prinos od ulaganja u obveznice na hrvatskom tržištu iznosio je 11,4%. Istodobno, s padom CROBEX-a od 2,7% u 2014. godini, oporavak domaćih dioničkih indeksa, koji ionako znatno zaostaje za dinamikom regionalnih i svjetskih indeksa, ponovno je prekinut.

1.46. Kretanje dioničkih i obvezničkih indeksa na Zagrebačkoj burzi u 2014.

Izvor: Zagrebačka burza

Ostali financijski posrednici

Nakon rasta od 2,3% tijekom 2013. imovina otvorenih investicijskih fondova tijekom 2014. godine ostala je gotovo nepromijenjena, što oslikava divergentna kretanja cijena obveznica i dionica na domaćem tržištu kapitala. Imovina obvezničkih investicijskih fondova porasla je za 137%, dok su dionički investicijski fondovi zabilježili pad od 9%. Istodobno, u razdoblju niskih prinosa na novčanom tržištu, volumenom dominantni novčani fondovi zabilježili su pad od 6%.

Imovina Fonda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji nastavila se smanjivati te je na kraju 2014. godine iznosila 750 mil. kuna, što je pad od 222 mil. kuna, odnosno oko 23% u odnosu na kraj 2013. Osim zbog negativnih prinosa (vrijednost udjela pala je za 18,6% tijekom 2014. godine), imovina ovog fonda smanjuje se i zbog nastavka prodaje udjela fonda. Imovina zatvorenih investicijskih fondova i fondova rizičnoga kapitala tijekom 2014. godine porasla je za 18,0%, odnosno 336 mil. kuna, stoga se imovina ovih posrednika vratila na razine s kraja 2010. godine.

Kao posljedica usporene gospodarske aktivnosti, u 2014. godini nastavio se trend pada imovine društava za lizing, koji je započeo 2009. godine. Međutim, trend smanjivanja imovine ovih posrednika tijekom 2014. godine ipak je znatno slabiji u odnosu na prethodne četiri godine te je iznosio samo 3% (za usporedbu, godišnji pad u razdoblju od 2010. do 2013. iznosio je više od 10%).

Nakon što je dosegla najvišu zabilježenu razinu krajem 2013., ukupna imovina društava za faktoring blago se smanjila tijekom 2014. godine, te je na kraju te godine iznosila 8,0 mlrd. kuna (odnosno 0,2% manje nego na kraju 2013.). Pritom se tijekom 2014. godine nastavio višegodišnji trend rasta poslova eskontiranja mjenica (rast od 56,4%) koji su pak neutralizirani padom domaćih potraživanja po faktoringu (pad od 58%).

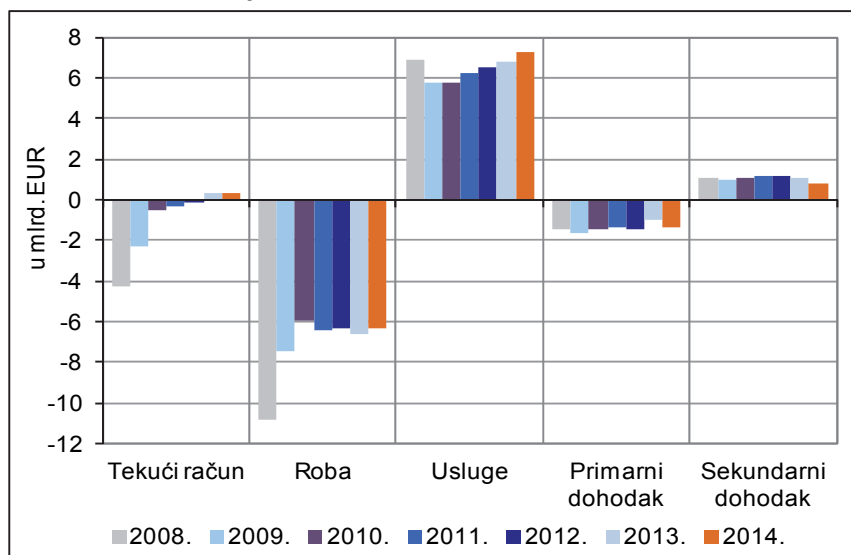
uzeti su u obzir ponderi pojedinačnih fondova i njihovih portfelja po stupnju rizičnosti (A, B, C) te kretanja njihovih vrijednosti.

Unatoč porastu imovine od 7,3%, odnosno 48,5 mil. kuna tijekom 2014. godine, kreditne unije i nadalje su financijski posrednici s marginalnim udjelom u imovini financijskog sektora. Broj tih posrednika u posljednje se tri godine nije mijenjao te iznosi 26.

1.2.8. Platna bilanca

Višak na tekućem računu platne bilance¹² u 2014. godini (0,7% BDP-a) neznatno je smanjen u odnosu na prethodnu godinu (0,8% BDP-a) jer pozitivni rezultati ostvareni u međunarodnoj razmjeni robe i usluga nisu bili dovoljni da se nadoknade nepovoljna kretanja na računima primarnog i sekundarnog dohotka. Manjak na računu primarnog dohotka povećao se zbog rasta dobiti banaka i poduzeća u stranom vlasništvu, a višak na računu sekundarnog dohotka smanjio se zato što je korištenje sredstava iz fondova EU-a bilo manje od uplata države u proračun EU-a. Pritom treba napomenuti da se na tekućem i kapitalnom računu platne bilance evidentiraju samo sredstva isplaćena krajnjim korisnicima, dok se primljena, ali neraspoređena sredstva bilježe jedino na financijskom računu. Ukupan saldo transakcija s EU-om tijekom 2014. bio je pozitivan. Promatraju li se zajedno račun tekućih i račun kapitalnih transakcija, ukupan višak u 2014. iznosio je 0,8% BDP-a, a u prethodnoj godini 0,9% BDP-a.

1.47. Tekući račun platne bilance

Izvor: HNB

Na tokove kapitala s inozemstvom u 2014. najviše je utjecalo zamjetno poboljšanje neto dužničke pozicije kreditnih institucija, koje su istodobno pojačale intenzitet razduživanja u odnosu na prethodnu godinu i povećale svoju inozemnu imovinu. Rast inozemnih obveza države bio je znatno slabiji nego prethodne godine jer je dio financijskih potreba unaprijed osiguran. Rast neto obveza na osnovi inozemnih izravnih ulaganja u 2014. se povećao u odnosu na godinu prije, čemu je najviše pridonijela veća zadržana dobit zbog rasta dobiti domaćih banaka u stranom vlasništvu, dok je kod vlasničkih ulaganja rast obveza bio slabiji nego 2013., isključujući li se utjecaj kružnoga izravnog ulaganja.

¹² Platna bilanca temelji se na šestom izdanju Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja te na sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010.

Račun tekućih i kapitalnih transakcija

Smanjenje viška na tekućem računu u 2014. godini u prvom je redu posljedica nepovoljnih kretanja na računu primarnog dohotka, i to na osnovi dohotka od izravnih vlasničkih ulaganja. Osim toga, lošiji rezultati zabilježeni na računu sekundarnog dohotka pokazuju da je preraspodjela sredstava dobivenih iz fondova EU-a krajnjim korisnicima bila slabija od uplata države u proračun EU-a. Nasuprot tome, na tekući račun pozitivno je utjecao rast neto izvoza robe i usluga.

Tablica 1.8. Struktura salda tekućih i kapitalnih transakcija platne bilance u postocima BDP-a

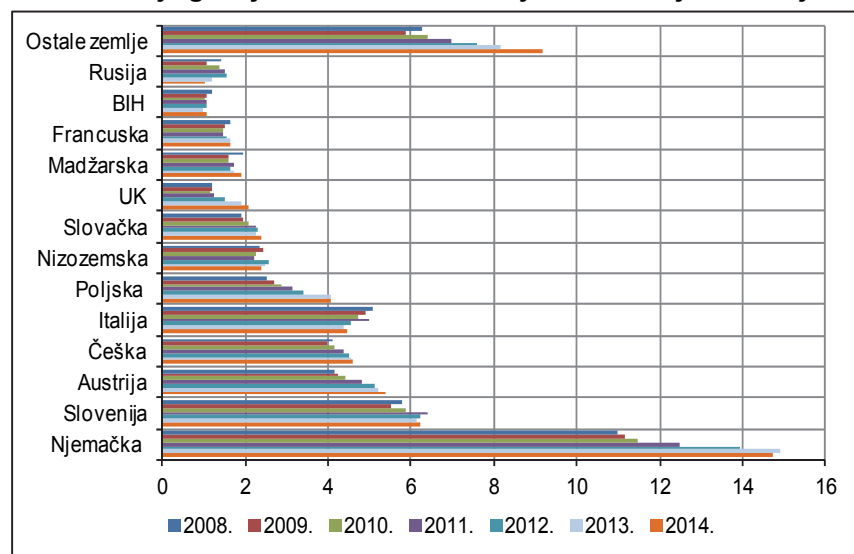
u % BDP-a	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014. ^a
Saldo tekućih transakcija	-8,8	-5,1	-1,1	-0,8	-0,1	0,8	0,7
Robe	-22,4	-16,5	-13,2	-14,3	-14,3	-15,1	-14,7
Usluge	14,4	12,9	12,8	13,9	14,8	15,6	16,8
u čemu: prihodi od turizma	15,5	14,1	13,8	14,8	15,6	16,5	17,2
Primarni dohodak	-3,0	-3,7	-3,1	-2,9	-3,3	-2,1	-3,2
Sekundarni dohodak	2,2	2,2	2,4	2,6	2,6	2,5	1,8
Saldo kapitalnih transakcija	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Saldo tekućih i kapitalnih transakcija	-8,8	-5,0	-0,9	-0,7	0,0	0,9	0,8

^a Preliminarni podaci

Izvor: HNB

Neto izvoz usluga u 2014. povećao se za 6,2% u odnosu na 2013. zahvaljujući povećanju neto prihoda od usluga pruženih u turizmu te, u nešto manjoj mjeri, smanjenju neto uvoza ostalih usluga. Turizam je u 2014. ponovno bio ključan činitelj pozitivnih kretanja u međunarodnoj razmjeni usluga, pri čemu su bolji fizički pokazatelji bili praćeni daljnjim rastom financijskih rezultata. Manjak u razmjeni ostalih usluga smanjen je zbog rasta prihoda i pada rashoda. Pritom valja izdvojiti značajan rast izvoza računalnih usluga i smanjenje uvoza financijskih usluga, prije svega usluga pruženih u financijskom posredovanju (FISIM). Za razliku od toga, nepovoljno je na kretanja u međunarodnoj razmjeni ostalih usluga djelovalo pogoršanje salda u razmjeni arhitektonskih, inženjerskih i ostalih tehničkih usluga. Istodobno su se neto prihodi od usluga oplemenjivanja robe u vlasništvu drugih povećali, kao i neto prihodi od usluga prijevoza, ponajviše zbog pozitivnih rezultata u zračnom prijevozu.

1.48. Noćenja gostiju iz odabranih zemalja u komercijalnim smještajnim kapacitetima

Izvor: DZS

Prihodi od turizma porasli su u 2014. za 2,8% u odnosu na prethodnu godinu, čemu su pridonijeli bolji fizički pokazatelji i rast prosječne potrošnje po putniku. Prema podacima DZS-a dolasci i noćenja stranih turista u komercijalne smještajne kapacitete povećali su se za 6,1% odnosno 2,7%. Struktura gostiju prema emitivnim tržištima pokazuje da porast ukupnog broja dolazaka odražava ponajviše rast gostiju iz Njemačke, kao najvažnijeg emitivnog tržišta, a povećao se i broj dolazaka gostiju iz Austrije i Italije. Istodobno je najveće smanjenje dolazaka ostvareno kod gostiju iz Rusije, kao posljedica usklađivanja viznog sustava s EU-om i jačanja geopolitičkih napetosti. Rast noćenja bio je posebno izražen kod turista iz Mađarske, Velike Britanije, Austrije i Slovačke. Također, nakon nepovoljnih kretanja u prethodnoj godini, primjetan je oporavak noćenja gostiju iz BiH, Slovenije i Italije. S druge strane, najveći pad noćenja drugu je godinu zaredom zabilježen kod ruskih turista.

Manjak na računu primarnog dohotka u 2014. porastao je za 49,6% u odnosu na prethodnu godinu jer su se povećali rashodi od izravnih vlasničkih ulaganja zbog zamjetnog rasta dobiti banaka u stranom vlasništvu. Dobit drugih poduzeća u stranom vlasništvu također se povećala, čemu su ponajviše pridonijela građevinska poduzeća i telekomunikacijski sektor, dok je gubitak hotela i restorana znatno smanjen. Na gubitak u djelatnosti proizvodnje naftnih derivata djelovali su i učinci vrijednosnog usklađivanja inozemne imovine¹³. Osim toga, povećali su se rashodi od kamata na osnovi inozemnih obveza zbog rasta kamatnih troškova države te, u nešto manjoj mjeri, nefinancijskih poduzeća. Za razliku od toga, neto prihodi od naknada zaposlenima na osnovi rada u inozemstvu i neto prihodi od ulaganja međunarodnih pričuva blago su se povećali.

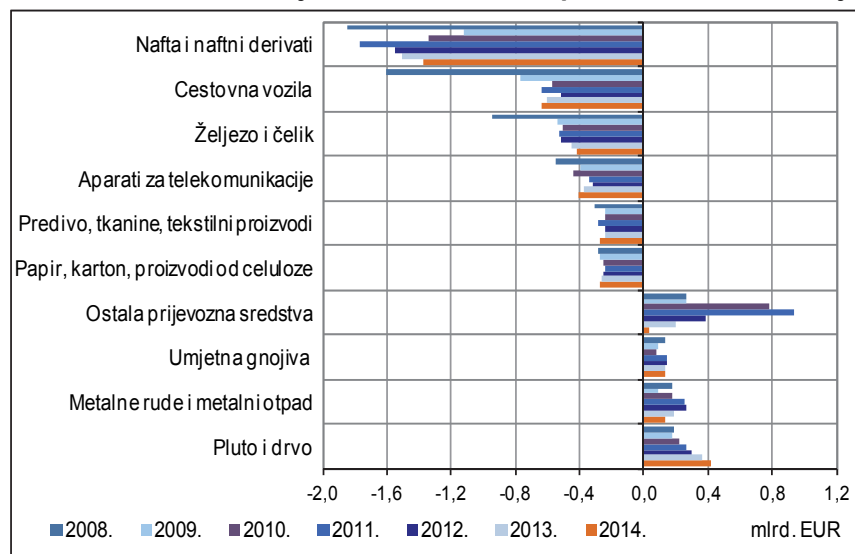
Na računu sekundarnog dohotka u 2014. zabilježeno je smanjenje viška za više od jedne četvrtine u odnosu na prethodnu godinu, zato što je preraspodjela sredstava iz fondova EU-a krajnjim korisnicima bila slabija od uplata države u proračun EU-a. Međutim, kada je riječ o korištenju sredstava iz fondova EU-a, valja voditi računa o tome da se na tekućem i kapitalnom računu evidentiraju samo ona sredstva koja su isplaćena krajnjim korisnicima, dok se sredstva koja su primljena, ali nisu raspoređena, bilježe samo na financijskom računu. Uzmu li se u obzir i sredstva koja nisu raspoređena, ukupan saldo transakcija s EU-om bio je u 2014. pozitivan. Nepovoljnim kretanjima na računu sekundarnog dohotka pridonio je i pad neto prihoda od osobnih transfera ostalih domaćih sektora.

Robna razmjena

Kretanja u robnoj razmjeni s inozemstvom u 2014. godini obilježio je rast izvoza, koji je bio snažniji od rasta uvoza, što je, prema podacima DZS-a, dovelo do kontrakcije manjka na 6,7 mlrd. EUR odnosno smanjenja za 2,7% u odnosu na prethodnu godinu. Tome je najviše pogodovalo smanjenje neto uvoza energenata, zahvaljujući padu cijena sirove nafte na svjetskom tržištu i smanjenju manjka u razmjeni nafte i naftnih derivata, kao i zemnog i industrijskog plina te električne energije. Osim toga, zabilježeno je poboljšanje salda u razmjeni pojedinih kapitalnih proizvoda (posebice industrijskih proizvoda za opću uporabu), zatim proizvoda metalne industrije te pluta i drva. Za razliku od toga, zamjetan pad neto izvoza ostalih prijevoznih sredstava (uglavnom brodova) nastavio se treću godinu zaredom te je on s maksimalnih 2,1% BDP-a ostvarenih u 2011. smanjen na samo 0,1% BDP-a u 2014. godini. Znatno se pogoršao i saldo u razmjeni odjeće.

¹³ Takvi učinci zabilježeni su i u 2013. godini, a odražavaju se ne samo na dobit domaćih poduzeća u stranom vlasništvu nego i na dobit inozemnih poduzeća u domaćem vlasništvu te, posljedično, zadržanu dobit u sklopu inozemnih izravnih ulaganja na financijskom računu platne bilance.

1.49. Saldo robne razmjene s inozemstvom prema odabranim odsjecima SMTK-a

Izvor: DZS

Ukupan se robni izvoz, nakon blagog pada u 2013., u 2014. povećao za 7,9% na godišnjoj razini te je iznosio 10,3 mlrd. EUR. Dinamika izvoza tijekom godine nije bila ujednačena. Nakon snažnog rasta u prvoj polovini godine (12,3%), u drugih je šest mjeseci zabilježeno zamjetno usporavanje rasta izvoza (4,2%). Tome je pridonijelo i povećanje razine izvoza nakon ulaska u EU, pri čemu treba voditi računa da zbog promjena u statistici robne razmjene s inozemstvom podaci za razdoblja prije 1. srpnja 2013. nisu u potpunosti usporedivi s podacima za razdoblja nakon tog datuma. Promatra li se po pojedinim kategorijama SMTK-a, izvoz brodova smanjio se u 2014. za više od jedne trećine te je u ukupnome robnom izvozu njegov udio bio samo 1,9% (za usporedbu, u razdoblju od 2005. do 2011. prosječno 11,4%). Također se zbog pada cijena smanjio izvoz nafte i naftnih derivata, unatoč blagom rastu izvezenih količina. Nepovoljna kretanja kod izvoza brodova i nafte nadoknadili su pozitivni rezultati kod izvoza ostale robe. Tako je izvoz robe koji isključuje brodove te naftu i naftne derivate porastao za 11,4%. Na takva je kretanja najviše utjecao rast izvoza odjeće, električne energije te pluta i drva. Istodobno je rast izvoza prehrambenih proizvoda ponajviše posljedica rasta izvoza kave, čaja, kakaa i začina te hrane za životinje. Za razliku od toga, izvoz kapitalnih dobara stagnirao je jer je rast izvoza pojedinih kategorija, poput industrijskih strojeva za opću upotrebu, bio praćen padom izvoza električnih strojeva, aparata i uređaja, zbog nepovoljnog učinka baznog razdoblja¹⁴ te pogonskih strojeva i uređaja. Osim toga, ostvaren je pad izvoza zemnog i industrijskog plina te metalnih ruda.

¹⁴ U lipnju 2013. zabilježen je značajniji uvoz fotonaponskih proizvoda iz Kine, koji su nakon ulaska u EU izvezeni, uglavnom u Njemačku i Veliku Britaniju.

Tablica 1.9. Robni izvoz i uvoz prema odabranim odsjecima SMTK-a u milijunima eura

IZVOZ					SMTK odsjeci	UVOZ				
2010.	2011.	2012.	2013.	2014. ^a		2010.	2011.	2012.	2013.	2014. ^a
865	952	1.053	940	875	Nafta i naftni derivati	2.212	2.719	2.609	2.442	2.250
1.144	1.108	720	331	201	Ostala prijevozna sredstva	357	178	337	128	168
6.896	7.522	7.856	8.319	9.269	Ostalo	12.568	13.384	13.268	13.957	14.677
732	692	675	731	641	Električni strojevi, aparati, uređaji	709	682	645	794	721
368	415	402	390	600	Odjeća	435	504	479	470	787
277	318	335	408	492	Pluto i drvo	57	54	43	44	78
328	376	426	410	414	Medicinski i farmaceutski proizvodi	579	623	641	637	677
269	320	333	365	408	Proizvodi od metala, ostali	511	536	485	519	525
206	256	286	330	384	Industrijski strojevi za opću uporabu, d.n.	614	633	610	651	630
307	323	330	355	370	Proizvodi od nemetalnih minerala	283	282	249	246	264
235	242	259	319	366	Razni gotovi proizvodi, d.n.	527	570	556	545	578
34	38	71	178	337	Električna energija	284	414	501	470	522
236	252	250	280	326	Pokućstvo i dijelovi	232	244	233	219	236
160	158	158	161	253	Cestovna vozila	738	801	671	761	896
214	165	196	222	175	Plin, zemni i industrijski	245	296	563	572	330
92	125	56	102	138	Željezo i čelik	602	650	576	552	551
36	34	113	72	108	Aparati za telekomunikacije i snimanje zvuka i reprodukciju	477	374	432	451	509

^a Privremeni podaci
Izvor: DZS

Ukupan je robni uvoz u 2014. povećan za 3,4% na godišnjoj razini te je iznosio 17,1 mlrd. EUR. Slično kao kod izvoza, u prvih šest mjeseci ostvarena je nešto viša godišnja stopa rasta (4,5%) nego u drugoj polovini 2014. godine (2,4%). Ipak, dinamika robnog uvoza i dalje je ograničena slabom domaćom potražnjom i nepovoljnim uvjetima na tržištu rada, uz dodatan utjecaj značajnog pada cijena nafte. Tako se trend smanjivanja uvoza nafte i naftnih derivata nastavio treću godinu zaredom, čemu su uz pad cijena pridonijele i manje uvezene količine. Nasuprot tome, povećao se uvoz ostalih prijevoznih sredstava. Isključe li se te dvije kategorije, uvoz ostale robe povećao se za 5,2% na godišnjoj razini. Pritom je rast uvoza bio posebno izražen kod odjeće, cestovnih vozila te proizvoda od kože i tekstila. S druge strane, značajnije smanjenje ostvareno je kod uvoza zemnog i industrijskog plina, kapitalnih proizvoda (posebno električnih strojeva, aparata i uređaja zbog nepovoljnog učinka baznog razdoblja i pogonskih strojeva i uređaja) te obojenih metala.

Tablica 1.10. Robni izvoz i uvoz RH prema ekonomskim grupacijama zemalja udjeli u postocima

IZVOZ					Ekonomske grupacije	UVOZ				
2010.	2011.	2012. ^a	2013. ^a	2014. ^{a,b}		2010.	2011.	2012. ^a	2013. ^a	2014. ^{a,b}
61,1	59,9	58,2	61,8	63,8	EU	60,2	61,8	72,6	73,9	76,4
18,6	15,8	15,3	14,5	13,9	Italija	15,2	16,4	14,0	13,1	14,3
10,4	10,1	10,2	11,8	11,2	Njemačka	12,5	12,6	13,3	14,0	15,1
7,8	8,3	8,6	10,4	11,3	Slovenija	5,9	6,2	9,5	11,5	10,8
5,3	5,7	6,5	6,3	6,1	Austrija	4,8	4,5	9,8	9,0	8,7
1,1	2,4	1,3	1,7	1,7	EFTA	2,0	2,0	2,7	1,5	1,2
18,7	19,2	21,0	19,6	20,2	CEFTA	5,4	5,9	6,4	5,9	5,3
11,6	12,2	12,8	12,2	11,8	Bosna i Hercegovina	3,1	3,3	3,6	3,5	2,7
3,9	3,9	4,3	4,0	4,9	Srbija	1,5	1,8	1,9	1,8	2,1
0,9	0,9	1,5	1,1	1,2	Crna Gora	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0
19,1	18,5	19,6	16,9	14,3	Ostalo	32,4	30,2	18,4	18,6	17,2
2,0	2,4	3,4	2,9	2,7	Rusija	9,0	7,3	7,0	4,5	5,0
2,5	2,7	2,9	2,6	2,1	SAD	2,2	2,3	0,8	1,0	0,9
1,0	1,8	1,2	1,4	0,8	Turska	2,9	1,5	3,1	1,4	1,1
0,4	0,6	0,5	0,5	0,3	Japan	1,2	1,0	0,1	0,1	0,1
0,3	0,4	0,4	0,6	0,5	Kina	7,2	7,1	2,5	3,5	2,6

^a Podaci se iskazuju kod izvoza robe prema zemljama namjene, a od 1. srpnja 2013. kod uvoza robe primjenjuje se novi metodološki kriterij iskazivanja podataka uvoza prema zemljama. U *Extrastatu* se kod uvoza robe podaci iskazuju prema zemljama podrijetla robe, dok se kod primitaka robe u *Intrastatu* iskazuju prema zemljama otpreme. Radi usporedivosti podaci o uvozu u 2012. i u prvih šest mjeseci 2013. preračunati su prema novom metodološkom kriteriju. Podaci o uvozu za razdoblje od siječnja 2012. do kraja 2014. iskazani prema zemljama nisu usporedivi s podacima za razdoblja prije toga.

^b Privremeni podaci
Izvor: DZS

Promatra li se geografska struktura ukupnoga robnog izvoza, u 2014. vidljiv je daljnji rast udjela zemalja članica Europske unije, na koje se odnosilo 63,8% izvoza. Pritom se najviše povećao izvoz u

novije zemlje članice, među kojima se ističe pojačan izvoz u Sloveniju (posebno električne energije) i Mađarsku (nafte i naftnih derivata te električne energije). Izvoz u 15 starijih zemalja članica također se povećao, i to ponajviše u Španjolsku zbog rasta izvoza odjeće, zatim Francusku zahvaljujući izvozu odjeće, cestovnih vozila te pogonskih strojeva i uređaja, Belgiju zbog rasta izvoza cestovnih vozila i Italiju, u koju se izvezlo više željeza i čelika, odjeće te pluta i drva. Unatoč tome, njihov se udio u ukupnom izvozu blago smanjio. Za razliku od toga, nakon blagog pada u 2013., u 2014. je primjetan oporavak udjela zemalja članica Cefte, čemu je najviše pridonio pojačan izvoz u Srbiju, prije svega električne energije i živih životinja. Značenje zemalja Efte zadržalo se na razini iz prethodne godine, dok se izvoz u treće zemlje smanjio. Osim smanjenog izvoza brodova u pojedine zemlje, tome je, među ostalim, pridonio slabiji izvoz umjetnih gnojiva te željeza i čelika u Tursku te medicinskih i farmaceutskih proizvoda u SAD. Izvoz u Rusiju smanjio se drugu godinu zaredom, iako znatno slabijim intenzitetom, što se najviše odnosi na eterična ulja, parfumerijske, kozmetičke ili toaletne proizvode te pogonske strojeve i uređaje.

Osim u izvozu, udio drugih zemalja članica EU-a dodatno se povećao i u strukturi hrvatskoga robnog uvoza te je u 2014. iznosio 76,4%. Tome su najviše pridonijele starije zemlje članice, prije svega Italija i Njemačka. Smanjeni uvoz plina iz Italije više je nego nadomješten jačim uvozom odjeće, zatim prediva, tkanine i tekstilnih proizvoda te nafte i naftnih derivata. Istodobno se iz Njemačke uvezlo znatno više cestovnih vozila, a pojačao se i uvoz tekstilnih proizvoda. Uvoz iz novijih zemalja EU-a također se povećao, što je ponajviše rezultat većeg uvoza medicinskih i farmaceutskih proizvoda te električne energije iz Mađarske, kao i duhana i duhanskih proizvoda te mesa i mesnih preradevina iz Poljske. Udio zemalja Cefte dodatno se smanjio kao posljedica pada uvoza električne energije i obojenih metala iz Bosne i Hercegovine. Blago se smanjio i udio zemalja Efte, ponajviše zbog slabijeg uvoza kapitalnih proizvoda iz Švicarske. Značenje trećih zemalja u strukturi ukupnoga robnog uvoza nastavilo se smanjivati pod utjecajem manjeg uvoza nafte i naftnih derivata iz Kazahstana i Ukrajine te električnih strojeva, aparata i uređaja iz Kine.

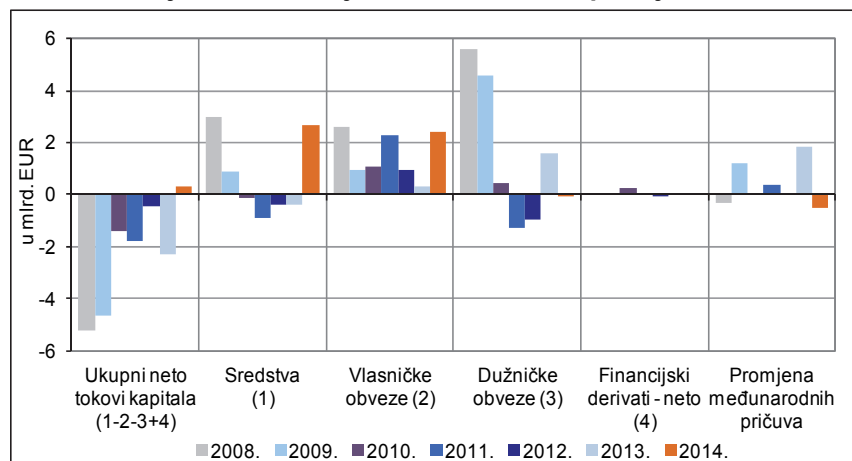
Račun financijskih transakcija

Na računu financijskih transakcija (isključujući promjenu pričuva) u 2014. godini ostvaren je neto rast sredstava, odnosno neto odljev kapitala, u iznosu od 0,3 mlrd. EUR, u usporedbi s neto rastom obveza, odnosno neto priljevom kapitala, u iznosu od 2,3 mlrd. EUR u prethodnoj godini. Na takva je kretanja najviše utjecalo zamjetno poboljšanje neto dužničke pozicije drugih monetarnih financijskih institucija, odnosno kreditnih institucija, koje su istodobno smanjile svoje obveze prema inozemstvu i povećale inozemnu imovinu. Neto obveze države povećale su se znatno manje nego prethodne godine jer je država dio svojih financijskih potreba unaprijed osigurala u 2013. godini. Veći neto priljev na osnovi inozemnih izravnih ulaganja prije svega se odnosi na zadržanu dobit, dok su vlasnička ulaganja bila pod velikim utjecajem transakcija povezanih s kružnim izravnim ulaganjem. U istom razdoblju bruto međunarodne pričuve smanjile su se za 0,5 mlrd. EUR.¹⁵

Na tokove kapitala s inozemstvom u 2014. uvelike je djelovao značajan rast sredstava, nakon pada u prethodnoj godini uvjetovanog prije svega smanjenjem inozemne imovine kreditnih institucija. U 2014. je zabilježen značajan rast sredstava na osnovi izravnih vlasničkih ulaganja, no to je posljedica kružnog izravnog ulaganja u drugom tromjesečju, koje je za isti iznos (1,5 mlrd. EUR) povećalo sredstva i obveze kod inozemnih izravnih ulaganja.

¹⁵ Razlika između stanja bruto međunarodnih pričuva, koja uključuje međuvalutne promjene, na kraju 2013. i 2014. iznosi 0,2 mlrd. EUR, a odstupanje u odnosu na promjene iskazane u platnoj bilanci izvire iz neuključivanja međuvalutnih promjena u statistici platne bilance.

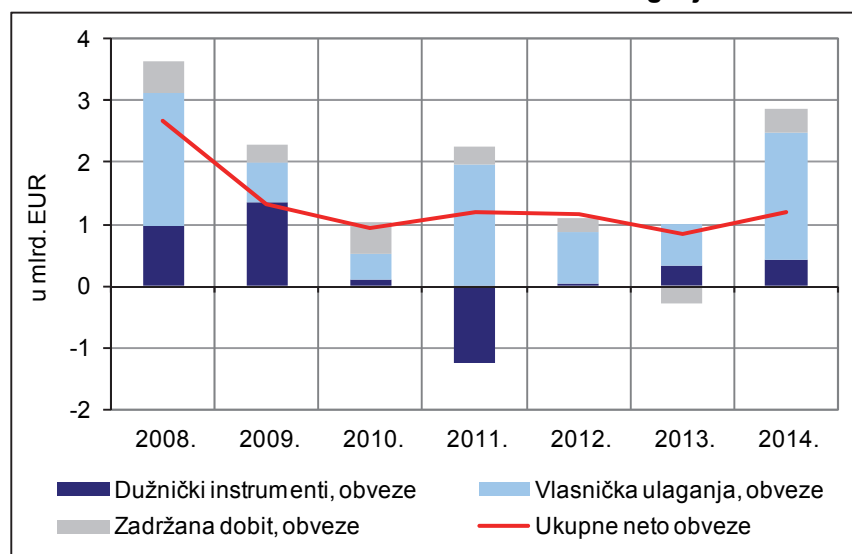
1.50. Financijske transakcije s inozemstvom i promjena međunarodnih pričuva

Napomene: Pozitivna promjena inozemne imovine i međunarodnih pričuva označuje njihov rast. Ukupni neto tokovi kapitala pokazuju zbroj razlike između sredstava i obveza te derivata, pri čemu negativna vrijednost prema šestom izdanju Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) upućuje na neto rast obveza ili neto priljev kapitala.
Izvor: HNB

Ukupne obveze (vlasničke i dužničke) domaćih sektora u 2014. povećale su se više nego prethodne godine, na što je najviše djelovalo spomenuto kružno izravno ulaganje. Isključi li se njegov utjecaj, rast obveza bio je slabije izražen nego u 2013., u uvjetima stabilnoga pozitivnog salda na tekućem računu, slabe domaće gospodarske aktivnosti i intenzivnijeg razduživanja kreditnih institucija.

1.51. Struktura obveza i neto inozemna izravna ulaganja

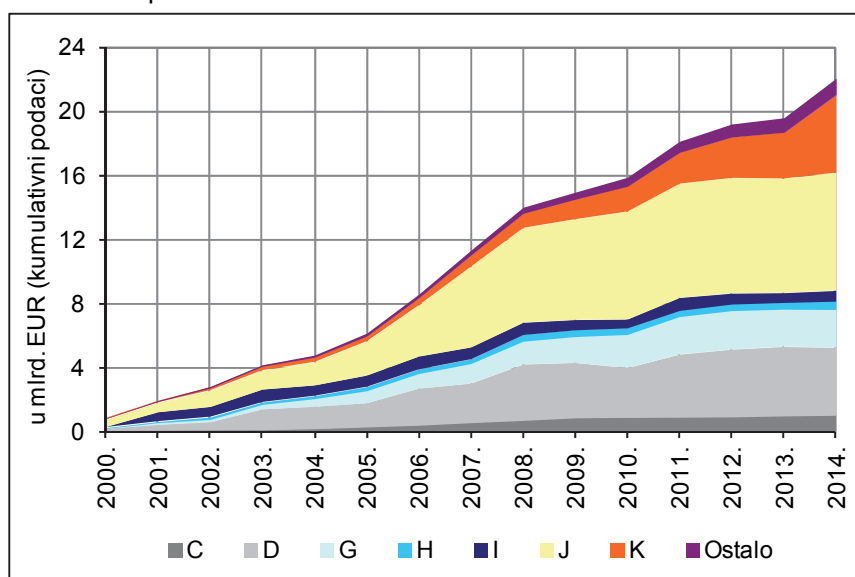
Napomena: Ukupne neto obveze pokazuju razliku između obveza i sredstava na osnovi izravnih ulaganja.
Izvor: HNB

Kada je riječ o inozemnim izravnim ulaganjima, u 2014. ostvaren je veći rast neto obveza (1,2 mlrd. EUR), odnosno neto priljev, nego u prethodnoj godini (0,9 mlrd. EUR). Tome je najviše pridonijela zadržana dobit, pogotovo na strani obveza. Naime, nakon snažnog pada dobiti poduzeća i banaka u stranom vlasništvu u 2013., u 2014. ona je više nego udvostručena, što je djelovalo i na zadržanu dobit u sklopu izravnih ulaganja. Na negativnu zadržanu dobit u 2013. najviše su utjecala kretanja u djelatnosti financijskog posredovanja, koja je ujedno bila ključan činitelj snažnog oporavka zadržane dobiti u 2014. godini. Izraženije poboljšanje zadržane dobiti ostvareno je i u telekomunikacijskom sektoru. Što se tiče vlasničkih ulaganja, rast obveza u 2014. bio je slabiji nego u

prethodnoj godini, isključujući li se utjecaj kružnog izravnog ulaganja. Tome je pridonijelo i povlačenje ulaganja u pojedinim djelatnostima, kao što su financijsko posredovanje (isplate zadržane dobiti iz prethodnih godina) i proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda. Najveća su nova vlasnička ulaganja zabilježena u ostalim poslovnim djelatnostima, poslovanju nekretninama te hotelima i restoranima.

1.52. Struktura obveza na osnovi izravnih vlasničkih ulaganja i zadržane dobiti po djelatnostima NKD-a

kumulativni podaci od 2000. do 2014.

Napomena: Klasifikacija NKD (2002): C (Rudarstvo i vađenje); D (Prerađivačka industrija); G (Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikla te predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo); H (Hoteli i restorani); I (Prijevoz, skladištenje i veze); J (Financijsko posredovanje); K (Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge)
Izvor: HNB

Inozemni dug

Neto inozemni dug (bruto inozemni dug umanjeno za potraživanja domaćih sektora) smanjio se u 2014. za 0,5 mlrd. EUR, stoga se nastavio trend neto razduživanja, koji je započeo još 2011. godine. Na poboljšanje ukupne neto dužničke pozicije u prošloj godini najviše su utjecale druge monetarne financijske institucije (kreditne institucije), koje su istodobno smanjile dužničke obveze i povećale inozemnu imovinu. Također je petu godinu zaredom smanjen neto inozemni dug ostalih domaćih sektora, zahvaljujući tome što je povećanje imovine bilo nešto izrazitije od rasta duga prema inozemstvu. S druge strane, povećao se neto dug na osnovi izravnih ulaganja, kao posljedica zaduživanja privatnih nefinancijskih društava kod vlasnički povezanih vjerovnika. Osim toga, dodatno se pogoršala dužnička pozicija države, ponajviše zbog nepovoljnoga statističkog utjecaja međuvalutnih promjena.

Tablica 1.11. Neto inozemni dug prema domaćim sektorima na kraju razdoblja, u milijunima eura i godišnja stopa promjene

Sektor dužnika	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	Godišnje stope promjene (%)						
								2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
1. Država	7.208	8.285	9.124	9.623	10.937	12.710	13.653	5,2	14,9	10,1	5,5	13,7	16,2	7,4
2. Središnja banka*	-9.119	-10.044	-10.303	-10.835	-10.885	-12.486	-12.243	-2,0	10,1	2,6	5,2	0,5	14,7	-1,9
3. Kreditne institucije	3.451	4.257	4.797	6.966	4.757	4.415	2.500	30,7	23,3	12,7	45,2	-31,7	-7,2	-43,4
4. Ostali domaći sektori	17.111	18.595	18.393	17.307	16.643	16.036	15.749	27,7	8,7	-1,1	-5,9	-3,8	-3,6	-1,8
5. Izravna ulaganja	3.622	5.246	5.459	4.325	4.759	5.092	5.569	33,8	44,8	4,1	-20,8	10,0	7,0	9,4
Ukupno (1+2+3+4+5)	22.274	26.338	27.471	27.386	26.212	25.767	25.228	36,6	18,2	4,3	-0,3	-4,3	-1,7	-2,1

* Negativne vrijednosti neto inozemnog duga upućuju na to da su vrijednosti potraživanja veće od obveza.
Izvor: HNB

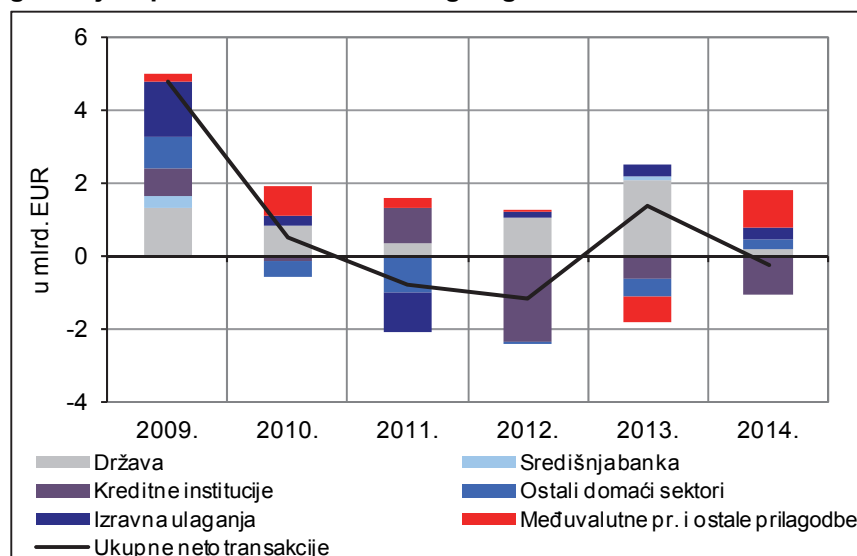
Kreditne su institucije tijekom 2014. istodobno smanjile svoje dužničke obveze (za 1 mlrd. EUR) i povećale inozemnu imovinu (za 0,9 mlrd. EUR), što je rezultiralo zamjetnim smanjenjem njihova neto inozemnog duga u odnosu na kraj 2013. godine. Takva kretanja upućuju na osjetno ubrzanje neto razduživanja kreditnih institucija u odnosu na prethodnu godinu. Neto inozemni dug kreditnih institucija smanjen je treću godinu zaredom, odnosno za 64,1% u odnosu na kraj 2011., a na kraju 2014. iznosio je 2,5 mlrd. EUR.

Neto inozemni dug ostalih domaćih sektora u 2014. se smanjio za 0,3 mlrd. EUR, dok se dug na osnovi izravnih ulaganja povećao za 0,5 mlrd. EUR. Nakon pogoršanja neto dužničke pozicije u prvoj polovini 2014. zbog inozemnog zaduživanja ostali su domaći sektori u preostalom dijelu godine smanjili svoje obveze prema inozemnim vjerovnicima i, još više, povećali svoju inozemnu imovinu, ponajviše na osnovi gotovine i depozita. Stoga se na razini cijele godine neto dug ostalih domaćih sektora smanjio. Pritom se na strani obveza izdvaja razduživanje ostalih privatnih financijskih institucija (osim monetarnih financijskih institucija), a blago su se razdužila i javna nefinancijska društva. Za razliku od toga, svoje su inozemne obveze povećali HBOR i privatna nefinancijska društva. Zbog zaduživanja privatnih nefinancijskih društava i prema vlasnički povezanim vjerovnicima zabilježen je rast neto duga na osnovi izravnih ulaganja.

Neto inozemni dug opće države na kraju 2014. dosegao je 13,7 mlrd. EUR, što je povećanje od 0,9 mlrd. EUR u odnosu na kraj 2013. godine. Međutim, isključi li se utjecaj međuvalutnih promjena¹⁶, to je povećanje iznosilo znatno manje: 0,2 mlrd. EUR. Rast inozemnog duga države tijekom 2014. posljedica je zaduživanja na osnovi dugoročnih dužničkih vrijednosnih papira i kredita, u uvjetima iznimno visoke likvidnosti i niskih kamatnih stopa na međunarodnim financijskim tržištima. Naime, država se u svibnju dugoročno zadužila izdavanjem obveznica u iznosu od 1,25 mlrd. EUR, nakon travanjske otplate 0,5 mlrd. EUR vrijednih dospjelih inozemnih obveznica. Osim toga, država se u rujnu dodatno zadužila za 0,5 mlrd. EUR u obliku dugoročnoga inozemnog kredita.

¹⁶ Zbog obveznica izdanih na američkom tržištu s obzirom na snažno jačanje američkog dolara prema euru na svjetskome deviznom tržištu. Treba pritom napomenuti da je zaštita od tečajnog rizika ugrađena u pet od ukupno šest izdanja na američkom tržištu (kao i u jednu od tri korporativne obveznice), no ona se statistički iskazuje odvojeno na poziciji Financijske izvedenice u sklopu statistike stanja međunarodnih ulaganja.

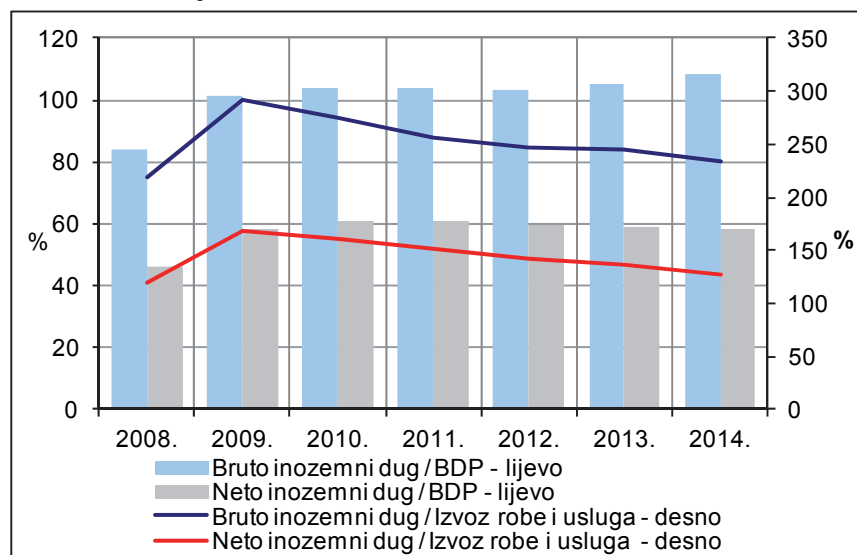
1.53. Doprinosi neto transakcija domaćih sektora i promjene tečaja i ostalih prilagodba godišnjem prirastu neto inozemnog duga

Napomena: Negativne vrijednosti transakcija kod središnje banke znače rast pričuva.
Izvor: HNB

Relativni pokazatelj bruto inozemne zaduženosti (izražen u postotku BDP-a) pogoršao se drugu godinu zaredom, što je proizišlo iz rasta bruto inozemnog duga i daljnje kontrakcije BDP-a, te je na kraju 2014. dosegnuo 108,4%, odnosno za 2,9 postotnih bodova više nego 2013. S druge strane, zahvaljujući daljnjem rastu izvoza robe i usluga, zabilježeno je smanjenje omjera bruto inozemnog duga i izvoza petu godinu zaredom. Taj je omjer tako u 2014. iznosio 234,3%, što je za 10,7 postotnih bodova manje u odnosu na prethodnu godinu. Također su se poboljšali pokazatelji neto inozemne zaduženosti: omjer neto inozemnog duga i BDP-a blago je smanjen, na 58,5% (s 59,1% u 2013.), dok se omjer neto inozemnog duga i izvoza robe i usluga smanjio na 126,5% (sa 137,3% u 2013.).

1.54. Pokazatelji inozemne zaduženosti RH

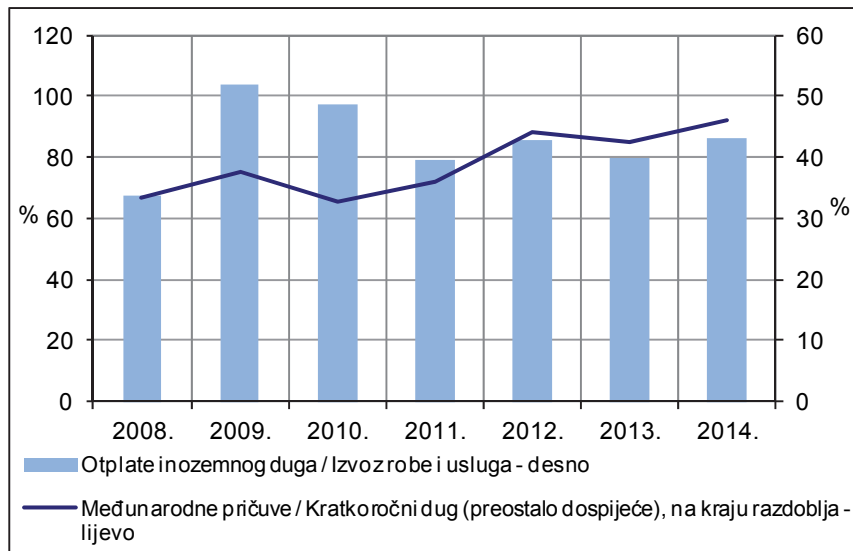

Izvor: HNB

Pokazatelj tereta otplate inozemnog duga (omjer otplate glavnice i plaćanja kamata na inozemni dug te izvoza robe i usluga) povećao se u 2014., kada je iznosio 43,2%, što je za 3,2 postotna boda više u odnosu na 2013. Unatoč rastu izvoza robe i usluga prevladao je nepovoljan utjecaj rasta otplata

glavnice i kamata. Za razliku od toga, pokazatelj dostatnosti međunarodnih pričuva, mjeren pokrivenom kratkoročnoga inozemnog duga prema preostalom dospijeću, na kraju 2014. poboljšao se zbog smanjenja kratkoročnog duga, unatoč smanjenju međunarodnih pričuva. Pritom je navedeni pokazatelj dosegnuo 92,2%, što je za 7,0 postotnih bodova više nego na kraju prethodne godine.

1.55. Relativni pokazatelji tereta otplate inozemnog duga i dostatnosti međunarodnih pričuva

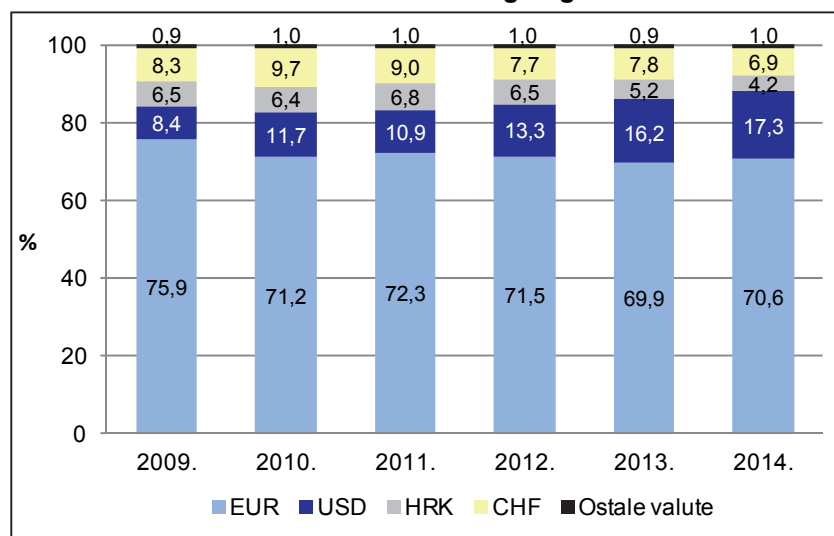
Napomena: Otplate inozemnog duga uključuju otplate glavnice na osnovi obveznica, dugoročnih trgovinskih kredita i dugoročnih kredita (isključujući obveze prema povezanim poduzećima) i ukupnu otplatu kamata, bez otplate kamata s osnove izravnih ulaganja. Kratkoročni dug prema preostalom dospijeću do 2012. prikazan je prema petom izdanju Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM5).

Izvor: HNB

Na kraju 2014. udio kratkoročnog duga prema izvornom dospijeću u ukupnom bruto inozemnom dugu iznosio je 6,5%, što je smanjenje za 1,1 postotni bod u odnosu na kraj prethodne godine. Smanjenju kratkoročnog duga najviše je pridonijelo razduživanje kreditnih institucija, a primjetan je i pad kratkoročnog duga opće države, dok su ostali domaći sektori povećali svoje kratkoročne inozemne obveze.

U valutnoj strukturi bruto inozemnog duga i dalje se na obveze nominirane u eurima odnosi najveći udio, koji je na kraju 2014. iznosio 70,6%, što je za 0,7 postotnih bodova više nego na kraju 2013. Od ostalih valuta valja spomenuti daljnji rast udjela američkog dolara zbog obveznica izdanih na američkom tržištu i nepovoljnog utjecaja međuvalutnih promjena. Time je udio dolara povećan na 17,3%, što je za 1,2 postotna boda više u odnosu na kraj 2013. Ako se pak izdvoje dolarska izdanja pokrivena ugovorima o razmjeni dolara i eura (engl. *swap*), udio američkog dolara u ukupnoj strukturi inozemnog duga pada na 5,6%, a udio eura povećava se za 11,8 postotnih bodova (i iznosi ukupno 82,4%). U istom se razdoblju nastavio smanjivati udio švicarskog franka zbog daljnjeg razduživanja kreditnih institucija i, u nešto manjoj mjeri, ostalih domaćih sektora. Ipak, glavnina razduživanja banaka odnosi se na domaću valutu, stoga je dodatno smanjen i udio kune.

1.56. Valutna struktura bruto inozemnog duga RH

Izvor: HNB

1.2.9. Državne financije

Obilježja fiskalne politike u 2014.

Javne financije u 2014. uvelike je obilježio ulazak Hrvatske u proceduru pri prekomjernom manjku. Ubrzo nakon pokretanja procedure početkom prošle godine prihvaćene su prve Izmjene i dopune državnog proračuna i financijskih planova izvanproračunskih fondova, kojima je znatno smanjen planirani manjak središnje države, a u travnju je Vlada RH donijela dodatne konsolidacijske mjere kako bi se u cijelosti ispunio fiskalni napor koji je zahtijevalo Vijeće EU-a. Naposljetku je manjak konsolidirane središnje prema nacionalnoj metodologiji u 2014. iznosio 13,2 mlrd. kuna (4,0% BDP-a)¹⁷, što je za 3,1 mlrd. kuna manje od iznosa planiranog u drugom rebalansu proračuna središnje države iz studenoga prošle godine (pretežno zbog manjeg izvršenja rashoda).

Ipak, manjak opće države prema metodologiji ESA 2010 u 2014. bio je znatno veći od iskazanog manjka prema nacionalnoj metodologiji, prije svega zbog metodoloških razlika u bilježenju proračunskih transakcija, te je iznosio 18,8 mlrd. kuna (5,7% BDP-a). To je ujedno povećanje za 1,2 mlrd. kuna ili 0,4 postotna boda BDP-a u odnosu na 2013. godinu. Takva kretanja poglavito su posljedica rasta rashoda za kamate¹⁸, većih uplata u proračun EU-a te pada poreznih prihoda, i to uglavnom prihoda od poreza na dobit te indirektnih poreza. Rast manjka znatno su ublažile značajne uštede na gotovo svim kategorijama rashoda i povećanje stope doprinosa za zdravstveno osiguranje za dva postotna boda, što odražava konsolidacijske napore fiskalnih vlasti poduzete u okviru procedure pri prekomjernom manjku.

Dug opće države (metodologija ESA 2010) u 2014. nastavio je rasti i dosegao krajem prošle godine 279,6 mlrd. kuna ili 85,0% BDP-a. Rast javnog duga u 2014. bio je znatno sporiji nego u 2013., djelomično zbog osiguranja značajnog iznosa potrebnih sredstava zaduživanjem krajem 2013., ali i zbog manjih potreba za zaduživanjem.

¹⁷ Podaci o lokalnoj državi u trenutku izrade godišnjeg izvješća o javnim financijama nisu bili dostupni.

¹⁸ Podaci DZS-a pokazuju blago smanjenje rashoda za kamate konsolidirane opće države na godišnjoj razini, međutim prema dostupnim informacijama to je posljedica metodološke neusklađenosti podataka za 2014. s podacima za prethodne godine.

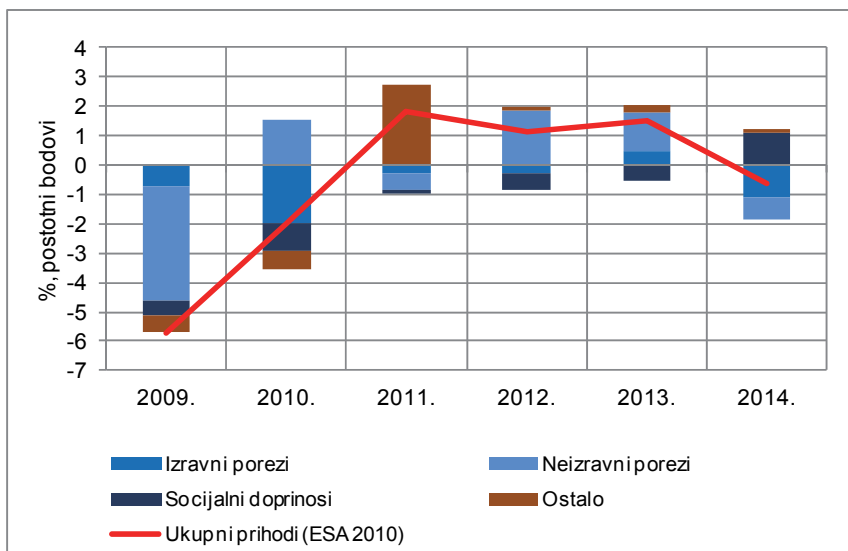
Prihodi i rashodi konsolidirane opće države

Prihodi opće države prema metodologiji ESA 2010 u 2014. iznosili su 139,1 mlrd. kuna, što je za 0,8 mlrd. kuna ili 0,6% manje u odnosu na isto razdoblje 2013. godine. Budući da se i nominalni BDP u 2014. smanjio na godišnjoj razini, udio prihoda u BDP-u ostao je gotovo nepromijenjen (42,3% BDP-a).

Rastu prihoda opće države prema metodologiji ESA 2010 najviše su pridonijeli prihodi od socijalnih doprinosa, što je posljedica povećanja stope doprinosa za zdravstveno osiguranje s 13% na 15% od travnja prošle godine i prelaska određenog broja radnika s beneficiranim radnim stažem u mirovinski sustav zasnovan samo na međugeneracijskoj solidarnost, zbog čega se njihovi redoviti doprinosi za mirovinsko osiguranje uplaćuju samo u prvi stup mirovinskog osiguranja. Rastu ukupnih prihoda znatno su pridonijeli i prihodi od trošarina, u skladu s povećanjem trošarina na naftne derivate i duhanske prerađevine tijekom 2013. i 2014. godine. Rast je zabilježen i kod prihoda od tekućih transfera, djelomično zbog povećanog korištenja sredstava iz proračuna EU-a. No kako se iskorištena sredstva iz proračuna EU-a bilježe kao prihod tek kada su isplaćena krajnjim korisnicima, odnosno kada nastane rashod, to nema izravan učinak na saldo proračuna.

S druge strane, prihodi od poreza na dobit snažno su se smanjili, u čemu se djelomice ogleda učinak neoporezivanja reinvestirane dobiti, a djelomice i nadalje slaba gospodarska aktivnost. Zamjetno su se smanjili i prihodi od PDV-a, unatoč povećanju međustope PDV-a s 10% na 13% od siječnja prošle godine, što je posljedica baznog učinka i, prema dostupnim podacima, privremenog pada u prvoj polovini 2014. nastalog zbog pomaka u naplati PDV-a u građevinarstvu nakon uvođenja tzv. mehanizma obratne naplate (engl. *reverse charge mechanism*). Naime, kod tog sustava obračuna PDV-a obveznik je uplate PDV-a u proračun stjecatelj, a ne više prodavatelj. Izrazit je bio i pad prihoda od carina, što je vezano uz ulazak Hrvatske u EU i posljedičnu promjenu carinskog sustava.

1.57. Prihodi konsolidirane opće države godišnje stope promjene i doprinosi

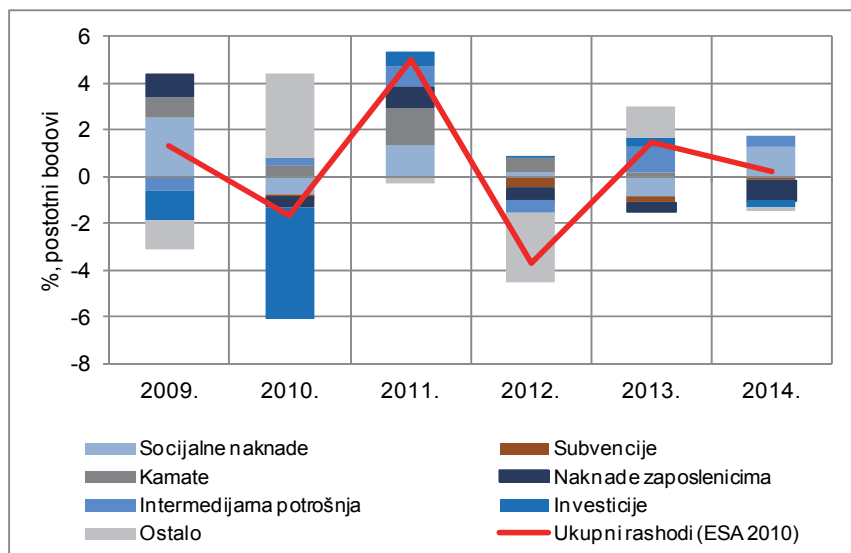
Napomena: Strukturni stupci prikazuju doprinose pojedinih kategorija prihoda promjeni ukupnih prihoda.
Izvori: DZS; Eurostat

Rashodi opće države iznosili su u 2014. godini 157,9 mlrd. kuna ili za 0,2% više u odnosu na 2013. godinu. Udio rashoda u BDP-u povećao se u prošloj godini na 48,0%, s 47,7%, koliko je iznosio u 2013. Pritom valja napomenuti da zbog metodološke neusklađenosti podataka za 2014. s prethodnim godinama pojedine kategorije rashoda nisu usporedive.

Prema objavljenim podacima DZS-a rastu rashoda najviše je pridonio porast rashoda za socijalne naknade. Rast te kategorije može se donekle povezati s rastom rashoda za mirovine te, čini se, rashoda za zdravstvo, dok su se na temelju dostupnih podataka rashodi za nezaposlene smanjili, što je u skladu s kretanjem administrativnog broja nezaposlenih osoba. Rastu ukupnih rashoda znatno su pridonijele i uplate u proračun EU-a, a kada bi podaci DZS-a za 2014. godinu bili usklađeni s podacima za prethodne godine, vidljiv bi bio i rast rashoda za kamate. Povećani su i tzv. ostali kapitalni transferi, a to je prouzročilo preuzimanje duga HŽ Carga na osnovi tzv. pravila trećeg poziva jamstva na naplatu. Nasuprot tome, značajan je bio pad naknada zaposlenima, što se djelomično može povezati s ukidanjem dodatka za vjernost službi, a u istom smjeru kretali su se i rashodi za subvencije.

Smanjena je također investicijska aktivnost opće države, što se djelomično može objasniti smanjenim kapitalnim ulaganjima u cestovnu infrastrukturu. Na pad investicija utjecala je također povećana prodaja nefinancijske imovine, s obzirom na to da se rashodi za investicije u skladu s metodologijom ESA bilježe prema neto načelu.

1.58. Rashodi konsolidirane opće države godišnje stope promjene i doprinosi

Napomena: Strukturni stupci prikazuju doprinose pojedinih kategorija rashoda promjeni ukupnih rashoda.
Izvori: DZS; Eurostat

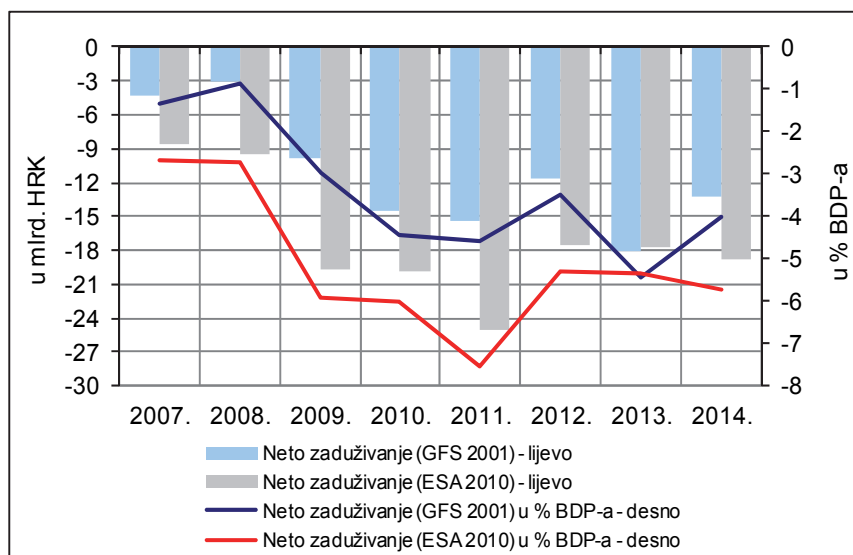
Saldo konsolidirane opće države

Neto zaduživanje opće države prema metodologiji ESA 2010 iznosilo je u 2014. godini 18,8 mlrd. kuna ili 5,7% BDP-a. Manjak je u cijelosti ostvaren na razini središnje države, dok su fondovi socijalne sigurnosti i lokalna država ostvarili blagi višak. S druge strane, neto zaduživanje konsolidirane središnje države prema nacionalnoj metodologiji, koju upotrebljava MF i na kojoj se temelji godišnji proračun središnje države, smanjeno je za 4,8 mlrd. kuna u odnosu na 2013. te je iznosilo 13,2 mlrd. kuna ili 4,0% BDP-a.

To je znatno manje od spomenutog manjka prema standardu ESA uglavnom zato što se prema metodologiji ESA 2010 prijenos sredstava iz drugog u prvi stup mirovinskog osiguranja ne bilježi kao prihod proračuna već kao istodobno povećanje financijske imovine i obveza te tako ne utječe na saldo proračuna. Osim toga, razliku između dva manjka objašnjava i to što se pojedini izdaci koji se prema nacionalnoj metodologiji vode kao transakcije u financijskoj imovini, prema standardu ESA bilježe u rashode proračuna. Također, pravila metodologije ESA nalažu da se u trećoj godini plaćanja protestiranih jamstava od strane države preostali dug dužnika koji je pokriven državnim jamstvima bilježi kao rashod, odnosno kapitalni transfer, što je u 2014. značajno povećalo rashode prema

metodologiji ESA zbog preuzimanja duga HŽ Carga. Razlike proizlaze i iz drugačijeg obuhvata opće države te iz činjenice što se prema metodologiji ESA 2010 fiskalne transakcije evidentiraju po načelu nastanka obveze odnosno po obračunskom načelu, dok se prema nacionalnoj metodologiji knjiženje fiskalnih transakcija uglavnom zasniva na gotovinskom načelu. Navedeno je u 2014. rezultiralo nešto manjim prihodima i većim rashodima prema standardu ESA u odnosu na metodologiju kojom se služi MF.

1.59. Neto zaduživanje prema metodologiji GFS 2001 i neto zaduživanje prema metodologiji ESA 2010

Napomena: Od 2008. konsolidirana opća država ne uključuje HAC.
Izvori: MF; DZS

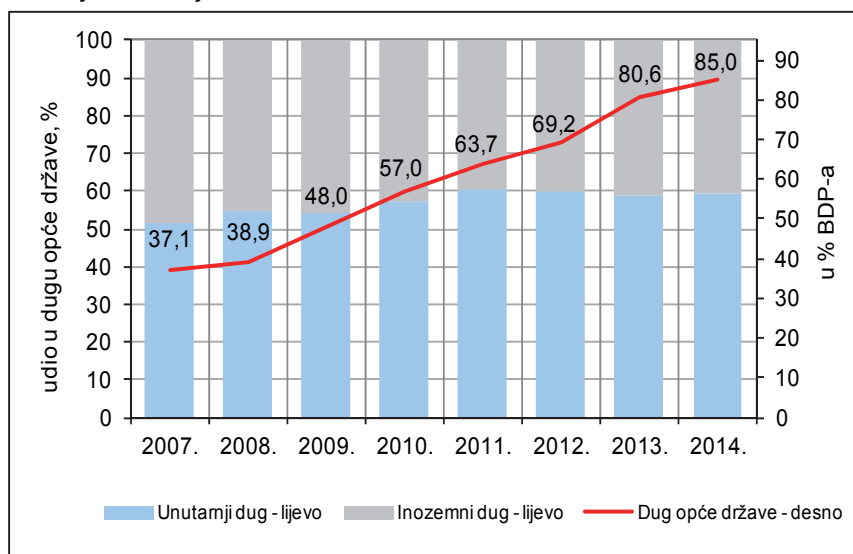
Dug opće države

Dug opće države prema metodologiji ESA 2010 iznosio je na kraju 2014. godine 279,6 mlrd. kuna ili 85,0% BDP-a, što je za 13,4 mlrd. kuna, odnosno 4,4 postotna boda BDP-a više u odnosu na kraj 2013. godine. Osim zaduživanja radi financiranja nedostatka sredstava u proračunu statističkom povećanju javnoga duga pridonijela je i deprecijacija kune prema euru i dolaru¹⁹, valutama u kojima je nominiran najveći dio duga. Isto tako, na rast duga opće države u određenoj je mjeri utjecalo i preuzimanje dugova HŽ Carga.

¹⁹ Većina obveza na osnovi izdanih obveznica na američkom tržištu kapitala konvertirana je u eure ugovorima o valutnoj zamjeni. Kretanje tečaja američkog dolara prema kuni utječe na dug opće države samo na osnovi prvog izdanja državnih obveznica (1,5 mlrd. USD izdanih u 2009. godini).

1.60. Dug opće države

na kraju razdoblja

Napomena: Od 2008. dug opće države ne uključuje dug HAC-a.
Izvor: HNB

Potrebe za financiranjem nedostatka sredstava u proračunu uglavnom su osigurane izdavanjem dugoročnih državnih obveznica. Obveze na osnovi plasmana kratkoročnih dužničkih vrijednosnih papira, odnosno trezorskih zapisa, blago su se povećale, dok se dug na osnovi kredita blago smanjio. Pritom je došlo do blagog povećanja udjela unutarnjeg duga opće države u ukupnom dugu, na što je, osim zaduživanja na domaćem tržištu utjecala i činjenica da su dio duga izdanog u obliku obveznica na inozemnom tržištu kapitala kupili domaći kreditori.

Početak godine izdane su tako 1150 mil. EUR vrijedne domaće obveznice kojima su ujedno refinancirane dospjele obveznice u iznosu od 650 mil. EUR, a krajem godine ostvareno je još jedno izdanje domaćih obveznica od 3,25 mlrd. HRK. Također, krajem svibnja država je na inozemnom tržištu kapitala izdala obveznice nominalnog iznosa 1250 mil. EUR. Pritom su u prošloj godini dospjele inozemne obveznice u iznosu od 500 mil. EUR, koje su bile refinancirane sredstvima s depozita države kod HNB-a osiguranima još krajem 2013. godine izdavanjem obveznica na američkom tržištu kapitala.

2. Instrumenti monetarne politike i upravljanje međunarodnim pričuvama

2.1. Instrumenti monetarne politike u 2014.

Hrvatska narodna banka nastavila je u 2014. provoditi ekspanzivnu monetarnu politiku, podržavajući visoku likvidnost bankovnog sustava, i poticati kreditiranje poduzeća otkupom obveznih blagajničkih zapisa od banaka. Istodobno je zadržana stabilnost tečaja domaće valute prema euru, što je, zbog visoke razine euroiziranosti, osnovni preduvjet financijske stabilnosti u zemlji.

Potkraj siječnja 2014. HNB je intervenirao na deviznom tržištu prodajom deviza poslovnim bankama u iznosu od 240,2 mil. EUR. Usmjeravanjem dijela deviznih priljeva od inozemnog zaduživanja države na tržište namirena je sezonski pojačana potražnja za devizama.

Iako je u 2014. deviznim transakcijama HNB-a ostvarena neto prodaja deviza u iznosu od 211,8 mil. EUR, čime je povučeno 1,6 mlrd. kuna primarnog novca, to nije utjecalo na visoku razinu kunske likvidnosti monetarnog sustava, koja se dodatno povećala tijekom 2014.

Likvidnost se djelomično povećala zbog otkupa obveznih blagajničkih zapisa od banaka kojim središnja banka potiče rast plasmana sektoru poduzeća, ali i zbog povrata neiskorištenih sredstava HBOR-a bankama na početku godine u iznosu od 1,6 mlrd. kuna zbog završetka Programa razvoja gospodarstva.

Kreditne institucije na računima za namiru prosječno su raspolagale sa 6,4 mlrd. kuna viška likvidnosti u 2014., što je za 1,4 mlrd. kuna više od prosjeka u 2013. godini.

Nominalni tečaj kune prema euru blago je oslabio u prvom tromjesečju, međutim već početkom travnja započela je aprecijacija domaće valute. U razdoblju od srpnja do prosinca tečaj je ponovno blago deprecirao, s povremenim i umjerenim kolebanjima. Prosječni tečaj kune prema euru u 2014. iznosio je 7,63 EUR/HRK.

U studenome 2014. ukinuto je 100%-tno izdvajanje deviznog dijela obvezne pričuve obračunatog na temelju deviznih sredstava nerezidenata i deviznih sredstava primljenih od pravnih osoba u posebnom odnosu prema banci. Time je udio devizne obvezne pričuve koja se izdvaja na račun kod HNB-a izjednačen za sve devizne izvore. Devizna obvezna pričuva banaka izdvojena na račun kod HNB-a smanjila se stoga približno za 80 mil. EUR, a za isti se iznos povećao dio obvezne pričuve koji banke održavaju na računima u inozemstvu.

Zbog povoljne razine likvidnosti prekonocna kamatna stopa na međubankovnom tržištu i kamatne stope na aukcijama trezorskih zapisa MF-a zadržale su se na niskim razinama.

2.1.1. Operacije na otvorenom tržištu

Operacije na otvorenom tržištu odnose se na kupnju ili prodaju određene imovine (vrijednosni papiri, devize i sl.) na financijskom tržištu. Središnja banka provodi operacije na otvorenom tržištu na vlastitu inicijativu prema unaprijed objavljenom rasporedu ili u bilo koje vrijeme koje sama odredi, uz dobrovoljno sudjelovanje kreditnih institucija. Operacijama na otvorenom tržištu središnja banka utječe na likvidnost bankarskog sustava i kretanje kamatnih stopa na novčanom tržištu kontrolirajući cijenu i/ili količinu ponude primarnog novca (novac na računima banaka kod središnje banke). Kupnjom imovine od banaka središnja banka povećava likvidnost u sustavu i utječe na pad kamatnih stopa na tržištu, dok se prodajom imovine bankama postižu suprotni učinci.

Operacije na otvorenom tržištu mogu se provoditi kao:

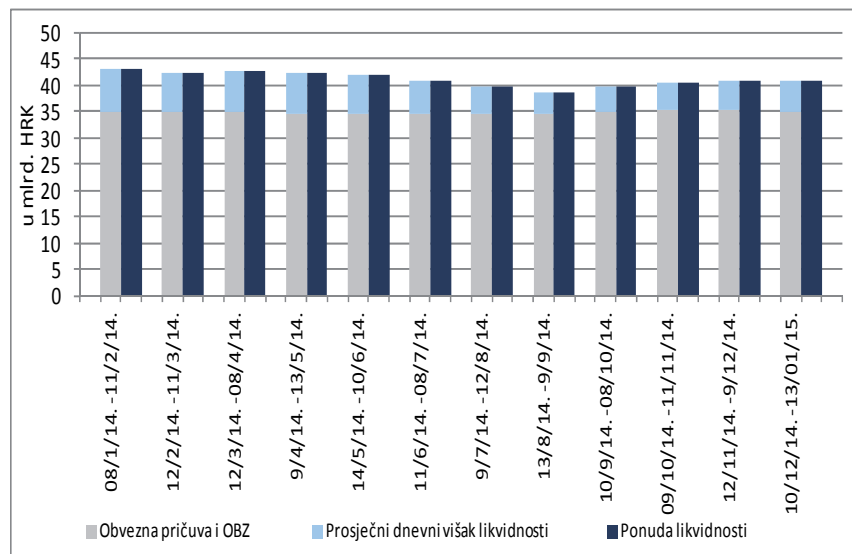
1. povratne (engl. *reverse*) operacije, što znači da se istodobno dogovara transakcija kupnje (prodaje) imovine na tekući datum i transakcija povratne prodaje (kupnje) iste imovine na unaprijed utvrđeni budući datum; u tom slučaju razlika između kupovne i prodajne cijene čini cijenu korištenja novčanih sredstava u razdoblju trajanja operacije, koja se u većini slučajeva iskazuje u obliku nominalne kamatne stope i utječe na kretanje ostalih kamatnih stopa na tržištu i
2. konačne (engl. *outright*) operacije, što znači da se dogovara transakcija kupnje (prodaje) imovine bez obveze povratne prodaje (kupnje), odnosno transakcija je konačna nakon namire u prvom koraku; u tom se slučaju kamatna stopa ne ugovara, ali se na nju utječe količinom kupljene (prodane) imovine.

S obzirom na visoku razinu likvidnosti Hrvatska narodna banka provela je u 2014. jednu konačnu operaciju (prodaja 240,2 mil. EUR krajem siječnja). Ostale operacije, bilo povratne bilo konačne, tijekom 2014. nisu korištene, ni za povećanje ni za smanjivanje likvidnosti.

Bez obzira na učestalost provođenja operacija na otvorenom tržištu ponuda novčanih sredstava određena autonomnim činiteljima u prosjeku je porasla za 1,2 mlrd. kuna, na razinu od oko 41,1 mlrd. kuna i podržavala je visoku razinu likvidnosti u sustavu. S druge strane, potražnja za novčanim sredstvima određena obveznom pričuvom i viškom likvidnosti također je porasla, pri čemu je u strukturi potražnje najveći porast ostvaren zbog rasta viška likvidnosti.

2.1. Ponuda i potražnja za likvidnošću

prosječno stanje u razdobljima održavanja obvezne pričuve

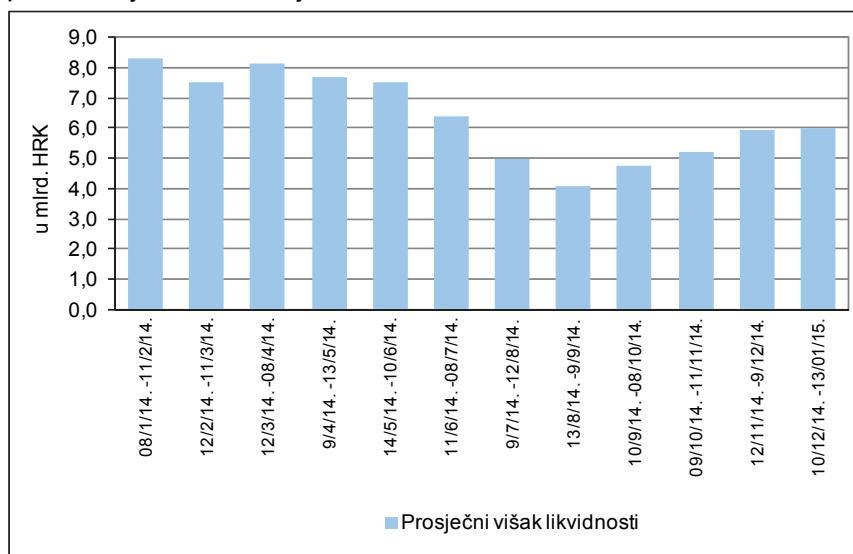

Izvor: HNB

Tijekom 2014. prosječan dnevni višak likvidnosti ostvaren je u iznosu od 6,4 mlrd. kuna, što je za 1,4 mlrd. kuna više od prosjeka u 2013. godini. Razine prosječnoga dnevnog viška likvidnosti ostvarivane su u rasponu od najniže 4,1 mlrd. kuna u razdoblju održavanja koje je počelo u kolovozu 2014. do najviše 8,3 mlrd. kuna, koliko je ostvareno u razdoblju koje je počelo u siječnju 2014.

Na povećanje likvidnosti utjecalo je povećanje ponude novčanih sredstava određene autonomnim činiteljima zbog povrata kredita HBOR-a bankama početkom 2014. godine u iznosu od 1,6 mlrd. kuna zbog završetka Programa razvoja gospodarstva. Osim toga, na povećanje likvidnosti djelovao je i otkup obveznih blagajničkih zapisa HNB-a od banaka kojim središnja banka potiče rast plasmana sektoru poduzeća.

2.2. Prosječni višak likvidnosti u razdoblju održavanja obvezne pričuve po razdobljima održavanja

Izvor: HNB

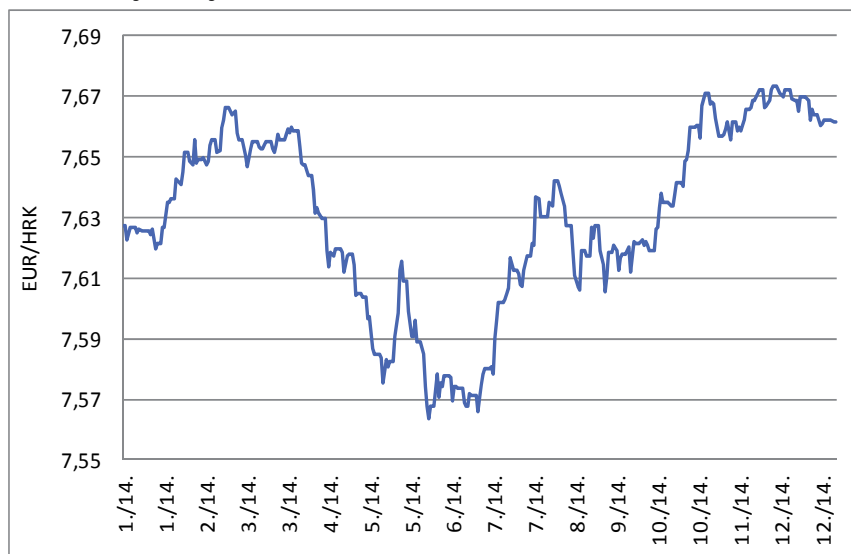
Nominalni je tečaj kune prema euru u 2014. bio relativno stabilan s povremenim kolebanjima, koja su bila slabije izražena nego u prethodnoj godini.

Početkom godine tečaj je deprecirao pa je HNB intervenirao na deviznom tržištu kako bi ublažio intenzitet slabljenja domaće valute, nakon čega se tečaj kune stabilizirao. Početkom drugog tromjesečja počela je aprecijacija domaće valute, čemu je uvelike pridonio priljev deviza povezan s dolascima stranih turista za uskrсне blagdane.

U srpnju i tijekom prvih desetak dana kolovoza tečaj kune prema euru deprecirao je, iako se bilježio uobičajen sezonski priljev deviza. U spomenutom je razdoblju zabilježena pojačana potražnja pravnih osoba za devizama povezana s povećanim obujmom dospelih terminskih ugovora zaključenih s bankama. U nastavku kolovoza domaća je valuta pretežno jačala, pa se tečaj vratio na razinu ostvarenu krajem srpnja.

Nominalni je tečaj kune prema euru u listopadu i studenome ponovno deprecirao u uvjetima rasta potražnje pravnih osoba za devizama i dosegnuo najvišu razinu u 2014., od 7,673128 kuna za jedan euro krajem studenoga. U prosincu je tečaj kune prema euru blago ojačao, te je na kraju godine iznosio 7,66 EUR/HRK.

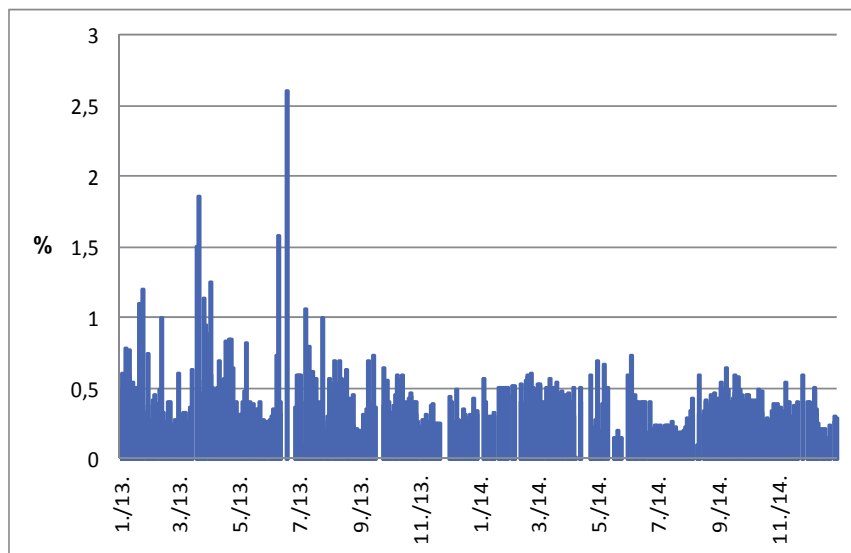
2.3. Srednji tečaj EUR/HRK

Izvor: HNB

Zbog povoljne kunske likvidnosti bankovnog sustava prekonoćna kamatna stopa zadržala se tijekom cijele godine na niskim razinama. Prosječna razina i kolebljivost prekonoćne kamatne stope ostvarene tijekom 2014. bile su manje nego u 2013. Prekonoćna kamatna stopa kretala se tijekom 2014. u rasponu od 0,01% do 0,73%, za razliku od 2013., kad je bila unutar raspona od 0,10% do 2,60%. Stoga je koeficijent varijacije te stope iznosio 35,96%, za razliku od 2013., kada je iznosio 63,81%.

2.4. Prekonoćna kamatna stopa

Izvor: HNB

2.1.2. Stalno raspoložive mogućnosti

Tijekom 2014. nije bilo korištenja stalno raspoloživih mogućnosti.

Kamatnom stopom koju HNB obračunava na sredstva novčanog depozita utvrđuje se donja granica kamatnog raspona na novčanom tržištu i u 2014. iznosila je 0,0% godišnje. Dospijeće je novčanog depozita prekonoćno, s rokom povrata bankama na početku sljedećega radnog dana.

Sredstva koja banka položi u obliku novčanog depozita kod HNB-a ne uključuju se u održavanje obvezne pričuve, a središnja banka ima i diskrecijsko pravo privremenog ili trajnog uskraćivanja mogućnosti polaganja novčanog depozita.

Kamatnom stopom na lombardni kredit utvrđuje se gornja granica kamatnog raspona na novčanom tržištu, koja je u 2014. iznosila 5,0% godišnje. Lombardni kredit koristi se na zahtjev banke ili automatskim odobrenjem u slučaju nevraćanja unutar dnevnoga kredita na kraju radnog dana. Banke su obvezne lombardni kredit vratiti sljedećega radnog dana. HNB ima diskrecijsko pravo privremenog ili trajnog uskraćivanja mogućnosti korištenja lombardnog kredita.

2.1.3. Obvezna pričuva

U studenome 2014. ukinuto je 100%-tno izdvajanje deviznog dijela obvezne pričuve obračunatog na temelju deviznih sredstava nerezidenata i deviznih sredstava primljenih od pravnih osoba u posebnom odnosu prema banci.

Time je HNB spustio stopu obveznog izdvajanja deviznog dijela obvezne pričuve na sredstva nerezidenata i devizna sredstva primljena od pravnih osoba u posebnom odnosu prema banci sa 100% na 60%, čime je udio devizne obvezne pričuve koji se izdvaja na račun HNB-a izjednačen za sve devizne izvore.

Stoga se devizna obvezna pričuva banaka izdvojena na račun kod HNB-a smanjila za oko 600 mil. kuna, a za isti se iznos povećao dio obvezne pričuve koji banke održavaju na računima u inozemstvu.

Kunski i devizni dio obvezne pričuve

Osnovica za obračun obvezne pričuve sastoji se od kunskog i deviznog dijela. Od obračunatoga deviznog dijela obvezne pričuve 75% uključuje se u obračunati kunski dio i izvršava u kunama. Jedan dio obvezne pričuve izdvaja se na poseban račun kod HNB-a, a drugi se može održavati prosječnim dnevnim stanjima računa likvidnih potraživanja.

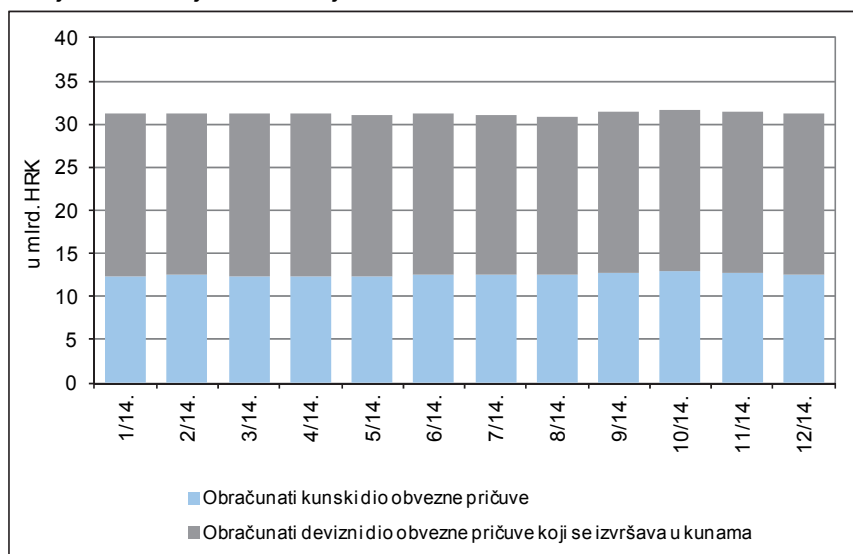
Kunski dio osnovice obvezne pričuve većinom se sastoji od primljenih depozita u kunama i kunama s valutnom klauzulom. Najniža razina u 2014. zabilježena je u ožujku, u iznosu od 102,4 mlrd. kuna. U rujnu je taj dio osnovice dosegao najvišu razinu u 2014., te je iznosio 107,7 mlrd. kuna. Na godišnjoj razini ostvareno je povećanje kunskog dijela osnovice za 0,6%.

Devizni dio osnovice obvezne pričuve, koji se većinom sastoji od primljenih depozita u devizama, u 2014. smanjio se za 0,7%. Najniža razina, od 203,8 mlrd. kuna, ostvarena je u srpnju, a najviša, od 209,9 mlrd. kuna, u ožujku.

Najviša razina kunskog dijela obvezne pričuve, od 31,7 mlrd. kuna, ostvarena je u listopadu, a najniža razina, od 30,8 mlrd. kuna, u kolovozu. Od siječnja do prosinca kunski se dio obvezne pričuve smanjio za 0,1%.

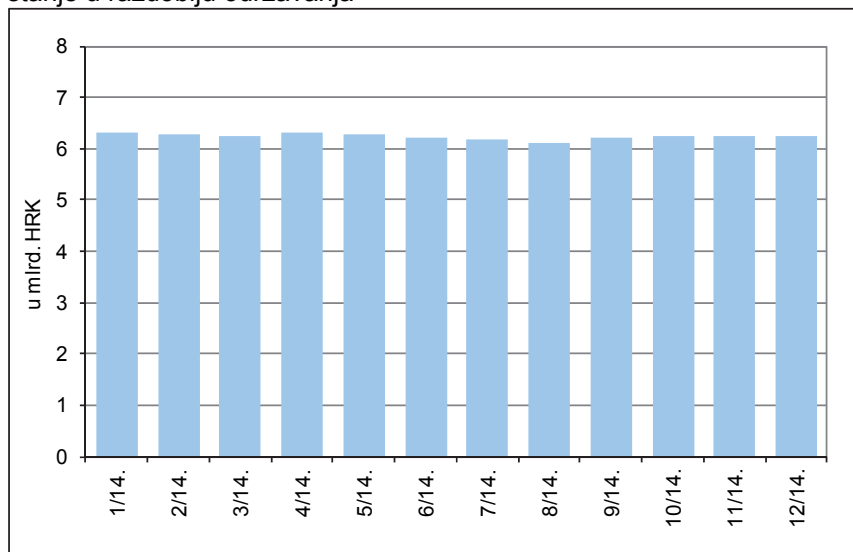
Devizni dio obvezne pričuve u siječnju je iznosio 6,3 mlrd. kuna, što je ujedno bila i najviša razina u 2014. Najniža razina, od 6,1 mlrd. kuna, ostvarena je u kolovozu. U skladu s kretanjem deviznog dijela osnovice u razdoblju od siječnja do prosinca smanjio se i devizni dio obvezne pričuve, i to za 1,0%.

2.5. Pregled ukupnoga kunskog dijela obvezne pričuve stanje u razdoblju održavanja

Izvor: HNB

2.6. Pregled ukupnoga deviznog dijela obvezne pričuve stanje u razdoblju održavanja

Izvor: HNB

2.1.4. Ostali instrumenti

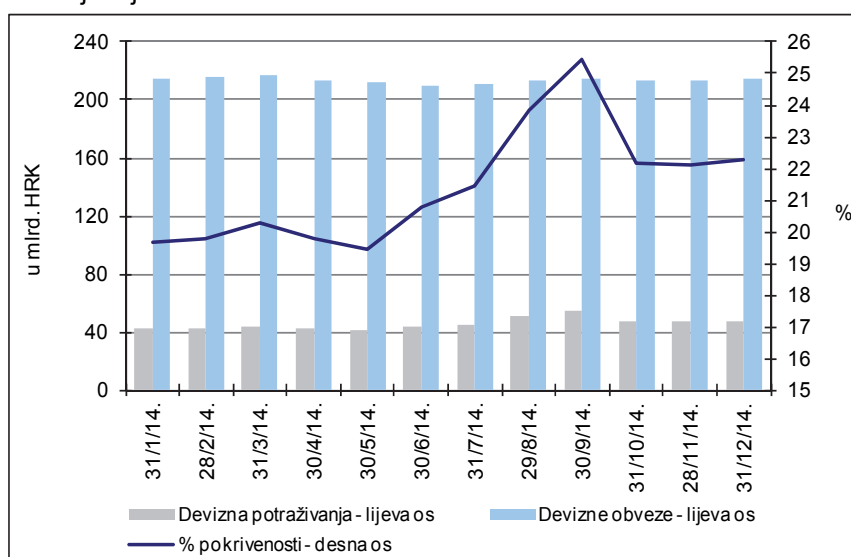
Minimalno potrebna devizna potraživanja

Minimalno potrebna devizna potraživanja instrument su održavanja devizne likvidnosti banaka i iznosila su 17% deviznih obveza u 2014.

Obveza je održavanja propisanog postotka dnevna, a likvidnim se deviznim potraživanjima smatraju devizna potraživanja (osim potraživanja po kreditima) s preostalim rokom dospjeća do tri mjeseca. U razdoblju od 16. kolovoza 2013. do 12. veljače 2015. devizna potraživanja obuhvaćaju i trezorski zapis Ministarstva financija izdan u kolovozu 2013.

Postotak pokrivenosti deviznih obveza deviznim potraživanjima u 2014. kretao se između 19,46% na dan 30. svibnja i 25,47% na dan 30. rujna. Postotak pokrivenosti na kraju godine iznosio je 22,27%.

2.7. Minimalna devizna likvidnost na kraju mjeseca

Izvor: HNB

Unutardnevni kredit

Tijekom cijele 2014. unutardnevni kredit koristio se ukupno petnaest dana, u prosječnom iznosu od 320,9 mil. kuna.

Unutardnevni kredit je instrument platnog prometa koji služi boljoj protočnosti platnih transakcija tijekom radnog dana. Banke se unutardnevnim kreditom mogu koristiti svakodnevno u obliku limita na računu za namiru, pri čemu je limit visina dopuštenoga negativnog stanja na računu za namiru. Kredit je kolateraliziran identičnom vrstom kolaterala koji se rabi za odobravanje lombardnoga kredita i odobrava se u iznosu koji je jednak vrijednosti financijskog osiguranja umanjenoj za koeficijent nadoknade.

Nevraćeni unutardnevni kredit na kraju radnog dana automatski se smatra zahtjevom za odobrenje lombardnoga kredita, i to u iznosu negativnog stanja na računu za namiru. Uskraćivanje mogućnosti korištenja, odnosno ograničenje iznosa lombardnoga kredita automatski podrazumijeva identična ograničenja u mogućnosti korištenja unutardnevnoga kredita. Na sredstva korištenoga unutardnevnoga kredita HNB ne zaračunava kamate.

Obvezni blagajnički zapisi HNB-a

U prosincu 2013. kreditne institucije upisale su trogodišnje obvezne blagajničke zapise u visini kunskih sredstava oslobođenih spuštanjem stope obvezne pričuve s 13,5% na 12% u iznosu od 3,9 mlrd. kuna.

Hrvatska narodna banka svakoga posljednjega radnog dana u mjesecu prijevremeno otkupljuje od banaka dio upisanih obveznih blagajničkih zapisa u iznosu od 50% porasta plasmana banaka domaćim nefinancijskim poduzećima. Porast plasmana utvrđuje se kao pozitivna razlika između stanja plasmana domaćim nefinancijskim poduzećima na posljednji dan u mjesecu prije mjeseca otkupa i stanja na posljednji dan u mjesecu koji mu prethodi.

Ako je razlika između stanja plasmana iz prethodnog stavka negativna, banka je dužna na dan prijevremenog otkupa obveznih blagajničkih zapisa ponovo upisati ranije otkupljene obvezne blagajničke zapise u iznosu od 50% negativne razlike plasmana, ali ne više od neto kumulativnog iznosa ranije otkupljenih obveznih blagajničkih zapisa. Pod neto kumulativnim iznosom ranije otkupljenih obveznih blagajničkih zapisa smatra se razlika između ukupno otkupljenih i ukupno

ponovo upisanih obveznih blagajničkih zapisa na dan prijevremenog otkupa obveznih blagajničkih zapisa.

Na upisane obvezne blagajničke zapise Hrvatska narodna banka ne obračunava kamate.

Obvezni blagajnički zapisi ispisani su u 2014. u neto iznosu od 0,4 mlrd. kuna, te je njihovo stanje na kraju godine iznosilo 3,2 mlrd. kuna.

2.1.5. Korištenje posljednjeg utočišta likvidnosti

U 2014. banke nisu koristile kratkoročni kredit za likvidnost.

Kratkoročni kredit za likvidnost odobrava se uz financijsko osiguranje u obliku repo transakcije (repo kredita) ili kredita uz zalog. Kredit se može koristiti najviše dvanaest mjeseci. Kamatna stopa za korištenje kratkoročnog kredita za likvidnost jednaka je stopi koja se naplaćuje na lombardni kredit uvećanoj za 0,5 postotnih bodova za razdoblje korištenja kreditom do tri mjeseca, odnosno uvećanoj za jedan postotni bod za razdoblje korištenja kredita dulje od tri mjeseca.

HNB može na temelju pisanog zahtjeva banke za koju se ocijeni da ima likvidnosnih poteškoća posebnim rješenjem guvernera HNB-a banci odobriti smanjenje obveze održavanja i/ili izdvajanja ukupne obvezne pričuve, pri čemu je kamatna stopa jednaka:

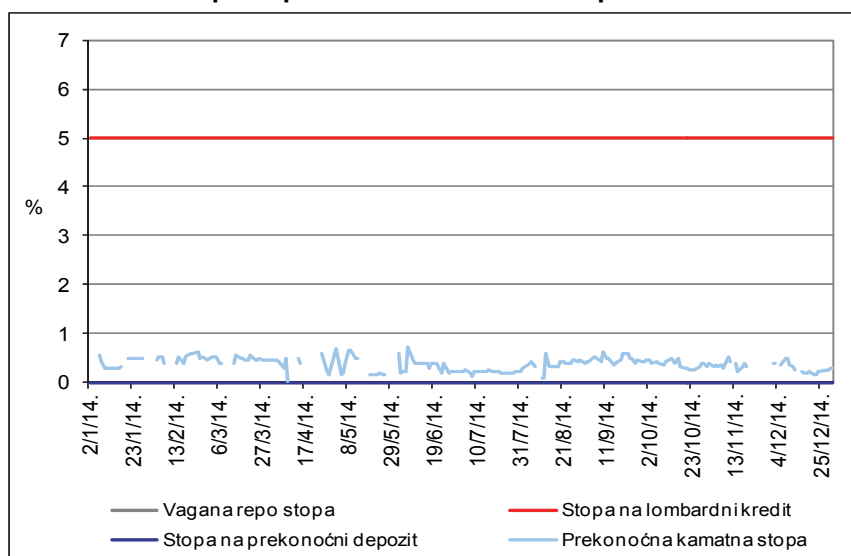
– kamatnoj stopi koja se naplaćuje za korištenje lombardnoga kredita uvećanoj za 1 postotni bod za razdoblje trajanja posebnih uvjeta do tri mjeseca odnosno

– kamatnoj stopi koja se naplaćuje za korištenje lombardnoga kredita uvećanoj za 2 postotna boda za razdoblje trajanja posebnih uvjeta dulje od tri mjeseca.

2.1.6. Kamatne stope i naknade Hrvatske narodne banke

Kamatne stope na stalno raspoložive mogućnosti čine kamatni raspon koji bi trebao ograničavati raspon kretanja prekonoćne kamatne stope na novčanom tržištu. Gornju granicu kamatnog raspona čini kamatna stopa na lombardni kredit, koja je iznosila 5,0%. Donju granicu čini kamatna stopa na prekonoćni novčani depozit kod HNB-a, koja je iznosila 0,0% godišnje. Za sredstva obvezne pričuve HNB ne plaća naknadu.

2.8. Kamatni raspon i prekonoćna kamatna stopa

Izvor: HNB

2.2. Upravljanje međunarodnim pričuvama

Hrvatska narodna banka upravlja međunarodnim pričuvama Republike Hrvatske, koje su, na temelju Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci, dio bilance središnje banke. Način upravljanja pričuvama prilagođen je utvrđenoj monetarnoj i deviznoj politici, pri čemu se u upravljanju međunarodnim pričuvama središnja banka rukovodi prije svega načelima likvidnosti i sigurnosti. Međunarodne pričuve RH čine sva potraživanja i novčanice u konvertibilnoj stranoj valuti te sredstva u posebnim pravima vučenja.

2.2.1. Institucionalni i organizacijski okvir upravljanja međunarodnim pričuvama

Savjet HNB-a određuje strategiju i politiku upravljanja međunarodnim pričuvama te odobrava strateški okvir upravljanja rizicima. Komisija za upravljanje međunarodnim pričuvama razvija strategije ulaganja međunarodnih pričuva u skladu s ciljevima i kriterijima koje je postavio Savjet HNB-a te donosi taktičke odluke u upravljanju međunarodnim pričuvama, vodeći računa prije svega o tržišnim uvjetima. Direkcija za upravljanje međunarodnim pričuvama zadužena je za ulaganje i održavanje likvidnosti međunarodnih pričuva na dnevnoj razini, za upravljanje rizicima te za izradu izvještaja za Komisiju i Savjet.

Načela upravljanja međunarodnim pričuvama i rizici u upravljanju međunarodnim pričuvama

Središnja banka upravlja međunarodnim pričuvama Republike Hrvatske na osnovi načela likvidnosti i sigurnosti ulaganja (članak 19. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci). Pritom održava visoku likvidnost pričuva i primjerenu izloženost rizicima te, uz dana ograničenja, nastoji ostvariti povoljne stope povrata svojih ulaganja.

Rizici prisutni u upravljanju međunarodnim pričuvama ponajprije su financijski rizici, dakle kreditni, kamatni i valutni rizik, ali pozornost se pridaje i likvidnosnom i operativnom riziku. HNB ograničava izloženost kreditnom riziku ulaganjem u obveznice država visokoga rejtinga, u kolateralizirane i nekolateralizirane depozite financijskih institucija visokoga kreditnog rejtinga te postavljanjem ograničenja maksimalne izloženosti kod svake kategorije ulaganja. Kamatni rizik, odnosno rizik pada vrijednosti portfelja međunarodnih pričuva zbog mogućeg porasta kamatnih stopa, kontrolira se primjenom tzv. referentnih portfelja (engl. *benchmark portfolios*) kao i ulaganjem dijela međunarodnih pričuva u portfelj koji se drži do dospijea. Valutni rizik proizlazi iz fluktuacije međuvalutnih odnosa između kune i eura te između kune i američkog dolara. Likvidnosni rizik kontrolira se ulaganjem pričuva u lako utržive obveznice te djelomično u depozitne instrumente s kratkim dospijecom. Operativni rizik kontrolira se strogim razdjeljivanjem funkcija i odgovornosti, točno propisanim metodologijama i procedurama te redovitim unutarnjim i vanjskim revizijama.

Način upravljanja međunarodnim pričuvama

Prema Odluci o upravljanju međunarodnim pričuvama Hrvatska narodna banka upravlja međunarodnim pričuvama na dva načina, u skladu s vlastitim odrednicama i u skladu s preuzetim obvezama, ovisno o načinu formiranja međunarodnih pričuva.

Dijelom međunarodnih pričuva koji je formiran definitivnim otkupom deviza od banaka i MF-a, na osnovi članstva u MMF-u te iz prihoda od ulaganja međunarodnih pričuva i druge imovine koja pripada HNB-u, HNB upravlja u skladu s vlastitim odrednicama.

Drugim dijelom pričuva, koji se sastoji od sredstava Ministarstva financija, sredstava na osnovi repo ugovora s bankama, na osnovi *swap* intervencija na domaćem deviznom tržištu te na osnovi

članstva u MMF-u i druge imovine koja je vlasništvo drugih pravnih osoba, HNB upravlja u skladu s preuzetim obvezama, a radi zaštite od valutnog i kamatnog rizika.

Sredstvima na osnovi izdvojene devizne obvezne pričuve HNB upravlja u skladu s valutnom strukturom preuzetih obveza, dok ročnost ulaganja može biti različita od ročnosti preuzetih obveza.

Dio međunarodnih pričuva kojim HNB upravlja u skladu s vlastitim odrednicama može se držati u portfeljima za trgovanje i u portfeljima koji se drže do dospijeca (engl. *held-to-maturity*). Portfelji za trgovanje sadržavaju financijske instrumente namijenjene trgovanju i važni su za održavanje dnevne likvidnosti međunarodnih pričuva. Minimalna dnevna likvidnost i instrumenti ulaganja portfelja za trgovanje namijenjeni održavanju dnevne likvidnosti određeni su odlukom guvernera. Portfelji za trgovanje vrednuju se po tržišnoj (fer) vrijednosti kroz izvještaj o dobiti. Portfelji koji se drže do dospijeca obuhvaćaju vrijednosne papire s fiksnim isplatama i fiksnim dospijecom koje HNB drži do dospijeca, a vrednuju se po amortiziranom trošku.

U terminologiji izvješćivanja o međunarodnim pričuvama HNB-a upotrebljavaju se još pojmovi bruto i neto pričuve. Pod pojmom bruto pričuva podrazumijevaju se ukupne međunarodne pričuve. Neto pričuve obuhvaćaju dio pričuva kojim HNB upravlja u skladu s vlastitim odrednicama.

2.2.2. Međunarodne pričuve HNB-a u 2014.

Izvještajnu 2014. godinu obilježili su globalni pad prinosa na državne obveznice, veliki pad cijene nafte krajem godine, kao i posljedično smanjenje inflatornih očekivanja te razilaženje američke i europske monetarne politike. ESB je, nastojeći potaknuti gospodarski rast i rast stope inflacije u eurozoni, spustio svoju depozitnu stopu u negativno područje, što je zajedno s očekivanjem još ekspanzivnije monetarne politike dovelo do pada i kamatnih stopa na eurske depozite i prinosa na eurske državne obveznice na razine ispod nule.

Ukupne međunarodne pričuve HNB-a na dan 31. prosinca 2014. iznosile su 12.687,44 mil. EUR, što je za 219,89 mil. EUR, tj. 1,7% manje u odnosu na njihovo stanje posljednjeg dana 2013., kad su iznosile 12.907,34 mil. EUR.

Osnovni činitelji promjene ukupnih međunarodnih pričuva u 2014. bili su otkup deviza od Ministarstva financija, prodaja deviza Europskoj komisiji, i prodaja deviza bankama putem intervencija, zatim porast tečaja dolara te zarada ostvarena upravljanjem pričuvama.

Neto međunarodne pričuve, u koje nisu uključeni devizna obvezna pričuva, SDR-i kod MMF-a, sredstva Europske komisije, kao ni sredstva Ministarstva financija, uvećane su u 2014. za 141,11 mil. EUR, tj. za 1,3%, s razine od 10.537,89 mil. EUR na 10.678,99 mil. EUR.

Tablica 2.1. Mjesečno kretanje međunarodnih pričuva HNB-a
na kraju razdoblja, u milijunima eura

Mjesec	Ukupne pričuve	Neto pričuve
Prosinac 2013.	12.907,34	10.537,89
Siječanj 2014.	12.892,87	10.588,61
Veljača 2014.	12.569,59	10.330,01
Ožujak 2014.	12.099,86	10.321,10
Travanj 2014.	11.680,23	10.312,95
Svibanj 2014.	13.016,35	10.359,42
Lipanj 2014.	12.334,55	10.498,47
Srpanj 2014.	12.387,54	10.495,95
Kolovoz 2014.	12.418,84	10.529,17
Rujan 2014.	12.115,64	10.617,00
Listopad 2014.	12.640,57	10.607,95
Studeni 2014.	12.473,82	10.620,93
Prosinac 2014.	12.687,44	10.678,99
Razlika XII. 2014. – XII. 2013.	-219,89	141,11

Izvor: HNB

Ukupan promet HNB-a na deviznom tržištu u 2014.

Hrvatska narodna banka tijekom 2014. na domaćem je deviznom tržištu kupovala devize od MF-a, dok je devize prodavala bankama u RH, Europskoj komisiji i MF-u. HNB je ukupno otkupio 420,64 mil. EUR, a prodao 632,43 mil. EUR pa je u ukupnosti ostvarena neto prodaja u iznosu od 211,79 mil. EUR. Na taj je način iz optjecaja povučeno 1.648,11 mil. kuna.

Prodaja deviza bankama iznosila je 240,20 mil. EUR (intervencija iz veljače), dok otkupa deviza od banaka nije bilo.

Europskoj komisiji prodano je 392,22 mil. EUR.

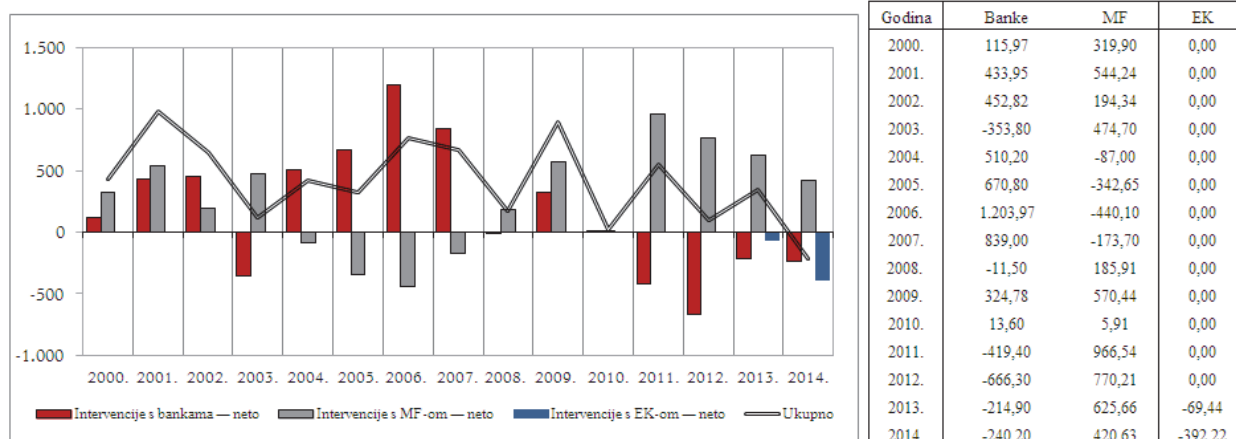
HNB je od MF-a u 2014. otkupio 420,64 mil. EUR, a prodao MF-u 0,01 mil. EUR.

Tablica 2.2. Ukupan promet HNB-a na deviznom tržištu od 1. siječnja do 31. prosinca 2014.
prema tečaju na dan valute, u milijunima

	Kupnja (1)		Prodaja (2)		Razlika (1 – 2)	
	EUR	HRK	EUR	HRK	EUR	HRK
Domaće banke	0,00	0,00	240,20	1.836,27	-240,20	-1.836,27
Europska komisija	0,00	0,00	392,22	2.995,50	-392,22	-2.995,50
Ministarstvo financija	420,64	3.183,73	0,01	0,06	420,63	3.183,67
Ukupno	420,64	3.183,73	632,43	4.831,84	-211,79	-1.648,11

Izvor: HNB

2.9. Devizne intervencije HNB-a s bankama, EK-om i MF-om, u neto iznosima, od 2000. do 2014., u milijunima eura

Izvor: HNB

Struktura ulaganja međunarodnih pričuva

HNB ulaže sredstva kod financijskih institucija i država najvišega kreditnog rejtinga, a ocjena kreditne sposobnosti temelji se na rejtinzima koje su objavile međunarodne agencije za procjenu rejtinga (Moody's, Standard & Poor's i FitchRatings) te na temelju interno razvijenog modela procjene kreditne sposobnosti.

Ulaganja kod pojedinih financijskih institucija i zemalja ograničena su, čime se kreditni rizik diversificira.

Tablica 2.3. Struktura ulaganja međunarodnih pričuva na dan 31. prosinca 2014. u postocima

Ulaganja	31. XII. 2014.		31.XII.2013.	
	Neto pričuve (%)	Ukupne pričuve (%)	Neto pričuve (%)	Ukupne pričuve (%)
1. Države				
Državne obveznice	73,38	61,76	66,66	54,42
Obratni repo ugovori	0,00	4,54	3,82	14,42
Središnje banke	4,04	3,56	5,48	7,96
Osigurane obveznice	1,21	1,02	1,95	1,60
2. Međunarodne financijske institucije				
Depoziti	0,31	3,13	0,28	3,02
Vrijednosni papiri	6,57	5,53	9,30	7,59
Obratni repo ugovori	1,03	0,93	4,74	4,65
3. Banke				
Depoziti	11,50	17,49	1,71	1,40
Vrijednosni papiri ¹	1,97	2,04	6,06	4,95
Ukupno	100,00	100,00	100,00	100,00

¹ Odnosi se na vrijednosne papire banaka za čija izdanja jamče njemačke savezne zemlje.
Izvor: HNB

Najveći dio deviznih portfelja HNB-a ulaže se u državne vrijednosne papire odabranih zemalja, depozite kod inozemnih komercijalnih banaka i u instrumente međunarodnih financijskih institucija.

U usporedbi s krajem prosinca 2013. povećao se udio ulaganja u državne vrijednosne papire, u depozite kod banaka i u depozite kod međunarodnih financijskih institucija (MFI), dok su smanjeni udjeli ulaganja u obratne repo ugovore, u depozite kod središnjih banaka i u vrijednosne papire međunarodnih financijskih institucija. Na promjenu strukture ulaganja utjecali su smirivanje krize na europskom tržištu i niže kamatne stope Europske središnje banke. Naime, niže ESB-ove stope uzrok su negativnih kamatnih stopa na depozite kod pojedinih središnjih banaka i pada stopa na obratne repo sporazume na razinu blizu ili ispod nule.

Na posljednji dan 2014. godine gotovo 60% ulaganja ukupnih međunarodnih pričuva HNB-a nalazilo se unutar dva najviša ranga kreditnog rejtinga ili je bilo uloženo u efektivni strani novac u trezoru HNB-a ili u BIS te MMF.

Valutna struktura međunarodnih pričuva

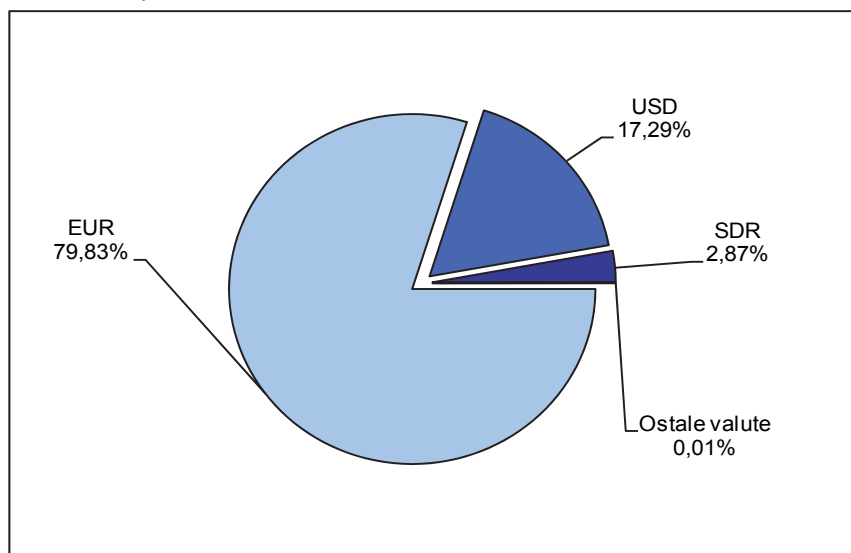
Udio eura u ukupnim međunarodnim pričuvama na dan 31. prosinca 2014. iznosio je 79,83%, odnosno smanjen je u usporedbi s krajem 2013., kada je iznosio 81,34%. Na niži udio eura krajem 2014. godine utjecalo je taktičko povećanje udjela dolara u neto međunarodnim pričuvama i manji iznos eura na računu MF-a kod HNB-a.

Udio američkog dolara, koji je na kraju 2013. u ukupnim međunarodnim pričuvama iznosio 16,02%, u istom je razdoblju uvećan, pa je na posljednji dan 2014. iznosio 17,29%. Na veći udio dolara utjecalo je povećano ulaganje u tu valutu u neto međunarodnim pričuvama u vrijeme njegova porasta, a sve unutar dopuštenog raspona odstupanja od zadane valutne strukture neto međunarodnih pričuva. Američki je dolar u 2014. ojačao u odnosu na euro za 13,22%, što je najveći godišnji porast od 2005.

Udio SDR-a također je povećan, i to s 2,64% na 2,87% ukupnih međunarodnih pričuva, zbog jačanja SDR-a prema euru.

2.10. Valutna struktura ukupnih međunarodnih pričuva

na dan 31. prosinca 2014.

Izvor: HNB

Tečajne razlike deviznih portfelja HNB-a u 2014.

Financijski rezultat središnjih banaka pa tako i Hrvatske narodne banke određen je veličinom i strukturom imovine i obveza. Hrvatska narodna banka ubraja se u skupinu banaka s visokim udjelom međunarodnih pričuva u svojoj imovini (aktivni). S 31. prosinca 2014. udio ukupnih međunarodnih

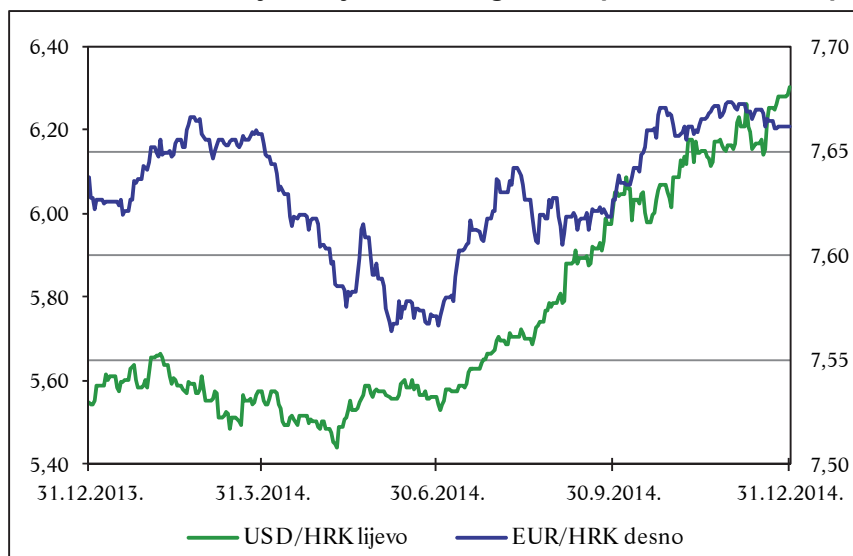
pričuva u aktivi HNB-a iznosio je visokih 99,99%, dok je najveći dio pasive nominiran u kunama. Posljedica takve valutne strukture aktive i pasive jest, između ostalog, velika izloženost HNB-a valutnom riziku, tj. riziku promjene cijena valuta u kojima su nominirana ulaganja u odnosu na izvještajnu valutu – kunu. Tečajne razlike zbog fluktuacija tečajeva eura prema kuni i američkog dolara prema kuni izravno utječu na računovodstveni obračun prihoda i rashoda iskazan u kunskom Izvještaju o dobiti HNB-a.

Tečaj eura prema kuni porastao je u 2014. s razine od 7,638 na 7,661 (0,31%), te su tako na osnovi eurskog portfelja HNB-a pozitivne nerealizirane tečajne razlike iznosile 217,2 mil. kuna. Američki je dolar u istom razdoblju prema kuni ojačao s 5,549 na 6,302, odnosno čak za 13,57%. Stoga su na osnovi dolarskog portfelja u 2014. zabilježene pozitivne nerealizirane tečajne razlike, i to u iznosu od 1.983,2 mil. kuna. Realizirane tečajne razlike, na temelju intervencija HNB-a, u izvještajnom su razdoblju iznosile +18,2 mil. kuna.

U cjelini je na osnovi promjene tečajeva (prije svega američkog dolara prema kuni i eura prema kuni) te na temelju realiziranih tečajnih razlika zbog intervencija HNB-a u izvještajnom razdoblju zabilježen ukupan tečajni dobitak od 2.218,6 mil. kuna.

Pozitivne nerealizirane tečajne razlike, tj. neto dobit s osnove usklađivanja vrijednosti pozicija bilance stanja s promjenama tečaja, u iznosu od 2.200,4 mil. kuna, prenosi se u opće pričuve središnje banke i služi, između ostalog, kao rezerva za buduća moguća nepovoljna kretanja tečajeva valuta međunarodnih pričuva.

2.11. Dnevno kretanje tečaja američkog dolara prema kuni i eura prema kuni u 2014.

Izvor: HNB

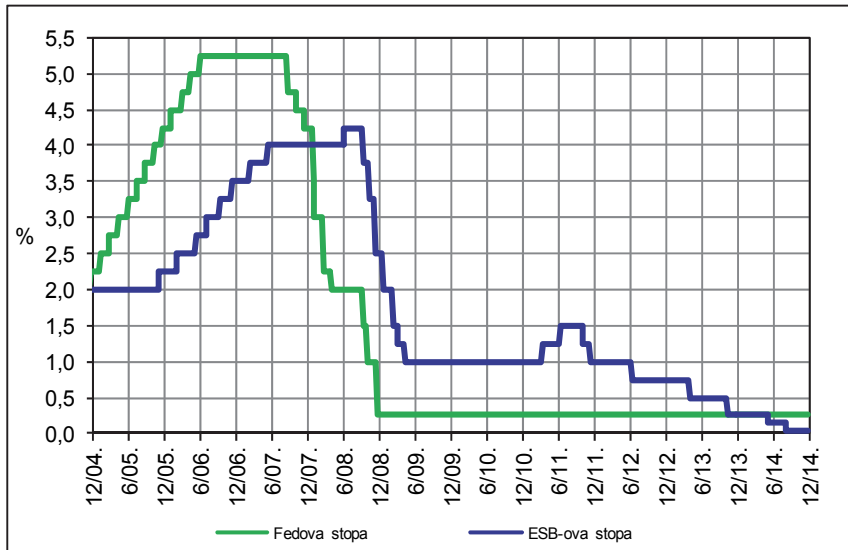
Rezultati i analiza upravljanja deviznim portfeljima HNB-a u 2014.

Američka središnja banka tijekom prvog polugodišta 2014. nije mijenjala svoju ključnu kamatnu stopu, koja se i nadalje kretala u rasponu od 0,00% do 0,25%, koliko iznosi još od kraja 2008. Odbor za otvoreno tržište američke središnje banke (engl. *Federal Open Market Committee*, FOMC) započeo je sa smanjivanjem vrijednosti programa otkupa državnih i hipotekarnih obveznica u prosincu 2013. te je, u skladu s očekivanjima, program u listopadu 2014. svaden na nulu. Proces smanjivanja te na kraju i ukidanja poticajnih mjera u obliku otkupa vrijednosnica početak je pooštavanja monetarne politike u SAD-u. Očekuje se da će Fed u drugoj polovini 2015. započeti s podizanjem referentne stope.

S druge strane, u okružju slaboga gospodarskog rasta i uporno niske stope inflacije, ESB je u dva navrata, u lipnju i rujnu 2014., spustio ključnu repo stopu (engl. *main refinancing operations rate*) u eurozoni, svaki put po 10 baznih bodova, na 0,05%, dok je stopa koju ESB plaća bankama na sredstva

deponirana kod ESB-a (engl. *deposit facility rate*) spuštena kumulativno za 20 baznih bodova, na 0,20%. Obje stope nalaze se na najnižim razinama do sada. Monetarnu politiku u eurozoni ESB je dodatno olabavio u drugom polugodištu 2014. uvođenjem ciljanih dugoročnih operacija refinanciranja (engl. *targeted longer-term refinancing operations*, TLTROs) te programa otkupa obveznica kolateraliziranih imovinom (engl. *Asset-Backed Securities Purchase Programme*, ABSPP) i programa otkupa osiguranih obveznica (engl. *Covered Bonds Purchase Programme*, CBPP).

2.12. Kretanje Fedove i ESB-ove referentne kamatne stope od 2005. do 2014.

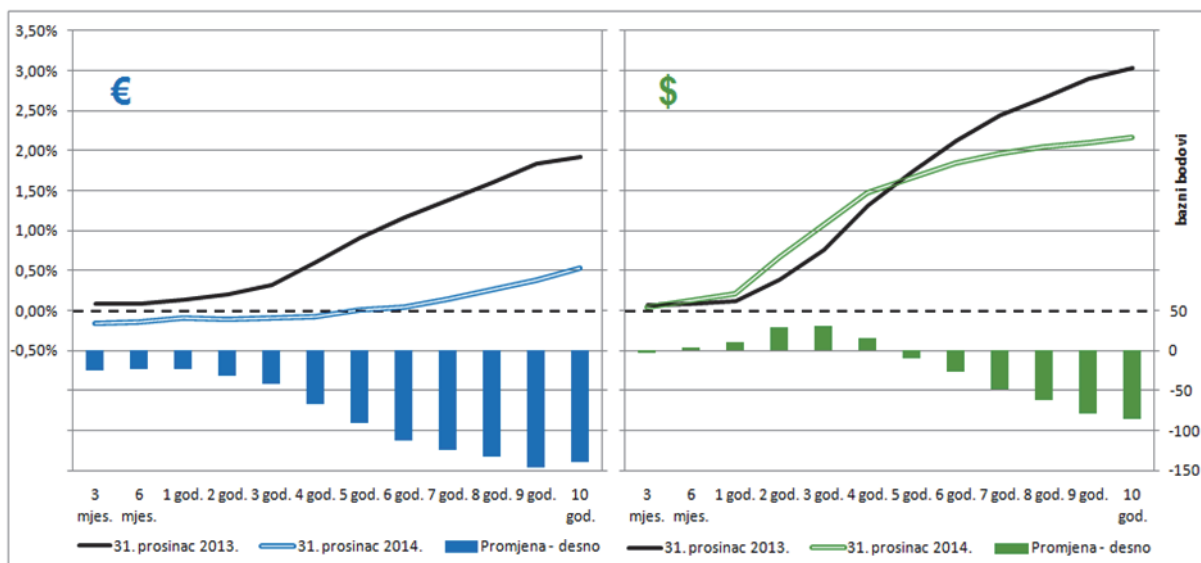

Izvor: Bloomberg

Tijekom 2014. godine (Slika 2.13.) cijela je njemačka krivulja prinosa pala, s tim da je taj pad bio značajniji kod duljih dospeljeća. Krajem 2014. godine gotovo sva izdanja njemačkih državnih obveznica s dospeljećem do pet godina nosila su negativne prinose.

Američka krivulja prinosa do pet godina dospeljeća nije se značajnije promijenila, dok je za prinose američkih obveznica s duljim dospeljećem zabilježen pad, i to u prvom redu pod utjecajem pojačanih geopolitičkih napetosti i ekspanzivne monetarne politike pojedinih vodećih središnjih banaka, posebice Europske središnje banke.

2.13. Njemačka i američka krivulja prinosa na dan 31. prosinca 2013. i 31. prosinca 2014.

Izvor: Bloomberg

Neto međunarodne pričuve HNB-a sastoje se od eurskog i dolarskog portfelja za trgovanje te eurskog portfelja koji se drži do dospijeća.

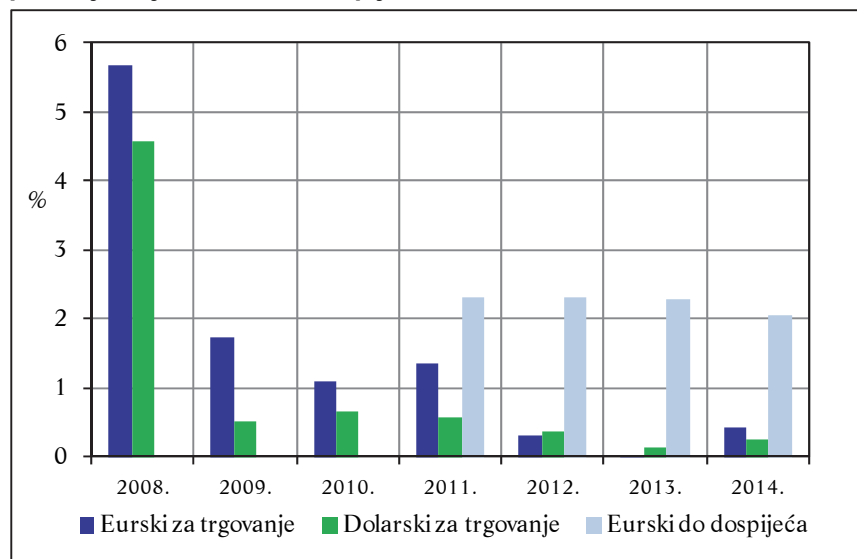
Tablica 2.4. Ostvareni prihodi i stope povrata deviznih portfelja HNB-a u milijunima originalne valute i postocima

Portfelj	Ostvareni prihod (u mil. orig. valute)	Godišnja stopa povrata						
		2014.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
Eurski za trgovanje	17,31	5,68%	1,73%	1,09%	1,36%	0,30%	0,01%	0,42%
Dolarski za trgovanje	6,33	4,57%	0,50%	0,67%	0,56%	0,35%	0,14%	0,24%
Eurski do dospijeća	83,16	-	-	-	2,31%*	2,31%	2,27%	2,06%

* Učinak od 23. svibnja do 31. prosinca 2011., na godišnjoj razini
Izvor: HNB

Stopa povrata dolarskog portfelja HNB-a za trgovanje u 2014. iznosila je 0,24%, dok je stopa povrata eurskog portfelja HNB-a za trgovanje u istom razdoblju iznosila 0,42%. Bolji rezultat u odnosu na isto razdoblje prošle godine posljedica je pada prinosa i porasta cijena njemačkih i američkih obveznica te porasta cijena ostalih eurskih obveznica u koje se devizne pričuve ulažu. Eurski portfelj koji se drži do dospijeća, čija su sredstva uložena u dugoročnije obveznice koje nose više prinose, ostvario je u 2014. godini pak povrat od 2,06%.

2.14. Godišnje stope povrata eurskog i dolarskog portfelja HNB-a za trgovanje te eurskog portfelja koji se drži do dospijeća od 2008. do 2014.

Izvor: HNB

Neto eurskim portfeljem za trgovanje u 2014. ostvaren je prihod od 17,31 mil. EUR, dolarskim portfeljem za trgovanje ostvaren je prihod od 6,33 mil. USD, dok je prihod eurskog portfelja koji se drži do dospijeća u istom razdoblju iznosio 83,16 mil. EUR.

3. Poslovanje kreditnih institucija

Treću godinu zaredom imovina banaka blago se smanjila, a pokazatelji profitabilnosti, premda oporavljeni u odnosu na 2013., ostali su niski u usporedbi s prijašnjim godinama. Posljedica je to višegodišnjih nepovoljnih gospodarskih kretanja, zbog kojih se materijalizira kreditni rizik i rastu ispravci vrijednosti imovine, a razina opreza ostaje povišena, i kod banaka i kod njihovih klijenata. Kreditna aktivnost oslabjela je, a starenje portfelja neprihodonosnih kredita potaknulo je aktivnosti oko njihova rješavanja, poput prodaja i otpisa. Nastavljeni su procesi optimizacije poslovanja, kao što su prodaja dijelova poslovanja i stroga kontrola općih troškova. No pojedine banke nisu uspješno odgovorile na promijenjene uvjete poslovanja pa se smanjivanje broja banaka, doduše vrlo blagim tempom, nastavilo petu godinu zaredom. Opisana su kretanja za posljedicu imala smanjenje imovine banaka u 2014. za 0,5% (1,1% efektivno).

Razduživanje prema stranim vlasnicima nastavilo se, i to osjetno izrazitije nego prethodne godine, no pričuve likvidnosti ostale su visoke. Naime, jednako kao i godinu prije, dio stranih izvora djelomice je supstituiran domaćima, ponajviše depozitima stanovništva i trgovačkih društava, a ujedno su osjetno porasla ulaganja u vrijednosne papire i druge likvidne oblike imovine. No prirast domaćih izvora oslabio je. U sektoru trgovačkih društava djelomično je to bila posljedica visoke osnovice, odnosno rasta tih depozita u 2013. zbog jačanja mjera fiskalne discipline. U sektoru stanovništva pretegnuo je utjecaj slabljenja financijske snage tog sektora, uz dodatni utjecaj uvođenja oporezivanja kamata na štednju od 2015. Taj se sektor nastavio razduživati kod banaka šestu godinu zaredom, posebice po osnovi stambenih kredita, a jedino su gotovinski nenamjenski krediti, i to oni kunski, zabilježili zamjetljiv porast. Krediti trgovačkim društvima osjetno su se smanjili, i to unatoč novom modelu poticanja kreditiranja gospodarstva koji je HNB pokrenuo krajem 2013. godine.²⁰

Dani krediti banaka ukupno su se u 2014. smanjili za 2,4% (2,9% efektivno).

Pad kreditne aktivnosti pomogao je zadržavanju visoke razine kredita skupina B i C, unatoč zamjetnom usporavanju njihova rasta. Na kraju 2014. te su skupine činile 16,9% ukupnih kredita banaka, u usporedbi s 15,7% na kraju 2013. Kod građevinarstva, djelatnosti koja čini najveći dio kredita skupina B i C trgovačkih društava, rast kredita rizičnih skupina B i C bio je vrlo blag, ali je rast ispravaka vrijednosti najviše pridonio povećanju ukupnih ispravaka vrijednosti. Pokrivenost kredita skupina B i C ispravcima vrijednosti porasla je u odnosu na kraj 2013. za gotovo pet postotnih bodova, na 51,0%. Starenjem portfelja iznos gubitaka raste, što je dodatno osnaženo regulatornim zahtjevom za postupno povećavanje ispravaka vrijednosti (ovisno o vremenu proteklom od nastupanja dužnikove neurednosti u otplati). Osim toga, zamjetan utjecaj na visinu rezerviranja imala su i knjiženja dodatnih ispravaka vrijednosti, pretežito na temelju AQR-a²¹, kao i dopune te provjere u skladu s preporukama Vijeća EU-a. No troškovi rezerviranja bili su niži nego u 2013., kada su na njih iznimno utjecale pripreme stranih matica za AQR i promjene pravila klasifikacije plasmana iz listopada 2013. godine (posebice snažan jednokratni učinak imala su pravila vezana uz kolateral²²).

Znatno manji troškovi rezerviranja, za petinu, imali su najveći utjecaj na oporavak zarada u 2014. godini. ROAA je porastao na 0,6%, a ROAE na 3,6%. Operativna profitabilnost (profitabilnost prije troškova rezerviranja) porasla je nakon dvije godine pada, pretežito zbog smanjenja kamatnih stopa i nižih troškova izvora financiranja. Pritom je posebice bio vidljiv pad troškova oročenih depozita stanovništva. Međutim, osnovni izvor zarade, kamatni prihod, nastavio se smanjivati. Uz slabu

²⁰ Obvezna pričuva smanjila se s 13,5% na 12%, a banke su bile dužne u visini cjelokupnog iznosa oslobođene kunske pričuve istodobno upisati obvezne blagajničke zapise, s rokom dospjeća od tri godine. Krajem svakog mjeseca banke mogu ponuditi zapise na otkup HNB-u, i to u iznosu od 50% prirasta određenih plasmana domaćim nefinancijskim poduzećima u prethodnom mjesecu. Taj model uveden je umjesto isteklog Programa razvoja gospodarstva.

²¹ Provjera kvalitete imovine, AQR, detaljnije je obrađena u poglavlju 3.3.2.3.

²² Uvođenje minimalnih faktora umanjenja tržišne cijene i minimalnih rokova naplate

kreditnu aktivnost i rast problematičnih potraživanja, snažan učinak na pad kamatnih prihoda imala su i nova pravila potrošačkoga kreditiranja, kojima se ograničavaju visine kamatnih stopa na kredite. Kamatni prihodi u sektoru stanovništva zamjetljivo su se smanjili, a posebice kamatni prihodi od stambenih kredita stanovništvu vezanih uz švicarski franak, gdje su s početkom 2014. kamatne stope fiksirane u visini od 3,23%. Ta je mjera ujedno vjerojatno bila razlog stagnacije stambenih kredita u švicarskim francima raspoređenih u skupine B i C. Međutim, zbog ubrzanog starenja tog portfelja udio im je porastao i bio je osjetno viši od udjela skupina B i C kod eurskih stambenih kredita. Zbog fiksiranja kamatnih stopa na stambene kredite u švicarskim francima izloženost banaka kamatnom riziku u knjizi banke osjetno je porasla, ali je i dalje ostala znatno nižom od propisanog ograničenja.

I u novom okviru za utvrđivanje kapitala i stopa kapitala kreditnih institucija (CRR/CRD IV), a koji se primjenjuje od početka 2014., rizici poslovanja ostali su adekvatno pokriveni kapitalom. Konzervativan pristup tijekom prijašnjih godina osigurao je visoku razinu i kvalitetu kapitala, a donesene su i mjere o zaštitnim slojevima kapitala. Na kraju 2014. sve su stope kapitala bile osjetno više od propisanih minimuma. Stopa ukupnoga kapitala blago je porasla, na 21,4%, ponajviše zbog slabljenja kreditne aktivnosti banaka. Dodatni utjecaj imalo je i smanjenje prosječnog pondera kreditnog rizika, na što su utjecale promjene pravila ponderiranja, a posebice relaksacija u kategoriji izloženosti stanovništvu.

3.1. Poslovanje banaka

Na kraju 2014. u Republici Hrvatskoj poslovale su 33 kreditne institucije – 27 banaka, jedna štedna banka i pet stambenih štedionica (Tablica 3.1.). U odnosu na kraj 2013. poslovale su dvije institucije manje. Početkom prosinca 2014. jedna je banka otišla u stečaj, a jedna je pripojena drugoj banci.²³ Time se već petu godinu zaredom nastavio blagi trend smanjivanja broja kreditnih institucija.

Tablica 3.1. Broj kreditnih institucija na kraju razdoblja

Banke	2012.	2013.	2014.
Broj banaka na početku godine	31	30	29
Banke pripojene drugim bankama	1	–	1
Banke koje su dobile odobrenje za rad	–	–	–
Banke kojima je oduzeto odobrenje za rad	–	1	1
Broj banaka na kraju godine	30	29	27
Štedne banke			
Broj štednih banaka na početku godine	1	1	1
Štedne banke koje su dobile odobrenje za rad	–	–	–
Štedne banke kojima je oduzeto odobrenje za rad	–	–	–
Broj štednih banaka na kraju godine	1	1	1
Stambene štedionice			
Broj stambenih štedionica na početku godine	5	5	5
Stambene štedionice koje su dobile odobrenje za rad	–	–	–
Stambene štedionice kojima je oduzeto odobrenje za rad	–	–	–
Broj stambenih štedionica na kraju godine	5	5	5

Izvor: HNB

²³ Dana 1. prosinca 2014. nad Nava bankom d.d. otvoren je stečajni postupak, a Banco Popolare Croatia d.d. pripojena je OTP banci Hrvatska.

Prema privremenim, nerevidiranim podacima za kraj 2014. imovina banaka (uključujući štednu banku) blago se smanjila u odnosu na kraj prethodne godine, za 0,5%, te je iznosila 395,9 mlrd. kuna. Imovina stambenih štedionica s druge je strane porasla, za 2,7%, na iznos od 7,8 mlrd. kuna. Zbog male važnosti stambenih štedionica njihov se udio u imovini svih kreditnih institucija nije promijenio, iznosio je 1,9%, a preostalih 98,1% i dalje se odnosilo na imovinu banaka.

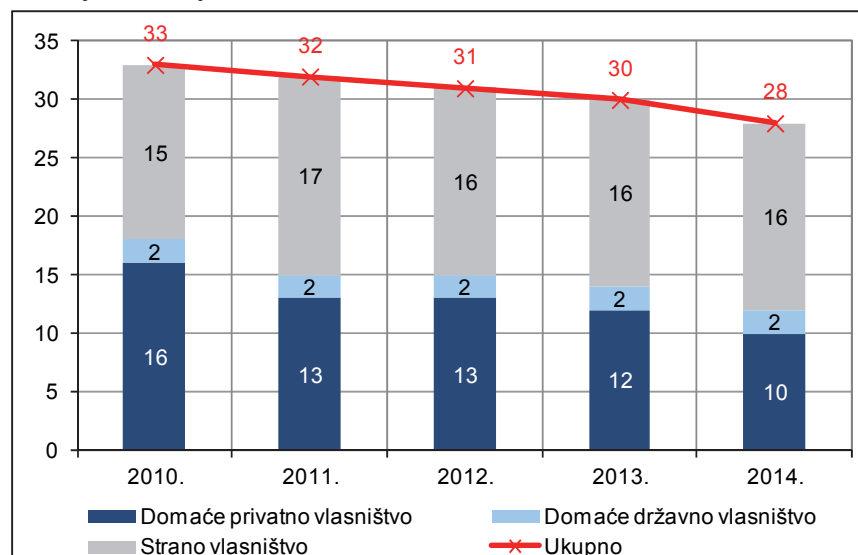
Tablica 3.2. Imovina banaka prema sjedištu vlasnika i vrsti vlasništva u postocima

Banke prema sjedištu vlasnika i vrsti vlasništva	Udio imovine pojedine grupe banaka u ukupnoj imovini banaka		
	2012.	2013.	2014.
Banke u većinskom vlasništvu domaćih dioničara	5,2	5,1	4,8
Banke u većinskom vlasništvu države	4,8	5,3	5,2
Banke u većinskom vlasništvu stranih dioničara	90,1	89,7	90,1
Ukupno	100,0	100,0	100,0

Izvor: HNB

Koncentriranost sustava, mjerena udjelom imovine prvih pet banaka u ukupnoj imovini svih banaka, blago se smanjila, na 73,8%, ali i dalje je ostala visoka. A zadržala se i dominacija banaka u većinskom stranom vlasništvu. Unatoč pripajanju jedne banke drugoj, broj im se nije promijenio jer je jedna banka prešla iz domaćeg u strano vlasništvo²⁴ (Slika 3.1.). Imovina banaka u stranom vlasništvu stagnirala je, ali im je zbog osjetnog smanjenja imovine banaka u domaćem vlasništvu udio u ukupnoj imovini banaka porastao, na 90,1% (Tablica 3.2.). Broj banaka u domaćem vlasništvu smanjio se za dvije, a imovina se te grupe banaka zamjetno smanjila, kao i njezin udio u ukupnoj imovini banaka.

3.1. Broj banaka prema sjedištu vlasnika i vrsti vlasništva na kraju razdoblja

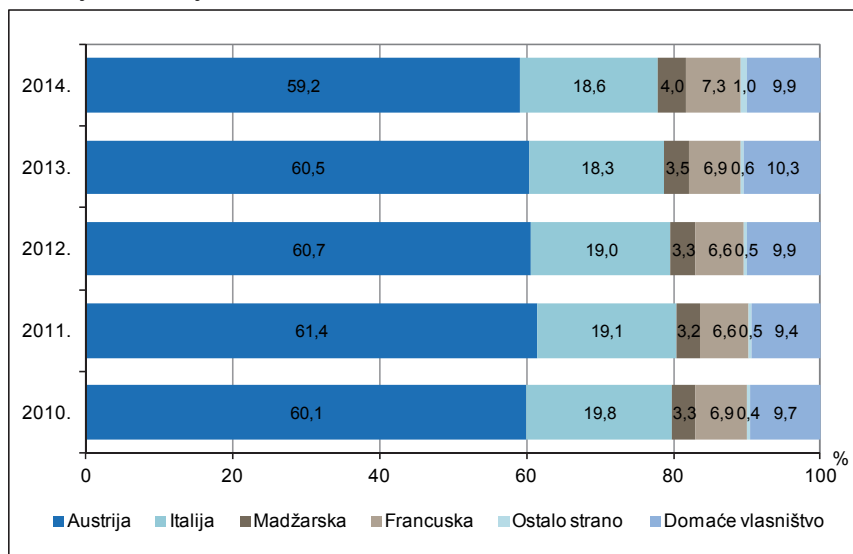
Izvor: HNB

Jednako kao i na kraju 2013., najveći broj banaka, njih šest, u svojem su vlasništvu imali dioničari iz Austrije. Udio imovine tih banaka u ukupnoj imovini banaka iznosio je na kraju 2014. godine 59,2% (Slika 3.2.), što je bilo manje nego na kraju 2013., kada je on iznosio 60,5%. Naime, tri su banke iz te grupe u 2014. osjetno smanjile imovinu, u rasponu od 4,0% do 5,6%. S udjelom od 18,6%

²⁴ Na sjednici Savjeta HNB-a dana 9. lipnja 2014. J&T Banka a.s., Prag, dobila je suglasnost za stjecanje kvalificiranog udjela koji čini više od 50% temeljnoga kapitala Vaba d.d. banke, Varaždin.

imovine banaka slijedile su banke u većinskom vlasništvu talijanskih dioničara, što je bilo za 0,3 postotna boda više nego na kraju 2013. Rast udjela te su banke ostvarile unatoč smanjenju broja banaka (s četiri na tri), a do kojeg je došlo pripajanjem jedne banke u talijanskom vlasništvu banci u većinskom vlasništvu dioničara iz Mađarske. Razlog povećanju udjela imovine banaka u većinskom vlasništvu dioničara iz Italije zamjetljiv je porast imovine jedne banke iz te grupe (5,0%). Dioničari iz Mađarske, Francuske, San Marina, Švicarske, Srbije i Turske i nadalje su u svojem vlasništvu imali po jednu banku, a prvi put se na ovom popisu pojavila i Češka, s obzirom na to da su u lipnju 2014. dioničari iz te zemlje postali većinski vlasnici jedne, do tada, domaće privatne banke²⁵.

3.2. Imovina banaka prema domicilu dioničara na kraju razdoblja

Napomena: Pod domicilom dioničara u ovom se prikazu podrazumijeva sjedište dioničkog društva ili prebivalište vlasnika (fizičke osobe).

Izvor: HNB

3.1.1. Bilanca i izvanbilančne stavke

Imovina

Ukupna imovina banaka na kraju 2014. iznosila je 395,9 mlrd. kuna, što je u odnosu na kraj 2013. smanjenje od gotovo 2,0 mlrd. kuna ili 0,5% (Tablica 3.3.). Bez utjecaja promjene tečaja kune prema tri najzastupljenije valute (euro, švicarski franak i američki dolar) stopa smanjenja imovine banaka iznosila je 1,1%.

Treća uzastopna godina pada ukupne imovine banaka obilježena je izostankom nove kreditne aktivnosti i padom neto kredita u svim domaćim sektorima. Sredstva prikupljena od domaće javnosti (stanovništva i trgovačkih društava) usmjerena su u visokolikvidne oblike imovine, vrijednosne papire i depozite, a dio je iskorišten za daljnje razduživanje, osobito prema većinskim stranim vlasnicima. Suzdržanost banaka u preuzimanju rizika motivirana je i daljnjom materijalizacijom ranije preuzetih kreditnih rizika, što je osobito snažno pogodilo poslovni rezultat jedne banke, ali i nagnalo veći broj banaka na rješavanje dijela problematičnih portfelja prodajom. Manji negativan utjecaj na agregatnu imovinu banaka imali su krajem godine provedeni procesi pripajanja te smanjivanje broja banaka u sustavu.

²⁵ Na sjednici Savjeta HNB-a dana 9. lipnja 2014. J&T Banka a.s., Prag, dobila je suglasnost za stjecanje kvalificiranog udjela koji čini više od 50% temeljnoga kapitala Vaba d.d. banke, Varaždin

Sve navedeno najsnažnije se odrazilo upravo na neto kredite koji su ukupno manji za 10,4 mlrd. kuna ili 3,9% (4,4%). Kreditna aktivnost pala je u svim domaćim sektorima, a osobito prema trgovačkim društvima, pri čemu je intenzitet smanjenja kredita javnim trgovačkim društvima (7,4%) bio ponešto jači od pada kredita ostalim trgovačkim društvima (6,4%). Visinom nominalnog smanjenja slijedili su krediti sektoru stanovništva koji se nastavio razduživati šestu godinu zaredom. Smanjene su sve vrste kredita (osobito stambeni), osim gotovinskih nenamjenskih kredita, koji su svojim porastom za nešto više od 1,8 mlrd. kuna ili 5,3% ublažili pad ukupnih kredita ovom sektoru na 1,5%. Najveće relativno smanjenje bilježili su krediti financijskim institucijama (za 2,6 mlrd. kuna ili 28,7%) pod utjecajem povrata neiskorištenog dijela sindiciranoga kredita HBOR-a u sklopu Programa razvoja gospodarstva. Jedini porast neto kredita na godišnjoj razini bilježili su krediti nerezidentima, a glavina promjena bila je zabilježena u rujnu osjetnim rastom obratnih repo kredita danih većinskim stranim vlasnicima. Do kraja godine ti su se krediti ponešto smanjili, ali je na razini cijele 2014. ostvaren njihov snažan porast, za 490,5 mil. kuna ili 201,1%. Opadanje kreditne kvalitete dodatno negativno utječe na visinu neto kredita i ukupne imovine, a u odnosu na 2013. povećanje ispravaka vrijednosti kredita bilo je nešto slabije i iznosilo je 3,5 mlrd. kuna (15,0%). Na visinu ispravaka vrijednosti kredita u 2013. i 2014. uvelike je utjecala provjera kvalitete imovine (engl. *Asset Quality Review* ili, skraćeno, AQR)²⁶, a potom i dodatni zahtjevi u sklopu preporuka Vijeća EU-a²⁷.

Tablica 3.3. Struktura imovine banaka
na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

	2012.		2013.			2014.		
	Iznos	Udio	Iznos	Udio	Promjena	Iznos	Udio	Promjena
Gotovina i depoziti kod HNB-a	51.169,4	12,8	51.284,0	12,9	0,2	50.252,6	12,7	-2,0
Gotovina	6.438,9	1,6	6.369,7	1,6	-1,1	6.462,7	1,6	1,5
Depoziti kod HNB-a	44.730,5	11,2	44.914,3	11,3	0,4	43.789,9	11,1	-2,5
Depoziti kod financijskih institucija	23.847,3	6,0	21.464,2	5,4	-10,0	26.370,1	6,7	22,9
Trezorski zapisi MF-a i blagajnički zapisi HNB-a	10.701,6	2,7	13.634,0	3,4	27,4	15.162,2	3,8	11,2
Vrijednosni papiri	32.095,1	8,0	30.033,7	7,5	-6,4	34.419,9	8,7	14,6
Derivatna financijska imovina	910,6	0,2	1.583,6	0,4	73,9	1.357,0	0,3	-14,3
Kreditni financijskim institucijama ^a	10.130,1	2,5	8.912,2	2,2	-12,0	6.355,2	1,6	-28,7
Kreditni ostalim komitentima ^a	257.835,1	64,5	254.910,2	64,1	-1,1	247.068,0	62,4	-3,1
Ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate	3.120,0	0,8	3.185,7	0,8	2,1	2.739,6	0,7	-14,0
Preuzeta imovina	1.268,5	0,3	1.541,2	0,4	21,5	1.614,2	0,4	4,7
Materijalna imovina (minus amortizacija)	4.320,1	1,1	4.253,5	1,1	-1,5	4.324,7	1,1	1,7
Kamate, naknade i ostala imovina	7.411,0	1,9	7.061,5	1,8	-4,7	6.234,5	1,6	-11,7
Manje: Posebne rezerve za identificirane gubitke na skupnoj osnovi ^b	2.888,9	0,7	0,0	0,0	-100,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno imovina	399.919,8	100,0	397.863,7	100,0	-0,5	395.897,8	100,0	-0,5

^a Od listopada 2013. iznos kredita umanjuje se za iznos naplaćenih naknada (prije iskazivane kao odgođeni prihod u obvezama).

^b Od listopada 2013. posebne rezerve za identificirane gubitke na skupnoj osnovi (za skupinu A) umanjuju iznos financijskih instrumenata na koje se odnose.

Izvor: HNB

Najveće nominalno povećanje na godišnjoj razini zabilježila su ulaganja banaka u vrijednosne papire, 5,9 mlrd. kuna (13,5%). Time se njihov udio od 12,5% u ukupnoj imovini približio najvišoj vrijednosti tog pokazatelja zabilježenoj na kraju 2005. godine (12,8%). Pritom je zamjetno snažno povećanje ulaganja banaka u obveznice (podjednako domaće i strane), od 6,7 mlrd. kuna (33,8%). Time je ovaj pojedinačno najvažniji instrument dodatno ojačao svoj udio, na 54,3% svih dužničkih vrijednosnih papira. U strukturi obveznica i dalje dominiraju obveznice RH koje su činile 56,1% svih

²⁶ AQR je provjera kvalitete imovine europskih banaka koju su tijekom 2014., sa stanjem na dan 31. prosinca 2013., proveli Europska središnja banka (ESB) i Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA) u suradnji s nacionalnim supervizorima.

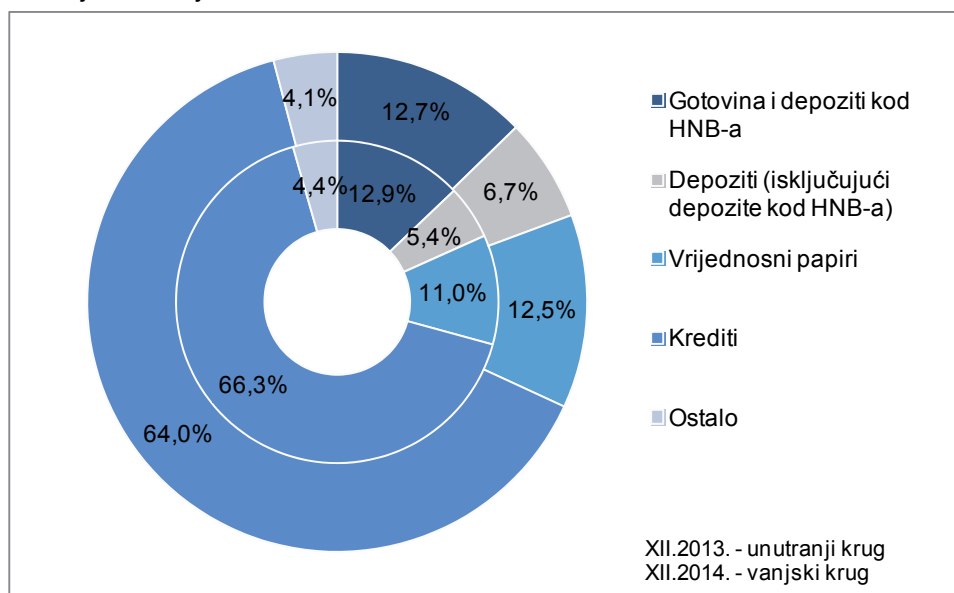
²⁷ Radilo se o 8. preporuci Vijeća od 8. srpnja 2014. o Nacionalnom programu reforma 2014. za Hrvatsku u sklopu koje se tražila dopuna revizije kvalitete imovine i testiranja otpornosti na stres Europske središnje banke iz 2014. i sveobuhvatne provjere portfelja, PSE (engl. *Portfolio screening exercise*), s naglaskom na bitne portfelje koji nisu obuhvaćeni postupkom Europske središnje banke, a koja uključuje ključne srednje i male banke.

obveznica i 30,5% ukupnih dužničkih vrijednosnih papira. Banke su povećale ulaganja i u trezorske zapise MF-a (11,2%) pa su gotovo tri četvrtine svih vrijednosnih papira i dalje činili domaći vrijednosni papiri. Ulaganja u strane vrijednosne papire porasla su za 13,7%, osobito po osnovi obveznica stranih država i stranih financijskih institucija, dok su se ulaganja u instrumente tržišta novca stranih financijskih institucija smanjila. Slijedom navedenog ukupni dužnički vrijednosni papiri tijekom 2014. porasli su za 13,76% i time dodatno ojačali svoj dominantni udio od gotovo 99% svih vrijednosnih papira. Nasuprot tome, ulaganja banaka u vlasničke vrijednosne papire blago su se smanjila (za 3,5%), čime se nastavio trend njihova smanjivanja koji, s iznimkom 2013., traje još od 2007. godine.

U odnosu na kraj 2013. ostvarenim porastom izdvajaju se samo još depoziti kod financijskih institucija, za 4,9 mlrd. kuna (22,9%), čime je njihov udio u ukupnoj imovini ojačao na 6,7%. Povećanje iznosa danih depozita u cijelosti je ostvareno na depozitima danim stranim financijskim institucijama, pri čemu su se dvije trećine tog porasta odnosile na depozite kod ostalih stranih financijskih institucija, a tek preostali manji dio na depozite kod većinskih stranih vlasnika. Banke su istodobno zabilježile smanjenje depozita kod domaćih financijskih institucija i kod HNB-a, za 25,2% i 2,5%. Potonje je bilo nominalno znatnije (1,1 mlrd. kuna), a ostvareno je uglavnom smanjenjem izdvojene obvezne pričuve te manjim dijelom smanjenjem ostalih depozita kod HNB-a odnosno obveznih blagajničkih zapisa. Naime, ti su zapisi na kraju 2014. godine iznosili 3,2 mlrd. kuna, što je tek neznatno smanjenje u odnosu na njihov inicijalno upisani iznos (3,6 mlrd. kuna). Podsjetimo, HNB je s ciljem poticanja kreditiranja gospodarstva sredinom prosinca 2013. smanjio stopu obvezne pričuve i u visini oslobođenih sredstava u kunkskom dijelu obvezne pričuve banke su upisale obvezne blagajničke zapise²⁸. Obvezni blagajnički zapisi ne nose kamatu i nisu prenosivi, a podnose se na otkup HNB-u u iznosu od 50% mjesečnog prirasta određenih plasmana domaćim nefinancijskim poduzećima.

3.3. Struktura imovine banaka

na kraju razdoblja

Izvor: HNB

Glavninu ostvarenog povećanja ulaganja u vrijednosne papire u 2014. banke su uobičajeno rasporedile u portfelj instrumenata raspoloživih za prodaju, koji se povećao za 18,6% u odnosu na kraj

²⁸ Odluka o izmjenama Odluke o obveznoj pričuvi (NN, br. 142/2013.) i Odluka o upisu obveznih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke (NN, br. 142/2013.)

2013. Upravo taj portfelj, s oko dvije trećine, i dalje čini najveći dio cjelokupnog portfelja vrijednosnih papira. Usklađivanje vrijednosnih papira u portfelju raspoloživom za prodaju s tržišnim cijenama rezultiralo je na kraju 2014. nerealiziranim dobitkom u iznosu od 614,1 mil. kuna, što je za 38,3% viša vrijednost nego na kraju prethodne godine. Nastavak je to promjena iz 2013. kada je vrijednost ovih dobitaka bila za oko trećinu viša nego 2012. Nerealizirani dobitak uvećava revalorizacijske rezerve, a time i ukupni kapital banaka. Osim porasta vrijednosnih papira u portfelju raspoloživom za prodaju, jedini porast u 2014. godini bilježi još portfelj instrumenata kojima se aktivno ne trguje, a koji se vrednuju prema fer vrijednosti, i to zbog porasta trezorskih zapisa. Time je udio ovog portfelja u ukupnim vrijednosnim papirima porastao za 1,6 postotnih bodova, odnosno na 13,7%. Vrijednosni papiri raspoređeni u portfelj kredita i potraživanja gotovo su nepromijenjeni u odnosu na kraj prethodne godine, dok su se preostala dva portfelja smanjila, najviše pod utjecajem smanjenja mjenica (u portfelju vrijednosnih papira koji se drže do dospijeca) te obveznica i trezorskih zapisa (u portfelju vrijednosnih papira koji se drže radi trgovanja).

Kod ostalih, manje važnih stavki u strukturi imovine smanjene su kamate, naknade i ostala imovina (za 827,0 mil. kuna ili 11,7%), a potom i ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate (za 446,1 mil. kuna ili 14%). Smanjenje ulaganja odnosilo se na ulaganja u kapital nefinancijskih društava, odnosno prodaju dvaju trgovačkih društava u kojima su banke imale većinski vlasnički udio. Suprotno tome, ali u osjetno manjoj mjeri, povećana su ulaganja u kapital financijskih institucija pod utjecajem preuzimanja sestrinske institucije iz nadređene grupe. Nastavio se porast iznosa preuzete imovine, na 1,6 mlrd. kuna, ali bio je relativno blag (4,7%) u usporedbi s nekoliko prethodnih godina kada su banke bilježile dvoznamenkaste stope povećanja ove imovine. Promjene u 2014. uglavnom su temeljene na povećanju ulaganja u zemljišta, a potom u stambene zgrade i stanove, dok se materijalna imovina namijenjena prodaji smanjila. Važnije od promjena ukupne preuzete imovine bilo je starenje tog portfelja koje se očitovalo u snažnom porastu imovine kojoj je od datuma stjecanja prošlo više od dvije godine (koja se uključuje u zakonsko ograničenje ulaganja u materijalnu imovinu), za 43,7%, uz istodobno smanjenje kraćih rokova stjecanja. Banke su povećale ulaganja u materijalnu imovinu za 1,7%, uglavnom rastom ulaganja u građevinske objekte i zemljišta. Omjer ukupnog ulaganja u materijalnu imovinu i regulatornoga kapitala povećao se na 10,4% (2013. godine 9,7%), što je i dalje bilo osjetno niže od dopuštenih 40%.

Smanjenje derivatne financijske imovine banaka (za 14,3%) uglavnom je temeljeno na padu sklopljenih valutno-kamatnih ugovora o razmjeni s državnim jedinicama i državnim trgovačkim društvima. To smanjenje ublaženo je povećanjem ugovora o razmjeni sklopljenog s većinskim stranim vlasnicima. Ova stavka i dalje ima zanemariv učinak na kretanje i strukturu ukupne imovine zbog svojeg vrlo niskog udjela u ukupnoj imovini banaka od samo 0,3%.

Obveze i kapital

Na kraju 2014. ukupne obveze banaka iznosile su 339,9 mlrd. kuna, što je smanjenje za 2,4 mlrd. kuna (0,7%) u odnosu na kraj 2013. (Tablica 3.4.). Izuzmu li se utjecaji tečaja, godišnja stopa smanjenja bila je dvostruko viša, 1,5%.

Smanjenje obveza banaka odraz je nastavka razduživanja banaka prema većinskim stranim vlasnicima, za ukupno 9,7 mlrd. kuna ili 18,8%. Pojačan intenzitet tog razduživanja, u odnosu na 2013. godinu (7,6%), odnosio se na gotovo sve vrste instrumenata primljene iz tog izvora, a najviše po osnovi kredita (za 6,0 mlrd. kuna ili 30,0%), potom depozita (za 3,8 mlrd. kuna ili 13,3%) te na kraju izdanih hibridnih instrumenata (za 0,5 mlrd. kuna ili 21,8%). Jedini porast udjela ovih izvora bilježili su podređeni instrumenti, za 627,6 mil. kuna (92,8%) pod utjecajem porasta kredita s odlikama kapitala. Nakon tih promjena udio izvora primljenih od većinskih stranih vlasnika u ukupnim izvorima smanjio se na 12,8%, što je najniža vrijednost tog pokazatelja od rujna 2008. godine (12,3%).

Za razliku od navedenih negativnih kretanja izvora primljenih od većinskoga stranog vlasnika, banke su tijekom 2014. povećale financiranje (depozitima i kreditima) od ostalih nerezidenata,

uglavnom ostalih stranih financijskih institucija, za ukupno 2,4 mlrd. kuna (13,3%). Neprekinutim smanjivanjem izvora većinskoga stranog vlasnika (već treću godinu zaredom) dodatno je ojačala važnost domaćih izvora, pa su oni na kraju 2014. činili glavninu (81%) svih izvora financiranja banaka. Njihov porast od 5,5 mlrd. kuna (2,1%), iako zamjetno slabiji nego 2013., bio je dostatan da zadovolji skromne potrebe sustava i omogući nastavak razduživanja prema većinskim stranim vlasnicima. Rast domaćih izvora gotovo isključivo se temeljio na povećanju depozita (svih sektora osim kreditnih institucija), a potom u osjetno manjoj mjeri podređenih instrumenata, dok se financiranje kreditima i hibridnim instrumentima također smanjilo.

Tablica 3.4. Struktura obveza i kapitala banaka na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

	2012.		2013.			2014.		
	Iznos	Udio	Iznos	Udio	Promjena	Iznos	Udio	Promjena
Kreditni od financijskih institucija	16.802,9	4,2	15.146,0	3,8	-9,9	14.553,8	3,7	-3,9
Kratkoročni krediti	3.273,9	0,8	2.124,8	0,5	-35,1	2.363,9	0,6	11,3
Dugoročni krediti	13.529,0	3,4	13.021,2	3,3	-3,8	12.189,9	3,1	-6,4
Depoziti	275.844,0	69,0	282.805,6	71,1	2,5	286.075,7	72,3	1,2
Depoziti na transakcijskim računima	47.466,3	11,9	54.245,1	13,6	14,3	67.549,2	17,1	24,5
Štedni depoziti	21.229,8	5,3	21.785,7	5,5	2,6	18.052,4	4,6	-17,1
Oročeni depoziti	207.147,9	51,8	206.774,8	52,0	-0,2	200.474,1	50,6	-3,0
Ostali krediti	30.599,2	7,7	26.337,2	6,6	-13,9	21.944,3	5,5	-16,7
Kratkoročni krediti	4.669,1	1,2	4.531,3	1,1	-3,0	3.806,9	1,0	-16,0
Dugoročni krediti	25.930,1	6,5	21.805,9	5,5	-15,9	18.137,4	4,6	-16,8
Derivatne financijske obveze i ostale financijske obveze kojima se trguje	1.752,3	0,4	1.878,1	0,5	7,2	1.180,5	0,3	-37,1
Izdani dužnički vrijednosni papiri	300,0	0,1	299,9	0,1	0,0	299,9	0,1	0,0
Kratkoročni izdani dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni izdani dužnički vrijednosni papiri	300,0	0,1	299,9	0,1	0,0	299,9	0,1	0,0
Izdani podređeni instrumenti	1.391,0	0,3	1.453,5	0,4	4,5	2.050,0	0,5	41,0
Izdani hibridni instrumenti	3.243,0	0,8	3.005,9	0,8	-7,3	2.319,4	0,6	-22,8
Kamate, naknade i ostale obveze ^a	12.611,7	3,2	11.445,8	2,9	-9,2	11.501,5	2,9	0,5
Ukupno obveze	342.544,1	85,7	342.371,9	86,1	-0,1	339.925,1	85,9	-0,7
Dionički kapital	34.231,0	8,6	33.964,7	8,5	-0,8	33.757,2	8,5	-0,6
Dobit (gubitak) tekuće godine	2.687,6	0,7	477,6	0,1	-82,2	1.982,4	0,5	315,1
Zadržana dobit (gubitak)	15.706,9	3,9	16.315,3	4,1	3,9	15.941,6	4,0	-2,3
Zakonske rezerve	1.081,1	0,3	1.108,6	0,3	2,5	1.046,0	0,3	-5,7
Statutarne i ostale kapitalne rezerve	3.292,4	0,8	3.035,4	0,8	-7,8	2.598,3	0,7	-14,4
Revalorizacijske rezerve	427,0	0,1	610,4	0,2	42,9	734,9	0,2	20,4
Dobit (gubitak) prethodne godine	-50,1	0,0	-20,2	0,0	-59,8	-87,7	0,0	335,2
Ukupno kapital	57.375,7	14,3	55.491,8	13,9	-3,3	55.972,7	14,1	0,9
Ukupno obveze i kapital	399.919,8	100,0	397.863,7	100,0	-0,5	395.897,8	100,0	-0,5

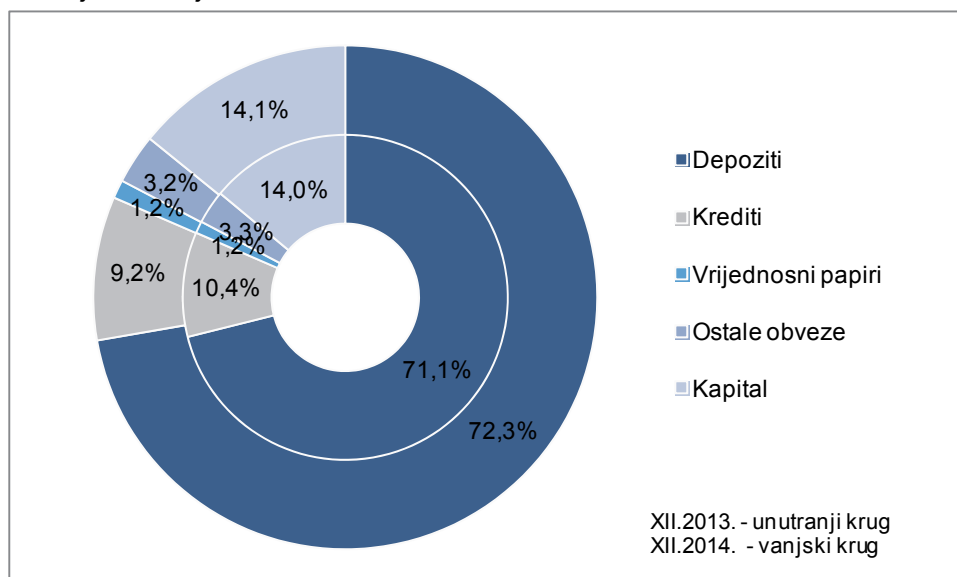
^a Od listopada 2013. naplaćene naknade po kreditima, koje su do tada iskazivane kao odgođeni prihod u obvezama, umanjuju iznos danih kredita u imovini.

Izvor: HNB

Ukupni depoziti iznosili su na kraju 2014. godine 286,1 mlrd. kuna, što je porast od 3,3 mlrd. kuna ili 1,2% (bez utjecaja tečaja samo 0,3%). Od 2008. naovamo povećanje depozita na godišnjoj razini osjetno se usporilo. Stopa porasta depozita ostvarena u 2014. bila je najslabija u posljednjih 17 godina (s iznimkom 2012. kada je prvi put nakon 1999. bio zabilježen pad depozita na godišnjoj razini od 2,0%). Kako je navedeno, na kretanja ukupnih depozita u posljednje tri godine snažno utječu procesi razduživanja banaka prema svojim inozemnim maticama, ali zamjetno je i usporavanje porasta domaćih depozita, osobito stanovništva. Naime, sektor stanovništva u cijelom je proteklom šestogodišnjem kriznom razdoblju ustrajao kao stabilan i siguran izvor financiranja za banke, iako se stopa njegova porasta usporavala. Tako je tijekom 2014. ostvaren porast od samo 3,3 mlrd. kuna ili 1,9% (efektivno 0,6%), što je najniža stopa porasta ovih depozita u posljednjih dvanaest godina. Slab porast depozita stanovništva u 2014. odraz je izostanka porasta njegova dominantnog dijela – oročene štednje stanovništva. Istodobno su snažne suprotne promjene generirane na transakcijskim (rast za 7,5

mlrd. kuna ili 41,5%) i štednim računima stanovništva (pad za 4,3 mlrd. kuna ili 24,8%), što je uglavnom utjecaj promjene prikazivanja instrumenata²⁹.

3.4. Struktura obveza i kapitala banaka na kraju razdoblja

Izvor: HNB

Depoziti trgovačkih društava na godišnjoj su razini ostvarili povećanje od 1,9 mlrd. kuna (4,3%) pod utjecajem snažnog porasta ostvarenog u trećem tromjesečju 2014., dok je u ostatku godine bilježen njihov pad. Taj se porast ponajviše očitovao u djelatnostima koje se uobičajeno povezuju s priljevima vezanima uz turističku sezonu. Depoziti preostalih domaćih sektora bilježili su međusobno suprotne promjene, pa su se tako među njima snažno smanjili depoziti kreditnih institucija, za 2,0 mlrd. kuna ili 26,1% uglavnom pod utjecajem pada oročenih depozita otvorenih investicijskih fondova. Depoziti državnih jedinica bili su viši za 12,5%, a najveći dio tog porasta ostvaren je po depozitima na transakcijskim računima, dok su se oročeni depoziti smanjili. Depoziti neprofitnih institucija i dalje bilježe visoke stope porasta (8,3%), no zbog njihove male osnovice to nije imalo većeg utjecaja na ukupne depozite.

Primljeni krediti ukupno su se tijekom 2014. smanjili za 5,0 mlrd. kuna ili 12%, što je na razini smanjenja iz prethodne godine. Time se udio primljenih kredita u ukupnim izvorima financiranja banaka dodatno smanjio s 10,4% na 9,2%, a u ukupnim obvezama na 10,7%. Isto kao i prethodne dvije godine, ključan utjecaj na pad u 2014. imali su krediti primljeni od većinskih stranih vlasnika koji su se smanjili još i više (za 6,0 mlrd. kuna ili 30%). Taj pad djelomice je ublažen povećanjem kredita primljenih od ostalih stranih financijskih institucija (za 1,2 mlrd. kuna ili 20,8%). Banke su istodobno vrlo blago smanjile zaduženost i prema domaćim sektorima (za 1,2%) zahvaljujući povratu kredita ostalim financijskim posrednicima i kreditnim institucijama.

Na dužničkim instrumentima s odlikama kapitala (podređeni i hibridni instrumenti) također su nastavljeni trendovi iz prošle godine. Iznos im se blago smanjio (2,0%), kao i udio u ukupnim izvorima (na 1,3%). Bez promjena su bili izdani dužnički vrijednosni papiri. Radi se o jedinoj dugoročnoj kunskoj korporativnoj obveznici, izdanoj još na kraju 2012., koja zbog svojega malog udjela na agregatnoj razini (manjeg od 0,1%) ne pridonosi diversifikaciji izvora banaka.

²⁹ Naime, devizni tekući i žiroračuni stanovništva ranije su bili razvrstani u poziciju štednih depozita. Promjenom Zakona o deviznom poslovanju i Zakona o platnom prometu ti su računi stekli funkcionalnost transakcijskog računa, čime su se stekli uvjeti za prikaz na instrumentu "transakcijski računi". HNB je od banaka tražio da se s izvještajnim datumom 31. prosinca 2014. svi takvi računi prikažu na poziciji transakcijskih računa.

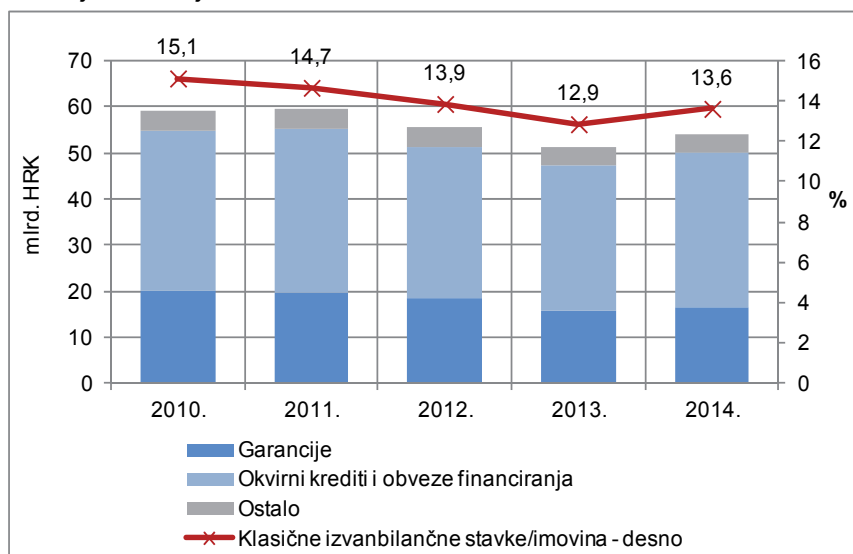
Ukupni bilančni kapital banaka iznosio je na kraju 2014. godine gotovo 56,0 mlrd. kuna, što je bio porast za 480,9 mil. kuna ili 0,9% u odnosu na kraj prethodne godine. Izlazak jedne banke iz sustava zbog njezina malog udjela nije se zamjetljivije odrazio na agregatnu visinu kapitala banaka. Suprotna kretanja ukupne bilance i kapitala blago su ojačala udio kapitala u pasivi banaka, na 14,1%. Povećanje stavki kapitala u cjelini je bilo posljedica četverostruko višeg iznosa dobiti tekuće godine u odnosu na prethodnu godinu. Istodobno su se sve ostale stavke kapitala smanjile (osim revalorizacijskih rezerva³⁰), a najviše zadržana dobit i statutarne i ostale kapitalne rezerve (za 2,3% i za 14,4%). Tim se tzv. viškovima kapitala banke u prvom redu koristile za isplate dividenda, potom za povećanje dioničkoga kapitala i na kraju za pokriće gubitaka iz poslovanja. Samo četiri banke isplatile su tijekom 2014. dividendu svojim dioničarima. Ukupan iznos isplata dividenda iznosio je nešto manje od 1,8 mlrd. kuna i gotovo sve su provedene iz zadržane dobiti ranijih godina i kapitalnih rezerva. Devet banaka provelo je tijekom 2014. povećanje dioničkoga kapitala, većina uplatama u novcu (njih šest), u ukupnom iznosu od 341,7 mil. kuna. Međutim, iznosom znatnije bilo je povećanje dioničkoga kapitala iz zadržane dobiti ranijih godina (0,5 mlrd. kuna). Radi jačanja kapitala, dodatno je gotovo 100 mil. kuna hibridnih instrumenata pretvoreno u kapital. Unatoč tome, negativni utjecaji provedenih pojednostavnjenih smanjenja temeljnoga kapitala s ciljem pokrića gubitaka iz 2013. i ranijih godina nadmašili su sva navedena pozitivna kretanja, pa je dionički kapital naposljetku bio manji za 207,4 mil. kuna (0,6%).

Klasične izvanbilančne stavke

Na kraju 2014. ukupne klasične izvanbilančne stavke iznosile su gotovo 54,0 mlrd. kuna, što je u odnosu na kraj prethodne godine povećanje za 2,7 mlrd. kuna ili 5,3%. Za zaustavljanje trenda smanjivanja klasičnih izvanbilančnih stavki, koji uz manje prekide traje od 2007., zaslužne su sve stavke (osim revolving kredita). Time se omjer klasičnih izvanbilančnih stavki i imovine povećao s 12,9% na 13,6%. Najveći pozitivan utjecaj na iznos klasičnih izvanbilančnih stavki imali su okvirni krediti i obveze financiranja zbog rasta od 1,9 mlrd. kuna ili 8,1%, i to uglavnom po osnovi poslova sklopljenih s javnim trgovačkim društvima i državom. Visinom nominalne promjene slijedile su izdane garancije, 0,9 mlrd. kuna ili 6,0% zbog povećanja garancija danih domaćim trgovačkim društvima. Nešto manjim intenzitetom povećale su se i ostale rizične stavke (za 7,5%) i nepokriveni akreditivi (za 3,7%). Jedino smanjenje tijekom 2014. ostvarili su revolving krediti, za 341,1 mil. kuna ili 4,0%.

³⁰ U skladu s ranije navedenim radilo se o povećanju po osnovi nerealiziranih dobitaka s osnove vrijednosnog usklađivanja financijske imovine raspoložive za prodaju.

3.5. Klasične izvanbilančne stavke banaka na kraju razdoblja

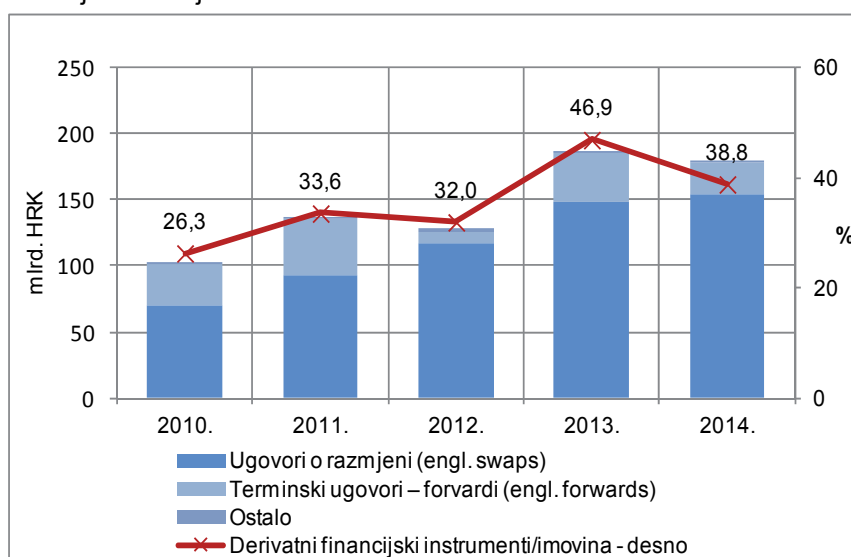
Izvor: HNB

Opisanim kretanjima okvirni krediti i obveze financiranja povećali su svoj ionako dominantni udio, na 46,7% (Slika 3.5.). Visinom udjela slijedile su garancije (30,8%) zadržavši ga gotovo nepromijenjenim u odnosu na kraj 2013. godine (30,6%). Zbog negativnih kretanja udio revolving kredita smanjio se za 1,5 postotnih bodova, odnosno na 15,0%. Navedene tri vrste izvanbilančnih stavki činile su glavninu svih klasičnih izvanbilančnih stavki, dok udjeli preostalih stavki nisu bili izraženi.

Derivatni financijski instrumenti

Tijekom 2014. ugovorena vrijednost aktivnih i pasivnih stavki derivatnih financijskih instrumenata ukupno se smanjila za 32,8 mlrd. kuna (17,6%), na iznos od 153,8 mlrd. kuna. Smanjenje se odrazilo na pad omjera ugovorene vrijednosti derivatnih financijskih instrumenata i imovine banaka s 46,9% u 2013. na 38,8% na kraju 2014. godine. Promjene derivatnih financijskih instrumenata u 2014. rezultat su smanjenja ugovorene vrijednosti dvaju instrumenata koji dominiraju u njihovoj strukturi. Nominalno veće bilo je smanjenje ugovora o razmjeni (engl. *swaps*), za 18,9 mlrd. kuna ili 12,7%, a relativno veće bilo je smanjenje iznosa terminskih ugovora – forvarda (engl. *forwards*), za 14,3 mlrd. kuna ili 37,9%. Te zamjetne promjene u strukturi ukupnih derivatnih financijskih instrumenata rezultirale su povećanjem udjela ugovora o razmjeni, na 84,1% te smanjenjem udjela terminskih ugovora (engl. *forward*), na 15,3%. Sve ostale vrste derivatnih financijskih instrumenata iznosile su preostalih 0,6%, a povećanje njihova iznosa u 2014. nije utjecalo na ukupno kretanje.

3.6. Derivatni financijski instrumenti banaka (ugovorena vrijednost) na kraju razdoblja

Izvor: HNB

Pretežiti dio navedenog smanjenja ukupne ugovorene vrijednosti derivatnih financijskih instrumenata odnosio se na smanjenje ugovorenog iznosa instrumenata kojima je odnosna varijabla tečaj, za 27,0 mlrd. kuna ili za 26,9%. To je utjecalo na smanjenje udjela tih instrumenata u ukupnima, s 53,7% na kraju 2013. na 47,6% na kraju 2014. Smanjenje instrumenata kojima je odnosna varijabla kamatna stopa iznosilo je 7,5 mlrd. kuna (21,7%) pa se udio tih instrumenata u strukturi promatranoj po vrsti odnosne varijable smanjio na 17,5%. Nastavlja se porast važnosti instrumenata koji za odnosnu varijablu imaju i tečaj i kamatnu stopu, odnosno porast valutno-kamatnih ugovora o razmjeni (engl. *cross-currency interest rate swaps*), koji su rastom za 3,1% dosegli 34,9% ukupnih derivatnih financijskih instrumenata.

Gotovo svi derivatni financijski instrumenti na kraju 2014. bili su raspoređeni u portfelj za trgovanje (97,0%), a smanjenje derivatnih instrumenata odnosilo se samo na instrumente iz tog portfelja. Preostali dio derivatnih financijskih instrumenata banke su rasporedile u portfelje instrumenata za zaštitu fer vrijednosti i zaštitu novčanog toka. Vrlo mali dio instrumenata raspoređen u portfelje koji služe zaštiti povezan je sa složenošću pravila računovodstva zaštite koja banke u tom slučaju moraju primjenjivati.

Osim što se derivatnim financijskim instrumentima koriste za zaštitu svojih pozicija, te instrumente banke ugovaraju i za račun klijenata, a većinom ih zatvaraju sa stranim financijskim institucijama (sklapajući poslove suprotnog učinka). Na kraju 2014. najveći dio ukupnog iznosa derivatnih financijskih instrumenata bio je ugovoren sa stranim financijskim institucijama (66,0%), od čega se glavnina odnosila na većinske strane vlasnike i ostale financijske institucije iz matičnih bankarskih grupacija. Visinom udjela slijedili su ugovori sklopljeni s državnim jedinicama (12,1%) i domaćim financijskim institucijama (11,8%). Smanjenje iznosa derivatnih financijskih instrumenata ugovorenih sa stranim financijskim institucijama u odnosu na 2013. bilo je nominalno najveće i iznosilo je 21,3 mlrd. kuna (17,3%). Na ukupnu promjenu još je utjecalo smanjenje iznosa derivatnih financijskih instrumenata ugovorenih s domaćim financijskim institucijama (10,1 mlrd. kuna ili 35,6%) i trgovačkim društvima (2,6 mlrd. kuna ili 14,8%).

Derivatni financijski instrumenti uobičajeno su prisutni u poslovanju banaka s većim tržišnim udjelima, dok se banke s manjim opsegom poslovanja slabije koriste ili se uopće ne koriste takvim instrumentima.

3.1.2. Zarada

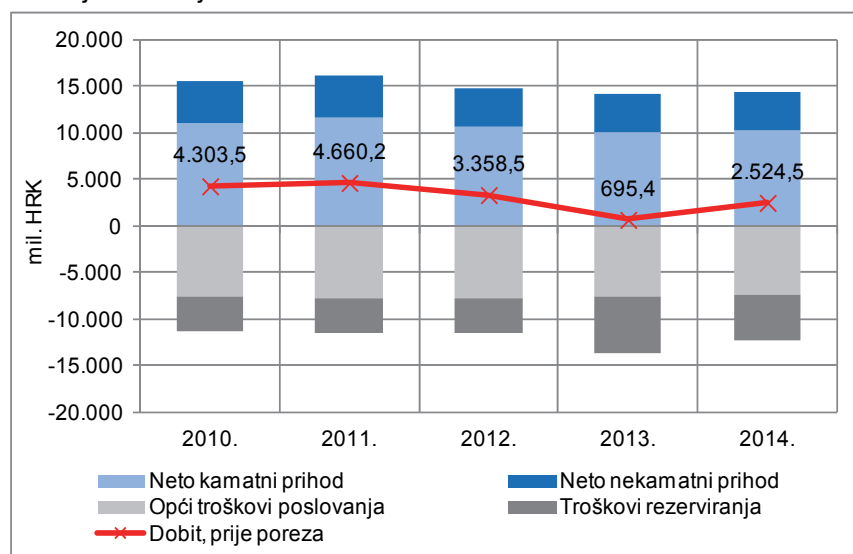
Račun dobiti i gubitka

Nakon snažnog smanjenja u 2013., u 2014. zarada banaka oporavila se, ali i dalje je ostala niska u usporedbi s ranijim godinama. Razlog tome visoka je razina troškova rezerviranja za gubitke. Premda su se u 2014. osjetno smanjili te time bili najvažniji činitelj povećanja dobiti, ti su troškovi i dalje znatno opterećivali poslovne rezultate banaka. Proces rješavanja nenaplativih kredita spor je, a starenjem portfelja raste iznos gubitaka, što je dodatno osnaženo regulatornim zahtjevom za postupno povećavanje ispravaka vrijednosti (ovisno o vremenu proteklom od nastupanja dužnikove neurednosti u otplati). Osim toga, zamjetan utjecaj imala su i knjiženja dodatnih rezerviranja, pretežito na temelju AQR-a, kao i dopune te provjere u skladu s preporukama Vijeća EU-a.

Uz manje troškove rezerviranja, oporavku zarada pridonijeli su i veća operativna dobit (dobit prije troškova rezerviranja), pretežito ostvarena zbog pada pasivnih kamatnih stopa i nižih troškova izvora financiranja, te daljnji naponi povezani s optimizacijom poslovanja. Porasli su prihodi ostvareni prodajom dijelova poslovanja, opći troškovi nastavili su pad, a prihodi od provizija i naknada, posebice od kartičnog poslovanja (i to tijekom ljetnih mjeseci), osjetno su porasli. Međutim, osnovni izvor zarade, kamatni prihod, nastavio je pad. Uz slabu kreditnu aktivnost i rast problematičnih potraživanja, snažan učinak imala su i nova pravila potrošačkoga kreditiranja, a posebice odredbe o ograničavanju visine kamatnih stopa na stambene kredite u švicarskim francima.

3.7. Dobit (gubitak) banaka, prije poreza

na kraju razdoblja

Izvor: HNB

Neto prihod iz poslovanja (prije rezerviranja za gubitke) blago je porastao, za 150,8 mil. kuna ili 2,2%, ponajprije zbog nižih troškova izvora financiranja, a za petinu niži troškovi ispravaka vrijednosti i rezerviranja znatno su popravili krajnji rezultat i doveli do snažnog rasta dobiti. Prema privremenim nerevidiranim podacima za 2014. banke su ostvarile 2,5 mlrd. kuna dobiti iz poslovanja koje će se nastaviti (prije poreza), što je u odnosu na 2013., kada su ostvarile 695,4 mil. kuna dobiti, porast od 1,8 mlrd. kuna ili 263,0% (Slika 3.7.).

Poboljšanje poslovnih rezultata bilo je općepriputno, odnosno ostvareno je kod gotovo svih banaka, a dominantnu su ulogu imale promjene u dvije banke. Jedna je snažno povećala dobit zahvaljujući nižim troškovima rezerviranja i prodaji društva kćeri, a druga je u 2014. iskazala dobit, nasuprot gubitku zabilježenom u 2013. U 2014. gubitke je, u ukupnom iznosu od 806,0 mil. kuna,

iskazalo devet banaka s udjelom u ukupnoj imovini banaka od 6,6%. To je bilo osjetno bolje nego u 2013. kada je čak polovina banaka (15), na koje se odnosilo 14,0% imovine svih banaka, poslovala s gubicima.

Tablica 3.5. Račun dobiti i gubitka banaka
u milijunima kuna i postocima

	Iznos		Promjena
	I.-XII. 2013.	I.-XII. 2014.	
POSLOVANJE KOJE ĆE SE NASTAVITI			
Kamatni prihod	19.798,0	18.851,6	-4,8
Kamatni troškovi	9.642,5	8.575,2	-11,1
Neto kamatni prihod	10.155,5	10.276,4	1,2
Prihod od provizija i naknada	4.274,9	4.378,7	2,4
Troškovi provizija i naknada	1.321,4	1.283,1	-2,9
Neto prihod od provizija i naknada	2.953,5	3.095,6	4,8
Prihod od vlasničkih ulaganja	362,1	215,6	-40,5
Dobici (gubici)	1.230,0	1.262,4	2,6
Ostali operativni prihodi	422,6	417,3	-1,3
Ostali operativni troškovi	731,9	791,2	8,1
Neto ostali nekamatni prihod	1.282,7	1.104,1	-13,9
Ukupno operativni prihod	14.391,7	14.476,1	0,6
Opći administrativni troškovi i amortizacija	7.489,6	7.423,1	-0,9
Neto prihod iz poslovanja prije rezerviranja za gubitke	6.902,2	7.053,0	2,2
Troškovi ispravaka vrijednosti i rezerviranja	6.206,8	4.915,0	-20,8
Ostali dobici (gubici)	0,0	773,1	-
Dobit (gubitak) iz poslovanja koje će se nastaviti, prije poreza	695,4	2.524,5	263,0
Porez na dobit od poslovanja koje će se nastaviti	221,2	700,2	216,5
Dobit (gubitak) iz poslovanja koje će se nastaviti, nakon poreza	474,2	1.824,3	284,7
POSLOVANJE KOJE SE NEĆE NASTAVITI			
Dobit (gubitak) iz poslovanja koje se neće nastaviti, nakon poreza	3,4	158,0	4.498,0
Dobit (gubitak) tekuće godine	477,6	1.982,4	315,1
Bilješka:			
<i>Broj banaka koje su poslovale s gubitkom, prije poreza</i>	<i>15</i>	<i>9</i>	<i>-40,0</i>

Izvor: HNB

Ukupni troškovi rezerviranja u 2014. iznosili su 4,9 mlrd. kuna, što je bilo za 1,3 mlrd. kuna ili 20,8% manje nego u 2013. (Tablica 3.5.). U 2014. odnijeli su 69,7% neto prihoda iz poslovanja (prije rezerviranja za gubitke), dok je u 2013. taj pokazatelj iznosio čak 89,9%. Sve komponente troškova rezerviranja smanjile su se, s iznimkom troškova ispravaka vrijednosti i rezerviranja za identificirane gubitke na skupnoj osnovi (za skupinu A). U 2014. banke su iskazale troškove rezerviranja po toj osnovi (u 2013. ostvaren je prihod od ukinutih rezerviranja). Padu ukupnih troškova rezerviranja najviše su pridonijeli niži troškovi ispravaka vrijednosti plasmana i rezerviranja za identificirane gubitke po izvanbilančnim obvezama (za skupine B i C), posebice niži troškovi ispravaka vrijednosti kredita (911,6 mil. kuna ili 16,8%).

U 2013. razina troškova rezerviranja bila je iznimno visoka, kao posljedica pooštavanja propisa o klasifikaciji plasmana³¹ te priprema stranih matice za AQR. Tijekom 2014., u razdoblju od ožujka do lipnja, AQR je proveden u četiri domaće banke³², a prema preporukama Vijeća Europske unije³³ ta je vježba proširena na dodatne portfelje i banke. Provedeni nadzori za posljedicu su imali zamjetan rast troškova rezerviranja. Osim toga, starenjem neprihodonosnog portfelja i migracijama izloženosti u lošije rizične skupine iznos gubitaka se povećao, što je bilo dodatno osnaženo regulatornim zahtjevom za dodavanje 5% ispravaka vrijednosti svakih šest mjeseci. Unatoč postupcima predstečajnih nagodba i pojačanim aktivnostima sve većeg broja banaka oko prodaje problematičnih potraživanja, proces rješavanja kredita skupina B i C i dalje je spor.

Osim manjih troškova rezerviranja, značajno je na razinu dobiti utjecala stavka ostalih dobitaka (gubitaka), točnije dobiti od dugotrajne imovine i grupa za otuđenje namijenjenih za prodaju koji nisu kvalificirani kao poslovanje koje se neće nastaviti. Na toj stavci banke su iskazale 386,5 mil. kuna dobiti. Najveći utjecaj imala je prodaja društva kćeri (iz djelatnosti turizma) jedne banke koja je pritom ostvarila prihod od 428,1 mil. kuna. Prilagodbama u poslovanju, poput prodaje dijelova poslovanja i strogom kontrolom troškova, banke su pokušale ublažiti utjecaje nepovoljnoga recesijskog okružja. Slaba potražnja za kreditima i dobre zalihe likvidnosti omogućile su nastavak razduživanja, posebice prema većinskim stranim vlasnicima. Osim toga, na visinu kamatnih troškova snažno su utjecala povoljna kretanja pasivnih kamatnih stopa.

U 2014. kamatni troškovi smanjili su se za 1,1 mlrd. kuna ili 11,1%, a pritom je najveću značajnost imalo smanjenje troškova oročenih depozita (za 1,2 mlrd. kuna ili 17,3%), posebice smanjenje troškova oročenih depozita stanovništva (673,3 mil. kuna ili 14,6%). Oročeni depoziti stanovništva porasli su, no njihov se prosječni trošak³⁴ smanjio za gotovo 16%, s 3,4% na 2,9%. Nakon stanovništva visinom smanjenja kamatnih troškova oročenih depozita slijedio je sektor nerezidenata (423,8 mil. kuna ili 39,2%), a glavnina se smanjenja odnosila na strane financijske institucije. Pritom su dominantnu ulogu imale promjene u jednoj velikoj banci, vjerojatno ostvarene pod utjecajem povoljnog refinanciranja kod matice u 2014., kao i kretanja troškova kunkskih izvora (vezanih uz ZIBOR³⁵), a koji u toj banci čine znatan dio ukupnih izvora od matice. Visokom stopom smanjili su se i troškovi oročenih depozita stranog stanovništva. Bili su niži za 111,3 mil. kuna ili 37,5%. I kod stranog stanovništva pad je troška oročenih depozita ostvaren zbog pada kamatnih stopa. Naime, depoziti stranog stanovništva porasli su u 2014. za 3,2%, ponajviše pod utjecajem rasta depozita klijenata iz Rusije te Bosne i Hercegovine.

Kamatni prihodi banaka u 2014. bili su niži za 946,4 mil. kuna ili 4,8%, uglavnom zbog smanjenja kamatnih prihoda od imovine u portfelju kredita i potraživanja, a osobito kamatnih prihoda od kredita. I kamatni prihodi od dužničkih instrumenata uglavnom su bili niži nego lani, zbog pada prihoda od domaćih obveznica i trezorskih zapisa. Unutar dužničkih instrumenata jedino su porasli prihodi od mjenica. Zamjetan rast tih ulaganja, a koja se uglavnom odnose na eskont mjenica nekoliko klijenata, bankama je donio osjetan rast prihoda (46,7 mil. kuna ili 13,7%). Valja još spomenuti i rast kamatnih prihoda od derivata koji se drže radi trgovanja, točnije kamatnih prihoda od ugovora o razmjeni (engl. *swaps*), no oni su bankama ujedno donijeli i rast kamatnih troškova. Neto rezultat, koji se dobije prijebijem kamatnih prihoda od imovine i troškova kamatnih obveza u trgovačkom portfelju bio je pozitivan, ali osjetno slabiji nego lani (manji za 107,7 mil. kuna ili 36,7%).

³¹ Od listopada 2013. u primjeni su novi propisi kojima se potiče aktivnije mjerenje vrijednosti kolaterala (uvodenjem minimalnih faktora umanjenja tržišne cijene i rokova naplate) te postupno povećavanje ispravaka vrijednosti, ovisno o vremenu proteklom od nastupanja dužnikove neurednosti u otplati. U 2013. snažan su jednokratni učinak na troškove rezerviranja imala upravo nova pravila u vezi s kolateralom.

³² U dogovoru s konsolidirajućim supervizorima iz Italije i Austrije HNB je bio uključen u AQR domaćih banaka. Detalji su dostupni u HNB-ovu Priopćenju za javnost od 26. listopada 2014., www.hnb.hr.

³³ Vidi točku 8. Preporuke Vijeća od 8. srpnja 2014.

³⁴ Prosječni trošak izračunat je kao omjer troškova depozita stanovništva i prosječnog stanja depozita tog sektora. Prosječno stanje depozita izračunato je kao aritmetička sredina iznosa depozita na kraju 2014. i 2013.

³⁵ ZIBOR (engl. *Zagreb Interbank Offered Rates*) jest referentna kamatna stopa na hrvatskom međubankarskom tržištu.

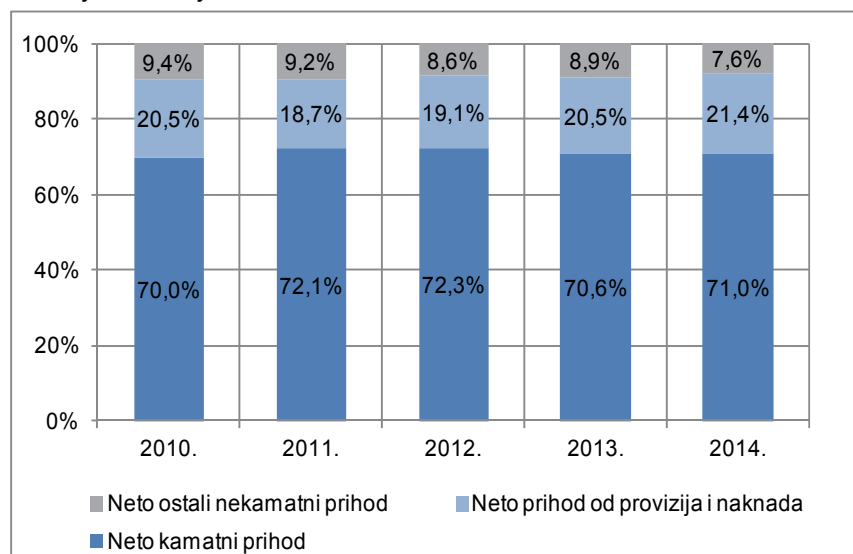
Kamatni prihodi od kredita smanjili su se za 1,0 mlrd. kuna ili 6,3%, čime se nastavio trend iz prethodnih dviju godina. U 2014. najveći učinak imao je pad kamatnih prihoda od kredita stanovništvu, dok su u prethodne dvije godine ključne bile promjene u sektoru trgovačkih društava. Unatoč smanjenju, kamatni prihodi od kredita odobrenih sektoru stanovništva i dalje su činili najveći dio ukupnih kamatnih prihoda od kredita – 53,2%. Pritom su se izdvajale dvije vrste kredita, gotovinski nenamjenski krediti i stambeni krediti, s udjelima od 41,4% i 32,9% ukupnih kamatnih prihoda od kredita stanovništvu, odnosno sa zajedničkim udjelom od gotovo tri četvrtine.

Kamatni prihodi od kredita stanovništvu smanjili su se u 2014. za 884,7 mil. kuna ili 9,7%. Pritom se iznosom izdvajao pad kamatnih prihoda od stambenih kredita, za 505,9 mil. kuna ili 15,7%, a zatim, u gotovo podjednanim iznosima, pad prihoda od prekoračenja po transakcijskim računima i od kredita za automobile. Kod gotovinskih nenamjenskih kredita, jedinoga važnijeg oblika kreditiranja stanovništva koji je u 2014. zabilježio rast, pad prihoda bio je blag (0,9%). Pad danih kredita za automobile osnovni je uzrok snažnog pada prihoda od te vrste kredita (32,6%), dok je kod preostalih vrsta kredita, uz utjecaj rasta kredita koji ne nose kamatne prihode (krediti skupina B i C), znatan bio i utjecaj promijenjenih pravila potrošačkoga kreditiranja u 2014., a kojima su uvedena ograničenja visine kamatnih stopa. Ograničenja (maksimalne dopuštene kamatne stope, ovisne o prosječnim ponderiranim kamatnim stopama na stanja tih kredita) uvedena su za stambene kredite te za sve ostale (potrošačke) kredite, pri čemu je za stambene kredite uz valutnu klauzulu utvrđena i dodatna restrikcija u slučajevima značajnih aprecijacija valuta uz koje su vezani. Tom su restrikcijom kamatne stope na stambene kredite vezane uz švicarski franak s početkom 2014. ograničene na 3,23%³⁶. Primarno pod tim utjecajem, kamatni prihodi od stambenih kredita vezanih uz švicarski franak smanjili su se u 2014. za 440,6 mil. kuna ili 40,1%. Za usporedbu, smanjenje tih prihoda u 2013. iznosilo je 7,9%. Znatno manji od pada kod komponente vezane uz švicarski franak bio je pad kamatnih prihoda od stambenih kredita vezanih uz euro. Iznosio je 48,3 mil. kuna ili 2,6%. Poslije stanovništva, visinom smanjenja kamatnih prihoda od kredita slijedio je sektor trgovačkih društava, a pad je bio mnogo blaži nego u 2013. godini. Iznosio je 286,1 mil. kuna ili 5,7%, a glavnina smanjenja odnosila se na kredite za obrtna sredstva. Rast kamatnih prihoda od kredita trgovačkim društvima ostvaren je kod samo nekoliko vrsta kredita, pri čemu su se izdvajali udjeli u sindiciranim kreditima, s povećanjem od 22,4 mil. kuna ili 3,9%. Povećanje prihoda od sindiciranih kredita pretežito je ostvareno u podsektoru javnih trgovačkih društava, a i ukupni je kamatni prihod od kredita tom podsektoru blago porastao (za 2,6%). Kamatni prihod u podsektoru ostalih trgovačkih društava s druge se strane zamjetljivo smanjio, za 7,8%. Za razliku od preostalih sektora, kamatni prihodi od kredita odobrenih državnim jedinicama te nerezidentima porasli su, kao odraz nešto veće kreditne aktivnosti. Kamatni prihodi od kredita državnim jedinicama porasli su za 147,0 mil. kuna ili 7,3%, dok je kod nerezidenata povećanje bilo znatno manjeg iznosa (8,4 mil. kuna), a po tek nešto većoj stopi (8,6%). Najveći dio povećanja kamatnih prihoda od kredita nerezidentima potjecao je od stranih trgovačkih društava, posebice onih iz Bosne i Hercegovine te Slovenije.

³⁶ Novim je pravilima propisano da, kada tečaj valute uz koju je kredit vezan aprecira više od 20% u odnosu na kunu, kamatna stopa na stambene kredite ne smije biti veća od prosječne ponderirane kamatne stope uz koju su ti krediti odobravani, umanjene za 30%. U "Narodnim novinama", br. 149/2013., HNB je objavio da je prosječna ponderirana kamatna stopa uz koju su hrvatske kreditne institucije odobravale stambene kredite u švicarskim francima i kunama uz valutnu klauzulu u švicarskim francima iznosila 4,62%. Umanjena za 30%, ona iznosi 3,23%. Glavnina stambenih kredita odobrenih uz valutnu klauzulu u švicarskim francima podliježe navedenom ograničenju, a ono traje sve dok tečaj švicarskog franka ne deprecira na razinu ispod navedene aprecijacije od 20%, kontinuirano u razdoblju od 30 dana.

3.8. Struktura operativnog prihoda banaka

na kraju razdoblja

Izvor: HNB

Uštede na kamatnim troškovima nadmašile su učinke pada kamatnih prihoda pa je blago ojačao najvažniji i najstabilniji izvor prihoda banaka – neto kamatni prihod. Iznosio je 10,3 mlrd. kuna, a u odnosu na 2013. bio je veći za 120,8 mil. kuna ili 1,2%. Udio mu je porastao na 71,0% operativnog prihoda banaka (Slika 3.8.). Iznos i udio preostalog dijela operativnog prihoda, neto nekamatnog prihoda, smanjio se, pri čemu su prihodi od provizija i naknada porasli, a ostali se neto nekamatni prihodi smanjili, i to za osjetnih 13,9%. Najviše je na to utjecao manji prihod od vlasničkih ulaganja, zbog lanjskoga izvanrednog prihoda jedne banke ostvarenog prodajom investicijskog društva (u visini od 133,5 mil. kuna). Osim toga, na razinu operativnih troškova utjecalo je i uvođenje supervizorske naknade HNB-u, na temelju čega su banke u 2014. izdvojile nešto više od 40 mil. kuna. Neto prihod od provizija i naknada zabilježio je zamjetljiv porast (4,8%), kao rezultat rasta prihoda i smanjenja troškova po toj osnovi. Za rast prihoda zaslužno je povećanje gotovo svih stavki, a pritom su se visinom povećanja izdvajali prihodi od kreditnih kartica. Slijedile su provizije i naknade po sklopljenim ugovorima za osiguravajuća društva te provizije i naknade za upravljanje imovinom. Provizije i naknade vezane uz kreditne kartice najviše su porasle u podsektoru stranih financijskih institucija, dakle kao rezultat većeg prometa ostvarenog na prodajnim mjestima domaćih banaka putem kreditnih kartica čiji su izdavatelji strane banke. Najveći se dio tih prihoda ostvario u trećem tromjesečju godine, vjerojatno pod utjecajem turističke sezone. Niži troškovi provizija i naknada bili su rezultat manjih troškova platnog prometa.

Daljnje uštede ostvarene su i kod općih administrativnih troškova i amortizacije, no smanjenje tih troškova u 2014. bilo je blago (66,5 mil. kuna ili 0,9%). Najviše su mu pridonijeli niži troškovi amortizacije, a zatim i smanjenje svih ostalih stavki osim troškova zaposlenika. Kako se tijekom 2014. broj zaposlenika u bankama smanjio za 306 (1,5%)³⁷, na 20.676 (što je najmanji broj zabilježen od kraja 2007.), rast troškova zaposlenika mogao bi biti povezan s povećanjem stope doprinosa za zdravstveno osiguranje (od isplate plaća za travanj 2014.). No dio rasta mogao bi biti i rezultat posebnih isplata zaposlenicima na kraju poslovne godine (božićnice, bonusi i sl.), s obzirom na to da su troškovi zaposlenika osjetnije porasli upravo u zadnjem tromjesečju godine.

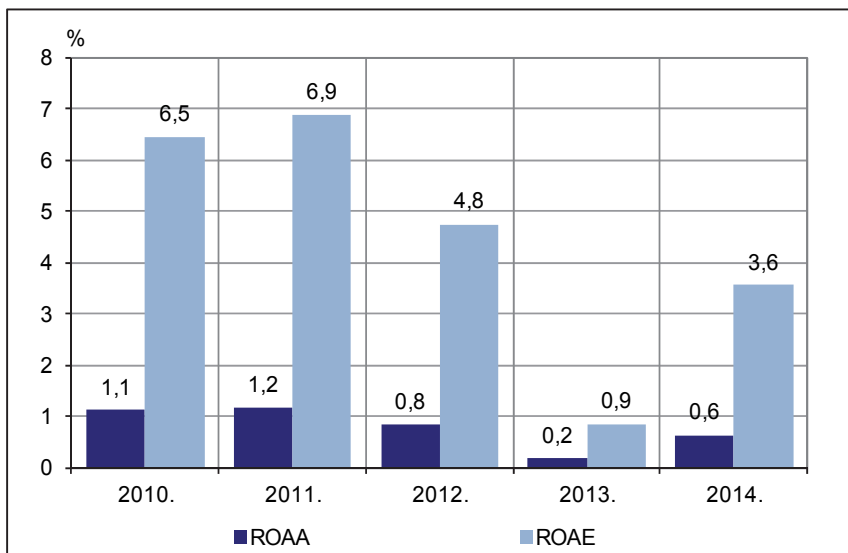
³⁷ Banka koja je otišla u stečaj imala je 27 zaposlenih.

Pokazatelji profitabilnosti

Rast neto kamatne marže³⁸, ostvaren ponajprije povoljnijim kretanjima pasivnih kamatnih stopa, blago je popravio operativnu profitabilnost banaka (profitabilnost prije troškova rezerviranja). No najveći su utjecaj na pokazatelje profitabilnosti imali troškovi rezerviranja. Izraženi kao udio u prosječnoj imovini, iznosili su 1,2%, što je bilo osjetno manje od 1,6% na kraju 2013. Profitabilnost prosječne imovine (engl. *Return on Average Assets*, ROAA) porasla je na 0,6%, a profitabilnost prosječnoga kapitala (engl. *Return on Average Equity*, ROAE) na 3,6% (Slika 3.9.).

Za razliku od 2013., u 2014. banke su uspjele poboljšati troškovnu efikasnost. Omjer općih troškova poslovanja i operativnog prihoda (engl. *cost-to-income ratio*) smanjio se s 52,0% na 51,3% (Slika 3.10.). No relativno je velik broj banaka bio znatno opterećen općim troškovima poslovanja, a posebice se to odnosilo na manje institucije. Pritom pet banaka nije moglo operativnim prihodima pokriti opće administrativne troškove i amortizaciju i sve su poslovale s gubicima. Uz njih, gubitke su, nakon troškova rezerviranja, iskazale još četiri banke.

3.9. Profitabilnost prosječne imovine (ROAA) i prosječnoga kapitala banaka (ROAE) na kraju razdoblja

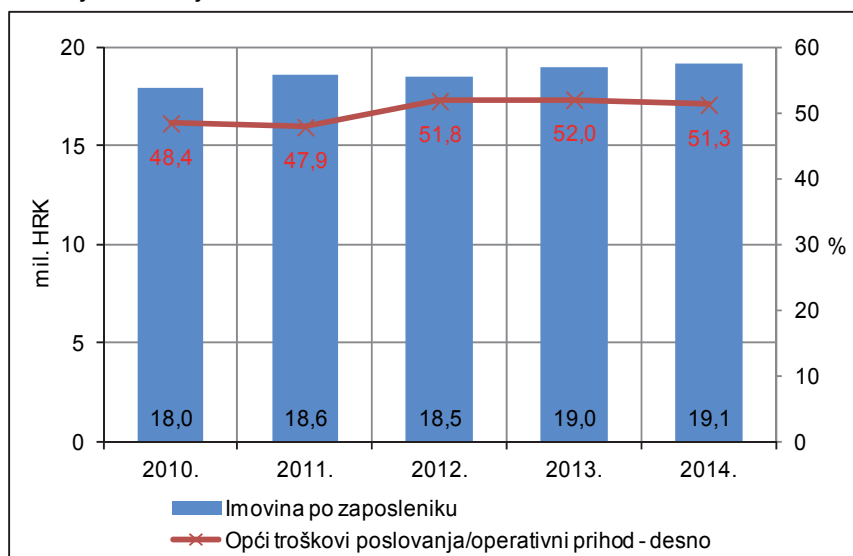
Izvor: HNB

Premda se razina troškova rezerviranja u 2014. smanjila, ona je bila osjetno viša od prosječnih 1,0% u razdoblju 2009. – 2012. i znatno viša od prosječnih 0,3% za razdoblje 2005. – 2008. Stoga su troškovi rezerviranja bili osnovni razlog znatno niže profitabilnosti u odnosu na ranije godine. Izuzmemo li 2013., kada je iznimno snažan bio utjecaj novih pravila klasifikacije i priprema za AQR, pokazatelji profitabilnosti bili su na najnižim razinama zabilježenima od 1998.

³⁸ Omjer neto kamatnog prihoda i prosječne imovine

3.10. Troškovna efikasnost banaka

na kraju razdoblja

Izvor: HNB

3.1.3. Kreditni rizik

Plasmani i preuzete izvanbilančne obveze

Ukupni plasmani i preuzete izvanbilančne obveze, koji su izloženi kreditnom riziku³⁹ te u skladu s propisima o klasifikaciji podliježu raspoređivanju u rizične skupine, na kraju 2014. iznosili su 416,9 mlrd. kuna (Tablica 3.6.). U odnosu na kraj 2013. ukupni plasmani i preuzete izvanbilančne obveze smanjili su se za 1,0 mlrd. kuna (0,2%), ponajviše zbog smanjenja iznosa danih kredita. U manjoj mjeri na ukupno kretanje utjecalo je i smanjenje ulaganja u vrijednosne papire raspoređene u portfelj financijske imovine koja se drži do dospeljeća te smanjenje potraživanja na osnovi prihoda. Istodobni porast depozita i izvanbilančnih obveza djelomice je ublažio utjecaj navedenih kretanja na promjenu ukupnih plasmana i preuzetih izvanbilančnih obveza. Opadanje kvalitete ukupnih plasmana i preuzetih izvanbilančnih obveza nastavilo se, a ključni utjecaj na slabljenje kvalitete imao je daljnji rast gubitaka u kreditnim portfeljima banaka te slaba kreditna aktivnost koja je dovela do smanjenja kreditnog portfelja. Udio djelomično nadoknadivih i potpuno nenadoknadivih plasmana i izvanbilančnih obveza u ukupnima porastao je s 11,6% na kraju 2013. na 12,2% na kraju 2014.

³⁹ Ukupna izloženost kreditnom riziku sastoji se od plasmana (bilančne stavke) i preuzetih izvanbilančnih obveza. Plasmani su podijeljeni u portfelj kredita i potraživanja i u portfelj financijske imovine koja se drži do dospeljeća, pri čemu su potraživanja po kamatama i naknadama izdvojena u zasebnu stavku (potraživanja na osnovi prihoda). Unutar spomenutih portfelja financijske imovine razlikuju se različiti instrumenti, primjerice krediti, depoziti, obveznice, trezorski zapisi, a unutar preuzetih izvanbilančnih obveza garancije, okvirni krediti i drugo.

Tablica 3.6. Klasifikacija plasmana i preuzetih izvanbilančnih obveza banaka po rizičnim skupinama na kraju razdoblja u milijunima kuna i postocima

Rizična (pod)skupina	2012.			2013.			2014.		
	Plasmani i preuzete izvanbilančne obveze	Ispravci vrijednosti i rezerviranja	Stopa pokrivenosti	Plasmani i preuzete izvanbilančne obveze	Ispravci vrijednosti i rezerviranja	Stopa pokrivenosti	Plasmani i preuzete izvanbilančne obveze	Ispravci vrijednosti i rezerviranja	Stopa pokrivenosti
A	378.979,1	3.418,2	0,9	369.289,2	3.326,4	0,9	366.160,1	3.366,3	0,9
B-1	18.812,4	2.608,7	13,9	19.330,6	3.055,0	15,8	15.718,7	2.305,7	14,7
B-2	13.703,7	6.346,6	46,3	15.913,8	7.500,3	47,1	19.615,6	9.689,8	49,4
B-3	2.839,8	2.290,3	80,6	4.339,3	3.547,4	81,8	5.405,8	4.471,9	82,7
C	7.630,9	7.629,7	100,0	8.991,4	8.972,1	99,8	10.009,5	10.007,5	100,0
Ukupno	421.965,9	22.293,4	5,3	417.864,4	26.401,2	6,3	416.909,8	29.841,2	7,2

Izvor: HNB

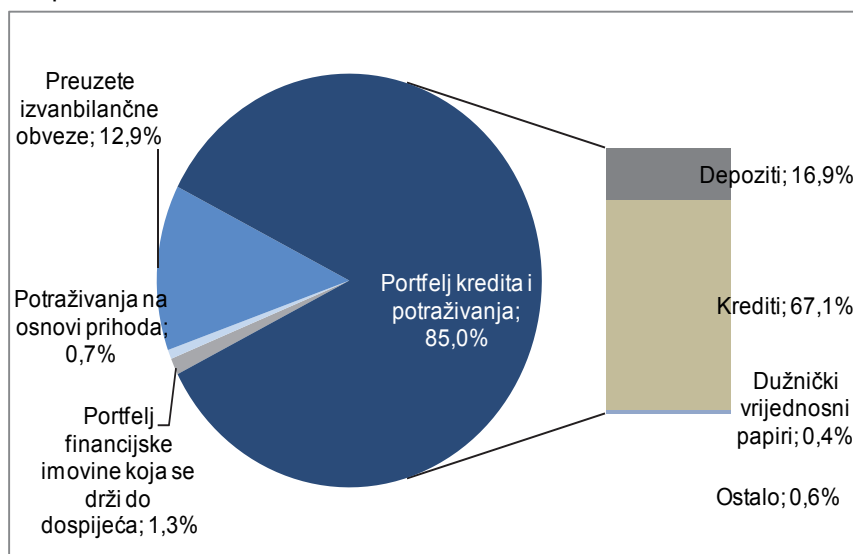
Tijekom 2014. godine svi su se domaći sektori razduživali, a rezultat toga smanjenje je ukupnog iznosa danih kredita za 6,9 mlrd. kuna (2,4%). Vodeću ulogu u procesu razduživanja imala su trgovačka društva, a znatan utjecaj na ukupno kretanje imalo je i smanjenje kredita financijskim institucijama. Pritisnut recesijom, sektor stanovništva nastavio se razduživati šestu godinu zaredom, osobito na osnovi dugoročnih zaduženja za kupnju nekretnina ili pokretne imovine, a jedini oblik zaduženja stanovništva koji se nadalje povećava jesu gotovinski nenamjenski krediti. Za razliku od 2013., u 2014. smanjili su se i krediti državnim jedinicama, a jedini sektor kod kojeg je ostvaren rast bruto kredita jesu nerezidenti. Zbog malog udjela nerezidenata u sektorskoj strukturi danih kredita to povećanje nije imalo veći utjecaj na razinu ukupnih kredita.

Portfelj financijske imovine koja se drži do dospelosti smanjio se u 2014. za 5,6%, pretežito zbog manjih ulaganja u mjenice. Smanjila su se i potraživanja banaka na osnovi prihoda (7,8%), a budući da navedeni oblici plasmana u strukturi ukupnih plasmana i izvanbilančnih obveza imaju vrlo mali udio, njihova promjena nije imala znatniji utjecaj na ukupno kretanje.

Oprez banaka prema riziku bio je manje naglašen kod preuzimanja izvanbilančnih obveza prema klijentima nego kod plasmana, te su nakon tri uzastopne godine smanjivanja u 2014. banke povećale svoje izvanbilančne obveze za 2,7 mlrd. kuna (5,3%). Promatranjem sektorske strukture izvanbilančnih obveza vidi se da je ključan utjecaj na ukupno kretanje imalo povećanje tih obveza prema trgovačkim društvima (2,4 mlrd. kuna ili 8,4%), osobito prema javnim trgovačkim društvima, prema kojima su banke preuzele za 1,8 mlrd. kuna (50,5%) veći iznos izvanbilančnih obveza nego na kraju 2013. Pretežito se radilo o povećanju okvirnih kredita i preuzetih obveza financiranja javnih trgovačkih društava, a prema ostalim trgovačkim društvima banke su izvanbilančnu izloženost najviše povećale na osnovi izdanih garancija. Banke su povećale i izvanbilančne obveze prema sektoru stanovništva, ukupno za 0,6 mlrd. kuna (2,9%), najviše na osnovi revolving kredita i okvirnih kredita. Promjene iznosa preuzetih obveza prema ostalim sektorima nisu bile znatne te nisu u većoj mjeri utjecale na ukupno kretanje izvanbilančnih obveza.

Veća sklonost banaka manje rizičnim plasmanima vidi se i u povećanju iznosa danih depozita, koji je u odnosu na kraj 2013. porastao za 3,7 mlrd. kuna ili 5,6%. Cjelokupno povećanje depozita odnosilo se na depozite u stranim financijskim institucijama, ponajviše u stranim bankama različitim od banaka majki, a depoziti kod HNB-a i domaćih kreditnih institucija smanjili su se. Zahvaljujući povećanju depozita u inozemstvu, banke su na kraju 2014. imale dobru pokrivenost deviznih obveza deviznim potraživanjima (22,4%).

3.11. Struktura plasmana i preuzetih izvanbilančnih obveza banaka 31. prosinca 2014.

Izvor: HNB

Opisana kretanja pojedinih oblika plasmana te preuzetih izvanbilančnih obveza utjecala su na blage promjene u njihovoj strukturi. Najveća od njih odnosila se na udio kredita, koji se u promatranom jednogodišnjem razdoblju smanjio za 1,5 postotnih bodova. Unatoč smanjenju visine i važnosti, dani krediti zadržali su dominantnu ulogu u ukupnim plasmanima i izvanbilančnim obvezama banaka (67,1%). Drugi najveći izvor kreditnog rizika bankama i dalje su dani depoziti, s udjelom u ukupnim plasmanima i preuzetim izvanbilančnim obvezama od 16,9%, što je neznatno veći udio nego na kraju 2013. Blago je porastao i udio preuzetih izvanbilančnih obveza, na koje se na kraju 2014. odnosilo 12,9% ukupne izloženosti kreditnom riziku.

Izostali rast novoodobrenih kredita te starenje postojećeg portfelja u uvjetima ustrajnih nepovoljnih gospodarskih kretanja koja otežavaju naplatu potraživanja ključni su činitelji pogoršavanja kvalitete plasmana i preuzetih izvanbilančnih obveza u 2014. Način ublažavanja tih pritisaka na rast potraživanja koja neće moći biti naplaćena u cijelosti bio je nastavak aktivnosti kupoprodaje, kojima su se banke u 2014. oslobodile dijela nenaplativih potraživanja te su na stjecatelje prenijele više od 1,2 mlrd. kuna plasmana. Veći dio tog iznosa odnosio se na sektor stanovništva, pa je utjecaj kupoprodaje bio znatniji na kretanje i kvalitetu portfelja kredita stanovništvu. Stopa rasta potraživanja koja neće moći biti naplaćena u cijelosti u 2014., odnosno stopa rasta ukupnih plasmana i izvanbilančnih obveza razvrstanih u rizične skupine B i C time se usporila i iznosila je 4,5%. Zbog razduživanja klijenata banaka i pogoršavanja postojećeg portfelja kredita, potraživanja koje banke uobičajeno procjenjuju najkvalitetnijima te raspoređuju u rizičnu skupinu A istodobno su se smanjila za 0,9%. Opisana kretanja po rizičnim skupinama u odnosu na 2013. dovela su do povećanja udjela djelomično nadoknadivih plasmana i preuzetih izvanbilančnih obveza (rizična skupina B) te potpuno nenadoknadivih plasmana i preuzetih izvanbilančnih obveza (rizična skupina C) u ukupnima na 12,2%.

Pokazatelj otežane naplate potraživanja banaka daljnji je rast dospjelih nenaplaćenih potraživanja, a pogoršana starosna struktura dospjelih potraživanja upućuje na i dalje prisutne spore procese naplate. Kupoprodaja plasmana usporila je rast dospjelih potraživanja na 1,3% (0,4 mlrd. kuna), a cjelokupno povećanje iznosa odnosilo se na potraživanja kod kojih je proteklo više od jedne godine od dana dospjeća. Osobito visokim stopama porasla su potraživanja nepodmirena više od tri do pet godina i od pet do deset godina, pod utjecajem starenja potraživanja i seljenja u više vremenske razrede. Od ukupno 32,8 mlrd. kuna dospjelih potraživanja banaka po plasmanima čak 24,9 mlrd. kuna ili 76,0% bilo je dospjelo na naplatu duže od jedne godine, a najveći iznos dospjelih potraživanja na kraju 2014.

nalazio se u razredu dospelosti između tri do pet godina (25,7%). Najveći izvor rasta ukupnih dospjelih potraživanja u 2014. bili su krediti za obrtna sredstva i investicije te stambeni krediti.

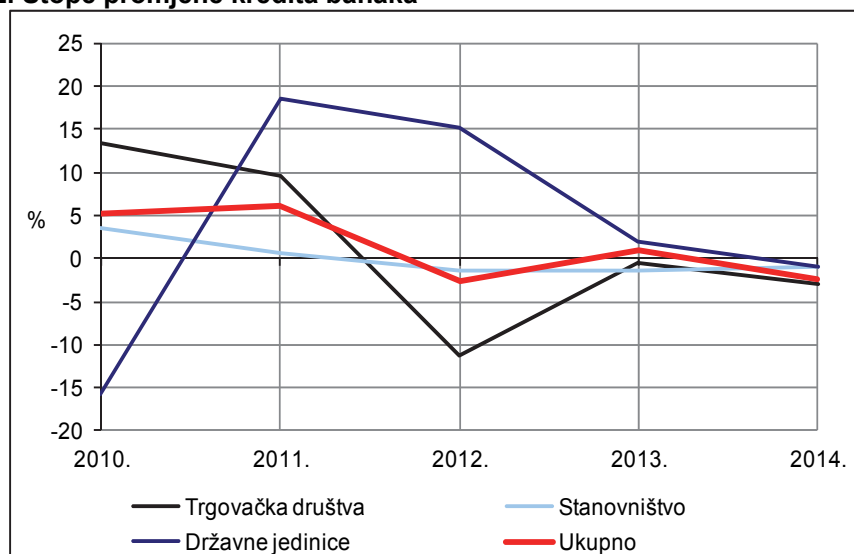
Ukupni gubitak u portfeljima izloženima kreditnom riziku na kraju 2014. dosegao je 7,2% plasmana i preuzetih izvanbilančnih obveza. Rezultat je to višestruko veće stope rasta ispravaka vrijednosti za rizične skupine B i C od rasta njihove osnovice (14,7% naspram 4,5%). Pokrivenost ispravcima vrijednosti i rezerviranjima izloženosti raspoređenih u rizične skupine B i C time je porasla na 52,2%. Pokrivenost izloženosti raspoređenih u rizičnu skupinu A zadržala se na uobičajenih 0,9%.

Kredit

Dani krediti banaka (razvrstani u portfelj kredita i potraživanja, u bruto iznosu) iznosili su na kraju 2014. godine 279,9 mlrd. kuna, što je u odnosu na kraj prethodne godine smanjenje za 6,9 mlrd. kuna ili 2,4%. Tečajne promjene umanjile su godišnju stopu promjene kredita, pa je, kada se isključi njihov učinak, efektivna stopa smanjenja kredita iznosila oko 2,9%.

Smanjenje kredita u 2014. odraz je razduživanja svih domaćih institucionalnih sektora, a jedini porast kredita u odnosu na 2013. odnosio se na sektor nerezidenata (0,5 mlrd. kuna ili 17,9%). Najviše su se smanjili krediti trgovačkim društvima (3,2 mlrd. kuna ili 3,0%), zbog nominalno podjednagog smanjenja kredita javnim trgovačkim društvima i ostalim trgovačkim društvima. Visinom smanjenja slijedili su krediti financijskim institucijama (2,5 mlrd. kuna ili 28,0%), potom stanovništvu (1,2 mlrd. kuna ili 1,0%) te državnim jedinicama (0,4 mlrd. kuna ili 1,0%). Porast kredita nerezidentima uglavnom se odnosio na strane financijske institucije, odnosno na obratne repo kredite većinskim stranim vlasnicima.

3.12. Stope promjene kredita banaka

Napomena: Od 31. listopada 2013. iznos kredita umanjuje se za iznos naplaćenih naknada (koje su prije iskazivane kao odgođeni prihod u obvezama). Krediti stanovništvu uključuju kredite neprofitnim ustanovama koje služe stanovništvu.
Izvor: HNB

Navedene promjene kredita nisu rezultirale znatnijim promjenama u strukturi ukupnoga kreditnog portfelja po institucionalnim sektorima. Sektor stanovništva i dalje je imao najveći udio u ukupnim kreditima banaka (43,7%), a u odnosu na 2013. taj udio malo je i porastao (0,6 postotnih bodova), unatoč daljnjem razduživanju stanovništva. Porastao je i udio državnih jedinica (0,2 postotna boda), a povećanje udjela kredita tim sektorima posljedica je veće stope po kojoj su se smanjili krediti trgovačkim društvima i financijskim institucijama te pada njihova udjela u strukturi ukupnih kredita. Udio kredita trgovačkim društvima u ukupnim kreditima smanjio se za 0,2 postotna boda, a udio kredita financijskim institucijama smanjio se za 0,8 postotnih bodova.

U 2014. nastavilo se pogoršavanje pokazatelja kvalitete kredita, rastom udjela kredita klasificiranih u rizične skupine B i C, s 15,7% na kraju 2013. na 16,9% na kraju 2014. (Slika 3.15.). Rast udjela neprihodonosnih kredita bio je pod istodobnim utjecajem razduživanja zbog kojeg su se krediti rizične skupine A smanjili za 3,9%, te starenja i pogoršavanja postojećeg portfelja kredita, zbog kojeg su krediti rizičnih skupina B i C porasli za 5,4%. Pad kredita rizične skupine A bio je osjetan (9,3 mlrd. kuna) i prisutan kod svih domaćih sektora, a nominalno najveći bio je kod trgovačkih društava, na koja se odnosila polovina tog iznosa. Trgovačka društva istodobno su najviše utjecala na povećanje ukupnih kredita klasificiranih u rizične skupine B i C, rastom tih potraživanja za 1,4 mlrd. kuna (4,7%). Udio kredita rizičnih skupina B i C trgovačkim društvima dosegno je 30,5%, a to je za 2,2 postotna boda veći udio nego na kraju 2013. Na smanjenje rizične skupine A utjecao je i odljev niskorizičnih klijenata iz sektora financijskih institucija te u manjoj mjeri državnih jedinica, odnosno sektora koji uobičajeno imaju mali udio neprihodonosnih kredita, što je pojačalo utjecaj kredita rizičnih skupina B i C na kvalitetu kreditnog portfelja. Presudan utjecaj na smanjenje kredita financijskim institucijama imalo je smanjenje kredita HBOR-u za 2,7 mlrd. kuna, povratom neiskorištenog dijela kredita iz Programa razvoja gospodarstva⁴⁰. Trend pogoršavanja kredita nastavio se i u sektoru stanovništva, unatoč ublaženim kretanjima na osnovi prodanih potraživanja po kreditima klasificiranim u rizične skupine B i C, kojima su se iznos i stopa povećanja nenaplativih potraživanja više nego prepolovili. Pogoršavanje kvalitete bilo je vidljivo kod svih važnijih vrsta kredita stanovništvu, a najveći uzrok ukupnom kretanju bili su ostali krediti, s osobito visokim porastom rizičnih skupina B i C, od 20,8% (Tablica 3.7.). Tu stavku čini veći broj različitih, manje važnih vrsta kredita stanovništvu, a povećanjem se izdvajala stavka ostalih, nespecificiranih kredita na kojoj banke obično iskazuju restrukturirane kredite, kao i kredite odobrene u sklopu posebnih programa.

Slično kao i prethodne godine, dinamiku povećanja kredita koje su banke procijenile djelomično ili potpuno nenadoknadivima u 2014. osjetno je nadmašila stopa rasta ispravaka vrijednosti (16,4%). Osim redovitog utvrđivanja gubitaka za plasmane zbog umanjenja njihove vrijednosti, koji uključuje i pooštrena pravila klasifikacije plasmana i formiranja ispravaka vrijednosti u skladu s prošlogodišnjim izmjenama propisa, na povećanje ispravaka vrijednosti utjecao je i AQR te dodatni zahtjevi u sklopu Preporuka Vijeća EU-a. Rast ispravaka vrijednosti povoljno se odrazio na nastavak rasta razine pokrivenosti ukupnih kredita skupina B i C ispravicima vrijednosti, za daljnjih 4,8 postotnih bodova, odnosno na 51,0%. Porast ispravaka vrijednosti i pokrivenosti B i C kredita trgovačkim društvima s 41,2% na kraju 2013. na 48,5% na kraju 2014. imao je ključan utjecaj na rast pokrivenosti ukupnih kredita, što je u skladu s dosadašnjim kretanjima i uobičajeno većom rizičnošću kredita tom sektoru. Suprotno tome, ukupna razina pokrivenosti ispravicima vrijednosti B i C kredita stanovništvu smanjila se za 0,5 postotnih bodova, na 56,2%. Utjecaj na to imale su prodaje potraživanja visokopokrivenih ispravicima vrijednosti.

Promatraju li se krediti trgovačkim društvima, vidi se da su u 2014. banke podjednako smanjile kredite javnim trgovačkim društvima (1,5 mlrd. kuna ili 7,0%) i ostalim trgovačkim društvima (1,7 mlrd. kuna ili 1,9%). Najveći utjecaj na kretanja kod javnih trgovačkih društava u 2014. imali su manji udjeli banaka u sindiciranim kreditima te manji otkup potraživanja (faktoring), koji su se pretežito odnosili na javna trgovačka društva iz djelatnosti gradnje cesta i autocesta. U podsektoru ostalih trgovačkih društava smanjili su se gotovo svi znatniji oblici kreditiranja. Opisane promjene na ukupnoj razini sektora trgovačkih društava rezultirale su nominalno najvećim smanjenjem sindiciranih kredita (1,4 mlrd. kuna ili 11,1%), a potom su visinom smanjenja slijedili krediti za građevinarstvo (545,7 mil. kuna ili 11,6%) te krediti za investicije (518,7 mil. kuna ili 1,9%). U odnosu na 2013. oblik financiranja trgovačkih društava koji se smanjio po najvećoj stopi bio je faktoring (46,7% ili 486,4 mil. kuna).

⁴⁰ U sklopu Programa razvoja gospodarstva 13 banaka plasiralo je HBOR-u sindicirani kredit u visini od 3,4 mlrd. kuna. Krediti po tom Programu mogli su se odobravati najkasnije do 31. prosinca 2013., a isplaćivati najkasnije do 30. lipnja 2014.

Tablica 3.7. Dani krediti banaka
na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

	2012.		2013.			2014.		
	Iznos	Udio	Iznos	Udio	Promjena	Iznos	Udio	Promjena
Kreditni								
Državne jedinice	37.720,1	13,3	43.460,8	15,2	15,2	43.017,4	15,4	-1,0
Trgovačka društva	107.990,4	38,0	107.989,4	37,6	0,0	104.787,2	37,4	-3,0
Stanovništvo	126.198,5	44,5	123.595,3	43,1	-2,1	122.348,4	43,7	-1,0
Stambeni krediti	59.235,9	20,9	57.629,7	20,1	-2,7	56.127,3	20,0	-2,6
Hipotekarni krediti	3.073,7	1,1	3.007,4	1,0	-2,2	2.844,3	1,0	-5,4
Kreditni za kupnju automobila	3.174,9	1,1	2.162,6	0,8	-31,9	1.439,3	0,5	-33,4
Kreditni po kreditnim karticama	3.941,2	1,4	3.834,6	1,3	-2,7	3.831,0	1,4	-0,1
Prekoračenja po transakcijskim računima	8.611,7	3,0	8.353,5	2,9	-3,0	8.157,5	2,9	-2,3
Gotovinski nenamjenski krediti	36.436,4	12,8	37.229,0	13,0	2,2	39.064,8	14,0	4,9
Ostali kreditni stanovništvu	11.724,3	4,1	11.378,5	4,0	-3,0	10.884,2	3,9	-4,3
Ostali sektori	11.990,1	4,2	11.822,1	4,1	-1,4	9.785,1	3,5	-17,2
Ukupno	283.905,6	100,0	286.867,6	100,0	1,0	279.938,1	100,0	-2,4
Djelomično nadoknadivi i potpuno nenadoknadivi krediti								
Državne jedinice	68,2	0,2	47,4	0,1	-30,6	47,4	0,1	0,1
Trgovačka društva	26.952,3	68,1	30.542,9	67,8	13,3	31.968,6	67,4	4,7
Stanovništvo	11.977,6	30,3	13.755,2	30,5	14,8	14.680,2	30,9	6,7
Stambeni krediti	3.654,2	9,2	4.690,6	10,4	28,4	4.916,8	10,4	4,8
Hipotekarni krediti	732,7	1,9	894,1	2,0	22,0	929,1	2,0	3,9
Kreditni za kupnju automobila	157,7	0,4	121,3	0,3	-23,1	92,7	0,2	-23,5
Kreditni po kreditnim karticama	174,8	0,4	174,3	0,4	-0,3	157,7	0,3	-9,5
Prekoračenja po transakcijskim računima	1.280,5	3,2	1.241,9	2,8	-3,0	1.052,0	2,2	-15,3
Gotovinski nenamjenski krediti	3.297,5	8,3	3.522,3	7,8	6,8	3.775,1	8,0	7,2
Ostali kreditni stanovništvu	2.680,2	6,8	3.110,8	6,9	16,1	3.756,8	7,9	20,8
Ostali sektori	552,3	1,4	681,9	1,5	23,5	740,1	1,6	8,5
Ukupno	39.550,4	100,0	45.027,3	100,0	13,8	47.436,3	100,0	5,4
Ispravci vrijednosti djelomično nadoknadivih i potpuno nenadoknadivih kredita								
Državne jedinice	25,4	0,2	10,1	0,0	-60,2	11,7	0,0	15,4
Trgovačka društva	9.812,1	58,3	12.596,9	60,6	28,4	15.500,0	64,1	23,0
Stanovništvo	6.690,5	39,7	7.790,8	37,5	16,4	8.248,6	34,1	5,9
Stambeni krediti	1.257,3	7,5	1.848,7	8,9	47,0	2.151,5	8,9	16,4
Hipotekarni krediti	213,8	1,3	338,8	1,6	58,5	442,6	1,8	30,6
Kreditni za kupnju automobila	124,9	0,7	99,2	0,5	-20,6	76,3	0,3	-23,1
Kreditni po kreditnim karticama	161,2	1,0	161,3	0,8	0,0	147,1	0,6	-8,8
Prekoračenja po transakcijskim računima	1.205,3	7,2	1.181,9	5,7	-1,9	1.001,4	4,1	-15,3
Gotovinski nenamjenski krediti	2.455,3	14,6	2.641,2	12,7	7,6	2.637,4	10,9	-0,1
Ostali kreditni stanovništvu	1.272,7	7,6	1.519,7	7,3	19,4	1.792,3	7,4	17,9
Ostali sektori	305,2	1,8	390,4	1,9	27,9	434,4	1,8	11,3
Ukupno	16.833,1	100,0	20.788,2	100,0	23,5	24.194,6	100,0	16,4

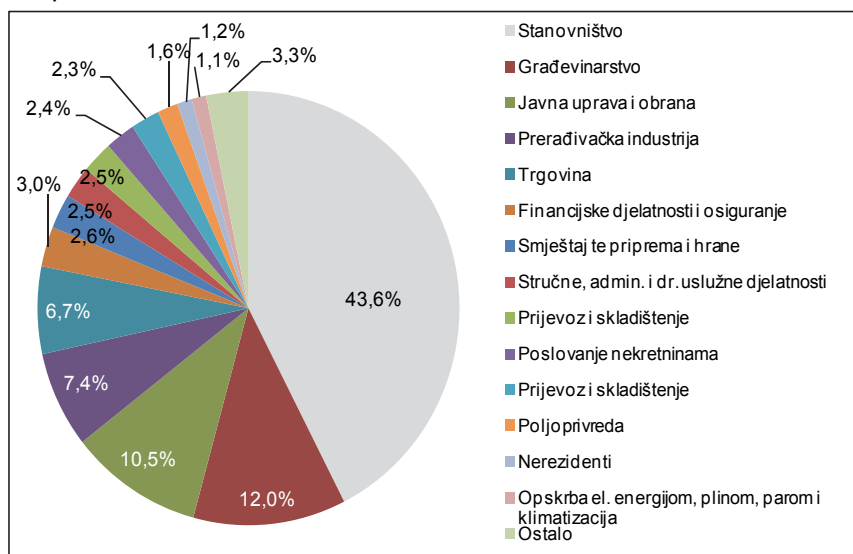
Napomene: Od 31. listopada 2013. iznos kredita umanjuje se za iznos naplaćenih naknada (prije iskazivane kao odgođeni prihod u obvezama). Kreditni stanovništvu uključuju kredite neprofitnim ustanovama koje služe stanovništvu.

Izvor: HNB

U strukturi kredita trgovačkim društvima promatranj po instrumentima nisu zabilježene znatnije promjene. Najzastupljeniji oblik kreditiranja trgovačkih društava na kraju 2014. i dalje su bili krediti za obrtna sredstva, s udjelom od 37,8% ukupnih kredita trgovačkim društvima, a visinom udjela slijedili su krediti za investicije (25,5%) i ostali (nespecificirani) krediti (13,0%). Osim spomenuta tri oblika kreditiranja, isticali su se još samo udjeli u sindiciranim kreditima (10,7%), a na sve ostale oblike financiranja trgovačkih društava otpadalo je manje od 10,0% ukupnog iznosa kredita tom sektoru.

3.13. Struktura kredita banaka po djelatnostima

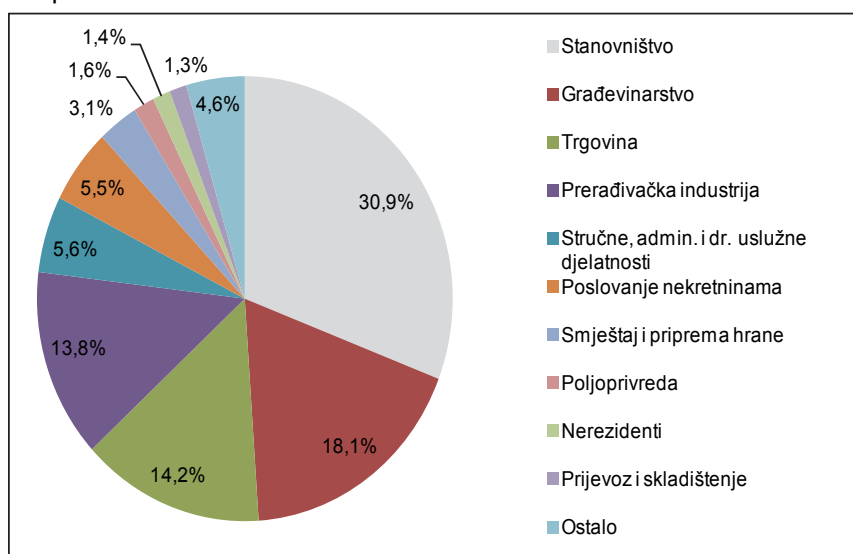
31. prosinca 2014.

Izvor: HNB

3.14. Struktura djelomično nadoknadivih i potpuno nenadoknadivih kredita banaka po djelatnostima

31. prosinca 2014.

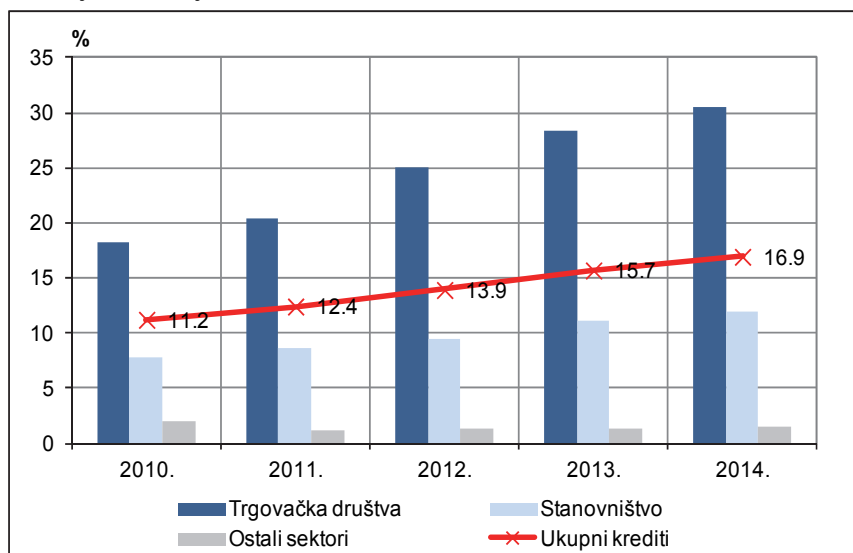

Izvor: HNB

Slabljenje kvalitete najvažnijih oblika kreditiranja trgovačkih društava u 2014. imalo je ključan utjecaj na rast kredita rizičnih skupina B i C kod tog sektora. Dio kredita raspoređen u rizične skupine B i C u odnosu na 2013. porastao je najviše kod kredita za obrtna sredstva (790,8 mil. kuna ili 6,4%), potom kod ostalih kredita (645,6 mil. kuna ili 16,1%) te kod kredita za investicije (156,9 mil. kuna ili 2,0%). Dodatni utjecaj imala su i povećana plaćanja banaka s osnove izdanih garancija i drugih jamstava za obveze trgovačkih društava, kod kojih je rast rizičnih skupina B i C iznosio 254,3 mil. kuna (23,7%). Navedeni oblici kreditiranja trgovačkih društava na kraju 2014. činili su glavninu djelomično nadoknadivih ili potpuno nenadoknadivih potraživanja po kreditima od trgovačkih društava. Kod kredita za obrtna sredstva udio rizičnih skupina B i C iznosio je 33,1%, kod kredita za investicije taj je udio iznosio 29,7% ukupnog iznosa, a kod ostalih je kredita iznosio 34,2%. Slabiju kvalitetu od navedenih imalo je još nekoliko manje važnih vrsta kredita trgovačkim društvima, a

najveći među njima odnosio se na kredite za građevinarstvo kojima je financirana izgradnja stambenih ili poslovnih objekata namijenjenih prodaji na tržištu, kod kojih je udio rizičnih skupina B i C iznosio 77,3%. U ukupnoj distribuciji kreditnog portfelja sektoru trgovačkih društava krediti za građevinarstvo na kraju 2014. sudjelovali su s udjelom manjim od 4,0%.

3.15. Udio djelomično nadoknadivih i potpuno nenadoknadivih kredita banaka na kraju razdoblja

Napomena: Od 31. listopada 2013. iznos kredita umanjuje se za iznos naplaćenih naknada (koje su prije iskazivane kao odgođeni prihod u obvezama). Krediti stanovništvu uključuju kredite neprofitnim ustanovama koje služe stanovništvu.
Izvor: HNB

Promatra li se po djelatnostima, u sektoru trgovačkih društava najveće nominalno smanjenje kredita zabilježeno je kod djelatnosti trgovine (1,5 mlrd. kuna ili 7,5%), potom kod djelatnosti uključenih u prerađivačku industriju, ukupno za 1,2 mlrd. kuna (5,3%), te kod djelatnosti građevinarstva (498,3 mil. kuna ili 1,9%). Smanjenje kredita vidljivo je i kod većine ostalih djelatnosti, a jedini znatniji porast odnosio se na djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (570,6 mil. kuna ili 8,4%). Izuzme li se stanovništvo, djelatnost građevinarstva bankama je i nadalje najveći izvor kreditnog rizika, unatoč manjem iznosu kredita danih društvima iz te djelatnosti u protekle tri godine. Na kraju 2014. na kredite trgovačkim društvima iz djelatnosti građevinarstva odnosilo se 12,0% ukupnih kredita banaka, odnosno 24,9% ukupnih kredita danih trgovačkim društvima. Djelatnost građevinarstva i dalje je vodeća u distribuciji djelomično nadoknadivih i potpuno nenadoknadivih potraživanja po kreditima trgovačkim društvima, te se na kraju 2014. na nju odnosilo više od četvrtine ukupnog iznosa B i C kredita trgovačkim društvima. Međutim, za razliku od prethodnih godina u kojima je pogoršavanje kvalitete kredita u djelatnosti građevinarstva imalo najveći utjecaj na ukupno kretanje, u 2014. najveći doprinos rastu kredita rizičnih skupina B i C dale su djelatnosti trgovine i poslovanja nekretninama. Rastom problematičnih potraživanja kod tih djelatnosti po stopi od 12,1% i 27,3% krediti skupina B i C na kraju 2014. dosegli su 36,2% ukupnih kredita odobrenih djelatnosti trgovine i 39,5% ukupnih kredita odobrenih djelatnosti poslovanja nekretninama. Ispravci vrijednosti kredita porasli su kod većine djelatnosti, osobito kod građevinarstva, prerađivačke industrije i trgovine, pa je porasla i pokrivenost kredita skupina B i C. Najveći rast pokrivenosti tih kredita među navedenim djelatnostima odnosio se na prerađivačku industriju, s 34,3% na kraju 2013. na 44,3% na kraju 2014.

Razduživanje stanovništva nastavlja se već šestu godinu zaredom, ali se intenzitet razduživanja u 2014. ipak usporio u odnosu na godinu prije. Smanjenje kredita u sektoru stanovništva za 1,2 mlrd. kuna ili 1,0% (1,6% bez utjecaja tečaja) osnaženo je prodajama dijela potraživanja kod kojih je naplata bila otežana, a kojima su banke na stjecatelje prenijele više od 810,0 mil. kuna kredita odobrenih

stanovništvu. U odnosu na 2013. smanjili su se svi važni oblici kreditiranja stanovništva, a ključan utjecaj na ukupno kretanje imalo je smanjenje stambenih kredita, za više od 1,5 mlrd. kuna ili 2,6%. Visinom utjecaja na ukupno kretanje slijedilo je daljnje osjetno smanjenje kredita za kupnju automobila, za 0,7 mlrd. kuna ili 33,4%. Nakon višegodišnjeg smanjivanja tog oblika kreditiranja stanovništva, na kraju 2014. u strukturi kredita stanovništvu krediti za kupnju automobila sveli su se samo na 1,1%.

Za razliku od smanjenja gotovo svih oblika namjenskoga kreditiranja stanovništva, u 2014. nastavio se rast gotovinskih nenamjenskih kredita, za 1,8 mlrd. kuna (4,9%). Ta je promjena ojačala udio gotovinskih nenamjenskih kredita u strukturi kredita stanovništvu, na 31,9%. Unatoč smanjenju, stambeni krediti i dalje dominiraju kod sektora stanovništva, s udjelom u ukupnim kreditima tom sektoru od 45,9%. S daleko nižim udjelom od navedenih oblika kreditiranja slijedili su krediti na osnovi prekoračenja po transakcijskim računima (6,7%), a zatim krediti po kreditnim karticama (3,1%) i ostali krediti (3,1%), dok je na sve druge oblike kreditiranja otpadalo manje od 10% ukupnih kredita stanovništvu.

Kvaliteta kredita stanovništvu nastavila je opadati i u 2014., ali se intenzitet rasta djelomično nadoknadivih i potpuno nenadoknadivih potraživanja usporio, zahvaljujući spomenutoj prodaji potraživanja. Godišnja stopa rasta kredita rizičnih skupina B i C time se gotovo prepolovila i iznosila je 6,7%, a udio rizičnih skupina B i C u ukupnim kreditima stanovništvu porastao je s 11,1% na kraju 2013. na 12,0% na kraju 2014. Najveći utjecaj na pad kvalitete ukupnih kredita stanovništvu imalo je pogoršanje kvalitete ostalih kredita, čineći gotovo polovinu iznosa ukupnog rasta kredita skupina B i C. Druga polovina iznosa ukupnog rasta kredita skupina B i C uglavnom se odnosila na gotovinske nenamjenske kredite i stambene kredite te u nešto manjoj mjeri na kredite za investicije. Među važnim oblicima kredita stanovništvu najveći udio rizičnih skupina B i C na kraju 2014. zabilježen je kod vrste ostalih kredita, kod kojih je nakon osjetnog porasta potraživanja njihov udio iznosio 54,1%. Kod gotovinskih nenamjenskih kredita taj je udio iznosio 9,7%, što je tek blago povećanje udjela u odnosu na 2013., zahvaljujući kupoprodaji potraživanja u sastavu kojih se dio djelomično nadoknadivih ili potpuno nenadoknadivih kredita odnosio upravo na tu vrstu kredita.

Kreditni rizičnih skupina B i C kod stambenih kredita porasli su za 226,2 mil. kuna ili 4,8%, a njihov udio u ukupnim stambenim kreditima na kraju 2014. dosegao je 8,8%. Do 2010. godine stambeni krediti bili su najkvalitetnija komponenta kredita stanovništvu, a potom se materijalizacijom valutno induciranoga kreditnog rizika i starenjem portfelja pojačalo narušavanje njihove kvalitete. Za razliku od prethodne godine u kojoj je dio portfelja stambenih kredita u švicarskim francima bio ključan razlog povećanja rizičnih skupina B i C, u 2014. za to je bio zaslužan portfelj stambenih kredita u eurima. Stambeni krediti u eurima klasificirani u rizične skupine B i C porasli su za 13,0%, a porast je bio zabilježen i u dijelu portfelja stambenih kredita odobrenih u kunama (7,7%). Istodobno su se stambeni krediti u švicarskim francima klasificirani u rizične skupine B i C smanjili za 0,5%. Unatoč tome, kvaliteta stambenih kredita u švicarskim francima i dalje je bila najslabija, s udjelom rizičnih skupina B i C od 13,0%. Nešto manji udio bio je kod stambenih kredita u kunama (12,3%), a najbolju kvalitetu i dalje su imali stambeni krediti u eurima (5,6%). Više od polovine ukupnog iznosa stambenih kredita rizičnih skupina B i C odnosilo se na kredite u švicarskim francima (53,7%), što je osjetno više od udjela koji su krediti u toj valuti imali u ukupnim stambenim kreditima (36,1%).

U valutnoj strukturi kredita stanovništvu na kraju 2014. povećala se samo kunska komponenta, što je posljedica rasta gotovinskih nenamjenskih kredita. Na kunske kredite stanovništvu odnosilo se 34,9 mlrd. kuna ili 28,6% ukupnog iznosa kredita tom sektoru, a najvažniji oblik kreditiranja stanovništva u domaćoj valuti bili su gotovinski nenamjenski krediti, prekoračenja po transakcijskim računima i krediti po kreditnim karticama. U ukupnom iznosu kredita stanovništvu 71,4% činili su krediti u stranim valutama ili u kunama indeksiranima uz strane valute, što nadalje čini znatan izvor valutno induciranoga kreditnog rizika. Veći dio iznosa tih kredita odnosio se na kredite u eurima (65,7 mlrd. kuna ili 53,7%), uglavnom na stambene kredite i gotovinske nenamjenske kredite. Na kredite u švicarskim francima odnosilo se 21,5 mlrd. kuna ili 17,6% ukupnih kredita stanovništvu, a više od

94,0% tog iznosa odnosilo se na stambene kredite. Krediti u ostalim valutama ili u kunama indeksiranima uz ostale valute činili su samo 0,1% ukupnih kredita stanovništvu.

Na kraju 2014. godine 73,3% ukupnih kredita banaka bilo je odobreno u stranim valutama i u kunama uz valutnu klauzulu. Najveći dio ukupnih kredita odnosio se na kredite u eurima ili u kunama uz valutnu klauzulu u eurima (64,0%), a potom su slijedili krediti u kunama (26,8%) te krediti u švicarskim francima ili u kunama uz valutnu klauzulu u švicarskim francima (8,3%). Na sve ostale strane valute odnosilo se manje od jedan posto ukupnih kredita. Valutna struktura danih kredita u odnosu na 2013. vrlo malo se promijenila u korist povećanja udjela kunskih kredita, a na teret smanjenja kredita u stranim valutama i kunama uz valutnu klauzulu. Jedino zamjetnije povećanje iznosa odnosilo se na kunske kredite stanovništvu na osnovi gotovinskih nenamjenskih kredita, ali taj je porast bio manji od istodobnog smanjenja kunskih kredita kod ostalih sektora. To je naposljetku rezultiralo smanjenjem ukupnih kunskih kredita za 0,4%, a krediti u stranim valutama i u kunama uz valutnu klauzulu smanjili su se za 3,1%.

Posljedica većeg smanjenja deviznih kredita od smanjenja kunskih kredita u 2014. bila je ponešto manja izloženost banaka valutno induciranom kreditnom riziku (VIKR), odnosno smanjio se udio kredita izloženih VIKR-u i udio kredita nezaštićenih od njegova djelovanja u ukupnim kreditima. Na kraju 2014. valutno induciranom kreditnom riziku bilo je izloženo 73,8% ukupnih kredita banaka (neto), a samo je 8,7% tog iznosa bilo zaštićeno od njegova djelovanja, odnosno bilo je plasirano klijentima koji imaju usklađenu deviznu poziciju⁴¹.

U valutnoj strukturi portfelja ukupnih kredita gotovo jednakim intenzitetom porasli su krediti rizičnih skupina B i C kod svih komponenata. Tako su za nešto više od pet posto porasle rizične skupine B i C kod kunskih kredita, kredita u eurima te kredita u švicarskim francima. Zbog toga te istodobnog smanjenja razine ukupnih kredita povećali su se udjeli rizičnih skupina B i C kod kredita u svim navedenim valutama. Najlošiju kvalitetu na kraju 2014. i dalje su imali kunski krediti, kod kojih je udio kredita skupina B i C porastao na 18,9%. Iako su krediti u kunama u podjednakoj mjeri plasirani trgovačkim društvima i stanovništvu, veći utjecaj na rast i visinu tog pokazatelja i dalje imaju krediti trgovačkim društvima, i to najviše krediti za obrtna sredstva i krediti za investicije. Visinom udjela skupina B i C slijedili su krediti u švicarskim francima (18,4%), kod kojih je u odnosu na 2013. taj udio porastao najviše (2,2 postotna boda). Za razliku od prethodnih godina u kojima su generator pogoršavanja kvalitete ukupnih kredita u švicarskim francima bili stambeni krediti, u 2014. njihov rast bio je posljedica slabljenja kvalitete drugih vrsta kredita stanovništvu vezanih uz švicarski franak. Najveći utjecaj na tu promjenu imalo je višestruko povećanje investicijskih kredita i kredita za građevinarstvo stanovništvu odobrenih u kunama uz valutnu klauzulu u švicarskim francima, iako su na kraju 2014. ti oblici kreditiranja imali mali udio, u visini od 2,4% ukupnih kredita stanovništvu. Ukupni krediti rizičnih skupina B i C u eurima na kraju 2014. dosegli su 15,7%, što je i dalje najniži udio kredita skupina B i C. Utjecaj na bolju kvalitetu tih kredita ima stanovništvo, s udjelom skupina B i C u ukupnim kreditima u toj valuti od 10,7%. Kod trgovačkih društava udio kredita skupina B i C u ukupnim kreditima u eurima iznosio je 28,3%.

⁴¹ Smatra se da postoji neusklađenost devizne pozicije dužnika kreditne institucije ako njegovi očekivani devizni priljevi pokrivaju manje od 80% njegovih obveza u stranoj valuti i obveza s ugovorenom valutnom klauzulom, koje ima prema kreditnoj instituciji i drugim vjerovnicima.

3.1.4. Likvidnosni rizik

Izvori financiranja

Ukupni izvori financiranja banaka⁴² iznosili su na kraju 2014. godine 327,2 mlrd. kuna, što je pad u odnosu na kraj 2013. za 0,5% (Tablica 3.8.). Taj je pad gotovo u cjelini bio posljedica promjene tečaja kune, osobito prema euru i švicarskom franku, pa su se, izuzmu li se ti utjecaji, ukupni izvori smanjili za samo 0,1%. Vrlo blage promjene na ukupnim izvorima bile su odraz, kao i prethodne godine, suprotnih kretanja njegovih sastavnica. Porast domaćih izvora ostvaren tijekom 2014. (za 5,5 mlrd. kuna ili 2,1%) bio je nominalno i relativno na razini prethodne godine pa je osjetno pojačana dinamika smanjenja inozemnih izvora (za 7,3 mlrd. kuna ili 10,6%) bila odgovorna za pad ukupnih izvora banaka.

Tablica 3.8. Struktura izvora financiranja banaka
na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

	2012.		2013.			2014.		
	Iznos	Udio	Iznos	Udio	Promjena	Iznos	Udio	Promjena
Depoziti	275.844,0	84,1	282.805,6	85,9	2,5	286.075,7	87,4	1,2
Kredit	47.402,1	14,4	41.483,1	12,6	-12,5	36.498,1	11,2	-12,0
Izdani dužnički vrijednosni papiri	300,0	0,1	299,9	0,1	0,0	299,9	0,1	0,0
Izdani podređeni i hibridni instrumenti	4.634,0	1,4	4.459,3	1,4	-3,8	4.369,4	1,3	-2,0
Ukupni izvori financiranja	328.180,1	100,0	329.048,0	100,0	0,3	327.243,2	100,0	-0,5
<i>Izvori od većinskoga stranog vlasnika</i>	<i>55.808,3</i>	<i>17,0</i>	<i>51.514,6</i>	<i>15,7</i>	<i>-7,7</i>	<i>41.849,3</i>	<i>12,8</i>	<i>-18,8</i>

Izvor: HNB

Smanjenje inozemnih izvora iznova se odnosilo na većinske strane vlasnike, čiji su izvori bili manji za čak 9,7 mlrd. kuna ili 18,8%, dok su ostali nerezidenti povećali svoje izvore (13,3%). Time se udio izvora primljenih od većinskih stranih vlasnika smanjio za daljnjih 2,9 postotnih bodova, odnosno na 12,8% svih izvora banaka. Banke su u uvjetima visoke likvidnosti sustava, umjerenog porasta domaćih depozita i pada ukupne kreditne aktivnosti iznova pojačale intenzitet razduživanja prema svojim ino vlasnicima pa je stopa smanjenja više nego dvostruko snažnija nego u prethodnoj godini.

Promatrano po vrstama instrumenata, za pad izvora u 2014. bili su zaslužni primljeni krediti smanjenjem za gotovo 5,0 mlrd. kuna (12,0%). Nasuprot tome, nastavio se porast primljenih depozita (za 3,3 mlrd. kuna ili 1,2%), uz daljnje slabljenje dinamike tog rasta. Nastavilo se smanjivanje dužničkih instrumenata s odlikama kapitala, djelomice i pretvaranjem u dionički kapital, a izdani dužnički instrumenti (isključivo obveznice) ostali su nepromijenjeni.

Tablica 3.9. Sektorska struktura primljenih kredita banaka
na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

	2012.		2013.			2014.		
	Iznos	Udio	Iznos	Udio	Promjena	Iznos	Udio	Promjena
Kredit od državnih jedinica	6,0	0,0	0,0	0,0	-100,0	0,0	0,0	0,0
Kredit od financijskih institucija	16.802,9	35,4	15.146,0	36,5	-9,9	14.553,8	39,9	-3,9
Kredit od trgovačkih društava	786,5	1,7	317,0	0,8	-59,7	723,1	2,0	128,1
Kredit od stranih financijskih institucija	29.654,6	62,6	25.714,6	62,0	-13,3	21.029,7	57,6	-18,2
Kredit od ostalih nerezidenata	152,1	0,3	305,5	0,7	100,9	191,6	0,5	-37,3
Ukupno primljeni krediti	47.402,1	100,0	41.483,1	100,0	-12,5	36.498,1	100,0	-12,0
<i>Kredit od većinskoga stranog vlasnika</i>	<i>23.846,2</i>	<i>50,3</i>	<i>20.113,3</i>	<i>48,5</i>	<i>-15,7</i>	<i>14.087,0</i>	<i>38,6</i>	<i>-30,0</i>

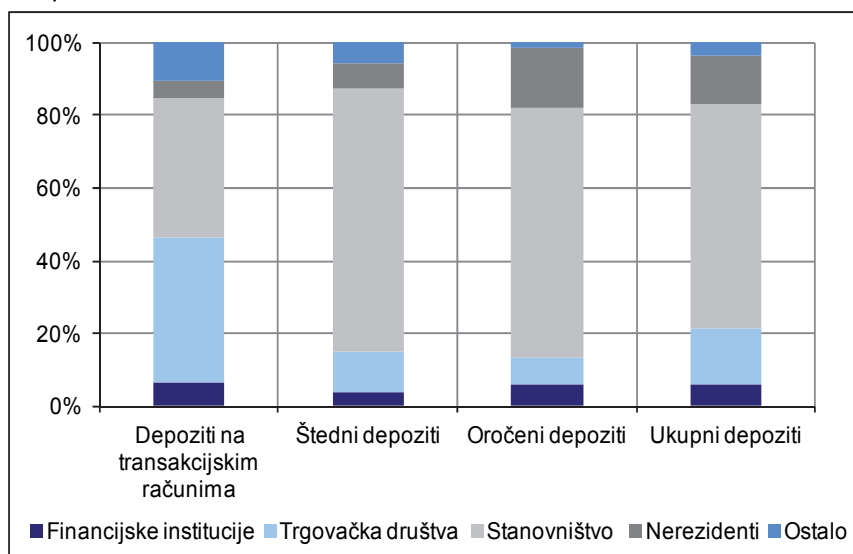
Izvor: HNB

⁴² Izvori financiranja sastoje se od primljenih depozita, primljenih kredita, izdanih dužničkih vrijednosnih papira te izdanih podređenih i hibridnih instrumenata.

U strukturi izvora financiranja banaka udio depozita nastavio je jačati, na 87,4%, što je njihov najviši udio do sada. S obzirom na slabu diversificiranost izvora financiranja banaka navedeni porast udjela depozita odraz je dugogodišnjeg trenda pada primljenih kredita koji je, s iznimkom 2009., neprekinut od 2007. Ključan utjecaj na pad primljenih kredita tijekom 2014. imali su krediti primljeni od većinskoga stranog vlasnika, a potom i od domaćih financijskih institucija. Pad ovog izvora financiranja samo je djelomice ublažen kreditima od ostalih stranih financijskih institucija. Udio instrumenata s odlikama kapitala (hibridni i podređeni instrumenti) blago se smanjio, na 1,3% svih izvora zbog suprotnih promjena njegovih sastavnica. Izdani dužnički vrijednosni papiri zadržali su svoj vrlo malen udio u izvorima, od 0,1%.

3.16. Sektorska struktura primljenih depozita banaka

31. prosinca 2014.

Izvor: HNB

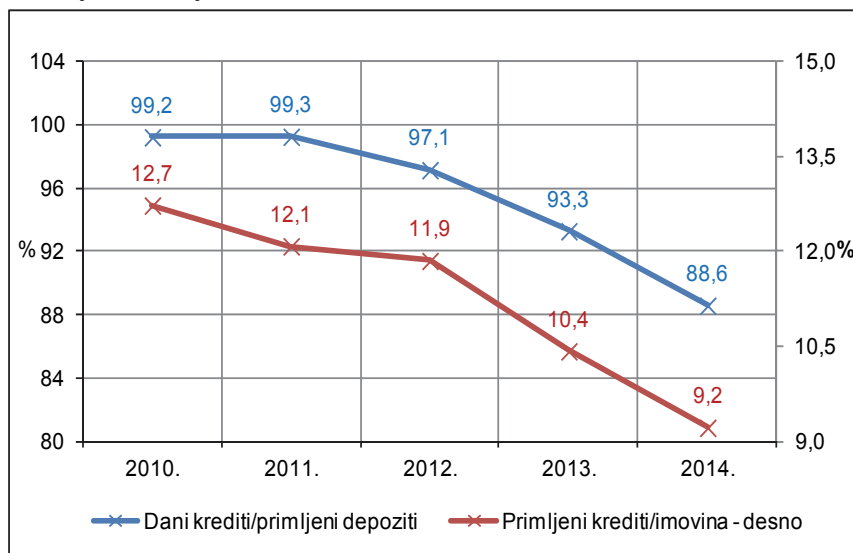
Domaći izvori iznosili su na kraju 2014. godine 265,1 mlrd. kuna, čime je njihov udio u ukupnim izvorima ojačao za dodatni 2,1 postotni bod, odnosno na 81,0%. U skladu s ranije navedenim taj je porast bio primarno odraz slabljenja izvora većinskih stranih vlasnika, a potom porasta domaćih izvora, najviše po osnovi depozita stanovništva i trgovačkih društava. Među domaćim sektorima porast izvora bilježili su i svi ostali sektori, osim financijskih institucija čiji su depoziti i krediti bili manji za oko 1,0 mlrd. kuna ili 3%. Na smanjenje izvora domaćih financijskih institucija najviše su utjecali otvoreni investicijski fondovi smanjenjem oročenih depozita za oko četvrtinu.

Depoziti stanovništva iznosili su na kraju promatranog razdoblja 176,3 mlrd. kuna, što je povećanje za 3,3 mlrd. kuna (1,9%, efektivno 0,6%). Ostvarena stopa porasta tih depozita najniža je zabilježena od 2002. godine. Unatoč tome, zbog slabih kretanja ostalih izvora banaka nastavio se porast udjela depozita stanovništva na 53,9% ukupnih izvora te 61,6% ukupnih depozita, što je njihov najviši udio od 2001. godine. Važnije od ukupnih promjena tih depozita bile su promjene po vrstama. U protekloj je godini, prvi put, zabilježena stagnacija oročenih depozita stanovništva, odnosno efektivno je zabilježen njihov pad od 0,5%. Zaustavljanje rasta štednje stanovništva djelomice je odraz dugogodišnje krize zbog koje dio stanovništva troši ranije uštedeno. Nadalje, očekuje se da će u 2015. uvedeni porez na kamate na štednju⁴³ negativno utjecati na dio štediša i migraciju dijela financijske

⁴³ Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak (NN, br. 143/2014.) između ostalog uveden je porez na kamate na kunsku i deviznu štednju (po viđenju, oročenu ili rentnu) po stopi od 12%. Pritom se ne oporezuju kamate na pozitivno stanje na žiroračunu, tekućem i deviznom računu ako kamata iznosi najviše do 0,5% godišnje. Ne oporezuju se ni primici od kamata ostvarenih ulaganjem u obveznice, kao ni primici po osnovi prinosa na životno osiguranje s obilježjem štednje i prinosa po osnovi dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja.

imovine u druge oblike (dobrovoljni mirovinski fondovi, životna osiguranja, obveznice i sl.). Izvještaju je godinu obilježio snažan nominalni i relativni porast depozita na transakcijskim računima od 7,6 mlrd. kuna (41,5%), koji je uglavnom bio odraz ranije navedene promjene prikazivanja instrumenata. Izravna posljedica te promjene bila je smanjenje štednih depozita stanovništva, pa su ti depoziti na godišnjoj razini za oko četvrtinu manji (4,3 mlrd. kuna).

3.17. Pokazatelji likvidnosti banaka na kraju razdoblja

Izvor: HNB

Depoziti trgovačkih društava povećanjem za 1,9 mlrd. kuna (4,3%) dosegli su 44,8 mlrd. kuna na kraju godine. Unatoč rastu njihova je prosječna razina, kao i udio (15,7% svih depozita), još uvijek osjetno manja u odnosu na godine prije krize. Porast u 2014. ostvaren je povećanjem depozita na transakcijskim računima (12,4%). Istodobno su se štedni te osobito oročeni depoziti trgovačkih društava smanjili, za 0,8% i 6,6%. Povećanje depozita na transakcijskim računima u najvećem je dijelu ostvareno u kunama, što se potom odrazilo na nastavak jačanja udjela kunskih sredstava (na 60,7%) u ukupnim depozitima trgovačkih društava. Cjelokupni godišnji porast depozita trgovačkih društava bio je ostvaren u trećem tromjesečju osobito kod djelatnosti gradnje cesta i autocesta, smještaja i pripreme hrane, prijevoza i skladištenja te trgovine, što se uobičajeno veže uz priljeve od turizma. U ostatku godine depoziti trgovačkih društava bilježili su pad. U odnosu na 2013. ostvarena stopa rasta tih depozita bila je dvostruko slabija.

Strani izvori financiranja činili su 18,9% svih izvora banaka. Na njihovo smanjenje i treću godinu zaredom utječu izvori većinskih stranih vlasnika koji su na kraju godine iznosili 41,8 mlrd. kuna. Razduživanje prema inozemnim bankama majkama bilo je najsnažnije u 2012. godini (22,1%), potom je zamjetno ublaženo u 2013. (7,7%), da bi tijekom 2014. bilo intenzivirano pa je godišnja stopa smanjenja iznosila 18,8%. U posljednje tri godine kumulativno smanjenje tih izvora iznosilo je ukupno 29,8 mlrd. kuna ili 41,6%, a njihov se udio u ukupnim izvorima smanjio na 12,8%, što je najniža vrijednost tog pokazatelja u posljednjih deset godina⁴⁴. Izuzmu li se posljednje tri godine, u cjelokupnom promatranom razdoblju smanjenje izvora od vlasnika na godišnjoj razini bilo je zabilježeno još samo 2007., ali tada je znatan iznos sredstava od banaka majki bio iskorišten za kapitalno jačanje banaka. Za razliku od izvora većinskih stranih vlasnika, izvori ostalih nerezidenata povećali su se za 2,4 mlrd. kuna (13,3%) te su na kraju godine dosegli 20 mlrd. kuna. Navedeni se

⁴⁴ Od 2004. HNB raspolaže podacima o izvorima (kreditima, depozitima, podređenim i hibridnim instrumentima) primljenima od većinskih stranih vlasnika.

porast u podjednakim iznosima zasnivao na povećanju depozita i kredita. Pretežiti dio tog porasta bio je ostvaren od ostalih stranih financijskih institucija. Time se udio ovog izvora u ukupnim izvorima povećao s 5,4% na 6,1%.

U protekloj su godini promjene u ročnoj strukturi depozita bile zamjetne jer je cjelokupan depozitni porast ostvaren povećanjem depozita na transakcijskim računima za čak 13,3 mlrd. kuna (24,5%), dok su se preostale vrste depozita smanjile, štedni za 3,7 mlrd. kuna (17,1%) te oročeni depoziti za 6,3 mlrd. kuna (3,0%). Za četvrtinu viši depoziti na transakcijskim računima bili su odraz povećanja u svim sektorima, a visinom nominalnog utjecaja izdvajali su se sektor stanovništva, potom domaća trgovačka društva i nerezidenti. Snažan porast depozita na transakcijskim računima stanovništva (od 41,5%) najviše je odraz ranije opisanih promjena u prikazivanju deviznih transakcijskih računa građana. To je potom imalo ključan negativan utjecaj na kretanja ukupnih štednih depozita. Pad oročenih depozita rezultat je smanjenja kod svih sektora, a visinom utjecaja izdvajaju se oročeni depoziti nerezidenata. Ti su depoziti bili manji za gotovo 4,0 mlrd. kuna (10,8%), što se većinom odnosilo na povrat depozita većinskim stranim vlasnicima. Istodobno je na depozitima na transakcijskim računima nerezidenata zabilježen porast od 1,3 mlrd. kuna ili 68,0%, što se uglavnom odnosilo na depozite ostalih stranih financijskih institucija. Slijedom navedenog udio depozita na transakcijskim računima u ukupnim depozitima povećao se za 4,4 postotna boda, pa je na kraju 2014. iznosio 23,6%, dok se udio oročenih depozita smanjio na 70,1%, a štednih na preostalih 6,3%.

Sredstva na transakcijskim računima uobičajeno su većinom kunska, no u odnosu na 2013. zamjetan je bio porast udjela deviznih sredstava na tim računima, sa 17,1% na 26,3%, smanjivši time kunska sredstva s 82,9% na 73,7%. To je pretežno bio utjecaj promjene u prikazivanju deviznih transakcijskih računa u sektoru stanovništva. Na razini ukupnih depozita valutne promjene bile su relativno blage, porast udjela kunskih depozita, s 33,1% na 33,5% uz razmjerno smanjenje udjela deviznih depozita (depoziti u stranim valutama i kunski depoziti s valutnom klauzulom), na 66,5%. Najveći dio deviznih depozita i nadalje su činili eurski depoziti (86,4%), potom depoziti u švicarskim francima (4,9%) te depoziti u američkim dolarima (7,2%). Depoziti u svim preostalim valutama i dalje su slabo izraženi i zajedno čine samo 1,3% svih deviznih depozita. Nominalni porast deviznih depozita od 0,6% uglavnom je bio posljedica promjena tečaja kune, posebice prema euru i švicarskom franku, pa su bez tih utjecaja devizni depoziti ubilježili realno smanjenje od 0,7%.

Nastavio se trend opadanja omjera danih kredita i primljenih depozita, pa je on na kraju 2014. iznosio 88,6% (Slika 3.17.). Pad vrijednosti ovog pokazatelja odraz je oslabljene kreditne aktivnosti banaka koja traje već nekoliko godina. Između ostalog, na neto kredite u posljednje tri godine snažno je utjecao čitav niz činitelja (regulatorne i metodološke promjene, a potom i provođenje provjere kvalitete imovine prema preporukama EBA-e i ESB-a), što otežava usporedivost ovog pokazatelja s ranijim razdobljima. Zbog istodobnih promjena na aktivnoj i pasivnoj strani bilance, provedene prodaje potraživanja i izlasci banaka iz sustava relativno su blago utjecali na vrijednosti ovog pokazatelja. Nadalje, razduživanje banaka prema većinskim stranim vlasnicima ponajprije se odnosilo na smanjivanje obveza po primljenim kreditima, dok su smanjenja po osnovi depozita iz tih izvora uglavnom nadomještena porastom domaćih depozita. Zbog toga je između promatranih pokazatelja likvidnosti iznova bilo relativno snažnije smanjenje udjela primljenih kredita u ukupnoj imovini, na 9,2%, što je njegova do sada najniža vrijednost.

Ročna usklađenost imovine i obveza banaka

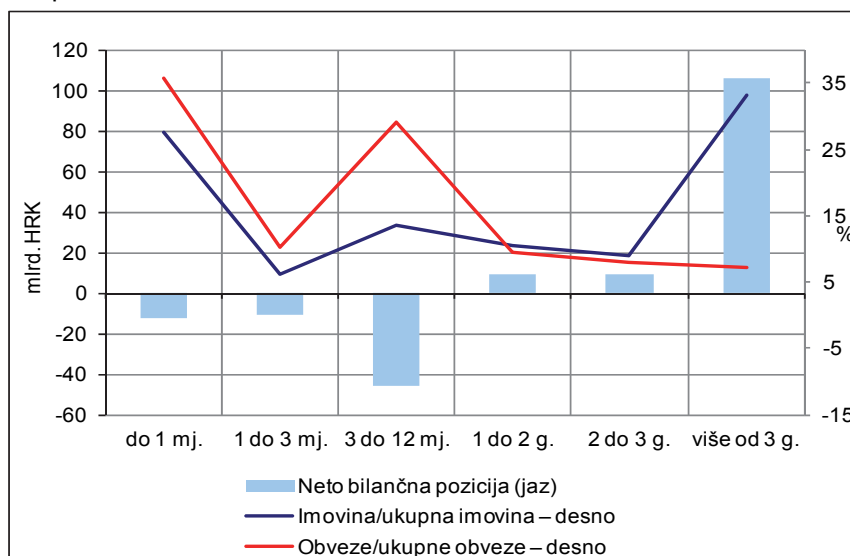
Nakon zamjetnog povećanja u 2013. neusklađenost kratkoročne imovine i kratkoročnih obveza banaka blago se smanjila. Kratkoročni kumulativni jaz⁴⁵, koji je tradicionalno negativan, na kraju

⁴⁵ Usklađenost strukture imovine i obveza iskazuje se po preostalom roku do dospijeca, odnosno po vremenskim razredima i na neto načelu, korigirana za procijenjenu sposobnost svakog dužnika ili obveznika plaćanja da stvarno izvrši plaćanje u ugovorenoj visini i prema ugovorenom roku. Vremenskih razreda ima ukupno 13, počevši od razreda *do 15 dana*

2014. iznosio je –68,8 mlrd. kuna. Unatoč tome, u najkraćem vremenskom razredu, *do 15 dana*, i dalje je prisutno snažno povećanje jaza s –11,9 mlrd. kuna na –20,3 mlrd. kuna. Rast neusklađenosti u tom razredu odraz je snažnog porasta obveza po transakcijskim računima (za 24,5%), što je na kraju povećalo iznos obveza tog roka za gotovo 8 mlrd. kuna ili 7,9%. Istodobno se imovina tog roka blago smanjila (za 0,6%), najviše pod utjecajem smanjenja kredita. Svi preostali vremenski razredi kratkoročnoga preostalog dospjeća zabilježili su smanjenje neusklađenosti, uglavnom kao posljedica pada obveza (oročenih depozita i primljenih kredita), zbog čega se naposljetku negativni kratkoročni kumulativni jaz blago smanjio.

Snažno smanjenje kratkoročnih obveza uz osjetno blaže smanjenje kratkoročne imovine odrazilo se na povećanje njihova omjera za 1 postotni bod, odnosno na 73,1%. Koeficijent likvidnosti⁴⁶ zadržao se na 0,9. Razred najveće neusklađenosti imovine i obveza bio je *više od 6 do 12 mjeseci* u kojem je neusklađenost iznosila –29,6 mlrd. kuna.

3.18. Imovina i obveze banaka prema preostalom roku do dospjeća 31. prosinca 2014.

Izvor: HNB

Minimalni koeficijent likvidnosti⁴⁷

Tijekom cijele 2014. banke su nastavile, na agregatnoj razini, održavati osjetno više vrijednosti minimalnih koeficijenata u kunama i u konvertibilnim valutama u oba propisana razdoblja⁴⁸. Na kraju

pa do razreda *više od 240 mjeseci*. Jaz je neto novčani višak ili manjak u svakom pojedinom vremenskom razredu. Kratkoročni kumulativni jaz jest zbroj neto novčanih viškova ili manjkova u svim vremenskim razredima do 12 mjeseci.

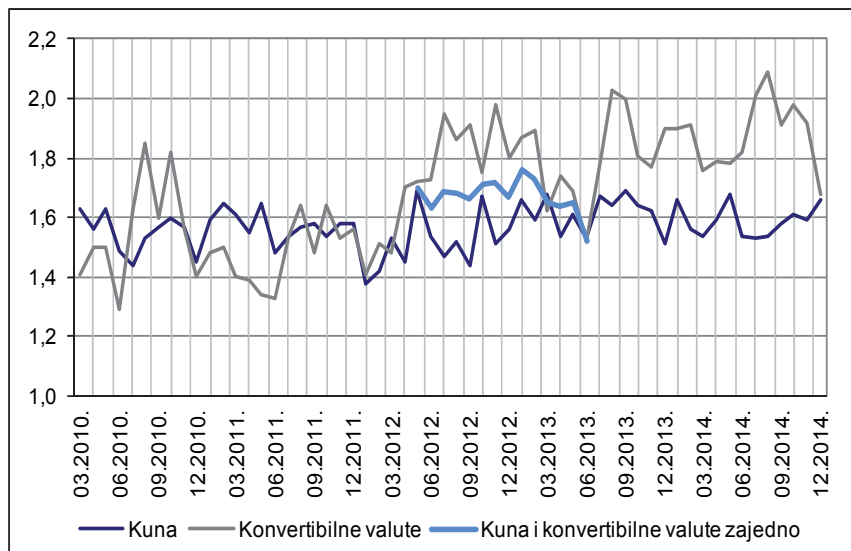
⁴⁶ Odnos ukupne imovine s preostalim rokom do dospjeća do jednog mjeseca i ukupnih obveza s istim preostalim rokom do dospjeća

⁴⁷ Minimalni koeficijent likvidnosti (MKL) računa se kao omjer očekivanih priljeva (uključujući i trenutačno utrživu imovinu) i očekivanih odljeva u stresnim uvjetima za dva zadana razdoblja (do tjedan dana i do mjesec dana), a mora biti veći od jedan ili jednak jedan. MKL se računa za kune, sve konvertibilne valute zajedno te za svaku nekonvertibilnu valutu zasebno (ako je znatna). Iznimno se bankama dopušta da najviše sedam dana unutar izvještajnog razdoblja mogu imati MKL samo u jednoj valuti (u kunama ili u svim konvertibilnim valutama zajedno ili u nekonvertibilnim valutama pojedinačno) za 10% manji od 1 (odnosno 0,9), neovisno o tome radi li se o razdoblju do tjedan ili do mjesec dana. Iznimno je u razdoblju od 1. svibnja 2012. do 30. lipnja 2013. bilo dopušteno održavanje MKL-a na skupnoj osnovi, odnosno MKL-a za kune i sve konvertibilne valute zajedno.

⁴⁸ Za potrebe izračuna minimalnoga koeficijenta likvidnosti priljevi i odljevi prikazuju se prema akutnom kratkoročnom šok-scenariju koji je odredio HNB i koji je zbog različitih zahtjeva i korektivnih faktora osjetno stroži od stvarnih novčanih tokova. Cilj je takvog šok-scenarija utvrditi raspolaže li kreditna institucija likvidnim sredstvima u mjeri dostatnoj da u otežanim uvjetima zadovolji potrebe za likvidnošću unutar zadanog razdoblja.

godine MKL u kunama iznosio je za razdoblje do tjedan dana 2,2, a za razdoblje do mjesec dana 1,7, dok je MKL u konvertibilnim valutama iznosio 2,6 i 1,7. Tijekom godine zadržana su snažnija odstupanja od prosječnih vrijednosti koeficijenata za konvertibilne valute, pri čemu su njihove vrijednosti bile na zamjetno višoj razini nego prethodne godine. To je i dalje ponajprije odraz smanjenih tokova po izvedenim financijskim instrumentima, a potom i po transakcijama s članicama grupe. Promjene koeficijenata za kune i dalje su zamjetno blaže, visinom promjena i tu dominiraju potraživanja/obveze po izvedenim financijskim instrumentima, a potom priljevi po kreditima danim ostalim trgovačkim društvima i fizičkim osobama.

3.19. Minimalni koeficijent likvidnosti za razdoblje do mjesec dana

Napomena: Od 1. svibnja 2012. do 30. lipnja 2013. kreditne institucije zahtjev za održavanje minimalnoga koeficijenta likvidnosti iznimno su ispunjavale na skupnoj osnovi, tj. za kune i sve konvertibilne valute zajedno.
Izvor: HNB

Trenutačno utrživa imovina (TUI)⁴⁹ banaka iznosila je na kraju 2014. godine 68,7 mlrd. kuna, što je porast od 7,3 mlrd. kuna ili 11,8% u odnosu na stanje na kraju 2013. To se potom odrazilo na zamjetno povećanje udjela ove imovine prema ukupnoj imovini banaka, s 15,4% (2013.) na 17,3%. Povećanje visine TUI-ja bilo je odraz povećanja ulaganja banaka u stavke depozita/kredita kod kreditnih institucija i depozite kod HNB-a. Promjene u strukturi trenutačno utržive imovine nisu bile izražene. Depoziti kod HNB-a i dalje su bili najveća stavka TUI-ja, s udjelom od 25,4%, dok se udio depozita/kredita kod kreditnih institucija povećao za 0,9 postotnih bodova, na 24,3%. Banke u vrijednosnim papirima (koji zadovoljavaju uvjete za uvrštenje u ovu kategoriju imovine) drže 42% (2013. godine 42,3%) TUI-ja. U odnosu na kraj prošle godine zamjetan je porast udjela vrijednosnih papira raspoređenih u portfelj raspoloživ za prodaju, sa 16,0% na 19,0% na teret udjela trezorskih zapisa MF-a (pad za 2 postotna boda, na 18,6%) i vrijednosnih papira raspoređenih u portfelj za trgovanje (pad za 1,7 postotnih bodova, na 1,6%). Blago se smanjio udio gotovine s oko 9,0% na 8,1% TUI-ja.

3.1.5. Valutna usklađenost imovine i obveza

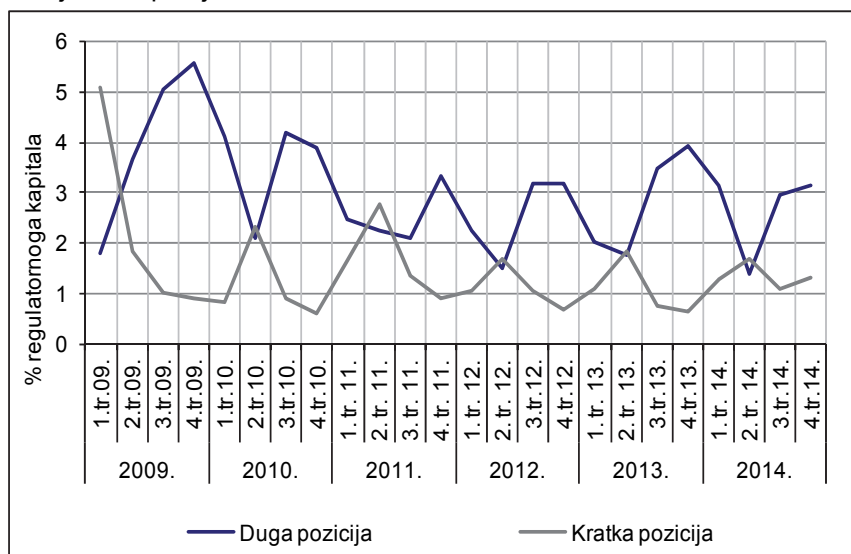
U 2014. udjeli devizne imovine i deviznih obveza blago su se smanjili, ali su i dalje ostali prevladavajući. Tako je devizna imovina činila 61,8% ukupne imovine, a devizne obveze 67,2%

⁴⁹ Ona likvidna imovina koja je kreditnoj instituciji na raspolaganju i koja se može brzo (unutar četiri radna dana) i lako (bez znatnih gubitaka) unovčiti

ukupnih obveza banaka. Glavnina devizne imovine i deviznih obveza banaka tradicionalno se odnosila na tri valute: euro, švicarski franak i američki dolar.

3.20. Devizna pozicija banaka

tromjesečni prosjeci

Izvor: HNB

Tijekom 2014. tečajevi svih najzastupljenijih valuta u bilancama banaka porasli su. Tako je vrijednost eura u odnosu na kunu zabilježila najblaži porast, od 0,3%. Švicarski franak je ojačao za 2,2%, dok je vrijednost američkog dolara porasla za 13,6% u odnosu na kunu.

Devizna se imovina banaka (dio ukupne imovine koji uključuje imovinu u stranim valutama kao i stavke u kunama uz valutnu klauzulu) smanjila za 1,8% (što je realno, uzmu li se u obzir navedena kretanja najprisutnijih valuta, smanjenje od 2,8%). Ona je krajem 2014. iznosila 244,8 mlrd. kuna i bila je za 4,4 mlrd. kuna manja nego krajem 2013. Istodobno, kunske stavke imovine iznosile su 151,1 mlrd. kuna, što čini efektivni porast od 2,4 mlrd. kuna odnosno 1,6%.

Smanjenje devizne imovine u prvom se redu odnosilo na kunsku imovinu indeksiranu valutnom klauzulom, koja je u protekloj godini pretrpjela smanjenje od 6,5% (9,9 mlrd. kuna), a uglavnom je posljedica smanjenja odobrenih kredita. Imovina u stranim valutama porasla je za 5,8%, odnosno 5,5 mlrd. kuna, ponajviše zbog znatnog povećanja depozita kod financijskih institucija u stranim valutama, za 22,6%.

Devizne su se obveze banaka u promatranom razdoblju smanjile nešto sporije od devizne imovine, za 0,8% (što je realno smanjenje od 1,9%). Iznosile su 228,5 mlrd. kuna te su zadržale svoj udio u ukupnim obvezama banaka na istoj razini kao i na kraju 2013. godine (67,2%). Znatno veće smanjenje od 6,7% zabilježile su, jednako kao i na strani devizne imovine banaka, kunske indeksirane obveze, dok su obveze u stranim valutama pale za 0,4%. Smanjenju kunskih indeksiranih obveza u visini od 848,8 mil. kuna uvelike je pridonijelo smanjenje primljenih dugoročnih kredita, za 0,7 mlrd. kuna. Na kretanje obveza u stranim valutama utjecalo je smanjenje štednih i oročenih depozita (za 17,9% odnosno 2,3%) u ukupnom iznosu od 7,1 mlrd. kuna. Istodobno, depoziti u stranim valutama na transakcijskim računima porasli su za 8,5 mlrd. kuna te su na kraju ukupni depoziti u stranim valutama zabilježili blagi porast (od 0,7%). Također, znatan utjecaj imalo je i smanjenje primljenih dugoročnih kredita (za 8,7%) u iznosu od 1,7 mlrd. kuna. Kunski se dio obveza smanjio ponajviše zbog smanjenja primljenih kredita (za 2,8 mlrd. kuna ili 27,9%), i to ponajprije dugoročnih (smanjenje od 2,1 mlrd. kuna).

Prosječna tromjesečna otvorena devizna pozicija svih banaka bila je duga i iznosila je 3,1% prosječnoga regulatornoga kapitala⁵⁰. Prosječnu dugu otvorenu deviznu poziciju imale su velike banke (3,0%) i male banke (6,9%), dok je kod srednjih banaka zabilježena kratka pozicija (2,2%).

3.1.6. Kamatni rizik u knjizi banke

Bez obzira na porast tijekom 2014. godine, izloženost je banaka kamatnom riziku u knjizi banke ostala vrlo niska, što je bila redovita pojava sve od početka primjene regulative o upravljanju kamatnim rizikom, odnosno od 2010. godine.⁵¹ Takvu nisku izloženost banke su ostvarivale zahvaljujući uglavnom uravnoteženim odnosima kamatno osjetljive imovine i obveza u pojedinim vremenskim zonama, dok se pretežiti dio neusklađene kamatno osjetljive imovine i obveza nalazio u zonama s niskim ponderom.

Na kraju prošle godine izloženost je banaka kamatnom riziku iznosila 3,3% regulatornoga kapitala (Tablica 3.10.), što je bilo povećanje u usporedbi sa stanjem krajem 2013. godine kad je iznosila samo 0,1%. Iako se u promatranom razdoblju i regulatorni kapital banaka blago smanjio (za oko pola posto), ipak je u najvećoj mjeri uzrok navedenom porastu omjera bio porast promjene ekonomske vrijednosti knjige banke, za 1,7 mlrd. kuna, s izrazito niskih 0,1 na 1,8 mlrd. kuna.

Na navedenu je promjenu presudan bio utjecaj promjene regulative s početkom 2014., odnosno donošenje izmjena i dopuna Zakona o potrošačkom kreditiranju. Tim je izmjenama kamatna stopa na stambene kredite s valutnom klauzulom u švicarskim francima posredno ograničena na visinu od 3,23%, s tim da se ograničenje prestaje primjenjivati nakon što tečaj deprecira na razinu ispod aprecijacije ugovorenog tečaja od 20%. Na temelju toga je HNB zatražio od banaka da spomenute kredite iskazuju na pozicijama fiksnih kamatnih stopa i prema preostalom roku do dospijea.

Rezultat provedenih izmjena nije bio značajnije vidljiv u samoj visini neto nevagane pozicije, koja je porasla za 0,3 mlrd. kuna (iako je došlo do određenih promjena u strukturi prema vrsti kamatne stope, porastom pozicija u fiksnoj stopi, kao i valutnoj uz rast pozicija u švicarskim francima), ali znatno je porastao iznos ponderirane pozicije (promjene ekonomske vrijednosti knjige banke) odnosno izloženost kamatnom riziku. On je krajem godine iznosio 1,8 mlrd. kuna, a porast mu je donijelo povećanje pozicija u razredima više ročnosti (počevši od razreda s dospijecom od tri do četiri godine, a osobito u razredima s ročnošću duljom od pet godina), koje se ponderiraju višim ponderima.

⁵⁰ Zbog usklađivanja s propisima na razini EU-a, od 30. lipnja 2014. ukinuto je ograničavanje otvorene devizne pozicije banaka na 30% regulatornoga kapitala.

⁵¹ Kamatni rizik u knjizi banke uzrokuju vremenske neusklađenosti dospijea / ponovnog vrednovanja kamatnih stopa pozicija knjige banke. Za potrebe mjerenja utjecaja kamatnog rizika u knjizi banke kreditne su institucije obvezne primijeniti standardni kamatni šok, koji pretpostavlja istodobni pozitivan ili negativan pomak svih kamatonosnih pozicija knjige banke (bez obzira na vrstu kamatne stope i valutu) na referentnoj krivulji prinosa za 200 baznih bodova (2%). Sve kamatno osjetljive stavke knjige banke razvrstane su u 13 vremenskih zona, kojima su pridruženi odgovarajući ponderi izračunati kao umnožak procijenjenoga modificiranog trajanja te zone i pretpostavljenoga kamatnog šoka. Rezultat je procjena promjene ekonomske vrijednosti knjige banke, odnosno procjena sadašnje vrijednosti svih očekivanih neto novčanih tokova mjerena neto ponderiranom pozicijom, a koja ne smije biti veća od 20% regulatornoga kapitala.

Tablica 3.10. Kamatni rizik u knjizi banke

31. prosinca 2014., u milijunima kuna i postocima

Valuta	Vrsta kamatne stope	Neto pozicija (prije ponderiranja)	Neto ponderirana pozicija
HRK	administrativna	-36.562,9	-654,4
	promjenjiva	51.836,3	433,0
	fiksna	7.728,3	470,9
EUR	administrativna	-14.645,8	-291,3
	promjenjiva	112.335,1	389,2
	fiksna	-89.765,4	-628,3
CHF	administrativna	-636,2	-12,3
	promjenjiva	-6.140,1	-26,8
	fiksna	10.518,1	1.868,9
USD	administrativna	-1.260,1	-34,6
	promjenjiva	1.186,4	2,4
	fiksna	-749,3	-2,3
Ostalo	administrativna	-2.812,4	-37,7
	promjenjiva	25,0	-7,6
	fiksna	2.119,6	301,1
Promjena ekonomske vrijednosti knjige banke			1.770,0
Regulatorni kapital			53.178,5
Promjena ekonomske vrijednosti knjige banke kao % regulatornoga kapitala			3,3

Izvor: HNB

U visini neto ponderiranih pozicija promatranih prema vrstama kamatnih stopa, u skladu s navedenim promjenama tijekom 2014. godine, prevladala je pozicija s fiksnom kamatnom stopom, u visini od 2,0 mlrd. kuna (ta je pozicija bila najmanja krajem 2013. godine, u visini od 0,2 mlrd. kuna, tada s negativnim predznakom odnosno s prevladavajućim kamatno osjetljivim obvezama). Pozicija s administrativnom stopom⁵² bila je u visini od -1,0 mlrd. kuna, u porastu od 19,1%, dok se, otprilike istom dinamikom, smanjila pozicija promjenjive kamatne stope, na 0,8 mlrd. kuna.

Isto tako, došlo je do promjene u valutnoj strukturi ponderiranih pozicija, pri čemu je krajem prošle godine dominantnom postala pozicija u švicarskim francima, s visinom od 1,8 mlrd. kuna (a koja je, uz dolarsku, krajem 2013. godine bila najniža). Sličnih su visina bile pozicije u kunama te u ostalim valutama (s po oko 0,2 mlrd. kuna), također s prevladavanjem kamatno osjetljive imovine nad obvezama. Uravnoteženju ukupne neto ponderirane pozicije banaka ponajviše je pridonosila eurska pozicija (s -0,5 mlrd. kuna) te, znatno manje, ona u američkom dolaru (-34,5 mil. kuna).

3.1.7. Adekvatnost kapitala

I nakon uvođenja novoga kapitalnog režima u 2014. (CRR/CRD IV)⁵³ rizici poslovanja ostali su pokriveni na adekvatan način, unatoč njihovoj proširenoj definiciji. To je postignuto zahvaljujući

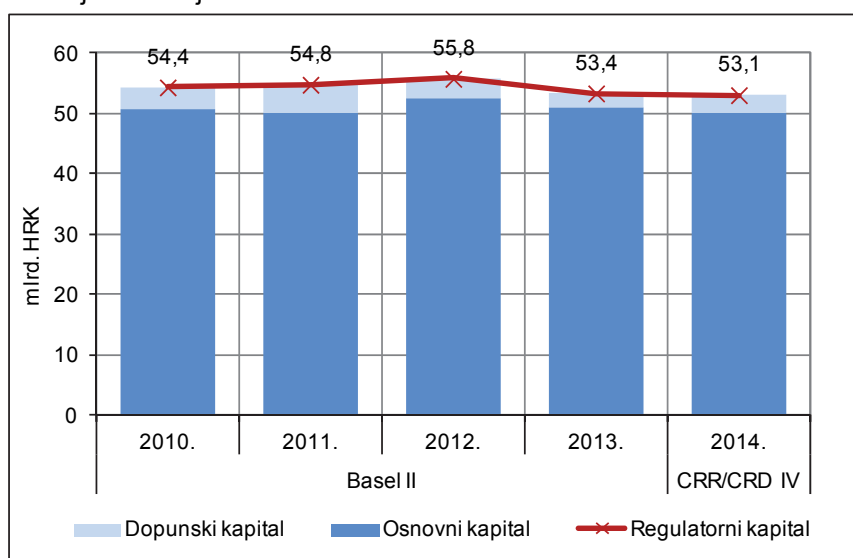
⁵² Administrativne kamatne stope mijenjaju se na temelju odluke uprave banke.

⁵³ Od 1. siječnja 2014. okvir za utvrđivanje kapitala i stopa kapitala kreditnih institucija uređen je Uredbom (EU) br. 575/2013 i Direktivom 2013/36/EU. Nova pravila donijela su nove, strože definicije kapitala i širi obuhvat rizika (primjerice uključivanje kreditnog rizika druge ugovorne strane za OTC derivate), ali i drugačije uređen sustav stopa kapitala. Tako je minimalna stopa ukupnoga kapitala (ranije se koristio termin stopa adekvatnosti jamstvenoga kapitala) smanjena te iznosi 8%

konzervativnom pristupu iz ranijih godina, koji je osigurao visoku razinu i kvalitetu stavki kapitala, te donošenjem mjera o zaštitnim slojevima kapitala. Na kraju 2014. sve su stope kapitala na razini svih banaka bile osjetno više od propisanih minimuma, a samo je jedna banka imala poteškoća u održavanju pojedinih stopa.

Na kraju 2014. stopa redovna osnovnoga kapitala banaka iznosila je 20,3%, jednako kao i stopa osnovnoga kapitala. Stopa ukupnoga (regulatornoga) kapitala iznosila je 21,4% i bila je malo viša negoli na kraju 2013. kada je iznosila 21,0% (Slika 3.22.). U 2014. smanjili su se i brojnik i nazivnik u izračunu stope ukupnoga kapitala, dakle i regulatorni kapital i ukupna izloženost riziku. No smanjenje izloženosti bilo je izrazitije pa je stopa ukupnoga kapitala blago porasla. Gotovo su se sve sastavnice ukupne izloženosti smanjile, a ponajviše izloženost kreditnom riziku, i to zbog slabljenja kreditne aktivnosti banaka.

3.21. Regulatorni kapital banaka na kraju razdoblja

Izvor: HNB

Ukupna izloženost rizicima smanjila se u 2014. godini za 6,0 mlrd. kuna ili 2,4%, na što je najviše utjecalo smanjenje izloženosti kreditnom riziku, kreditnom riziku druge ugovorne strane i razrjeđivačkom riziku te riziku slobodne isporuke (u nastavku teksta: kreditni rizik) za 3,2 mlrd. kuna ili 1,5%. Izloženost tržišnim rizicima bila je manja za 2,2 mlrd. kuna ili 35,2%, a izloženost operativnom riziku za 0,9 mlrd. kuna ili 3,8%. Takva su kretanja ublažena uvođenjem rizika prilagodbe kreditnom vrednovanju (kreditni rizik druge ugovorne strane za OTC derivatne financijske instrumente⁵⁴ i transakcije financiranja vrijednosnih papira) na temelju kojeg su banke prikazale izloženost u iznosu od 354,7 mil. kuna (Tablica 3.11.). No utjecaj je tog rizika bio malen, činio je tek 0,1% ukupne izloženosti rizicima. Do snažnog smanjenja izloženosti tržišnim rizicima došlo je ponajprije pod utjecajem smanjenja izloženosti na osnovi dužničkih instrumenata kojima se trguje (za 34,4%), što se može povezati s promjenama odredaba povezanih s općim pozicijskim rizikom (za zonu 1, kod pristupa koji se temelji na dospijeću, umjesto pondera 0,1% sada se primjenjuje ponder od 0,0%)⁵⁵.

umjesto ranijih 12%. Preostale dvije stope, koje su bile indirektno propisane ograničenjima u strukturi jamstvenoga kapitala, postrožene su – stopa redovna osnovnoga kapitala utvrđena je u visini od 4,5%, a stopa osnovnoga kapitala u visini od 6%.

⁵⁴ OTC derivatnim financijskim instrumentima (engl. *over-the-counter*) posluje se neposredno između ugovornih strana (a ne preko uređenih tržišta).

⁵⁵ Na temelju Rezultata Studije kvantitativnog učinka prijedloga Uredbe i Direktive o kapitalnim zahtjevima, srpanj 2012., www.hnb.hr

U distribuciji ukupne izloženosti po rizicima porastao je jedino udio izloženosti kreditnom riziku, na 88,6% (Slika 3.24.). Veći dio te izloženosti, gotovo 85%, računat je primjenom standardiziranog pristupa (STA pristup), a ostatak se odnosio na pristup zasnovan na internim rejting-sustavima (IRB pristup) kojim se i dalje koristila samo jedna banka.

Tablica 3.11. Regulatorni kapital, izloženost riziku i stope kapitala banaka

31. prosinca 2014., u milijunima kuna i postocima

	Iznos	Udio
REGULATORNI KAPITAL	53.095,6	100,0
OSNOVNI KAPITAL	50.228,0	94,6
Redovni osnovni kapital	50.228,0	94,6
Instrumenti kapitala koji se priznaju kao redovni osnovni kapital	33.508,8	63,1
Zadržana dobit	16.788,5	31,6
Ostalo	-69,4	-0,1
Dodatni osnovni kapital	0,0	0,0
DOPUNSKI KAPITAL	2.867,7	5,4
UKUPAN IZNOS IZLOŽENOSTI RIZIKU	247.747,1	100,0
IZNOSI IZLOŽENOSTI PONDERIRANI RIZIKOM ZA KREDITNI RIZIK, KREDITNI RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE, RAZRJEĐIVAČKI RIZIK TE RIZIK SLOBODNE ISPORUKE	219.507,4	88,6
Standardizirani pristup	186.308,6	75,2
Središnje države i središnje banke	2.835,6	1,1
Trgovačka društva	63.757,9	25,7
Stanovništvo	61.793,2	24,9
Izloženosti sa statusom neispunjavanja obveza	27.107,6	10,9
Ostalo	30.814,4	12,4
Pristup zasnovan na internim rejting-sustavima (IRB pristup)	33.198,8	13,4
POZICIJSKI, VALUTNI I ROBNİ RIZICI	4.068,8	1,6
OPERATIVNI RIZIK	23.816,2	9,6
PRILAGODBA KREDITNOM VREDNOVANJU	354,7	0,1
OSTALO	0,0	-
Stopa redovnoga osnovnog kapitala	20,3	-
Stopa osnovnoga kapitala	20,3	-
Stopa ukupnoga kapitala	21,4	-

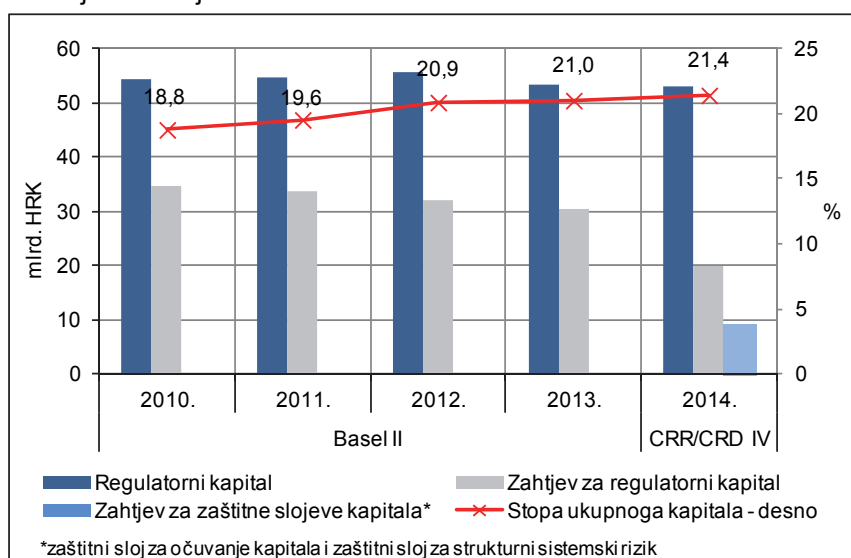
Izvor: HNB

Na smanjenje izloženosti kreditnom riziku (ponderirani iznos) utjecalo je smanjenje iznosa izloženosti koje se ponderiraju, ponajviše zbog slabljenja kreditne aktivnosti, a dodatni utjecaj imalo je i vrlo blago smanjenje prosječnog pondera kreditnog rizika. On se smanjio s 54,0%, koliko je iznosio na kraju 2013., na 53,9% na kraju 2014., zahvaljujući smanjenju prosječnog pondera kod izračuna izloženosti prema STA pristupu (s 55,7% na 54,5%). Kod tog je pristupa porasla primjena pondera 75% i 35%, a smanjila se primjena pondera 100% i 50%.

U rasporedu izloženosti koja se ponderira ponderima kreditnog rizika prema STA pristupu najveću promjenu doživio je iznos izloženosti koje se ponderiraju sa 100% (smanjenje od 26,6 mlrd. kuna ili 18,9%), pri čemu je znatan bio utjecaj seljenja izloženosti na pondere 75%, 35% i 150%. U novom je okviru ponder 75% jedini ponder predviđen za kategoriju stanovništva, čiji su uvjeti ujedno relaksirani (maksimalni iznos izloženosti povećao se na 1 mil. eura, a institucije same utvrđuju postoji li dovoljna razina granularnosti portfelja). Ta je činjenica, zajedno s pojačanim korištenjem povlaštenog pondera 35% za izloženosti osigurane stambenom nekretninom, bila osnovni razlog smanjenja prosječnog pondera kreditnog rizika. Izloženosti koje se ponderiraju sa 75% porasle su za 15,6 mlrd. kuna ili 38,2% na 16,5% ukupne izloženosti koja se ponderira prema STA pristupu.

Izloženosti koje se ponderiraju s 35% snažno su porasle, za 4,6 mlrd. kuna ili 39,3%, s obzirom na to da su pojedine banke tek u 2014. započele s korištenjem tog pondera (postojao je i u prijašnjem režimu). Unatoč snažnom rastu, udio izloženosti osiguranih stambenom nekretninom i dalje je ostao relativno nizak (4,8% ukupne izloženosti koja se ponderira prema STA pristupu). Uz prelasku na ponderu 75% i 35%, dio izloženosti ranije ponderiranih sa 100% preselio se u novouvedenu kategoriju izloženosti sa statusom neispunjavanja obveza (engl. *exposures in default*), a izloženosti raspoređene u tu kategoriju, kod kojih su ispravci vrijednosti manji od 20% neosiguranog dijela izloženosti, ponderiraju se sa 150%. Kategorija izloženosti sa statusom neispunjavanja obveza uvedena je umjesto kategorije dospjela nenaplaćena potraživanja, a obuhvat joj je bitno širi⁵⁶. Na ponderu 150% banke su iskazale 11,6 mlrd. kuna izloženosti ili 3,4% ukupne izloženosti koja se ponderira prema STA pristupu, što je znatno više od 6,4 mlrd. kuna ili 1,8% na kraju 2013.

3.22. Stopa ukupnoga kapitala banaka na kraju razdoblja

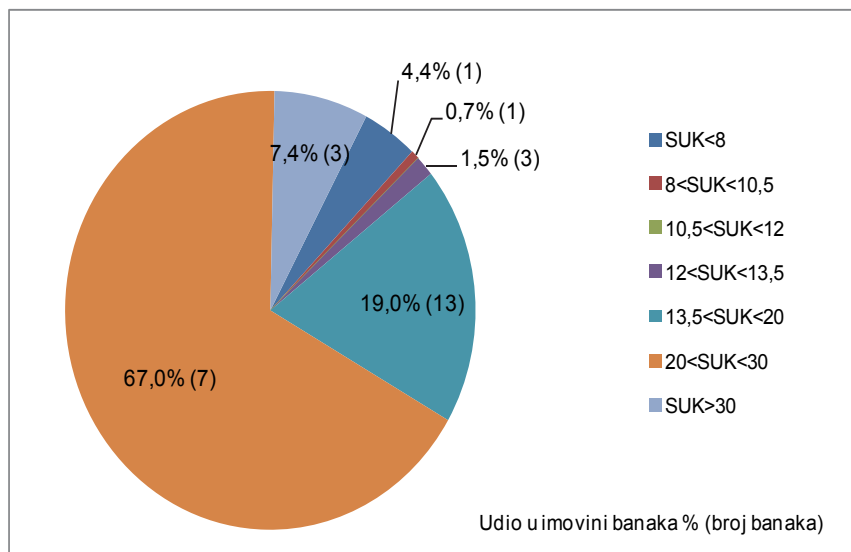
Izvor: HNB

Osjetnu promjenu ostvarile su i izloženosti koje se ponderiraju s 50%, koje su bile niže za 7,8 mlrd. kuna ili čak 67,8%. Krajem 2013. najveći dio stavki na tom ponderu odnosio se na kategoriju javnih državnih tijela (sada se koristi termin subjekti javnog sektora), a zatim i na kategoriju institucija. U novom režimu ponderi za izloženosti raspoređene u te kategorije (u slučaju nepostojanja rejtinga s dospjećem izloženosti dužim od tri mjeseca) ovise o stupnju kreditne kvalitete koji je dodijeljen državi sjedišta. Stoga se može pretpostaviti da je znatan dio tih izloženosti sada ponderiran sa 100%, kao odraz slaboga kreditnog rejtinga domaće države. Pod utjecajem opisanih promjena udio stavki koje se ponderiraju sa 100% osjetno se smanjio, s 40,2% na 33,4% ukupne izloženosti koja se ponderira prema STA pristupu. Tako su postale druga stavka distribucije po ponderima, a primat su preuzele stavke koje se ponderiraju s 0%, čiji je udio u distribuciji izloženosti po ponderima (prema STA pristupu) iznosio 34,2% i u odnosu na kraj 2013. nije se znatnije promijenio.

⁵⁶ Obuhvaća sve izloženosti prema klijentu kojemu barem jedno potraživanje ima status dospjeloga nenaplaćenog potraživanja duže od 90 dana ili se smatra vjerojatnim da dužnik neće u cijelosti podmiriti svoje obveze (ne uzimajući u obzir mogućnost naplate iz kolaterala).

3.23. Distribucija stope ukupnoga kapitala (SUK) banaka

31. prosinca 2014.

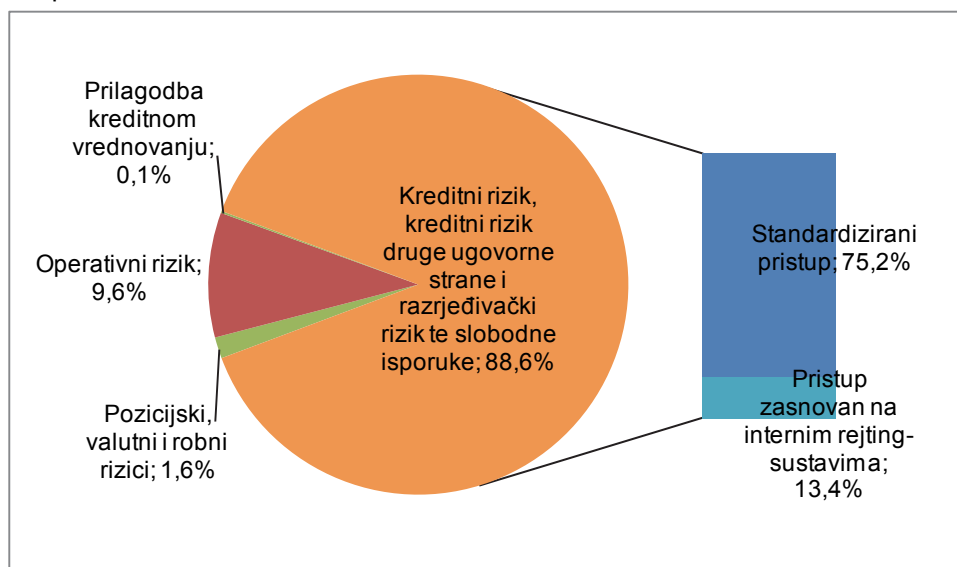
Izvor: HNB

Od ostalih promjena u rasporedu izloženosti po ponderima valja još izdvojiti i utjecaj novouvedenog pondera 250% koji se primjenjuje na ulaganja u subjekte financijskog sektora, a koja su manja od ili jednaka 10% redovnog osnovnog kapitala institucije. Tu su banke rasporedile 1,1 mlrd. kuna izloženosti ili 0,3% ukupne izloženosti koja se ponderira prema STA pristupu.

Promjena regulatornoga kapitala bila je blaga. Smanjio se za 292,5 mil. kuna ili 0,5% (Slika 3.21.), a najveću promjenu činio je rast odbitka od redovnog osnovnog kapitala – ostale nematerijalne imovine. U novom je režimu ta odbitna stavka šire definirana, odnosno proširena je za programsku podršku (softver). Kapitalni zahtjev za regulatornim kapitalom osjetno se smanjio u odnosu na kraj 2013. (Slika 3.22.) zbog smanjenja minimalne stope ukupnoga kapitala s 12% na 8%. No kreditne su institucije na kraju 2014. bile dužne izdvojiti gotovo 9,0 mlrd. kuna zaštitnih slojeva kapitala – 6,2 mlrd. kuna zaštitnog sloja za očuvanje kapitala i 2,7 mlrd. kuna zaštitnog sloja za strukturni sistemski rizik. Cilj je zaštitnog sloja za očuvanje kapitala akumulacija kapitala koja bi kreditnoj instituciji trebala omogućiti nastavak normalnog poslovanja, odnosno održavanje adekvatnosti iznad zakonskog minimuma i nakon što ostvari znatne gubitke zbog financijskih poteškoća. Svrha je zaštitnog sloja za strukturni sistemski rizik spriječiti i smanjiti dugoročne necikličke sistemske ili makrobonitetne rizike, a koji bi mogli imati ozbiljne negativne posljedice za financijski sustav i realno gospodarstvo.

3.24. Struktura ukupne izloženosti banaka riziku

31. prosinca 2014.

Izvor: HNB

Hrvatska poštanska banka imala je na kraju 2014. stopu ukupnoga kapitala nižu od 8% pa su prema njoj bile poduzete supervizorske mjere. No najveći je broj banaka bio dobro kapitaliziran, posebice banke vodeće po visini imovine. Sedam banaka, s udjelom u imovini svih banaka od gotovo 70%, imalo je stope u rasponu od 20% do 30%, a kod triju je banaka ona bila veća od 30% (Slika 3.23.).

3.2. Poslovanje stambenih štedionica

Na kraju 2014. u Republici Hrvatskoj poslovalo je pet stambenih štedionica. U izravnom ili neizravnom stranom vlasništvu bile su četiri stambene štedionice, dok je jedna bila u domaćem vlasništvu. Imovina stambenih štedionica tijekom 2014. blago je porasla, za razliku od imovine banaka koja se smanjila, no njihov udio u ukupnoj imovini kreditnih institucija i dalje je bio nizak i iznosio je tek 1,93%.

3.2.1. Bilanca i izvanbilančne stavke

Imovina stambenih štedionica tijekom 2014. godine porasla je za 206,0 mil. kuna ili 2,7% na iznos od 7,8 mlrd. kuna (Tablica 3.12.). Unatoč ukidanju poticaja na stambenu štednju uplaćenu u 2014. godini (stambenim štedionicama dva puta su tijekom godine doznačena državna poticajna sredstva za prethodno razdoblje), porast imovine na godišnjoj razini najviše je bio zasnovan na rastu štednje stanovništva (za 333,9 mil. kuna ili 5,25%), što je u prvom redu iskorišteno za porast kredita (za 346,8 mil. kuna ili 8,60%). U odnosu na kraj 2013. depoziti dani financijskim institucijama zabilježili su smanjenje (za 88,8 mil. kuna ili 16,98%), uz istodobni porast ulaganja u vrijednosne papire (za 224,7 mil. kuna ili 9,96%).

Tablica 3.12. Struktura imovine stambenih štedionica
na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

	2012.,		2013.			2014.		
	Iznos	Udio	Iznos	Udio	Promjena	Iznos	Udio	Promjena
Gotovina i depoziti kod HNB-a	0,0	0,0	0,0	0,0	92,9	0,0	0,0	-48,1
Gotovina	0,0	0,0	0,0	0,0	92,9	0,0	0,0	-48,1
Depoziti kod HNB-a	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Depoziti kod financijskih institucija	723,1	9,7	522,8	6,9	-27,7	434,1	5,6	-17,0
Trezorski zapisi MF-a i blagajnički zapisi HNB-a	594,1	8,0	435,9	5,8	-26,6	350,8	4,5	-19,5
Vrijednosni papiri	2.056,4	27,6	2.256,5	29,8	9,7	2.481,2	31,9	10,0
Derivatna financijska imovina	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kreditni financijskim institucijama ^a	69,3	0,9	20,8	0,3	-70,0	141,6	1,8	580,6
Kreditni ostalim komitentima ^a	3.698,3	49,6	4.013,8	53,1	8,5	4.239,8	54,6	5,6
Ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Preuzeta imovina	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0
Materijalna imovina (minus amortizacija)	5,3	0,1	3,9	0,1	-27,1	3,0	0,0	-22,1
Kamate, naknade i ostala imovina	363,5	4,9	310,8	4,1	-14,5	120,2	1,5	-61,3
Manje: Posebne rezerve za identificirane gubitke na skupnoj osnovi ^b	54,1	0,7	0,0	0,0	-100,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno imovina	7.456,1	100,0	7.564,7	100,0	1,5	7.770,8	100,0	2,7

^a Od listopada 2013. iznos kredita umanjuje se za iznos naplaćenih naknada (prije iskazivane kao odgođeni prihod u obvezama).

^b Od listopada 2013. posebne rezerve za identificirane gubitke na skupnoj osnovi (za skupinu A) umanjuju iznos financijskih instrumenata na koje se odnose.

Izvor: HNB

Tablica 3.13. Struktura obveza i kapitala stambenih štedionica
na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

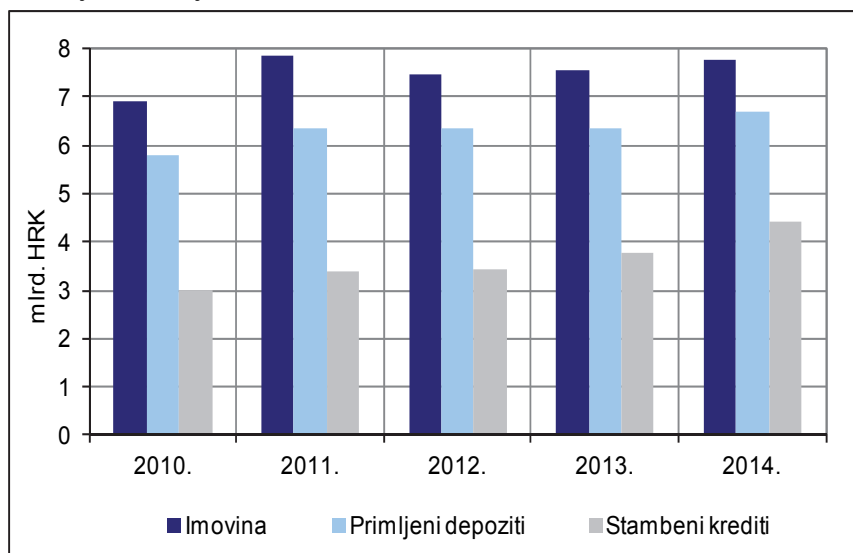
	2012.,		2013.			2014.		
	Iznos	Udio	Iznos	Udio	Promjena	Iznos	Udio	Promjena
Kreditni od financijskih institucija	0,0	0,0	139,6	1,8	-	60,5	0,8	-56,7
Kratkoročni krediti	0,0	0,0	139,6	1,8	-	60,5	0,8	-56,7
Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Depoziti	6.344,9	85,1	6.359,0	84,1	0,2	6.694,3	86,1	5,3
Depoziti na transakcijskim računima	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Štedni depoziti	160,7	2,2	223,8	3,0	39,3	4,7	0,1	-97,9
Oročni depoziti	6.184,2	82,9	6.135,2	81,1	-0,8	6.689,6	86,1	9,0
Ostali krediti	94,3	1,3	95,5	1,3	1,2	95,8	1,2	0,3
Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni krediti	94,3	1,3	95,5	1,3	1,2	95,8	1,2	0,3
Derivatne financijske obveze i ostale financijske obveze kojima se trguje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izdani dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kratkoročni izdani dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni izdani dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izdani podređeni instrumenti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izdani hibridni instrumenti	97,8	1,3	88,4	1,2	-9,6	83,4	1,1	-5,7
Kamate, naknade i ostale obveze ^a	345,4	4,6	278,9	3,7	-19,3	118,7	1,5	-57,4
Ukupno obveze	6.882,4	92,3	6.961,4	92,0	1,1	7.052,7	90,8	1,3
Dionički kapital	487,9	6,5	487,9	6,4	0,0	487,9	6,3	0,0
Dobit (gubitak) tekuće godine	67,5	0,9	29,9	0,4	-55,7	58,8	0,8	96,9
Zadržana dobit (gubitak)	25,1	0,3	91,1	1,2	262,6	120,1	1,5	31,9
Zakonske rezerve	6,7	0,1	8,2	0,1	22,8	9,0	0,1	10,0
Statutarne i ostale kapitalne rezerve	3,6	0,0	3,5	0,0	-1,2	-8,0	-0,1	-
Revalorizacijske rezerve	-17,1	-0,2	-17,2	-0,2	0,7	50,2	0,6	-
Dobit (gubitak) prethodne godine	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno kapital	573,7	7,7	603,4	8,0	5,2	718,1	9,2	19,0
Ukupno obveze i kapital	7.456,1	100,0	7.564,7	100,0	1,5	7.770,8	100,0	2,7

Izvor: HNB

Na porast ukupnih izvora financiranja najviše je utjecao porast oročenih depozita stanovništva, za 553,0 mil. kuna ili 9,02%. Za razliku od prethodne godine kada su primljeni krediti značajnije rasli, u 2014. zabilježen je njihov pad od 78,8 mil. kuna ili 33,52% (većinom kratkoročni primljeni krediti). Uz primljene depozite, koji su činili 86,1% pasive stambenih štedionica, glavnina preostalog udjela odnosila se na kapital koji je porastao za 19,0% te je dosegnuo 718,1 mil. kuna. Pritom se navedeni rast kapitala temeljio na višem iznosu dobiti tekuće godine (za 96,9%), dok je zadržana dobit također rasla, ali nešto slabije (za 31,9%).

Na strani imovine povećali su se stambeni krediti, krediti financijskim institucijama i vrijednosni papiri, a ostale su se stavke imovine smanjile. Porast iznosa vrijednosnih papira posljedica je ulaganja u obveznice RH, čiji je iznos porastom od 10,0% dosegnuo 2,5 mlrd. kuna. Stambeni krediti s 92,4% udjela u ukupnim kreditima i 52,1% udjela u imovini činili su najvažniju stavku imovine te su tijekom 2014. ostvarili stopu rasta od 6,9% odnosno 262,7 mil. kuna. Zbog navedenih promjena ukupni stambeni krediti iznosili su 4,0 mlrd. kuna. Stavke imovine koje su zabilježile najveće smanjenje jesu depoziti kod financijskih institucija (17,0% odnosno 88,8 mil. kuna) i trezorski zapisi (19,5% odnosno 85,2 mil. kuna).

3.25. Imovina, depoziti i stambeni krediti stambenih štedionica na kraju razdoblja

Izvor: HNB

Klasične izvanbilančne stavke stambenih štedionica na kraju promatranog razdoblja iznosile su 33,3 mil. kuna, što je bilo smanjenje od 75,0 mil. kuna odnosno 69,9% u odnosu na prethodnu godinu. Njihov omjer s ukupnom imovinom tradicionalno je vrlo nizak, tek 0,4%, a sastojale su se jedino od okvirnih kredita i obveza financiranja, što uobičajeno čine odobreni, ali nerealizirani stambeni krediti.

3.2.2. Račun dobiti i gubitka

Stambene štedionice su u 2014. ostvarile 71,4 mil. kuna dobiti iz poslovanja (koje će se nastaviti, prije poreza), što je bilo 62,5% više nego prethodne godine (Tablica 3.14.). Osnovni razlog rasta dobiti bio je bolji rezultat od trgovanja dužničkim instrumentima – obveznicama i trezorskim zapisima RH. Sve su stambene štedionice poslovale s dobiti, za razliku od 2013. kada je jedna poslovala s gubitkom, i poboljšale su poslovni rezultat.

Tablica 3.14. Račun dobiti i gubitka stambenih štedionica
u milijunima kuna i postocima

	Iznos		Promjena
	I.-XII. 2013.	I.-XII. 2014.	
POSLOVANJE KOJE ĆE SE NASTAVITI			
Kamatni prihod	337,6	353,8	4,8
Kamatni troškovi	197,8	205,9	4,1
Neto kamatni prihod	139,8	147,9	5,8
Prihod od provizija i naknada	66,9	55,8	-16,6
Troškovi provizija i naknada	9,0	8,8	-1,8
Neto prihod od provizija i naknada	58,0	47,0	-18,9
Prihod od vlasničkih ulaganja	0,0	0,0	0,0
Dobici (gubici)	-5,3	20,0	-
Ostali operativni prihodi	6,3	2,7	-57,1
Ostali operativni troškovi	23,7	25,3	6,8
Neto ostali nekamatni prihod	-22,6	-2,6	-88,6
Ukupno operativni prihod	175,1	192,3	9,8
Opći administrativni troškovi i amortizacija	122,8	116,5	-5,2
Neto prihod iz poslovanja prije rezerviranja za gubitke	52,3	75,8	45,0
Troškovi ispravaka vrijednosti i rezerviranja	8,3	4,4	-47,2
Ostali dobici (gubici)	0,0	0,0	0,0
Dobit (gubitak) iz poslovanja koje će se nastaviti, prije poreza	43,9	71,4	62,5
Porez na dobit od poslovanja koje će se nastaviti	13,9	12,6	-9,7
Dobit (gubitak) iz poslovanja koje će se nastaviti, nakon poreza	30,0	58,8	96,0
POSLOVANJE KOJE SE NEĆE NASTAVITI			
Dobit (gubitak) iz poslovanja koje se neće nastaviti, nakon poreza	-0,1	0,0	-100,0
Dobit (gubitak) tekuće godine	29,9	58,8	96,9
Bilješka:			
<i>Broj stambenih štedionica koje su poslovale s gubitkom, prije poreza</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>-100,0</i>

Izvor: HNB

Uz dobitke od trgovanja domaćim vrijednosnim papirima, u visini od 15,4 mil. kuna (nasuprot 7,3 mil. kuna gubitaka u 2013.), zamjetan pozitivan utjecaj na račun dobiti i gubitka stambenih štedionica imali su i kamatni prihodi, ponajprije kamatni prihodi od stambenih kredita. Porasli su za 18,8 mil. kuna ili 10,0%, kao rezultat zamjetnog porasta stambenoga kreditiranja u 2014. godini (7,0%). Stambene štedionice uspjele su smanjiti opće administrativne troškove i amortizaciju (5,2%) te gotovo prepoloviti troškove ispravaka vrijednosti i rezerviranja (pretežito za gubitke na skupnoj osnovi). Omjer općih troškova poslovanja i operativnog prihoda smanjio se sa 70,2% na 60,6%, a omjer troškova rezerviranja i neto prihoda iz poslovanja s 15,9% na 5,8%.

Negativne učinke na poslovni rezultat imali su znatno manji prihodi od provizija i naknada, za 11,1 mil. kuna ili 16,6%. Na navedeno je utjecao pad prihoda od provizija i naknada za sklopljene ugovore o stambenoj štednji. Istodobno, kamatni troškovi osjetno su porasli (8,2 mil. kuna ili 4,1%), kao posljedica rasta depozita stanovništva u 2014. od 5,3%. Tri su stambene štedionice imale ROAA veći od 1%, a ROAE veći od 8% njih četiri.

3.2.3. Kreditni rizik

U 2014. ukupni plasmani i izvanbilančne obveze stambenih štedionica (stavke izložene kreditnom riziku koje podliježu klasificiranju u rizične skupine) smanjili su se za 4,8%, na iznos od 5,9 mlrd. kuna (Tablica 3.15.). Posljedica je to znatnog smanjenja ulaganja u dužničke vrijednosne papire te djelomično i smanjenja klasičnih izvanbilančnih stavki, dok su krediti, ponajprije stambeni, zabilježili porast. Kvaliteta stambenih kredita bila je vrlo dobra s obzirom na to da ih je na kraju 2014. godine 98,8% bilo klasificirano u rizičnu skupinu A. Zbog dominacije stambenih kredita stanovništvu i njihove izvrsne kvalitete, i kvaliteta ukupne izloženosti bila je vrlo dobra. Rizične skupine B i C činile su samo 1,2% ukupnih plasmana i izvanbilančnih obveza stambenih štedionica.

Tablica 3.15. Klasifikacija plasmana i preuzetih izvanbilančnih obveza stambenih štedionica po rizičnim skupinama

na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

Rizična skupina	2012.		2013.			2014.		
	Iznos	Udio	Iznos	Udio	Promjena	Iznos	Udio	Promjena
A	5.979,0	99,5	6.234,4	99,2	4,3	5.911,4	98,8	-5,2
B	29,7	0,5	48,3	0,8	62,7	67,1	1,1	38,9
C	2,7	0,0	3,8	0,1	42,7	5,4	0,1	41,1
Ukupno	6.011,4	100,0	6.286,5	100,0	4,6	5.983,9	100,0	-4,8

Izvor: HNB

Tablica 3.16. Pokrivenost ukupnih plasmana i preuzetih izvanbilančnih obveza stambenih štedionica ispravicima vrijednosti i rezerviranjima

na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

	2012.	2013.	2014.
Ukupni ispravci vrijednosti plasmana i rezerviranja za preuzete izvanbilančne obveze	61,2	66,7	69,1
Ispravci vrijednosti i rezerviranja	6,7	12,1	17,5
Ispravci vrijednosti i rezerviranja za gubitke na skupnoj osnovi	54,5	54,6	51,5
Ukupni plasmani i preuzete izvanbilančne obveze	6.011,4	6.286,5	5.983,9
Stopa pokrivenosti	1,0	1,1	1,2

Izvor: HNB

Na kraju 2014. stambene štedionice sudjelovale su u stambenom kreditiranju na razini sustava s 4,1 mlrd. kuna odnosno 7,3%. U sektorskoj distribuciji kredita na kredite stambenim štedišama odnosilo se 92,4% bruto kredita, a preostali dio bio je raspodijeljen na sektor financijskih institucija i trgovačkih društava. Dominacija stambenih kredita stanovništvu, odobrenih uz fiksne kamatne stope te pretežito u kunama s valutnom klauzulom u eurima, i dalje povoljno utječe na dobru kvalitetu ukupnih kredita stambenih štedionica. U rizične skupine B i C klasificirani su samo stambeni krediti i njihov udio iznosio je 1,6% u ukupnim kreditima i 1,8% u stambenim kreditima. Prosječna pokrivenost B i C kredita ispravicima vrijednosti nešto se povećala te je iznosila 23,5%.

3.2.4. Adekvatnost kapitala

Na kraju 2014. stopa ukupnoga kapitala stambenih štedionica iznosila je 23,5%, što je bilo osjetno više u odnosu na kraj 2013. kada je iznosila 20,5%. Znatn porast stope dogodio se pod dvojakim utjecajem rasta regulatornoga kapitala i smanjenja izloženosti rizicima, pri čemu je osjetno veći bio utjecaj smanjenja izloženosti, i to isključivo smanjenja izloženosti kreditnom riziku. Na njezino

smanjenje znatan je utjecaj imalo povoljnije ponderiranje kategorije stanovništva u novom kapitalnom režimu. Izloženosti tržišnim rizicima i operativnom riziku porasle su⁵⁷, pri čemu se zamjetljivom stopom rasta (od 35,2%) izdvajala izloženost na temelju dužničkih instrumenata kojima se trguje.

Jednako kao u bankama, regulatorni kapital stambenih štedionica glavninom je bio sačinjen od najkvalitetnijih stavki pa su i preostale dvije stope kapitala bile visoke. Stopa redovnoga osnovnoga kapitala iznosila je 21,2%, jednako kao i stopa osnovnoga kapitala. Sve su stambene štedionice udovoljavale minimalno propisanim stopama kapitala. Radi udovoljavanja odredbama o zaštitnim slojevima kapitala, stambene su štedionice na kraju 2014. bile dužne izdvojiti 104,7 mil. kuna redovnoga osnovnoga kapitala, pri čemu se 75,1 mil. kuna odnosilo na zaštitni sloj za očuvanje kapitala, a 29,6 mil. kuna na zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik.

Na smanjenje izloženosti stambenih štedionica kreditnom riziku najviše je utjecalo smanjenje prosječnog pondera kreditnog rizika, s 36,2%, koliko je iznosio na kraju 2013., na 32,9% na kraju 2014. Stambene štedionice osjetno su povećale korištenje pondera 75%, kao i pondera 35% za izloženosti osigurane stambenom nekretninom, dok se primjena pondera 100% smanjila. Ponder 75% novim je režimom predviđen kao jedini ponder za kategoriju stanovništva, a udio stavki ponderiranih tim ponderom porastao je sa 17,8% na 29,5% ukupne izloženosti koja se ponderira⁵⁸. Osjetno je porastao i udio izloženosti koje se ponderiraju s 35%, s 11,3% na 17,0%, a primat su zadržale najmanje rizične stavke, one koje se ponderiraju s 0%, čiji je udio iznosio čak 48,4% ukupne izloženosti koja se ponderira. Posljedica je to velikog udjela koji u bilancama stambenih štedionica imaju ulaganja u vrijednosne papire domaće središnje države.

3.3. Izvješće o poslovima bonitetne regulative i supervizije

Među zadacima HNB-a uređenima Zakonom o Hrvatskoj narodnoj banci⁵⁹ nalaze se izdavanje i oduzimanje odobrenja i suglasnosti u skladu sa zakonima kojima se uređuje poslovanje kreditnih institucija i kreditnih unija te obavljanje poslova supervizije i nadzora u skladu sa zakonima kojima se uređuje poslovanje kreditnih institucija i kreditnih unija. Osnovni su ciljevi supervizije koju obavlja HNB održavanje povjerenja u hrvatski bankovni sustav te promicanje i očuvanje njegove sigurnosti i stabilnosti. Obavljanje poslova supervizije i nadzora nad kreditnim institucijama i kreditnim unijama uređeno je Zakonom o kreditnim institucijama⁶⁰ i Zakonom o kreditnim unijama⁶¹.

Ističe se da pravila i zahtjevi vezani uz poslovanje kreditnih institucija više nisu ograničeni na hrvatske propise (Zakon o kreditnim institucijama s pripadajućim podzakonskim propisima), nego obuhvaćaju i propise na razini EU-a (ponajprije Uredba (EU) br. 575/2013⁶² s pripadajućim tehničkim standardima, što su propisi koji se izravno primjenjuju u državama članicama EU-a).

Supervizija kreditnih institucija obuhvaća niz koordiniranih aktivnosti usmjerenih na provjeru usklađenosti poslovanja kreditnih institucija (banaka, štednih banaka i stambenih štedionica) s pravilima o upravljanju rizicima, odredbama Zakona o kreditnim institucijama i propisima donesenima na osnovi tog Zakona te drugim relevantnim zakonima i propisima kojima se uređuje obavljanje financijskih djelatnosti, kao i vlastitim pravilima, standardima i pravilima struke. Osim supervizije, HNB obavlja i nadzor nad primjenom Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci, propisa donesenih na temelju tog Zakona te drugih zakona i propisa na osnovi kojih je ovlašten za obavljanje nadzora.

⁵⁷ Stambene štedionice nisu iskazale izloženost riziku prilagodbe kreditnom vrednovanju.

⁵⁸ Sve stambene štedionice iznos izloženosti kreditnom riziku računaju primjenom standardiziranog pristupa.

⁵⁹ NN, br. 75/2008. i 54/2013.

⁶⁰ NN, br. 159/2013.

⁶¹ NN, br. 141/2006., 25/2009. i 90/2011.

⁶² Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (Službeni list EU-a, L 176); takozvana Uredba o kapitalnim zahtjevima (engl. *Capital Requirements Regulation*, CRR)

Superviziju kreditnih institucija HNB obavlja:

1. prikupljanjem i analizom izvješća i informacija, kontinuiranim praćenjem poslovanja kreditnih institucija,
2. neposrednim nadzorom nad poslovanjem kreditnih institucija,
3. nalaganjem supervizorskih mjera s ciljem poduzimanja pravodobnih aktivnosti za poboljšavanje sigurnosti i stabilnosti poslovanja kreditnih institucija te otklanjanje utvrđenih nezakonitosti te
4. izdavanjem mišljenja, odobrenja, suglasnosti i procjenjivanjem kreditne institucije.

Na sličan način HNB obavlja i nadzor poslovanja kreditnih unija.

3.3.1. Novi normativni okvir iz područja poslovanja i nadzora kreditnih institucija

Normativna prilagodba novom pristupu kojim se uređuje poslovanje i nadzor kreditnih institucija poznatim kao CRD IV/CRR započeta je u 2013. godini nakon pristupanja RH Europskoj uniji donošenjem novog Zakona o kreditnim institucijama⁶³ kojim je izvršeno usklađivanje s Direktivom 2013/36/EU⁶⁴ (tzv. CRD IV). Zakon je stupio na snagu 1. siječnja 2014., istodobno s Uredbom (EU) br. 575/2013 (tzv. CRR) koja se izravno primjenjuje na kreditne institucije i investicijska društva. Ova dva propisa te Zakon o Vijeću za financijsku stabilnost⁶⁵ zajedno čine novi osnovni normativni okvir kojim se uređuje cjelokupno poslovanje i nadzor/supervizija kreditnih institucija i na temelju kojega će se određenom dinamikom donositi niz podzakonskih propisa, odluka, standarda i smjernica iz područja bonitetnih zahtjeva za kreditne institucije kao i za provođenje supervizije od strane HNB-a.

Ovom je prilagodbom pristup kojim se uređuje poslovanje i nadzor kreditnih institucija bitno promijenjen budući da su od početka 2014. godine područje poslovanja kreditnih institucija, bonitetni zahtjevi te supervizija paralelno uređeni s dva različita pravna akta, Zakonom o kreditnim institucijama i Uredbom (EU) br. 575/2013.

Zakonom o kreditnim institucijama definirani su uvjeti za osnivanje, poslovanje i prestanak rada kreditnih institucija, supervizija njihova poslovanja, uvjeti pod kojima pravne osobe izvan RH mogu pružati bankovne i/ili financijske usluge u RH, javna objava HNB-a na području bonitetne regulative i supervizije kreditnih institucija te u pojedinim elementima detaljnije provođenje Uredbe (EU) br. 575/2013.

HNB na temelju tog Zakona u sklopu izvršavanja svojih ovlasti donosi podzakonske propise, brine se o ujednačavanju supervizorskih alata i postupaka u njegovoj primjeni, poduzima sve aktivnosti u svrhu usklađivanja sa smjernicama i preporukama koje izdaje EBA i reagira na upozorenja i preporuke koje izdaje Europski odbor za sistemske rizike.

Uredbom (EU) br. 575/2013, čije se odredbe izravno primjenjuju, definirani su jedinstveni bonitetni zahtjevi o regulatornom kapitalu, zahtjevi za velike izloženosti i likvidnosni rizik te zahtjev za javnu objavu kreditnih institucija.

Osim ovih propisa, EBA ima mandat pripreme i dostavljanja Europskoj komisiji propisa kojima se detaljnije uređuje pojedino područje i koji se izravno primjenjuju. Radi se o regulatornim i provedbenim tehničkim standardima⁶⁶ čija je primjena obvezujuća za sve članice EU-a.

Slijedom navedenoga HNB je počevši krajem 2013. i tijekom 2014. pripremio i objavio devet novih odluka kojima je regulatorni okvir usklađen s novim supervizorskim zahtjevima prema kreditnim institucijama. Nadalje, radi usklađenja s novim zakonskim okvirom HNB je četrnaest

⁶³ NN, br. 159/2013.

⁶⁴ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (Službeni list EU-a, L 176); takozvana Direktiva o kapitalnim zahtjevima IV (engl. *Capital Requirements Directive IV*, CRD IV)

⁶⁵ NN, br. 159/2013.

⁶⁶ Engl. *regulatory technical standards*, RTS; *implementing technical standards*, ITS

važehih odluka izmijenio i dopunio, kako bi se uskladile s odredbama Uredbe (EU) br. 575/2013 ili u pojedinim slučajevima dodatno pojasnile pojedine odredbe. Osim ovih akata, HNB je objavio i EBA-ine smjernice koje iznose stajalište o odgovarajućim nadzornim praksama unutar Europskog sustava financijskog nadzora ili o tome kako bi se pravo Unije trebalo primjenjivati u određenom području. Cilj smjernica jest osiguranje ujednačenosti, usporedivosti i konzistentne primjene odredaba Uredbe (EU) br. 575/2013 za pojedino područje i one su prvi korak prema daljnjoj harmonizaciji.

Iz područja likvidnosti donesene su Odluka o upravljanju likvidnosnim rizikom⁶⁷ i nova Odluka o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu kojim se uređuje izvješćivanje o likvidnosti⁶⁸.

Odlukom o upravljanju likvidnosnim rizikom zamijenjena je i usklađena s novim zahtjevima odluka iz istog područja iz 2010. te su propisani minimalni kvalitativni zahtjevi za upravljanje ovim rizikom u kreditnoj instituciji i kvantitativni zahtjevi za potrebe izvješćivanja HNB-a. Odlukom o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu kojim se uređuje izvješćivanje o likvidnosti specifično su propisani razina obvezne pričuve koju kreditne institucije mogu uključiti u izvješća za potrebe izvješćivanja o likvidnosti te rokovi do kojeg su kreditne institucije dužne izvijestiti HNB o određenim proizvodima i uslugama čiji su vjerojatnost i potencijalni obujam likvidnosnih odljeva značajni te iznos stope odljeva za izvanbilančne povezane proizvode s osnove financiranja trgovine.

Iz ovog područja HNB je objavio i Smjernice o depozitima stanovništva koji podliježu različitim odljevima za potrebe izvještavanja o likvidnosti u skladu s Uredbom (EU) br. 575/2013 o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva⁶⁹, čime je provedeno usklađivanje s propisom koji je donijela EBA. Nadalje, objavljene su i Smjernice o objavi o opterećenju i neopterećenju imovini (EBA/GL/2014/03)⁷⁰ prema kojima su kreditne institucije dužne ispuniti određene zahtjeve i javno objaviti podatke o opterećenju i neopterećenju imovini.

Novim Zakonom o kreditnim institucijama uveden je regulatorni instrumentarij zaštitnih slojeva kapitala kao nova supervizorska mjera. Time je HNB i formalno dobio mogućnost utjecaja na iznos kapitala u skladu s procjenom određenih rizika u sustavu. Osim zakonskih odredaba kojima se definiraju vrste zaštitnih slojeva kapitala i okolnosti pod kojima su sve ili određene kreditne institucije dužne održavati iznos kapitala uvećan za ovaj zahtjev, za potpunu primjenu ovih supervizorskih zahtjeva i izvješćivanje iz ovog su područja o njima donesene tri odluke:

1. Odluka o zaštitnim slojevima kapitala i mjerama za očuvanje kapitala⁷¹,
2. Odluka o primjeni zaštitnog sloja za strukturni sistemski rizik⁷² i
3. Odluka o stopi protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala.⁷³

Novim Zakonom o kreditnim institucijama propisana je nova obveza kojom se kreditnim institucijama nalaže izrada plana oporavka za poboljšanje financijskog položaja u slučajevima znatnog pogoršanja. Stoga je donesena Odluka o planovima oporavka kreditnih institucija⁷⁴, kojom se kreditnoj instituciji pobliže propisuje opseg primjene zahtjeva povezan s izradom planova oporavka te sadržaj, način i rokovi dostave HNB-u.

S obzirom na to da je Zakonom o kreditnim institucijama propisana godišnja naknada za superviziju, donesena je Odluka o naknadi za superviziju kreditnih institucija za 2015.,⁷⁵ kojom su propisani iznos, način izračuna i plaćanja naknade za obračunsko razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2015.

⁶⁷ NN, br. 20/2014. i 41A/2014.

⁶⁸ NN, br. 51/2014.

⁶⁹ <http://www.hnb.hr/supervizija/smjernice/h-smjernice-depoziti-stanovnistva-eu-uredba-575-2013.pdf>

⁷⁰ http://www.hnb.hr/propisi/propisi_eu-rh/smjernice/h-smjernice-opterecena-neopterecena-imovina_6-2014.pdf

⁷¹ NN, br. 8/2014. i 61/2014.

⁷² NN, br. 61/2014.

⁷³ NN, br. 9/2015.

⁷⁴ NN, br. 78/2014.

⁷⁵ NN, br. 139/2014.

Odlukom o provedbi Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 680/2014 o utvrđivanju provedbenih tehničkih standarda o nadzornom izvješćivanju institucija u skladu s Uredbom (EU) br. 575/2013⁷⁶ pobliže su uređene obveze kreditnih institucija o dostavljanju podataka za sastavljanje izvješća, vrste izvješća te način i rokovi dostavljanja podataka odnosno izvješća.

Za određene podzakonske akte prilagodba novom regulatornom okviru izvršena je zamjenom postojećih odluka ili njihovom izmjenom. Počevši od kraja 2013. do kraja 2014. jedanaest važećih odluka zamijenjeno je novim odlukama s obzirom na to da je donošenjem novog zakona promijenjena osnova, a u pojedinim odredbama odluke su i izmijenjene radi ujednačavanja izričaja s Uredbom (EU) br. 575/2013, nužnog usklađivanja s novim normativnim rješenjima te poboljšanja pojedinih odredaba. U istom je razdoblju jedna odluka izmijenjena i dopunjena, a dvije su odluke pripremljene i službeno objavljene početkom 2015. godine.

U nastavku se navode odluke redosljedom njihova donošenja:

1. Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o velikim izloženostima kreditnih institucija,⁷⁷
2. Odluka o procjeni primjerenosti predsjednika uprave, člana nadzornog odbora i nositelja ključne funkcije u kreditnoj instituciji,⁷⁸
3. Odluka o postupku procjenjivanja adekvatnosti internoga kapitala kreditne institucije,⁷⁹
4. Odluka o načinu provedbe supervizije kreditnih institucija i izricanju supervizorskih mjera,⁸⁰
5. Odluka o upravljanju kamatnim rizikom u knjizi banke,⁸¹
6. Odluka o supervizorskim izvještajima kreditnih institucija,⁸²
7. Odluka o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu kojim se uređuju ulaganja kreditnih institucija u kvalificirane udjele izvan financijskog sektora i o ograničenju ulaganja kreditnih institucija u materijalnu imovinu,⁸³
8. Odluka o klasifikaciji plasmana i izvanbilančnih obveza kreditnih institucija,⁸⁴
9. Odluka o predstavništvima kreditnih institucija iz trećih zemalja,⁸⁵
10. Odluka o primicima radnika,⁸⁶
11. Odluka o pobližim uvjetima osnivanja, poslovanja, izvješćivanja i prestanka podružnice kreditnih institucija iz treće države u Republici Hrvatskoj,⁸⁷
12. Odluka o kupoprodaji plasmana kreditnih institucija,⁸⁸
13. Odluka o sustavu unutarnjih kontrola⁸⁹ i
14. Odluka o upravljanju rizicima.⁹⁰

Prije donošenja propisa održana su savjetovanja s kreditnim institucijama i ostalom zainteresiranom javnošću. Također, nastavljena je praksa davanja mišljenja i odgovora na upite te konzultiranja s kreditnim institucijama u dijelu za koji HNB kao nadležno tijelo može u sklopu svojih ovlasti zauzeti određeno stajalište.⁹¹ Tijekom 2014. zaprimljeno je ukupno 137 upita s 215 pitanja kreditnih institucija.

⁷⁶ NN, br. 84/2014. i 116/2014.

⁷⁷ NN, br. 160/2013.

⁷⁸ NN, br. 14/2014.

⁷⁹ NN, br. 20/2014.

⁸⁰ NN, br. 23/2014. i 55/2014.

⁸¹ NN, br. 41A/2014. i 47/2014.

⁸² NN, br. 41A/2014. i 127/2014.

⁸³ NN, br. 41A/2014.

⁸⁴ NN, br. 41A/2014.

⁸⁵ NN, br. 47/2014.

⁸⁶ NN, br. 73/2014.

⁸⁷ NN, br. 81/2014.

⁸⁸ NN, br. 127/2014.

⁸⁹ NN, br. 1/2015.

⁹⁰ NN, br. 1/2015.

⁹¹ Uredbe EU-a izravno se primjenjuju u državama članicama te HNB nema ovlasti za tumačenje odredaba iz uredbe, a kreditne institucije i ostale osobe mogu postavljati pitanja Europskom nadzornom tijelu za bankarstvo.

Tijekom 2014. godine objavljena je i Direktiva o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava⁹², čime je postojeći normativni okvir proširen odredbama kojima se uređuje postupanje kreditnih institucija i nadležnih tijela u postupcima sanacije. Stoga je tijekom 2014. godine osnovana radna skupina s ciljem prijenosa navedene direktive u Zakon o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava⁹³ i usporedno u izmjene i dopune Zakona o kreditnim institucijama te Zakona o tržištu kapitala. Osim predstavnika HNB-a, članovi radne skupine bili su i predstavnici Hanfe, DAB-a i MF-a.

3.3.2. Supervizija kreditnih institucija

3.3.2.1. Nadzor kontinuiranim praćenjem poslovanja

Uvodno je istaknuto da se HNB-ov nadzor nad poslovanjem kreditnih institucija obavlja na dva načina: prvo, prikupljanjem i analizom izvješća i informacija te kontinuiranim praćenjem poslovanja; drugo, neposrednim nadziranjem poslovanja.

Prvi oblik nadzora podrazumijeva sustav postupaka i procesa koji se zasniva na kontinuiranom praćenju poslovanja i uočavanju promjena u poslovanju kreditnih institucija. HNB obavlja ovaj nadzor prikupljanjem i analizom izvješća i informacija te analizom dodatnih informacija koje kreditne institucije dostavljaju na zahtjev HNB-a. Cilj ovakvog nadzora jest utvrđivanje profila rizičnosti kreditne institucije⁹⁴, iniciranje neposrednog nadzora, donošenje i praćenje provedbe supervizorskih mjera s ciljem osiguranja i očuvanja stabilnosti kreditne institucije, kao i sustava u cjelini.

Supervizorski resursi u 2014. su godini u znatnom opsegu bili usmjereni na kontinuirano praćenje poslovanja kreditnih institucija putem redovite komunikacije s kreditnom institucijom ili analize posebnih područja poslovanja koja se ocjenjuju rizičnijima za kreditnu instituciju. Osim u redovite nadzorne aktivnosti resursi su bili usmjereni i u izvanredne nadzorne aktivnosti, detaljnije opisane u poglavlju 3.3.2.3.

Tijekom 2014. godine HNB je provodio supervizorski ciklus procjenjivanja kreditnih institucija, što podrazumijeva ocjenjivanje profila rizičnosti kreditne institucije po svim rizicima kojima je kreditna institucija izložena ili bi mogla biti izložena u svojem poslovanju, procjenu adekvatnosti postupka procjenjivanja i održavanja internoga kapitala kreditne institucije⁹⁵, kontinuiranu suradnju temeljenu na dijalogu između supervizora i kreditne institucije te nalaganje supervizorskih mjera radi pravodobnog poduzimanja aktivnosti za osiguranje stabilnosti poslovanja kreditne institucije, poboljšanje sigurnosti poslovanja te otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju kreditnih institucija, kao i praćenje njihova izvršenja.

Tijekom 2014. izrada pisanih bonitetnih analiza poslovanja kreditnih institucija odvijala se u propisanim rokovima te je sastavljeno 49 pisanih bonitetnih analiza poslovanja kreditnih institucija i 23 dodatne informacije o poslovanju kreditnih institucija. Bonitetne analize u 2014. godini i dalje su obuhvaćale pokazatelje uspješnosti poslovanja kreditne institucije, pregled i analizu osnovnih

⁹² Direktiva 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EU, 2012/30/EU i 2013/36/EU te uredaba (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (Službeni list EU-a L 173); takozvana Direktiva o oporavku i sanaciji banaka (engl. *Bank Recovery and Resolution Directive*, BRRD)

⁹³ NN, br. 19/2015.

⁹⁴ Profil rizičnosti jest mjera odnosno procjena svih rizika kojima je ili kojima bi mogla biti izložena kreditna institucija u svojem poslovanju.

⁹⁵ Kreditne su institucije dužne na temelju svojih profila rizičnosti utvrditi značajne rizike kojima su izložene ili bi mogle biti izložene u svojem poslovanju te kvantificirati svoju izloženost tim rizicima (izračunati interne kapitalne zahtjeve). Za pokriće tih zahtjeva kreditne institucije mogu upotrijebiti interno definiranu mjeru raspoloživoga kapitala (interni kapital), uzimajući u obzir profil rizičnosti, sustav upravljanja rizicima i tehnike kojima se koriste za smanjenje rizika. Nadzorom se procjenjuje adekvatnost ovog postupka u kreditnim institucijama.

financijskih i nadzornih izvješća, pregled izvršenja supervizorskih mjera (ako su izdane kreditnoj instituciji), poštovanje zakonskih ograničenja te analizu izloženosti i upravljanja rizicima. Osim analize pojedinačnih kreditnih institucija, analiziraju se i izvješća na konsolidiranoj osnovi, koja obuhvaćaju grupu kreditnih institucija.

U skladu sa supervizorskim ciklusom procjenjivanja kreditnih institucija u 2014. godini provedene su i analize izvještaja kreditnih institucija o postupku procjenjivanja adekvatnosti internoga kapitala. Analiza dostavljenih internih izvješća i samoprocjene kreditnih institucija omogućuje supervizoru procjenu primjerenosti postupaka koje je kreditna institucija propisala i provela s ciljem pravodobne identifikacije, mjerenja, kontrole i upravljanja rizicima te adekvatnosti utvrđenoga internoga potrebnoga kapitala, a sve navedeno, zajedno s ocjenom profila rizičnosti, osnova je za utvrđivanje potrebnoga minimalnoga kapitala kreditne institucije i planiranje idućega supervizorskog ciklusa za pojedinu kreditnu instituciju.

U odnosu na prethodnu godinu novost je obveza HNB-a, nastala donošenjem Odluke o načinu provedbe supervizije kreditnih institucija i izricanju supervizorskih mjera⁹⁶, da sastavlja izvješća o procjeni rizičnosti poslovanja za kreditne institucije. Tijekom 2014. godine izdana su 23 takva izvješća, pri čemu se njih dvanaest odnosi na kreditne institucije za koje su uspostavljeni prekogranični kolegiji supervizora⁹⁷ i za koje se donosi zajednička odluka o specifičnim bonitetnim zahtjevima. U slučaju ovih institucija analize se u većini slučajeva temelje na konsolidiranim podacima. Za preostale kreditne institucije nad kojima je proveden neposredni nadzor poslovanja tijekom 2014. godine elementi analize uključeni su u zapisnike o provedenom neposrednom nadzoru poslovanja. Na temelju navedenih izvješća HNB je donio mjere kojima se nalaže održavanje zahtijevane minimalne razine regulatornoga kapitala do sljedeće supervizorske procjene, a u slučajevima u kojima je na to upućivala analiza profila rizičnosti i dodatne mjere za unaprjeđenje poslovanja u kreditnoj instituciji.

Osim toga, HNB je s aspekta nadzora informacijskih sustava u 2014. godini:

1. održao godišnje radne sastanke s predstavnicima svih kreditnih institucija koje imaju znatan utjecaj na sigurnost i stabilnost bankovnog sustava i u kojima informacijska tehnologija ima velik utjecaj na odvijanje redovitog poslovanja,
2. napravio analize svih revizorskih izvješća o obavljenim revizijama informacijskih sustava kreditnih institucija te održao radni sastanak sa svim vanjskim revizorima informacijskih sustava na kojemu su prezentirani rezultati analize,
3. nadzirao i pratio realizaciju nekoliko projekata migracije informacijskih sustava kreditnih institucija koji su uspješno realizirani te
4. aktivno komunicirao s kreditnim institucijama, analizirao i pratio situaciju pri napadima na računala korisnika internetskog bankarstva pravnih i fizičkih osoba u RH, koji su se dogodili u razdoblju od ožujka do lipnja 2014. (kada su nepoznati počinitelji pokušali neovlašteno provesti platne transakcije te otuđiti sredstva s računa klijenata) te je izdao priopćenje u vezi s zlouporabom usluge elektroničkog bankarstva. Treba napomenuti da opseg izravne štete nije ugrozio profitabilnost platnoprometnih proizvoda, a kreditne institucije su nakon inicijalne faze napada na računala korisnika internetskog bankarstva bile razmjerno uspješne u prevenciji odnosno ranoj detekciji neovlaštenih transakcija.

Na osnovi kontinuiranog praćenja kreditnih institucija tijekom 2014. godine izdana su 22 rješenja za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju te za unaprjeđenje upravljanja pojedinim rizicima s ukupno 36 naloženih mjera od kojih se većina odnosila na kapital i poboljšanje

⁹⁶ NN, br. 23/2014. i 55/2014.

⁹⁷ Ako u grupi posluje više kreditnih institucija ili investicijskih društava i ako te institucije posluju u više država u Europskoj uniji, za potrebe provođenja supervizije osniva se kolegij supervizora. Kolegij supervizora jest forum u kojemu sudjeluju nadležna tijela odgovorna za superviziju pojedinih članica grupe. Na kolegiju supervizora pojedina nadležna tijela, između ostaloga, razmjenjuju informacije, dogovaraju plan supervizije i podjelu zadataka te donose zajedničke odluke o primjeni bonitetnih zahtjeva na sve članice grupe.

upravljanja kreditnim rizikom. Osim navedenoga, izdano je 30 rješenja tehničke prirode kojima se kreditnim institucijama dopušta korištenje pojedinih opcija iz Uredbe (EU) br. 575/2013 te dva rješenja vezana uz primjenu internih modela. U 2014. godini izdano je devet opomena za članove uprava triju kreditnih institucija zbog neizvršavanja supervizorskih mjera na način i u rokovima utvrđenima rješenjima HNB-a.

Konačno, u vezi sa supervizijom naprednih pristupa mjerenju rizika i upravljanju rizicima u drugom tromjesečju 2014. provedena je ocjena značajne izmjene naprednog pristupa mjerenju operativnog rizika (AMA) u jednoj banci, shodno kojoj je s konsolidirajućim (engl. *home*) supervizorom usuglašena zajednička odluka u kojoj se ta izmjena odobrava.

3.3.2.2. Neposredni nadzor

HNB provodi neposredni nadzor u skladu s prihvaćenom metodologijom nadzora, a na osnovi plana neposrednih nadzora koji se donosi krajem godine za sljedeću godinu. Plan neposrednih nadzora u 2014. temeljio se na uspostavljenom ciklusu obavljanja redovitih neposrednih nadzora kreditnih institucija, uz odgovarajuće prilagodbe vezane uz dodatne nadzorne aktivnosti (detaljnije opisane u poglavlju 3.3.2.3.), dok se izvanrednim aktivnostima smatrao angažman na poslovima povjerenika i posebne uprave u jednoj banci u stečaju.

Fokus neposrednih nadzora u 2014. godini odnosio se na izvanredne provjere kvalitete imovine kreditnih institucija, u skladu s metodologijama Europskoga nadzornog tijela za bankarstvo, Europske središnje banke odnosno Europske komisije, što je detaljnije opisano u poglavlju 3.3.2.2. Također, u 2014. značajni resursi bili su angažirani u nadzoru jedne banke nad kojom je u prosincu 2014. pokrenut stečajni postupak, a koja je u ukupnoj imovini sustava na dan 30. rujna 2014. sudjelovala s 0,06%.

Sveukupno je tijekom 2014. obavljeno 17 neposrednih nadzora u trajanju od 2431 supervizorskog dana. Nadzori su izvršeni u osam kreditnih institucija čija je imovina obuhvaćala 79,22% imovine bankovnog sustava prema nerevidiranim podacima na dan 31. prosinca 2014. (Tablica 3.17.) Dvanaest neposrednih nadzora provedeno je u području upravljanja rizicima u osam kreditnih institucija, tri neposredna nadzora obavljena su u području nadzora informacijskih sustava (s ciljem procjene stanja informacijskog sustava te rizika koji proizlaze iz korištenja informacijske tehnologije i pridruženih tehnologija u poslovanju kreditne institucije) te dva u području nadzora modeliranja rizika.

Tablica 3.17. Obavljeni neposredni nadzori u 2014.

	Područje nadzora									Imovina obuhvaćena neposrednim nadzorom, na dan 31.12.2014. ^{a)}	Udio imovine obuhvaćene neposrednim nadzorom u ukupnoj imovini grupe ^{b)}
	Kapital	Imovina	Upravljanje	Zarada	Likvidnost	Tržišni rizik	Mjere rješenja	Nadzor informacijskih sustava	Modeliranje rizika		
Banke	2	8	1	1	1	-	-	3	2	319.786.136	80,7%
Stambene štedionice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno kreditne insitucije	2	8	1	1	1	-	-	3	2	319.786.136	79,2%

^{a)} Privremeni nerevidirani podaci

^{b)} Postotak prikazuje udio imovine kreditnih institucija koje su bile obuhvaćene neposrednim nadzorom, a ta je imovina pregledana na osnovi reprezentativnog uzorka izabranog u skladu s najboljom supervizorskom praksom.

Izvor: HNB

Tijekom 2014. prioritet su bili neposredni nadzori kreditnih institucija koje su prema veličini imovine kategorizirane u skupinu velikih, pri čemu je opseg kontrola većinom obuhvaćao kvalitetu imovine, s posebnim naglaskom na upravljanje kreditnim rizikom i izdvajanjem adekvatnih ispravaka vrijednosti i rezerviranja za djelomično nadoknadive i potpuno nenadoknadive plasmane.

Analiza kvalitete imovine i upravljanja kreditnim rizikom prioritetno je obuhvaćala sljedeća područja:

1. neposredni nadzor metodologije i procesa izdvajanja ispravaka vrijednosti i rezervacija prema pravnim osobama,

2. izloženost kreditnom riziku i adekvatnost upravljanja kreditnim rizikom u kategorijama izloženosti velikim trgovačkim društvima, državnim trgovačkim društvima, malim i srednjim poduzetnicima te kategoriji građevinarstva i upravljanja nekretninama (kao i izloženostima koje su s aspekta rizičnosti povezane s nekretninama – engl. *real-estate related*),
3. upravljanje kreditnim rizikom u slučajevima prolongata i reprograma te ocjenu adekvatnosti izdvajanja ispravaka vrijednosti i rezerviranja te
4. analizu vrednovanja preuzete i materijalne imovine u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.

Pri provođenju redovitih neposrednih nadzora postupak utvrđivanja adekvatnosti provedenih ispravaka vrijednosti plasmana, osim uvidom u kreditne spise, obično se nadopunjuje intenzivnim testiranjem metodologije same kreditne institucije po odgovarajućim karakteristikama portfelja. U pravilu se testiranja prilagođavaju internom sustavu raspoređivanja plasmana, a između ostalog obuhvaćaju simulacije maksimalnih gubitaka za klijente i plasmane iz segmenta rizičnih plasmana te plasmane klijentima kod kojih je došlo do pogoršanja financijskih izvještaja, a plasmani nisu osigurani adekvatnim instrumentima osiguranja.

Kao rezultat navedenih aktivnosti neposrednim nadzorom utvrđeni su značajni dodatni ispravci vrijednosti u kreditnom portfelju gotovo kod svih kreditnih institucija koje su bile predmet neposrednog nadzora. Ukupan iznos utvrđenih dodatnih ispravaka vrijednosti i rezerviranja na temelju neposrednih nadzora u 2014. godini iznosio je 1.481.355 tisuća kuna, što čini čak 30,14% ukupnih troškova rezerviranja za identificirane gubitke bankovnog sustava u 2014. godini. Osim toga, na povećanje troškova poslovanja u 2014. godini utjecalo je i umanjenje vrijednosti imovine u ukupnom iznosu od 89.026 tisuća kuna na temelju nalaza neposrednih nadzora.

Na osnovi obavljenih neposrednih nadzora te utvrđenih nezakonitosti, nepravilnosti i slabosti u poslovanju koje su ustanovljene u izdanim zapisnicima, HNB je dao preporuke za poboljšanje poslovnih procesa i informacijskih sustava te naložio mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju, kao i mjere za poboljšanje stanja. Na osnovi izdanih zapisnika izdano je šest rješenja s ukupno 47 nadzornih mjera, među kojima se 40% mjera odnosilo na kreditni rizik, 19% na informacijski sustav, a ostalo na adekvatnost kapitala, tržišni rizik i rizik likvidnosti, upravljanje rizicima te na izvještavanje.

Osim navedenoga, u vezi sa supervizijom naprednih pristupa mjeranju rizika i upravljanju rizicima poduzete su sljedeće aktivnosti:

1. u prvom tromjesečju 2014. dovršena je ocjena primjene pristupa zasnovanoga na internim rejting-sustavima (IRB pristupa) jedne banke za potrebe uvođenja tog pristupa za izračun kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik na konsolidiranoj razini strane matične banke za dio izloženosti prema stanovništvu,
2. u trećem tromjesečju 2014. proveden je neposredni nadzor modela za izračun izloženosti na osnovi valutnih opcija (delte valutnih opcija) te njegove integriranosti u poslovanje banke s derivatnim financijskim instrumentima i
3. u četvrtom tromjesečju 2014. u jednoj banci koja primjenjuje IRB pristup pri izračunu kapitalnih zahtjeva provedena je redovita provjera⁹⁸ usklađenosti s propisanim zahtjevima za dobivanje prethodnog odobrenja za primjenu tog pristupa.

3.3.2.3. Izvanredne nadzorne aktivnosti

Glavnina neposrednih nadzora u 2014. godini bila je posvećena provjeri kvalitete imovine (engl. *Asset Quality Review*; u nastavku teksta: AQR) kreditnih institucija u Republici Hrvatskoj koja je

⁹⁸ U skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama HNB redovito, a najmanje svake tri godine, provjerava usklađenost kreditne institucije s propisanim zahtjevima za dobivanje prethodnog odobrenja za primjenu internih pristupa pri izračunu kapitalnih zahtjeva u skladu s Uredbom (EU) br. 575/2013.

provedena prema preporukama Europskoga nadzornog tijela za bankarstvo⁹⁹ i Europske središnje banke tijekom prvog polugodišta 2014. te sveobuhvatnoj provjeri s ciljem dopune AQR-a (engl. *Portfolio Screening Exercise*; u nastavku teksta: PSE), prema preporuci Europske komisije tijekom drugog polugodišta 2014.

Neposredni nadzori za te se potrebe provode radi postizanja ujednačenog pristupa vrednovanju kreditnog portfelja od strane nadležnih nacionalnih institucija za superviziju, uključujući adekvatnu klasifikaciju rizičnosti i utvrđivanje ispravaka vrijednosti, a s ciljem osiguravanja primjerene razine kapitala za pokriće rizika. U pregledu imovine posebno se naglašava provjera vrijednosti instrumenata osiguranja plasmana i njihova adekvatna procjena, kao bitan element utvrđivanja adekvatnosti formiranih ispravaka vrijednosti plasmana.

Najveći dio supervizorskih dana uloženi u neposredni nadzor odnosi se na provedene nadzore za potrebe AQR-a (1300) te za potrebe PSE-a (591), što ukupno čini 78% svih uloženi supervizorskih dana. Također, od ukupnog iznosa utvrđenih dodatnih ispravaka vrijednosti i rezerviranja na temelju neposrednih nadzora u 2014. godini najveći dio, gotovo 70%, odnosi se na trošak nakon provedenih neposrednih nadzora na temelju AQR-a i PSE-a.

Osim angažmana s aspekta neposrednog nadzora, za potrebe PSE-a angažirani su i drugi supervizorski resursi – prikupljanjem i analizom informacija. Resursi su usmjereni u analizu kvalitete portfelja kredita stanovništva koja je provedena u sklopu PSE-a, kao dijela provedbe preporuke Europske komisije. Analiza kvalitete portfelja kredita stanovništvu provedena je sa stanjem na dan 30. rujna 2014. na uzorku od dvanaest kreditnih institucija, čime je pokriveno 91%, odnosno 111 milijarda kuna ukupnog portfelja kredita stanovništvu. Predmetnu analizu portfelja provelo je dvanaest supervizora tijekom prosinca 2014. godine, na što je na kraju utrošeno 240 supervizorskih dana. Analiza portfelja stanovništva na uzorku banaka pokazala je da u trenutačnoj strukturi prevladavaju tri vrste kredita – stambeni krediti (46,9%), nenamjenski krediti (31,4%) i krediti po kreditnim karticama i prekoračenja po tekućim računima (10%). Utvrđeni dodatni ispravci vrijednosti na pregledanom portfelju iznose zanemarljivih 2,1 milijun kuna. Dio dugovanja po ovim kreditima u međuvremenu se smanjio te su smanjeni potrebni troškovi ispravaka vrijednosti na 1,7 milijuna kuna – od navedenog iznosa 1,6 milijuna kuna tereti trošak ispravaka vrijednosti u 2014., a 78 tisuća kuna tereti trošak ispravaka vrijednosti u 2015. godini. Diversificiranost portfelja s aspekta veličine kredita zadovoljavajuća je jer većina kredita ispunjava uvjete za uvrštenje u tzv. portfelj malih kredita¹⁰⁰. Obujam restrukturiranih kredita stanovništva i njihovo naknadno praćenje i upravljanje njima ocjenjuju se prihvatljivim. Kvaliteta portfelja kredita stanovništvu pokazuje pogoršanje te se udio loših kredita¹⁰¹ u ukupnim kreditima zbog dugotrajne ekonomske krize i rastuće nezaposlenosti povećao s 8,9% u 2011. godini na 11,9% na kraju trećeg tromjesečja 2014. godine. No, u istom razdoblju povećala se i pokrivenost loših kredita stanovništvu ispravcima vrijednosti, i to s 50,9% u 2011. godini na 56,7% na kraju trećeg tromjesečja 2014. godine. Određeni propusti prepoznati su u segmentu upravljanja instrumentima osiguranja te će predmetni segment biti pod pojačanim nadzorom HNB-a u idućoj godini.

Provjere na temelju AQR-a i PSE-a pokazale su da njima utvrđena korekcija kvalitete imovine kreditnih institucija relativno malo utječe na stopu adekvatnosti kapitala obuhvaćenih kreditnih institucija i bankovnog sustava u cjelini. Pregledane banke, kao i bankovni sustav Republike Hrvatske promatran u cjelini, imaju visoku stopu kapitaliziranosti koja kreditnim institucijama pruža odgovarajuću zaštitu od potencijalnih nepredviđenih gubitaka i osigurava im potrebnu otpornost na stres, čak i u slučaju produžene recesije i slaboga makroekonomskog okružja.

⁹⁹ Preporuke o provjeri kvalitete imovine (engl. *Recommendations on Asset Quality Reviews*)

¹⁰⁰ Skup kredita koji se s aspekta rizičnosti ne smatraju značajnima

¹⁰¹ Djelomično nadoknadivi i potpuno nenadoknadivi krediti (kreditni raspoređeni u rizične skupine B i C u skladu s Odlukom o klasifikaciji plasmana i izvanbilančnih obveza kreditnih institucija)

3.3.2.4. Suradnja sa stranim supervizorima

U 2014. godini HNB je nastavio suradnju sa stranim supervizorima, osobito u dijelu donošenja zajedničkih ocjena rizičnosti poslovanja bankovnih grupa i adekvatnosti alociranih iznosa kapitala za članice pojedine grupe, kao i u području supervizije informacijskih sustava.

Na temelju važećih sporazuma o razumijevanju predstavnici HNB-a su tijekom 2014. sudjelovali na četrnaest kolegija supervizora u vezi s nadzorom bankovnih grupa kojima pripadaju domaće kreditne institucije (jedanaest kreditnih institucija).

U sklopu suradnje sa stranim supervizorima HNB je zadužen za izradu supervizorskog izvještaja (engl. *Supervisory Risk Report*), odnosno godišnje procjene profila rizičnosti domaće kreditne institucije koja služi kao element za donošenje konačne ocjene rizičnosti bankovne grupe (engl. *Joint Risk Assessment Decision*) te za donošenje zajedničke odluke o potrebnoj visini kapitala bankovne grupe. U 2014. izrađeno je dvanaest supervizorskih izvještaja za 2013. godinu. Zajednička odluka o adekvatnosti kapitala bankovne grupe usuglašena je za osam kreditnih institucija na razini bankovnih grupa, dok je za preostale četiri postupak još uvijek u tijeku.

Razmjena tromjesečnih biltena s austrijskim supervizorom (engl. *Supervisory Newsletter*) o poslovanju domaćih banaka u većinskom vlasništvu austrijskih banaka nastavila se u 2014. te je izrađeno sedam takvih biltena.

3.3.2.5. Supervizija kreditnih unija

Na dan 31. prosinca 2014. u registar Trgovačkog suda u Republici Hrvatskoj bilo je upisano 26 kreditnih unija, a njihova je imovina, prema izvještajima dostavljenima u HNB, iznosila 708,9 milijuna kuna. U odnosu na kraj 2013. godine broj kreditnih unija ostao je isti, dok se imovina povećala za 49 milijuna kuna. Na dan 31. prosinca 2014. u postupku likvidacije bilo je osam kreditnih unija, a nad dvije se provodi stečajni postupak.

HNB je i u 2014. godini provodio analize tromjesečnih financijskih i nadzornih izvještaja i analize mjesečnih izvještaja o likvidnosti koje su kreditne unije dostavljale u propisanim rokovima. Isto tako su obavljene i analize dodatnih informacija koje su kreditne unije dostavile na zahtjev HNB-a.

Tijekom 2014. godine i nadalje su prisutne aktivnosti u postupanju po prigovorima potrošača, korisnika usluga kreditnih unija, a nastavilo se i s praksom održavanja sastanaka s članovima uprava i nadzornih odbora kreditnih unija.

3.3.2.6. Izdavanje odobrenja i suglasnosti kreditnim institucijama i kreditnim unijama

Na temelju ovlaštenja iz Zakona o HNB-u te u skladu s odredbama Zakona o kreditnim institucijama, Zakona o stambenoj štednji i državnom poticanju stambene štednje i Zakona o kreditnim unijama HNB unutar svojih supervizorskih ovlasti također izdaje različita odobrenja i suglasnosti potrebne za osnivanje, rad i poslovanje kreditnih institucija i kreditnih unija.

Uz pomoć sustava odobrenja i suglasnosti HNB ima nadzor nad nekim odlukama i pravnim poslovima kreditne institucije i prije nego što oni budu sklopljeni ili prije nego što se realiziraju, pa se tako licenciranje kao supervizorsko sredstvo može koristiti dvojako:

kako bi se unaprijed detektirale i spriječile odluke i poslovi koji bi mogli nepovoljno utjecati na buduće poslovanje kreditne institucije i

kako bi se utjecalo na kreditnu instituciju da izvršava naložene supervizorske mjere.

U skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama, Zakonom o stambenoj štednji i državnom poticanju stambene štednje i Zakonom o kreditnim unijama HNB je u 2014. izdao ukupno 238 rješenja o zahtjevima za izdavanje odobrenja i suglasnosti bankama, stambenim štedionicama, štednim bankama i kreditnim unijama i jedno rješenje o ukidanju odobrenja za pružanje financijskih usluga.

Najveći broj rješenja odnosi se na suglasnosti za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora kreditnih institucija (147 suglasnosti i četiri odbijanja zahtjeva za izdavanje suglasnosti) jer su u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama prvi put licencirani svi članovi nadzornih odbora kreditnih institucija. Sljedeća po brojnosti jesu rješenja o zahtjevima za izdavanje prethodne suglasnosti za obavljanje funkcije predsjednika i člana uprave kreditnih institucija (54 suglasnosti i dva odbijanja zahtjeva za izdavanje suglasnosti). Također je izdano šest rješenja o zahtjevima za izdavanje odobrenja kreditnim institucijama za pružanje financijskih usluga (pet odobrenja i jedno odbijanje zahtjeva za izdavanje odobrenja), osam rješenja o izdavanju suglasnosti za stjecanje kvalificiranog udjela u kapitalu kreditnih institucija, dva rješenja o izdavanju odobrenja za pripajanje kreditne institucije / trgovačkog društva kreditnoj instituciji, četiri rješenja o izdavanju prethodne suglasnosti kreditnim institucijama za stjecanje većinskog udjela u drugim društvima / kreditnim institucijama, četiri rješenja o izdavanju odobrenja za izmjene i dopune općih uvjeta poslovanja stambenih štedionica i šest rješenja o izdavanju odobrenja za imenovanje članova uprave kreditnih unija. Jedno rješenje odnosilo se na ukidanje odobrenja za pružanje financijske usluge koju je banka prestala pružati i o tome obavijestila HNB.

3.3.2.7. Ostale aktivnosti

HNB je i tijekom 2014. nastavio suradnju s Hanfom preko zajedničkoga Operativnog odbora za suradnju. Na sastancima Odbora institucije razmjenjuju informacije o aktualnostima u bankovnom sektoru i sektoru koji nadzire Hanfa, rješavaju otvorena pitanja o međusobnoj razmjeni podataka te dogovaraju koordinaciju nadzornih aktivnosti. Tijekom 2014. održana su dva redovita sastanka Odbora, više sastanaka radnih skupina te nekoliko bilateralnih sastanaka na kojima su raspravljana specifična pitanja.

U lipnju 2014. osnovan je Operativni odbor za suradnju s DAB-om. Na sastancima Odbora institucije međusobno razmjenjuju podatke i informacije o subjektima supervizije i nadzora iz svog djelokruga i nadležnosti. Tijekom 2014. održana su dva redovita i dva izvanredna sastanka Odbora te više sastanaka radnih skupina zaduženih za izradu Memoranduma o suradnji.

HNB je tijekom 2014. resurse znatno usmjerio i u sudjelovanje u radnim skupinama u sklopu Europskoga nadzornog tijela za bankarstvo i Europske središnje banke, i to u vezi sa sljedećim područjima:

1. bonitetnom regulativom (kreditni rizik, tržišni rizici, operativni rizik, likvidnosni rizik, regulatorni kapital, sustav upravljanja kreditnom institucijom, napredni pristupi mjerenju rizika, upravljanje krizom),
2. izvješćivanjem, računovodstvom, revizijom i javnom objavom,
3. unaprjeđenjem provođenja nadzora,
4. unaprjeđenjem sigurnosti internetskih i mobilnih plaćanja te supervizijom informacijskih sustava i
5. zaštitom potrošača.

Nadalje, tijekom 2014. HNB je kao član Povjerenstva za izradu Nacrta prijedloga nacionalne strategije kibernetičke sigurnosti (i nositelj radne skupine za područje kibernetičke sigurnosti elektroničkih financijskih usluga) sudjelovao u izradi tog Nacrta.

Također, HNB je u listopadu 2014. u suradnji s Europskim nadzornim tijelom za bankarstvo organizirao dvodnevnu međunarodnu konferenciju o superviziji informacijskih sustava na kojoj su sudjelovali supervizori informacijskih sustava iz dvadeset europskih zemalja.

3.3.3. Izvješćivanje i analiza sustava kreditnih institucija

3.3.3.1. Izvješćivanje kreditnih institucija

Europska je komisija 2014. donijela provedbeni tehnički standard kojim na razini Europske unije uređuje nadzorno izvješćivanje kreditnih institucija i investicijskih društava.¹⁰² Taj tehnički standard obuhvaća financijsko izvješćivanje, izvješćivanje o adekvatnosti kapitala, likvidnosti, omjeru financijske poluge, velikim izloženostima i opterećenju imovini. Standard je objavljen u obliku uredbe, što znači da je u cijelosti obvezujuć i izravno se primjenjuje u svim državama članicama, a njime su uređeni obrasci, način i rokovi izvješćivanja.

S ciljem omogućivanja tehničke podrške ovakvom načinu i opsegu izvješćivanja HNB je donio Odluku o provedbi Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 680/2014 o utvrđivanju provedbenih tehničkih standarda o nadzornom izvješćivanju institucija u skladu s Uredbom (EU) br. 575/2013.¹⁰³ U skladu s tim HNB je napravio aplikativnu pripremu za obradu i zaprimanje tih izvješća kreditnih institucija.

Osim toga, HNB je tijekom 2014. godine nastavio usklađivati izvještajni okvir sa svojim supervizorskim potrebama – donesene su izmjene i dopune Odluke o statističkom i bonitetnom izvješćivanju kao i nova Odluka o supervizorskim izvještajima kreditnih institucija.¹⁰⁴

3.3.3.2. Publikacije i analize

HNB u sklopu svojih redovitih aktivnosti objavljuje godišnje, polugodišnje i tromjesečne informacije kako bi se tržišni sudionici i šira javnost upoznali sa stanjem i trendovima u bankovnom sustavu kao i osnovnim pokazateljima poslovanja pojedinih kreditnih institucija. Osim toga, posebno se pripremaju podaci za sastanke s agencijama za dodjelu kreditnog rejtinga, različitim domaćim i stranim institucijama te se popunjavaju upitnici i pripremaju odgovori na upite različitih zainteresiranih strana, posebice novinara. Osim javno objavljivanih publikacija, izrađuju se i interne analize, redovite i *ad hoc*, za potrebe rukovodstva supervizije, kao i rukovodstva HNB-a.

U 2014. godini od redovitih publikacija izrađen je Bilten o bankama br. 27. za 2013. godinu. Za interne potrebe redovito su se izrađivala mjesečna izvješća o dospjelim nenaplaćenim potraživanjima i tromjesečna izvješća o bankovnom sustavu. Kao i prethodnih godina, kreditnim institucijama redovito su se dostavljala izvješća o dužnicima čiji je dug veći od 5 mil. kuna (mjesečno izvješće) te je izrađen prilog za publikaciju "BSCEE Review"¹⁰⁵, koji se sastoji od kvantitativnih podataka te pisane informacije o stanju u hrvatskom bankovnom sustavu i poslovima supervizije.

Na internetskoj stranici HNB-a redovito se ažurirao popis kreditnih institucija koje posluju u RH.¹⁰⁶ Popis sadržava i institucije koje mogu neposredno pružati uzajamno priznate usluge. Naime, kreditne institucije iz država članica EU-a i država potpisnica Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru mogu uzajamno priznate usluge koje su ovlaštene pružati u matičnoj državi članici privremeno pružati i neposredno na području RH. Osim navedenoga, na internetskoj stranici HNB-a redovito su objavljivani podaci i pokazatelji vezani uz poslovanje kreditnih institucija te uz superviziju kreditnih institucija.

¹⁰² Provedbena uredba Komisije (EU) br. 680/2014 od 16. travnja 2014. o utvrđivanju provedbenih tehničkih standarda o nadzornom izvješćivanju institucija u skladu s Uredbom (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, SL L 191

¹⁰³ NN, br. 84/2014. i 116/2014.

¹⁰⁴ NN, br. 41A/2014. i 127/2014.

¹⁰⁵ Publikaciju izdaje grupa bankovnih supervizora iz Srednje i Istočne Europe (engl. *Banking Supervisors from Central and Eastern Europe*, BSCEE).

¹⁰⁶ Od prosinca 2013. taj je popis dostupan i preko sučelja *Credit Institution Register* na EBA-inim internetskim stranicama.

3.3.4. Zaštita potrošača

S obzirom na gospodarsku situaciju koja posljednjih nekoliko godina utječe na brojne financijske poteškoće i izrazito nezadovoljstvo prisutno kod mnogih klijenata kreditnih institucija, postupanje po prigovorima potrošača – korisnika bankovnih i financijskih usluga i tijekom 2014. zahtijevalo je poseban angažman u sklopu aktivnosti povezanih sa zaštitom potrošača. Uz to je zabilježen i sve veći broj upita potrošača koji pokazuju sve veći interes za informacije o konkretnim ugovornim odnosima kao i općenito interes za prava potrošača osobito u odnosima s kreditnim institucijama.

Nastavljeni su odnosi i komunikacija s raznim medijima i ostalim zainteresiranim stranama koji su se često obraćali HNB-u s konkretnim temama i pitanjima vezanima uz politiku zaštite potrošača i važeći regulatorni okvir.

Kroz praćenje praksi kreditnih institucija u odnosu na potrošače, uvažavajući također i informacije iz zaprimljenih prigovora, razmatrana je mogućnost unaprjeđenja postojećega regulatornog okvira te su izrađeni prijedlozi dopuna regulative koje su ponajprije usmjerene na poboljšanje informiranosti potrošača (kroz Zakon o kreditnim institucijama i Odluku o sadržaju i obliku u kojemu se potrošaču daju informacije prije ugovaranja pojedine bankovne usluge). Također, u 2014. godini na internetskim stranicama HNB-a objavljene su Smjernice za rješavanje pritužbi/prigovora klijenata kreditnih institucija, kreditnih unija, institucija za platni promet i institucija za elektronički novac.

S obzirom na prepoznatu važnost financijske pismenosti, HNB je sudjelovao u izradi Prijedloga nacionalnoga strateškog okvira financijske pismenosti potrošača kojim bi se stvorili preduvjeti za uspostavu sustavnoga i kontinuiranoga financijskog obrazovanja u RH.

Tijekom obilježavanja Svjetskog tjedna novca HNB je ugostio oko 500 učenika srednjih škola koji su imali priliku izlaganjima i razgovorima s djelatnicima HNB-a unaprijediti svoje razumijevanje financijskih proizvoda i financijskih rizika te dobiti informacije o tome što je važno znati da bi se donijela dobra odluka povezana s upravljanjem osobnim financijama.

I u 2014. godini predstavnici HNB-a redovito su sudjelovali u radu Nacionalnog vijeća za zaštitu potrošača, a od 1. svibnja 2014. organizacijska jedinica zadužena za zaštitu potrošača uspostavljena je neovisno o sektoru zaduženom za superviziju kreditnih institucija.

4. Platni promet

4.1. Izmjene i dopune regulative iz područja platnog prometa i deviznog poslovanja

U 2014. donesene su izmjene i dopune Odluke o pravilima rada Nacionalnoga klirinškog sustava (NN, br. 20/2014.) i izmjene i dopune Odluke o pravilima rada Hrvatskog sustava velikih plaćanja (NN, br. 20/2014.), kojima su te odluke usklađene sa Zakonom o kreditnim institucijama. Naime, stupanjem na snagu Zakona o kreditnim institucijama (NN, br. 159/2013), člankom 267. tog Zakona, proširene su posljedice podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka nad kreditnom institucijom. Stoga je trebalo izmijeniti odluke koje definiraju rad Hrvatskog sustava velikih plaćanja (HSVP) i Nacionalnoga klirinškog sustava (NKS) u dijelovima kojima se uređuje postupanje u slučaju iz navedenog članka Zakona o kreditnim institucijama.

4.2. Izdavanje odobrenja za pružanje platnih usluga i za izdavanje elektroničkog novca (licenciranje) te *passporting*

Od 1. siječnja 2011. i početka primjene Zakona o platnom prometu (NN, br. 133/2009. i 136/2012.) i Zakona o elektroničkom novcu (NN, br. 139/2010.) HNB je izdao ukupno šest odobrenja institucijama za elektronički novac i jedno odobrenje instituciji za elektronički novac pod izuzećem.

HNB je u 2014., nakon što je provedena propisana procedura, jednoj instituciji za elektronički novac izdao rješenje za pružanje dodatne platne usluge (koja nije povezana s izdavanjem elektroničkog novca), i to za platnu uslugu izvršenja platnih transakcija putem platnih kartica ili sličnog sredstva u kojem su novčana sredstva pokrivena kreditnom linijom za korisnika platnih usluga.

Doneseno je rješenje kojim je prestalo važiti odobrenje jednoj instituciji za elektronički novac jer je, u skladu sa svojom poslovnom odlukom, odustala od namjere pružanja usluge izdavanja elektroničkog novca. Ujedno je prestalo važiti i odobrenje instituciji za elektronički novac pod izuzećem nakon što je nadležni sud donio odluku o likvidaciji trgovačkog društva, te je navedeno društvo izbrisano iz važećeg registra HNB-a.

Odredbama navedenih zakona propisano je da institucije za platni promet i institucije za elektronički novac iz drugih država članica, tj. država potpisnica Ugovora o Europskome gospodarskom prostoru (EGP), mogu svoje usluge, na temelju odobrenja koje je izdalo nadležno tijelo u matičnoj državi, pružati na cijelom području EGP-a (engl. *passporting*).

HNB je u 2014. godini zaprimio od nadležnih tijela drugih država EGP-a 40 obavijesti za institucije za platni promet i 13 obavijesti za institucije za elektronički novac koje u Republici Hrvatskoj namjeravaju pružati platne usluge i/ili izdavati elektronički novac.

Popis institucija za platni promet i institucija za elektronički novac iz drugih država EGP-a za koje je HNB zaprimio obavijest o namjeri pružanja usluga u Republici Hrvatskoj objavljuje se na internetskim stranicama HNB-a.

4.3. Pritužbe korisnika platnih usluga i imatelja elektroničkog novca

Odredbama Zakona o platnom prometu i Zakona o elektroničkom novcu propisano je da korisnici platnih usluga i druge osobe s pravnim interesom, uključujući udruge potrošača, mogu HNB-u uputiti pritužbu protiv pružatelja platnih usluga ako smatraju da je postupio protivno odredbama navedenih propisa u dijelu kojim se uređuju prava i obveze korisnika platnih usluga.

Informacije o pravima korisnika platnih usluga i pravima imatelja elektroničkog novca te naputak za podnošenje pritužbe objavljeni su na internetskoj stranici HNB-a.

Tijekom 2014. zaprimljeno je i obrađeno 90 upita u vezi s propisima iz područja platnog prometa te 35 pritužba korisnika platnih usluga koje se odnose na postupanje pružatelja platnih usluga.

4.4. Međuinstitucionalna suradnja u području platnog prometa

4.4.1. Nacionalni odbor za platni promet i projekt SEPA u RH

Nacionalni odbor za platni promet, koji čine predstavnici HNB-a, Ministarstva financija, Hrvatske udruge banaka i Udruženje banaka pri Hrvatskoj gospodarskoj komori, održao je u 2014. jednu sjednicu (15. svibnja 2014.).

Nakon što je u 2013. godini prihvaćen prijedlog ustroja i vođenja projekta SEPA u Republici Hrvatskoj (projektom SEPA u RH upravlja Odbor u suradnji s dva radna tijela, i to Hrvatskim odborom za SEPA koordinaciju – HOSK i Hrvatskim SEPA forumom – HSF) na sjednici Odbora u 2014. usvojen je Nacionalni plan migracije na SEPA-u.

Plan migracije sadržava opis postojećih nacionalnih platnih instrumenata i infrastrukture, opis zahtjeva koje postavljaju propisi Europske unije u vezi sa SEPA shemama, infrastrukturom i izvršenjem platnih transakcija u sklopu SEPA-e, organizaciju projekta SEPA u Republici Hrvatskoj te plan aktivnosti i tijek migracije s definiranim rokovima. Planom migracije pripremljen je okvir za prihvaćanje projekta SEPA kod pružatelja platnih usluga, upravitelja platnih sustava i korisnika platnih usluga u Republici Hrvatskoj.

Ovim dokumentom svi dionici projekta SEPA – pružatelji i korisnici platnih usluga, tijela javne vlasti, HNB, udruženja trgovaca i upravitelja platnih sustava i drugi – informirani su o ciljevima u sklopu projekta, kao i o koristima od njegove realizacije u obliku brzih, jeftinijih, pouzdanih i sigurnih platnih usluga u euru, koje se na cijelom području Europske unije pružaju pod jednakim uvjetima upotrebom visokoautomatiziranih platnih instrumenata.

Na istoj sjednici Odbor je odredio Financijsku agenciju (Fina) kao organizaciju (engl. NASO – *National Adherence Support Organisation*, Nacionalni odbor za pristupanje SEPA-i) koja će domaćim bankama pružati potrebnu operativnu i administrativnu podršku u procesu priključivanja SEPA-i.

4.4.2. Vijeće sudionika Nacionalnoga klirinškog sustava

Dana 18. prosinca 2014. održana je godišnja sjednica Vijeća sudionika NKS-a, u čijem radu sudjeluju predstavnici HNB-a, banaka i Fine.

Na sjednici je iznesen detaljan pregled dosadašnjih deset godina rada Vijeća sudionika NKS-a, koji je uvijek pratio sve značajne promjene i prilagodbe sustava NKS-a te događaje u okružju.

4.4.3. Sudjelovanje zaposlenika u radnim skupinama tijela Europske unije (donošenje regulative Europske unije)

Tijekom 2014. predstavnici HNB-a – Sektora platnog prometa sudjelovali su na radnim sastancima u sklopu odbora i radnih skupina Europske središnje banke te u radnim skupinama Vijeća Europske unije i Europske komisije.

U 2014. godini predstavnici Sektora platnog prometa aktivno su sudjelovali u izradi sljedećih propisa:

- Prijedloga Direktive o uslugama platnog prometa na unutarnjem tržištu kojom se dopunjuju direktive 2002/65/EZ, 2013/36/EU i 2009/110/EZ te kojom se ukida Direktiva 2007/64/EZ (PSD2),
- Prijedloga Uredbe o međubankovnim naknadama za platne transakcije na temelju kartica (MIF) i
- Prijedloga Direktive 2014/92/EU o usporedivosti naknada povezanih s računima za plaćanje, prebacivanju računa za plaćanje i pristupu računima za plaćanje s osnovnim uslugama (PAD).

Dana 17. rujna 2014. Direktiva 2014/92/EU o usporedivosti naknada povezanih s računima za plaćanje, prebacivanju računa za plaćanje i pristupu računima za plaćanje s osnovnim uslugama (PAD) stupila je na snagu, a Republika Hrvatska treba je prenijeti u nacionalno zakonodavstvo do 18. rujna 2016.

Donošenje preostalih dvaju propisa u Europskom parlamentu i Vijeću Europske unije očekuje se u 2015.

4.5. Poslovanje s ovlaštenim mjenjačima

Na temelju Zakona o deviznom poslovanju HNB izdaje pravnim osobama i obrtima odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova (ovlašteni mjenjači). Tijekom 2014. izdana su 82 odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova te je u skladu s važećim zakonskim procedurama oduzeto 27 odobrenja.

Ovlašteni mjenjači obvezni su koristiti se zaštićenim računalnim programom za koji je HNB izdao certifikat. Upotreba certificiranih programa uvedena je kako bi se osigurala fiskalna i financijska disciplina i u izravnoj je vezi s provođenjem politike sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. HNB je dosad pravnim osobama i obrtima izdao 37 certifikata za računalne programe za ovlaštene mjenjače.

Prema podacima o prometu ovlaštenih mjenjača s fizičkim osobama, koje prima i obrađuje HNB, ovlašteni su mjenjači u 2014. ostvarili iznos kupnje i prodaje strane gotovine u kunskoj protuvrijednosti od 29,18 mlrd. kuna. Od tog iznosa na otkup strane gotovine i čekova odnosi se 21,50 mlrd. kuna, a na prodaju 7,68 mlrd. kuna. Najveći dio prometa (87,18%) ostvaren je u eurima.

Na dan 31. prosinca 2014. u Republici Hrvatskoj je, na temelju važećih izdanih odobrenja za obavljanje mjenjačkog poslovanja, poslovalo 1308 mjenjača. Prema pravnom su ustroju 63% ovlaštenih mjenjača društva s ograničenom odgovornošću, 27% obrti, 8% dionička društva, a 2% ostale pravne osobe.

4.6. Međubankovni platni sustavi

U radu međubankovnih platnih sustava tijekom 2014. nisu zabilježene situacije koje bi na bilo koji način utjecale na sigurnost rada međubankovnih platnih sustava, kao temeljne infrastrukture platnog prometa u zemlji.

Dostupnost HSVP-a za sudionike u platnom sustavu iznosila je 100%, dok je odstupanje od terminskog plana iznosilo 80 minuta.

Dostupnost NKS-a za sudionike u platnom sustavu iznosila je 100% (ne uključujući redovito tehničko održavanje), dok je odstupanje od terminskog plana iznosilo 580 minuta.

U odnosu na 2013. uočljiv je trend povećavanja broja platnih transakcija i smanjivanja vrijednosti platnih transakcija namirenih u HSVP-u. Kod NKS-a također je vidljiv trend povećavanja broja platnih transakcija i smanjivanja vrijednosti obračunatih platnih transakcija.

4.6.1. Hrvatski sustav velikih plaćanja

U nastavku se navode osnovni podaci o namirenim platnim transakcijama u HSVP-u u 2014. i usporedba ukupnih podataka s prethodnom kalendarskom godinom.

Tablica 4.1. Platne transakcije u HSVP-u u 2014.

Mjesec	HSVP	
	Broj platnih transakcija	Vrijednost platnih transakcija (u mil. kuna)
Siječanj	30.628	171.492
Veljača	28.034	184.463
Ožujak	26.470	154.665
Travanj	24.062	153.770
Svibanj	24.009	157.453
Lipanj	25.544	179.183
Srpanj	27.730	198.741
Kolovoz	22.030	188.791
Rujan	27.501	222.851
Listopad	27.370	197.325
Studeni	23.985	169.102
Prosinac	29.803	208.675
Ukupno	317.166	2.186.512

Izvor: HNB

Tablica 4.2. Pregled namirenih platnih transakcija u HSVP-u

	2013.	2014.
Broj platnih transakcija	302.574	317.166
Vrijednost platnih transakcija (u mil. kuna)	3.086.978	2.186.512
Prosječna vrijednost platnih transakcija (u mil. kuna)	10,20	6,89

Izvor: HNB

Broj platnih transakcija namirenih u HSVP-u povećao se za 4,82% u odnosu na 2013. Tijekom 2014. u HSVP-u ukupno je namireno 317.166 platnih transakcija, a prosječno je dnevno namireno 1269 platnih transakcija.

Ukupna vrijednost platnih transakcija namirenih u HSVP-u smanjila se za 29,17% u odnosu na 2013., zato što su banke prekinule izdvajati prekonoćni depozit kod HNB-a, a na što je utjecalo smanjenje kamatne stope na sredstva položenoga novčanog depozita.

Ukupna vrijednost platnih transakcija namirenih u 2014. u HSVP-u iznosila je 2.186.512 mil. kuna. Prosječna vrijednost platne transakcije iznosila je 6,89 mil. kuna, dok je prosječna dnevna vrijednost namirenih platnih transakcija u HSVP-u iznosila 8,75 mlrd. kuna.

Najveća vrijednost platnih transakcija namirenih u HSVP-u evidentirana je u rujnu, i to u ukupnom iznosu od 222.851 mil. kuna, a najveći je broj platnih transakcija namirenih u HSVP-u evidentiran u siječnju, i to 30.628 platnih transakcija.

Analiza strukture razmijenjenih platnih poruka u 2014. pokazuje da se čak 69,40% poruka odnosilo na platne poruke kojima se banke koriste za provođenje platnih transakcija klijenata (MT103). Platne poruke kojima se banke koriste za provođenje svojih platnih transakcija (MT202) čine 25,58%, a direktni transferi 5,02%. Direktni transferi platne su poruke kojima se koristi središnja banka radi provođenja zakonskih obveza, za upravljanje platnim sustavima te, između ostalog, za izvršavanje platnih transakcija po nalogu sudionika u uvjetima kad sudionici imaju tehničke i komunikacijske poteškoće.

4.6.2. Nacionalni klirinški sustav

U nastavku se navode osnovni podaci o obračunatim platnim transakcijama u NKS-u u 2014. i usporedba ukupnih podataka s prethodnom kalendarskom godinom.

Tablica 4.3. Platne transakcije u NKS-u u 2014.

Mjesec	NKS	
	Broj platnih transakcija	Vrijednost platnih transakcija (u mil. kuna)
Siječanj	11.782.352	57.176
Veljača	11.822.899	52.157
Ožujak	12.787.646	54.302
Travanj	12.717.164	57.302
Svibanj	12.828.908	57.956
Lipanj	13.036.593	60.453
Srpanj	13.677.169	65.874
Kolovoz	11.933.053	63.201
Rujan	13.469.646	62.939
Listopad	13.279.350	61.120
Studeni	12.319.500	55.422
Prosinac	13.925.535	69.992
Ukupno	153.579.815	717.894

Izvor: Fina

Tablica 4.4. Pregled obračunatih platnih transakcija u NKS-u

	2013.	2014.
Broj platnih transakcija (u mil.)	146,10	153,58
Vrijednost platnih transakcija (u mil. kuna)	721.256	717.894
Prosječna vrijednost platnih transakcija (u kunama)	4.937	4.674

Izvor: Fina

Broj platnih transakcija obračunatih u NKS-u povećao se za 5,12% u odnosu na 2013. U 2014. u NKS-u ukupno je obračunato 153.579.815 platnih transakcija, dok je prosječno dnevno obračunato 614.319 platnih transakcija.

Ukupna vrijednost platnih transakcija obračunatih u NKS-u smanjila se za 0,47% u odnosu na 2013. Ukupna vrijednost platnih transakcija obračunatih u 2014. u NKS-u iznosila je 717.894 mil. kuna. Prosječna vrijednost jedne platne transakcije iznosila je 4.674,40 kuna, dok je prosječna dnevna vrijednost obračunatih platnih transakcija u NKS-u iznosila 2.871,58 mil. kuna.

Najveća vrijednost platnih transakcija obračunatih u NKS-u evidentirana je u prosincu, u iznosu od 69.991,72 mil. kuna. Najveći broj platnih transakcija evidentiran je također u prosincu, i to 13.925.535 platnih transakcija.

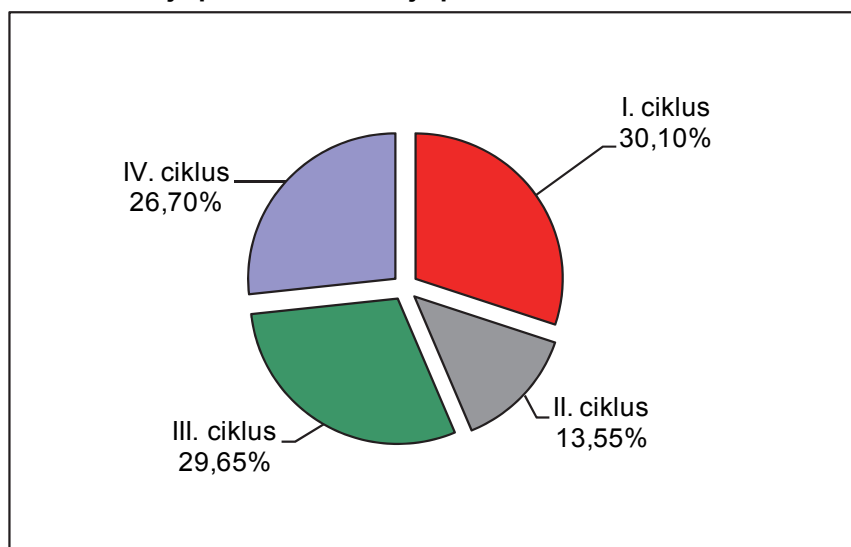
Tablica 4.5. Ukupan broj i vrijednost platnih transakcija po ciklusima NKS-a u 2014.

	I. ciklus	II. ciklus	III. ciklus	IV. ciklus	Ukupno
Broj platnih transakcija	46.233.966	20.806.136	45.528.791	41.010.922	153.579.815
Udio	30,10%	13,55%	29,65%	26,70%	100,00%
Vrijednost platnih transakcija (u mil. kuna)	114.154	87.507	260.464	255.769	717.894
Udio	15,90%	12,19%	36,28%	35,63%	100,00%

* I. obračunski ciklus – od 18.30 T-1 do 9.30 T0
 II. obračunski ciklus – od 9.30 T0 do 11.00 T0
 III. obračunski ciklus – od 11.00 T0 do 14.00 T0
 IV. obračunski ciklus – od 14.00 T0 do 18.30 T0

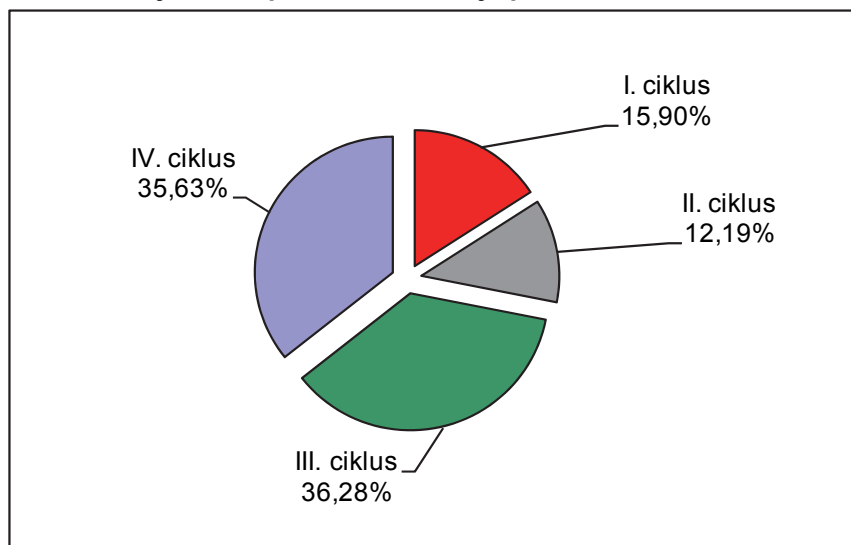
Izvor: Fina

4.1. Udio broja platnih transakcija po ciklusima NKS-a u 2014.

Izvor: Fina

4.2. Udio vrijednosti platnih transakcija po ciklusima NKS-a u 2014.

Izvor: Fina

Najveća je vrijednost platnih transakcija (36,28%) obračunata u III. ciklusu. Najveći broj platnih transakcija obračunat je u I. ciklusu, i to 30,10% od ukupno obračunatih platnih transakcija u NKS-u.

4.7. Statistička izvješća o podacima iz platnog prometa

U skladu s Odlukom o obvezi dostavljanja podataka o platnom prometu i elektroničkom novcu (NN, br. 147/2013.) HNB je od obveznika dostave podataka (banaka i institucija za elektronički novac) u propisanim rokovima zaprimio, obradio i učinio javno dostupnima statističke podatke iz platnog prometa. U nastavku se daje pregled pojedinih statističkih podataka zaprimljenih od obveznika dostave.

Tablica 4.6. Podaci o broju transakcijskih računa 31. prosinca 2014.

Računi poslovnih subjekata	358.643
Jednovalutni	73.175
Multivalutni	285.468
Računi građana - potrošača	6.268.633
Jednovalutni	3.259.689
Multivalutni	3.008.944
Ukupno	6.627.276

Izvor: HNB

Poslovni subjekti i građani (potrošači) u bankama imaju ukupno otvoreno 6.627.276 transakcijskih računa. Poslovni subjekti imaju u bankama otvorena 358.643 transakcijska računa, što čini 5,41% svih otvorenih transakcijskih računa u bankama. Građani (potrošači) imaju u bankama otvorena 6.268.633 transakcijska računa, što čini 94,59% svih otvorenih transakcijskih računa u bankama.

Od ukupnog broja transakcijskih računa poslovnih subjekata otvorenih u bankama čak 79,60% računa čine multivalutni računi, dok se 20,40% transakcijskih računa odnosi na jednovalutne račune. Udio jednovalutnih i multivalutnih računa u ukupnom broju transakcijskih računa građana (potrošača) podjednak je, odnosno 52% računa građana jednovalutni su, dok 48% računa građana čine multivalutni računi.

Tablica 4.7. Broj poslovnih jedinica banaka, bankomata i POS (EFTPOS) uređaja
31. prosinca 2014.

	Ukupno
1. Poslovne jedinice	1.194
2. Bankomati ukupno	4.221
2.1. Bankomati u vlasništvu banaka	3.086
2.2. Bankomati u vlasništvu druge pravne osobe	1.135
3. POS (EFTPOS) uređaji ukupno	129.828
3.1. POS (EFTPOS) uređaji u vlasništvu banaka	91.769
3.2. POS (EFTPOS) uređaji u vlasništvu druge pravne osobe	38.059

Izvor: HNB

Banke u Republici Hrvatskoj na dan 31. prosinca 2014. posluju u 1194 poslovne jedinice. Od ukupno 4221 bankomata u zemlji 73,11% nalazi se u vlasništvu banaka, a preostalih 26,89% u vlasništvu je drugih pravnih osoba. Od ukupno 129.828 POS (EFTPOS) uređaja 70,69% u vlasništvu je banaka, a ostatak je u vlasništvu drugih pravnih osoba.

Tablica 4.8. Izdane platne kartice i izvršena kartična plaćanja prema vrstama kartica

Vrsta kartice	Opće i poslovne validne platne kartice			
	Broj platnih kartica u optjecaju*	Udio	Ukupno transakcije	
			Broj	Vrijednost (u kn)
Kreditne kartice	196.463	2,36%	2.012.863	819.873.569
Revolving kartice**	405.110	4,86%	10.290.202	2.852.525.734
Kartice s odgođenom naplatom***	438.075	5,26%	24.190.356	7.729.102.988
Charge kartice****	625.465	7,50%	45.688.949	14.049.503.990
Debitne kartice	6.481.020	77,77%	223.338.159	92.453.525.131
Prepaid kartice	187.864	2,25%	285.619	37.481.437
Ukupno	8.333.997	100,0%	305.806.148	117.942.012.849

Uključene su korištene i nekorištene platne kartice u optjecaju. Ne uključuju se blokirane platne kartice.

* Izvještajno razdoblje na dan 31. prosinca 2014.

** Revolving kartice – korisnik ukupne troškove može platiti u cijelosti ili postupno, u ratama, prema ugovorenom modelu naplate.

*** Kartice s odgođenom naplatom – iznos ukupnih troškova naplaćuje se neposrednim terećenjem transakcijskog računa korisnika u Banci, na temelju naloga za plaćanje podnesenog na teret tog računa od izdavalca kartice.

**** Charge kartice – korisnik ukupne troškove podmiruje u cijelosti naknadno do dana ugovorenog dospjeća plaćanja.

Izvor: HNB

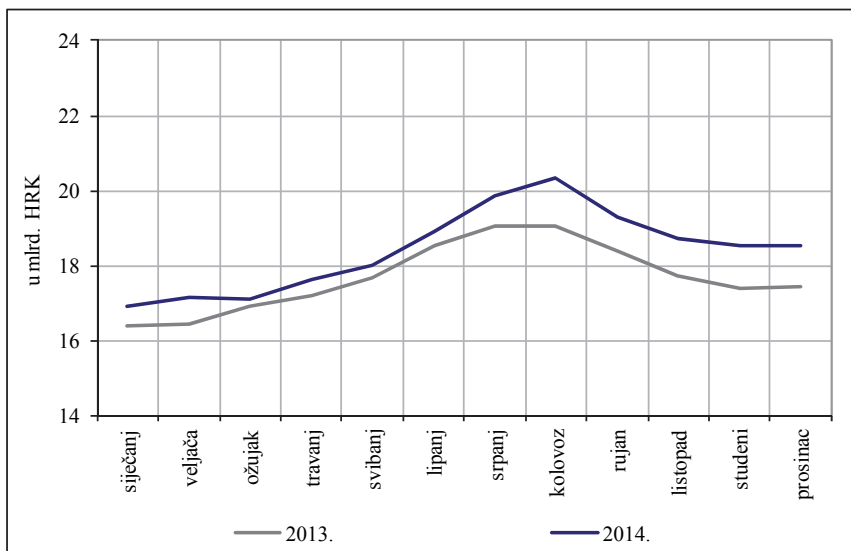
U Republici Hrvatskoj na dan 31. prosinca 2014. bilo je evidentirano ukupno 8.333.997 platnih kartica u optjecaju. Pritom su 94,88% kartica činile platne kartice izdane na ime građana – potrošača, a 5,12% poslovne platne kartice (izdane na ime poslovnih subjekata). Što se tiče vrsta platnih kartica, najzastupljenije su debitne kartice, koje su činile 77,77% od ukupnog broja kartica.

5. Poslovanje trezora

5.1. Stanje i kretanje gotovog novca izvan banaka

Na dan 31. prosinca 2014. stanje gotovog novca izvan banaka (novac u optjecaju) iznosilo je 18,5 mlrd. kuna i bilo je za 6,3% veće nego na kraju 2013.

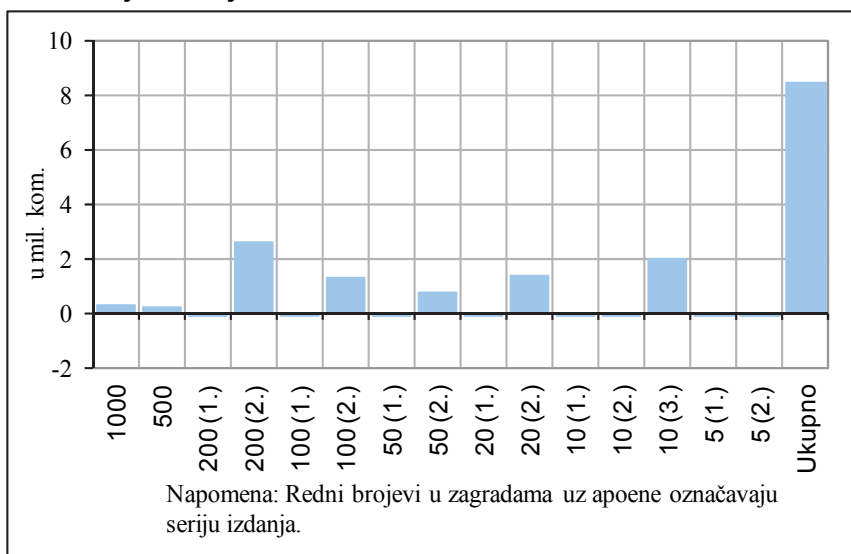
5.1. Gotov novac izvan banaka na kraju razdoblja

Izvor: HNB

Izvan HNB-a i gotovinskih centara (GC) na dan 31. prosinca 2014. bila su 172,3 mil. komada novčanica u vrijednosti od 22,0 mlrd. kuna. U usporedbi sa stanjem na kraju 2013. tijekom 2014. količina novčanica izvan HNB-a i GC-a povećala se za 5,1%, dok se ukupna vrijednost svih novčanica izvan HNB-a i GC-a povećala za 5,3%.

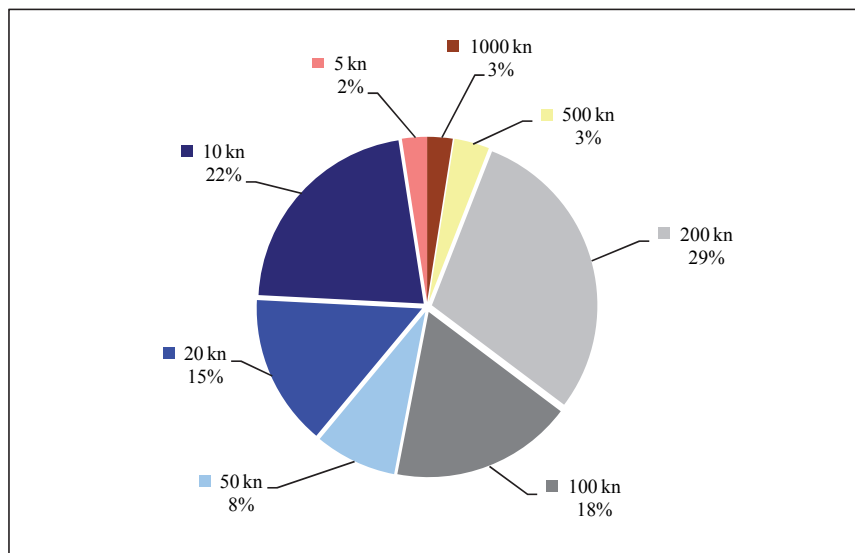
5.2. Promjena broja komada novčanica izvan HNB-a i GC-a u 2014. u usporedbi s 2013.

Izvor: HNB

Ukupna količina novčanica izvan HNB-a i GC-a povećana je u 2014. za 8,4 mil. komada, što uključuje povećanje svih važećih apoeni, izuzevši apoen od 5 kuna. Pojedinačno je najveći porast, od 2,6 mil. komada, registriran kod apoeni od 200 kuna te 2,0 mil. komada apoeni od 10 kuna, što iznosi 54,7% ukupnog porasta količine novčanica izvan HNB-a i GC-a u 2014.

5.3. Struktura ukupne količine novčanica izvan HNB-a i GC-a po apoenima, na kraju 2014.

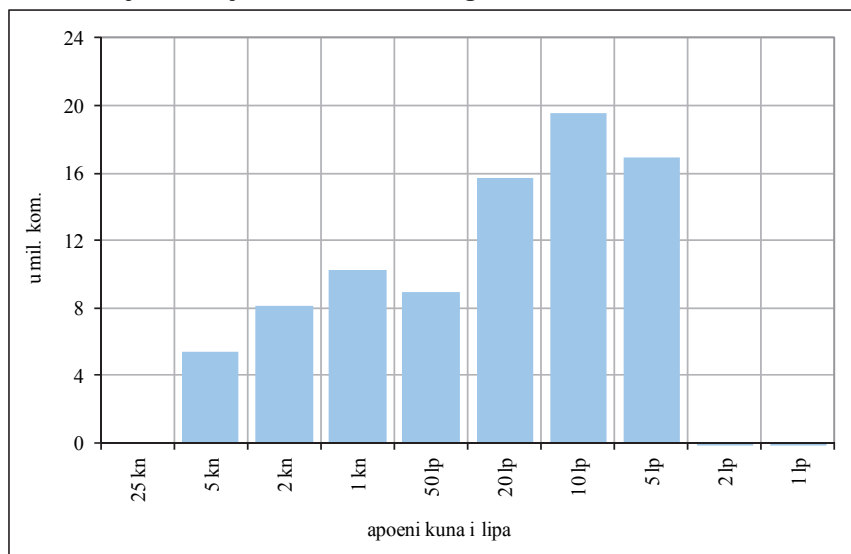

Izvor: HNB

Izvan HNB-a i GC-a u 2014. količinski su bile najviše zastupljene novčanice u apoenima od 200 kuna (udio od 29%) i od 10 kuna (udio od 22%), čija je ukupna vrijednost iznosila 10,5 mlrd. kuna ili 47,7% ukupne vrijednosti novčanica te godine. Apoenom od 200 kuna banke se najviše koriste pri isplati putem bankomata, što je i rezultiralo velikom zastupljenošću tog apoeni u strukturi novčanica izvan HNB-a i GC-a.

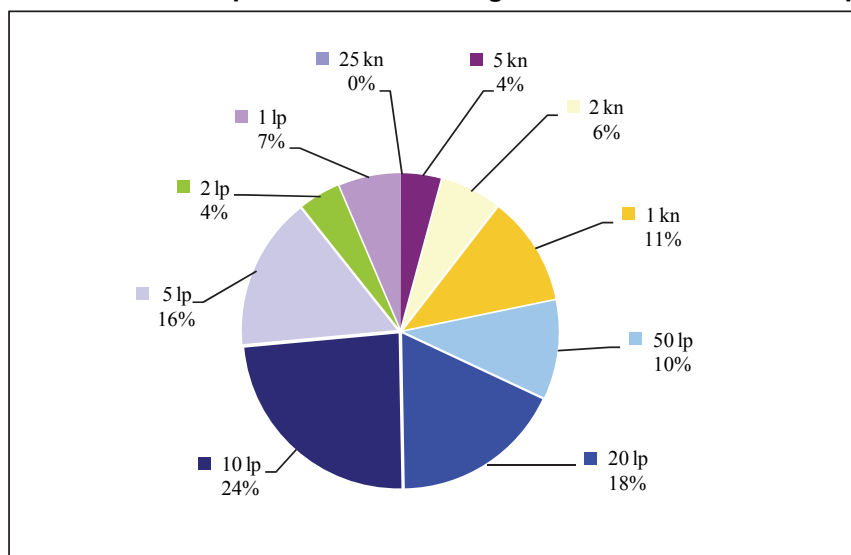
Količina kovanog novca izvan HNB-a i GC-a na dan 31. prosinca 2014. iznosila je 2,0 mlrd. komada, a njihova ukupna vrijednost 1,1 mlrd. kuna. U odnosu na stanje na kraju 2013. količina kovanog novca izvan HNB-a i GC-a bila je na kraju 2014. veća za 5,3%, dok je njihova ukupna vrijednost bila identična. Količina kovanog novca izvan HNB-a i GC-a tijekom 2014. ukupno je povećana za 84,9 mil. komada.

5.4. Promjena broja komada kovanog novca izvan HNB-a i GC-a u 2014. u usporedbi s 2013.

Izvor: HNB

5.5. Struktura ukupne količine kovanog novca izvan HNB-a i GC-a po apoenima, na kraju 2014.

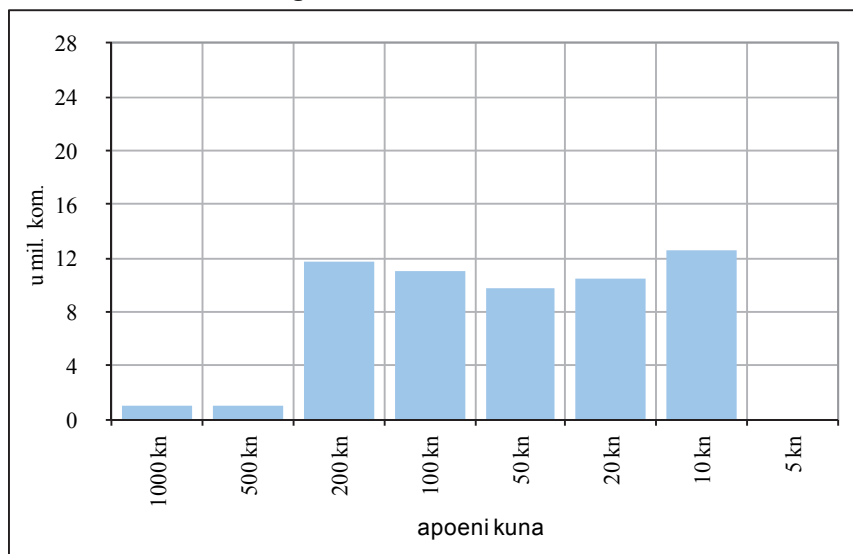
Izvor: HNB

Među kovanicama količinski je u 2014. izvan HNB-a i GC-a bio najviše zastupljen apoen od 10 lipa (468,4 mil. komada, što čini 24% ukupne količine kovanog novca izvan HNB-a i GC-a), dok je vrijednosno najviše bio zastupljen apoen od 5 kuna (u iznosu od 408,5 mil. kuna, što čini 35,8% ukupne vrijednosti kovanog novca izvan HNB-a i GC-a).

5.2. Opskrba gotovim novcem

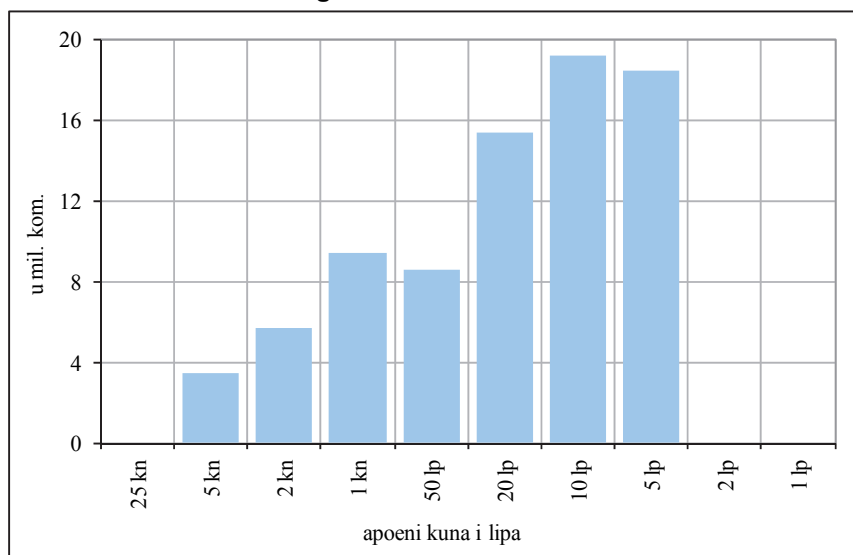
Za podmirivanje potreba banaka za gotovim novcem na osnovi njihovih narudžba i za održavanje logističke zalihe u GC-ima iz trezora HNB-a GC-ima je tijekom 2014. izdano ukupno 5,8 mlrd. kuna u novčanicama (57,7 mil. komada) i 48,5 mil. kuna kovanog novca (80,2 mil. komada). Ukupna vrijednost izdanih novčanica bila je za 0,6 mlrd. kuna ili 9,4% manja nego 2013. Broj izdanih novčanica bio je manji za 3,0 mil. komada ili 4,9%. Ukupna vrijednost izdanoga kovanog novca bila je manja za 35,6%, a broj komada izdanoga kovanog novca manji za 3,0%.

5.6. Novčanice izdane gotovinskim centrima u 2014.

Izvor: HNB

5.7. Kovani novac izdan gotovinskim centrima u 2014.

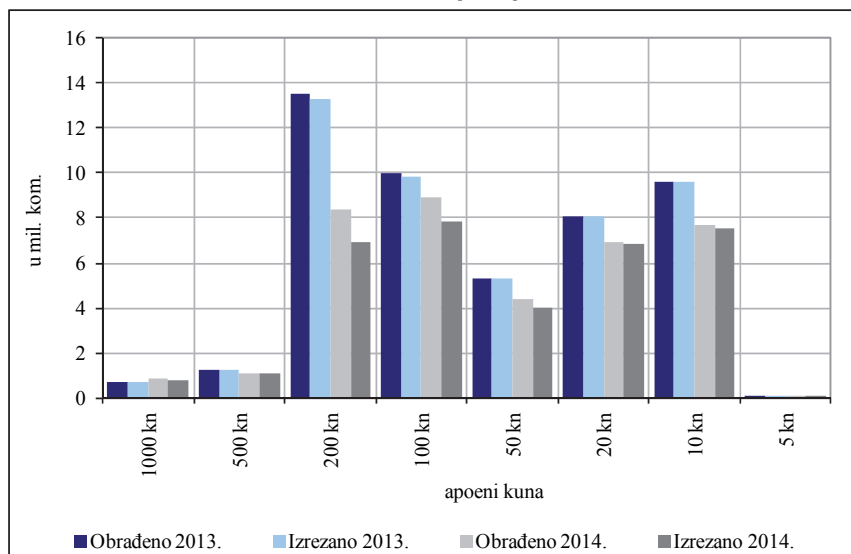
Izvor: HNB

Tijekom 2014. porast izdanih količina kovanog novca zabilježen je kod apoena od 50, 10 i 5 lipa, za 8,2 mil. komada, dok je kod apoena od 5, 2 i 1 kune i 20 lipa zabilježeno smanjivanje izdanih količina za ukupno 10,7 mil. komada u odnosu na 2013.

5.3. Povlačenje i obrada dotrajalih novčanica

U 2014. godini HNB je preuzeo od gotovinskih centara ukupno 38,4 mil. komada novčanica u ukupnoj vrijednosti od 3,9 mlrd. kuna. Na sustavu za obradu novčanica ukupno je obrađeno 38,4 mil. komada novčanica, od čega je 91,2% ili 35,0 mil. komada (u vrijednosti od 3,9 mlrd. kuna) automatski izrezano jer novčanice svojom kakvoćom nisu zadovoljile utvrđene kriterije za daljnju upotrebu u optjecaju.

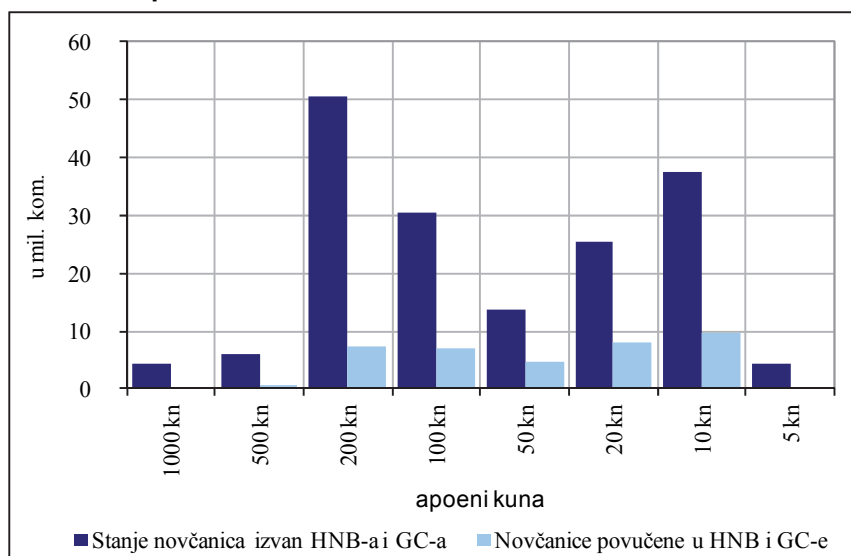
5.8. Obradene i izrezane novčanice po apoenima

Izvor: HNB

Prema iskazanim podacima obnova novčanica izvan HNB-a i GC-a u 2014. iznosila je približno 20% (poništene novčanice / novčanice izvan HNB-a i GC-a, pomnoženo sa 100), s obzirom na to da je količina novčanica izvan HNB-a i GC-a na dan 31. prosinca 2014. iznosila 172,3 mil. komada, a uništeno je 35,0 mil. komada.

5.9. Odnos povučениh novčanica i novčanica izvan trezora HNB-a i GC-a u 2014.

Izvor: HNB

HNB je tijekom 2014. od GC-a preuzeo 38,4 mil. komada novčanica koje su GC-i izdvojili kao neprikladne. U odnosu na 2013. ukupna količina izdvojenih i preuzetih neprikladnih novčanica smanjena je za 5,4 mil. komada, a to je rezultat primjene ublaženih parametara za sortiranje novčanica prema kakvoći kako bi se novčanice duže upotrebljavale u optjecaju.

5.4. Vještačenje novčanica

Tijekom 2014. Nacionalni centar za analizu novčanica u postupku vještačenja sumnjivih primjeraka novčanica kuna registrirao je 330 komada krivotvorenih novčanica u ukupnoj vrijednosti od 97.000,00 kuna. U usporedbi s 2013. broj registriranih krivotvorina kuna smanjen je za 35,9%. Na osnovi navedenih pokazatelja, a uzevši u obzir da je tijekom 2014. izvan trezora HNB-a i GC-a bilo prosječno 173,7 mil. komada novčanica, na milijun komada novčanica kuna u optjecaju registrirano je 1,9 krivotvorenih novčanica.

Tablica 5.1. Registrirane krivotvorine novčanica kuna u 2014.

Apoeni	1000	500	200	100	50	20	10	5	Ukupno
Komadi	43	32	165	34	20	24	12	0	330
Postotni udio	13,0	9,7	50,0	10,3	6,1	7,3	3,6	0,0	100,0

Izvor: HNB

Tijekom 2014. u postupku vještačenja sumnjivih primjeraka stranih novčanica registrirano je ukupno 986 komada krivotvorina. U ukupnoj količini registriranih krivotvorina stranih novčanica najveći je broj, 770 komada, krivotvorenih novčanica eura, zatim slijede krivotvorene novčanice američkog dolara sa 190 primjerka, dok ostatak od 26 komada čine krivotvorene novčanice konvertibilne marke i funte sterlinga.

U 2014. evidentirano je 770 komada krivotvorenih novčanica eura, što je za 10,8% manje u odnosu na 2013. Kod registriranih krivotvorenih novčanica američkog dolara također je evidentno smanjivanje registriranih krivotvorina u 2014. u odnosu na 2013., i to za 34 komada ili 15,2%.

Nacionalni centar za analizu kovanog novca u postupku vještačenja sumnjivih primjeraka kovanog novca u 2014. registrirao je 11 primjeraka krivotvorenoga kovanog novca u kunama (u apoenima od 5 kuna) i 442 primjerka krivotvorenoga kovanog novca eura.

Od ukupne količine registriranih krivotvorina kovanog novca eura na apoen od 2 eura odnosi se 358 komada ili 81%, na apoen od 1 eura 72 komada ili 16% te na apoen od 0,50 eura 12 komada ili 3%. Tijekom 2014. registrirano je za 1,9% manje krivotvorenoga kovanog novca nego u 2013.

Nacionalni centar za borbu protiv krivotvorenja, u sklopu Nacionalnog programa za obuku zaposlenika banaka i financijskih institucija za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca, održao je tijekom 2014. godine 23 specijalistička tečaja za zaposlenike banaka i institucija specijaliziranih za poslovanje s gotovim novcem. Educirano je ukupno 513 zaposlenika banaka i financijskih institucija.

5.5. Izdavanje prigodnoga kovanog novca

Tijekom 2014. godine HNB je izdao sljedeći prigodni kovani novac i numizmatičke komplete:

1. prigodni zlatni kovani novac od 1000 i 20 kuna te srebrni kovani novac od 200 kuna, i to u suradnji s Hrvatskim novčarskim zavodom d.o.o., kojem je ugovorno povjerena izrada i prodaja, a u povodu 300. obljetnice Sinjske alke, 1715. – 2015. te
2. numizmatički komplet optjecajnoga kovanog novca Republike Hrvatske kuna i lipa s godinom izdanja 2014.

5.6. Aktivnosti u vezi sa sprječavanjem pranja novca i financiranja terorizma

U ožujku 2007. osnovan je Odbor za sprječavanje pranja novca i sprječavanje financiranja terorizma (Odbor za SPNFT), koji čine predstavnici relevantnih sektora u HNB-u, a djeluje kao interno konzultativno tijelo koje koordinira postupke i aktivnosti HNB-a pri obavljanju zakonskih nadležnosti središnje banke u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Odbor za SPNFT kontinuirano surađuje s drugim nadležnim državnim tijelima radi praćenja i primjene pravne stečevine EU-a u ovom području.

Tijekom 2014. Odbor za SPNFT intenzivno je surađivao s Uredom za sprječavanje pranja novca, drugim tijelima i poslovnim bankama u provođenju projekta Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma što se tiče procjene osjetljivosti bankovnog sektora. Projekt će se završiti tijekom 2015. te će izvješće biti podneseno na donošenje Vladi Republike Hrvatske.

Članovi Odbora za SPNFT u 2014. redovito su i aktivno sudjelovali na plenarnim sjednicama posebnog odbora Vijeća Europe MONEYVAL-a kao i u radu odbora i stručnih skupina Europske unije koje se bave problematikom pranja novca i financiranja terorizma. Na nacionalnoj razini sudjelovali su u radu Međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma te u posebnoj Podskupini za nadzor, kojom predsjedava Ured za sprječavanje pranja novca pri Ministarstvu financija. Isto tako sudjelovali su u radu Stalne koordinacijske skupine pod vodstvom Ministarstva vanjskih i europskih poslova, kojoj je zadaća pratiti i regulirati primjenu međunarodnih mjera ograničavanja u Republici Hrvatskoj, a koje se temelje na rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a i na uredbama EU-a. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova predsjedava i Nacionalnim povjerenstvom za prevenciju i suzbijanje terorizma u čijem radu, s obzirom na novonastale geopolitičke okolnosti, sudjeluje i član Odbora za SPNFT HNB-a.

Tijekom 2014. Odbor za SPNFT očitovao se na upite kreditnih institucija u vezi s tumačenjem Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i Smjernica HNB-a. Kontinuirana edukacija obveznika koje nadzire HNB provedena je na seminarima za banke, stambene štedionice i institucije za elektronički novac te s pomoću posebne rubrike za ovo područje na internetskoj stranici HNB-a koja se redovito obnavlja.

6. Javnost rada

Hrvatska narodna banka smatra javnost rada važnom pretpostavkom za vjerodostojnost svog djelovanja. Stoga osobitu pozornost posvećuje što potpunijem i razumljivijem informiranju domaće i međunarodne javnosti o svojim ciljevima i mjerama za njihovo ostvarivanje, kao i o rezultatima svojih aktivnosti.

Primjenjujući različite oblike komuniciranja Hrvatska narodna banka je i tijekom 2014. godine redovito i ažurno obavještavala javnost o svim važnijim aspektima svog djelovanja. Priopćenja za javnost o odlukama Savjeta HNB-a, najvišeg tijela hrvatske središnje banke, objavljujvana su neposredno nakon sjednica na kojima su odluke donesene.

Sve publikacije HNB-a, kao što su godišnje izvješće, analize financijske stabilnosti, informacije o aktualnim gospodarskim i novčanim kretanjima, različiti stručni pregledi i istraživanja, objavljeni su također na internetskoj stranici Banke. Nakon donošenja posebno važnih odluka povezanih s monetarnom politikom i drugim zadaćama središnje banke organizirani su sastanci s novinarima koji prate financije i bankarski sektor, kako bi se oni pobliže upoznali s promjenama te o njima što potpunije i razumljivije izvijestili širu javnost.

Na internetskoj stranici središnje banke www.hnb.hr HNB je omogućio uvid i u novu zakonsku i podzakonsku regulativu koja se tiče djelovanja središnje banke i kreditnih institucija, u upute i obrasce za primjenu važećih propisa, a na stranici su objavljujvani i nacrti zakona i podzakonskih akata kako bi se javnosti omogućilo da se na njih očituje.

Dužnosnici i drugi zaposlenici Hrvatske narodne banke sudjelovali su na različitim tematskim skupovima izvan središnje banke te istupali u javnim medijima, čime se također nastojalo pridonijeti obaviještenosti stručne i šire javnosti o djelovanju HNB-a.

U lipnju 2014., dvadesetu godinu zaredom, Hrvatska narodna banka organizirala je Dubrovačku ekonomsku konferenciju, na kojoj su sudjelovali ugledni ekonomski stručnjaci iz zemlje i svijeta. Povodom 20. obljetnice uvođenja kune kao novčane jedinice Republike Hrvatske središnja banka postavila je, u suradnji s Arheološkim muzejom, izložbu eksponata vezanih uz tisak i kovanje hrvatske nacionalne valute. Također, u organizaciji HNB-a održana je konferencija posvećena zaštiti eura i ostalih valuta od krivotvorenja, odnosno aktivnostima usmjerenima na smanjenje rizika od pojave i distribucije krivotvorina eura i ostalih valuta u zemljama regije.

Tijekom 2014. godine Hrvatska narodna banka primila je više od dvije tisuće pisanih i usmenih upita, koje su putem elektroničke pošte, poštom ili telefonom uputili građani, poduzeća, predstavnici medija, državne institucije, veleposlanstva i drugi. Tražene informacije odnosile su se na cijeli niz područja djelovanja HNB-a. Na spomenute je upite HNB nastojao odgovoriti u najkraćem mogućem roku.

Edukativni posjeti HNB-u i predavanja o zatraženim temama organizirani su za tridesetak grupa srednjoškolaca iz cijele Hrvatske, domaće i inozemne studente dodiplomskih i diplomskih programa, a s ciljem produblivanja njihova znanja o djelovanju hrvatske središnje banke te o aktualnim gospodarskim i novčanim kretanjima u zemlji.

7. Međunarodna suradnja

7.1. Aktivnosti vezane uz članstvo u Europskoj uniji

7.1.1. Hrvatska narodna banka u Europskom sustavu središnjih banaka i drugim strukturama EU-a

Od ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju 1. srpnja 2013. Hrvatska narodna banka sastavni je dio Europskog sustava središnjih banaka (ESSB), a njezini zaposlenici sudjeluju u radu odgovarajućih institucija i tijela EU-a.

Tijekom 2014. predstavnici HNB-a sudjelovali su na oko 400 sastanaka struktura EU-a, od čega se približno polovina odnosila na odbore i radne skupine ESSB-a. Guverner HNB-a sudjelovao je na redovitim tromjesečnim sastancima Općeg vijeća ESB-a, na kojima se raspravlja o tekućim makroekonomskim, monetarnim, fiskalnim i financijskim kretanjima u EU-u. Guverner je zajedno s nadležnim viceguvernerom sudjelovao i na redovitim tromjesečnim sastancima Općeg odbora Europskog odbora za sistemski rizik (engl. *European Systemic Risk Board*, ESRB), na kojima se raspravlja o sistemskim rizicima za financijski sustav EU-a i makrobonitetnoj politici EU-a. Predstavnici HNB-a sudjelovali su i u radu drugih struktura ESRB-a, poput Savjetničkoga tehničkog odbora i njegovih radnih skupina. Zaposlenici HNB-a sudjelovali su i u radu Europskoga nadzornog tijela za bankarstvo (engl. *European Banking Authority*, EBA), a nadležni viceguverner u radu Odbora supervizora EBA-e.

Stručnjaci HNB-a uključeni su u rad relevantnih radnih tijela Vijeća EU-a i Europske komisije, najčešće zajedno s predstavnicima Ministarstva financija. U skladu s time HNB sudjeluje u izradi prijedloga stajališta Republike Hrvatske o temama o kojima se raspravlja u okviru Vijeća EU-a. Tijekom 2014. guverner i zamjenik guvernera sudjelovali su na neformalnim sastancima ministara financija (Neformalno vijeće ECOFIN-a), a imenovani viceguverneri bili su uključeni u rad Gospodarskoga i financijskog odbora (engl. *Economic and Financial Committee*, EFC). U ostalim radnim tijelima Vijeća EU-a (posebice u Radnoj skupini za financijske usluge te pododborima EFC-a) i Europske komisije (različite radne skupine stručnjaka i odbori za određena pitanja) HNB su predstavljali relevantni stručnjaci. Na velikom broju sastanaka pripremnih tijela Vijeća EU-a sudjelovao je i predstavnik HNB-a u Stalnom predstavništvu Republike Hrvatske pri Europskoj uniji.

Osim što su sudjelovali u radu institucija i tijela EU-a, predstavnici HNB-a nastavili su tijekom 2014. ostvarivati i druge kontakte s predstavnicima središnjih banaka država članica EU-a, ESB-a te ostalih institucija i tijela EU-a. Izdvojiti se može nekoliko posjeta predstavnika Glavne uprave Europske komisije za ekonomska i financijska pitanja HNB-u te deveti godišnji dijalog HNB-a i Austrijske narodne banke.

Zbog redovite petogodišnje prilagodbe ključa za upis kapitala ESB-a, 1. siječnja 2014. povećan je udio HNB-a u upisanom kapitalu ESB-a na 65.199.017,58 eura. U skladu s propisanim aktima, prema kojima nacionalne središnje banke izvan Eurosustava uplaćuju 3,75% upisanoga kapitala, HNB-ov uplaćeni kapital iznosio je 31. prosinca 2014. godine 2.444.963,16 eura.

7.1.2. Republika Hrvatska i koordinacija ekonomskih politika u Europskoj uniji

U siječnju 2014. Vijeće Europske unije odlučilo je pokrenuti proceduru pri prekomjernom manjku za Hrvatsku zbog ocjene da će u 2013. i u sljedeće dvije godine proračunski manjak znatno premašiti referentnu vrijednost te da kriterij za javni dug u tom razdoblju neće biti zadovoljen. Vijeće EU-a

pritom je odredilo da Hrvatska mora najkasnije do 2016. ispraviti prekomjerni proračunski manjak, odnosno sniziti ga na razinu nižu od 3% BDP-a kako bi zadovoljila odredbe Pakta o stabilnosti i rastu. Prema zakonodavstvu Europske unije, država članica kojoj je utvrđen prekomjerni proračunski manjak trebala bi već u sljedećoj godini taj manjak svesti u dopuštene okvire. Međutim, zbog postojanja iznimnih okolnosti u hrvatskom gospodarstvu, točnije zbog dugotrajnoga recesijskog okružja, ocijenjeno je da bi naglo saniranje prekomjernog manjka dodatno snažno pridonijelo gospodarskom padu, pa bi stoga postupno ispravljanje prekomjernog manjka bio mnogo primjereniji pristup. U takvim uvjetima Vijeće EU-a Hrvatskoj je odobrilo tri godine za okončanje situacije prekomjernog manjka, pri čemu ciljani proračunski manjak iznosi 4,6% BDP-a za 2014., 3,5% BDP-a za 2015. te 2,7% BDP-a za 2016. godinu. U strukturnim terminima godišnja bi prilagodba trebala iznositi 0,5% BDP-a u 2014., 0,9% BDP-a u 2015. i 0,7% BDP-a u 2016. godini. Takva dinamika konsolidacije ujedno bi trebala biti dostatna da se do 2016. stvore uvjeti za postupno smanjivanje javnog duga. Hrvatska je izradila i dostavila paket mjera konsolidacije koje bi trebale osigurati ispunjenje definiranih proračunskih ciljeva, a Vijeće EU-a o tom je prijedlogu mjera donijelo pozitivnu ocjenu.

Hrvatska je tijekom 2014. sudjelovala u Europskom semestru, ciklusu koordinacije ekonomskih politika u EU-u. Jedan od temeljnih elemenata Europskog semestra jest procedura pri makroekonomskim neravnotežama, u kojoj se detaljno prate ostvarenja država članica prema pokazateljima koji mogu pomoći u otkrivanju štetnih makroekonomskih neravnoteža. S obzirom na to da su određeni pokazatelji upućivali na mogućnost postojanja neravnoteža, Hrvatska je u toj proceduri zajedno s još 16 država članica podvrgnuta detaljnoj analizi gospodarstva kako bi se utvrdili razmjeri prisutnih makroekonomskih neravnoteža. Na temelju provedene detaljne analize Europska komisija je zaključila da u hrvatskom gospodarstvu postoje prekomjerne makroekonomske neravnoteže te da su potrebne odlučne mjere za njihovo ispravljanje. Od ostalih država članica jedino su još Sloveniji i Italiji utvrđene prekomjerne makroekonomske neravnoteže. Kao ključne neravnoteže u Hrvatskoj izdvojeni su visoka razina neto inozemnih obveza, nepovoljna dinamika udjela u svjetskom izvozu, visoka stopa nezaposlenosti i ubrzana akumulacija javnog duga, a kao dodatne ranjivosti navedeni su još visoka zaduženost poduzeća i iznimno niska stopa aktivnosti radno sposobnog stanovništva. Prijedlozi mjera za ispravljanje utvrđenih neravnoteža ugrađeni su u preporuke (engl. *country specific recommendations*, CSR) koje je Vijeće EU-a u lipnju uputilo Hrvatskoj. Preporuke Vijeća sadržavaju prijedloge reforma koje bi trebale poboljšati strukturne performanse hrvatskoga gospodarstva, pa na taj način pridonijeti dinamiziranju gospodarskog oporavka. Jedna od preporuka odnosila se na pitanje iz nadležnosti središnje banke. Naime, HNB-u je predloženo da provede detaljnu analizu portfelja određenog broja manjih i srednje velikih banaka koje nisu bile obuhvaćene detaljnom vježbom provjere kvalitete imovine i testom otpornosti na šokove koje su koordinirali ESB i EBA. Navedenu preporuku HNB je u potpunosti implementirao.

7.1.3. Koordinacija ekonomskih politika u Europskoj uniji

Tijekom Europskog semestra za 2014. utvrđeno je da većina država članica ostvaruje napredak u stabilizaciji javnih financija te da smanjuje ostale makroekonomske ranjivosti. Naime, zbog postignutog napretka u fiskalnoj konsolidaciji u lipnju 2014. za šest država članica obustavljena je procedura pri prekomjernom manjku, pa je tako krajem godine u toj proceduri ostalo 11 država članica. Broj država sudionica te procedure tako je sada znatno manji u odnosu na 2011., kada su tom procedurom bile obuhvaćene čak 24 države članice. Nadalje, pojedine države članice uspjele su postići napredak u ispravljanju ostalih makroekonomskih neravnoteža. Međutim, nekoliko država članica iz jezgre europodručja i nadalje ima visoke viškove na tekućim računima platnih bilanci. Europska komisija je u tijeku Europskog semestra predlagala tim državama da implementiraju poticajne fiskalne mjere kako bi potaknule domaću potražnju i postigle uravnotežen saldo tekućeg računa, a pritom posredno olakšale oporavak slabije konkurentnih država članica.

Krajem studenoga Europska komisija objavila je Godišnji pregled rasta, čime je započeo ciklus Europskog semestra za 2015. godinu. U tom su izvješću definirana tri prioriteta područja za ekonomsku politiku u EU-u u 2015. godini, a to su fiskalna konsolidacija, nastavak provođenja strukturnih reformi te koordinirano poticanje investicija. Kada je riječ o poticanju investicija, ključnu bi ulogu pritom trebao imati Plan ulaganja za Europu, koji je Europska komisija predstavila u studenome 2014. Taj bi se plan zasnivao na djelovanju novoosnovanoga Europskog fonda za strateška ulaganja, koji bi preuzimao dio rizika pri financiranju dugoročnih strateških ulaganja, ali i pri financiranju malih i srednje velikih poduzeća. Financijski kapaciteti novog fonda osigurali bi se jamstvima iz proračuna EU-a te uplatom Europske investicijske banke, a očekuje se i izravno sudjelovanje država članica koje raspolažu dostatnim fiskalnim prostorom.

7.1.4. Zakonodavne aktivnosti Europske unije

Tijekom 2014. Europska unija je nastavila intenzivne aktivnosti usmjerene na uspostavljanje bankovne unije. Godinu dana od stupanja na snagu dviju relevantnih uredbi, 4. studenog 2014., započeo je s radom Jedinostveni nadzorni mehanizam (engl. *Single Supervisory Mechanism*, SSM) i ESB je preuzeo funkciju nadzora nad oko 130 kreditnih institucija, na koje se odnosi približno 85% aktive banaka europodručja. Tome je prethodio postupak sveobuhvatne ocjene banaka u okviru SSM-a, s tri glavna elementa: supervizorskom procjenom rizika, ocjenom kvalitete aktive i testom otpornosti na šokove. Postupak je utvrdio kako je na dan 31. prosinca 2013. od 130 banaka obuhvaćenih postupkom u njih 25 postojao manjak kapitala u iznosu od 25 milijarda eura, od čega je 12 banaka već tijekom 2014. pokrilo svoj manjak povećavši kapital za ukupno 15 milijarda eura. Ukupno je 30 najvećih banaka u europodručju od najave sveobuhvatne ocjene banaka poduzelo različite mjere kojima su osnažile svoje bilance za ukupno više od 200 milijarda eura, što se također smatra uspjehom cjelokupnog postupka. Banke u kojima se utvrdilo postojanje manjka kapitala trebale su u roku od dva tjedna predstaviti svoje planove za povećanje kapitala te su dužne u roku od šest ili devet mjeseci pokriti identificirani manjak kapitala, ovisno o tome pojavljuje li se on u osnovnom ili nepovoljnom scenariju testa otpornosti na šokove.

Vezano uz drugi element bankovne unije, Jedinostveni sanacijski mehanizam (engl. *Single Resolution Mechanism*, SRM), tijekom 2014. donesena je Uredba o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu i jedinstvenom fondu za sanaciju. Potpisan je i Sporazum o prijenosu i objedinjavanju doprinosa u jedinstveni sanacijski fond.¹⁰⁷ U okviru uspostave Jedinostvenoga sanacijskog mehanizma u svibnju 2014. donesena je Direktiva o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava (engl. *Bank Recovery and Resolution Directive*, BRRD). Radi prenošenja Direktive u zakonodavstvo Republike Hrvatske krajem 2014. godine pokrenut je postupak donošenja Zakona o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava te Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu kapitala. U skladu s odredbama Zakona o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava Hrvatska narodna banka je, zajedno s Hrvatskom agencijom za nadzor financijskih usluga i Državnom agencijom za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, određena kao jedno od sanacijskih tijela s ovlastima za sanaciju i primjenu sanacijskih instrumenata u Republici Hrvatskoj. Ministarstvo financija Republike Hrvatske određeno je kao nadležno ministarstvo za izvršavanje poslova u okviru ovoga Zakona.

U svrhu organiziranja sanacijskih poslova Hrvatska narodna banka dužna je osigurati da su zaposlenici koji obavljaju sanacijske poslove u skladu s odredbama Zakona o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava strukturno i funkcionalno odvojeni od zaposlenika koji obavljaju

¹⁰⁷ Sporazum su potpisale sve države članice EU-a osim Ujedinjenoga Kraljevstva i Švedske. Potpisnice su pozvane ratificirati Sporazum što ranije kako bi on stupio na snagu 1. siječnja 2016. Na države članice koje nisu u europodručju, a koje su potpisale Sporazum, prava i obveze koje iz njega proizlaze primjenjivat će se tek nakon što se pridruže Jedinostvenom nadzornom mehanizmu i Jedinostvenom sanacijskom mehanizmu.

poslove u skladu s odredbama Uredbe (EU) br. 575/2013 i propisa koji uređuju poslovanje kreditnih institucija ili s obzirom na ostale funkcije koje obavlja u skladu s odredbama drugih propisa te da podliježu odvojenim linijama izvještavanja. U skladu s navedenim, Hrvatska narodna banka je počevši s 1. siječnja 2015. u sklopu Sektora za međunarodne odnose i procjenu mogućnosti sanacije ustrojila Direkciju za procjenu mogućnosti sanacije kreditnih institucija, koja će biti zadužena za obavljanje poslova propisanih Zakonom o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava iz područja rada Hrvatske narodne banke.

Također, vezano uz dio bankovne unije koji se odnosi na jedinstvena pravila, tijekom 2014. godine donesena je Direktiva o sustavima osiguranja depozita, kojoj je cilj bolje uskladiti nacionalne sustave osiguranja depozita, osigurati bržu isplatu i bolje financiranje shema osiguranja depozita.

Nadalje, sredinom 2014. započeli su pregovori u Vijeću EU-a o Prijedlogu Uredbe o strukturnim mjerama kojima se poboljšava otpornost kreditnih institucija EU-a (engl. *Banking Structural Reform*, BSR), koja za cilj ima poboljšati financijsku stabilnost EU-a strukturnom reformom velikih banaka i time upotpuniti financijsku regulatornu reformu. U tijeku su pregovori u Vijeću EU-a, s ciljem postizanja dogovora ("općeg pristupa") sredinom 2015. godine.

Osim zakonodavnih prijedloga koji se odnose na uspostavljanje bankovne unije, tijekom 2014. važne su bile zakonodavne aktivnosti EU-a koje se odnose na nove propise u području platnog prometa. U Vijeću EU-a i Europskom parlamentu zaključeni su pregovori o prijedlogu Direktive o usporedivosti naknada vezanih uz platne račune, prebacivanje platnih računa i pristup platnom računu s osnovnim obilježjima (engl. *Payment Accounts Directive*, PAD). Krajem 2014. postignut je dogovor u Vijeću EU-a o prijedlogu revidirane direktive o platnim uslugama na unutarnjem tržištu (engl. *Payment Services Directive II*, PSD II) i prijedlogu uredbe o međubankovnim naknadama za platne transakcije na temelju kartica (engl. *Multilateral Interchange Fees Regulation*, MIF). Konačno donošenje obaju propisa očekuje se u prvom dijelu 2015. godine.

7.2. Međunarodni monetarni fond (MMF)

Kvota Republike Hrvatske pri MMF-u ostala je u 2014. godini nepromijenjena (365,1 mil. SDR-a), kao i njezina glasačka prava (0,174% ukupnih glasačkih prava). Naime, reforma kvota i upravljanja MMF-om zacrtana Rezolucijom Odbora guvernera MMF-a iz 2010. godine, kojom je do Godišnje skupštine 2012. godine trebalo doći do udvostručenja ukupne kvote MMF-a, te u okviru toga do povećanja kvote Republike Hrvatske na 717,4 mil. SDR-a, nije stupila na snagu ni u 2014. godini.¹⁰⁸ Izražavajući žaljenje zbog sporosti procesa, Odbor guvernera MMF-a donio je u veljači 2014. godine novu Rezoluciju o reformama iz 2010. godine i 15. općoj reviziji kvota, u kojoj se potiče zemlje koje još nisu prihvatile reforme iz 2010. godine da to učine bez daljnjeg odlaganja, te kojom se rok za završetak 15. opće revizije kvota pomiče sa siječnja 2014. na siječanj 2015. godine. Istodobno, Odbor guvernera je zatražio od predsjedavajućega Međunarodnoga monetarnog i financijskog odbora (IMFC) da se provedu konzultacije sa zemljama članicama o napretku u prihvaćanju reforma iz 2010. godine i daljnjim koracima u procesu reforma kvota s ciljem završetka 15. opće revizije kvota. Tijekom svoga proljetnog zasjedanja IMFC je najavio da će, ako do ratifikacije od strane SAD-a ne dođe do kraja 2014. godine, biti potrebno istražiti daljnje mogućnosti za unaprjeđenje reforma kvota i upravljanja.

Republika Hrvatska zastupljena je u MMF-u preko Konstitutivne skupine, kojom naizmjenice predsjedaju Nizozemska i Belgija. Konstitutivna skupina broji ukupno 15 zemalja (Armenija, Belgija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Cipar, Crna Gora, Gruzija, Hrvatska, Izrael, Luksemburg, Makedonija, Moldavija, Nizozemska, Rumunjska i Ukrajina) sa 6,57% glasačke snage. U aktualnom

¹⁰⁸ Jedini preostali uvjet za navedeno povećanje kvote MMF-a je stupanje na snagu Izmjene i dopune Statuta MMF-a o reformi Odbora izvršnih direktora. Do 19. prosinca 2014. godine 146 članica koje imaju 77,07% ukupne glasačke snage u MMF-u (od potrebnih 85%), a među kojima je i Republika Hrvatska, prihvatilo je ovu izmjenu.

mandatu, koji traje do listopada 2016. godine, izvršni je direktor Menno Snel, nizozemski predstavnik. Republika Hrvatska imenuje svog predstavnika na mjesto savjetnika izvršnog direktora na dvije godine u četverogodišnjem razdoblju.

Redovite godišnje konzultacije s Republikom Hrvatskom u vezi s člankom IV. Statuta MMF-a zaključene su 14. svibnja 2014., nakon rasprave na sastanku Odbora izvršnih direktora MMF-a. U priopćenju za javnost, u kojemu su se uglavnom složili s Izvješćem misije MMF-a, koja je u Hrvatskoj boravila krajem veljače i početkom ožujka 2014. godine, izvršni direktori su istaknuli da se Hrvatska i nadalje nalazi u iznimno dugoj recesiji, s padom BDP-a u 2013. petu godinu zaredom, rastućom nezaposlenošću te smanjenom domaćom potražnjom, izvozom i izravnim inozemnim ulaganjima. Za 2014. godinu tada je prognozirana realna kontrakcija od gotovo 1% BDP-a, a do blagog oporavka došlo bi 2015. godine, kada bi učinak razduživanja privatnog sektora trebao početi iščezavati, a inozemna potražnja nastaviti jačati. Dugoročni potencijal rasta procijenjen je na oko 2%. Budući da su tradicionalne mjere fiskalne i monetarne politike ocijenjene neprimjenjivima – fiskalna politika nema prostora za djelovanje, a monetarna je ograničena zbog nužnosti održavanja stabilnosti tečaja kune kako deprecijacija ne bi uzrokovala povećanje vrijednosti duga vezanog uz euro – direktori su potaknuli hrvatske vlasti da za oživljavanje rasta i smanjenje ranjivosti obnove fiskalne zaštitne slojeve i poduzmu dublje institucionalne i strukturne reforme. Konstatirano je da je Vlada započela s rješavanjem dugotrajnih strukturnih problema, što uključuje restrukturiranje i/ili privatizaciju poduzeća u državnom vlasništvu, donošenje zakona koji pogoduju ulaganjima, uvođenje postupka izvansudske nagodbe za insolventna poduzeća, smanjenje troškova restrukturiranja radne snage i ublažavanje ograničenja pri zapošljavanju. Direktori su pohvalili napredak u strukturnim reformama, ali i naglasili nužnost daljnjih napora kako bi se poboljšala inozemna konkurentnost i olakšao oporavak bilanci u privatnom sektoru. Također je bilo rečeno da bi trebalo nastaviti s nastojanjima da se osigura brzo i djelotvorno korištenje sredstava EU-a. Na području fiskalne politike, koja je u međuvremenu postala i predmet procedure pri prekomjernom manjku EU-a, istaknuta je potreba trajne fiskalne konsolidacije. U 2013. godini proračunski se manjak bio povećao na približno 5,5% BDP-a, za 2014. godinu MMF je tada projicirao manjak od 4% BDP-a, dok je javni dug već tada premašio 60% BDP-a. Stoga je hrvatskim vlastima savjetovano da osmisle sveobuhvatne planove za provedbu fiskalne politike u srednjoročnom razdoblju, kojima bi se trebao postići težak kompromis između brzine konsolidacije i njezina usporavajućeg djelovanja na gospodarsku aktivnost, te da razmotre i prihodne i rashodne mjere, kao što su uvođenje dodatnog oporezivanja imovine i reforma lokalne uprave. Monetarnom politikom, smatrali su direktori, održava se stabilan tečaj i primjerena razina pričuva. Procjena članova Misije da je realni efektivni tečaj možda umjereno precijenjen bila je primljena na znanje, uz naglasak na nesigurnosti ove procjene. Bankovni sustav je ostao stabilan, likvidan i dobro kapitaliziran, uz veliki kapacitet za apsorpiranje gubitaka. Ipak, napomenuto je da je oprez potreban glede rizika koji za banke i državu proizlaze iz plasmana poduzećima u državnom vlasništvu.

Predstavnici MMF-ovih stručnih službi zaduženih za RH ponovno su posjetili Zagreb početkom studenoga 2014. godine radi razmatranja gospodarskih kretanja, s težištem na fiskalnoj politici. Zaključeno je da teška gospodarska situacija zahtijeva dodatne reforme, među ostalim, snažnu fiskalnu konsolidaciju u cilju stabiliziranja javnog duga i mjere za poticanje potražnje poput ubrzanja restrukturiranja dugova privatnog sektora i povećanja sposobnosti korištenja sredstava iz fondova EU-a. Zbog daljnje kontrakcije domaće potražnje i deflacijskih pritisaka smanjenje BDP-a u 2014. godini procijenjeno je u rasponu od 0,5 do 1%, a u 2015. godini očekuje se stagnacija. Projicirani manjak opće države tada je povećan na 5% BDP-a u 2014. godini, pri čemu je napomenuto da je manjak vjerojatno i veći prema metodologiji ESA, koja je relevantna za procjenu u okviru procedure pri proračunskom manjku EU-a. Više od dvije trećine tog povećanja posljedica je podbačaja prihoda. Budući da u vrijeme posjeta proračun za 2015. godinu nije bio donesen, procjena fiskalne politike za 2015. godinu učinjena je samo okvirno, pri čemu je proračunski manjak projiciran u iznosu od 5,25% BDP-a. Savjetovana je daljnja fiskalna konsolidacija, ponajprije strukturnim mjerama, koje bi prema

planu Vlade predviđeni manjak države ograničile na oko 4% BDP-a. Na području porezne politike, namjera Vlade da uvede porez na kamatni prihod i pooštri uvjete za oslobođenje od plaćanja poreza na reinvestiranu dobit ocijenjena je pozitivno. S druge strane, prilagodba poreznih razreda koja je dovela do smanjenja poreznog opterećenja nije naišla na odobravanje, s obzirom na njezine znatne kratkoročne proračunske troškove i upitan učinak na rast privatne potražnje. Unatoč poduzetim naporima dospjele neplaćene obveze zdravstvenog sektora i nadalje se akumuliraju, što dovodi do potrebe za mjerama na strani prihoda, poput povećanja participacije ili poboljšanja učinkovitosti u pružanju usluga. U vezi s izdvajanjem Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO) iz državne riznice izražena je skeptičnost jer bi izdvajanje vjerojatno pogoršalo probleme u kontroli troškova. Iako je Vlada u proteklih nekoliko godina napredovala u provođenju nekih važnih reformi, još treba raditi na drugim hitnim reformama – nastavku smanjivanja poticaja za prijevremeno umirovljenje, reformi lokalne samouprave, smanjivanju preklapanja odgovornosti između različitih razina vlasti, nastavku restrukturiranja poduzeća u državnom vlasništvu te osnaživanju pravosudnog sustava. Shodno navedenom, nužna je hitna racionalizacija dodataka na plaće u javnom sektoru i reforma indeksacije povlaštenih mirovina.

Suradnja i razmjena mišljenja sa stručnjacima MMF-a ostvarena je u 2014. godini i tijekom posjeta izaslanstva Republike Hrvatske Washingtonu u povodu proljetnog i jesenskog zasjedanja IMFC-a te Godišnje skupštine Odbora guvernera MMF-a i Svjetske banke. Također, u rujnu 2014. godine Republiku Hrvatsku posjetio je izvršni direktor Menno Snel.

Vezano uz način na koji MMF provodi ekonomsku i financijsku analizu država članica te formulira savjete za vođenje njihovih ekonomskih politika, treba napomenuti da je u 2014. godini MMF proveo redovito trogodišnje preispitivanje svojega nadzora. Cilj je tog preispitivanja osigurati da se MMF-ova politika nadzora kontinuirano usklađuje s izazovima i potrebama pojedinačnih članica, ali i globalnoga gospodarstva kao cjeline. Preispitivanjem u 2014. zaključeno je da se nadzor MMF-a u predstojećem razdoblju treba usredotočiti na detaljniju analizu rizika i učinaka prelijevanja, da više pozornosti treba dati makrofinancijskim aspektima nadzora, da savjete o strukturnim politikama treba dati prema jasno definiranim načelima, savjete o politikama u pojedinim članicama formulirati oko specifičnih tema ili ciljeva te općenito potrebe država članica staviti u središte nadzora. Hrvatska narodna banka je u okviru Europskog sustava središnjih banaka (ESSB) prvi put imala prilike sudjelovati u formuliranju prijedloga za unaprjeđenje MMF-ova nadzora u dijelu koji se odnosi na Europsku uniju u cjelini te na europodručje. Odgovarajuće preporuke i popratne analize Radne grupe Odbora za međunarodne odnose ESSB-a o ovoj temi objavljene su u prigodnoj publikaciji Europske središnje banke.¹⁰⁹

Republika Hrvatska je i u 2014. godini, iako u manjoj mjeri, nastavila s korištenjem tehničke pomoći Međunarodnoga monetarnog fonda.

Hrvatska narodna banka, slijedom svoje uloge fiskalnog agenta Republike Hrvatske za MMF i depozitara MMF-a, vodi depozitne račune MMF-a te u ime i za račun Republike Hrvatske uredno podmiruje obveze koje proizlaze iz obveza po alokaciji posebnih prava vučenja.

7.3. Banka za međunarodne namire (BIS)

Na redovitoj Godišnjoj općoj skupštini BIS-a održanoj 29. lipnja 2014., na kojoj je Hrvatsku narodnu banku zastupao zamjenik guvernera, doneseno je Godišnje izvješće BIS-a.

Redoviti sastanci guvernera središnjih banaka BIS-a, na kojima se raspravlja o nizu aktualnih tema iz područja međunarodnog bankarstva i financija, a u čijem radu sudjeluje i guverner Hrvatske narodne banke, i nadalje su važan poticaj suradnji središnjih banaka na tim područjima. U razvoju te suradnje istaknuto mjesto zauzima i rad niza odbora i stručnih tijela koja djeluju pod okriljem BIS-a.

¹⁰⁹ IMF Surveillance in Europe, Occasional Paper Series, Europska središnja banka, br. 158, siječanj 2015.

Zaseban i ujedno važan oblik suradnje HNB i BIS ostvaruju na području upravljanja međunarodnim pričuvama.

7.4. Suradnja s ostalim međunarodnim financijskim institucijama

Hrvatska narodna banka, u okviru svoje nadležnosti, surađuje i s nizom ostalih međunarodnih multilateralnih financijskih institucija i organizacija. Najveći dio te suradnje odnosi se na suradnju s multilateralnim razvojnim bankama u kojima je Republika Hrvatska članica: skupinom Svjetske banke, Europskom bankom za obnovu i razvoj, Europskom investicijskom bankom, Razvojnem bankom Vijeća Europe i Međuameričkom razvojnom bankom. Članstvo Republike Hrvatske u tim je bankama regulirano posebnim propisima, čijim je odredbama Ministarstvo financija Republike Hrvatske određeno kao nadležno tijelo za suradnju te je ujedno ovlašteno u ime Republike Hrvatske obavljati sve poslove i transakcije koje su dopuštene prema sporazumima o osnivanju banaka. Hrvatska narodna banka za dio tih banaka obavlja funkciju depozitara, tj. vodi depozitne račune u njihovu vlasništvu, a u ime i za račun tih financijskih institucija, te obavlja financijske transakcije s tim organizacijama kao platni agent države – Republike Hrvatske. Putem HNB-a također se obavlja korištenje i otplata sredstava na osnovi strukturnih zajmova koje je Međunarodna banka za obnovu i razvoj odobrila Republici Hrvatskoj.

Predstavnici HNB-a su i u 2014. godini na brojnim sastancima s predstavnicima multilateralnih razvojnih banaka međusobno razmijenili informacije o bankovnom sektoru i makroekonomskoj situaciji u Republici Hrvatskoj, kao i o strategiji za njihove aktivnosti u Republici Hrvatskoj.

8. Statistika

Hrvatska narodna banka obavlja poslove službene statistike u skladu s odredbama Zakona o službenoj statistici (NN, br. 103/2003., 75/2009., 59/2012. i 12/2013. – pročišćeni tekst), članka 86. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci (NN, br. 75/2008. i 54/2013.) te posebnih zakona. Zbog sve veće važnosti statističke funkcije središnje banke, posebice nakon pristupanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije i nakon integracije Hrvatske narodne banke u Europski sustav središnjih banaka, u prvoj polovini 2014. godine provedena je i reorganizacija statističke funkcije HNB-a te je osnovan Sektor statistike HNB-a.

Tijekom posljednjih nekoliko godina djelatnici Sektora statistike HNB-a uložili su znatne razvojne napore u svrhu prilagodbe postojećih statistika izvještajnim zahtjevima EU-a. To se ponajprije odnosi na zahtjeve Europske komisije (odnosno njezina statističkog ureda Eurostata) i Europske središnje banke, koji su postali obvezujući od dana stupanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo EU-a. Najveći metodološki izazovi u tom smislu bili su povezani s uvođenjem Europskog sustava Računa 2010 (engl. *European System of National and Regional Accounts*, tzv. ESA 2010) u području statistike financijskih računa i fiskalnih statistika. Osim promjena zbog uvođenja metodologije ESA 2010, na području statistike platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja izvršene su i metodološke prilagodbe zbog uvođenja novoga metodološkog okvira koji propisuje 6. izdanje Priručnika za platnu bilancu i stanje međunarodnih ulaganja (engl. *Balance of Payments and International Investment Position Manual*, BPM6). Neposredno prije prve objave statističkih podataka prema novoj metodologiji, krajem listopada 2014., održana je i informativno-edukativna radionica za glavne ekonomiste banaka i novinare tiskovnih i elektroničkih medija.

U prvoj polovini 2014. godine djelatnici Sektora aktivno su sudjelovali i u pripremi, verifikaciji i dostavi podataka za potrebe izrade ESB-ova Izvješća o konvergenciji za 2014. godinu (engl. *ECB Convergence Report 2014*), koje je ESB objavio u lipnju 2014. godine.

Predstavnici Hrvatske narodne banke sudjelovali su tijekom 2014. godine u radu dvaju odbora i triju radnih skupina pri Eurostatu te u radu Statističkog odbora ESSB-a i njegovih sedam radnih i dvije stručne skupine. Osim toga, aktivno su sudjelovali i na stručnim sastancima odbora i radnih skupina pri Banci za međunarodne namire (BIS), Organizaciji za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) i Međunarodnom monetarnom fondu. Tijekom 2014. godine provodilo se šest redovitih istraživanja predviđenih planom statističkih aktivnosti Republike Hrvatske za tu godinu, a za čiju je provedbu odgovorna Hrvatska narodna banka kao jedan od nositelja službene statistike. Rezultati redovitih statističkih istraživanja Hrvatske narodne banke objavljuju se u publikacijama Hrvatske narodne banke (mjesečno u Biltenu HNB-a i godišnje u Godišnjem izvješću HNB-a) te u publikacijama Državnog zavoda za statistiku (Statističkom ljetopisu, Statističkim informacijama i Mjesečnom statističkom izvješću). Svi spomenuti podaci dostupni su i na internetskoj stranici Hrvatske narodne banke kao i u publikacijama i na internetskim stranicama međunarodnih financijskih i statističkih institucija.

8.1. Monetarna i financijska statistika

Tijekom 2014. godine nastavljeno je redovito dostavljanje statističkih podataka iz područja monetarne statistike na mjesečnoj razini u Europsku središnju banku za sljedeće izvještajne skupove podataka: bilanca monetarnih financijskih institucija (u skladu s Uredbom ESB-a br. 2013/33 o bilancama sektora monetarnih financijskih institucija), kamatne stope kreditnih institucija (u skladu s Uredbom ESB-a br. 2013/34 o statistici kamatnih stopa koje primjenjuju monetarne financijske

institucije na depozite i kredite kućanstava i nefinancijskih poduzeća) te statistika investicijskih fondova (prema Uredbi ESB-a br. 2013/38 o statistici sredstava i obveza investicijskih fondova).

Isto tako, nastavljene su aktivnosti na unaprjeđenju kvalitete prikupljenih podataka u izvještajnom sustavu na temelju Odluke o statističkom i bonitetnom izvješćivanju te na razvoju izlazne komponente u okružju sustava skladištenja podataka.

Tijekom 2014. godine Hrvatska narodna banka intenzivno je radila na implementaciji metodološkog standarda ESA 2010 u monetarnoj i financijskoj statistici, kako bi prvi izvještaji usklađeni s tim standardom mogli biti objavljeni i dostavljeni ESB-u krajem siječnja 2015. godine (što je i ostvareno). U monetarnoj i financijskoj statistici najvažnija promjena odnosi se na reklasifikaciju dvaju velikih javnih nefinancijskih društava iz podsektora javnih nefinancijskih društava u podsektor središnje države, a velik kvantitativni učinak ima i reklasifikacija kunskih pozicija s valutnom klauzulom iz grupne stavke „kunske pozicije“ u grupnu stavku „devizne pozicije“. Ostale promjene u monetarnoj i financijskoj statistici odnose se na: 1) uključivanje i konsolidiranje novčanih fondova u sektor drugih monetarnih financijskih institucija, 2) prvu objavu podataka o transakcijama sektora drugih monetarnih financijskih institucija za odabrane pozicije i 3) prvu objavu podataka o stanjima imovine i obveza investicijskih fondova osim novčanih fondova.

U području statistike financijskih računa glavne razvojne aktivnosti tijekom 2014. godine bile su usmjerene na izradu godišnjih i tromjesečnih financijskih računa (uključujući rekonstrukciju serija povijesnih podataka) u skladu s odredbama standarda ESA 2010, Smjernice ESB-a br. 2013/24 o statističkim izvještajnim zahtjevima ESB u području tromjesečnih financijskih računa te Uredbe (EZ) br. 501/2004 o tromjesečnim financijskim računima opće države. Financijski računi sastavljeni prema metodologiji ESA 2010 objavljeni su krajem listopada 2014. godine na internetskim stranicama HNB-a te na internetskim stranicama Eurostata (godišnji podaci) i internetskim stranicama ESB-a (tromjesečni podaci). Najznačajnija promjena odnosi se na reklasifikaciju dvaju velikih javnih nefinancijskih društava iz podsektora javnih nefinancijskih društava u podsektor središnje države, koja ima znatan kvantitativni učinak na sve statistike iz djelokruga rada Hrvatske narodne banke, osim na saldo tekućeg računa platne bilance. Kod statistike financijskih računa primjetljiv je i učinak uvođenja novog sektora „vlastite financijske institucije i zajmodavci“, u koji je inicijalno reklasificirano dvadesetak institucionalnih jedinica koje su dotad bile klasificirane kao nefinancijska društva.

Izvjeshće o dugoročnim kamatnim stopama kao jednom od kriterija konvergencije (engl. *long term interest rate*, LTIR) dostavlja se na dnevnoj bazi u ESB. Naime, u skladu s člankom 140. stavkom 1. alinejom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u Izvjeshću o konvergenciji ispituje se i visok stupanj dugoročno održive konvergencije u području dugoročnih kamatnih stopa. Ugovorom definirani kriterij konvergencije dugoročnih kamatnih stopa, u skladu s člankom 14. Protokola o konvergencijskim kriterijima (broj 13), definira da tijekom promatrane godine država članica mora imati prosječnu nominalnu dugoročnu kamatnu stopu koja ne prelazi za više od dva postotna boda kamatnu stopu zabilježenu u najviše tri države članice koje su ostvarile najbolje rezultate s obzirom na stabilnost cijena. Kamatne stope za potrebe ovoga kriterija konvergencije mjere se na osnovi prinosa na izdane dugoročne državne obveznice ili usporedive vrijednosne papire.

8.2. Statistika platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja

Razvojne aktivnosti statistike platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja bile su i u 2014. godini usmjerene na unaprjeđenje metodologije radi usklađivanja s izvještajnim zahtjevima Eurostata te potpunog usklađivanja s priručnicima Međunarodnoga monetarnog fonda za platnu bilancu (engl. *Balance of Payments and International Investment Position Manual 6*, BPM6) i Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj u domeni statistike inozemnih izravnih ulaganja (engl. *OECD*

Benchmark Definition of Foreign Direct Investment, 4. izdanje, BD4). Prvi podaci usklađeni s tim metodološkim standardima (uključujući i povijesne podatke) objavljeni su krajem listopada 2014. godine.

U statistici ekonomskih odnosa s inozemstvom, uvođenje metodologije ESA 2010 samo je dio istodobnog početka primjene novog 6. izdanja Priručnika za statistiku platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6). Pritom je, među ostalim, došlo do zamjetljivog: 1) smanjenja stanja inozemnih izravnih ulaganja i odgovarajućeg povećanja ostalih ulaganja zbog preraspoređivanja izravnih ulaganja u hibridne i podređene financijske instrumente s ekonomskim svojstvima dugoročnog duga kao i ulaganja u „horizontalno povezana“ društva u sektoru ostalih financijskih posrednika, s podračuna izravnih ulaganja na podračun ostalih ulaganja; 2) povećanja bruto inozemnog duga RH zbog reklasificiranja posebnih prava vučenja u inozemni dug sektora središnja banka; i 3) smanjenja bruto vrijednosti izvoza i uvoza robe zbog preraspoređivanja određenih uvoznih i izvoznih stavki s podračuna robe na podračun usluga ili obratno.

Početkom 2014. godine, donošenjem Odluke o izmjeni i dopuni Odluke o prikupljanju podataka za potrebe sastavljanja platne bilance, stanja inozemnog duga i stanja međunarodnih ulaganja (NN, br. 10/2014.) uvedeno je novo istraživanje za praćenje poslova oplemenjivanja u razmjeni usluga s inozemstvom (izvještajni obrazac OPL-M).

8.3. Statistika inozemnog duga

Razvojne aktivnosti statistike inozemnog duga bile su u 2014. godini usmjerene na unaprjeđenje metodologije statistike inozemnog duga u svrhu potpunog usklađivanja s priručnikom BPM6, kao i s odredbama novog MMF-ova Vodiča za statistiku inozemnog duga iz 2013. godine (engl. *External Debt Statistics Guide*). Prvi podaci usklađeni sa spomenutim metodološkim standardima (uključujući i povijesne podatke) objavljeni su krajem listopada 2014. godine.

8.4. Ostale statistike

Statistika vrijednosnih papira

U području statistike vrijednosnih papira, tijekom 2014. godine nastavljene su razvojne aktivnosti povezane s usklađivanjem postojeće statistike vrijednosnih papira sa standardima propisanim člankom 16. Smjernice ESB-a br. 2014/15 o monetarnoj i financijskoj statistici, Uredbom ESB-a br. 2012/24 o statistici ulaganja u vrijednosne papire te Smjernicom ESB-a br. 2013/7 o statistici držanja vrijednosnica. Segment statistike vrijednosnih papira koji se odnosi na statistiku izdavanja vrijednosnih papira rezidenata RH na financijskim tržištima u RH i inozemstvu i na statistiku ulagača u vrijednosne papire izdane u RH uspostavljen je u potpunosti te je omogućena izrada izvješća statistike izdavanja vrijednosnih papira koja se dostavlja i u ESB za potrebe godišnjeg Istraživanja financijskih tržišta (engl. *Financial Markets Survey*). Na temelju Odluke o prikupljanju podataka za potrebe sastavljanja statistike vrijednosnih papira (NN, br. 71/2013.) osigurava se obuhvat podataka o ulaganjima rezidenata u vrijednosne papire izdane u inozemstvu kao i struktura ulagača u vrijednosne papire izdane u RH, u segmentu u kojem ta struktura nije dostupna na temelju izvješća SKDD-a. Tijekom 2014. godine uspostavljene su procedure povezivanja i preuzimanja podataka iz Središnje baze vrijednosnih papira (engl. *Centralised Securities Database*, CSDB) ESSB-a. Korištenjem podataka iz CSDB-a i prikupljenih podataka o ulaganjima rezidenata u vrijednosne papire nerezidentnih izdavatelja, tijekom 2015. godine bit će prvi put moguća izrada i objava potpune statistike ulaganja u vrijednosne papire.

Opća ekonomska statistika

U skladu s odredbama Zakona o službenoj statistici i ulozi statistike HNB-a u sustavu službene statistike Republike Hrvatske i u skladu s odredbama revidiranog Eurostatova Kompendija statističkih zahtjeva, tijekom 2014. godine za statistička istraživanja iz djelokruga rada HNB-a napravljen je Godišnji provedbeni plan za 2015. godinu te Izvješće o provođenju statističkih aktivnosti za 2013. godinu. Na osnovi članstva u BIS *Data Bank*, statističke baze vremenskih serija dostavljane su dva puta mjesečno, uz redovito ažuriranje podataka i metapodataka. Aktivnosti vezane uz redovito objavljivanje statističkih podataka u skladu s Posebnim standardom statističkog izvješćivanja (engl. *Special Data Dissemination Standard*, SDDS) Međunarodnoga monetarnog fonda odvijale su se u skladu s kalendarom izvješćivanja. Osim toga, započeo je rad na izradi nekih eksperimentalnih statistika za potrebe izvješćivanja ESB-a.

Statistika državnih financija

Djelatnici Hrvatske narodne banke intenzivno su tijekom 2014. godine radili na usklađivanju postojećih statistika državnih financija iz svoga djelokruga rada s odredbama novoga statističkog standarda ESA 2010 (i pripadajućeg Priručnika o državnom dugu i deficitu) te Smjernice ESB-a br. 2013/23 o statistici državnih financija. Podaci fiskalnih statistika iz djelokruga rada HNB-a koji su prvi put sastavljeni prema metodologiji ESA 2010 objavljuju se od kraja listopada 2014. godine. Najvažnija promjena u fiskalnim statistikama zbog uvođenja novoga metodološkog standarda ESA 2010 odnosi se na reklasifikaciju dvaju velikih javnih nefinancijskih društava iz podsektora javnih nefinancijskih društava u podsektor središnje države. Isto tako, prema izvještajnom zahtjevu Eurostata u prvoj polovini 2014. godine prvi je put napisano i dostavljeno Detaljno izvješće o strukturi duga države za 2012. i 2013. godinu.

Tijekom godine djelatnici su aktivno sudjelovali u radu nacionalnih struktura osnovanih na temelju važećega tripartitnog Sporazuma o suradnji na području nacionalnih računa opće države i s njima povezanih statistika, kao što su Odbor za provođenje Sporazuma o suradnji, Pododbor za sektorsku klasifikaciju institucionalnih jedinica te Radna skupina za izradu izvješća o prekomjernom proračunskom manjku (engl. *Excessive Deficit Procedure*, EDP). Osnovni cilj takve suradnje bio je koordinacija zajedničke i istodobne provedbe uvođenja novih metodoloških standarda i prilagodbe ostalim relevantnim propisima EU-a te povećanje razine međusobne konzistentnosti fiskalnih statistika iz djelokruga rada DZS-a i HNB-a. S istim ciljem predstavnici HNB-a aktivno su sudjelovali i na sastancima s misijom tehničke pomoći Eurostata početkom srpnja 2014. godine.

Tijekom 2014. godine ostvarena je vrlo intenzivna suradnja s Državnim zavodom za statistiku kao službenim nositeljem procesa izrade Izvješća o proračunskom manjku i dugu, iniciran je razvoj novih sustava za prikupljanje podataka iz područja statistike državnih financija, a HNB je sudjelovao i u inicijativi Ministarstva financija vezanoj uz izradu novog Pravilnika o izvještavanju u proračunskom računovodstvu. Sve izvještajne tablice iz djelokruga rada fiskalne statistike HNB-a redovito su i pravodobno dostavljane u Eurostat i ESB.

Tijekom 2015. predviđa se daljnji metodološki razvoj svih statistika državnih financija za koje je odgovorna Hrvatska narodna banka, kao i početak rada na izradi povijesnih serija podataka za ESB i Eurostat (za razdoblja obuhvaćena odstupanjima¹¹⁰ koja su odobrena Republici Hrvatskoj za pojedine fiskalne statistike iz izvještajne domene Eurostata pri uvođenju standarda ESA 2010 u službenu statistiku RH) s ciljem potpune usklađenosti s izvještajnim zahtjevima ESB-a i Eurostata u dijelu koji se odnosi na duljinu izvještajnog razdoblja.

¹¹⁰ Provedbena Odluka Komisije 2014/403/EU od 26. lipnja 2014. o odobravanju državama članicama odstupanja povezanog s dostavom statistike u skladu s Uredbom (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Europskoj uniji

Financijski izvještaji Hrvatske narodne banke

Izvešće neovisnog revizora

Guverneru i Savjetu Hrvatske narodne banke

Obavili smo reviziju priloženih financijskih izvještaja Hrvatske narodne banke („financijski izvještaji“) koji obuhvaćaju izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2014. godine, izvještaj o dobiti, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama kapitala i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu, te sažetak značajnih računovodstvenih politika i druge objašnjavajuće informacije (koji su prikazani na stranicama 3 do 59).

Odgovornost Rukovodstva za financijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje je usvojila Europska unija i za one interne kontrole za koje Rukovodstvo odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili pogreške.

Revizorova odgovornost

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o tim financijskim izvještajima temeljeno na našoj reviziji. Reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Ti standardi zahtijevaju da postupamo u skladu s etičkim zahtjevima i planiramo te obavimo reviziju kako bismo stekli razumno uvjerenje o tome jesu li financijski izvještaji bez značajnog pogrešnog prikazivanja.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama u financijskim izvještajima. Odabrani postupci ovise o revizorovoj prosudbi, uključujući i procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja financijskih izvještaja uslijed prijevare ili pogreške. U stvaranju tih procjena rizika, revizor razmatra interne kontrole relevantne za subjektovo sastavljanje i objektivnu prezentaciju financijskih izvještaja kako bi se oblikovali revizorski postupci koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola poslovnog subjekta. Revizija također uključuje ocjenjivanje primjerenosti primijenjenih računovodstvenih politika i razumnosti računovodstvenih procjena koje je obavilo Rukovodstvo, kao i ocjenjivanje cjelokupne prezentacije financijskih izvještaja.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše revizijsko mišljenje.

Building a better
working world

Izvešće neovisnog revizora (nastavak)

Mišljenje

Prema našem mišljenju, financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj Hrvatske narodne banke na dan 31. prosinca 2014. godine, njezine financijske rezultate i novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja prihvaćenim u Europskoj uniji.

Zvonimir Madunić
Član Uprave i ovlašteni revizor
Ernst & Young d.o.o.
Radnička cesta 50
Zagreb, Republika Hrvatska
27. veljače 2015. godine

Gergely Szabo
Partner
Ernst & Young Ltd
Váci út 20., 1132
Budimpešta, Mađarska
27. veljače 2015. godine

Izveštaj o dobiti

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	2014.	2013.
Kamatni i srodni prihodi	4	765.914	809.853
Kamatni i srodni rashodi	5	(8.697)	(11.455)
Neto kamatni prihod/(rashod)		757.217	798.398
Prihodi od naknada i provizija	6	45.614	5.692
Troškovi naknada i provizija		(8.450)	(6.499)
Neto prihod/(rashod) od naknada i provizija		37.164	(807)
Prihodi od dividenda		4.497	6.630
Neto rezultat od ulaganja – metoda udjela		392	1.305
Neto rezultat trgovanja vrijednosnim papirima	7	42.904	(120.279)
Neto rezultat revalorizacije	7	(17.232)	(3.139)
		25.672	(123.418)
Neto tečajne razlike	8	2.218.622	327.504
Ostali prihodi	9	4.780	6.352
Prihod od poslovanja		3.048.344	1.015.964
Troškovi poslovanja	10	(308.860)	(296.128)
Smanjenje/(povećanje) rezervacija	11	751	15.741
Neto dobit		2.740.235	735.577
– raspoređeno u opće pričuve		(2.223.887)	(303.604)
– raspoređeno u državni proračun		(516.348)	(431.973)

Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	2014.	2013.
Neto dobit		2.740.235	735.577
Ostala sveobuhvatna dobit			
Stavke koje se neće naknadno prenijeti u dobit ili gubitak			
Promjene revalorizacijskih rezerva dugotrajne materijalne imovine (MRS 16)		(9.485)	–
Neto ostala sveobuhvatna dobit		(9.485)	–
Ukupna sveobuhvatna dobit		2.730.750	735.577

Izveštaj o financijskom položaju

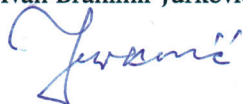
(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	31. 12. 2014.	31. 12. 2013. (ispravljeno)
Imovina			
Gotovina i sredstva na tekućim računima kod drugih banaka	12	3.879.656	7.577.949
Depoziti kod drugih banaka	13	22.163.992	20.828.609
Vrijednosni papiri koji se drže radi trgovanja	14	35.173.015	37.852.724
Kredit	15	66	72
Vrijednosni papiri koji se drže do dospijeca	16	33.210.002	29.731.535
Sredstva kod Međunarodnoga monetarnog fonda	17	6.122.613	5.710.265
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	18	60.218	59.976
Ulaganja obračunata metodom udjela	19	19.961	19.570
Obračunate kamate i ostala imovina	20	355.350	316.635
Materijalna i nematerijalna imovina	21	584.905	605.267
UKUPNO IMOVINA		101.569.778	102.702.602
Obveze			
Novčanice i kovani novac u optjecaju	22	23.155.977	21.985.330
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	23	43.990.218	47.224.909
Obveze prema državi i državnim institucijama	24	11.609.170	13.680.678
Obveze prema Međunarodnome monetarnom fondu	25	6.099.796	5.688.738
Obračunate kamate i ostale obveze	26	1.583.424	1.206.156
Ukupno obveze		86.438.585	89.785.811
Kapital			
Temeljni kapital	27	2.500.000	2.500.000
Pričuve	27	12.631.193	10.416.791
Ukupno kapital		15.131.193	12.916.791
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE		101.569.778	102.702.602

Financijske izvještaje Hrvatske narodne banke prikazane na stranicama od 1 do 37 odobrili su dana 27. veljače 2015.:

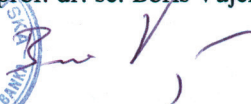
Direktor Direkcije računovodstva:

Ivan Branimir Jurković

Guverner:

prof. dr. sc. Boris Vujčić

Izveštaj o promjenama kapitala

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Temeljni kapital	Opće pričuve	Revalorizacijske pričuve za dugotrajnu materijalnu imovinu	Višak/(manjak) prihoda nad rashodima	Ukupno kapital
Stanje 1. siječnja 2013.	2.500.000	9.748.857	370.893	–	12.619.750
Neto dobit	–	–	–	735.577	735.577
Raspodjela dobiti u opće pričuve	–	303.604	–	(303.604)	–
Raspodjela dobiti u državni proračun	–	–	–	(431.973)	(431.973)
Amortizacija revalorizirane dugotrajne materijalne imovine	–	6.141	(6.141)	–	–
Stanje 31. prosinca 2013./1. siječnja 2014. (objavljeno)	2.500.000	10.058.602	364.752	–	12.923.354
Ispravak stanja 31. prosinca 2013./1. siječnja 2014. ^a	–	(6.563)	–	–	(6.563)
Stanje 31. prosinca 2013./1. siječnja 2014. (ispravljeno)	2.500.000	10.052.039	364.752	–	12.916.791
Neto dobit	–	–	–	2.740.235	2.740.235
Raspodjela dobiti u opće pričuve	–	2.223.887	–	(2.223.887)	–
Raspodjela dobiti u državni proračun	–	–	–	(516.348)	(516.348)
Revalorizacija dugotrajne materijalne imovine	–	–	(9.485)	–	(9.485)
Amortizacija revalorizirane dugotrajne materijalne imovine	–	5.687	(5.687)	–	–
Stanje 31. prosinca 2014.	2.500.000	12.281.613	349.580	–	15.131.193

^avidi bilješku br. 3

Izveštaj o novčanim tokovima

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2014.	2013.
Novčani tok od poslovnih aktivnosti		
Primljene kamate	1.013.553	1.057.515
Plaćene kamate	(12.104)	(14.255)
Primljene naknade i provizije	45.350	5.707
Plaćene naknade i provizije	(5.192)	(5.881)
Primljene dividende	4.497	6.630
Ostali primici	37.720	38.648
Plaćeni troškovi	(263.394)	(252.667)
	820.430	835.697
Promjene u poslovnim sredstvima i obvezama		
Smanjenje/(povećanje) depozita kod drugih banaka	(466.551)	(14.543.194)
Smanjenje/(povećanje) kredita	6	7
Smanjenje/(povećanje) vrijednosnih papira namijenjenih trgovanju	4.503.276	(2.590.346)
Smanjenje/(povećanje) vrijednosnih papira koji se drže do dospijeća	(3.585.981)	(1.850)
Smanjenje/(povećanje) ostalih sredstava	(62.617)	(65.346)
Povećanje/(smanjenje) ostalih obveza	274.344	(308)
Povećanje/(smanjenje) obveza prema MMF-u	(20)	(17)
Povećanje/(smanjenje) gotovog novca u optjecaju	1.171.030	357.523
Povećanje/(smanjenje) obveza prema bankama i drugim financijskim institucijama	(1.550.934)	(2.971.666)
Povećanje/(smanjenje) obveza prema državi	(3.895.280)	11.988.554
Povećanje/(smanjenje) obveza prema Europskoj komisiji	3.906	636.808
	(3.608.821)	(7.189.835)
Neto novac od poslovnih aktivnosti	(2.788.391)	(6.354.138)
Novčani tok od ulagačkih aktivnosti		
Kupnja nekretnina i opreme	(29.270)	(21.332)
Uplata kapitala u ESB	(242)	(17.982)
Neto novac od ulagačkih aktivnosti	(29.512)	(39.314)
Novčani tok od financijskih aktivnosti		
Neto emisija blagajničkih zapisa	(424.748)	3.602.188
Uplate u proračun Republike Hrvatske	(431.973)	(380.676)
Neto novac od financijskih aktivnosti	(856.721)	3.221.512
Učinak promjene tečaja – pozitivne/(negativne) tečajne razlike	163.981	40.406
Neto povećanje/(smanjenje) novca	(3.510.643)	(3.131.534)
Novac na početku godine	10.179.366	13.310.900
Novac na kraju godine (bilješka br. 30)	6.668.723	10.179.366

1.2. Računovodstveni standardi

Financijski izvještaji Hrvatske narodne banke pripremljeni su u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji obuhvaćaju Međunarodne računovodstvene standarde (MRS), njihove dopune i povezana tumačenja te Međunarodne standarde financijskog izvještavanja (MSFI), njihove dopune i povezana tumačenja, koji su utvrđeni od Europske komisije i objavljeni u Službenom listu Europske unije. Priprema financijskih izvještaja Hrvatske narodne banke u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su na snazi u EU-u regulirana je odredbama Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci i Zakona o računovodstvu.

1.2.1. Primjena novih i revidiranih standarda i izmjene u računovodstvenim politikama

Financijski izvještaji za tekuće izvještajno razdoblje izrađeni su prema istim računovodstvenim politikama koje su primijenjene na financijske izvještaje za godinu koja je završila 31. prosinca 2013., uz primjenu standarda i tumačenja koji se moraju primijeniti u EU-u od 1. siječnja 2014. Uvođenje tih standarda nema znatnog utjecaja na financijske izvještaje za 2014. godinu.

1.2.1.1. Standardi i tumačenja u primjeni u EU-u od 1. siječnja 2014.

Sljedeća tablica prikazuje nove standarde ili izmjene i dopune postojećih standarda, uz odgovarajuću regulativu o prihvaćanju u EU-u, koji su objavljeni u 2013. i 2012. godini, a primjenjuju se u EU-u od 1. siječnja 2014. ili kasnije. Primjena navedenih standarda nema znatnog utjecaja na financijske izvještaje Hrvatske narodne banke u tekućem razdoblju.

Službeni list EU-a	Standard/Tumačenje
OJ L 346/2013	MRS 36 – Umanjenje imovine (izmjene i dopune)
	MRS 39 – Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje (izmjene i dopune)
OJ L 312/2013	MSFI 10 – Konsolidirani financijski izvještaji (izmjene i dopune)
	MSFI 12 – Objavljivanje udjela u drugim subjektima (izmjene i dopune)
	MRS 27 – Nekonsolidirani financijski izvještaji (izmjene i dopune)
OJ L 095/2013	MSFI 10 – Konsolidirani financijski izvještaji (izmjene i dopune)
	MSFI 11 – Zajednički poslovi (izmjene i dopune)
	MSFI 12 – Objavljivanje udjela u drugim subjektima (izmjene i dopune)
OJ L 360/2012	MSFI 10 – Konsolidirani financijski izvještaji
	MSFI 11 – Zajednički poslovi
	MSFI 12 – Objavljivanje udjela u drugim subjektima
	MRS 27 – Nekonsolidirani financijski izvještaji (izmjene i dopune)
	MRS 28 – Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima (izmjene i dopune)
	MRS 32 – Financijski instrumenti: prezentiranje (izmjene i dopune)

1.2.1.2. Standardi i tumačenja u primjeni u EU-u od 1. siječnja 2015.

U izvještajnom razdoblju objavljeno je novo tumačenje Međunarodnog odbora za tumačenje financijskog izvještavanja (MOTFI) i izmjene postojećih standarda s obveznom primjenom od 1. siječnja 2015. kako je prikazano u sljedećoj tablici.

Službeni list EU-a	Standard/Tumačenje
OJ L 175/2014	Tumačenje 21 – Pristojbe
OJ L 365/2014	MSFI 3 – Poslovna spajanja (izmjene i dopune)
	MSFI 13 – Mjerenje fer vrijednosti (izmjene i dopune)
	MRS 40 – Ulaganje u nekretnine (izmjene i dopune)

Primjena navedenog tumačenja i izmjena navedenih standarda neće imati znatnog utjecaja na financijske izvještaje Hrvatske narodne banke.

trenutku pružanja usluge.

Troškovi naknada i provizija iskazuju se u Izvještaju o dobiti u razdoblju u kojemu su usluge primljene.

2.3. Prihodi od dividenda

Prihodi od dividenda na vlasničke vrijednosne papire priznaju se u Izvještaju o dobiti u trenutku nastanka prava na primitak dividende.

2.4. Prihodi i rashodi na osnovi tečajnih razlika

Transakcije u stranim valutama preračunavaju se u kune prema tečaju važećem na dan transakcije. Monetarna imovina i obveze iskazane u stranim valutama ponovo se preračunavaju na datum izvještaja o financijskom položaju primjenom tečaja važećeg na taj datum. Dobici i gubici nastali preračunavanjem iskazuju se u Izvještaju o dobiti za razdoblje u kojemu su nastali. Preračunavanje se obavlja prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke, osim posebnih prava vučenja (SDR), koja se preračunavaju u kune prema tečaju Međunarodnoga monetarnog fonda.

Tečajne razlike nastale zbog promjene valutnih tečajeva iskazuju se u Izvještaju o dobiti kao nerealizirani dobiti ili gubici u razdoblju kada se pojave. Prihodi i rashodi nastali pri kupoprodaji deviza uključuju se u realizirane prihode i rashode razdoblja u kojemu su nastali.

Nemonetarna imovina i obveze u stranim valutama koje su iskazane po povijesnom trošku primjenom tečaja na datum transakcije ne preračunavaju se ponovo na datum izvještaja o financijskom položaju, tj. tečajne razlike se ne utvrđuju.

Tečajevi najznačajnijih valuta na dan 31. prosinca 2014. iznosili su:

1 USD = 6,302107 HRK (2013.: 5,549000 HRK)

1 EUR = 7,661471 HRK (2013.: 7,637643 HRK)

1 XDR = 9,130556 HRK (2013.: 8,515077 HRK).

2.5. Prihodi i rashodi rezerviranja

Rashodi nastali na osnovi ispravka vrijednosti za identificirane gubitke priznaju se u Izvještaju o dobiti na kraju obračunskog razdoblja na koje se odnose. Ako se potraživanje naplati u iznosu koji je viši od neto knjigovodstvene vrijednosti, iznos rezervacija smanjuje se i iskazuje u korist prihoda izvještajnog razdoblja kada su naplaćeni. Za financijsku imovinu koja se iskazuje prema fer vrijednosti ne obavljaju se rezerviranja.

Hrvatska narodna banka priznaje rezervaciju ako ima sadašnju pravnu ili izvedenu obvezu koja je nastala na temelju prošlih događaja, ako postoji vjerojatnost da će za podmirenje obveze biti potreban odljev resursa te ako je moguće pouzdano procijeniti iznos obveze. Ako sva tri navedena uvjeta nisu ispunjena, rezervacija se ne priznaje.

2.7. Umanjenje vrijednosti financijske imovine

Financijska imovina procjenjuje se na datum izvještaja o financijskom položaju kako bi se utvrdilo postoji li objektivni dokaz umanjena vrijednosti financijske imovine. Ako postoji takav dokaz, procjenjuje se nadoknadiivi iznos te imovine i priznaje gubitak od umanjena vrijednosti imovine.

2.8. Repo ugovori i obratni repo ugovori

Hrvatska narodna banka ugovara kupnje/prodaje vrijednosnih papira ugovarajući ponovnu prodaju/kupnju u biti istih instrumenata na određeni datum u budućnosti po fiksnoj cijeni. Vrijednosni papiri koji su kupljeni s obvezom ponovne prodaje u budućnosti ne priznaju se u Izvještaju o financijskom položaju.

Izdaci koji se temelje na tim ugovorima priznaju se kao depoziti dani bankama ili drugim financijskim institucijama, a osigurani su odgovarajućim vrijednosnim papirima iz ugovora o reotkupu. Vrijednosni papiri prodani na temelju ugovora o reotkupu ne isknižuju se, već se i dalje iskazuju u Izvještaju o financijskom položaju. Primici od prodaje vrijednosnih papira priznaju se kao obveze prema bankama ili financijskim institucijama. Razlika između cijene pri prodaji i cijene pri ponovnoj kupnji raspodjeljuje se tijekom razdoblja transakcije i uključuje u kamatne prihode ili kamatne rashode.

2.9. Depoziti kod drugih banaka

Depoziti kod domaćih i stranih banaka jesu iznosi na računima koji nemaju karakter transakcijskog novca i priznaju se u nominalnoj vrijednosti.

2.10. Sredstva kod Međunarodnoga monetarnog fonda

Sredstva kod Međunarodnoga monetarnog fonda nominirana su u posebnim pravima vučenja (SDR).

2.11. Zlato i drugi plemeniti metali

Zlato i drugi plemeniti metali koji kotiraju na svjetskom tržištu priznaju se prema tržišnoj vrijednosti. Dobici i gubici nastali zbog promjene fer vrijednosti priznaju se u Izvještaju o dobiti izvještajnog razdoblja u kojemu su nastali.

2.12. Gotovina u optjecaju

Zakonito sredstvo plaćanja u Republici Hrvatskoj jest kuna. Novčanice i kovani novac u optjecaju iskazuju se u nominalnoj vrijednosti.

2.13. Novac i novčani ekvivalenti

U Izvještaju o novčanim tokovima pod novcem su iskazani gotovina i sredstva na tekućim računima kod stranih banaka i Međunarodnoga monetarnog fonda.

2.14. Oporezivanje

U skladu sa zakonskim odredbama Hrvatska narodna banka nije obveznik poreza na dobit.

2.15. Materijalna i nematerijalna imovina

Materijalna i nematerijalna imovina priznaju se u Izvještaju o financijskom položaju prema trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju, osim zgrada, koje su iskazane prema revaloriziranim vrijednostima umanjenima za akumuliranu amortizaciju i zemljišta koja su iskazana prema

2.17. Raspoređivanje

Višak prihoda nad rashodima raspoređuje se u opće pričuve i u korist državnog proračuna u skladu s člankom 57. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci. Raspoređivanje viška prihoda nad rashodima u opće pričuve obavlja se u iznosu koji utvrđuje Savjet Hrvatske narodne banke. Višak prihoda nad rashodima koji se u tekućoj financijskoj godini raspoređuje u opće pričuve ne može biti manji od ostvarene neto dobiti s osnove usklađivanja vrijednosti pozicija bilance stanja s promjenama tečaja ili s promjenama tržišnih cijena, ili veći od 20% ostvarenog viška prihoda nad rashodima. Iznimno, ako je višak prihoda nad rashodima manji od ostvarene neto dobiti s osnove usklađivanja vrijednosti pozicija bilance stanja s promjenama tečaja i s promjenama tržišnih cijena, višak prihoda nad rashodima u cijelosti se raspoređuje u opće pričuve. Ostatak viška prihoda nad rashodima, nakon raspoređivanja u opće pričuve, izvanredni je prihod državnog proračuna. Manjak prihoda nad rashodima Hrvatska narodna banka pokriva iz općih pričuva. Manjak prihoda nad rashodima koji nije moguće pokriti iz općih pričuva pokriva se iz državnog proračuna.

Bilješka br. 3 – Ispravak pogreške prethodnih razdoblja

Hrvatska narodna banka koristi se uslugama čuvanja i upravljanja vrijednosnim papirima, vođenja računa i provođenja bezgotovinskih transfera sredstava u vezi s vrijednosnim papirima, provođenja naloga o prijenosu vrijednosnih papira i sličnim uslugama.

U razdoblju 2010. – 2013. na navedene usluge nije obračunat i uplaćen porez na dodanu vrijednost (u nastavku teksta: PDV) budući da se smatralo kako su navedene usluge oslobođene plaćanja PDV-a. Naknadnom analizom pojedinih vrsta primljenih usluga utvrdilo se da se radi o oporezivoj isporuci za koju je Hrvatska narodna banka bila obvezna obračunati i uplatiti PDV. U 2014. izvršena je korekcija obračuna PDV-a za razdoblje 2010. – 2013. godine.

Pogrešku prethodnih razdoblja nije izvedivo ispraviti retroaktivnim prepravljajem za usporedno prethodno razdoblje jer postojeće evidencije ne omogućuju rekonstruiranje učinka na prethodno usporedno razdoblje. Prepravljajem početnog stanja pozicija obveza i kapitala na dan 1. siječnja 2014. ispravljena je pogreška prethodnih razdoblja, što je vidljivo iz sljedeće tablice:

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

POZICIJA	31. 12. 2013. (objavljeno)	31. 12. 2013. (ispravljeno)
Obračunate kamate i ostale obveze	1.199.593	1.206.156
UKUPNO OBVEZE	89.779.248	89.785.811
Pričuve	10.423.354	10.416.791
Ukupno kapital	12.923.354	12.916.791
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE	102.702.602	102.702.602

Bilješka br. 4 – Kamatni i srodni prihodi

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2014.	2013.
Devizni depoziti	20.710	10.967
Vrijednosni papiri koji se drže radi trgovanja	110.690	134.815
Vrijednosni papiri koji se drže do dospelja	634.508	662.739
Kreditni domaćim bankama	–	663
Ostalo	6	669
	765.914	809.853

Bilješka br. 10 – Troškovi poslovanja

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2014.	2013.
Troškovi za zaposlenike (bilješka br. 10.1)	165.523	158.851
Materijalni i administrativni troškovi i usluge	84.393	82.305
Troškovi izrade novčanica i kovanog novca kuna	32.996	26.948
Troškovi amortizacije	25.948	28.024
	308.860	296.128

Troškovi tiskanja novčanica početno se razgraničuju i priznaju u Izvještaju o dobiti tijekom razdoblja od deset godina, a troškovi kovanja kovanog novca tijekom razdoblja od dvanaest godina.

Bilješka br. 10.1 – Troškovi za zaposlenike

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2014.	2013.
Neto plaće	71.361	70.782
Doprinosi iz plaća i na plaće	41.899	39.904
Porezi i prirezi	20.752	20.201
Ostali troškovi za zaposlenike	31.511	27.964
	165.523	158.851

Prosječan broj zaposlenika u 2014. godini bio je 627 (2013.: 629).

Bilješka br. 11 – (Smanjenje)/povećanje rezervacija

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2014.	2013.
a) Obračunate kamate i potraživanja		
Nove rezervacije	–	244
Naplaćeni iznosi	(244)	–
b) Rezervacije za rizike i troškove		
Nove rezervacije	8.369	7.870
Ukinute rezervacije	(8.876)	(23.855)
	(751)	(15.741)

Bilješka br. 12 – Gotovina i sredstva na tekućim računima kod drugih banaka

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2014.	31. 12. 2013.
Novac u blagajni HNB-a	1.150	1.074
Devizna efektivna u trezoru HNB-a	3.060.204	3.052.159
Sredstva na tekućim računima kod stranih banaka	818.302	4.524.716
	3.879.656	7.577.949

Bilješka br. 13 – Depoziti kod drugih banaka

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2014.	31. 12. 2013.
Depoziti kod stranih središnjih banaka	293.592	272.456
Depoziti kod stranih poslovnih banaka	21.859.730	18.733.612
Depoziti kod ostalih stranih bankovnih institucija	–	1.811.526
Depoziti kod domaćih poslovnih banaka	10.670	11.015
	22.163.992	20.828.609

Zemljopisna koncentracija depozita kod drugih banaka:

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2014.	31. 12. 2013.
Hrvatska	10.670	11.015
Europa	21.904.389	20.545.138
SAD	248.933	272.456
	22.163.992	20.828.609

Bilješka br. 14 – Vrijednosni papiri koji se drže radi trgovanja

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2014.	31. 12. 2013.
Vrijednosni papiri nominirani u EUR	21.767.102	24.263.021
Vrijednosni papiri nominirani u USD	13.405.913	13.589.703
	35.173.015	37.852.724

Bilješka br. 15 – Krediti

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2014.	31. 12. 2013.
Ostali krediti	66	72
	66	72

Bilješka br. 16 – Vrijednosni papiri koji se drže do dospelja

Struktura ulaganja u devizne vrijednosne papire koji se drže do dospelja jest sljedeća:

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2014.	31. 12. 2013.
Dužnički vrijednosni papiri	32.795.802	29.273.151
Obračunate kamate	414.200	458.384
	33.210.002	29.731.535

Reklasificirana financijska imovina

Na temelju Odluke guvernera, a u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardom 39 – Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje, s datumom 31. svibnja 2011. Hrvatska narodna banka provela je reklasifikaciju financijske imovine po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (imovina namijenjena trgovanju) u financijsku imovinu koja se drži do dospelja po fer vrijednosti u iznosu od 2.639.527 tisuća kuna (kunska protuvrijednost 355.162.001,65 EUR prema tečaju na dan 31. svibnja 2011.), pri čemu je kao osnova za početno mjerenje uzeta fer vrijednost na datum reklasifikacije.

Sljedeća tablica prikazuje knjigovodstvenu i fer vrijednost reklasificirane imovine (uključujući i obračunate nedospjele kamate):

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 5. 2011.		31. 12. 2014.	
	knjigovodstvena vrijednost	fer vrijednost	knjigovodstvena vrijednost	fer vrijednost
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak reklasificirana u financijsku imovinu koja se drži do dospjeća	2.639.527	2.639.527	1.017.378	1.027.854

Na datum reklasifikacije 31. svibnja 2011. efektivna kamatna stopa za reklasificiranu imovinu kretala se u rasponu od 1,43% do 2,25%, s očekivanim nadoknadivim novčanim tokovima od 2.866.558 tisuća kuna (kunska protuvrijednost 374.152.397,25 EUR prema tečaju na dan 31. prosinca 2014.).

Da reklasifikacija nije bila provedena, financijski rezultat u Izvještaju o dobiti za izvještajno bi razdoblje uključio nerealizirani gubitak po fer vrijednosti reklasificirane imovine (fer vrijednost bez obračunatih nedospjelih kamata) u iznosu od 29.121 tisuću kuna.

Bilješka br. 17 – Sredstva kod Međunarodnoga monetarnog fonda

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2014.	31. 12. 2013.
Članska kvota	3.333.546	3.108.848
Sredstva u posebnim pravima vučenja (SDR) i depoziti	2.789.067	2.601.417
	6.122.613	5.710.265

Bilješka br. 18 – Financijska imovina raspoloživa za prodaju

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2014.	31. 12. 2013.
Dionice BIS-a	41.914	41.914
Dionice SWIFT-a	80	80
Uplaćeni kapital ESB-a	18.224	17.982
	60.218	59.976

Na temelju posjedovanja 2.441 dionice Banke za međunarodne namire (engl. *Bank for International Settlements* – BIS) nominalne vrijednosti 5.000 SDR-a po dionici, Hrvatska narodna banka je članica BIS-a, što joj pruža mogućnost korištenja usluga BIS-a središnjim bankama i drugim financijskim organizacijama. Dionice BIS-a evidentirane su po povijesnom trošku, a u skladu sa Statutom BIS-a od vrijednosti upisanih dionica uplaćeno je 25%, dok ostatak od 75% čini “kapital na poziv”, tj. uplaćuje se po pozivu BIS-a. U srpnju 2014. Hrvatska narodna banka dobila je dividendu u iznosu od 4.497 tisuća kuna na osnovi BIS-ovih dionica.

Hrvatska narodna banka također je članica Udruženja za međunarodne međubankarske financijske komunikacije (engl. *Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication* – SWIFT). Na osnovi tog članstva Hrvatska narodna banka sudjeluje u međunarodnom transferu financijskih poruka. Šest dionica SWIFT-a nominalne vrijednosti od 125 EUR po dionici koje Hrvatska narodna banka posjeduje plaćene su u cijelosti, a evidentiraju se po povijesnom trošku.

Uplaćeni kapital Europske središnje banke – ESB-a (engl. *European Central Bank* – ECB) čini su-djelujući interes Hrvatske narodne banke u ESB-u i evidentira se po povijesnom trošku.

Prema članku 28. Statuta Europskog sustava središnjih banaka – ESSB-a (engl. *European System of Central Banks – ESCB*), nacionalne središnje banke – NSB-i (engl. *National Central Bank – NCB*) ESSB-a jedini su upisnici kapitala ESB-a. Upisi kapitala ovise o udjelima koji su utvrđeni u skladu s člankom 29. Statuta ESSB-a, a koji se prilagođuju svakih pet godina nakon osnivanja ESB-a. Posljednja prilagodba kapitalnoga ključa izvršena je s učinkom od 1. siječnja 2014.

U skladu s Odlukom Vijeća 2003/517/EC od 15. srpnja 2003. o statističkim podacima koji se upotrebljavaju za prilagodbu ključa za upis kapitala Europske središnje banke (OJ L 181, 19. 7. 2003., str.43.), udjeli NSB-a u ključu za upis kapitala prilagođeni su kako slijedi od 1. siječnja 2014. prijenosom sredstava između NSB-a.

Tablica 1: Ključ za upis kapitala ESB-a

NSB	Ključ za upis kapitala ESB-a	
	do 31. 12. 2013. (%)	od 1. 1. 2014. (%)
Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique	2,4176	2,4778
Deutsche Bundesbank	18,7603	17,9973
Eesti Pank	0,1780	0,1928
Central Bank of Ireland	1,1111	1,1607
Bank of Greece	1,9483	2,0332
Banco de España	8,2533	8,8409
Banque de France	14,1342	14,1792
Banca d'Italia	12,4570	12,3108
Central Bank of Cyprus	0,1333	0,1513
Latvijas Banka	0,2742	0,2821
Banque centrale du Luxembourg	0,1739	0,2030
Central Bank of Malta	0,0635	0,0648
De Nederlandsche Bank	3,9663	4,0035
Oesterreichische Nationalbank	1,9370	1,9631
Banco de Portugal	1,7636	1,7434
Banka Slovenije	0,3270	0,3455
Národná banka Slovenska	0,6881	0,7725
Suomen Pankki – Finlands Bank	1,2456	1,2564
Ukupno za NSB-e europodručja	69,8323	69,9783
Българска народна банка (Bulgarian National Bank)	0,8644	0,8590
Česká národní banka	1,4539	1,6075
Danmarks Nationalbank	1,4754	1,4873
Hrvatska narodna banka	0,5945	0,6023
Lietuvos bankas	0,4093	0,4132
Magyar Nemzeti Bank	1,3740	1,3798
Narodowy Bank Polski	4,8581	5,1230
Banca Națională a României	2,4449	2,6024
Sveriges Riksbank	2,2612	2,2729
Bank of England	14,4320	13,6743
Ukupno za NSB-e izvan europodručja	30,1677	30,0217
SVEUKUPNO	100,00	100,00

Budući da Republika Hrvatska nije dio europodručja, primjenjuju se prijelazne odredbe članka 47. Statuta ESSB-a prema kojemu je Hrvatska narodna banka imala obvezu platiti ESB-u 3,75% iznosa upisanoga kapitala kao doprinos za pokriće troškova poslovanja ESB-a. Hrvatska narodna banka, kao nacionalna središnja banka izvan europodručja, nema pravo na primitak odgovarajućeg udjela pri raspodjeli dobiti ESB-a, a nema ni obvezu pokrića gubitka ESB-a. Slijedom izmjena kapitalnoga ključa ESB-a od 1. siječnja 2014. doprinos Hrvatske narodne banke u uplaćenom kapitalu povećao se te iznosi 2.444.963,16 EUR.

Tablica 2: *Upisani i uplaćeni kapital ESB-a*

(svi iznosi izraženi su u eurima)

NSB	Upisani kapital do 31. 12. 2013.	Upaćeni kapital do 31. 12. 2013.	Upisani kapital od 1. 1. 2014.	Upaćeni kapital od 1. 1. 2014.
Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique	261.705.370,91	261.705.370,91	268.222.025,17	268.222.025,17
Deutsche Bundesbank	2.030.803.801,28	2.030.803.801,28	1.948.208.997,34	1.948.208.997,34
Eesti Pank	19.268.512,58	19.268.512,58	20.870.613,63	20.870.613,63
Central Bank of Ireland	120.276.653,55	120.276.653,55	125.645.857,06	125.645.857,06
Bank of Greece	210.903.612,74	210.903.612,74	220.094.043,74	220.094.043,74
Banco de España	893.420.308,48	893.420.308,48	957.028.050,02	957.028.050,02
Banque de France	1.530.028.149,23	1.530.028.149,23	1.534.899.402,41	1.534.899.402,41
Banca d'Italia	1.348.471.130,66	1.348.471.130,66	1.332.644.970,33	1.332.644.970,33
Central Bank of Cyprus	14.429.734,42	14.429.734,42	16.378.235,70	16.378.235,70
Latvijas Banka	29.682.169,38	1.113.081,35	30.537.344,94	30.537.344,94
Banque centrale du Luxembourg	18.824.687,29	18.824.687,29	21.974.764,35	21.974.764,35
Central Bank of Malta	6.873.879,49	6.873.879,49	7.014.604,58	7.014.604,58
De Nederlandsche Bank	429.352.255,40	429.352.255,40	433.379.158,03	433.379.158,03
Oesterreichische Nationalbank	209.680.386,94	209.680.386,94	212.505.713,78	212.505.713,78
Banco de Portugal	190.909.824,68	190.909.824,68	188.723.173,25	188.723.173,25
Banka Slovenije	35.397.773,12	35.397.773,12	37.400.399,43	37.400.399,43
Národná banka Slovenska	74.486.873,65	74.486.873,65	83.623.179,61	83.623.179,61
Suomen Pankki – Finlands Bank	134.836.288,06	134.836.288,06	136.005.388,82	136.005.388,82
Ukupno za NSB-e europodručja	7.559.351.411,86	7.530.782.323,83	7.575.155.922,19	7.575.155.922,19
Българска народна банка (Bulgarian National Bank)	93.571.361,11	3.508.926,04	92.986.810,73	3.487.005,40
Česká národní banka	157.384.777,79	5.901.929,17	174.011.988,64	6.525.449,57
Danmarks Nationalbank	159.712.154,31	5.989.205,79	161.000.330,15	6.037.512,38
Hrvatska narodna banka	64.354.667,03	2.413.300,01	65.199.017,58	2.444.963,16
Lietuvos bankas	44.306.753,94	1.661.503,27	44.728.929,21	1.677.334,85
Magyar Nemzeti Bank	148.735.597,14	5.577.584,89	149.363.447,55	5.601.129,28
Narodowy Bank Polski	525.889.668,45	19.720.862,57	554.565.112,18	20.796.191,71
Banca Națională a României	264.660.597,84	9.924.772,42	281.709.983,98	10.564.124,40
Sveriges Riksbank	244.775.059,86	9.179.064,74	246.041.585,69	9.226.559,46
Bank of England	1.562.265.020,29	58.584.938,26	1.480.243.941,72	55.509.147,81
Ukupno za NSB-e izvan europodručja	3.265.655.657,76	122.462.087,16	3.249.851.147,43	121.869.418,02
SVEUKUPNO	10.825.007.069,61*	7.653.244.410,99	10.825.007.069,61*	7.697.025.340,21

* Zbog zaokruživanja sveukupan iznos ne mora odgovarati sumi navedenih pojedinačnih iznosa.

Bilješka br. 19 – Ulaganja obračunata metodom udjela

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2014.	31. 12. 2013.
Ulaganje u Hrvatski novčarski zavod	19.961	19.570
	19.961	19.570

Ulaganje Hrvatske narodne banke u Hrvatskom novčarskom zavodu čini udio u pridruženom subjektu u skladu s MRS-om 28 i evidentira se primjenom metode udjela. Vlasnički udio Hrvatske narodne banke u kapitalu Hrvatskoga novčarskog zavoda iznosi 42,6%.

Hrvatski novčarski zavod domaće je trgovačko društvo čija je osnovna djelatnost proizvodnja novca i medalja od zlata i drugih plemenitih metala, proizvodnja kovanoga i prigodnoga optjecajnog novca, proizvodnja nakita i srodnih proizvoda, trgovina zlatom i drugim plemenitim metalima, jubilarnim

	Zemljište i zgrade	Računala	Namještaj i oprema	Motorna vozila	Ostala imovina	Investicije u tijeku	Softver i licencije	Ukupno
Stanje 31. prosinca 2012.								
Nabavna ili revalorizirana vrijednost	552.023	98.015	39.232	10.225	4.524	31.624	72.217	807.860
Akumulirana amortizacija	(21.192)	(74.178)	(34.649)	(10.225)	–	–	(53.700)	(193.944)
Neto knjigovodstvena vrijednost	530.831	23.837	4.583	–	4.524	31.624	18.517	613.916
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2013.								
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	530.831	23.837	4.583	–	4.524	31.624	18.517	613.916
Nove nabavke	–	–	–	–	29	19.424	–	19.453
Prijenos u upotrebu	2.351	28.871	1.338	–	–	(38.563)	6.003	–
Neto otpisi i isknjiženje	–	(11)	(25)	–	(42)	–	–	(78)
Amortizacijski trošak za razdoblje	(9.523)	(11.725)	(2.186)	–	–	–	(4.590)	(28.024)
Zaključno neto knjigovodstveno stanje	523.659	40.972	3.710	–	4.511	12.485	19.930	605.267
Stanje 31. prosinca 2013.								
Nabavna ili revalorizirana vrijednost	554.374	124.978	39.934	10.225	4.511	12.485	75.807	822.314
Akumulirana amortizacija	(30.715)	(84.006)	(36.224)	(10.225)	–	–	(55.877)	(217.047)
Neto knjigovodstvena vrijednost	523.659	40.972	3.710	–	4.511	12.485	19.930	605.267

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Zemljište i zgrade	Računala	Namještaj i oprema	Motorna vozila	Ostala imovina	Investicije u tijeku	Softver i licencije	Ukupno
Stanje 31. prosinca 2013.								
Nabavna ili revalorizirana vrijednost	554.374	124.978	39.934	10.225	4.511	12.485	75.807	822.314
Akumulirana amortizacija	(30.715)	(84.006)	(36.224)	(10.225)	–	–	(55.877)	(217.047)
Neto knjigovodstvena vrijednost	523.659	40.972	3.710	–	4.511	12.485	19.930	605.267
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2014.								
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	523.659	40.972	3.710	–	4.511	12.485	19.930	605.267
Nove nabavke	–	–	–	–	38	32.291	–	32.329
Prijenos u upotrebu	955	13.882	5.829	171	–	(24.551)	3.714	–
Revalorizacija	(26.732)	–	–	–	–	–	–	(26.732)
Neto otpisi i isknjiženje	–	–	(10)	–	(1)	–	–	(11)
Amortizacijski trošak za razdoblje	(8.790)	(10.927)	(1.873)	–	–	–	(4.358)	(25.948)
Zaključno neto knjigovodstveno stanje	489.092	43.927	7.656	171	4.548	20.225	19.286	584.905
Stanje 31. prosinca 2014.								
Nabavna ili revalorizirana vrijednost	493.899	138.625	38.848	10.066	4.548	20.225	79.521	785.732
Akumulirana amortizacija	(4.807)	(94.698)	(31.192)	(9.895)	–	–	(60.235)	(200.827)
Neto knjigovodstvena vrijednost	489.092	43.927	7.656	171	4.548	20.225	19.286	584.905

Revalorizacija dugotrajne materijalne imovine (zemljišta i zgrada) posljednji je put provedena 2014. i utemeljena je na procjenama neovisnih stručnjaka. Fer vrijednost određena je dobitnom metodom, a pri vrednovanju su korišteni određeni značajni ulazni podaci koji nisu tržišno provjerljivi (razina 3 hijerarhije fer vrijednosti). Kada bi se zemljište i zgrade vodili prema trošku nabave umanjenom za amortizaciju, neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31. prosinca 2014. bila bi 139.511 tisuća kuna. Dugotrajna materijalna imovina Hrvatske narodne banke nije opterećena ni hipotekarnim ni fiducijarnim teretom.

Bilješka br. 22 – Novčanice i kovani novac u optjecaju

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2014.	2013.
Gotov novac stavljen u optjecaj – početno stanje 1. siječnja	21.985.330	21.627.929
Povećanje/(smanjenje) gotovog novca u optjecaju tijekom godine	1.170.647	357.401
Gotov novac stavljen u optjecaj – ukupno stanje 31. prosinca	23.155.977	21.985.330

Kune	Nominalna vrijednost	31. 12. 2014.		31. 12. 2013.	
		Kom.	Vrijednost u tis. kuna	Kom.	Vrijednost u tis. kuna
Kovani novac	0,01	125.723.809	1.257	125.724.297	1.257
Kovani novac	0,02	84.077.738	1.682	84.082.319	1.682
Kovani novac	0,05	310.108.481	15.505	293.409.205	14.670
Kovani novac	0,10	468.323.267	46.832	448.841.373	44.884
Kovani novac	0,20	348.491.635	69.698	332.814.219	66.563
Kovani novac	0,50	200.959.651	100.480	191.981.038	95.991
Kovani novac	1	221.706.179	221.706	211.413.637	211.414
Kovani novac	2	122.825.437	245.651	114.701.199	229.402
Kovani novac	5	81.655.950	408.280	76.276.691	381.383
Kovani novac	25	1.161.981	29.050	1.149.641	28.741
Novčanice	5	4.140.117	20.701	4.147.692	20.738
Novčanice	10	37.419.981	374.200	35.458.935	354.589
Novčanice	20	25.478.119	509.562	24.094.037	481.881
Novčanice	50	13.773.612	688.681	13.032.454	651.623
Novčanice	100	30.601.923	3.060.192	29.309.770	2.930.977
Novčanice	200	50.566.663	10.113.333	47.973.129	9.594.626
Novčanice	500	5.910.137	2.955.068	5.699.877	2.849.939
Novčanice	1.000	4.294.099	4.294.099	4.024.970	4.024.970
Ukupno			23.155.977		21.985.330

Bilješka br. 23 – Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2014.	31. 12. 2013.
Obvezna pričuva u kunama	21.899.812	22.024.590
Obvezna pričuva u stranoj valuti	3.744.771	4.418.752
Ostali primljeni depoziti domaćih banaka	15.146.745	15.356.003
Primljeni depoziti stranih banaka i drugih financijskih institucija	72	72
Sredstva izdvojena po nalogu suda	21.378	18.815
Obvezni blagajnički zapisi HNB-a u kunama	3.177.440	3.602.188
Obveze prema Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak	–	1.804.489
	43.990.218	47.224.909

U skladu s Odlukom o upisu obveznih blagajničkih zapisa HNB-a (NN, br. 142/2013.) banke su upisale obvezne blagajničke zapise na koje HNB ne obračunava kamatu s krajnjim rokom dospijeca 12. prosinca 2016. s mogućnošću prijevremenog otkupa dijela obveznih blagajničkih zapisa u iznosu od 50% porasta plasmana banaka domaćim nefinancijskim poduzećima.

Obveze prema Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak jesu sredstva na transakcijskom računu otvorenom na osnovi ugovornog odnosa između Hrvatske narodne banke i Hrvatske banke za obnovu i razvitak, u skladu s mjerama za program kreditiranja gospodarskih subjekata s razvojnim potencijalom. U 2014. iznos sredstava na navedenom računu sveden je na nulu te je slijedom zahtjeva Hrvatske banke za obnovu i razvitak provedeno zatvaranje transakcijskog računa Hrvatske banke za obnovu i razvitak u Hrvatskoj narodnoj banci.

Bilješka br. 24 – Obveze prema državi i državnim institucijama

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2014.	31. 12. 2013.
Kunski depoziti	3.047.350	3.023.341
Devizni depoziti	8.561.820	10.657.337
	11.609.170	13.680.678

Bilješka br. 25 – Obveze prema Međunarodnome monetarnom fondu

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2014.	31. 12. 2013.
Mjenice nominirane u kunama	3.323.567	3.099.721
Obveze za neto kumulativnu alokaciju	2.767.809	2.581.234
Ostali računi Međunarodnoga monetarnog fonda	8.420	7.783
	6.099.796	5.688.738

Kunske mjenice odnose se na članstvo Republike Hrvatske u Međunarodnome monetarnom fondu.

Bilješka br. 26 – Obračunate kamate i ostale obveze

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2014.	31. 12. 2013. (objavljeno)	31. 12. 2013. (ispravljeno)
Obračunate kamate	642	1.031	1.031
Obveze prema zaposlenicima	6.146	5.611	5.611
Porezi i doprinosi	6.494	5.603	10.995
Obveze prema Europskoj komisiji u eurima	743	418.603	418.603
Obveze prema Europskoj komisiji u kunama	639.648	219.155	219.155
Obveze prema Ministarstvu financija	522.786	437.897	437.897
Obveze prema dobavljačima	13.881	9.767	9.767
Ostale obveze	393.084	101.926	103.097
	1.583.424	1.199.593	1.206.156

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju Europska komisija otvorila je kod Hrvatske narodne banke svoje transakcijske račune: račun vlastitih sredstava u eurima i račun vlastitih sredstava u kunama za obavljanje platnih transakcija.

Unutar stavke ostale obveze evidentirane su dugoročne rezervacije za troškove i rizike, od kojih se na rezervacije za sudske sporove odnosi 25.380 tisuća kuna (2013.: 25.380 tisuća kuna), a na rezervacije za primanja zaposlenika 19.304 tisuće kuna (2013.: 19.811 tisuća kuna).

U 2014. ispravljena je pogreška prethodnog razdoblja, odnosno izvršena je korekcija obračuna PDV-a za razdoblje 2010. – 2013. te je obračunata i plaćena i pripadajuća zatezna kamata. Zbog pogreške prethodnog razdoblja prepravljene su stavke porezi i doprinosi te ostale obveze (vidi bilješku br. 3).

Bilješka br. 27 – Kapital

Kapital Hrvatske narodne banke sastoji se od temeljnoga kapitala i pričuva.

Temeljni kapital u iznosu od 2.500.000 tisuća kuna drži isključivo Republika Hrvatska, nije prenosiv i ne može biti predmetom zaduživanja.

	Do 12 mjeseci	Više od 12 mjeseci	Ukupno
Obveze			
Novčanice i kovani novac u optjecaju	21.985.330	–	21.985.330
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	43.622.649	3.602.260	47.224.909
Obveze prema državi i državnim institucijama	13.680.678	–	13.680.678
Obveze prema MMF-u	–	5.688.738	5.688.738
Obračunate kamate i ostale obveze	1.166.556	39.600	1.206.156
Ukupno obveze	80.455.213	9.330.598	89.785.811
Neto pozicija	(3.684.612)	16.601.403	12.916.791

Bilješka br. 29 – Potencijalne i preuzete obveze i sustav trezorskih zaliha

Sudski sporovi: Na dan 31. prosinca 2014. u tijeku je bilo nekoliko pravnih sporova. Prema mišljenju rukovodstva i internih pravnih savjetnika Hrvatske narodne banke postoji mogućnost da Hrvatska narodna banka izgubi neke sporove, pa su rezervirana sredstva za potencijalne gubitke u tim sporovima u iznosu od 25.380 tisuća kuna (vidi bilješku br. 26).

Preuzete obveze za kapitalna ulaganja: Na dan 31. prosinca 2014. Hrvatska narodna banka imala je preuzetih obveza za kapitalna ulaganja u iznosu od 5.077 tisuća kuna (2013.: 418 tisuća kuna).

Sustav trezorskih zaliha:

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2014.	31. 12. 2013.
Novčanice i kovani novac koji nisu u optjecaju	83.288.561	81.324.824
Zalihe državnih biljega i obrazaca mjenica	239.049	259.518
	83.527.610	81.584.342

Bilješka br. 30 – Novac

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2014.	31. 12. 2013.
Novac u blagajni HNB-a	1.150	1.074
Devizna efektivna u trezoru HNB-a	3.060.204	3.052.159
Sredstva na tekućim računima kod stranih banaka	818.302	4.524.716
Sredstva u posebnim pravima vučenja (SDR) i depoziti kod MMF-a	2.789.067	2.601.417
	6.668.723	10.179.366

Bilješka br. 31 – Raspoređivanje

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2014.	31. 12. 2013.
Višak prihoda nad rashodima	2.740.235	735.577
Raspoređeno u opće pričuve	(2.223.887)	(303.604)
Raspoređeno u državni proračun	(516.348)	(431.973)
	–	–

Bilješka br. 32 – Fer vrijednost financijske imovine i obveza

U postupku mjerenja fer vrijednosti financijske imovine i obveza primjenjuje se tržišni pristup kao tehnika mjerenja, a u sklopu hijerarhijskog pristupa određivanja fer vrijednosti Hrvatska narodna banka primjenjuje prvu hijerarhijsku razinu vrednovanja (razina 1), što znači da se kao ulaznim veličinama koristi provjerljivim tržišnim vrijednostima koje su odraz kotacijskih cijena za istu imovinu ili obveze na aktivnom tržištu. U slučaju da kotacijske cijene nisu dostupne, fer vrijednost izračunava se na osnovi modela priznatih GIPS standardom (engl. *Global Investment Performance Standards*), a kao ulazni podaci rabe se provjerljive tržišne vrijednosti (kamatne stope), što odgovara razini 2 hijerarhije fer vrijednosti.

U izvještajnoj godini nije bilo reklasifikacija između različitih hijerarhijskih razina fer vrijednosti.

a) Financijska imovina i obveze koje se mjere po fer vrijednosti

U sljedećoj tablici prikazana je financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak po razinama hijerarhije fer vrijednosti.

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2014.		
	Razina 1	Razina 2	Ukupno
Devizni vrijednosni papiri koji se drže radi trgovanja			
Državni vrijednosni papiri	22.236.746	11.056.325	33.293.071
Vrijednosni papiri međunarodnih financijskih institucija	429.437	–	429.437
Bankovne obveznice s državnim jamstvom	139.764	1.310.743	1.450.507
Ukupno	22.805.947	12.367.068	35.173.015

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2013.		
	Razina 1	Razina 2	Ukupno
Devizni vrijednosni papiri koji se drže radi trgovanja			
Državni vrijednosni papiri	17.232.347	15.294.241	32.526.588
Vrijednosni papiri međunarodnih financijskih institucija	707.660	277.415	985.075
Bankovne obveznice s državnim jamstvom	–	4.341.061	4.341.061
Ukupno	17.940.007	19.912.717	37.852.724

b) Financijska imovina i obveze koje se ne mjere po fer vrijednosti

Dužnički vrijednosni papiri koji se drže do dospijea mjere se po amortiziranom trošku, a usporedba knjigovodstvenih i fer vrijednosti prikazana je u sljedećoj tablici.

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Dužnički vrijednosni papiri	
	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
31. 12. 2014.	33.210.002	34.030.325
31. 12. 2013.	29.731.535	30.477.206

U određivanju fer vrijednosti financijske imovine koja se drži do dospijea rabe se ulazni podaci koji pripadaju razini 1 hijerarhije fer vrijednosti.

Fer vrijednosti ostale navedene financijske imovine i obveza Hrvatske narodne banke približno su jednake računovodstvenim vrijednostima zbog kratkoročnosti instrumenata.

Bilješka br. 33 – Upravljanje rizicima

Hrvatska narodna banka upravlja međunarodnim pričuvama Republike Hrvatske na osnovi načela likvidnosti i sigurnosti ulaganja, što znači da održava visoku likvidnost pričuva i primjerenu izloženost rizicima te uz dana ograničenja nastoji ostvariti povoljne stope povrata na svoja ulaganja.

Rizici prisutni pri upravljanju međunarodnim pričuvama ponajprije su financijski rizici, a to su kreditni, kamatni i valutni rizik, ali velika se pozornost posvećuje i likvidnosnom i operativnom riziku.

Bilješka br. 33.1 – Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik nepodmirenja obveza, odnosno mogućnost da se uložena sredstva neće pravodobno i/ili u potpunosti vratiti ili da se neće vraćati planiranom dinamikom.

Hrvatska narodna banka ograničuje izloženost kreditnom riziku ulaganjem međunarodnih pričuva u visokokvalitetne instrumente s najmanjim stupnjem rizičnosti poput državnih obveznica, obveznica za koje jamči država, bankovnih obveznica s državnim jamstvom i osiguranih obveznica, u instrumente međunarodnih financijskih institucija visokoga kreditnog rejtinga te u kolateralizirane i nekolateralizirane depozite. Kolateralizirani depoziti osigurani su državnim obveznicama iste vrijednosti ili vrijednosti veće od one samog depozita. Ukupna vrijednost primljenih kolaterala po obratnim repo ugovorima (državne obveznice zemalja rejtinga od Aaa do Baa3) na dan 31. prosinca 2014. iznosi 5.021.117 tisuća kuna (31. prosinca 2013.: 18.178.724 tisuće kuna). Ukupna vrijednost danih kolaterala po repo ugovorima na dan 31. prosinca 2014. iznosi 291.136 tisuća kuna.

Ocjena kreditne sposobnosti financijskih institucija temelji se na rejtinzima koje su objavile velike međunarodne agencije za procjenu rejtinga (Moody's, Standard & Poor's i Fitch).

Ulaganja sredstava međunarodnih pričuva limitirana su po vrstama izdavatelja i financijskim institucijama, čime se kreditni rizik diversificira.

Hrvatska narodna banka ulagala je sredstva međunarodnih pričuva u obveznice država i obveznice za koje jamči država rejtinga od Aaa do Baa3 (po agenciji Moody's), u osigurane obveznice rejtinga od Aaa do Aa2, u obratne repo ugovore kod komercijalnih banaka rejtinga od Aaa do Baa3, u depozite kod središnjih banaka rejtinga od Aaa do Baa3, u instrumente kod međunarodnih financijskih institucija od Aaa do A2, kao i u depozite koji se plasiraju u komercijalne banke rejtinga od Aaa do A3.

33.1.1. Koncentracija kreditnog rizika po vrsti imovine

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2014.	31. 12. 2013.
Devizni vrijednosni papiri koji se drže radi trgovanja		
Državni vrijednosni papiri	33.293.071	32.526.588
Vrijednosni papiri međunarodnih financijskih institucija	429.437	985.075
Bankovne obveznice s državnim jamstvom	1.450.507	4.341.061
Ukupno devizni vrijednosni papiri koji se drže radi trgovanja	35.173.015	37.852.724
Devizni vrijednosni papiri koji se drže do dospjeća		
Državni vrijednosni papiri	26.742.731	21.125.861
Osigurane obveznice (s kolateralom javnog sektora)	986.843	1.572.899
Vrijednosni papiri međunarodnih financijskih institucija	4.944.132	6.498.335
Bankovne obveznice s državnim jamstvom	536.296	534.440
Ukupno devizni vrijednosni papiri koji se drže do dospjeća	33.210.002	29.731.535
Ukupno devizni vrijednosni papiri	68.383.017	67.584.259
Devizni depoziti		
Obratni repo ugovori	5.563.918	19.068.181
Depoziti	17.156.167	5.899.492
Depoziti kod međunarodnih financijskih institucija	3.041.171	2.977.531

	31. 12. 2014.	31. 12. 2013.
Ukupno devizni depoziti	25.761.256	27.945.204
Sveukupno	94.144.273	95.529.463

33.1.2. Kreditni rizik prema kreditnom rejtingu partnera

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2014.	31. 12. 2013.
Rejting (Moody's)		
	Državni vrijednosni papiri	Državni vrijednosni papiri
Aaa	33.589.819	36.580.715
Aa1	5.688.778	11.601.359
Aa2	–	–
Aa3	5.499.815	3.920.984
Baa1	737.112	–
Baa2	12.964.936	–
AA	1.555.342 ^a	1.549.391
Ukupno	60.035.802	53.652.449
	Osigurane obveznice	Osigurane obveznice
Aaa	986.843	1.572.899
Ukupno	986.843	1.572.899
	Vrijednosni papiri međunarodnih financijskih institucija	Vrijednosni papiri međunarodnih financijskih institucija
Aaa	2.338.972	4.176.695
Aa1	3.034.597	3.306.715
Ukupno	5.373.569	7.483.410
	Bankovne obveznice s državnim jamstvom	Bankovne obveznice s državnim jamstvom
Aaa	1.378.770	4.646.419
Aa1	608.033	229.082
Ukupno	1.986.803	4.875.501
Ukupno devizni vrijednosni papiri	68.383.017	67.584.259
	Obratni repo ugovori	Obratni repo ugovori
Aaa	248.933	272.456
Aa3	–	1.811.634
A1	1.992.032	1.367.363
A2	3.322.953	13.167.086
A3	–	2.449.642
Ukupno	5.563.918	19.068.181
	Depoziti	Depoziti
Aaa	911.525	4.522.254
Aa1	44.983	30
Aa2	1.072.645	107
Aa3	987	1.376.111
A1	4.580.790	91
A2	7.309.477	465

	31. 12. 2014.	31. 12. 2013.
A3	2.942.625	207
Baa1	1.802 ^b	8
Bez rejtinga	291.333 ^c	219
Ukupno	17.156.167	5.899.492
Rejting (Moody's)		
	Depoziti kod međunarodnih financijskih institucija	Depoziti kod međunarodnih financijskih institucija
Bez rejtinga	3.041.171 ^d	2.977.531
Ukupno	3.041.171	2.977.531
Ukupno devizni depoziti	25.761.256	27.945.204
Sveukupno	94.144.273	95.529.463

^a Ulaganje ima odgovarajući rejting agencije Standard & Poor's.

^b Depoziti po viđenju kod banaka kod kojih su otvoreni računi za potrebe obavljanja deviznoga platnog prometa

^c Sredstva po viđenju kod Clearstreama

^d Ulaganja kod BIS-a i MMF-a, koji nemaju dodijeljen rejting, ali se smatraju institucijama visokoga kreditnog rejtinga

33.1.3. Zemljopisna koncentracija kreditnog rizika

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Instrumenti	Europodručje	Ostalo	Ukupno
Stanje 31. prosinca 2014.				
Državni vrijednosni papiri		49.442.469	10.593.333	60.035.802
Osigurane obveznice		986.843	–	986.843
Vrijednosni papiri međunarodnih financijskih institucija		5.373.569	–	5.373.569
Bankovne obveznice s državnim jamstvom		1.986.803	–	1.986.803
Ukupno devizni vrijednosni papiri		57.789.684	10.593.333	68.383.017
Obratni repo ugovori		5.314.985	248.933	5.563.918
Depoziti		12.803.060	4.353.107	17.156.167
Depoziti kod međunarodnih financijskih institucija		–	3.041.171	3.041.171
Ukupno devizni depoziti		18.118.045	7.643.211	25.761.256
Sveukupno 31. prosinca 2014.		75.907.729	18.236.544	94.144.273

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Instrumenti	Europodručje	Ostalo	Ukupno
Stanje 31. prosinca 2013.				
Državni vrijednosni papiri		44.101.367	9.551.082	53.652.449
Osigurane obveznice		1.572.899	–	1.572.899
Vrijednosni papiri međunarodnih financijskih institucija		7.483.410	–	7.483.410
Bankovne obveznice s državnim jamstvom		4.875.501	–	4.875.501
Ukupno devizni vrijednosni papiri		58.033.177	9.551.082	67.584.259
Obratni repo ugovori		13.641.653	5.426.528	19.068.181
Depoziti		5.894.813	4.679	5.899.492
Depoziti kod međunarodnih financijskih institucija		–	2.977.531	2.977.531
Ukupno devizni depoziti		19.536.466	8.408.738	27.945.204
Sveukupno 31. prosinca 2013.		77.569.643	17.959.820	95.529.463

Bilješka br. 33.2 – Valutni rizik

Hrvatska narodna banka većinu svoje imovine drži u stranoj valuti, zbog čega je izložena valutnom riziku, odnosno fluktuaciji međuvalutnih odnosa između kune i eura te između kune i američkog dolara. Te međuvalutne promjene utječu na Izvještaj o dobiti, pa tako i na konačni financijski rezultat.

Hrvatska narodna banka izložena je valutnom riziku samo za neto međunarodne pričuve, a to su

sredstva međunarodnih pričuva formirana uglavnom na temelju otkupa deviza od banaka putem deviznih intervencija i otkupa deviza od Ministarstva financija RH.

Dijelom pričuva prikupljenih s osnove sredstava izdvojene devizne obvezne pričuve, sredstava Ministarstva financija, repo poslova te sredstava u posebnim pravima vučenja (SDR) središnja banka upravlja pasivno, u skladu s valutnom strukturom ugovorenih deviznih obveza, te nije izložena valutnom riziku.

33.2.1. Analiza osjetljivosti – utjecaj promjena valutnih tečajeva za određeni postotak na Izvještaj o dobiti

Analiza osjetljivosti za 2014.

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2014.	USD	EUR
	±5%	±1%
Utjecaj promjene tečaja na rezultat Izvještaja o dobiti	815.900/(815.900)	655.000/(655.000)

Tablica pokazuje osjetljivost rezultata Izvještaja o dobiti Hrvatske narodne banke u slučaju porasta odnosno pada tečaja EUR/HRK za $\pm 1\%$ i u slučaju porasta odnosno pada tečaja USD/HRK za $\pm 5\%$. Prema podacima za prethodna razdoblja godišnja kolebljivost tečaja USD/HRK veća je oko pet puta od kolebljivosti tečaja EUR/HRK.

Pozitivan broj znači povećanje rezultata Izvještaja o dobiti ako tečaj kune padne u odnosu na relevantnu valutu za odabrani postotak, dok negativan broj znači smanjenje rezultata Izvještaja o dobiti ako se zabilježi porast tečaja kune.

U slučaju tečaja EUR/HRK nižeg za 1% na datum 31. prosinca 2014. rezultat Izvještaja o dobiti Hrvatske narodne banke bio bi manji približno za 655.000 tisuća kuna, dok bi u slučaju tečaja USD/HRK nižeg za 5% rezultat Izvještaja o dobiti bio manji približno za 815.900 tisuća kuna.

Metodologija izračuna

Iznos neto eurskih i neto dolarskih međunarodnih pričuva sa stanjem na dan bilance pomnožen je s razlikom između tečaja EUR/HRK odnosno USD/HRK koji je vrijedio na datum bilance i istih tečajeva koji su uvećani odnosno umanjeni za odabrani postotak.

Analiza osjetljivosti za 2013.

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2013.	USD	EUR
	±5%	±1%
Utjecaj promjene tečaja na rezultat Izvještaja o dobiti	731.900/(731.900)	658.500/(658.500)

33.2.2. Izloženost HNB-a valutnom riziku – analiza imovine i obveza po pojedinim valutama

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	EUR	USD	XDR	Ostale strane valute	HRK	Ukupno
Stanje 31. prosinca 2014.						
Imovina						
Gotovina i sredstva na tekućim računima kod drugih banaka	3.868.710	4.139	–	6.431	376	3.879.656
Depoziti kod drugih banaka	18.752.791	3.400.531	–	–	10.670	22.163.992
Vrijednosni papiri namijenjeni trgovanju	21.767.102	13.405.913	–	–	–	35.173.015
Kredit	–	–	–	–	66	66

	EUR	USD	XDR	Ostale strane valute	HRK	Ukupno
Vrijednosni papiri koji se drže do dospeljeća	33.210.002	–	–	–	–	33.210.002
Sredstva kod MMF-a	–	–	6.122.613	–	–	6.122.613
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	–	–	–	–	60.218	60.218
Ulaganja obračunata metodom udjela	–	–	–	–	19.961	19.961
Obračunate kamate i ostala imovina	238	408	–	3	354.701	355.350
Materijalna i nematerijalna imovina	–	–	–	–	584.905	584.905
Ukupno imovina	77.598.843	16.810.991	6.122.613	6.434	1.030.897	101.569.778
Obveze						
Novčanice i kovani novac u optjecaju	–	–	–	–	23.155.977	23.155.977
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	3.258.998	485.773	–	–	40.245.447	43.990.218
Obveze prema državi i državnim institucijama	8.551.726	6.484	–	3.610	3.047.350	11.609.170
Obveze prema MMF-u	–	–	6.099.796	–	–	6.099.796
Obračunate kamate i ostale obveze	293.437	372	16.377	654	1.272.584	1.583.424
Ukupno obveze	12.104.161	492.629	6.116.173	4.264	67.721.358	86.438.585
Neto pozicija	65.494.682	16.318.362	6.440	2.170	(66.690.461)	15.131.193
Stanje 31. prosinca 2013.						
Imovina						
Gotovina i sredstva na tekućim računima kod drugih banaka	7.572.119	3.582	–	2.005	243	7.577.949
Depoziti kod drugih banaka	18.615.329	2.202.265	–	–	11.015	20.828.609
Vrijednosni papiri namijenjeni trgovanju	24.263.021	13.589.703	–	–	–	37.852.724
Kredit	–	–	–	–	72	72
Vrijednosni papiri koji se drže do dospeljeća	29.731.535	–	–	–	–	29.731.535
Sredstva kod MMF-a	–	–	5.710.265	–	–	5.710.265
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	–	–	–	–	59.976	59.976
Ulaganja obračunata metodom udjela	–	–	–	–	19.570	19.570
Obračunate kamate i ostala imovina	1.618	86	–	–	314.931	316.635
Materijalna i nematerijalna imovina	–	–	–	–	605.267	605.267
Ukupno imovina	80.183.622	15.795.636	5.710.265	2.005	1.011.074	102.702.602
Obveze						
Novčanice i kovani novac u optjecaju	–	–	–	–	21.985.330	21.985.330
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	3.265.803	1.152.949	–	–	42.806.157	47.224.909
Obveze prema državi i državnim institucijama	10.652.435	4.715	–	187	3.023.341	13.680.678
Obveze prema MMF-u	–	–	5.688.738	–	–	5.688.738
Obračunate kamate i ostale obveze	420.203	92	15.631	549	769.681	1.206.156
Ukupno obveze	14.338.441	1.157.756	5.704.369	736	68.584.509	89.785.811
Neto pozicija	65.845.181	14.637.880	5.896	1.269	(67.573.435)	12.916.791

Bilješka br. 33.3 – Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik pada vrijednosti deviznih portfelja međunarodnih pričuva Hrvatske narodne banke zbog mogućeg porasta kamatnih stopa na tržištima instrumenata s fiksnim prinomom. Kamatni rizik međunarodnih pričuva Hrvatske narodne banke kontrolira se primjenom precizno definiranih referentnih portfelja. Referentni portfelji zadovoljavaju traženi odnos rizika i dobiti, odnosno

	Do 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mj. do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Dulje od 5 godina	Beskamatno	Ukupno
Sredstva kod MMF-a	2.784.326	–	–	–	–	3.338.287	6.122.613
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	–	–	–	–	–	60.218	60.218
Ulaganja obračunata metodom udjela	–	–	–	–	–	19.961	19.961
Obračunate kamate i ostala imovina	–	–	–	–	–	355.350	355.350
Materijalna i nematerijalna imovina	–	–	–	–	–	584.905	584.905
Ukupno imovina	54.704.940	8.816.886	6.672.692	18.104.225	4.607.788	8.663.247	101.569.778
Obveze							
Novčanice i kovani novac u optjecaju	–	–	–	–	–	23.155.977	23.155.977
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	3.744.771	–	–	–	–	40.245.447	43.990.218
Obveze prema državi i državnim institucijama	2.715.029	–	–	–	–	8.894.141	11.609.170
Obveze prema MMF-u	2.767.809	–	–	–	–	3.331.987	6.099.796
Obračunate kamate i ostale obveze	–	–	–	–	–	1.583.424	1.583.424
Ukupno obveze	9.227.609	–	–	–	–	77.210.976	86.438.585
Neto pozicija	45.477.331	8.816.886	6.672.692	18.104.225	4.607.788	(68.547.729)	15.131.193
Stanje 31. prosinca 2013.							
Imovina							
Gotovina i sredstva na tekućim računima kod drugih banaka	–	–	–	–	–	7.577.949	7.577.949
Depoziti kod drugih banaka	18.782.126	2.035.468	–	–	–	11.015	20.828.609
Vrijednosni papiri namijenjeni trgovanju	37.852.724	–	–	–	–	–	37.852.724
Kredit	–	–	–	72	–	–	72
Vrijednosni papiri koji se drže do dospelja	2.253.161	–	5.498.415	21.521.575	–	458.384	29.731.535
Sredstva kod MMF-a	2.596.996	–	–	–	–	3.113.269	5.710.265
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	–	–	–	–	–	59.976	59.976
Ulaganja obračunata metodom udjela	–	–	–	–	–	19.570	19.570
Obračunate kamate i ostala imovina	–	–	–	–	–	316.635	316.635
Materijalna i nematerijalna imovina	–	–	–	–	–	605.267	605.267
Ukupno imovina	61.485.007	2.035.468	5.498.415	21.521.647	–	12.162.065	102.702.602
Obveze							
Novčanice i kovani novac u optjecaju	–	–	–	–	–	21.985.330	21.985.330
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	4.418.752	–	–	–	–	42.806.157	47.224.909
Obveze prema državi i državnim institucijama	2.732.536	–	–	–	–	10.948.142	13.680.678
Obveze prema MMF-u	2.581.234	–	–	–	–	3.107.504	5.688.738
Obračunate kamate i ostale obveze	–	–	–	–	–	1.206.156	1.206.156
Ukupno obveze	9.732.522	–	–	–	–	80.053.289	89.785.811
Neto pozicija	51.752.485	2.035.468	5.498.415	21.521.647	–	(67.891.224)	12.916.791

Bilješka br. 33.4 – Likvidnosni rizik

Likvidnosni rizik proizlazi iz nemogućnosti podmirenja dospjelih obveza ili ostalih obveza iz poslovanja Hrvatske narodne banke u ugovorenom roku. Zbog toga Hrvatska narodna banka svojom strategijom upravljanja deviznom likvidnošću mora dnevno osigurati dostatnu raspoloživost sredstava za namiru svih dospjelih i ugovorenih obveza.

Likvidnosni rizik kontrolira se ulaganjem međunarodnih pričuva u lako utržive obveznice i djelomično u depozitne instrumente s kratkim dospijanjem.

Likvidna sredstva obuhvaćaju svu imovinu koju je moguće unovčiti u roku od jednog do tri dana. Hrvatska narodna banka ulaže ukupne međunarodne pričuve u depozite ročnosti do najviše tri mjeseca i u vrijednosne papire dospijeca do deset godina, s tim da se vrijednosni papiri portfelja za trgovanje mogu unovčiti u svakom trenutku.

Na dan 31. prosinca 2014. likvidno je bilo oko 40% neto međunarodnih pričuva, jednako kao i krajem 2013. godine.

Sljedeće tablice prikazuju financijske obveze Hrvatske narodne banke razvrstane prema vremenu preostalom od datuma bilance do ugovornog roka dospijeca. Analiza je izvedena iz nediskontiranih novčanih tokova financijskih obveza zasnovanih na najranijem očekivanom datumu dospijeca, a uključuje novčane tokove kamata i glavnica.

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Do 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mj. do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Dulje od 5 godina	Ukupno
Stanje 31. prosinca 2014.						
Obveze						
Novčanice i kovani novac u optjecaju	23.155.977	–	–	–	–	23.155.977
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	40.812.706	–	–	3.177.440	72	43.990.218
Obveze prema državi i državnim institucijama	11.609.170	–	–	–	–	11.609.170
Obveze prema MMF-u	–	–	–	–	6.099.796	6.099.796
Obračunate kamate i ostale obveze	673.971	825.333	44.684	38.126	1.289	1.583.403
Ukupno obveze	76.251.824	825.333	44.684	3.215.566	6.101.157	86.438.564
Stanje 31. prosinca 2013.						
Obveze						
Novčanice i kovani novac u optjecaju	21.985.330	–	–	–	–	21.985.330
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	43.622.649	–	–	3.602.188	72	47.224.909
Obveze prema državi i državnim institucijama	13.680.678	–	–	–	–	13.680.678
Obveze prema MMF-u	–	–	–	–	5.688.738	5.688.738
Obračunate kamate i ostale obveze	673.224	449.084	45.190	38.126	1.474	1.207.098
Ukupno obveze	79.961.881	449.084	45.190	3.640.314	5.690.284	89.786.753

Bilješka br. 34 – Povezane osobe

Hrvatska narodna banka pri obavljanju redovitih aktivnosti ulazi u transakcije s povezanim osobama. Povezane osobe, u skladu s MRS-om 24 Objavljivanje povezanih osoba, jesu država i državna tijela Republike Hrvatske, Hrvatski novčarski zavod i ključni menadžment Hrvatske narodne banke.

a) Odnosi s državom i državnim tijelima Republike Hrvatske

Hrvatska narodna banka u isključivom je vlasništvu Republike Hrvatske, ali pri ostvarivanju svojeg cilja i u izvršavanju svojih zadataka Hrvatska narodna banka samostalna je i neovisna.

U odnosu s državnim tijelima Republike Hrvatske Hrvatska narodna banka ima ulogu depozitara,

odnosno vodi račune Republike Hrvatske i obavlja platni promet po tim računima.

Hrvatska narodna banka može prema tržišnim uvjetima obavljati poslove fiskalnog agenta za Republiku Hrvatsku vezane uz:

- izdanja dužničkih vrijednosnih papira Republike Hrvatske, i to kao agent izdanja ili kao knjižni voditelj cijelog izdanja
- isplate iznosa glavnice, kamata i ostalih troškova povezanih s vrijednosnim papirima
- ostala pitanja povezana s navedenim poslovima, ako su u skladu s ciljem Hrvatske narodne banke.

b) Pridruženi subjekt

Ulaganje Hrvatske narodne banke u Hrvatskom novčarskom zavodu čini udio u pridruženom subjektu u skladu s MRS-om 28, a vlasnički udio Hrvatske narodne banke u kapitalu Hrvatskoga novčarskog zavoda iznosi 42,6%. Detaljne objave o pridruženom subjektu navedene su u bilješci br. 19.

c) Ključni menadžment Hrvatske narodne banke

Savjet Hrvatske narodne banke nadležan je i odgovoran za ostvarivanje cilja i izvršavanje zadataka Hrvatske narodne banke. Savjet Hrvatske narodne banke utvrđuje politike povezane s djelovanjem Hrvatske narodne banke. Slijedom navedenoga ključni menadžment Hrvatske narodne banke čine članovi Savjeta Hrvatske narodne banke.

Članovi su Savjeta Hrvatske narodne banke guverner, zamjenik guvernera i šest viceguvernera Hrvatske narodne banke.

Kratkoročne naknade ključnom menadžmentu Hrvatske narodne banke za 2014. iznose 9.134 tisuće kuna, od čega se iznos od 1.312 tisuća kuna odnosi na doprinose za mirovinsko osiguranje (2013.: 8.423 tisuće kuna, od čega se 1.096 tisuća kuna odnosilo na doprinose za mirovinsko osiguranje).

Rukovodstvo i unutrašnji ustroj Hrvatske narodne banke

Članovi Savjeta Hrvatske narodne banke

Predsjednik Savjeta	prof. dr. sc. Boris Vujčić
Članovi Savjeta	Neven Barbaroša
	Bojan Fras
	dr. sc. Michael Faulend
	Relja Martić
	Damir Odak
	mr. sc. Tomislav Presečan
	Vedran Šošić

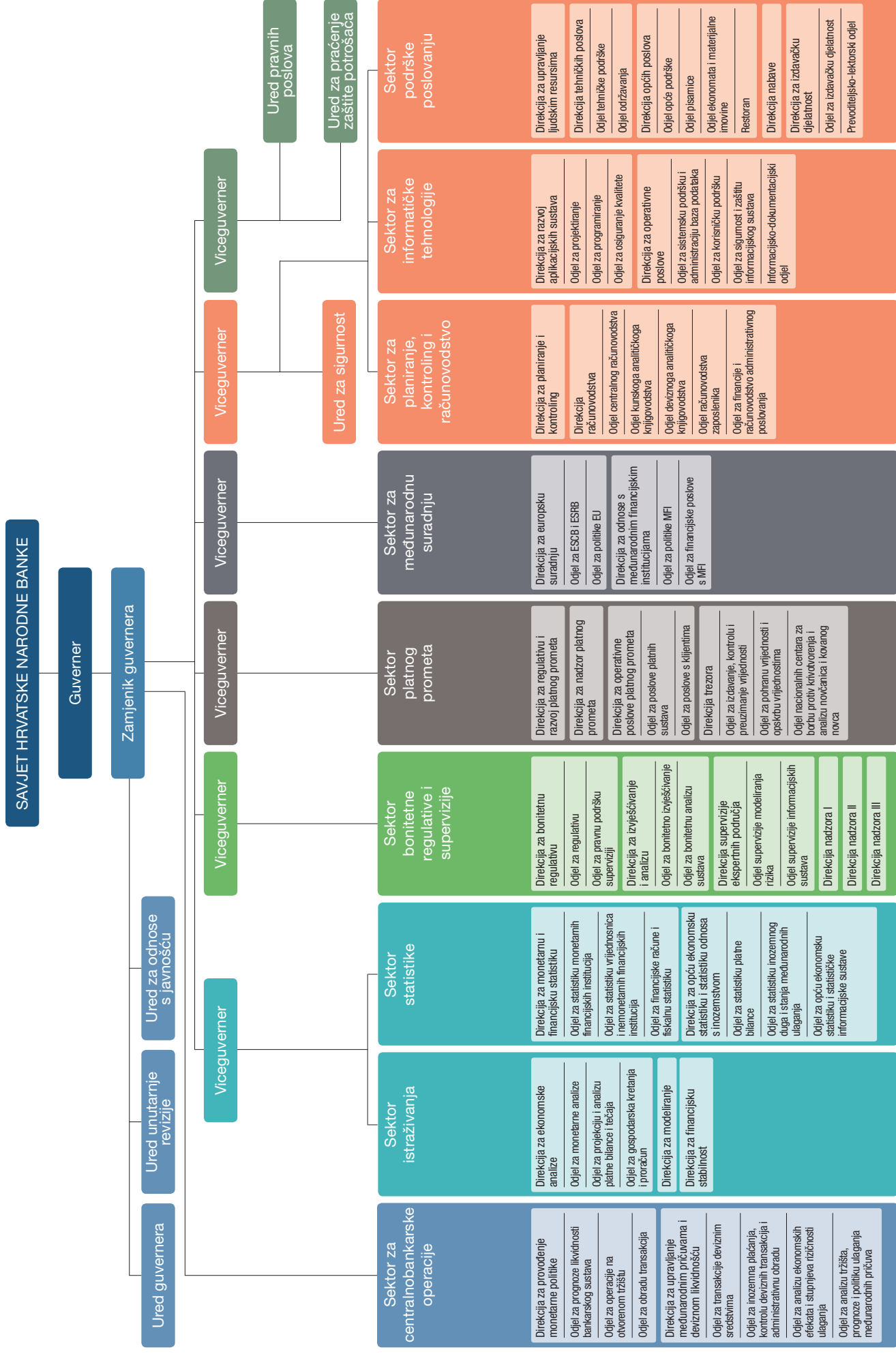
Rukovodstvo Hrvatske narodne banke

Guverner	prof. dr. Boris Vujčić
Zamjenik guvernera	Relja Martić
Viceguverner	Vedran Šošić
Viceguverner	Damir Odak
Viceguverner	Neven Barbaroša
Viceguverner	mr. sc. Tomislav Presečan
Viceguverner	Bojan Fras
Viceguverner	dr. sc. Michael Faulend

Izvršni direktori

Sektor za istraživanja	mr. sc. Ljubinko Jankov
Sektor statistike	Tomislav Galac
Sektor za centralnobankarske operacije	mr. sc. Irena Kovačec
Sektor bonitetne regulative i supervizije	Željko Jakuš
Sektor za međunarodnu suradnju	mr. sc. Sanja Tomičić
Sektor platnog prometa	Ivan Biluš
Sektor za planiranje, kontroling i računovodstvo	dr. sc. Diana Jakelić
Sektor za informatičke tehnologije	dr. sc. Mario Žgela
Sektor podrške poslovanju	Boris Ninić

Unutrašnji ustroj Hrvatske narodne banke

Popis kreditnih institucija 31. prosinca 2014.

HNB

Popis banaka

BANKA KOVANICA d.d.

P. Preradovića 29
42000 Varaždin
Tel.: + 385 42/403-403
Telefaks: + 385 42/403-443
SWIFT: SKOVHR22

BANKA SPLITSKO- -DALMATINSKA d.d.

114. brigade 9
21000 Split
Tel.: + 385 21/540-280
Telefaks: + 385 21/368-448
SWIFT: DALMHR22

BKS BANK d.d.

Mljekarski trg 3
51000 Rijeka
Tel.: + 385 51/353-555
Telefaks: + 385 51/353-550
SWIFT: BFKKHR22

CROATIA BANKA d.d.

R. Frangeša Mihanovića 9
10000 Zagreb
Tel.: + 385 1/2391-111
Telefaks: + 385 1/2391-244
SWIFT: CROAHR2X

ERSTE&STEIERMÄRKISCHE BANK d.d.

Jadranski trg 3a
51000 Rijeka
Tel.: + 385 72/375-000
Telefaks: + 385 72/376-000
SWIFT: ESBCHR22

HRVATSKA POŠTANSKA BANKA d.d.

Jurišićeva 4
10000 Zagreb
Tel.: + 385 1/4804-574
Telefaks: + 385 1/4810-791
SWIFT: HPBZHR2X

HYPO ALPE-ADRIA-BANK d.d.

Slavonska avenija 6
10000 Zagreb
Tel.: + 385 1/6030-000
Telefaks: + 385 1/6007-000
SWIFT: HAABHR22

IMEX BANKA d.d.

Tolstojeva 6
21000 Split
Tel.: + 385 21/406-100
Telefaks: + 385 21/345-588
SWIFT: IMXXHR22

ISTARSKA KREDITNA BANKA UMAG d.d.

E. Miloša 1
52470 Umag
Tel.: + 385 52/702-300
Telefaks: + 385 52/702-388
SWIFT: ISKBHR2X

JADRANSKA BANKA d.d.

A. Starčevića 4
22000 Šibenik
Tel.: + 385 22/242-242
Telefaks: + 385 22/335-881
SWIFT: JADRHR2X

KARLOVAČKA BANKA d.d.

I. G. Kovačića 1
47000 Karlovac
Tel.: + 385 47/417-500
Telefaks: + 385 47/614-206
SWIFT: KALCHR2X

KENTBANK d.d.

Gundulićeva 1
10000 Zagreb
Tel.: + 385 1/4981-900
Telefaks: + 385 1/4981-910
SWIFT: KENBHR22

KREDITNA BANKA ZAGREB d.d.

Ul. grada Vukovara 74
10000 Zagreb
Tel.: + 385 1/6167-301
Telefaks: + 385 1/6116-466
SWIFT: KREZHR2X

OTP BANKA HRVATSKA d.d.

Domovinskog rata 3
23000 Zadar
Tel.: +385 72/201-555
Telefaks: +385 72/201-950
SWIFT: OTPVHR2X

PARTNER BANKA d.d.

Vončinina 2
10000 Zagreb
Tel.: + 385 1/4602-222
Telefaks: + 385 1/4602-289
SWIFT: PAZGHR2X

PODRAVSKA BANKA d.d.

Opatička 3
48300 Koprivnica
Tel.: + 385 72/655-000
Telefaks: + 385 72/655-266
SWIFT: PDKCHR2X

PRIMORSKA BANKA d.d.

Scarpina 7
51000 Rijeka
Tel.: + 385 51/355-777
Telefaks: +385 51/332-762
SWIFT: SPRMHR22

PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d.

Radnička cesta 50
10000 Zagreb
Tel.: + 385 1 /6360-000
Telefaks: + 385 1/6360-063
SWIFT: PBZGHR2X

RAIFFEISENBANK AUSTRIA d.d.

Petrinjska 59
10000 Zagreb
Tel.: + 385 1/4566-466
Telefaks: + 385 1/4811-624
SWIFT: RZBHHR2X

SAMOBORSKA BANKA d.d.

Trg kralja Tomislava 8
10430 Samobor
Tel.: + 385 1/3362-530
Telefaks: + 385 1/3361-523
SWIFT: SMBRHR22

SBERBANK d.d.

Varšavska 9
10000 Zagreb
Tel.: + 385 1/4801-300
Telefaks: + 385 1/4801-365
SWIFT: VBCRHR22

SLATINSKA BANKA d.d.

V. Nazora 2
33520 Slatina
Tel.: + 385 33/840-400
Telefaks: + 358 33/551-566
SWIFT: SBSLHR2X

SOCIÉTÉ GÉNÉRALE – SPLITSKA BANKA d.d.

R. Boškovića 16
21000 Split
Tel.: + 385 21/304-304
Telefaks: + 385 21/304-034
SWIFT: SOGEHR22

ŠTEDBANKA d.d.

Slavonska avenija 3
10000 Zagreb
Tel.: 385 1/6306-666
Telefaks: 385 1/6187-014
SWIFT: STEDHR22

VABA d.d. BANKA VARAŽDIN

Aleja kralja Zvonimira 1
42000 Varaždin
Tel.: + 385 42/659-400
Telefaks: + 385 42/659-401
SWIFT: VBZHR22

VENETO BANKA d.d.

Draškovićeva 58
10000 Zagreb
Tel.: + 385 1/4802-666
Telefaks: + 385 1/4802-571
SWIFT: CCBZHR2X

ZAGREBAČKA BANKA d.d.

Trg bana Josipa Jelačića 10
10000 Zagreb
Tel.: + 385 1/6104-000
Telefaks: + 385 1/6110-533
SWIFT: ZABAHR2X

HNB

Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama

Hrvatska narodna banka u svojim statistikama započela je s primjenom standarda ESA 2010, što ujedno podrazumijeva i reviziju povijesnih podataka koji su proizvedeni u skladu sa standardom ESA 1995. Primjena standarda ESA 2010 odnosi se na statistiku odnosa s inozemstvom (tablice platne bilance, stanja inozemnih ulaganja i inozemnog duga), na statistiku duga opće države te na područje monetarne statistike. Uvođenje standarda ESA 2010 za statistiku odnosa s inozemstvom samo je dio šireg paketa promjena koji je obuhvaćen uvođenjem metodologije koju propisuje Priručnik za platnu bilancu (*Balance of Payments and International Investment Position Manual*), 6. izdanje (BPM6).

Primjena standarda ESA 2010, između ostalog, donosi promjene u dijelu sektorske klasifikacije institucionalnih jedinica. Tako će se sektorska klasifikacija protustranaka obavljati u skladu s Odlukom o statističkoj klasifikaciji institucionalnih sektora koju će objaviti Državni zavod za statistiku (DZS), a koja se temelji na Europskom sustavu nacionalnih računa (ESA 2010). Ova je sektorizacija obvezatan statistički standard Europske unije te je usklađena s temeljnim međunarodnim statističkim standardom – Sustavom nacionalnih računa (SNA 2008).

Tablica 1. Prikaz sektora u skladu sa sektorizacijom prema ESA-i 2010

Sektorizacija prema ESA-i 2010	
Nefinancijska društva	
	Javna nefinancijska društva
	Domaća privatna nefinancijska društva
	Nefinancijska društva pod inozemnom kontrolom
Financijska društva	
	Monetarne financijske institucije
	Središnja banka
	Druge monetarne financijske institucije
	Društva koja primaju depozite osim središnje banke (Kreditne institucije)
	Novčani fondovi
	Financijska društva, osim monetarnih financijskih institucija i osiguravajućih društava i mirovinskih fondova (Druga financijska društva)
	Investicijski fondovi osim novčanih fondova
	Drugi financijski posrednici, osim osiguravajućih društava i mirovinskih fondova (Drugi financijski posrednici)
	Pomoćne financijske institucije
	Vlastite financijske institucije i zajmodavci
	Osiguravajuća društva
	Mirovinski fondovi
Opća država	
	Središnja država
	Regionalna država
	Lokalna država
	Fondovi socijalne sigurnosti
Kućanstva	
Neprofitne institucije koje služe kućanstvima	
Inozemstvo	

Podaci o potraživanjima i obvezama klasificiraju se prema institucionalnim sektorima i financijskim instrumentima.

Sektor **nefinancijska društva** obuhvaća javna nefinancijska društva, domaća privatna nefinancijska društva i nefinancijska društva pod inozemnom kontrolom. Ovamo ulaze sve

institucionalne jedinice koje zadovoljavaju kriterije propisane sektorskom klasifikacijom institucionalnih jedinica za pripadni podsektor. Nefinancijska društva sastoje se od institucionalnih jedinica koje su neovisni pravni subjekti i tržišni proizvođači te čija je glavna aktivnost proizvodnja dobara i (ili) nefinancijskih usluga.

Najveće promjene odnose se na sektor **financijska društva**.

Sektor financijskih društava obuhvaća sljedeće podsektore: monetarne financijske institucije, druge financijske institucije, osiguravajuća društva i mirovinske fondove.

Monetarne financijske institucije čine središnja banka i druge monetarne financijske institucije. Središnja banka je Hrvatska narodna banka. Druge monetarne financijske institucije dijele se na društva za primanje depozita osim središnje banke i novčane fondove. Društva koja primaju depozite osim središnje banke jesu kreditne institucije (banke, štedne banke i stambene štedionice). Kreditne institucije jesu institucije kojima je Hrvatska narodna banka izdala odobrenje za rad u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama. U sektor kreditnih institucija ne uključuju se banke u likvidaciji i banke u stečaju. Novčani fondovi obuhvaćaju sva financijska društva i kvazidruštva, osim onih razvrstanih u podsektor središnje banke i kreditnih institucija, koja poglavito obavljaju financijsko posredovanje. Njihovo poslovanje sastoji se od izdavanja udjela te ulaganja ponajprije u kratkoročne dužničke instrumente, depozite i udjele ili jedinice novčanih fondova. Ulagачki cilj im je održavanje glavnice fonda i ostvarivanje prinosa u skladu s kamatnim stopama instrumenta tržišta novca.

Druga financijska društva sastoje se od investicijskih fondova osim novčanih fondova, drugih financijskih posrednika, pomoćnih financijskih institucija i vlastitih financijskih institucija i zajmodavaca.

Investicijski fondovi osim novčanih sastoje se od svih oblika kolektivnog ulaganja, osim onih razvrstanih u podsektor novčanih investicijskih fondova, a koji prije svega obavljaju financijsko posredovanje. Njihovo poslovanje sastoji se od izdavanja udjela ili jedinica u investicijskim fondovima koji nisu bliski supstituti za depozite i, za vlastiti račun, ulaganja pretežno u dugoročnu financijsku imovinu.

Drugi financijski posrednici jesu institucije čija je glavna aktivnost financijsko posredovanje preuzimanjem obveza koje nisu u obliku novca, depozita i bliskih supstituta depozita. To su, primjerice, društva za lizing, faktoring-društva, banke u likvidaciji, banke u stečaju, kreditne unije, Hrvatska banka za obnovu i razvitak i sl.

Pomoćne financijske institucije jesu institucije čija je glavna aktivnost pružanje pomoćnih financijskih poslova, a obuhvaćaju, primjerice, burze, mjenjačnice, financijska regulatorna tijela, posrednike i zastupnike u osiguranju, investicijska društva, društva za upravljanje investicijskim i mirovinskim fondovima, SKDD, Hanfu, Finu i sl.

Vlastite financijske institucije i zajmodavci obuhvaćaju

A. Monetarni i kreditni agregati

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Primarni novac	Novčana masa M1	Ukupna likvidna sredstva M4	Neto domaća aktiva	Plasmani	Mjesečne stope rasta				
							Primarni novac	Novčana masa M1	Ukupna likvidna sredstva M4	Neto domaća aktiva	Plasmani
2005.	prosinac	40.441,9	38.868,2	166.161,3	142.867,8	150.245,3	9,51	4,46	0,55	2,37	2,01
2006.	prosinac	46.338,0	48.527,8	196.724,2	169.171,5	184.879,1	3,18	4,76	1,86	3,57	3,06
2007.	prosinac	51.932,2	57.886,6	233.080,1	183.673,5	213.200,1	3,75	6,73	3,95	3,56	2,67
2008.	prosinac	49.752,8	55.232,1	243.841,2	202.183,1	236.647,9	-9,89	8,17	3,24	5,54	2,35
2009.	prosinac	56.153,9	47.193,7	244.355,7	201.850,0	234.593,1	4,57	3,16	0,66	0,25	-0,14
2010.	prosinac	56.261,7	47.986,6	249.147,4	207.278,7	247.659,5	2,83	-0,74	-1,57	0,49	-1,39
2011.	prosinac	62.379,3	51.489,4	260.992,3	229.821,0	259.394,1	3,80	3,48	3,08	5,89	1,01
2012.	prosinac ^b	61.329,0	52.002,8	270.333,5	222.882,5	247.385,5	3,30	4,23	0,18	0,46	-2,13
2013.	prosinac	62.968,1	58.172,9	279.845,9	217.522,2	244.264,8	2,75	3,33	0,49	0,62	-0,68
2014.	siječanj	65.631,3	56.738,4	280.062,6	218.350,6	241.964,5	4,23	-2,47	0,08	0,38	-0,94
	veljača	62.312,1	56.129,3	277.407,4	218.127,8	242.412,5	-5,06	-1,07	-0,95	-0,10	0,19
	ožujak	63.868,4	56.661,8	279.006,7	222.758,7	242.718,5	2,50	0,95	0,58	2,12	0,13
	travanj	62.541,2	56.863,8	276.238,8	225.294,0	241.749,1	-2,08	0,36	-0,99	1,14	-0,40
	svibanj	64.650,8	57.518,5	277.039,6	218.169,3	240.609,3	3,37	1,15	0,29	-3,16	-0,47
	lipanj	62.971,8	60.451,5	278.091,9	216.866,5	239.934,9	-2,60	5,10	0,38	-0,60	-0,28
	srpanj	63.407,1	62.703,0	285.264,1	216.784,3	241.153,1	0,69	3,72	2,58	-0,04	0,51
	kolovoz	62.841,3	64.735,2	289.684,9	213.988,7	239.206,3	-0,89	3,24	1,55	-1,29	-0,81
	rujan	62.149,3	62.871,8	288.479,3	208.927,0	238.868,0	-1,10	-2,88	-0,42	-2,37	-0,14
	listopad	61.707,8	61.118,5	287.409,8	209.355,4	238.965,6	-0,71	-2,79	-0,37	0,21	0,04
	studeni	62.633,5	60.671,3	287.646,4	211.107,5	239.211,1	1,50	-0,73	0,08	0,84	0,10
	prosinac	63.380,0	63.499,3	287.563,9	212.442,2	237.894,8	1,19	4,66	-0,03	0,63	-0,55

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Isto tako, do studenoga 2010. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od prosinca 2010. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Dodatno, od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove. ^b U sklopu plasmana, potraživanja od ostalih domaćih sektora smanjila su se u prosincu 2012. za 5,6 mlrd. kuna. To smanjenje je potpuno bilo posljedica transakcija jedne kreditne institucije koja je, s ciljem smanjenja djelomično nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana, prenijela ukupno 5,6 mlrd. kuna svojih potraživanja na društvo u indirektnom vlasništvu banke majke.

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati • U tablici se u stupcima iskazuju podaci o nekim osnovnim monetarnim i kreditnim agregatima te njihove mjesečne stope rasta.

Počevši od Biltena HNB-a broj 211, provedena je revizija svih monetarnih agregata, i to: **od 31. prosinca 2010. u dijelu koji se odnosi na sektorsku klasifikaciju institucionalnih jedinica i promjenu metodološkog tretmana kunske pozicije s valutnom klauzulom i od 31. prosinca 2011. u dijelu koji se odnosi na proširenje obuhvata drugih monetarnih financijskih institucija (uključivanje novčanih fondova).**

Primarni novac u cijelosti je preuzet iz Bilance Hrvatske narodne banke (Tablica C1).

Novčana masa M1 definirana je jednako kao i istoimena stavka u Bilanci monetarnih institucija (Tablica B1) te obuhvaća gotov novac izvan kreditnih institucija, depozite ostalih financijskih institucija kod Hrvatske narodne banke te depozitni novac

kod kreditnih institucija.

Ukupna likvidna sredstva M4 obuhvaćaju novčanu masu M1, štedne i oročene depozite, devizne depozite, obveznice i instrumente tržišta novca te izdane udjele novčanih fondova (navedene komponente preuzete su iz Bilance monetarnih financijskih institucija (Tablica B1).

Neto domaća aktiva definirana je kao razlika između ukupnih likvidnih sredstava i inozemne aktive (neto).

Do studenoga 2010. plasmani su potraživanja banaka i stambenih štedionica od ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija.

Od prosinca 2010. plasmani su potraživanja kreditnih institucija od ostalih domaćih sektora, ostalih financijskih posrednika, pomoćnih financijskih institucija i osiguravajućih društava te mirovinskih fondova.

B. Monetarne financijske institucije

Tablica B1: Konsolidirana bilanca monetarnih financijskih institucija^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.												
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	
AKTIVA														
1. Inozemna aktiva (neto)	62.323,7	61.712,0	59.279,6	56.248,0	50.944,8	58.870,4	61.225,4	68.479,7	75.696,2	79.552,3	78.054,4	76.538,9	75.121,6	
2. Plasmani	310.860,5	310.806,4	310.853,0	315.287,7	316.643,2	310.379,0	309.115,8	311.330,4	309.003,3	305.060,0	306.568,9	309.377,0	310.255,6	
2.1. Potraživanja od središnje države i fondova socijalne sigurnosti (neto)	66.595,7	68.842,0	68.440,5	72.569,2	74.894,2	69.769,7	69.180,8	70.177,3	69.796,9	66.192,0	67.603,4	70.165,8	72.360,8	
2.2. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	234.117,8	234.046,7	233.776,4	233.992,2	233.459,3	232.704,7	231.556,2	232.643,5	231.372,3	230.765,4	230.872,7	230.967,3	229.571,6	
2.3. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	
2.4. Potraživanja od nebankarskih financijskih institucija	
2.5. Potraživanja od investicijskih fondova osim novčanih fondova	322,7	318,8	346,3	345,5	323,0	355,1	324,7	360,3	358,5	329,5	330,8	351,7	336,2	
2.6. Potraživanja od drugih financijskih posrednika	7.814,3	6.197,4	6.424,4	6.508,1	6.477,4	5.806,9	5.613,8	6.004,8	5.494,4	5.898,6	5.874,0	5.912,5	5.906,4	
2.7. Potraživanja od pomoćnih financijskih institucija	1.247,7	1.202,9	1.299,7	1.306,8	1.308,1	1.327,5	1.318,5	1.342,5	1.316,9	1.348,2	1.380,0	1.316,1	1.335,7	
2.8. Potraživanja od osiguravajućih društava i mirovinskih fondova	762,4	198,6	565,7	565,9	181,2	415,1	1.121,7	802,0	664,4	526,2	508,1	663,5	744,9	
Ukupno (1+2)	373.184,2	372.518,4	370.132,6	371.535,7	367.588,0	369.249,4	370.341,2	379.810,2	384.699,5	384.612,3	384.623,4	385.915,9	385.377,3	
PASIVA														
1. Novčana masa	58.172,9	56.738,4	56.129,3	56.661,8	56.863,8	57.518,5	60.451,5	62.703,0	64.735,2	62.871,8	61.118,5	60.671,3	63.499,3	
2. Štedni i oročeni depoziti	33.832,0	34.674,6	34.134,3	34.370,9	34.794,4	35.009,0	34.442,9	35.208,0	35.219,2	35.223,5	35.319,0	36.045,6	34.615,8	
3. Devizni depoziti	162.656,4	162.940,2	162.703,9	163.280,2	160.317,4	159.738,7	159.058,8	162.754,6	165.082,1	165.959,1	166.512,6	166.012,5	164.943,3	
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	16.214,1	16.253,9	16.353,8	16.322,0	16.055,7	16.029,5	15.811,9	15.962,6	15.737,0	15.433,4	15.531,1	15.807,9	16.137,3	
5. Udjeli novčanih fondova	8.970,5	9.455,6	8.086,1	8.371,8	8.207,5	8.744,0	8.326,8	8.635,8	8.911,4	8.991,4	8.928,6	9.109,1	8.368,1	
6. Ograničeni i blokirani depoziti	4.718,4	3.053,3	2.965,7	2.788,7	2.948,0	2.912,6	3.107,0	3.143,2	3.221,8	3.353,6	3.362,4	3.529,0	3.216,1	
7. Ostalo (neto)	88.619,9	89.402,6	89.759,5	89.740,4	88.401,2	89.297,1	89.142,2	91.402,9	91.792,8	92.779,4	93.851,1	94.740,5	94.597,3	
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7)	373.184,2	372.518,4	370.132,6	371.535,7	367.588,0	369.249,4	370.341,2	379.810,2	384.699,5	384.612,3	384.623,4	385.915,9	385.377,3	

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Isto tako, do studenoga 2010. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od prosinca 2010. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Dodatno, od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica B1: Konsolidirana bilanca monetarnih financijskih institucija • Bilanca monetarnih financijskih institucija prikazuje konsolidirane podatke iz Bilance Hrvatske narodne banke (Tablica C1) i Konsolidirane bilance drugih monetarnih financijskih institucija (Tablica D1).

Počevši od Biltena HNB-a broj 190, provedena je revizija svih stavki od srpnja 1999. nadalje tako da su podacima, uz Hrvatsku narodnu banku, banke i štedne banke, obuhvaćene i stambene štedionice. Počevši od Biltena HNB-a broj 211, provedena je revizija svih podataka, i to: **od 31. prosinca 2010. u dijelu koji se odnosi na sektorsku klasifikaciju institucionalnih jedinica i promjenu metodološkog tretmana kunskih pozicija s valutnom klauzulom i od 31. prosinca 2011. u dijelu koji se odnosi na proširenje obuhvata drugih monetarnih financijskih institucija (uključivanje novčanih fondova).** Inozemna aktiva (neto) jest razlika između zbroja inozemnih aktiva Hrvatske narodne banke i drugih monetarnih financijskih institucija i zbroja inozemnih pasiva Hrvatske narodne banke i drugih monetarnih financijskih institucija.

Plasmani su zbroj odgovarajućih stavki iz Bilance Hrvatske

narodne banke i Konsolidirane bilance drugih monetarnih financijskih institucija, s tim da su potraživanja od središnje države iskazana neto, tj. umanjena za depozite središnje države kod Hrvatske narodne banke i kod drugih monetarnih financijskih institucija.

Novčana masa je zbroj gotovog novca izvan kreditnih institucija, depozita ostalih financijskih institucija kod Hrvatske narodne banke i depozitnog novca kod kreditnih institucija (stavka Depozitni novac iz Konsolidirane bilance drugih monetarnih financijskih institucija, Tablica D1).

Stavke Štedni i oročeni depoziti, Devizni depoziti te Obveznice i instrumenti tržišta novca u cijelosti su preuzete iz Konsolidirane bilance drugih monetarnih financijskih institucija, dok je stavka Ograničeni i blokirani depoziti zbroj pripadnih stavki iz Bilance Hrvatske narodne banke (isključujući blokirane depozite kreditnih institucija kod Hrvatske narodne banke) i Konsolidirane bilance drugih monetarnih financijskih institucija. Izdani udjeli odnose se na izdane udjele novčanih fondova. Ostalo (neto) jesu neraspoređene stavke pasive umanjene za neraspoređene stavke aktive.

Tablica B2: Broj drugih monetarnih financijskih institucija obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive

Godina	Mjesec	Ukupan broj drugih monetarnih financijskih institucija	Ukupan broj kreditnih institucija	Banke	Štedne banke	Stambene štedionice	Štedionice	Novčani fondovi	Druge monetarne financijske institucije klasificirane po veličini bilančne aktive					
									Manje od 100 mil. kn	Od 100 do manje od 500 mil. kn	Od 500 mil. do manje od 1 mlrd. kn	Od 1 do manje od 2 mlrd. kn	Od 2 do manje od 10 mlrd. kn	10 i više mlrd. kn
1	2	3 = 4 + 9	4 = 5 do 8	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2005.	prosinac	43	43	36	0	4	3	0	4	10	8	8	7	6
2006.	prosinac	43	43	35	0	5	3	0	6	6	6	11	6	8
2007.	prosinac	42	42	35	0	5	2	0	5	5	2	16	5	9
2008.	prosinac	43	43	35	1	5	2	0	4	8	1	14	7	9
2009.	prosinac	43	43	34	2	5	2	0	5	6	3	14	7	8
2010.	prosinac	38	38	32	1	5	0	0	1	5	2	12	10	8
2011.	prosinac	59	37	31	1	5	0	22	9	15	4	12	11	8
2012.	prosinac	56	36	30	1	5	0	20	6	15	3	13	11	8
2013.	prosinac	55	35	29	1	5	0	20	6	14	4	13	10	8
2014.	siječanj	55	35	29	1	5	0	20	6	14	3	14	10	8
	veljača	55	35	29	1	5	0	20	6	14	3	13	10	9
	ožujak	55	35	29	1	5	0	20	6	14	3	13	10	9
	travanj	55	35	29	1	5	0	20	6	14	2	14	10	9
	svibanj	55	35	29	1	5	0	20	6	14	3	13	10	9
	lipanj	55	35	29	1	5	0	20	6	14	3	13	10	9
	srpanj	55	35	29	1	5	0	20	6	14	2	14	10	9
	kolovoz	55	35	29	1	5	0	20	6	14	3	13	10	9
	rujan	55	35	29	1	5	0	20	6	14	2	14	10	9
	listopad	55	35	29	1	5	0	20	6	14	2	14	10	9
	studen	55	35	29	1	5	0	20	6	13	3	14	10	9
	prosinac	53	33	27	1	5	0	20	5	13	4	13	9	9

Tablica B2: Broj drugih monetarnih institucija obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive • U tablici se iskazuje ukupan broj kreditnih institucija i novčanih fondova, koji mjesečno izvješćuju Hrvatsku narodnu banku i čije je poslovanje prikazano u Konsolidiranoj bilanci drugih monetarnih financijskih institucija.

Do veljače 2005. monetarnom statistikom obuhvaćene su i institucije koje su izgubile odobrenje za rad, a nisu pokrenule postupak likvidacije. Do studenoga 2010. monetarnom statistikom obuhvaćene su i institucije u likvidaciji.

U tablici se također iskazuje klasifikacija kreditnih institucija i novčanih fondova prema veličini bilančne aktive.

C. Hrvatska narodna banka

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2013.	2014.											
	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
AKTIVA													
1. Inozemna aktiva	98.583,0	98.566,2	96.262,7	92.666,8	88.820,4	98.781,8	93.390,9	94.598,3	94.728,7	92.396,7	96.860,1	95.713,7	97.206,1
1.1. Zlato	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2. Posebna prava vučenja	2.601,4	2.633,8	2.651,6	2.632,8	2.596,8	2.625,3	2.626,7	2.665,5	2.680,4	2.724,3	2.749,4	2.757,0	2.789,1
1.3. Pričuvna pozicija kod MMF-a	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6
1.4. Efektiva i depoziti po viđenju u stranim bankama	7.576,9	8.994,5	8.533,8	5.013,0	6.395,8	16.101,6	3.578,2	4.014,5	4.102,2	4.020,2	3.874,1	3.219,7	3.878,5
1.5. Oročeni depoziti u stranim bankama	20.819,1	17.231,2	15.356,4	14.076,9	9.955,8	12.175,5	18.251,5	17.239,8	17.486,3	15.774,3	19.619,9	21.709,1	22.153,9
1.6. Plasmani u vrijednosne papire u devizama	67.584,3	69.705,3	69.719,5	70.942,7	69.870,6	67.878,0	68.933,0	70.677,1	70.458,4	69.876,6	70.615,2	68.026,3	68.383,0
1.7. Nekonvertibilna devizna aktiva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Potraživanja od središnje države	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,6
2.1. Potraživanja u kunama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,6
2.2. Potraživanja u devizama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	2,3	2,3	2,3	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,1	2,1	2,1	2,0	2,0
4. Potraživanja od kreditnih institucija	11,3	11,2	11,2	11,2	11,0	11,0	11,0	11,1	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0
4.1. Krediti kreditnim institucijama	11,3	11,2	11,2	11,2	11,0	11,0	11,0	11,1	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0
Lombardni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kratkoročni kredit za likvidnost	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	11,3	11,2	11,2	11,2	11,0	11,0	11,0	11,1	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0
Obratne repo transakcije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2. Dospjela nenaplaćena potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Potraživanja od ostalih finansijskih institucija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno (1+2+3+4+5)	98.596,6	98.579,7	96.276,2	92.680,2	88.833,7	98.795,0	93.404,0	94.611,5	94.741,8	92.409,8	96.873,2	95.726,8	97.219,6
PASIVA													
1. Primarni novac	62.968,1	65.631,3	62.312,1	63.868,4	62.541,2	64.650,8	62.971,8	63.407,1	62.841,3	62.149,3	61.707,8	62.633,5	63.380,0
1.1. Gotov novac izvan kreditnih institucija	17.420,6	16.924,6	17.143,2	17.092,8	17.606,0	18.022,1	18.896,2	19.866,8	20.329,1	19.266,3	18.709,2	18.532,9	18.520,2
1.2. Blagajne kreditnih institucija	4.564,7	4.078,4	3.981,3	4.236,3	4.338,3	4.239,9	5.116,8	5.013,5	5.065,3	4.803,5	4.455,9	4.146,2	4.635,8
1.3. Depoziti kreditnih institucija	40.707,7	44.449,7	40.999,6	42.126,7	40.033,5	42.321,5	38.640,4	38.219,5	37.446,1	38.067,8	38.537,5	39.952,1	40.162,0
Računi za namiru kreditnih institucija	15.080,9	18.886,2	15.539,7	16.832,0	14.903,6	17.184,7	13.401,4	12.772,9	12.490,0	12.608,7	12.828,5	14.311,5	15.084,7
Izdvojena kunska obvezna pričuva	22.024,6	21.929,6	21.910,4	21.834,3	21.824,9	21.789,5	21.822,9	21.785,1	21.578,8	21.967,5	22.167,2	22.059,6	21.899,8
Upisani obvezni blagajnički zapisi HNB-a	3.602,2	3.633,9	3.549,6	3.460,3	3.305,0	3.347,3	3.416,1	3.661,5	3.377,3	3.491,6	3.541,8	3.581,0	3.177,4
Prekonočni depoziti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.4. Depoziti ostalih finansijskih institucija	275,1	178,7	188,1	412,6	563,4	67,2	318,3	307,2	0,8	11,7	5,2	2,3	62,0
2. Ograničeni i blokirani depoziti	6.401,2	4.772,4	4.748,8	4.695,5	4.610,4	4.594,8	4.508,6	4.523,5	4.393,1	4.461,1	4.501,3	3.910,7	3.884,9
2.1. Izdvojena devizna obvezna pričuva	4.418,8	4.461,1	4.435,1	4.433,8	4.429,3	4.441,8	4.380,1	4.410,1	4.295,8	4.358,1	4.367,4	3.755,3	3.744,8
2.2. Ograničeni depoziti	1.982,5	311,3	313,7	261,6	181,2	153,0	128,5	113,4	97,3	103,0	133,9	155,4	140,1
2.3. Blokirani devizni depoziti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Inozemna pasiva	3.219,1	3.187,2	3.427,3	3.390,8	3.507,5	4.588,3	2.792,9	3.104,2	3.614,1	3.785,5	3.333,3	3.096,0	3.699,5
3.1. Krediti MMF-a	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2. Obveze prema međunarodnim institucijama	3.219,1	3.187,2	3.427,3	3.390,8	3.507,5	3.829,4	2.792,9	2.722,9	2.843,6	3.015,1	2.946,2	3.096,0	3.408,3
3.3. Obveze prema stranim bankama	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	758,9	0,0	381,4	770,5	770,4	387,1	0,0	291,2
4. Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti	13.522,6	12.176,1	12.891,6	8.314,4	6.408,7	13.022,7	11.277,8	10.783,6	10.897,6	8.383,3	13.171,1	11.609,9	11.491,0
4.1. Depozitni novac	2.864,6	1.675,4	3.214,1	1.930,4	3.076,0	710,5	4.390,8	3.796,4	4.224,8	4.808,7	5.101,1	3.905,8	2.929,2
Depozitni novac središnje države	2.864,6	1.675,4	3.214,1	1.930,4	3.076,0	710,5	4.390,8	3.796,4	4.224,8	4.808,7	5.101,1	3.905,8	2.929,2

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Depozitni novac fondova socijalne sigurnosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2. Devizni depoziti središnje države	10.657,9	10.500,7	9.677,5	6.384,0	3.332,7	12.312,2	6.887,0	6.987,2	6.672,8	3.574,6	8.069,9	7.704,0	8.561,8
4.3. Blagajnički zapisi HNB-a	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Blagajnički zapisi HNB-a	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.1. Blagajnički zapisi HNB-a u kunama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.2. Blagajnički zapisi HNB-a u stranoj valuti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Kapitalski računi	13.407,7	13.735,9	13.858,3	13.374,3	12.723,7	12.932,8	12.799,1	13.751,8	13.953,3	14.581,5	15.089,7	15.404,7	15.699,2
7. Ostalo (neto)	-922,0	-923,3	-962,0	-963,2	-957,8	-994,4	-946,2	-958,6	-957,6	-950,9	-930,0	-928,0	-934,9
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7)	98.596,6	98.579,7	96.276,2	92.680,2	88.833,7	98.795,0	93.404,0	94.611,5	94.741,8	92.409,8	96.873,2	95.726,8	97.219,6

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke • U tablici se iskazuju podaci o potraživanjima i obvezama monetarnih vlasti.

Inozemna aktiva obuhvaća sljedeće oblike deviznih i kunskih potraživanja od stranih fizičkih i pravnih osoba: zlato, posebna prava vučenja, pričuvnu poziciju kod Međunarodnoga monetarnog fonda, efektivni strani novac u trezoru, sredstva na tekućim računima kod stranih banaka, oročene depozite kod stranih banaka i pripadajuće obračunate kamate, plasmane u vrijednosne papire u devizama i ostala potraživanja.

Potraživanja od središnje države jesu krediti, dospjela potraživanja od državnog proračuna Republike Hrvatske i ulaganja u kratkoročne vrijednosne papire Republike Hrvatske. Prema Zakonu o Hrvatskoj narodnoj banci, koji je na snazi od srpnja 2008. godine, Hrvatska narodna banka ne može odobravati kredite Republici Hrvatskoj, pa se unutar te stavke iskazuju samo dospjela potraživanja od državnog proračuna nastala na osnovi obavljanja platnog prometa te na osnovi obveza izvršenih prema Međunarodnome monetarnom fondu i stranim bankama.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora jesu krediti i dospjela nenaplaćena potraživanja od ostalih domaćih sektora (do Biltena broj 190 ova stavka uključuje Potraživanja banaka u stečaju).

Od svibnja 1999. Potraživanja od ostalih financijskih institucija (do Biltena broj 190 objavljuvana pod nazivom Potraživanja od ostalih bankarskih institucija) uključuju i potraživanja HNB-a po kreditima iz primarne emisije nenaplaćenima od kreditnih institucija nad kojima je pokrenut stečajni postupak.

Potraživanja od kreditnih institucija jesu krediti kreditnim institucijama i dospjela nenaplaćena potraživanja od kreditnih institucija. Krediti kreditnim institucijama jesu lombardni krediti, kratkoročni krediti za likvidnost, ostali krediti te obratne repo transakcije. U stavku Lombardni krediti uključeni su i krediti kreditnim institucijama za premošćivanje nelikvidnosti, koji su u prosincu 1994. zamijenjeni lombardnim kreditima. Kratkoročni krediti za likvidnost, koji se odobravaju od početka 1999., također služe za premošćivanje nelikvidnosti. Ostali krediti su: interventni krediti, specijalni krediti za premošćivanje nelikvidnosti kreditnih institucija odobravani prijašnjih godina (inicijalni krediti, predsanacijski krediti), dospjeli, a nenaplaćeni krediti te depoziti Hrvatske narodne banke kod kreditnih institucija. Od travnja 2005. obratne repo transakcije provode se tjedno.

Dospjela nenaplaćena potraživanja od kreditnih institucija uključuju prekoračenja raspoloživih sredstava na njihovim računima za namiru (do polovine 1994.) te neurednosti kreditnih institucija pri izdvajanju i održavanju obvezne pričuve.

Primarni novac čine gotov novac izvan kreditnih institucija, novčana sredstva u blagajnama kreditnih institucija, depoziti kreditnih institucija kod Hrvatske narodne banke i depoziti ostalih financijskih institucija kod Hrvatske narodne banke.

Depozite kreditnih institucija čine novčana sredstva na računima za namiru kreditnih institucija, sredstva obvezne pričuve izdvojena na posebne račune kod Hrvatske narodne banke (u koja je od ožujka 2006. uključena i posebna obvezna pričuva izdvojena na obveze po izdanim vrijednosnim papirima), obvezno upisani blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke te prekonocni depoziti kreditnih institucija.

Depoziti ostalih financijskih institucija jesu novčana sredstva za namiru HBOR-a i depoziti SKDD-a za trgovanje vrijednosnim papirima.

Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju izdvojenu deviznu obveznu pričuvu i pripadajuće obračunate kamate, ograničene depozite i blokirane devizne depozite. Na određene devizne izvore sredstava kreditne institucije izdvajaju deviznu obveznu pričuvu na posebne račune HNB-a, a od kolovoza 2004. do listopada 2008. i graničnu obveznu pričuvu. Ograničeni depoziti jesu kunska sredstva izdvojena po nalogu suda ili na temelju propisa te u razdoblju od svibnja 1999. do travnja 2002. i depoziti banaka u stečaju. Od ožujka 2010. ovdje se uključuju sredstva HBOR-a koja se odnose na račune programa razvoja gospodarstva. Blokirani devizni depoziti jesu sredstva koja su bila izdvajana na posebne račune kod Hrvatske narodne banke za podmirenje dospjelih neplaćenih obveza prema inozemnim vjerovnicima.

Inozemna pasiva obuhvaća kredite primljene od Međunarodnoga monetarnog fonda, obveze prema međunarodnim financijskim institucijama i stranim bankama s pripisanim obračunatim kamatama te alokaciju posebnih prava vučenja koja je do 2008. bila prikazana u sklopu Kapitalskih računa.

Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti jesu depozitni novac i devizni računi središnje države i fondova socijalne sigurnosti kod Hrvatske narodne banke te blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke koje su dragovoljno

D. Druge monetarne financijske institucije

Tablica D1: Konsolidirana bilanca drugih monetarnih financijskih institucija^a
stanja na kraju razdoblja i transakcije tijekom razdoblja, u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
STANJA													
AKTIVA													
1. Pričuve kreditnih institucija kod središnje banke	49.707,5	53.005,5	49.433,2	50.813,7	48.814,6	51.022,1	48.154,1	47.663,0	46.826,6	47.246,8	47.374,9	47.872,9	48.560,4
1.1. Kunske pričuve kod središnje banke	45.288,8	48.544,4	44.998,1	46.379,9	44.385,3	46.580,3	43.774,0	43.252,9	42.530,8	42.888,8	43.007,5	44.117,6	44.815,6
1.2. Devizne pričuve kod središnje banke	4.418,8	4.461,1	4.435,1	4.433,8	4.429,3	4.441,8	4.380,1	4.410,1	4.295,8	4.358,1	4.367,4	3.755,3	3.744,8
2. Inozemna aktiva	36.681,3	36.922,4	37.226,5	38.461,9	36.622,2	35.384,8	37.799,3	40.559,6	47.711,8	52.710,4	44.044,0	43.612,4	43.943,2
3. Potraživanja od središnje države i fondova socijalne sigurnosti	84.366,5	84.852,2	85.552,3	85.353,1	86.162,7	87.003,7	84.625,8	85.473,5	86.019,8	81.286,6	87.083,8	87.724,5	88.834,6
4. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	234.115,5	234.044,4	233.774,2	233.989,9	233.457,0	232.702,5	231.554,0	232.641,3	231.370,1	230.763,3	230.870,6	230.965,2	229.569,6
4.1. Potraživanja od lokalne države	4.231,8	4.165,0	4.149,3	4.112,8	4.047,7	3.997,4	4.420,8	4.550,4	4.511,1	4.556,2	4.531,3	4.549,5	4.714,0
4.2. Potraživanja od nefinancijskih društava	102.452,6	102.577,7	102.330,0	102.354,2	102.390,1	101.738,5	100.603,4	100.969,7	99.985,5	99.481,0	99.408,3	99.549,0	98.401,5
4.3. Potraživanja od kućanstava	127.431,1	127.301,7	127.294,9	127.522,9	127.019,2	126.966,6	126.529,8	127.121,2	126.873,5	126.726,1	126.931,0	126.866,6	126.454,1
5. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija
6. Potraživanja od nebankarskih financijskih institucija
7. Potraživanja od investicijskih fondova osim novčanih fondova	322,7	318,8	346,3	345,5	323,0	355,1	324,7	360,3	358,5	329,5	330,8	351,7	336,2
8. Potraživanja od drugih financijskih posrednika	7.814,3	6.197,4	6.424,4	6.508,1	6.477,4	5.806,9	5.613,8	6.004,8	5.494,4	5.898,6	5.874,0	5.912,5	5.906,4
9. Potraživanja od pomoćnih financijskih institucija	1.247,7	1.202,9	1.299,7	1.306,8	1.308,1	1.327,5	1.318,5	1.342,5	1.316,9	1.348,2	1.380,0	1.316,1	1.335,7
10. Potraživanja od osiguravajućih društava i mirovinskih fondova	762,4	198,6	565,7	565,9	181,2	415,1	1.121,7	802,0	664,4	526,2	508,1	663,5	744,9
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	415.017,8	416.742,2	414.622,2	417.345,1	413.346,3	414.017,8	410.512,0	414.847,0	419.762,4	420.109,7	417.466,2	418.418,9	419.231,0
PASIVA													
1. Depozitni novac	40.477,2	39.635,1	38.798,1	39.156,4	38.694,4	39.429,1	41.237,0	42.528,9	44.405,3	43.593,8	42.404,0	42.136,1	44.917,1
2. Štedni i oročeni depoziti	33.832,0	34.674,6	34.134,3	34.370,9	34.794,4	35.009,0	34.442,9	35.208,0	35.219,2	35.223,5	35.319,0	36.045,6	34.615,8
3. Devizni depoziti	162.656,4	162.940,2	162.703,9	163.280,2	160.317,4	159.738,7	159.058,8	162.754,6	165.082,1	165.959,1	166.512,6	166.012,5	164.943,3
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	16.214,1	16.253,9	16.353,8	16.322,0	16.055,7	16.029,5	15.811,9	15.962,6	15.737,0	15.433,4	15.531,1	15.807,9	16.137,3
5. Udjeli novčanih fondova	8.970,5	9.455,6	8.086,1	8.371,8	8.207,5	8.744,0	8.326,8	8.635,8	8.911,4	8.991,4	8.928,6	9.109,1	8.368,1
6. Inozemna pasiva	69.721,5	70.589,4	70.782,3	71.489,9	70.990,3	70.707,9	67.171,8	63.573,9	63.130,1	61.769,3	59.516,4	59.691,2	62.328,2
7. Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti	4.248,2	3.834,1	4.220,2	4.469,4	4.859,8	4.211,3	4.167,1	4.512,6	5.325,3	6.711,3	6.309,4	5.948,8	4.983,4
8. Krediti primljeni od središnje banke	11,3	11,2	11,2	11,2	11,0	11,0	11,0	11,1	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0
9. Ograničeni i blokirani depoziti	2.735,9	2.741,9	2.652,0	2.527,0	2.766,8	2.759,7	2.978,5	3.029,8	3.124,6	3.250,5	3.228,5	3.373,6	3.076,0
10. Kapitalni računi	83.245,1	83.601,0	83.916,3	84.331,1	84.002,1	84.537,8	85.056,5	85.739,3	86.266,3	86.355,9	86.659,4	87.282,4	87.151,2
11. Ostalo (neto)	-7.094,6	-6.994,7	-7.035,9	-6.984,9	-7.353,3	-7.160,2	-7.750,4	-7.109,8	-7.449,8	-7.189,6	-6.953,8	-6.999,3	-7.300,3
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11)	415.017,8	416.742,2	414.622,2	417.345,1	413.346,3	414.017,8	410.512,0	414.847,0	419.762,4	420.109,7	417.466,2	418.418,9	419.231,0
TRANSAKCIJE													
AKTIVA													
1. Pričuve kreditnih institucija kod središnje banke	808,5	3.280,2	-3.575,9	1.387,2	-1.955,8	2.192,7	-2.857,8	-546,5	-849,7	376,8	99,1	482,0	713,1
1.1. Kunske pričuve kod središnje banke	1.358,9	3.255,6	-3.546,2	1.381,8	-1.994,6	2.195,0	-2.806,3	-521,1	-722,1	358,0	118,7	1.110,1	726,1

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1.2. Devizne pričuve kod središnje banke	-550,4	24,6	-29,7	5,5	38,8	-2,3	-51,5	-25,4	-127,6	18,9	-19,6	-628,2	-13,0
2. Inozemna aktiva	-660,3	196,4	205,0	1.275,2	-1.537,9	-1.384,9	2.472,7	2.302,8	7.035,0	4.721,0	-8.962,9	-553,5	252,5
3. Potraživanja od središnje države i fondova socijalne sigurnosti	1.384,5	389,1	449,8	-182,6	1.196,8	898,5	-2.314,0	342,3	608,0	-4.830,2	5.517,4	534,2	1.300,2
4. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	-1.548,2	-273,2	-673,5	378,3	680,5	-412,9	-652,4	-311,4	-1.281,0	-529,8	-389,1	-66,0	-649,7
4.1. Potraživanja od lokalne države	169,5	-69,8	-22,5	-36,0	-42,2	-43,8	430,1	98,6	-36,6	45,8	-42,4	12,6	170,4
4.2. Potraživanja od nefinancijskih društava	-1.460,1	58,2	-368,5	80,1	525,5	-531,4	-842,3	-217,5	-922,6	-515,1	-350,9	39,9	-768,1
4.3. Potraživanja od kućanstava	-257,6	-261,6	-282,5	334,1	197,3	162,3	-240,2	-192,6	-321,7	-60,5	4,3	-118,5	-52,0
5. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija
6. Potraživanja od nebankarskih financijskih institucija
7. Potraživanja od investicijskih fondova osim novčanih fondova	-6,3	-2,0	25,0	9,6	-21,7	26,9	-34,0	31,8	-5,4	-32,2	3,1	20,3	-9,6
8. Potraživanja od drugih financijskih posrednika	-150,2	-1.618,3	224,2	83,8	-19,1	-669,2	-188,1	377,8	-509,9	403,4	-32,8	35,0	-2,3
9. Potraživanja od pomoćnih financijskih institucija	49,4	-44,9	96,4	7,1	2,7	19,8	-8,5	22,2	-25,4	31,4	30,8	-64,2	20,3
10. Potraživanja od osiguravajućih društava i mirovinskih fondova	352,0	-752,9	367,1	0,1	-384,5	234,1	706,9	-322,1	-137,3	-138,1	-18,2	155,4	75,8
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	229,5	1.174,3	-2.882,0	2.958,6	-2.039,0	905,1	-2.875,2	1.896,9	4.834,2	2,2	-3.752,6	543,2	1.700,2
PASIVA													
1. Depozitni novac	1.546,3	-842,1	-837,0	358,3	-462,0	734,7	1.807,9	1.291,9	1.876,4	-811,5	-1.189,8	-268,0	2.792,7
2. Štedni i oročeni depoziti	186,5	842,6	-540,3	236,6	423,5	214,5	-566,1	765,1	11,2	4,3	95,5	726,6	-1.408,4
3. Devizni depoziti	-630,1	8,3	-523,2	610,7	-1.693,4	-513,0	-344,5	2.125,9	2.282,2	480,8	-337,2	-825,9	-973,1
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	-160,3	30,5	82,2	-31,8	-197,7	-3,6	-195,1	68,6	-213,9	-302,4	55,0	265,5	372,0
5. Udjeli novčanih fondova	-78,1	493,6	-1.413,2	180,9	250,2	52,1	4,4	273,8	281,3	220,6	64,2	213,4	-1.214,7
6. Inozemna pasiva	-294,7	773,3	25,8	738,0	-84,1	-191,4	-3.459,2	-4.061,8	-509,8	-1.374,3	-2.512,8	71,4	2.707,7
7. Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti	-396,4	-415,5	383,8	249,3	404,6	-646,8	-41,3	332,7	813,1	1.382,3	-417,8	-365,2	-963,3
8. Krediti primljeni od središnje banke	0,0	-0,1	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
9. Ograničeni i blokirani depoziti	-135,2	4,4	-92,0	-124,2	248,4	-7,3	221,8	38,5	93,0	120,5	-28,8	142,3	-299,3
10. Kapitalni računi	-43,2	355,8	315,3	414,8	-328,9	535,7	518,7	682,8	526,9	89,6	303,5	623,1	-131,2
11. Ostalo (neto)	234,7	-76,5	-283,4	326,1	-599,5	730,1	-821,9	379,5	-326,1	192,1	215,6	-40,0	817,8
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11)	229,5	1.174,3	-2.882,0	2.958,6	-2.039,0	905,1	-2.875,2	1.896,9	4.834,2	2,2	-3.752,6	543,2	1.700,2

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Isto tako, do studenoga 2010. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od prosinca 2010. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Dodatno, od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D1: Konsolidirana bilanca drugih monetarnih financijskih institucija* U konsolidiranu bilancu drugih monetarnih financijskih institucija uključeni su podaci o potraživanjima i obvezama drugih monetarnih financijskih institucija (kreditnih institucija i novčanih fondova).

Počevši od Biltena HNB-a broj 190, provedena je revizija svih stavki od srpnja 1999. nadalje tako da su podacima, uz Hrvatsku narodnu banku, banke i štedne banke, obuhvaćene i stambene štedionice. Počevši od Biltena HNB-a broj 211, provedena je revizija svih podataka, i to: **od 31. prosinca 2010. u dijelu koji se odnosi na sektorsku klasifikaciju institucionalnih jedinica i promjenu metodološkog tretmana kunskih**

pozicija s valutnom klauzulom i od 31. prosinca 2011. u dijelu koji se odnosi na proširenje obuhvata drugih monetarnih financijskih institucija (uključivanje novčanih fondova).

Pričuve kreditnih institucija kod središnje banke jesu kunske i devizne. Kunske pričuve su novčana sredstva kreditnih institucija u blagajnama i kunska novčana sredstva kreditnih institucija na računima kod središnje banke. Devizne pričuve su devizna novčana sredstva na deviznim računima Hrvatske narodne banke.

Inozemna aktiva su sljedeći oblici deviznih i kunskih potraživanja od stranih fizičkih i pravnih osoba: strani efektivni novac u blagajnama, sredstva na tekućim računima i oročeni depoziti kod inozemnih banaka (uključujući loro akreditive i ostala

pokrića), vrijednosni papiri, krediti i dionice.

Potraživanja od središnje države jesu sljedeći oblici kunskih i deviznih potraživanja: vrijednosni papiri i krediti.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora obuhvaćaju sljedeće oblike kunskih i deviznih potraživanja: instrumente tržišta novca, obveznice, kredite (uključujući akceptne kredite) i dionice.

Do studenoga 2010. potraživanja od ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija obuhvaćaju iste oblike kunskih i deviznih potraživanja, s tim da potraživanja od ostalih bankarskih institucija obuhvaćaju još i depozite. Od prosinca 2010. potraživanja od ostalih financijskih posrednika (uključujući i potraživanja od HBOR-a), od pomoćnih financijskih institucija i od osiguravajućih društava i mirovinskih fondova obuhvaćaju iste oblike kunskih i deviznih potraživanja.

Do studenoga 2010. stavke Depozitni novac, Štedni i oročeni depoziti, Devizni depoziti te Obveznice i instrumenti tržišta novca obuhvaćaju obveze kreditnih institucija prema ostalim domaćim sektorima, ostalim bankarskim institucijama te nebankarskim financijskim institucijama. Od prosinca 2010. ove stavke obuhvaćaju obveze kreditnih institucija prema ostalim domaćim sektorima, investicijskim fondovima osim novčanih fondova, drugim financijskim posrednicima, pomoćnim financijskim institucijama i osiguravajućim društvima i mirovinskim fondovima.

Depozitni novac uključuje novčana sredstva na transakcijskim računima te obveze kreditnih institucija po izdanim kunskim instrumentima plaćanja, a umanjuje se za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama kreditnih institucija i čekove poslane na naplatu).

Štedni i oročeni depoziti jesu kunski štedni depoziti po viđenju te kunski oročeni depoziti, kunski depoziti s otkaznim rokom.

Devizni depoziti su devizni depoziti po viđenju, devizni oročeni depoziti i devizni depoziti s otkaznim rokom.

Obveznice i instrumenti tržišta novca jesu neto obveze kreditnih institucija po izdanim vrijednosnim papirima i primljeni krediti. Izdani podređeni i hibridni instrumenti koje su upisali inozemni investitori nisu obuhvaćeni ovom stavkom.

Izdani udjeli novčanih fondova jesu preostala potraživanja prema aktivni institucionalnih jedinica koje su izdale udjele ili jedinice.

Inozemna pasiva obuhvaća sljedeće oblike deviznih i kunskih

obveza prema stranim fizičkim i pravnim osobama: transakcijske račune, štedne depozite (uključujući loro akreditive i ostala pokrića), oročene depozite, primljene kredite i dospjele obveze. U sklopu primljenih kredita iskazuju se i izdani podređeni i hibridni instrumenti koje su upisali inozemni investitori.

Depoziti središnje države jesu svi oblici kunskih i deviznih obveza (osim ograničenih i blokiranih depozita) kreditnih institucija prema središnjoj državi.

Kreditni primljeni od središnje banke jesu krediti primljeni od Hrvatske narodne banke i depoziti Hrvatske narodne banke kod kreditnih institucija, pri čemu se kao krediti tretiraju i poslovi reotkupa vrijednosnih papira.

Do studenoga 2010. Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju sljedeće obveze banaka: kunske i devizne ograničene depozite ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija, nebankarskih financijskih institucija, središnje države te stranih pravnih i fizičkih osoba i blokirane devizne depozite stanovništva regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Od prosinca 2010. Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju sljedeće obveze kreditnih institucija: kunske i devizne ograničene depozite ostalih domaćih sektora, ostalih financijskih posrednika, pomoćnih financijskih institucija i osiguravajućih društava i mirovinskih fondova, središnje države te stranih pravnih i fizičkih osoba i blokirane devizne depozite stanovništva regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Kapitalski računi su dionički kapital, zadržana dobit (gubitak), dobit (gubitak) prethodne godine, dobit (gubitak) tekuće godine, zakonske rezerve, statutarne i ostale kapitalne rezerve, rezerve za opće bankovne rizike, odgođeni porez u kapitalu, dividende isplaćene tijekom tekuće godine, revalorizacijske rezerve, posebne rezerve za identificirane gubitke na skupnoj i pojedinačnoj osnovi po izvanbilančnim stavkama, ispravci vrijednosti i posebne rezerve za identificirane gubitke na skupnoj osnovi.

Ostalo (neto) jesu neraspoređeni računi pasive umanjene neraspoređene račune aktive, uključujući fer vrijednost izvedenih financijskih instrumenata.

Tablice D2 – D12 • Ovaj skup tablica (osim tablica D5, D5a, D5b, D5c i D5d) razrađeni je prikaz odgovarajućih stavki aktive i pasive Konsolidirane bilance drugih monetarnih financijskih institucija (Tablica D1).

Tablica D2: Inozemna aktiva drugih monetarnih financijskih institucija^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Devizna inozemna aktiva	35.544,1	35.909,7	36.357,7	37.631,3	35.656,3	34.357,9	36.849,1	39.119,8	45.068,6	50.160,6	42.272,5	41.860,0	42.387,1
1.1. Potraživanja od stranih financijskih institucija	26.954,4	27.339,9	27.473,5	28.511,9	27.373,1	25.868,6	28.062,8	29.950,8	34.842,2	39.421,5	31.768,1	31.382,9	31.191,6
Efektivni strani novac	1.804,9	1.501,0	1.503,4	1.617,4	1.768,7	1.792,0	2.270,2	2.337,5	2.245,1	1.733,0	1.568,7	1.566,8	1.826,9
Tekući računi	4.414,0	3.207,7	2.580,4	3.967,5	2.911,7	2.896,1	4.829,3	5.281,1	7.724,4	11.080,0	6.406,3	5.577,1	7.246,4
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	15.751,5	17.532,4	18.270,0	18.154,5	17.966,2	16.520,6	16.172,6	17.392,5	20.149,6	21.830,1	19.066,1	19.744,6	17.815,8
Vrijednosni papiri	4.821,8	4.940,7	4.884,9	4.540,9	4.497,8	4.488,8	4.582,5	4.163,7	3.806,7	3.855,1	3.868,8	3.668,9	3.758,7
Kredit	53,2	51,9	123,1	119,3	117,7	108,2	103,6	718,8	859,5	865,0	797,6	715,2	448,9
Dionice stranih financijskih institucija	109,0	106,2	111,7	112,3	111,1	63,0	104,6	57,1	56,7	58,3	60,6	110,3	94,9
1.2. Potraživanja od stranih nefinancijskih institucija	8.589,8	8.569,8	8.884,2	9.119,4	8.283,2	8.489,3	8.786,3	9.169,0	10.226,4	10.739,1	10.504,4	10.477,1	11.195,5
Potraživanja od stranih država	6.333,0	6.309,7	6.616,2	6.810,2	6.036,9	6.166,3	6.541,6	6.934,4	7.965,9	8.584,3	8.338,0	8.352,5	8.924,8
Potraživanja od stranih osoba	2.220,2	2.224,2	2.231,5	2.274,9	2.213,8	2.241,7	2.212,9	2.152,1	2.177,4	2.071,5	2.080,0	2.082,9	2.227,8
Vrijednosni papiri	14,4	14,5	14,6	14,3	19,2	20,1	21,3	26,4	44,1	41,5	41,7	44,7	32,1
Kredit	2.205,7	2.209,7	2.216,9	2.260,6	2.194,6	2.221,6	2.191,5	2.125,6	2.133,3	2.029,9	2.038,2	2.038,2	2.195,7
Dionice stranih osoba	36,6	35,9	36,5	34,3	32,5	81,3	31,9	82,5	83,1	83,4	86,5	41,7	43,0
2. Kunska inozemna aktiva	1.137,2	1.012,7	868,8	830,6	965,9	1.027,0	950,2	1.439,7	2.643,2	2.549,7	1.771,5	1.752,3	1.556,2
2.1. Potraživanja od stranih financijskih institucija	1.105,3	981,1	837,1	798,8	933,9	995,0	918,0	1.407,3	2.610,8	2.517,4	1.733,7	1.710,4	1.509,1
2.2. Potraživanja od stranaca	31,9	31,7	31,7	31,8	32,0	32,0	32,2	32,4	32,4	32,4	37,8	41,9	47,0
Od toga: Kredit	31,6	31,3	31,4	31,5	31,6	31,7	31,9	32,1	32,1	32,1	37,5	41,6	46,7
Ukupno (1+2)	36.681,3	36.922,4	37.226,5	38.461,9	36.622,2	35.384,8	37.799,3	40.559,6	47.711,8	52.710,4	44.044,0	43.612,4	43.943,2

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Isto tako, do studenoga 2010. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od prosinca 2010. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Dodatno, od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D2: Inozemna aktiva drugih monetarnih financijskih institucija • U tablici se iskazuju potraživanja drugih monetarnih financijskih institucija od stranih fizičkih i pravnih osoba.

Inozemna aktiva kreditnih institucija obuhvaća deviznu inozemnu aktivu i kunsku inozemnu aktivu. I u sklopu devizne

i u sklopu kunske inozemne aktive posebno su prikazana potraživanja od stranih financijskih institucija i potraživanja od stranih nefinancijskih institucija (ukupno i po financijskim instrumentima).

Tablica D3: Potraživanja drugih monetarnih financijskih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Kunska potraživanja	26.223,1	27.412,1	28.173,4	28.591,6	29.063,7	29.502,8	29.379,7	29.732,2	29.758,4	29.896,7	29.981,3	30.214,0	29.919,8
1.1. Potraživanja od središnje države	26.222,1	27.411,2	28.172,5	28.590,7	29.062,8	29.501,9	29.379,1	29.731,7	29.757,9	29.896,3	29.977,9	30.210,7	29.916,6
Vrijednosni papiri	19.428,9	20.686,4	21.456,6	21.963,6	22.491,9	22.943,2	23.241,3	23.650,0	23.557,5	24.023,0	24.126,6	24.376,4	24.987,5
Od toga: Obveznice za blokiranu deviznu štednju građana	15,6	15,6	15,7	15,7	15,6	15,5	-	-	-	-	-	-	-
Krediti	6.793,2	6.724,8	6.715,9	6.627,1	6.571,0	6.558,7	6.137,8	6.081,8	6.200,5	5.873,2	5.851,4	5.834,3	4.929,1
1.2. Potraživanja od fondova socijalne sigurnosti	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,6	0,5	0,5	0,5	3,4	3,3	3,2
Vrijednosni papiri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krediti	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,6	0,5	0,5	0,5	3,4	3,3	3,2
2. Devizna potraživanja	58.143,5	57.440,1	57.378,9	56.761,5	57.098,9	57.500,9	55.246,0	55.741,3	56.261,4	51.389,9	57.102,4	57.510,5	58.914,9
2.1. Potraživanja od središnje države	58.143,5	57.440,1	57.378,9	56.761,5	57.098,9	57.500,9	55.246,0	55.741,3	56.261,4	51.389,9	57.102,4	57.510,5	58.914,9
Vrijednosni papiri	13.135,0	12.583,2	12.050,0	11.937,2	11.521,4	11.985,0	11.683,0	12.190,0	12.240,8	11.733,9	12.539,1	12.371,2	12.695,0
Krediti	45.008,5	44.856,9	45.328,8	44.824,4	45.577,6	45.515,9	43.563,0	43.551,3	44.020,6	39.655,9	44.563,4	45.139,4	46.219,9
2.2. Potraživanja od fondova socijalne sigurnosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vrijednosni papiri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno (1+2)	84.366,5	84.852,2	85.552,3	85.353,1	86.162,7	87.003,7	84.625,8	85.473,5	86.019,8	81.286,6	87.083,8	87.724,5	88.834,6

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Isto tako, do studenoga 2010. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od prosinca 2010. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Dodatno, od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D3: Potraživanja drugih monetarnih financijskih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti • U tablici se iskazuju kunska i devizna potraživanja drugih monetarnih financijskih institucija od središnje države i fondova socijalne

sigurnosti. U kuskim potraživanjima od središnje države stavka Vrijednosni papiri obuhvaća i Obveznice za blokiranu deviznu štednju građana izdane na temelju Zakona o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Tablica D3a: Devizna potraživanja i kunska potraživanja uz valutnu klauzulu drugih monetarnih financijskih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Devizna potraživanja	38.580,9	38.594,4	39.069,6	38.875,9	38.754,3	39.470,5	37.439,9	37.982,6	38.463,7	33.609,1	39.060,1	39.552,3	40.366,0
1.1. Potraživanja od središnje države	38.580,9	38.594,4	39.069,6	38.875,9	38.754,3	39.470,5	37.439,9	37.982,6	38.463,7	33.609,1	39.060,1	39.552,3	40.366,0
Vrijednosni papiri	5.328,5	5.421,4	5.442,9	5.611,4	5.373,6	6.156,7	5.964,1	6.469,4	6.521,0	6.197,2	6.696,7	6.613,6	6.821,5
Kredit	33.252,4	33.173,0	33.626,7	33.264,5	33.380,7	33.313,8	31.475,7	31.513,2	31.942,7	27.411,9	32.363,4	32.938,7	33.544,5
1.2. Potraživanja od fondova socijalne sigurnosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vrijednosni papiri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kredit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Kunska potraživanja uz valutnu klauzulu	19.045,0	18.428,7	17.949,2	17.560,1	18.100,7	17.799,1	17.561,7	17.472,9	17.417,0	17.387,7	17.609,6	17.526,3	18.079,4
2.1. Potraživanja od središnje države	19.045,0	18.428,7	17.949,2	17.560,1	18.100,7	17.799,1	17.561,7	17.472,9	17.417,0	17.387,7	17.609,6	17.526,3	18.079,4
Vrijednosni papiri	7.288,8	6.744,8	6.247,1	6.000,2	5.903,8	5.596,9	5.474,4	5.434,8	5.339,1	5.143,7	5.409,7	5.325,7	5.404,0
Od toga: Obveznice za blokirano deviznu štednju rađana	15,6	15,6	15,7	15,7	15,6	15,5	-	-	-	-	-	-	-
Kredit	11.756,1	11.683,9	11.702,1	11.559,9	12.196,9	12.202,1	12.087,3	12.038,1	12.077,9	12.244,0	12.199,9	12.200,7	12.675,4
2.2. Potraživanja od fondova socijalne sigurnosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vrijednosni papiri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kredit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno (1+2)	57.625,8	57.023,1	57.018,9	56.436,0	56.855,0	57.269,6	55.001,6	55.455,5	55.880,8	50.996,8	56.669,7	57.078,6	58.445,4

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Isto tako, do studenoga 2010. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od prosinca 2010. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Dodatno, od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D3a: Devizna potraživanja i kunska potraživanja uz valutnu klauzulu drugih monetarnih financijskih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti • U tablici se

iskazuje razrada stavke Devizna potraživanja iz Tablice D3, tako što se posebno iskazuju devizna potraživanja i potraživanja uz valutnu klauzulu.

Tablica D4: Potraživanja drugih monetarnih financijskih institucija od ostalih domaćih sektora^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Kunska potraživanja	67.002,6	67.815,1	67.921,0	68.919,6	70.156,2	70.247,4	70.006,8	70.643,6	70.684,3	71.005,6	71.347,0	71.329,4	70.885,7
1.1. Instrumenti tržišta novca	3.708,3	3.797,3	3.845,0	3.911,8	4.035,9	4.042,8	3.874,5	3.720,3	3.624,5	3.937,2	3.945,0	4.071,6	3.987,6
1.2. Obveznice	979,2	976,7	999,2	1.024,6	1.017,2	1.020,8	964,7	986,4	992,6	999,6	989,5	993,8	962,7
1.3. Kredit	61.113,9	61.844,1	61.884,1	62.769,5	63.895,0	63.990,9	63.928,2	64.695,9	64.825,3	64.809,1	65.152,4	65.710,2	65.384,1
1.4. Dionice	1.201,2	1.197,0	1.192,7	1.213,7	1.208,1	1.192,9	1.239,4	1.241,0	1.241,8	1.259,6	1.260,1	553,8	551,4
2. Devizna potraživanja	167.112,9	166.229,4	165.853,2	165.070,3	163.300,9	162.455,1	161.547,2	161.997,7	160.685,8	159.757,7	159.523,5	159.635,8	158.683,9
2.1. Vrijednosni papiri	1.103,5	1.151,4	1.187,2	1.074,0	1.032,2	1.098,5	1.022,3	982,6	992,8	962,1	1.029,0	1.093,2	955,3
2.2. Kredit	166.009,4	165.077,9	164.666,0	163.996,4	162.268,7	161.356,5	160.525,0	161.015,2	159.693,0	158.795,6	158.494,6	158.542,6	157.728,6
Ukupno (1+2)	234.115,5	234.044,4	233.774,2	233.989,9	233.457,0	232.702,5	231.554,0	232.641,3	231.370,1	230.763,3	230.870,6	230.965,2	229.569,6

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Isto tako, do studenoga 2010. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od prosinca 2010. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Dodatno, od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D4: Potraživanja drugih monetarnih financijskih institucija od ostalih domaćih sektora • U tablici se iskazuju kunska i devizna potraživanja drugih monetarnih financijskih institucija od ostalih domaćih sektora, klasificirana prema financijskim instrumentima: instrumenti tržišta novca (uključujući faktoring i forfaiting od siječnja 2004.), obveznice, krediti i dionice.

Faktoring i forfaiting od siječnja 2004. do studenoga 2010.

u cijelosti su uključeni u instrumente tržišta novca. Od prosinca 2010. faktoring i forfaiting koje izvještajne institucije prikazuju u portfelju kredita i potraživanja uključeni su u kredite. Faktoring i forfaiting u svim ostalim portfeljima prikazuju se u instrumentima tržišta novca (izvornog dospjeća do i uključujući godinu dana), odnosno u obveznicama (izvornog dospjeća preko godine dana).

Tablica D4a: Devizna potraživanja i kunska potraživanja uz valutnu klauzulu drugih monetarnih financijskih institucija od ostalih domaćih sektora^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Devizna potraživanja	17.479,6	17.204,5	17.124,2	17.250,5	17.161,4	16.915,0	17.306,6	17.284,9	16.491,9	16.439,3	16.341,5	16.709,8	16.278,9
1.1. Instrumenti tržišta novca	1,0	1,2	1,0	1,2	1,3	4,9	4,7	4,1	3,5	10,3	22,7	22,2	39,4
1.2. Obveznice	210,4	201,7	216,5	140,1	142,0	183,0	177,7	181,7	190,9	222,7	243,1	248,1	236,4
1.3. Krediti	17.261,9	16.995,4	16.900,4	17.103,0	17.011,9	16.720,9	17.118,0	17.092,7	16.291,0	16.206,4	16.075,8	16.439,4	16.003,2
1.4. Dionice	6,2	6,3	6,3	6,2	6,1	6,2	6,2	6,4	6,5	-	-	-	-
2. Kunska potraživanja uz valutnu klauzulu	149.608,5	148.999,9	148.704,4	147.795,2	146.130,4	145.530,9	144.231,5	144.703,6	144.184,8	143.309,2	143.171,2	142.910,8	142.361,0
2.1. Vrijednosni papiri	865,5	921,9	943,4	906,4	878,1	899,8	828,9	785,7	787,2	724,4	756,9	812,2	640,0
2.2. Krediti	148.743,0	148.078,1	147.761,0	146.888,9	145.252,3	144.631,1	143.402,6	143.918,0	143.397,6	142.584,8	142.414,3	142.098,5	141.721,0
Ukupno (1+2)	167.088,1	166.204,5	165.828,6	165.045,8	163.291,7	162.445,9	161.538,1	161.988,6	160.676,6	159.748,5	159.512,7	159.620,6	158.639,9

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Isto tako, do studenoga 2010. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od prosinca 2010. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Dodatno, od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D4a: Devizna potraživanja i kunska potraživanja uz valutnu klauzulu drugih monetarnih financijskih institucija od ostalih domaćih sektora • U tablici se iskazuje razrada stavke

Devizna potraživanja iz Tablice D4, tako što se posebno iskazuju devizna potraživanja i potraživanja uz valutnu klauzulu.

Tablica D5: Distribucija kredita drugih monetarnih financijskih institucija po institucionalnim sektorima^a
stanja na kraju razdoblja i transakcije tijekom razdoblja, u milijunima kuna

	2013. XII.											2014.			
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.		
STANJA															
KUNSKI KREDITI															
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	6.794,1	6.725,7	6.716,8	6.628,0	6.571,9	6.559,6	6.138,5	6.082,3	6.201,0	5.873,7	5.854,8	5.837,6	4.932,3		
1.1. Krediti središnjoj državi	6.793,2	6.724,8	6.715,9	6.627,1	6.571,0	6.558,7	6.137,8	6.081,8	6.200,5	5.873,2	5.851,4	5.834,3	4.929,1		
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,6	0,5	0,5	0,5	3,4	3,3	3,2		
2. Krediti lokalnoj državi	796,4	856,0	848,9	848,8	825,9	795,5	801,4	793,6	766,8	863,4	858,0	854,6	856,3		
3. Krediti nefinancijskim društvima	28.447,7	28.973,2	28.862,3	29.060,0	29.636,3	29.198,6	28.956,2	29.545,9	29.590,6	29.145,4	29.300,6	29.693,5	29.219,4		
4. Krediti kućanstvima	31.869,7	32.015,0	32.172,9	32.860,6	33.432,8	33.996,8	34.170,7	34.356,4	34.467,9	34.800,3	34.993,8	35.162,1	35.308,5		
Od toga: Stambeni krediti		
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama		
6. Krediti nebankarskim financijskim institucijama		
7. Krediti investicijskim fondovima osim novčanim fondovima	23,6	22,3	37,1	31,5	31,0	29,4	27,7	33,2	31,5	32,3	33,8	36,8	34,6		
8. Krediti ostalim financijskim posrednicima	4.958,7	3.346,1	3.385,7	3.435,2	3.430,0	2.870,5	2.796,0	3.029,8	2.519,4	2.503,0	2.508,7	2.455,9	2.424,6		
9. Krediti pomoćnim financijskim institucijama	636,3	602,1	649,5	690,5	686,1	680,6	670,6	697,7	697,0	698,6	718,2	692,3	684,0		
10. Krediti osiguravajućim društvima i mirovinskim fondovima	470,5	14,1	380,2	389,4	5,0	13,0	668,0	364,2	494,6	347,7	329,6	485,0	560,9		
A. Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	73.997,0	72.554,5	73.053,4	73.944,0	74.618,9	74.144,1	74.229,0	74.903,1	74.768,8	74.264,4	74.597,5	75.217,8	74.020,4		
DEVIZNI KREDITI															
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	45.008,5	44.856,9	45.328,8	44.824,4	45.577,6	45.515,9	43.563,0	43.551,3	44.020,6	39.655,9	44.563,4	45.139,4	46.219,9		
1.1. Krediti središnjoj državi	45.008,5	44.856,9	45.328,8	44.824,4	45.577,6	45.515,9	43.563,0	43.551,3	44.020,6	39.655,9	44.563,4	45.139,4	46.219,9		
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
2. Krediti lokalnoj državi	3.325,3	3.210,7	3.198,7	3.161,8	3.120,8	3.103,4	3.519,3	3.666,5	3.655,3	3.602,2	3.589,2	3.612,4	3.777,9		
3. Krediti nefinancijskim društvima	67.129,3	66.588,9	66.352,3	66.178,8	65.568,6	65.290,7	64.651,0	64.588,5	63.636,8	63.271,9	62.973,4	63.231,4	62.810,7		
4. Krediti kućanstvima	95.554,9	95.278,3	95.115,1	94.655,7	93.579,2	92.962,4	92.354,7	92.760,2	92.400,9	91.921,5	91.932,0	91.698,8	91.140,1		
Od toga: Stambeni krediti		
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama		
6. Krediti nebankarskim financijskim institucijama		
7. Krediti investicijskim fondovima osim novčanim fondovima	21,2	18,4	28,8	46,3	20,2	48,4	13,6	41,2	38,0	5,1	6,7	13,4	6,1		
8. Krediti ostalim financijskim posrednicima	1.401,9	1.408,7	1.512,6	1.558,8	1.552,4	1.431,3	1.315,5	1.471,4	1.470,1	1.903,4	1.893,1	1.894,7	1.942,6		
9. Krediti pomoćnim financijskim institucijama	179,7	169,2	218,3	186,3	192,1	217,0	218,0	214,8	189,9	219,7	231,9	193,3	192,6		
10. Krediti osiguravajućim društvima i mirovinskim fondovima	118,9	12,0	12,0	2,8	2,7	230,4	286,6	270,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,6		
B. Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	212.739,6	211.543,1	211.766,5	210.614,8	209.613,7	208.799,6	205.921,7	206.564,7	205.414,3	200.582,3	205.192,4	205.786,1	206.092,4		
UKUPNO (A+B)	286.736,6	284.097,6	284.819,9	284.558,8	284.232,6	282.943,6	280.150,7	281.467,8	280.183,1	274.846,8	279.789,8	281.003,8	280.112,8		
TRANSAKCIJE															
KUNSKI KREDITI															
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	-119,4	-68,5	-8,9	-88,8	-56,1	-12,3	-421,2	-56,2	118,7	-327,3	-18,9	-17,2	-905,3		
1.1. Krediti središnjoj državi	-119,2	-68,5	-8,9	-88,8	-56,1	-12,3	-420,9	-56,1	118,7	-327,3	-21,9	-17,1	-905,2		
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3	-0,1	0,0	0,0	3,0	-0,1	-0,1		
2. Krediti lokalnoj državi	3,7	59,6	-7,1	0,0	-23,0	-30,4	5,9	-7,8	-26,8	96,6	-5,4	-3,4	1,7		

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
3. Krediti nefinancijskim društvima	280,0	526,0	-109,0	197,9	578,4	-437,3	-240,0	589,8	45,3	-435,3	165,5	395,0	-378,1
4. Krediti kućanstvima	141,0	155,1	166,8	708,5	586,3	580,3	200,6	200,3	114,4	355,8	407,0	245,1	257,6
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama
6. Krediti nebankarskim financijskim institucijama
7. Krediti investicijskim fondovima osim novčanim fondovima	0,1	-1,2	14,8	-5,6	-0,5	-1,6	-1,7	5,4	-1,7	0,8	1,5	3,0	-2,2
8. Krediti ostalim financijskim posrednicima	27,7	-1.612,6	39,6	49,5	-5,2	-559,5	-74,5	233,8	-510,4	-16,5	5,7	-52,7	-31,4
9. Krediti pomoćnim financijskim institucijama	75,4	-34,1	47,4	41,0	-4,4	-5,5	-10,0	27,2	-0,7	1,6	19,6	-25,9	-7,9
10. Krediti osiguravajućim društvima i mirovinskim fondovima	264,7	-456,4	366,1	9,2	-384,4	8,0	655,0	-303,8	130,3	-146,8	-18,1	155,4	75,9
A. Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	673,2	-1.432,1	509,7	911,6	691,0	-458,0	114,1	688,8	-130,9	-471,1	556,9	699,2	-989,5
DEVIZNI KREDITI													
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	809,0	-204,2	396,5	-500,0	1.081,2	15,3	-1.848,2	-396,9	509,5	-4.386,3	4.705,1	505,4	1.130,5
1.1. Krediti središnjoj državi	809,0	-204,2	396,5	-500,0	1.081,2	15,3	-1.848,2	-396,9	509,5	-4.386,3	4.705,1	505,4	1.130,5
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	0,0	0,0
2. Krediti lokalnoj državi	160,8	-118,0	-18,9	-36,3	-18,5	-11,1	422,5	116,2	-8,5	-52,3	-30,5	17,6	171,3
3. Krediti nefinancijskim društvima	-1.936,9	-606,9	-358,1	-120,5	-133,4	-160,9	-350,9	-627,5	-888,0	-375,0	-609,8	158,9	-137,4
4. Krediti kućanstvima	-397,9	-418,7	-447,7	-374,1	-389,5	-418,2	-437,9	-393,2	-436,2	-416,0	-403,6	-364,2	-309,4
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama
6. Krediti nebankarskim financijskim institucijama
7. Krediti investicijskim fondovima osim novčanim fondovima	-6,2	-2,9	10,3	17,5	-25,5	28,1	-34,7	27,3	-3,5	-33,5	1,6	6,7	-7,3
8. Krediti ostalim financijskim posrednicima	-67,7	5,3	101,4	46,2	4,8	-118,2	-112,6	143,8	0,3	432,7	-19,4	-1,1	50,6
9. Krediti pomoćnim financijskim institucijama	-16,3	-10,7	48,8	-32,0	7,1	25,3	1,5	-5,0	-24,7	29,8	11,2	-38,8	-0,5
10. Krediti osiguravajućim društvima i mirovinskim fondovima	106,8	-106,7	-0,1	-9,2	0,0	227,8	56,8	-18,3	-267,6	0,0	0,0	0,0	0,0
B. Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	-1.348,2	-1.462,9	-267,9	-1.008,5	526,1	-411,9	-2.303,5	-1.153,5	-1.118,8	-4.800,6	3.654,6	284,5	897,8
UKUPNO (A+B)	-675,0	-2.895,0	241,8	-96,9	1.217,1	-870,0	-2.189,4	-464,7	-1.249,6	-5.271,7	4.211,5	983,7	-91,7

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Isto tako, do studenoga 2010. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od prosinca 2010. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Dodatno, od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D5: Distribucija kredita drugih monetarnih financijskih institucija po institucionalnim sektorima • U tablici se iskazuju podaci o kuskim i deviznim kreditima kreditnih institucija domaćim sektorima, pri čemu krediti obuhvaćaju i akceptne kredite, financijski najam (*leasing*), izvršena plaćanja na osnovi garancija i drugih jamstava i kupljena potraživanja, a do prosinca 2003. i faktoring i forfaiting. Od prosinca 2010. krediti obuhvaćaju sljedeće vrste kredita: prekonocne kredite, kredite za izvršena plaćanja s osnove garancija i drugih jamstava, obratne

repo kredite, udjele u sindiciranim kreditima, financijski najam, potrošačke kredite, kredite za obrazovanje, stambene kredite, hipotekarne kredite, kredite za automobile, kredite po kreditnim karticama, prekoračenja po transakcijskim računima, maržne kredite, lombardne kredite, kredite za obrtna sredstva, kredite za građevinarstvo, kredite za poljoprivredu, kredite za turizam, kredite za investicije, kredite za financiranje izvoza, gotovinske nenamjenske kredite, faktoring i forfaiting u portfelju kredita i potraživanja te ostale kredite.

Tablica D5a: Distribucija deviznih kredita i kunskih kredita s valutnom klauzulom drugih monetarnih financijskih institucija po institucionalnim sektorima^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
DEVIZNI KREDITI													
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	33.252,4	33.173,0	33.626,7	33.264,5	33.380,7	33.313,8	31.475,7	31.513,2	31.942,7	27.411,9	32.363,4	32.938,7	33.544,5
1.1. Krediti središnjoj državi	33.252,4	33.173,0	33.626,7	33.264,5	33.380,7	33.313,8	31.475,7	31.513,2	31.942,7	27.411,9	32.363,4	32.938,7	33.544,5
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Krediti lokalnoj državi	8,6	8,6	8,6	8,2	8,1	8,1	7,6	7,6	7,6	7,2	7,2	7,3	6,8
3. Krediti nefinancijskim društvima	16.999,2	16.719,8	16.619,0	16.814,0	16.748,4	16.453,2	16.855,6	16.815,1	16.013,3	15.925,0	15.797,3	16.159,0	15.737,9
4. Krediti kućanstvima	254,1	267,0	272,8	280,8	255,5	259,7	254,8	269,9	270,0	274,1	271,3	273,2	258,4
5. Krediti investicijskim fondovima osim novčanim fondovima	14,9	12,1	22,5	40,0	13,9	42,1	7,4	35,3	32,4	-	1,6	8,3	-
6. Krediti drugim financijskim posrednicima	619,3	608,5	703,3	727,6	750,1	637,1	531,3	550,0	543,3	536,8	531,6	523,8	579,5
7. Krediti pomoćnim financijskim institucijama	42,0	35,5	64,4	33,8	38,2	59,6	61,0	60,8	42,1	74,5	83,9	44,8	42,4
8. Krediti osiguravajućim društvima i mirovinskim fondovima	106,9	-	-	0,0	-	227,7	283,9	268,0	-	-	-	-	-
A. Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8)	51.297,5	50.824,4	51.317,2	51.168,9	51.194,9	51.001,2	49.477,3	49.520,0	48.851,4	44.229,5	49.056,4	49.955,0	50.169,6
KUNSKI KREDITI S VALUTNOM KLAUZULOM													
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	11.756,1	11.683,9	11.702,1	11.559,9	12.196,9	12.202,1	12.087,3	12.038,1	12.077,9	12.244,0	12.199,9	12.200,7	12.675,4
1.1. Krediti središnjoj državi	11.756,1	11.683,9	11.702,1	11.559,9	12.196,9	12.202,1	12.087,3	12.038,1	12.077,9	12.244,0	12.199,9	12.200,7	12.675,4
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Krediti lokalnoj državi	3.316,7	3.202,2	3.190,1	3.153,7	3.112,8	3.095,4	3.511,7	3.658,8	3.647,7	3.595,0	3.581,9	3.605,1	3.771,0
3. Krediti nefinancijskim društvima	50.125,6	49.864,6	49.728,6	49.360,3	48.815,8	48.833,0	47.790,9	47.768,9	47.619,0	47.342,4	47.171,6	47.067,8	47.068,2
4. Krediti kućanstvima	95.300,7	95.011,3	94.842,3	94.374,8	93.323,7	92.702,8	92.099,9	92.490,2	92.130,9	91.647,4	91.660,8	91.425,6	90.881,7
5. Krediti investicijskim fondovima osim novčanim fondovima	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Krediti drugim financijskim posrednicima	782,6	800,2	809,3	831,2	802,3	794,3	784,2	921,4	926,8	1.366,6	1.361,5	1.370,9	1.363,1
7. Krediti pomoćnim financijskim institucijama	133,6	130,6	150,7	149,3	151,9	155,4	155,0	152,1	145,8	143,2	145,9	147,5	150,1
8. Krediti osiguravajućim društvima i mirovinskim fondovima	2,7	2,8	2,8	2,8	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,6
B. Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8)	161.418,0	160.695,6	160.426,0	159.432,0	158.406,0	157.785,5	156.431,7	157.032,2	156.550,8	156.341,3	156.124,3	155.820,4	155.912,2
UKUPNO (A+B)	212.715,4	211.520,0	211.743,2	210.600,9	209.601,0	208.786,7	205.908,9	206.552,2	205.402,2	200.570,8	205.180,7	205.775,4	206.081,8

^a O Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Isto tako, do studenoga 2010. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od prosinca 2010. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Dodatno, od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablice D5a – D5d • Ovaj skup tablica razrađeni je prikaz odgovarajućih stavki iz Tablice D5 Distribucija kredita drugih monetarnih financijskih institucija po institucionalnim sektorima.

Tablica D5a: Distribucija deviznih kredita i kunskih kredita s valutnom klauzulom drugih monetarnih financijskih institucija po institucionalnim sektorima • U tablici se iskazuje razrada stavke Devizni krediti iz Tablice D5, tako što se posebno iskazuju devizni krediti i krediti uz valutnu klauzulu.

Tablica D5b: Distribucija kredita drugih monetarnih financijskih institucija po institucionalnim sektorima i prema izvornom dospijeću^a na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	51.802,6	51.582,6	52.045,6	51.452,4	52.149,4	52.075,5	49.701,5	49.633,6	50.221,5	45.529,6	50.418,2	50.976,9	51.152,2
1.1. Krediti središnjoj državi	51.801,7	51.581,6	52.044,7	51.451,4	52.148,5	52.074,6	49.700,8	49.633,1	50.221,1	45.529,2	50.414,7	50.973,6	51.149,0
Do 1 godine	904,2	2.086,8	1.923,7	2.102,9	2.463,3	2.442,3	2.448,7	2.467,1	2.596,9	2.064,7	1.249,6	1.739,6	923,1
Od 1 do 5 godina	18.722,1	17.491,1	17.645,0	20.455,7	20.259,7	20.242,9	19.117,0	19.101,1	19.055,3	16.313,2	21.376,6	22.197,8	23.291,6
Više od 5 godina	32.175,4	32.003,8	32.476,0	28.892,8	29.425,5	29.389,4	28.135,2	28.064,8	28.568,8	27.151,2	27.788,5	27.036,2	26.934,2
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,6	0,5	0,5	0,5	3,4	3,3	3,2
Do 1 godine	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4
Od 1 do 5 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,0	2,9	2,8
Više od 5 godina	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Krediti lokalnoj državi	4.121,7	4.066,7	4.047,6	4.010,7	3.946,7	3.898,9	4.320,7	4.460,0	4.422,1	4.465,6	4.447,2	4.466,9	4.634,1
Do 1 godine	150,4	221,5	212,7	212,5	205,5	174,3	179,8	180,9	154,3	249,1	225,1	214,8	197,8
Od 1 do 5 godina	714,6	632,9	633,1	480,8	474,1	478,8	477,5	404,2	402,5	397,7	407,0	408,6	591,9
Više od 5 godina	3.256,7	3.212,3	3.201,7	3.317,4	3.267,1	3.245,8	3.663,3	3.874,9	3.865,4	3.818,8	3.815,1	3.843,5	3.844,5
3. Krediti nefinancijskim društvima	95.572,5	95.557,6	95.210,0	95.234,4	95.200,5	94.484,7	93.602,7	94.130,0	93.222,9	92.412,8	92.269,5	92.920,4	92.025,5
Do 1 godine	22.779,1	22.813,0	22.657,3	23.418,5	23.300,3	22.889,2	22.139,8	22.088,5	22.826,6	22.545,8	22.605,9	22.623,7	22.418,2
Od 1 do 5 godina	24.862,6	25.113,8	24.772,5	24.486,0	24.613,0	24.339,2	23.563,9	23.963,3	22.240,1	21.818,6	21.789,1	21.898,6	21.631,5
Više od 5 godina	47.930,8	47.630,9	47.780,2	47.329,8	47.287,2	47.256,2	47.899,0	48.078,1	48.156,1	48.048,4	47.874,5	48.398,1	47.975,8
4. Krediti kućanstvima	127.424,6	127.293,2	127.287,9	127.516,2	127.012,0	126.959,3	126.525,4	127.116,6	126.868,9	126.721,8	126.925,8	126.860,8	126.448,6
Do 1 godine	12.007,9	12.058,6	11.975,3	12.187,0	12.271,8	12.384,2	12.301,8	12.200,2	12.243,8	12.351,4	12.324,5	12.173,6	12.144,2
Od 1 do 5 godina	9.599,3	9.565,0	9.555,1	9.804,7	9.851,3	9.890,3	9.853,9	9.917,4	9.804,6	9.820,0	9.832,7	9.899,8	9.859,3
Više od 5 godina	105.817,4	105.669,6	105.757,6	105.524,5	104.889,0	104.684,8	104.369,7	104.999,0	104.820,4	104.550,4	104.768,7	104.787,5	104.445,1
5. Krediti investicijskim fondovima osim novčanim fondovima	38,4	34,4	59,6	71,4	44,9	71,6	35,1	68,5	63,8	32,3	35,4	45,1	34,6
Do 1 godine	38,4	34,4	59,6	71,4	44,9	71,6	35,1	68,5	63,8	32,3	35,4	45,1	34,6
Od 1 do 5 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Više od 5 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Krediti drugim financijskim posrednicima	6.360,6	4.754,8	4.898,3	4.993,9	4.982,4	4.301,8	4.111,5	4.501,3	3.989,5	4.406,4	4.401,8	4.350,6	4.366,2
Do 1 godine	1.624,4	1.643,5	1.803,7	1.818,2	1.829,4	1.735,2	1.590,2	1.807,3	1.796,7	1.764,7	1.788,5	1.752,5	1.714,6
Od 1 do 5 godina	3.817,6	2.201,5	2.192,4	2.281,2	2.263,5	1.612,1	1.578,3	1.755,8	1.264,1	1.722,9	1.704,1	1.696,4	1.761,2
Više od 5 godina	918,6	909,8	902,2	894,5	889,4	954,5	942,9	938,2	928,8	918,8	909,3	901,7	890,3
7. Krediti pomoćnim financijskim institucijama	808,9	765,3	861,7	870,7	873,2	892,6	883,6	907,6	881,9	913,3	945,1	881,6	873,6
Do 1 godine	692,7	652,5	743,6	752,1	738,1	752,5	744,1	768,5	749,1	783,8	804,6	739,9	732,8
Od 1 do 5 godina	48,4	43,5	47,3	45,9	44,5	47,1	46,6	45,4	39,2	37,5	41,3	41,1	39,7
Više od 5 godina	67,8	69,2	70,7	72,7	90,7	93,0	93,0	93,8	93,6	92,0	99,2	100,7	101,1
8. Krediti osiguravajućim društvima i mirovinskim fondovima	580,2	16,9	383,0	392,2	7,7	243,4	954,6	634,9	497,3	350,4	332,3	487,7	563,5
Do 1 godine	577,5	14,1	380,2	389,4	5,0	240,7	952,0	632,3	494,6	347,7	329,6	485,0	560,9
Od 1 do 5 godina	-	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Više od 5 godina	2,7	2,7	2,7	2,7	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8)	286.709,5	284.071,5	284.793,7	284.541,9	284.216,9	282.927,8	280.135,0	281.452,4	280.168,0	274.832,3	279.775,2	280.990,1	280.098,3
Do 1 godine	38.775,6	39.525,4	39.757,1	40.953,1	40.859,3	40.691,0	40.392,0	40.213,8	40.926,3	40.140,1	39.363,6	39.774,7	38.726,7
Od 1 do 5 godina	57.764,5	55.047,9	54.845,5	57.554,4	57.506,2	56.610,5	54.637,2	55.187,2	52.805,8	50.110,0	55.153,8	56.145,1	57.178,1
Više od 5 godina	190.169,4	189.498,3	190.191,0	186.034,4	185.851,4	185.626,3	185.105,8	186.051,4	186.435,8	184.582,2	185.257,8	185.070,3	184.193,5

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Isto tako, do studenoga 2010. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od prosinca 2010. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Dodatno, od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D5b: Distribucija kredita drugih monetarnih financijskih institucija po institucionalnim sektorima i prema izvornom dospijeću • U tablici se iskazuje razrada stavki Kunki krediti i Devizni krediti iz Tablice D5, tako što se posebno iskazuju

krediti prema institucionalnim sektorima i izvornom dospijeću, s podjelom do jedne godine, od jedne godine do pet godina i više od pet godina.

Tablica D5c: Distribucija kredita drugih monetarnih financijskih institucija kućanstvima prema namjeni i valutnoj strukturi^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Potrošački krediti	74,2	68,4	66,0	63,9	62,9	61,9	60,9	60,2	58,6	57,6	55,6	50,2	44,3
1.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	68,5	63,0	60,9	59,0	58,2	57,5	56,7	56,0	54,8	54,0	52,3	47,2	41,4
1.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	5,7	5,4	5,1	4,9	4,7	4,5	4,2	4,1	3,8	3,6	3,2	3,0	2,9
Od toga: uz euro	5,5	5,2	4,9	4,7	4,5	4,3	4,0	3,9	3,6	3,4	3,2	3,0	2,9
Od toga: uz švicarski frank	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0
1.3. Devizni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Stambeni krediti	61.460,1	61.391,4	61.440,4	61.286,7	60.738,8	60.480,0	60.285,0	60.634,7	60.590,9	60.357,4	60.481,9	60.466,2	60.227,5
2.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	4.415,9	4.431,0	4.441,8	4.449,0	4.466,0	4.491,8	4.492,9	4.514,1	4.531,4	4.532,9	4.535,0	4.541,4	4.551,7
2.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	57.034,1	56.950,3	56.988,6	56.827,7	56.263,0	55.978,0	55.781,9	56.110,3	56.049,8	55.815,0	55.937,4	55.915,3	55.666,4
Od toga: uz euro	35.536,5	35.514,6	35.528,2	35.543,4	35.274,6	35.176,0	35.087,6	35.379,7	35.307,6	35.254,3	35.400,4	35.427,6	35.378,6
Od toga: uz švicarski frank	21.459,8	21.397,8	21.422,1	21.246,5	20.951,1	20.763,7	20.656,3	20.691,0	20.702,5	20.519,7	20.495,7	20.446,2	20.244,8
2.3. Devizni krediti	10,1	10,0	10,0	10,0	9,8	10,3	10,2	10,2	9,7	9,5	9,5	9,4	9,3
3. Hipotekarni krediti	3.007,4	2.993,4	2.975,5	2.960,9	2.928,6	2.906,3	2.889,4	2.892,3	2.882,9	2.852,6	2.853,1	2.828,8	2.844,3
3.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	179,9	182,9	187,6	186,4	185,3	184,7	182,8	180,7	180,5	178,5	177,2	176,3	178,0
3.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	2.821,7	2.804,7	2.782,1	2.768,7	2.737,6	2.716,1	2.701,1	2.706,0	2.696,9	2.668,5	2.670,4	2.649,6	2.663,8
Od toga: uz euro	2.340,1	2.324,4	2.315,6	2.307,1	2.283,0	2.265,9	2.254,7	2.259,5	2.248,3	2.225,5	2.230,0	2.211,0	2.231,6
3.3. Devizni krediti	5,8	5,8	5,8	5,7	5,6	5,6	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	2,9	2,5
4. Krediti za automobile	2.162,6	2.093,9	2.026,0	1.953,3	1.881,1	1.815,5	1.749,8	1.702,2	1.645,8	1.588,3	1.545,4	1.490,0	1.439,3
4.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	982,8	968,6	954,0	941,0	925,5	910,6	894,8	884,4	866,6	850,4	839,6	820,0	803,7
4.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	1.179,1	1.124,5	1.071,2	1.011,5	954,8	904,2	854,3	817,1	778,5	737,2	705,1	669,5	635,1
Od toga: uz euro	897,3	869,2	841,5	808,9	776,5	747,7	717,1	697,2	672,3	645,4	623,8	597,5	571,4
Od toga: uz švicarski frank	281,7	255,3	229,7	202,6	178,3	156,5	137,2	119,9	106,3	91,8	81,3	72,1	63,7
4.3. Devizni krediti	0,7	0,9	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5
5. Krediti po kreditnim karticama	3.834,6	3.799,9	3.741,8	3.773,5	3.795,3	3.810,1	3.801,7	3.790,4	3.756,7	3.765,2	3.765,1	3.804,7	3.831,0
5.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	3.832,3	3.797,6	3.739,7	3.770,9	3.793,1	3.807,9	3.799,4	3.788,2	3.754,6	3.763,2	3.762,8	3.802,9	3.829,3
5.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,1	0,1
Od toga: uz euro	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,1	0,1
5.3. Devizni krediti	1,8	1,8	1,7	2,1	1,8	1,8	1,9	1,7	1,7	1,6	1,9	1,7	1,6
6. Prekoračenje po transakcijskim računima	8.353,5	8.402,7	8.341,7	8.467,2	8.518,1	8.518,2	8.429,4	8.326,1	8.308,5	8.388,4	8.337,4	8.247,0	8.157,4
6.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	8.352,9	8.402,2	8.341,1	8.466,7	8.517,6	8.517,6	8.428,8	8.325,5	8.307,9	8.387,8	8.336,8	8.246,5	8.156,9
6.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: uz euro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.3. Devizni krediti	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5
7. Gotovinski nenamjenski krediti	37.229,2	37.234,9	37.379,1	37.622,1	37.636,7	37.827,7	37.811,1	38.160,3	38.125,5	38.225,5	38.150,7	38.236,4	39.064,8
7.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	11.674,6	11.811,0	12.058,0	12.527,1	12.947,0	13.403,8	13.693,8	13.993,8	14.169,3	14.443,3	14.460,4	14.680,5	14.976,4
7.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	25.553,7	25.423,1	25.320,3	25.094,2	24.688,9	24.423,3	24.116,5	24.165,8	23.955,5	23.781,6	23.689,8	23.555,4	24.087,9
Od toga: uz euro	25.304,8	25.177,1	25.060,9	24.842,8	24.443,4	24.181,1	23.880,2	23.929,3	23.719,9	23.549,6	23.471,9	23.337,4	23.875,0
7.3. Devizni krediti	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5
8. Ostali krediti	11.303,2	11.308,6	11.317,4	11.388,6	11.450,6	11.539,4	11.498,1	11.550,6	11.500,0	11.486,8	11.736,7	11.737,6	10.839,9
8.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	2.362,8	2.358,5	2.389,7	2.460,3	2.540,0	2.623,0	2.621,4	2.613,6	2.602,7	2.590,0	2.829,7	2.847,4	2.771,0
8.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	8.706,1	8.703,0	8.674,6	8.667,4	8.674,4	8.676,3	8.641,5	8.686,5	8.646,0	8.641,0	8.654,4	8.632,6	7.825,4
Od toga: uz euro	8.046,3	8.047,7	8.039,0	8.038,6	8.053,7	8.057,2	8.022,7	8.063,3	8.001,4	7.995,4	8.006,5	7.984,6	7.185,5
8.3. Devizni krediti	234,3	247,1	253,0	260,9	236,2	240,1	235,1	250,5	251,3	255,7	252,6	257,5	243,5
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8)	127.424,6	127.293,2	127.287,9	127.516,2	127.012,0	126.959,3	126.525,4	127.116,6	126.868,9	126.721,8	126.925,8	126.860,8	126.448,6

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Isto tako, do studenoga 2010. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od prosinca 2010. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Dodatno, od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D5c: Distribucija kredita drugih monetarnih financijskih institucija kućanstvima prema namjeni i valutnoj strukturi • U tablici se iskazuje razrada kunskih i deviznih kredita sektoru kućanstva iz Tablice D5 prema namjeni, tako što se

posebno iskazuju krediti bez valutne klauzule, krediti uz valutnu klauzulu i devizni krediti. U sklopu kredita uz valutnu klauzulu kao stavke “Od toga” iskazuju se krediti indeksirani uz valute eura odnosno švicarskog franka.

Tablica D5d: Distribucija kredita drugih monetarnih financijskih institucija za obrtna sredstva i kredita za investicije nefinancijskim društvima prema valutnoj strukturi^a na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Krediti za obrtna sredstva	39.483,2	39.706,3	39.405,6	39.669,5	39.669,8	39.182,5	38.331,1	39.131,2	38.543,7	37.970,1	37.927,5	38.031,9	37.400,0
1.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	15.327,0	15.892,3	15.656,2	15.806,8	16.398,5	15.992,9	15.549,9	16.094,9	15.979,2	15.534,5	15.770,3	15.891,5	15.411,1
1.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	16.955,6	16.958,3	16.913,6	16.811,3	16.391,1	16.427,1	16.212,8	16.250,4	16.184,9	16.049,6	15.840,3	15.790,7	16.085,2
Od toga: uz euro	16.674,1	16.676,9	16.631,6	16.531,1	16.097,4	16.133,6	15.918,3	15.958,3	15.893,3	15.758,4	15.554,7	15.504,5	15.801,4
Od toga: uz švicarski franak	263,2	263,4	264,2	262,6	260,1	259,2	257,7	252,5	250,3	249,3	242,5	242,9	241,2
1.3. Devizni krediti	7.200,6	6.855,8	6.835,7	7.051,4	6.880,2	6.762,5	6.568,4	6.785,9	6.379,6	6.385,9	6.316,9	6.349,7	5.903,7
Od toga: u eurima	6.677,0	6.363,1	6.325,0	6.543,7	6.206,8	6.257,8	6.080,7	6.289,3	5.814,7	5.891,8	5.819,3	5.845,7	5.395,5
Od toga: u američkim dolarima	407,2	406,6	424,4	421,7	588,0	419,8	402,6	410,9	482,2	411,6	414,5	420,5	426,5
2. Krediti za investicije	34.781,9	34.679,1	34.815,9	34.610,7	34.514,5	34.554,3	34.434,8	34.568,9	34.510,8	34.250,6	34.245,6	34.098,5	33.746,9
2.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	5.974,9	6.032,5	6.144,6	6.096,7	6.085,1	6.141,8	6.279,3	6.439,1	6.475,5	6.430,4	6.432,6	6.500,3	6.474,3
2.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	24.382,2	24.258,8	24.168,5	24.020,6	23.943,8	23.958,8	23.707,4	23.652,5	23.581,3	23.390,9	23.411,3	23.321,6	22.988,2
Od toga: uz euro	23.266,6	23.106,9	23.021,7	22.885,8	22.832,0	22.864,7	22.628,8	22.589,0	22.542,0	22.367,6	22.383,2	22.302,6	22.006,3
Od toga: uz švicarski franak	1.089,7	1.127,5	1.122,9	1.111,5	1.089,6	1.071,9	1.056,6	1.042,3	1.018,4	1.002,2	996,9	988,1	955,1
2.3. Devizni krediti	4.424,8	4.387,8	4.502,7	4.493,3	4.485,6	4.453,6	4.448,1	4.477,2	4.453,9	4.429,3	4.401,6	4.276,6	4.284,5
Od toga: u eurima	4.294,6	4.258,4	4.373,3	4.365,0	4.360,4	4.324,3	4.286,1	4.315,1	4.291,4	4.268,8	4.242,5	4.118,0	4.129,6
Od toga: u američkim dolarima	11,9	12,0	12,5	12,6	12,6	18,9	54,0	55,1	55,8	56,1	56,5	57,0	56,3
Ukupno (1+2)	74.265,2	74.385,4	74.221,5	74.280,3	74.184,3	73.736,8	72.765,8	73.700,1	73.054,4	72.220,7	72.173,1	72.130,4	71.146,9

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Isto tako, do studenoga 2010. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od prosinca 2010. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Dodatno, od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D5d: Distribucija kredita drugih monetarnih financijskih institucija za obrtna sredstva i kredita za investicije nefinancijskim društvima prema valutnoj strukturi • U tablici se iskazuje razrada kunskih i deviznih kredita nefinancijskim društvima iz Tablice D5 prema namjeni, tako što se posebno

iskazuju krediti bez valutne klauzule, krediti uz valutnu klauzulu i devizni krediti. U sklopu kredita uz valutnu klauzulu kao stavke “Od toga” iskazuju se krediti indeksirani uz valute eura odnosno švicarskog franka.

Tablica D6: Depozitni novac kod drugih monetarnih financijskih institucija^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Lokalna država	2.326,2	1.938,3	1.897,8	1.906,5	2.051,5	2.132,4	2.055,6	2.102,4	2.315,3	2.423,2	2.431,5	2.612,8	2.951,5
2. Nefinancijska društva	18.471,8	17.746,3	16.724,0	17.005,4	16.764,9	17.330,9	18.590,6	19.198,2	19.787,0	19.358,3	18.373,6	17.904,0	20.206,7
3. Kućanstva	17.681,9	17.615,7	17.879,8	17.828,0	17.755,9	17.846,3	18.637,7	19.064,8	19.939,5	19.584,8	19.166,9	19.121,1	19.520,8
4. Ostale bankarske institucije
5. Nebankarske financijske institucije
6. Investicijski fondovi osim novčanih fondova	130,0	194,7	159,9	135,3	134,0	100,0	198,0	202,8	174,6	172,1	142,1	277,3	109,6
7. Drugi financijski posrednici	646,8	709,1	842,3	912,7	844,5	728,4	838,2	703,0	723,7	657,9	738,1	728,1	762,0
8. Pomoćne financijske institucije	427,6	430,7	431,7	357,1	309,1	364,9	366,0	383,1	547,4	381,6	442,9	1.224,0	1.106,8
9. Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi	792,9	1.000,4	862,5	1.011,4	834,5	926,2	551,0	874,6	917,8	1.016,1	1.108,8	268,7	259,7
10. Manje: Čekovi banaka i obračun čekova banaka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	40.477,2	39.635,1	38.798,1	39.156,4	38.694,4	39.429,1	41.237,0	42.528,9	44.405,3	43.593,8	42.404,0	42.136,1	44.917,1

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Isto tako, do studenoga 2010. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od prosinca 2010. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Dodatno, od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D6: Depozitni novac kod drugih monetarnih financijskih institucija • U tablici se iskazuje depozitni novac kod kreditnih institucija, klasificiran prema domaćim institucionalnim sektorima.

Do studenoga 2010. depozitni novac je zbroj novčanih sredstava na transakcijskim računima ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija te nebankarskih financijskih institucija umanjeno za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama kreditnih institucija i čekove poslane na

naplatu). Od prosinca 2010. depozitni novac je zbroj novčanih sredstava na transakcijskim računima ostalih domaćih sektora, investicijskih fondova osim novčanih fondova, ostalih financijskih posrednika, pomoćnih financijskih institucija i osiguravajućih društava i mirovinskih fondova, umanjeno za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama kreditnih institucija i čekove poslane na naplatu). Obveze kreditnih institucija po izdanim kunkskim instrumentima plaćanja uključene su u sektor kućanstava.

Tablica D7: Kunski depoziti kod drugih monetarnih financijskih institucija^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2013.	2014.											
	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Štedni depoziti	2.559,5	2.595,5	2.427,9	2.206,1	2.122,9	2.196,1	2.121,4	2.282,1	2.286,9	2.246,9	2.289,8	2.318,9	2.253,0
1.1. Lokalna država	2,4	17,8	1,3	1,3	1,3	1,3	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	0,1
1.2. Nefinancijska društva	655,9	684,9	537,1	372,0	320,7	410,9	355,5	498,4	479,6	453,9	509,0	544,8	455,9
1.3. Kućanstva	1.852,5	1.852,0	1.852,5	1.801,6	1.770,0	1.750,3	1.739,3	1.748,7	1.763,8	1.754,2	1.745,2	1.734,1	1.756,3
1.4. Ostale bankarske institucije
1.5. Nebankarske financijske institucije
1.6. Investicijski fondovi osim novčanih fondova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.7. Ostali financijski posrednici	38,6	33,8	35,4	29,3	29,0	32,7	24,5	32,9	41,4	36,6	33,4	37,8	39,7
1.8. Pomoćne financijske institucije	1,3	1,8	1,7	1,8	2,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0
1.9. Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi	8,8	5,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	31.272,5	32.079,1	31.706,4	32.164,8	32.671,5	32.812,9	32.321,5	32.925,9	32.932,3	32.976,7	33.029,3	33.726,7	32.362,8
2.1. Lokalna država	197,5	366,6	553,1	618,1	686,6	693,1	710,6	703,6	692,3	736,9	677,1	667,4	217,8
2.2. Nefinancijska društva	5.804,4	5.801,6	5.876,9	6.131,0	6.302,9	6.230,8	6.095,4	6.530,3	6.425,9	6.378,6	6.489,4	6.649,1	6.139,4
2.3. Kućanstva	21.959,2	22.441,9	22.572,4	22.661,8	22.659,6	22.644,8	22.453,1	22.731,0	22.765,5	22.589,0	22.623,3	22.557,8	22.386,7
2.4. Ostale bankarske institucije
2.5. Nebankarske financijske institucije
2.6. Investicijski fondovi osim novčanih fondova	51,1	58,0	51,6	54,7	52,6	55,6	26,5	23,9	24,1	31,0	35,4	56,3	37,5
2.7. Ostali financijski posrednici	950,8	772,1	738,6	572,3	646,0	749,1	1.020,5	796,1	780,2	831,4	811,4	709,9	614,4
2.8. Pomoćne financijske institucije	710,0	696,2	602,4	490,4	518,7	573,0	489,4	497,5	528,0	514,4	437,7	590,4	519,7
2.9. Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi	1.599,5	1.942,7	1.311,5	1.636,5	1.805,1	1.866,4	1.526,0	1.643,5	1.716,3	1.895,3	1.954,9	2.495,8	2.447,3
Ukupno (1+2)	33.832,0	34.674,6	34.134,3	34.370,9	34.794,4	35.009,0	34.442,9	35.208,0	35.219,2	35.223,5	35.319,0	36.045,6	34.615,8

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Isto tako, do studenoga 2010. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od prosinca 2010. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Dodatno, od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D7: Kunski depoziti kod drugih monetarnih financijskih institucija • Do studenoga 2010. u tablici se iskazuju kunski štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija te nebankarskih financijskih institucija. Od prosinca 2010. u tablici se iskazuju kunski štedni i oročeni

depoziti ostalih domaćih sektora, investicijskih fondova osim novčanih fondova, ostalih financijskih posrednika, pomoćnih financijskih institucija i osiguravajućih društava i mirovinskih fondova.

Tablica D8: Devizni depoziti kod drugih monetarnih financijskih institucija^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Štedni depoziti	25.284,1	25.391,1	25.524,7	25.721,8	25.284,4	25.021,1	25.414,3	26.770,4	28.160,7	28.553,3	28.740,5	28.537,7	28.967,9
1.1. Lokalna država	30,6	28,7	30,7	28,5	30,8	32,5	30,3	32,1	55,9	39,6	39,3	37,1	29,2
1.2. Nefinancijska društva	6.780,6	6.626,4	6.776,0	6.879,8	6.637,3	6.687,9	7.013,3	7.006,0	7.510,6	8.060,1	8.401,3	7.875,3	8.002,4
1.3. Kućanstva	17.787,2	17.648,9	17.724,2	17.750,5	17.481,9	17.419,9	17.690,9	18.278,8	19.062,4	19.030,8	18.978,9	19.099,1	19.370,5
1.4. Ostale bankarske institucije
1.5. Nebankarske financijske institucije
1.6. Investicijski fondovi osim novčanih fondova	184,4	199,3	150,0	188,2	170,1	157,2	174,5	136,7	225,3	274,8	238,9	175,1	266,5
1.7. Drugi financijski posrednici	269,5	256,1	517,4	281,4	299,4	350,1	197,4	603,4	642,7	479,6	315,3	520,6	616,6
1.8. Pomoćne financijske institucije	71,7	121,3	89,0	108,4	134,1	76,0	106,5	121,5	88,6	133,6	130,0	497,8	469,3
1.9. Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi	160,1	510,4	237,5	485,0	530,8	297,5	201,4	591,8	575,1	534,8	636,8	332,8	213,4
2. Oročeni depoziti	137.372,3	137.549,0	137.179,2	137.558,4	135.033,1	134.717,6	133.644,5	135.984,3	136.921,4	137.405,7	137.772,0	137.474,8	135.975,4
2.1. Lokalna država	69,7	70,4	68,0	67,0	67,2	67,1	66,5	67,9	67,3	66,2	65,7	63,6	59,8
Od toga: uz valutnu klauzulu	62,3	61,4	60,6	60,0	60,6	60,5	60,4	61,7	61,1	59,9	59,6	58,3	55,5
2.2. Nefinancijska društva	10.707,0	10.174,8	10.039,1	10.769,2	9.726,0	9.640,8	8.786,0	9.697,5	10.546,7	9.722,9	9.830,3	9.957,6	8.954,8
Od toga: uz valutnu klauzulu	556,3	501,4	493,5	511,0	471,2	473,8	477,5	474,7	460,3	427,3	426,8	440,8	523,4
2.3. Kućanstva	123.242,8	123.838,9	123.661,5	123.478,6	122.184,1	121.972,3	121.573,6	123.085,6	123.227,8	123.815,7	124.231,4	123.897,2	123.393,1
Od toga: uz valutnu klauzulu	6.799,1	6.839,7	6.867,0	6.944,7	6.865,3	6.835,5	6.805,4	6.859,3	6.859,8	6.841,1	6.983,4	6.938,1	7.145,9
2.4. Ostale bankarske institucije
Od toga: uz valutnu klauzulu
2.5. Nebankarske financijske institucije
Od toga: uz valutnu klauzulu
2.6. Investicijski fondovi osim novčanih fondova	73,8	52,6	65,2	60,7	75,0	49,9	61,2	70,8	73,7	91,8	107,0	94,8	61,8
Od toga: uz valutnu klauzulu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.7. Drugi financijski posrednici	1.942,7	2.096,9	2.226,3	2.095,6	1.710,4	1.762,9	2.091,7	2.053,8	2.014,0	2.030,9	1.885,0	1.787,9	1.786,0
Od toga: uz valutnu klauzulu	163,0	169,2	169,5	165,9	169,7	171,9	171,5	186,1	189,8	192,8	202,2	194,4	199,9
2.8. Pomoćne financijske institucije	251,1	240,0	229,1	228,9	189,9	362,2	175,1	179,3	187,6	185,5	189,1	121,5	106,3
Od toga: uz valutnu klauzulu	10,7	9,2	9,2	6,5	6,0	6,8	5,9	5,9	6,3	5,4	5,8	5,4	4,4
2.9. Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi	1.085,3	1.075,4	889,9	858,3	1.080,6	862,6	890,5	829,4	804,3	1.492,7	1.463,6	1.552,1	1.613,6
Od toga: uz valutnu klauzulu	128,4	138,3	123,9	124,0	123,1	116,2	118,7	106,7	92,5	89,4	80,7	77,8	80,0
Ukupno (1+2)	162.656,4	162.940,2	162.703,9	163.280,2	160.317,4	159.738,7	159.058,8	162.754,6	165.082,1	165.959,1	166.512,6	166.012,5	164.943,3

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Isto tako, do studenoga 2010. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od prosinca 2010. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Dodatno, od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D8: Devizni depoziti kod drugih monetarnih financijskih institucija • Do studenoga 2010. u tablici se iskazuju devizni štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija te nebankarskih financijskih institucija. Od prosinca 2010. u tablici se iskazuju devizni štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih sektora, investicijskih fondova osim

novčanih fondova, ostalih financijskih posrednika, pomoćnih financijskih institucija i osiguravajućih društava i mirovinskih fondova.

Devizni štedni depoziti jesu svi devizni depoziti po viđenju i izdani devizni instrumenti plaćanja, a devizni oročeni depoziti obuhvaćaju i devizne depozite s otkaznim rokom.

Tablica D8a: Valutna struktura oročenih depozita kućanstava i nefinancijskih društava^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Kunski depoziti bez valutne klauzule	27.763,6	28.243,6	28.449,2	28.792,8	28.962,5	28.875,6	28.548,5	29.261,3	29.191,4	28.967,7	29.112,7	29.206,9	28.526,1
1.1. Depoziti kućanstava	21.959,2	22.441,9	22.572,4	22.661,8	22.659,6	22.644,8	22.453,1	22.731,0	22.765,5	22.589,0	22.623,3	22.557,8	22.386,7
1.2. Depoziti nefinancijskih društava	5.804,4	5.801,6	5.876,9	6.131,0	6.302,9	6.230,8	6.095,4	6.530,3	6.425,9	6.378,6	6.489,4	6.649,1	6.139,4
2. Kunski depoziti s valutnom klauzulom	7.355,3	7.341,0	7.360,5	7.455,6	7.336,5	7.309,3	7.282,9	7.334,0	7.320,1	7.268,4	7.410,2	7.378,9	7.669,3
2.1. Depoziti kućanstava	6.799,1	6.839,7	6.867,0	6.944,7	6.865,3	6.835,5	6.805,4	6.859,3	6.859,8	6.841,1	6.983,4	6.938,1	7.145,9
2.1.1. Od toga: uz euro	6.654,1	6.694,6	6.723,1	6.796,4	6.732,1	6.695,3	6.674,8	6.718,1	6.718,1	6.694,0	6.838,0	6.792,5	7.002,2
2.1.2. Od toga: uz američki dolar	42,7	43,1	42,0	47,3	33,4	41,6	32,5	43,1	43,5	49,8	47,9	48,0	47,0
2.1.3. Od toga: uz ostale valute	102,3	102,0	101,9	101,1	99,7	98,6	98,2	98,1	98,1	97,3	97,6	97,6	96,6
2.2. Depoziti nefinancijskih društava	556,3	501,4	493,5	511,0	471,2	473,8	477,5	474,7	460,3	427,3	426,8	440,8	523,4
2.2.1. Od toga: uz euro	555,0	500,2	492,3	509,8	468,8	471,4	475,1	472,3	457,9	424,7	424,2	438,2	520,7
2.2.2. Od toga: uz američki dolar	0,7	0,7	0,7	0,7	1,9	2,0	2,0	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	2,3
2.2.3. Od toga: uz ostale valute	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
3. Devizni depoziti	126.594,5	126.672,7	126.340,1	126.792,2	124.573,6	124.303,8	123.076,6	125.449,1	126.454,4	126.270,2	126.651,4	126.475,9	124.678,5
3.1. Depoziti kućanstava	116.443,8	116.999,3	116.794,5	116.533,9	115.318,8	115.136,8	114.768,1	116.226,4	116.368,1	116.974,6	117.248,0	116.959,1	116.247,2
3.1.1. Od toga: u eurima	105.813,6	106.274,9	106.095,2	105.860,7	104.811,4	104.507,5	104.194,1	105.398,6	105.474,8	105.850,6	106.097,4	105.765,1	105.015,8
3.1.2. Od toga: u američkim dolarima	6.943,6	7.046,8	7.015,2	6.991,8	6.869,0	6.986,6	6.963,4	7.199,1	7.255,5	7.544,2	7.573,6	7.627,8	7.728,7
3.1.3. Od toga: u ostalim valutama	3.686,5	3.677,6	3.684,1	3.681,4	3.638,4	3.642,7	3.610,6	3.628,6	3.637,7	3.579,9	3.576,9	3.566,1	3.502,7
3.2. Depoziti nefinancijskih društava	10.150,7	9.673,5	9.545,6	10.258,3	9.254,8	9.167,0	8.308,5	9.222,7	10.086,4	9.295,6	9.403,5	9.516,8	8.431,3
3.2.1. Od toga: u eurima	9.116,7	8.622,5	8.510,2	9.187,2	8.227,3	8.074,9	7.288,4	8.249,5	9.123,7	8.409,2	8.373,2	8.544,7	7.417,8
3.2.2. Od toga: u američkim dolarima	962,5	954,7	920,3	963,7	887,3	944,1	884,9	880,1	828,6	751,5	881,4	833,9	879,3
3.2.3. Od toga: u ostalim valutama	71,5	96,3	115,1	107,3	140,1	148,0	135,2	93,1	134,1	134,9	148,8	138,2	134,2
Ukupno (1+2+3)	161.713,4	162.257,3	162.149,8	163.040,6	160.872,5	160.488,7	158.908,0	162.044,4	162.965,9	162.506,2	163.174,3	163.061,7	160.873,9

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Isto tako, do studenoga 2010. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od prosinca 2010. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Dodatno, od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D8a: Valutna struktura oročenih depozita kućanstava i nefinancijskih društava • U tablici se iskazuje razrada stavke Oročeni depoziti kućanstava i Nefinancijska društava iz tablice D7 i D8, tako što se posebno iskazuju kunski depoziti bez

valutne klauzule, kunski depoziti uz valutnu klauzulu i devizni depoziti. U sklopu depozita uz valutnu klauzulu i deviznih depozita zasebno se iskazuju valute eura odnosno američkog dolara te ukupno ostale valute.

Tablica D8b: Ročna struktura oročenih depozita po sektorima^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Lokalna država	267,2	437,0	621,1	685,1	753,7	760,2	777,0	771,5	759,6	803,1	742,8	731,0	277,6
Do 1 godine	190,4	359,1	543,8	607,8	676,9	682,9	700,0	692,1	680,9	723,8	658,0	627,6	178,0
Od 1 do 2 godine	12,9	14,8	14,8	15,3	14,7	15,7	16,4	16,4	16,4	16,3	21,4	38,6	36,8
Više od 2 godine	63,9	63,2	62,5	62,1	62,1	61,6	60,6	63,0	62,3	63,0	63,4	64,9	62,8
2. Nefinancijska društva	16.511,3	15.976,5	15.916,0	16.900,2	16.028,9	15.871,6	14.881,4	16.227,7	16.972,6	16.101,5	16.319,7	16.606,7	15.094,1
Do 1 godine	13.242,0	12.843,6	12.783,1	13.693,3	12.279,0	11.869,9	11.111,4	12.214,0	12.267,4	12.269,8	12.713,9	12.904,2	11.075,3
Od 1 do 2 godine	1.989,8	1.793,4	1.798,6	1.810,2	2.307,5	2.466,5	2.178,6	2.459,5	3.143,0	2.156,8	1.853,9	1.844,8	1.987,2
Više od 2 godine	1.279,6	1.339,4	1.334,3	1.396,7	1.442,4	1.535,1	1.591,4	1.554,2	1.562,2	1.674,9	1.751,8	1.857,8	2.031,6
3. Kućanstva	145.202,1	146.280,9	146.233,8	146.140,4	144.843,7	144.617,1	144.026,7	145.816,6	145.993,3	146.404,7	146.854,7	146.455,0	145.779,8
Do 1 godine	73.552,9	72.831,1	72.241,7	71.454,4	70.065,1	69.413,1	68.451,4	68.592,7	68.213,3	67.871,4	67.416,9	66.669,4	65.616,2
Od 1 do 2 godine	36.602,4	37.592,1	37.600,2	37.667,3	37.485,3	37.561,9	37.706,3	38.612,6	38.811,4	39.119,3	39.454,3	39.595,0	39.749,4
Više od 2 godine	35.046,8	35.857,8	36.392,0	37.018,7	37.293,3	37.642,1	37.869,0	38.611,3	38.968,7	39.414,0	39.983,4	40.190,6	40.414,2
4. Investicijski fondovi osim novčanih fondova	124,9	110,6	116,8	115,4	127,6	105,5	87,8	94,7	97,8	122,7	142,4	151,2	99,3
Do 1 godine	118,0	95,7	115,4	110,0	102,9	76,4	61,9	71,4	74,3	95,4	109,6	110,0	69,3
Od 1 do 2 godine	0,8	0,8	0,8	–	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Više od 2 godine	6,1	14,0	0,6	5,4	4,7	9,1	5,9	3,3	3,4	7,4	12,8	21,1	9,9
4. Drugi financijski posrednici	2.893,5	2.868,9	2.964,9	2.667,9	2.356,4	2.512,0	3.112,2	2.850,0	2.794,2	2.862,3	2.696,4	2.497,8	2.400,4
Do 1 godine	2.519,5	2.103,8	2.203,7	1.914,0	1.981,9	2.112,5	2.709,7	2.440,4	2.377,1	2.442,2	2.271,3	2.070,7	1.996,5
Od 1 do 2 godine	374,0	765,1	761,2	753,8	374,4	399,4	402,5	409,5	417,0	419,9	424,9	427,0	402,8
Više od 2 godine	–	–	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	1,1
5. Pomoćne financijske institucije	961,1	936,2	831,6	719,4	708,6	935,2	664,5	676,8	715,7	699,9	626,8	711,9	626,1
Do 1 godine	704,6	697,8	592,9	480,1	505,2	735,0	465,3	476,5	527,6	512,0	438,4	591,5	505,8
Od 1 do 2 godine	145,3	127,1	127,2	127,2	91,6	88,6	87,7	87,7	75,7	75,5	75,7	7,5	7,5
Više od 2 godine	111,3	111,3	111,5	112,1	111,8	111,6	111,5	112,5	112,4	112,4	112,7	112,8	112,7
6. Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi	2.684,8	3.018,1	2.201,4	2.494,8	2.885,8	2.729,0	2.416,5	2.472,9	2.520,6	3.388,0	3.418,6	4.047,9	4.060,8
Do 1 godine	1.423,3	1.740,3	936,8	1.197,3	1.589,5	1.477,1	1.153,1	1.111,3	1.277,2	1.630,5	1.573,4	2.171,9	2.105,1
Od 1 do 2 godine	717,0	665,0	619,8	640,1	638,5	578,9	559,7	554,8	512,0	936,9	955,6	956,9	966,7
Više od 2 godine	544,4	612,7	644,7	657,5	657,8	673,0	703,7	806,8	731,4	820,6	889,5	919,1	989,0
Ukupno oročeni depoziti (1+2+3+4+5+6+7)	168.644,9	169.628,1	168.885,6	169.723,2	167.704,6	167.530,5	165.966,0	168.910,2	169.853,8	170.382,4	170.801,3	171.201,5	168.338,2
Do 1 godine	91.750,7	90.671,4	89.417,4	89.456,8	87.200,5	86.366,9	84.652,7	85.598,5	85.418,0	85.545,2	85.181,7	85.145,3	81.546,2
Od 1 do 2 godine	39.842,2	40.958,3	40.922,5	41.013,9	40.932,0	41.131,0	40.971,1	42.160,5	42.995,4	42.744,7	42.805,8	42.889,9	43.170,5
Više od 2 godine	37.052,0	37.998,5	38.545,7	39.252,5	39.572,1	40.032,6	40.342,2	41.151,2	41.440,4	42.092,5	42.813,8	43.166,4	43.621,5

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Isto tako, do studenoga 2010. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od prosinca 2010. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Dodatno, od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D8b: Ročna struktura oročenih depozita po sektorima • U tablici se iskazuje razrada stavke Oročeni depoziti iz tablice D7 i D8, tako što se posebno iskazuju oročeni depoziti

prema sektorima, s podjelom prema izvornom dospijeću do jedne godine, od jedne do dvije godine i više od dvije godine.

Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2013.	2014.											
	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Instrumenti tržišta novca (neto)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Obveznice (neto)	1.597,7	1.594,1	1.598,2	1.611,3	1.608,9	1.613,3	1.582,7	1.403,0	1.399,2	1.397,7	1.387,6	1.379,5	1.402,2
3. Primljeni krediti	14.616,4	14.659,8	14.755,6	14.710,7	14.446,8	14.416,2	14.229,2	14.559,6	14.337,7	14.035,7	14.143,5	14.428,4	14.735,2
3.1. Lokalna država	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2. Nefinancijska društva	317,0	149,0	81,5	81,5	86,5	5,0	5,0	300,8	381,3	381,3	641,8	879,8	723,1
3.3. Ostale bankarske institucije
3.4. Nebankarske financijske institucije
3.5. Investicijski fondovi osim novčanih fondova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.6. Drugi financijski posrednici	14.220,5	14.435,6	14.608,5	14.558,2	14.293,0	14.366,0	14.182,4	14.217,0	13.914,6	13.615,6	13.462,9	13.513,7	13.977,2
3.7. Pomoćne financijske institucije	78,9	75,1	65,6	71,0	64,3	42,2	38,8	38,8	38,8	38,8	38,8	34,9	34,9
3.8. Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi	-	-	-	-	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	-	-	0,0	0,0
Ukupno (1+2+3)	16.214,1	16.253,9	16.353,8	16.322,0	16.055,7	16.029,5	15.811,9	15.962,6	15.737,0	15.433,4	15.531,1	15.807,9	16.137,3

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Isto tako, do studenoga 2010. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od prosinca 2010. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Dodatno, od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca • U tablici se iskazuju neto obveze kreditnih institucija na osnovi izdanih vrijednosnih papira i krediti primljeni od ostalih domaćih sektora, do studenoga 2010. prema ostalim bankarskim institucijama te nebankarskim financijskim institucijama, a od prosinca 2010. prema ostalim financijskim posrednicima, pomoćnim financijskim institucijama i osiguravajućim društvima i mirovinskim fondovima.

Instrumenti tržišta novca (neto) do studenoga 2010. obuhvaćaju neto obveze kreditnih institucija na osnovi izdanih

blagajničkih zapisa, izdanih mjenica, akceptiranih mjenica i ostalih izdanih vrijednosnih papira, a od prosinca 2010. obuhvaćaju neto obveze na osnovi izdanih komercijalnih zapisa i neprenosivih instrumenata (dužničkih vrijednosnih papira).

Obveznice (neto) obuhvaćaju neto obveze kreditnih institucija na osnovi izdanih kunskih i deviznih obveznica te izdanih podređenih i hibridnih instrumenata, osim onih koje su upisali inozemni investitori.

Primljeni krediti iskazani su ukupno i klasificirani prema institucionalnim sektorima.

Tablica D10: Inozemna pasiva drugih monetarnih financijskih institucija^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Devizna inozemna pasiva	54.685,8	54.912,5	55.742,3	55.975,7	55.061,7	54.277,7	52.836,7	50.392,8	49.646,7	48.392,8	47.976,5	47.964,7	51.825,9
1.1. Obveze prema stranim financijskim institucijama	44.540,4	44.663,7	45.359,2	45.153,4	44.339,6	43.535,3	42.372,7	40.105,0	39.388,6	38.041,0	37.585,5	37.853,9	41.706,3
Od toga: uz valutnu klauzulu	1.104,1	1.108,5	1.112,6	1.105,6	1.094,4	1.089,7	1.088,3	1.096,9	1.103,7	1.102,3	1.109,1	1.113,2	1.110,6
Podređeni i hibridni instrumenti	3.045,0	3.052,3	3.080,8	2.747,4	2.724,6	2.716,7	2.499,5	3.138,8	3.143,1	3.141,4	3.157,9	3.125,7	3.119,9
Depozitni novac	276,2	236,7	227,7	236,2	221,7	207,5	268,5	219,5	232,5	271,8	376,3	524,7	457,6
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	18.771,8	19.281,4	19.823,4	19.671,1	19.274,3	19.030,2	18.239,6	16.129,4	15.881,6	15.245,6	14.667,4	14.555,7	16.925,3
Kredit	22.447,4	22.093,3	22.227,4	22.498,7	22.118,9	21.580,9	21.365,1	20.617,2	20.131,3	19.382,2	19.384,0	19.647,8	21.203,5
Obveznice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2. Obveze prema stranim nefinancijskim institucijama	10.145,3	10.248,8	10.383,0	10.822,3	10.722,1	10.742,4	10.464,0	10.287,9	10.258,1	10.351,7	10.391,0	10.110,8	10.119,5
Od toga: uz valutnu klauzulu	21,4	21,5	21,9	22,1	21,9	22,0	22,1	22,7	22,4	21,4	21,5	22,3	22,3
Podređeni i hibridni instrumenti	10,4	10,5	10,5	10,5	10,4	10,4	10,4	10,9	10,8	10,8	5,7	5,8	5,7
Štedni i oročeni depoziti	9.829,4	9.932,6	10.066,2	10.505,5	10.407,5	10.428,4	10.150,7	9.971,6	9.942,2	10.035,8	10.078,8	10.105,1	10.113,8
Štedni depoziti	1.725,8	1.800,2	1.786,2	1.922,8	1.946,2	2.021,5	2.080,1	2.044,5	1.978,9	2.048,1	1.988,1	2.068,8	2.072,4
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	8.103,6	8.132,4	8.280,0	8.582,7	8.461,3	8.406,9	8.070,5	7.927,1	7.963,3	7.987,8	8.090,6	8.036,3	8.041,4
Kredit	305,5	305,8	306,3	306,3	304,2	303,6	302,9	305,5	305,1	305,1	306,5	-	-
Obveznice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Kunska inozemna pasiva	15.035,8	15.676,9	15.040,1	15.514,2	15.928,6	16.430,2	14.335,1	13.181,1	13.483,5	13.376,6	11.539,9	11.726,5	10.502,3
2.1. Obveze prema stranim financijskim institucijama	14.476,6	15.072,0	14.421,3	14.914,1	15.288,4	15.794,9	13.614,0	12.511,5	12.825,4	12.684,3	10.798,6	10.956,4	9.814,3
Podređeni i hibridni instrumenti	36,3	36,3	36,3	36,3	36,3	36,3	36,3	-	-	-	-	-	-
Depozitni novac	924,6	1.691,5	1.203,3	2.207,6	2.569,8	3.152,7	1.799,1	858,5	879,0	778,2	904,0	1.045,7	1.650,3
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	9.806,1	9.650,0	9.520,5	9.680,5	9.715,5	9.655,5	8.805,5	8.640,5	8.900,9	8.906,6	8.920,2	8.935,7	7.728,7
Kredit	3.362,7	3.346,4	3.312,7	2.640,9	2.643,2	2.626,7	2.642,5	2.680,4	2.713,4	2.673,7	646,9	646,9	113,5
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,0	6,5	6,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Udjeli novčanih fondova	346,9	347,8	348,4	348,8	323,6	323,7	323,6	325,6	325,5	325,8	327,5	328,0	321,8
2.2. Obveze prema stranim nefinancijskim institucijama	559,2	604,9	618,8	600,1	640,2	635,3	721,1	669,6	658,0	692,3	741,3	770,1	688,0
Podređeni i hibridni instrumenti	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3
Depozitni novac	326,1	366,4	383,7	355,9	393,9	384,0	469,4	417,8	404,8	437,2	484,4	505,8	437,8
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	191,1	197,1	193,1	198,8	199,6	203,0	202,2	199,4	202,8	206,6	205,8	211,9	203,5
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Obveznice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Udjeli novčanih fondova	31,8	31,2	31,7	35,1	36,4	38,1	39,2	42,1	40,1	38,1	40,8	42,1	36,5
Ukupno (1+2)	69.721,5	70.589,4	70.782,3	71.489,9	70.990,3	70.707,9	67.171,8	63.573,9	63.130,1	61.769,3	59.516,4	59.691,2	62.328,2

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Isto tako, do studenoga 2010. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od prosinca 2010. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Dodatno, od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D10: Inozemna pasiva drugih monetarnih financijskih institucija • U tablici se iskazuju ukupne devizne i kunske obveze drugih monetarnih financijskih institucija prema stranim fizičkim i pravnim osobama, osim ograničenih kunskih i deviznih depozita stranih fizičkih i pravnih osoba.

Inozemna pasiva drugih monetarnih financijskih institucija obuhvaća deviznu i kunsku inozemnu pasivu.

I u sklopu devizne i u sklopu kunske inozemne pasive posebno su prikazane obveze prema stranim financijskim institucijama i obveze prema stranim nefinancijskim institucijama (ukupno i po financijskim instrumentima). Stavke Depozitni

novac i Štedni depoziti obuhvaćaju transakcijske račune i štedne depozite.

Počevši od Biltena HNB-a broj 190, provedena je revizija stavke Krediti tako što su iz nje isključeni podaci koji se odnose na podređene i hibridne instrumente. U skladu s time provedena je reklasifikacija stavke Od toga: Podređeni i hibridni instrumenti tako što je do Biltena HNB-a broj 190 ta stavka bila iskazivana u sklopu stavke Krediti. Nakon toga iskazuje se kao zasebna stavka i obuhvaća sve instrumente na strani pasive koji imaju značajku podređenoga ili hibridnog instrumenta.

Tablica D11: Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti kod drugih monetarnih financijskih institucija^a na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Kunski depoziti	2.844,1	2.603,9	2.688,5	2.537,6	3.003,7	2.947,5	2.899,8	3.028,1	3.222,5	3.361,7	3.354,2	3.175,9	3.013,6
1.1. Depoziti središnje države	2.807,2	2.603,8	2.677,9	2.537,5	3.003,6	2.947,5	2.899,8	3.028,1	3.222,5	3.361,7	3.352,9	3.174,7	3.012,4
Depozitni novac	2.258,0	1.950,4	1.769,4	1.634,7	2.107,8	2.063,2	2.032,4	2.137,9	2.342,8	2.371,4	2.400,8	2.228,3	2.385,2
Štedni depoziti	31,6	36,9	45,6	31,5	40,9	37,9	38,3	5,4	47,7	63,3	54,2	52,1	30,9
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	517,7	616,5	862,9	871,2	854,9	846,4	829,1	884,7	832,1	926,9	898,0	894,3	596,4
Krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2. Depoziti fondova socijalne sigurnosti	36,9	0,1	10,7	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	1,2	1,1	1,1
Depozitni novac	36,9	0,1	10,7	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	1,2	1,1	1,1
Štedni depoziti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Devizni depoziti	1.404,1	1.230,2	1.531,6	1.931,9	1.856,2	1.263,7	1.267,3	1.484,5	2.102,8	3.349,6	2.955,2	2.772,9	1.969,8
2.1. Depoziti središnje države	1.370,5	1.196,6	1.495,9	1.892,6	1.812,8	1.219,2	1.198,0	1.411,0	2.026,3	3.272,8	2.913,6	2.730,0	1.955,4
Štedni depoziti	864,6	783,1	1.032,0	1.118,5	845,8	674,6	845,2	983,6	1.520,3	2.664,6	1.511,7	969,7	1.258,6
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	505,9	413,5	463,9	774,1	967,0	544,7	352,7	427,4	506,0	608,2	1.401,9	1.760,3	696,8
Refinancirani krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.2. Depoziti fondova socijalne sigurnosti	33,6	33,6	35,7	39,2	43,4	44,5	69,3	73,5	76,5	76,7	41,6	42,9	14,4
Štedni depoziti	23,8	23,7	25,9	30,2	34,4	35,5	60,3	64,3	67,3	67,6	32,4	33,7	5,2
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	9,9	9,9	9,9	9,1	9,0	9,0	9,0	9,2	9,2	9,2	9,2	9,2	9,2
Krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno (1+2)	4.248,2	3.834,1	4.220,2	4.469,4	4.859,8	4.211,3	4.167,1	4.512,6	5.325,3	6.711,3	6.309,4	5.948,8	4.983,4

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Isto tako, do studenoga 2010. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od prosinca 2010. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Dodatno, od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D11: Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti kod drugih monetarnih financijskih institucija • U tablici se iskazuju ukupne kunske i devizne obveze kreditnih institucija prema središnjoj državi, osim ograničenih (kunskih i deviznih) depozita središnje države kod kreditnih institucija.

U tablici su odvojeno iskazani kunski i devizni depoziti

središnje države i fondova socijalne sigurnosti. Kunski depoziti obuhvaćaju depozitni novac, štedne depozite, oročene depozite i depozite s otkaznim rokom te kredite primljene od središnje države. Devizni depoziti obuhvaćaju štedne depozite, oročene depozite i depozite s otkaznim rokom.

Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod drugih monetarnih financijskih institucija^a na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Ograničeni depoziti	2.735,9	2.741,9	2.652,0	2.527,0	2.766,8	2.759,7	2.978,5	3.029,8	3.124,6	3.250,5	3.228,5	3.373,6	3.076,0
1.1. Kunski depoziti	1.707,1	1.670,3	1.607,9	1.578,2	1.591,0	1.604,8	1.757,5	1.855,2	1.852,9	1.943,5	2.008,2	2.254,7	2.032,1
1.2. Devizni depoziti	1.028,9	1.071,6	1.044,1	948,8	1.175,8	1.154,8	1.221,1	1.174,6	1.271,7	1.307,0	1.220,4	1.118,9	1.043,9
2. Blokirani devizni depoziti kućanstava	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno (1+2)	2.735,9	2.741,9	2.652,0	2.527,0	2.766,8	2.759,7	2.978,5	3.029,8	3.124,6	3.250,5	3.228,5	3.373,6	3.076,0

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Isto tako, do studenoga 2010. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od prosinca 2010. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Dodatno, od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod drugih monetarnih financijskih institucija • U tablici se iskazuju ograničeni depoziti (kunski i devizni) i blokirani depoziti kućanstava.

Blokirani devizni depoziti uključuju devizne depozite kućanstava regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

E. Investicijski fondovi osim novčanih fondova

Tablica E1: Agregirana bilanca investicijskih fondova
stanja na kraju razdoblja i transakcije tijekom razdoblja u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
STANJA													
AKTIVA													
1. Dani depoziti i zajmovi	486,9	538,4	469,5	480,2	458,8	390,7	420,9	465,4	523,8	602,8	573,2	704,9	745,0
1.1. Domaći sektori	485,2	538,2	468,4	477,2	456,7	389,9	420,5	465,0	523,4	602,3	572,8	704,5	744,6
Od toga: Monetarne financijske institucije	460,4	512,5	436,7	444,4	424,0	357,2	384,5	428,9	485,8	565,6	521,0	657,9	552,8
1.2. Inozemstvo	1,7	0,2	1,1	3,1	2,1	0,8	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4
2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	841,1	867,2	874,4	887,1	930,2	1.010,9	1.043,8	1.070,7	1.013,4	1.101,5	1.267,0	1.367,7	1.511,2
2.1. Domaći sektori	635,9	642,7	674,7	683,9	714,2	863,0	843,1	858,5	878,9	940,0	1.077,5	1.194,2	1.321,2
Od toga: Nefinancijska društva	141,9	142,3	142,0	120,7	92,5	95,6	90,7	88,1	108,1	119,2	120,4	121,9	123,6
Od toga: Financijska društva	47,2	47,5	47,8	43,6	51,4	49,8	50,4	64,6	65,0	65,3	66,8	114,6	117,0
Od toga: Opća država	446,7	452,9	484,8	519,5	570,3	717,5	702,0	705,8	705,8	755,5	890,4	957,7	1.080,7
2.2. Inozemstvo	205,3	224,5	199,8	203,3	216,0	148,0	200,7	212,2	134,5	161,5	189,5	173,5	190,0
Od toga: Nefinancijska društva	127,0	114,1	92,3	79,7	76,6	39,9	54,0	26,4	26,5	28,0	64,1	63,6	62,0
Od toga: Financijska društva	32,0	30,7	26,2	25,6	22,6	10,1	10,2	3,7	4,0	4,1	4,2	4,7	5,3
Od toga: Opća država	46,3	79,7	81,3	98,0	116,8	98,0	136,6	182,1	104,0	129,4	121,3	105,2	122,7
3. Ulaganja u dionice i ostali dionički kapital	4.028,9	4.128,5	4.148,7	4.043,4	4.098,0	4.205,6	4.341,0	4.422,9	4.490,7	4.547,2	4.494,6	4.392,3	4.385,5
3.1. Domaći sektori	2.285,1	2.429,1	2.386,4	2.352,4	2.371,1	2.422,3	2.559,4	2.600,4	2.648,7	2.745,1	2.697,1	2.612,7	2.734,5
Od toga: Nefinancijska društva	2.005,8	2.133,7	2.109,1	2.065,3	2.071,5	2.112,0	2.255,5	2.308,9	2.362,2	2.486,8	2.429,7	2.380,3	2.491,5
Od toga: Financijska društva	279,3	295,4	277,3	287,2	299,6	310,2	303,8	291,5	286,4	258,4	267,4	232,4	242,9
3.2. Inozemstvo	1.743,8	1.699,4	1.762,3	1.691,0	1.726,9	1.783,3	1.781,6	1.822,6	1.842,0	1.802,0	1.797,5	1.779,6	1.651,1
Od toga: Nefinancijska društva	1.342,4	1.289,8	1.330,0	1.306,2	1.280,1	1.288,1	1.287,2	1.333,6	1.368,1	1.376,6	1.373,0	1.358,9	1.250,5
Od toga: Financijska društva	401,4	409,6	432,2	384,7	446,8	495,2	494,4	489,0	474,0	425,4	424,5	420,7	400,6
4. Nefinancijska imovina	121,3	121,3	121,3	121,3	122,2	122,2	122,1	122,2	122,3	122,2	122,3	122,2	115,0
5. Ostala imovina (uključujući financijske derivate)	128,3	195,0	192,2	198,3	236,3	180,7	172,8	150,2	200,2	156,3	132,7	172,4	131,2
Ukupno (1+2+3+4+5)	5.606,5	5.850,4	5.806,1	5.730,4	5.845,3	5.910,1	6.100,6	6.231,4	6.350,4	6.530,0	6.589,8	6.759,5	6.887,8
PASIVA													
1. Primljeni depoziti i zajmovi	44,7	40,7	65,9	77,8	51,7	78,9	42,1	76,8	70,7	37,3	40,5	50,5	182,2
2. Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova	5.321,9	5.412,3	5.440,3	5.397,7	5.445,4	5.532,8	5.756,0	5.911,7	6.000,3	6.206,5	6.242,1	6.396,6	6.433,6
2.1. Domaći sektori	5.132,9	5.228,1	5.263,9	5.222,4	5.263,8	5.347,2	5.571,4	5.713,8	5.798,2	6.006,3	6.050,7	6.205,7	6.245,1
Od toga: Nefinancijska društva	319,0	321,0	351,7	353,3	358,5	375,7	419,0	425,2	429,1	445,0	443,5	493,7	492,4
Od toga: Financijska društva	1.490,8	1.551,3	1.598,8	1.586,6	1.611,3	1.628,5	1.672,8	1.685,5	1.703,1	1.734,8	1.749,0	1.849,8	1.826,3
Od toga: Kućanstva	2.176,3	2.162,1	2.140,5	2.125,0	2.141,3	2.181,3	2.290,5	2.409,2	2.430,3	2.538,6	2.597,9	2.632,0	2.699,3
2.2. Inozemstvo	189,0	184,2	176,4	175,3	181,7	185,6	184,6	198,0	202,1	200,2	191,4	190,9	188,5
Od toga: Nefinancijska društva	7,1	7,2	7,1	7,2	7,6	7,8	7,9	8,1	8,2	8,9	8,4	8,3	8,2
Od toga: Financijska društva	110,9	107,2	98,5	98,3	100,3	101,5	98,9	103,0	104,1	97,7	89,0	87,1	89,3
Od toga: Kućanstva	67,3	66,2	67,3	66,1	70,3	72,8	74,4	83,4	86,3	90,2	90,5	90,7	90,9
3. Ostale obveze (uključujući financijske derivate)	239,9	397,4	299,9	254,8	348,2	298,4	302,5	242,9	279,4	286,2	307,2	312,4	272,1
Ukupno (1+2+3)	5.606,5	5.850,4	5.806,1	5.730,4	5.845,3	5.910,1	6.100,6	6.231,4	6.350,4	6.530,0	6.589,8	6.759,5	6.887,8
TRANSAKCIJE													
AKTIVA													
1. Dani depoziti i zajmovi	75,4	50,5	-69,3	11,0	-19,2	-68,3	30,9	41,7	57,9	78,1	-31,6	131,1	40,0
1.1. Domaći sektori	74,0	51,9	-70,2	8,9	-18,2	-67,0	31,2	41,7	57,9	78,0	-31,5	131,1	40,0
Od toga: Monetarne financijske institucije	71,9	50,9	-76,3	7,8	-18,2	-67,0	27,8	41,6	56,3	78,8	-46,7	136,3	-105,5
1.2. Inozemstvo	1,4	-1,4	0,9	2,0	-1,0	-1,3	-0,4	0,0	0,0	0,1	-0,1	0,0	0,0
2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	-56,9	23,7	-20,5	16,5	47,6	69,0	28,2	20,3	-61,4	73,9	159,3	92,9	143,2
2.1. Domaći sektori	-22,8	4,3	4,6	9,9	32,7	142,6	-24,2	11,0	18,2	47,9	133,5	110,7	126,1
Od toga: Nefinancijska društva	-28,0	-0,1	-16,2	-20,3	-27,8	2,7	-4,7	-3,2	19,6	7,7	0,9	1,1	1,6
Od toga: Financijska društva	0,2	0,2	0,2	-4,7	8,4	-1,7	0,1	13,5	0,3	0,3	1,3	48,6	3,1
Od toga: Opća država	4,9	4,2	20,6	34,9	52,1	141,5	-19,6	0,7	-1,7	39,9	131,3	61,0	121,4
2.2. Inozemstvo	-34,1	19,4	-25,1	6,6	14,9	-73,6	52,4	9,3	-79,5	26,0	25,8	-17,7	17,1
Od toga: Nefinancijska društva	-8,8	-12,8	-22,1	-8,7	-1,2	-39,6	13,5	-27,7	0,2	1,4	35,3	0,3	0,1

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Od toga: Financijska društva	-5,3	-0,1	-3,6	-0,6	-2,5	-12,8	0,0	-6,6	0,3	0,1	0,0	0,5	0,6
Od toga: Opća država	-20,0	32,2	0,6	16,0	18,6	-21,2	38,8	43,6	-80,0	24,5	-9,5	-18,5	16,4
3. Ulaganja u dionice i ostali dionički kapital	6,7	66,1	15,8	-77,2	56,9	51,4	75,2	57,0	-47,3	-88,3	28,6	-62,7	48,8
3.1. Domaći sektori	56,1	103,4	-6,5	-8,4	21,7	39,3	76,3	14,5	-18,3	-34,1	16,9	-30,1	135,0
Od toga: Nefinancijska društva	68,0	84,9	12,0	-13,7	9,7	31,2	90,6	25,4	-4,6	-3,1	5,2	5,8	119,0
Od toga: Financijska društva	-12,0	18,5	-18,4	5,3	12,1	8,1	-14,3	-10,9	-13,7	-31,0	11,7	-35,9	16,0
3.2. Inozemstvo	-49,4	-37,4	22,3	-68,9	35,1	12,1	-1,1	42,5	-29,0	-54,2	11,7	-32,6	-86,2
Od toga: Nefinancijska društva	-26,2	-42,8	4,9	-26,3	-30,7	-23,7	2,2	56,4	-0,8	-3,9	23,4	-25,5	-71,8
Od toga: Financijska društva	-23,2	5,5	17,3	-42,6	65,8	35,8	-3,3	-13,9	-28,3	-50,3	-11,7	-7,1	-14,5
4. Nefinancijska imovina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
5. Ostala imovina (uključujući financijske derivite)	-22,4	67,6	-4,6	3,2	37,1	-59,2	-14,4	-23,9	51,8	-39,9	-25,0	38,9	-40,8
Ukupno (1+2+3+4+5)	2,8	207,9	-78,6	-46,6	122,4	-7,1	119,9	95,1	1,0	23,8	131,3	200,2	191,2
PASIVA													
1. Primljeni depoziti i zajmovi	-6,0	-4,2	25,0	12,0	-25,7	27,0	-36,6	34,1	-6,4	-34,0	3,1	10,0	131,8
2. Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova	43,2	55,2	-5,6	-12,8	54,0	16,9	163,7	112,2	-28,5	54,1	109,4	185,0	102,5
2.1. Domaći sektori	52,1	61,2	4,3	-11,2	48,0	15,2	168,1	101,6	-30,0	59,8	116,6	185,0	101,4
Od toga: Nefinancijska društva	21,4	1,4	29,6	1,7	2,3	13,4	40,6	2,0	1,0	7,8	-0,2	51,0	3,3
Od toga: Financijska društva	35,5	63,6	25,7	-7,1	21,5	1,7	37,1	0,8	-0,4	0,6	20,3	103,0	-6,2
Od toga: Kućanstva	-14,0	-8,6	-53,9	-9,0	22,9	5,2	84,3	94,6	-19,3	67,0	57,9	23,5	98,3
2.2. Inozemstvo	-8,9	-6,0	-9,9	-1,6	6,0	1,6	-4,5	10,6	1,5	-5,7	-7,1	0,0	1,0
Od toga: Nefinancijska društva	-2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,0	0,0	-0,3	0,0	-0,1
Od toga: Financijska društva	-5,2	-4,3	-9,9	-0,1	2,1	0,4	-4,5	3,0	0,0	-8,2	-7,5	-1,4	-1,1
Od toga: Kućanstva	-1,7	-1,6	0,0	-1,4	4,0	1,3	0,0	7,9	1,6	2,6	0,7	-0,1	2,2
3. Ostale obveze (uključujući financijske derivite)	-34,4	156,9	-98,0	-45,8	94,1	-50,9	-7,2	-51,2	35,8	3,6	18,8	5,1	-43,1
Ukupno (1+2+3)	2,8	207,9	-78,6	-46,6	122,4	-7,1	119,9	95,1	1,0	23,8	131,3	200,2	191,2

Tablica E1: Agregirana bilanca investicijskih fondova • U tablici se iskazuju podaci o stanju potraživanja i obveza investicijskih fondova (osim novčanih fondova koji se agregiraju u bilancu kreditnih institucija) te mjesečne neto transakcije za svaku poziciju aktive i pasive. Podaci se iskazuju agregirano, što znači da imovina investicijskih fondova uključuje i ulaganja fondova

u udjele drugih investicijskih fondova.

Stanja i neto transakcije financijski značajnijih pozicija aktive i pasive prikazani su zasebno za protustranke rezidente i nerezidente te prema pripadnosti protustranke određenom ekonomskom sektoru.

Tablica E2: Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova prema vrsti ulaganja i vrsti fonda stanja na kraju razdoblja i transakcije tijekom razdoblja u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
STANJA													
Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova prema vrsti ulaganja													
1. Obveznički	394,0	394,9	408,7	429,7	458,4	529,0	567,7	613,4	636,2	687,6	807,6	873,2	911,1
2. Dionički	3.274,5	3.304,5	3.244,4	3.201,4	3.204,7	3.216,4	3.314,5	3.354,1	3.407,2	3.535,7	3.445,7	3.373,8	3.209,4
3. Mješoviti	866,9	861,3	856,9	846,4	833,6	835,9	846,3	834,7	840,8	863,9	840,5	872,2	931,6
4. Nekretninski	128,1	128,0	127,9	127,7	127,5	127,3	127,1	127,0	126,9	126,6	126,6	126,3	118,8
5. Ostali	658,4	723,6	802,4	792,4	821,3	824,3	900,4	982,7	989,2	992,6	1.021,8	1.151,2	1.262,7
Ukupno (1+2+3+4+5)	5.321,9	5.412,3	5.440,3	5.397,7	5.445,4	5.532,8	5.756,0	5.911,7	6.000,3	6.206,5	6.242,1	6.396,6	6.433,6
Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova prema vrsti fonda													
1. Otvoreni	3.939,0	3.982,5	4.035,3	4.005,6	4.047,2	4.118,4	4.310,0	4.459,8	4.505,9	4.638,5	4.733,9	4.922,7	4.971,4
2. Zatvoreni	1.382,9	1.429,8	1.405,0	1.392,2	1.398,2	1.414,4	1.446,0	1.451,9	1.494,4	1.568,0	1.508,3	1.473,9	1.462,2
Ukupno (1+2)	5.321,9	5.412,3	5.440,3	5.397,7	5.445,4	5.532,8	5.756,0	5.911,7	6.000,3	6.206,5	6.242,1	6.396,6	6.433,6
TRANSAKCIJE													
Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova prema vrsti ulaganja													
1. Obveznički	-18,5	-0,4	5,2	21,4	30,0	66,6	38,5	42,5	20,9	46,6	115,9	59,5	35,5
2. Dionički	-31,1	1,0	-60,2	-12,7	4,5	-45,1	45,6	6,8	-51,5	-9,5	-8,6	-25,5	5,7
3. Mješoviti	-9,0	-11,5	-27,4	-12,0	-9,1	-5,5	5,3	-18,4	-1,3	13,5	-26,2	23,1	63,5
4. Nekretninski	-3,2	-0,1	-0,1	-0,2	-0,3	-0,2	-0,2	-0,1	-0,1	-0,2	-0,1	-0,3	-0,2
5. Ostali	105,0	66,2	76,9	-9,3	28,8	1,1	74,6	81,3	3,6	3,8	28,4	128,2	-2,0
Ukupno (1+2+3+4+5)	43,2	55,2	-5,6	-12,8	54,0	16,9	163,7	112,2	-28,5	54,1	109,4	185,0	102,5
Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova prema vrsti fonda													
1. Otvoreni	42,3	52,9	-7,9	-15,3	55,6	22,6	155,2	120,5	-16,7	70,8	99,2	176,6	97,6
2. Zatvoreni	0,8	2,3	2,3	2,5	-1,6	-5,8	8,4	-8,3	-11,8	-16,7	10,3	8,4	4,9
Ukupno (1+2)	43,2	55,2	-5,6	-12,8	54,0	16,9	163,7	112,2	-28,5	54,1	109,4	185,0	102,5

Tablica E2: Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova prema vrsti ulaganja i vrsti fonda • U tablici se iskazuje detaljnija struktura izdanih udjela investicijskih fondova (osim novčanih fondova koji se agregiraju u bilancu kreditnih institucija) prema vrsti ulaganja i vrsti fonda.

Vrsta ulaganja podrazumijeva prospektom definiranu politiku ulaganja fonda pretežno u obveznice, dionice, kombinaciju obveznica i dionica (mješoviti fondovi), nekretnine te ostale

vrste ulaganja (fondovi za omeđivanje rizika, engl. *hedge funds*, fondovi rizičnoga kapitala i ostali).

Prema vrsti fonda razlikujemo otvorene i zatvorene fondove. Udjeli u otvorenom investicijskom fondu otkupljuju se, izravno ili neizravno, na zahtjev imatelja udjela iz imovine investicijskog fonda. Udjeli u zatvorenom fondu, osnovanom u obliku dioničkog društva ili društva s ograničenom odgovornošću, nisu otkupivi iz imovine zatvorenog fonda na zahtjev imatelja.

F. Instrumenti monetarne politike i likvidnost

Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke u postocima, na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Eskontna stopa HNB-a	Repo stopa HNB-a ^a	Aktivne kamatne stope					
				Na lombardne kredite ^b	Na interventne kredite za premošćivanje nelikvidnosti	Na kredite korištene unutar jednog dana ^c	Na kratkoročni kredit za likvidnost	Na nepravilno obračunatu ili manje izdvojenu obveznu pričuvu ^d	Na nepropisno korištena sredstva i dospjele nenaplaćene obveze
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2005.	prosinac	4,50	3,50	7,50 ^e	–	–	8,50 ^e	15,00	15,00
2006.	prosinac	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
2007.	prosinac	9,00 ^d	4,06	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
2008.	prosinac	9,00	6,00	9,00	–	–	10,00	15,00	14,00
2009.	prosinac	9,00	–	9,00	–	–	10,00	15,00	14,00
2010.	prosinac	9,00	–	9,00	–	–	10,00	15,00	14,00
2011.	prosinac	7,00	–	6,25	–	–	7,25	15,00	12,00
2012.	prosinac	7,00	–	6,25	–	–	7,25	14,50	12,00
2013.	prosinac	7,00	–	5,00 ^e	–	–	6,00 ^e	12,00 ^e	12,00
2014.	siječanj	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00
	veljača	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00
	ožujak	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00
	travanj	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00
	svibanj	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00
	lipanj	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00
	srpanj	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00
	kolovoz	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00
	rujan	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00
	listopad	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00
	studen	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00
	prosinac	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00

^a Vagani prosjek vaganih repo stopa ostvarenih na redovitim obratnim repo aukcijama HNB-a u izvještajnom mjesecu. ^b Lomovi u serijama podataka nastali zbog izmjena instrumentarija HNB-a opisani su u metodološkim objašnjenjima. ^c Od 14. prosinca 2005. ^d Od 31. prosinca 2007. ^e Od 7. prosinca 2013.

Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke

• U tablici su iskazane kamatne stope prema kojima Hrvatska narodna banka obračunava i naplaćuje kamate na plasmane iz primarne emisije i na sva druga potraživanja.

Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke utvrđuju se odlukama Savjeta Hrvatske narodne banke na godišnjoj razini. Iznimno, od lipnja 1995. godine Hrvatska narodna banka na lombardne kredite obračunavala je i naplaćivala kamate po stopi koja je za 1,5 postotnih bodova bila veća od vagane prosječne kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke, koji su služili kao zalag za lombardne kredite, onda kada je ta vagana prosječna kamatna stopa bila veća od 16,5%. U skladu s tim u tablici se od lipnja 1995. godine do kolovoza 1996. godine iskazuje vagana prosječna kamatna stopa na lombardne kredite.

Vremenske serije iskazane u tablici sadržavaju određene lomove zbog izmjena instrumentarija Hrvatske narodne banke.

U stupcu 4 prikazani su vagani prosjeci vaganih repo stopa ostvarenih na redovitim obratnim repo aukcijama Hrvatske narodne banke u izvještajnom mjesecu.

Podaci iskazani u stupcu 7 do rujna 1994. godine odnose se na kamatne stope na posebne kredite za isplate štednih uloga i za plaćanja s tekućih računa građana, a od listopada 1994.

godine do rujna 1997. godine na kamatne stope na dnevne kredite za štedne uloge i tekuće račune građana u kunama. Za razliku od posebnih kredita, dnevni se krediti vraćaju istoga dana. Od listopada 1997. godine taj instrument zamjenjuje se dnevnim kreditom za premošćivanje tekuće nelikvidnosti do visine nominalne vrijednosti blagajničkih zapisa HNB-a založenih u tu svrhu, od prosinca 1998. godine do travnja 1999. godine inkorporira se u lombardni kredit, s diferenciranom kamatnom stopom za njegovo korištenje tijekom jednog dana.

Podaci iskazani u stupcu 8 odnose se za razdoblje do prosinca 1994. godine na kamatne stope na inicijalne kredite za premošćivanje nelikvidnosti, od 18. ožujka 1998. na kamatnu stopu na kredit za premošćivanje nelikvidnosti bankama nad kojima je pokrenut postupak za ocjenu mogućnosti i ekonomske opravdanosti sanacije i restrukturiranja banke, a od veljače 1999. godine na kamatnu stopu na kratkoročni kredit za likvidnost. Od prosinca 1999. godine ta se kamatna stopa odnosi na kratkoročne kredite za likvidnost korištene s rokom dužim od 3 mjeseca te se određuje kao kamatna stopa na lombardni kredit uvećana za 1 postotni bod. Za korištenje kratkoročnoga kredita za likvidnost s rokom do 3 mjeseca primjenjuje se kamatna stopa na lombardni kredit uvećana za 0,5 postotnih bodova.

Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke u postocima, na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na sredstva izdvojene obvezne pričuve ^a	Kamatne stope na upisane obvezne blag. zapise HNB-a	Kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise HNB-a s rokom dospijeca ^a				Kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise HNB-a u stranoj valuti s rokom dospijeca					Kamatne stope na prekonocne depozite kod HNB-a
				Od 7 dana	Od 35 dana	Od 70 dana	Od 105 dana	Od 35 dana	Od 63 dana	Od 91 dana	Od 182 dana	Od 364 dana	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2005.	prosinac	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
2006.	prosinac	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
2007.	prosinac	0,75	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
2008.	prosinac	0,75	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
2009.	prosinac	0,75	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
2010.	prosinac	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
2011.	prosinac	0,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,25
2012.	prosinac	0,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,25
2013.	prosinac	0,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
2014.	siječanj	0,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
	veljača	0,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
	ožujak	0,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
	travanj	0,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
	svibanj	0,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
	lipanj	0,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
	srpanj	0,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
	kolovoz	0,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
	rujan	0,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
	listopad	0,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
	studen	0,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
	prosinac	0,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00

^a Lomovi u serijama podataka nastali zbog izmjena instrumentarija HNB-a opisani su u metodološkim objašnjenjima.

Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke • U tablici su iskazane kamatne stope prema kojima Hrvatska narodna banka obračunava i plaća kamate na sredstva deponirana kod Hrvatske narodne banke te na izdane vrijednosne papire.

Kamatne stope Hrvatske narodne banke na sredstva izdvojene obvezne pričuve utvrđuju se odlukom Savjeta Hrvatske narodne banke. Do travnja 2005. godine izdvojena sredstva obvezne pričuve obuhvaćaju sredstva obračunate obvezne pričuve izdvojena na posebnom računu obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke te sredstva koja se, u svrhu održavanja prosječnoga dnevnog stanja obvezne pričuve, izdvajaju na račune za namiru banaka i na poseban račun u Hrvatskoj narodnoj banci za namiru neto pozicije iz Nacionalnoga klirinškog sustava, a od travnja 2005. godine obuhvaćaju sredstva obračunate obvezne pričuve izdvojena na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke. Od ožujka 2011. godine na sredstva obvezne pričuve Hrvatska narodna banka ne plaća naknadu (stupac 3).

Kamatne stope na obvezno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke utvrđuju se odlukom Savjeta Hrvatske narodne banke.

Kamatna stopa na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke formira se na aukcijama blagajničkih zapisa. U stupcima 5, 6 i 7 iskazuju se vagane prosječne kamatne stope postignute na aukcijama blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke. Od studenoga 1994. godine do siječnja 2001. godine iskazane su kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke s rokom dospijeca od

91 dana (stupac 7) odnosno 182 dana (stupac 8).

Od travnja 1998. godine u stupcima od 9 do 13 iskazuju se vagane prosječne kamatne stope postignute na aukcijama dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa u stranoj valuti. Blagajnički zapisi upisuju se u eurima i američkim dolarima (do prosinca 1998. godine u njemačkim markama i američkim dolarima). Kamatna stopa izračunata je kao vagani prosjek upisanih iznosa tih dviju valuta.

U stupcu 14 iskazuje se kamatna stopa na prekonocni depozit kod Hrvatske narodne banke.

Tablica F3: Obvezne pričuve banaka • U tablici se iskazuju osnovni podaci o mjesečnim prosjecima dnevnih stanja obveznih pričuva banaka kod Hrvatske narodne banke u kunama i u stranoj valuti. Štedionice se uključuju od srpnja 1999. godine.

U stupcu 3 iskazana je ukupna vagana prosječna stopa obvezne pričuve kao postotni udio ukupno obračunate obvezne pričuve u kunama i u stranoj valuti (stupac 4) u osnovici za obračun obvezne pričuve.

Obračunata obvezna pričuva (stupac 4) jest propisani iznos sredstava koji su banke dužne izdvojiti na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke ili održavati prosječnim dnevnim stanjem na svojim računima za namiru i u blagajnama, odnosno na računima likvidnih deviznih potraživanja (koja uključuju efektivni strani novac i čekove u stranoj valuti, likvidna devizna potraživanja na računima kod prvoklasnih inozemnih banaka i blagajničke zapise Hrvatske narodne banke u stranoj valuti).

Tablica F3: Obvezne pričuve banaka
prosječna dnevna stanja i stope, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Vagana prosječna stopa obvezne pričuve	Obračunata obvezna pričuva			Ostali obvezni depoziti kod HNB-a	Izdvojena obvezna pričuva		Prosječna stopa remuneracije na kunska imobilizirana sredstva	Prosječna stopa remuneracije na devizna izdvojena sredstva
			Ukupno	U kunama	U stranoj valuti		U kunama	U stranoj valuti		
1	2	3	4 = 5 + 6	5	6	7	8	9	10	11
2005.	prosinac	18,00	37.424,5	24.997,9	12.426,6	3.940,2	17.497,7	9.271,4	0,52	0,92
2006.	prosinac	17,00	40.736,4	28.966,1	11.770,4	7.332,5	20.257,0	8.780,9	0,52	1,06
2007.	prosinac	17,00	44.465,9	31.809,1	12.656,8	6.641,1	22.266,4	9.203,5	0,53	1,29
2008.	prosinac	14,87	41.474,4	29.179,7	12.294,7	461,9	20.425,8	8.807,0	0,52	0,81
2009.	prosinac	14,00	40.423,5	33.693,7	6.729,8	30,9	23.585,6	4.898,0	0,52	–
2010.	prosinac	13,00	38.990,6	32.374,8	6.615,8	–	22.662,4	4.736,7	0,52	–
2011.	prosinac	14,00	44.443,2	36.936,6	7.506,7	–	25.654,6	5.437,9	–	–
2012.	prosinac	13,50	42.272,1	35.107,8	7.164,3	–	24.575,4	5.120,7	–	–
2013.	prosinac	12,48	39.283,2	32.733,2	6.550,0	2.655,2	22.913,3	4.605,3	–	–
2014.	siječanj	12,00	37.655,5	31.358,6	6.296,9	3.603,2	21.951,0	4.440,7	–	–
	veljača	12,00	37.592,1	31.311,3	6.280,8	3.630,8	21.917,9	4.434,8	–	–
	ožujak	12,00	37.493,5	31.230,5	6.263,0	3.546,7	21.861,3	4.423,5	–	–
	travanj	12,00	37.469,2	31.182,0	6.287,2	3.455,2	21.827,4	4.446,2	–	–
	svibanj	12,00	37.427,2	31.149,1	6.278,2	3.306,4	21.804,3	4.436,2	–	–
	lipanj	12,00	37.388,1	31.159,7	6.228,4	3.349,6	21.811,8	4.397,9	–	–
	srpanj	12,00	37.324,0	31.135,6	6.188,4	3.424,0	21.794,9	4.367,1	–	–
	kolovoz	12,00	37.080,6	30.940,2	6.140,4	3.634,0	21.658,7	4.316,3	–	–
	rujan	12,00	37.393,9	31.214,2	6.179,8	3.381,1	21.850,9	4.321,3	–	–
	listopad	12,00	37.828,2	31.592,2	6.236,0	3.493,2	22.115,7	4.346,2	–	–
	studen	12,00	37.816,0	31.568,6	6.247,3	3.545,7	22.098,4	3.969,3	–	–
	prosinac	12,00	37.589,8	31.351,3	6.238,5	3.568,0	21.945,9	3.743,1	–	–

U stupcu 5 iskazuje se iznos obračunate obvezne pričuve u kunama. Od siječnja 1995. godine do prosinca 2000. godine taj se iznos poklapa s instrumentom obvezne pričuve, dok je do prosinca 1994. godine obuhvaćao dva instrumenta: obveznu pričuvu i zahtjev za održavanje minimalne likvidnosti banaka (osim u dijelu u kojem su banke tom zahtjevu udovoljavale dragovoljnim upisom blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke). U prosincu 2000. obavljena je unifikacija obvezne pričuve u kunama i u stranoj valuti. U tom smislu unificirani su stopa obvezne pričuve, obračunska razdoblja te rokovi izdvajanja i održavanja obvezne pričuve, kao i postotak minimalnog izdvajanja obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke. Od rujna 2001. godine stupac 5 obuhvaća i dio obvezne pričuve u stranoj valuti koji se izdvaja/održava u kunama.

U stupcu 6 iskazuje se iznos obračunate obvezne pričuve u stranoj valuti, tj. propisani iznos sredstava koje su banke dužne izdvojiti na devizne račune Hrvatske narodne banke ili održavati prosječnim dnevnim stanjem na računima likvidnih potraživanja. Do studenoga 2000. godine osnovicu za obračun čini prosječno stanje devizne štednje kućanstava s preostalim rokom dospijanja do tri mjeseca, a od prosinca 2000. godine osnovica se sastoji od deviznih izvora sredstava, i to redovnih deviznih računa, posebnih deviznih računa, deviznih računa i štednih uloga po viđenju, primljenih deviznih depozita, primljenih deviznih kredita te obveza po izdanim vrijednosnim papirima u stranoj valuti (osim vlasničkih vrijednosnih papira banke). Od studenoga 2001. godine osnovica uključuje i hibridne i podređene instrumente.

U stupcu 7 iskazuje se ukupan iznos ostalih obveznih depozita kod Hrvatske narodne banke koji obuhvaća obvezno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke, dio dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke kojima su se banke koristile za održavanje propisane minimalne likvidnosti, posebnu obveznu pričuvu do srpnja 1995. godine te od ožujka 2006. do veljače 2009. posebnu obveznu pričuvu na obveze po izdanim vrijednosnim papirima, obveznu pričuvu na devizne depozite, devizne kredite inozemnih banaka i garancije za takve kredite te graničnu obveznu pričuvu (od kolovoza 2004. do listopada 2008.).

U stupcu 8 iskazuje se dio ukupne obračunate obvezne pričuve u kunama koji su banke izdvojile na račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke (do prosinca 1994. godine taj se iznos poklapa s instrumentom obvezne pričuve, a od siječnja 1995. godine utvrđuje se minimalni postotak obračunate obvezne pričuve koji su banke dužne izdvojiti na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke). Od travnja 2005. godine postotak izdvajanja kuskog dijela obvezne pričuve je fiksni i iznosi 70%.

U stupcu 9 iskazuje se dio ukupno obračunate obvezne pričuve u stranoj valuti koji su banke izdvojile na devizne račune Hrvatske narodne banke. Postotak izdvajanja deviznog dijela obvezne pričuve obračunate na osnovi deviznih sredstava ne-rezidenata i deviznih sredstava primljenih od pravnih osoba u posebnom odnosu prema banci iznosi 100%, a postotak izdvajanja preostalog deviznog dijela obvezne pričuve iznosi 60%.

U stupcu 10 iskazuje se vagana prosječna stopa remuneracije

Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka
prosječna dnevna stanja i stope, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Slobodna novčana sredstva		Stopa primarne likvidnosti	Korišteni sekundarni izvori likvidnosti	Blagajnički zapisi HNB-a u kunama	Blagajnički zapisi HNB-a u stranoj valuti	Trezorski zapisi MF-a u kunama
		U kunama	U stranoj valuti					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2005.	prosinac	672,5	20.493,4	0,96	0,2	–	–	4.163,3
2006.	prosinac	840,8	20.239,1	0,83	–	–	–	5.993,7
2007.	prosinac	1.161,5	30.412,6	1,03	330,4	–	–	4.449,4
2008.	prosinac	1.168,7	28.101,4	1,03	289,1	–	–	6.171,2
2009.	prosinac	880,0	24.885,6	0,91	–	–	–	4.776,6
2010.	prosinac	407,1	30.511,9	0,42	–	–	–	5.705,9
2011.	prosinac	333,0	15.693,8	0,32	97,3	–	–	8.157,7
2012.	prosinac	612,4	5.113,4	0,61	–	–	–	8.010,0
2013.	prosinac	5.390,9	4.944,6	5,14	2,3	–	–	12.495,7
2014.	siječanj	7.684,4	4.515,3	7,40	–	–	–	12.688,6
	veljača	7.799,6	4.209,9	7,51	–	–	–	13.842,3
	ožujak	7.909,0	4.172,1	7,63	–	–	–	14.174,9
	travanj	7.795,3	4.901,4	7,59	–	–	–	14.320,5
	svibanj	7.588,6	5.134,4	7,39	–	–	–	13.954,2
	lipanj	6.748,9	5.742,6	6,49	–	–	–	14.214,4
	srpanj	5.333,0	6.931,0	5,09	–	–	–	14.492,4
	kolovoz	4.419,8	8.174,2	4,24	–	–	–	14.618,7
	rujan	4.553,9	8.891,0	4,31	–	–	–	14.519,7
	listopad	5.074,8	9.183,0	4,73	–	–	–	14.541,9
	studen	5.643,8	8.460,8	5,28	–	–	–	14.724,5
	prosinac	5.970,3	7.473,8	5,67	–	–	–	14.588,2

svih oblika kunkskih imobiliziranih sredstava, koja uključuju obračunatu obveznu pričuvu i ostale obvezne depozite kod HNB-a. Od ožujka 2011. godine na sredstva obvezne pričuve Hrvatska narodna banka ne plaća naknadu.

U stupcu 11 iskazuje se vagana prosječna stopa remuneracije na izdvojena sredstva u stranoj valuti, uključujući sredstva granične obvezne pričuve (od kolovoza 2004. do listopada 2008.). Od studenoga 2009. Hrvatska narodna banka na sredstva izdvojenoga deviznog dijela obvezne pričuve ne plaća naknadu.

Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka • U tablici se iskazuju mjesečni prosjeci dnevnih stanja nekih indikatora likvidnosti banaka. Štedionice se uključuju od srpnja 1999. godine.

U stupcu 3 iskazuju se slobodna novčana sredstva u kunama, definirana kao razlika između ostvarenog prosjeka na računu za namiru i u blagajni (do listopada 2008.), a od studenoga 2008. kao razlika između ostvarenog prosjeka na računu za namiru u razdoblju održavanja kuskog dijela obvezne pričuve i minimalno potrebnog prosjeka na računu za namiru prema obračunu kuskog dijela obvezne pričuve.

U stupcu 4 iskazuju se slobodna novčana sredstva u stranoj valuti, definirana kao sredstva za održavanje obvezne pričuve u stranoj valuti (efektivni strani novac i čekovi u stranoj valuti, likvidna devizna potraživanja na računima kod prvoklasnih inozemnih banaka i blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke u stranoj valuti) umanjena za minimalno potrebno stanje tih

sredstava u istom razdoblju.

U stupcu 5 iskazuje se stopa primarne likvidnosti kao postotni udio mjesečnog prosjeka dnevnih stanja slobodnih novčanih sredstava u kunama (stupac 3) u mjesečnom prosjeku dnevnih stanja depozita koji čine osnovicu za obračun obvezne pričuve.

U stupcu 6 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja korištenih sekundarnih izvora likvidnosti. Sekundarni izvori likvidnosti obuhvaćaju: lombardne kredite (od prosinca 1994. godine), kratkoročne kredite za likvidnost (od veljače 1999. godine) te nepodmirene dospjele obveze prema Hrvatskoj narodnoj banci.

U stupcu 7 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke u kunama (do prosinca 1994. godine taj je iznos bio umanjen za dio dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke kojima su se banke služile za održavanje propisane minimalne likvidnosti).

U stupcu 8 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke u stranoj valuti (u eurima i američkim dolarima).

U stupcu 9 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja upisanih trezorskih zapisa Ministarstva financija u kunama. Do rujna 2002. iskazuje se diskontirana vrijednost trezorskih zapisa, a od listopada 2002. godine iskazuje se njihova nominalna vrijednost.

G. Financijska tržišta

Tablica G1a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite bez valutne klauzule (novi poslovi)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Kućanstva													
1.1. Prekonoćni depoziti	0,22	0,22	0,22	0,21	0,23	0,22	0,21	0,21	0,21	0,21	0,21	0,20	0,20
Od toga: Transakcijski računi	0,16	0,16	0,16	0,14	0,15	0,14	0,14	0,14	0,14	0,14	0,13	0,13	0,13
Od toga: Štedni depoziti	0,87	0,88	0,89	0,92	0,96	0,95	0,93	0,94	0,96	0,98	1,00	1,00	1,03
1.2. Oročeni depoziti	2,89	2,93	2,66	2,72	2,66	2,59	2,68	2,59	2,60	2,50	2,47	2,55	2,43
1.2.1. Do 3 mjeseca	2,12	2,05	1,84	2,03	1,92	1,81	2,04	1,75	1,96	2,03	1,73	1,89	1,66
1.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,84	2,83	2,72	2,66	2,65	2,43	2,66	2,52	2,47	2,14	2,38	2,51	2,43
1.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3,25	3,21	3,03	2,96	2,93	2,98	2,96	2,84	2,87	2,78	2,79	2,74	2,68
1.2.4. Od 1 do 2 godine	3,64	3,58	3,44	3,37	3,53	3,35	3,35	3,45	3,38	3,37	3,24	3,15	3,13
1.2.5. Više od 2 godine	3,82	3,84	3,84	3,70	3,53	3,58	3,55	3,46	3,37	2,86	3,24	3,27	3,14
1.3. Depoziti u otkaznom roku	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3.1. Do 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3.2. Više od 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Nefinancijska društva													
2.1. Prekonoćni depoziti	0,43	0,41	0,41	0,41	0,40	0,37	0,37	0,40	0,39	0,38	0,37	0,35	0,32
Od toga: Transakcijski računi	0,39	0,39	0,38	0,39	0,38	0,34	0,35	0,37	0,35	0,35	0,33	0,32	0,31
Od toga: Štedni depoziti	1,40	0,97	1,39	1,47	1,46	1,46	1,53	1,59	1,72	1,69	1,60	1,40	1,00
2.2. Oročeni depoziti	1,77	1,84	1,33	1,74	1,64	1,81	1,26	1,31	1,15	1,46	1,50	1,28	1,84
2.2.1. Do 3 mjeseca	1,17	1,34	0,90	0,98	1,13	0,99	0,99	0,80	0,84	1,01	0,96	1,00	1,08
2.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,37	2,40	1,92	2,20	2,24	2,31	1,86	2,34	1,92	1,92	2,11	1,84	1,73
2.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3,20	2,87	2,41	2,51	2,69	2,65	1,99	2,12	2,36	2,24	2,15	1,89	2,25
2.2.4. Od 1 do 2 godine	3,26	2,21	2,86	3,39	2,13	2,73	2,46	3,01	2,94	2,72	3,30	2,27	3,05
2.2.5. Više od 2 godine	2,13	1,26	3,22	2,57	1,32	2,69	1,00	2,46	2,28	2,34	2,52	1,87	2,70
3. Krediti s osnove repo poslova	-	-	0,25	-	2,50	-	-	0,55	0,40	-	0,67	0,20	0,13
Iznosi													
1. Kućanstva													
1.1. Prekonoćni depoziti	19.742,2	19.675,8	19.929,5	19.835,3	19.730,4	19.797,6	20.573,9	21.023,1	21.905,6	21.567,9	21.140,8	21.084,4	21.503,0
Od toga: Transakcijski računi	17.879,8	17.814,3	18.067,7	18.024,0	17.946,3	18.033,2	18.822,7	19.261,6	20.127,6	19.798,8	19.380,7	19.335,1	19.730,8
Od toga: Štedni depoziti	1.852,5	1.852,0	1.852,5	1.801,6	1.772,8	1.753,0	1.739,3	1.748,7	1.763,8	1.754,2	1.745,2	1.734,1	1.756,3
1.2. Oročeni depoziti	2.464,2	2.740,7	2.272,6	2.350,8	2.195,1	2.239,1	1.879,8	2.426,0	2.053,0	2.513,2	2.368,6	2.027,7	2.471,8
1.2.1. Do 3 mjeseca	791,3	741,8	783,0	724,9	721,0	665,0	604,8	759,9	665,8	737,3	721,5	553,6	707,2
1.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	437,1	475,3	388,0	420,2	408,0	469,3	377,4	425,9	372,3	565,2	446,5	428,0	462,8
1.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	825,6	900,3	698,3	721,5	663,1	730,8	561,3	675,8	609,4	710,7	753,4	658,6	813,3
1.2.4. Od 1 do 2 godine	296,1	458,5	268,8	349,2	328,6	275,9	246,3	466,1	313,7	350,0	339,6	277,4	372,3
1.2.5. Više od 2 godine	114,1	164,9	134,3	135,0	74,5	98,0	90,0	98,2	91,8	150,0	107,5	110,1	116,2
1.3. Depoziti u otkaznom roku	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3.1. Do 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3.2. Više od 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Nefinancijska društva													
2.1. Prekonoćni depoziti	19.457,6	18.739,4	17.487,9	17.615,9	17.338,6	18.039,7	19.241,6	20.030,1	20.667,8	20.231,0	19.324,2	18.573,0	20.764,0
Od toga: Transakcijski računi	18.801,5	18.054,4	16.950,7	17.243,8	17.017,8	17.628,8	18.886,1	19.531,6	20.188,1	19.777,0	18.815,1	18.028,1	20.307,9
Od toga: Štedni depoziti	655,9	684,9	537,1	372,0	320,7	410,9	355,5	498,4	479,6	453,9	509,0	544,8	455,9
2.2. Oročeni depoziti	1.809,8	1.448,3	1.243,5	1.345,8	1.301,4	1.515,1	1.051,6	1.543,8	1.265,6	1.800,5	1.348,5	1.811,8	1.942,4
2.2.1. Do 3 mjeseca	1.182,3	834,4	843,7	645,7	761,2	721,3	756,6	1.032,3	972,7	1.068,8	881,0	1.259,7	949,1
2.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	209,6	377,7	202,3	268,7	158,0	294,9	142,8	182,9	160,6	319,0	144,3	322,2	161,8
2.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	190,7	176,9	149,8	364,6	202,9	147,1	128,0	239,3	84,1	369,3	148,1	110,3	312,6
2.2.4. Od 1 do 2 godine	208,9	56,0	31,7	42,2	162,4	82,7	18,0	69,6	40,3	30,2	148,4	90,9	464,2
2.2.5. Više od 2 godine	18,3	3,4	15,9	24,7	16,9	269,1	6,3	19,7	8,0	13,3	26,9	28,8	54,7
3. Krediti s osnove repo poslova	-	-	81,5	-	5,0	-	-	226,8	80,5	-	483,9	550,0	234,7

Tablice skupine G1 • U tablicama se iskazuju vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa te sume iznosa novih depozitnih poslova kreditnih institucija u izvještajnom mjesecu, posebno za kunske depozite bez valutne klauzule, za kunske depozite s valutnom klauzulom i za devizne depozite. U tablicama od G1a do G1c navodi se daljnja podjela na depozite kućanstava i nefinancijskih društava, podjela po instrumentima, podjela po ročnosti i podjela prema valuti indeksacije odnosno prema valutama, ovisno o prezentacijskom formatu u pojedinoj tablici.

Načelno, osnova za izračunavanje vaganih prosjeka kod depozita jesu iznosi primljeni tijekom izvještajnog mjeseca (novi poslovi), dok su kod prekonoznih depozita osnova za izračunavanje vaganih prosjeka knjigovodstvena stanja na kraju izvještajnog mjeseca.

Novi poslovi su novoprimljeni depoziti u izvještajnom mjesecu, a definiraju se kao svaki novi ugovor između klijenta i izvještajne institucije. To znači da obuhvaćaju sve financijske ugovore kojima se prvi put utvrđuju kamatne stope na depozite i sve ponovne sporazume o uvjetima postojećih ugovora o depozitima.

Kod pregovaranja o novim uvjetima već postojećih ugovora bitno je aktivno sudjelovanje klijenta u pregovorima, dok se sve automatske promjene uvjeta ugovora od strane izvještajne institucije ne smatraju novim poslovima.

Kunski i devizni depoziti koji služe kao polog za odobravanje kredita obuhvaćeni su podacima u tablici.

Kratkoročni depoziti jesu depoziti s izvornim dospelom do i uključujući jednu godinu, a dugoročni depoziti jesu depoziti s izvornim dospelom dužim od jedne godine.

Prekonozni depoziti dijele se na transakcijske račune i na

štedne depozite. Transakcijski račun jest račun preko kojeg vlasnik računa u izvještajnoj instituciji plaća svoje obveze i preko kojeg naplaćuje svoja potraživanja.

Izvještajna institucija koristi se ovim instrumentom samo za prikaz novčanih sredstava na računima s potražnim stanjem. Transakcijski račun jest račun otvoren kod izvještajne institucije na temelju ugovora o otvaranju takvog računa. U ovu poziciju uključuju se i ograničeni depoziti, tj. razni privremeni (ograničeni) depoziti koji mogu biti s određenom svrhom preneseni s tekućih računa i žiroračuna (primjerice sredstva izdvojena po nalogu suda, sredstva za plaćanja u inozemstvo, sredstva za kupnju deviza te kupnju vrijednosnih papira, depoziti na osnovi brokerskih poslova i skrbništva, pokrivača za akreditive i slično). Štedni depoziti jesu depoziti koji nemaju unaprijed utvrđeni datum dospelja ili otkazni rok te na čiji teret deponent ne može davati platne naloge bezgotovinskoga platnog prometa. Takvi računi namijenjeni su prije svega štednji.

Oročeni depoziti jesu depoziti čije se upotrebe deponent odriče na određeno dogovoreno vrijeme. Sredstva oročenih depozita ne mogu se koristiti za plaćanja. Ovi depoziti uključuju i oročene depozite s ugovorenim otkaznim rokom kod kojih zahtjev za raspolaganje sredstvima nije još podnesen.

Depoziti u otkaznom roku jesu štedni depoziti i oročeni depoziti kod kojih je podnesen zahtjev za raspolaganje sredstvima.

Kreditni na osnovi repo poslova protustavka su novčanih sredstava primljenih u zamjenu za vrijednosne papire koje su izvještajne institucije prodale po određenoj cijeni uz čvrstu obvezu ponovne kupnje istih (ili sličnih) vrijednosnih papira po fiksnoj cijeni na određeni datum u budućnosti.

Tablica G1b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite s valutnom klauzulom (novi poslovi)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Kućanstva													
1.1. Prekonoćni depoziti	3,21	3,22	3,23	3,23	3,23	3,23	3,24	3,24	3,24	3,23	2,90	3,37	3,36
Od toga: Transakcijski računi	3,96	4,01	4,69	4,74	4,74	4,74	4,74	4,74	4,74	1,86	1,74	3,17	2,84
Od toga: Štedni depoziti	3,21	3,22	3,22	3,22	3,22	3,22	3,23	3,23	3,23	3,23	2,93	3,37	3,36
1.2. Oroćeni depoziti	3,48	3,03	3,24	3,26	3,15	2,85	3,71	3,12	2,63	2,74	2,69	2,80	2,52
1.2.1. Do 3 mjeseca	1,34	1,35	1,12	1,20	1,52	1,09	3,49	1,10	1,13	1,24	1,12	1,00	0,92
1.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	1,74	1,78	1,53	1,39	2,37	1,43	3,13	1,47	1,85	1,74	1,59	1,53	1,84
1.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	4,81	4,56	2,88	2,99	4,33	3,55	2,36	1,94	2,14	1,76	2,21	2,45	1,68
1.2.4. Od 1 do 2 godine	4,03	2,86	2,73	2,90	2,70	2,91	2,70	2,59	2,47	3,47	2,49	2,96	2,58
1.2.5. Više od 2 godine	3,55	3,47	3,59	3,64	3,23	3,26	4,30	3,85	3,15	3,35	3,23	3,07	2,99
Od toga: uz euro	3,61	3,26	3,40	3,38	3,15	3,11	3,71	3,29	2,65	2,99	2,96	2,87	2,69
Kratkoroćno	3,72	2,28	1,54	2,06	3,49	2,24	3,40	1,82	1,96	1,77	1,96	2,20	1,66
Dugoroćno	3,59	3,45	3,51	3,47	3,07	3,20	4,07	3,77	3,00	3,37	3,17	3,07	2,97
Od toga: uz amerićki dolar	1,10	1,10	1,10	1,10	-	1,10	-	1,16	1,09	1,21	1,13	1,32	0,79
Kratkoroćno	1,10	1,10	1,10	1,10	-	1,10	-	1,16	1,10	1,21	1,13	1,32	0,79
Dugoroćno	-	-	0,00	0,00	-	-	-	-	0,00	-	-	-	-
1.3. Depoziti u otkaznom roku	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3.1. Do 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3.2. Više od 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Nefinancijska društva													
2.1. Prekonoćni depoziti	1,05	1,18	1,26	1,29	1,17	1,09	1,02	0,89	0,99	1,00	0,88	0,84	0,98
Od toga: Transakcijski računi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: Štedni depoziti	1,05	1,18	1,26	1,29	1,17	1,09	1,02	0,89	0,99	1,00	0,88	0,84	0,98
2.2. Oroćeni depoziti	3,23	2,03	2,23	2,17	2,19	1,51	3,00	2,04	2,56	1,97	5,06	0,43	3,65
2.2.1. Do 3 mjeseca	2,01	2,04	1,81	2,09	2,07	-	-	1,00	0,50	0,50	-	0,11	1,09
2.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	1,34	-	1,82	2,27	1,64	2,21	0,00	2,53	2,83	0,06	1,47	3,76	1,94
2.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3,36	1,33	2,37	3,28	2,25	1,09	3,27	1,27	2,98	3,73	1,77	4,35	1,80
2.2.4. Od 1 do 2 godine	2,79	0,87	2,79	2,20	2,88	3,03	2,43	2,10	3,00	1,84	3,30	0,86	1,95
2.2.5. Više od 2 godine	1,37	2,48	0,83	1,12	1,00	0,56	0,84	1,83	0,09	1,20	6,70	0,57	4,12
Od toga: uz euro	3,23	2,03	2,23	2,17	2,25	1,51	3,01	2,04	2,56	2,00	5,06	0,43	3,65
Kratkoroćno	3,26	1,95	2,01	2,20	2,08	1,30	3,27	2,26	2,57	3,93	1,67	0,42	1,85
Dugoroćno	2,53	2,10	2,72	1,96	2,81	2,17	2,40	1,95	2,15	1,58	6,70	0,67	4,11
Od toga: uz amerićki dolar	3,80	-	-	-	1,00	-	0,40	-	-	1,00	-	-	3,00
Kratkoroćno	3,80	-	-	-	-	-	-	-	-	1,00	-	-	3,00
Dugoroćno	-	-	-	-	1,00	-	0,40	-	-	-	-	-	-
3. Krediti s osnovne repo poslova													
Iznosi													
1. Kućanstva													
1.1. Prekonoćni depoziti	224,6	187,9	164,1	151,7	150,7	145,4	142,7	139,1	136,9	141,7	3,3	4,3	4,7
Od toga: Transakcijski računi	0,8	0,8	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,1	0,1	0,0	0,0
Od toga: Štedni depoziti	223,8	187,2	163,5	151,1	150,2	144,9	142,1	138,5	136,4	141,6	3,2	4,3	4,7
1.2. Oroćeni depoziti	151,4	79,0	123,4	182,2	78,4	63,9	133,7	128,9	79,5	106,3	87,0	91,3	136,7
1.2.1. Do 3 mjeseca	13,1	14,5	10,7	13,4	4,4	11,1	63,4	11,1	4,3	15,2	14,8	5,0	15,8
1.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	1,9	3,2	3,4	2,4	0,2	0,1	3,8	4,0	3,9	7,0	1,7	2,4	2,7
1.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	13,4	2,2	0,7	4,3	10,5	2,5	4,6	24,4	19,3	14,7	9,4	16,6	20,5
1.2.4. Od 1 do 2 godine	10,5	1,9	10,0	37,2	19,4	7,9	9,1	6,1	11,6	13,2	5,3	4,7	5,2
1.2.5. Više od 2 godine	112,5	57,1	98,5	125,0	43,8	42,2	52,8	83,2	40,3	56,2	55,8	62,7	92,5
Od toga: uz euro	143,6	70,4	115,3	172,6	78,4	55,4	133,6	118,9	78,8	91,1	74,1	87,3	124,2
Kratkoroćno	20,6	11,4	6,8	10,7	15,2	5,3	71,8	29,6	26,8	21,7	13,0	20,0	26,5
Dugoroćno	123,0	59,0	108,5	162,0	63,2	50,1	61,8	89,3	51,9	69,4	61,0	67,2	97,7

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Od toga: uz američki dolar	7,8	8,5	8,1	9,5	–	8,5	–	9,8	0,7	15,2	12,8	3,8	12,3
Kratkoročno	7,8	8,5	8,1	9,5	–	8,5	–	9,8	0,7	15,2	12,8	3,8	12,3
Dugoročno	–	–	0,0	0,0	–	–	–	–	0,0	–	–	–	–
1.3. Depoziti u otkaznom roku	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1.3.1. Do 3 mjeseca	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1.3.2. Više od 3 mjeseca	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Nefinancijska društva													
2.1. Prekonočni depoziti	28,9	29,9	29,2	27,4	28,0	27,9	26,6	20,1	17,9	18,3	19,0	19,4	26,0
Od toga: Transakcijski računi	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Od toga: Štedni depoziti	28,9	29,9	29,2	27,4	28,0	27,9	26,6	20,1	17,9	18,3	19,0	19,4	26,0
2.2. Oročeni depoziti	58,2	40,2	8,8	27,3	25,8	3,7	39,7	14,3	22,0	2,6	15,1	22,4	146,4
2.2.1. Do 3 mjeseca	3,0	17,5	0,1	20,2	11,8	–	–	0,1	2,5	0,0	–	19,9	1,0
2.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	0,9	–	4,0	1,7	1,8	0,5	0,0	3,4	17,5	0,0	1,8	1,6	16,1
2.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	52,1	2,4	2,1	1,9	5,3	2,3	27,9	0,9	1,5	0,5	3,2	0,2	12,7
2.2.4. Od 1 do 2 godine	1,7	4,8	2,6	2,8	5,4	0,6	11,4	4,4	0,3	1,2	0,0	0,3	0,2
2.2.5. Više od 2 godine	0,4	15,5	0,1	0,8	1,5	0,3	0,3	5,5	0,1	0,8	10,2	0,5	116,4
Od toga: uz euro	58,2	40,2	8,8	27,3	24,5	3,7	39,6	14,3	22,0	2,5	15,1	22,4	146,4
Kratkoročno	56,0	19,9	6,1	23,8	18,9	2,8	27,9	4,4	21,5	0,4	4,9	21,7	29,8
Dugoročno	2,1	20,3	2,7	3,6	5,6	0,9	11,7	9,9	0,4	2,0	10,2	0,7	116,7
Od toga: uz američki dolar	0,0	–	–	–	1,2	–	0,1	–	–	0,1	–	–	0,0
Kratkoročno	0,0	–	–	–	–	–	–	–	–	0,1	–	–	0,0
Dugoročno	–	–	–	–	1,2	–	0,1	–	–	–	–	–	–
3. Krediti s osnove repo poslova	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Tablica G1c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne depozite (novi poslovi)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2013.	2014.											
	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Kućanstva													
1.1. Prekonočni depoziti	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,17	0,17	0,17	0,17	0,17	0,17	0,16
Od toga: Transakcijski računi	0,23	0,21	0,20	0,20	0,20	0,20	0,19	0,18	0,16	0,15	0,13	0,15	0,14
Od toga: Štedni depoziti	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,17	0,17	0,17	0,17	0,17	0,17	0,18
1.2. Oročeni depoziti	2,52	2,48	2,48	2,47	2,43	2,37	2,35	2,31	2,25	2,25	2,16	2,07	2,10
1.2.1. Do 3 mjeseca	1,62	1,54	1,52	1,50	1,51	1,46	1,50	1,43	1,38	1,40	1,30	1,21	1,20
1.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,14	1,99	1,96	2,00	1,95	1,95	1,85	1,80	1,73	1,73	1,70	1,64	1,63
1.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	2,52	2,45	2,44	2,37	2,33	2,29	2,28	2,24	2,26	2,21	2,12	2,03	2,00
1.2.4. Od 1 do 2 godine	2,99	2,91	2,95	2,87	2,93	2,87	2,87	2,83	2,72	2,73	2,66	2,55	2,61
1.2.5. Više od 2 godine	3,24	3,26	3,25	3,30	3,13	3,14	3,01	2,93	2,89	2,87	2,74	2,75	2,63
Od toga: u eurima	2,58	2,53	2,52	2,50	2,47	2,41	2,39	2,34	2,29	2,28	2,18	2,09	2,13
Kratkoročno	2,31	2,23	2,21	2,13	2,10	2,07	2,05	2,01	2,02	1,98	1,88	1,78	1,78
Dugoročno	3,11	3,05	3,07	3,06	3,01	2,98	2,94	2,88	2,80	2,80	2,69	2,64	2,65
Od toga: u američkim dolarima	2,29	2,16	2,25	2,31	2,21	2,27	2,14	2,20	2,11	2,04	2,13	2,10	1,94
Kratkoročno	2,02	2,00	1,93	1,95	1,94	2,02	1,94	1,92	1,83	1,80	1,94	1,87	1,73
Dugoročno	2,93	2,62	2,91	3,07	2,92	2,79	2,62	2,71	2,62	2,54	2,62	2,50	2,39
1.3. Depoziti u otkaznom roku	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3.1. Do 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3.2. Više od 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Nefinancijska društva													
2.1. Prekonočni depoziti	0,25	0,22	0,19	0,16	0,16	0,17	0,13	0,16	0,14	0,19	0,20	0,10	0,08
Od toga: Transakcijski računi	0,23	0,22	0,19	0,15	0,16	0,16	0,12	0,16	0,14	0,19	0,20	0,11	0,09
Od toga: Štedni depoziti	0,33	0,26	0,21	0,21	0,18	0,19	0,17	0,17	0,15	0,16	0,17	0,05	0,06
2.2. Oročeni depoziti	1,41	1,35	1,57	1,08	1,92	0,84	1,08	1,87	2,17	1,37	1,11	1,09	1,39
2.2.1. Do 3 mjeseca	0,86	0,84	1,03	0,67	0,70	0,53	0,52	0,73	0,81	0,91	0,91	0,77	0,76
2.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,21	2,42	2,30	2,50	4,65	2,28	1,90	2,19	1,85	2,10	1,60	1,73	1,74
2.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	2,91	3,00	2,60	2,83	2,62	2,50	2,65	2,35	2,27	2,21	1,94	2,05	1,76
2.2.4. Od 1 do 2 godine	3,39	2,26	4,03	4,70	4,66	2,72	4,89	5,19	5,57	4,66	2,71	4,08	2,84
2.2.5. Više od 2 godine	3,04	1,22	1,16	0,33	0,51	0,70	1,55	2,11	1,56	0,84	2,03	2,99	1,70
Od toga: u eurima	1,55	1,53	1,60	1,10	2,29	0,98	1,36	2,43	2,55	1,42	1,20	1,05	1,44
Kratkoročno	1,51	1,47	1,41	0,99	1,85	0,91	1,04	1,63	1,34	1,28	1,17	0,95	1,24
Dugoročno	3,72	2,26	4,80	3,55	4,65	2,83	4,88	5,16	5,74	2,64	2,62	3,97	2,80
Od toga: u američkim dolarima	0,65	0,50	1,33	0,66	0,27	0,32	0,23	0,23	0,60	0,44	0,59	1,46	0,56
Kratkoročno	0,58	0,40	1,37	0,66	0,27	0,28	0,19	0,23	0,48	0,43	0,59	1,46	0,56
Dugoročno	2,39	1,22	1,00	1,45	-	1,08	1,45	2,90	2,28	2,37	-	1,29	-
3. Krediti s osnove repo poslova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iznosi													
1. Kućanstva													
1.1. Prekonočni depoziti	17.700,6	17.589,7	17.692,8	17.734,0	17.479,6	17.433,9	17.714,5	18.308,0	19.075,5	19.031,4	19.116,0	19.181,3	19.522,4
Od toga: Transakcijski računi	2.172,8	2.133,6	2.156,0	2.109,3	2.096,2	2.111,3	2.233,5	2.315,7	2.373,6	2.345,0	2.398,3	2.457,0	8.172,6
Od toga: Štedni depoziti	15.527,9	15.456,1	15.536,8	15.624,7	15.383,4	15.322,5	15.481,0	15.992,4	16.701,8	16.686,4	16.717,7	16.724,3	11.349,8
1.2. Oročeni depoziti	9.056,8	9.411,1	8.468,8	8.836,6	8.191,1	7.936,2	7.197,1	8.174,0	7.874,8	8.779,7	8.325,5	7.752,1	9.525,0
1.2.1. Do 3 mjeseca	1.344,0	1.212,0	1.117,8	1.250,1	1.193,8	1.073,5	994,2	1.088,4	1.053,3	1.164,2	1.106,3	1.123,3	1.192,1
1.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	1.065,2	1.050,4	916,1	969,3	932,9	1.045,1	943,3	1.007,1	926,4	991,6	981,4	1.032,8	1.167,4
1.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3.645,4	3.792,5	3.435,4	3.194,6	2.825,9	2.938,6	2.609,3	3.049,3	3.196,7	3.433,1	3.266,6	2.802,4	3.420,9
1.2.4. Od 1 do 2 godine	2.006,1	2.292,8	2.002,2	2.009,2	2.252,4	1.964,6	1.907,7	2.179,9	1.934,2	2.332,4	2.051,6	1.964,2	2.873,5
1.2.5. Više od 2 godine	996,1	1.063,5	997,3	1.413,4	986,1	914,3	742,6	849,3	764,1	858,5	919,7	829,5	871,0
Od toga: u eurima	8.109,8	8.556,5	7.753,1	8.098,6	7.480,9	7.213,9	6.519,5	7.415,2	7.191,3	8.047,6	7.604,4	6.945,0	8.590,0
Kratkoročno	5.355,0	5.402,7	4.940,2	4.886,2	4.417,2	4.538,6	4.040,9	4.610,3	4.696,8	5.077,9	4.814,0	4.391,6	5.123,8
Dugoročno	2.754,8	3.153,8	2.812,9	3.212,4	3.063,7	2.675,3	2.478,6	2.804,9	2.494,4	2.969,7	2.790,4	2.553,4	3.466,3

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Od toga: u američkim dolarima	574,5	554,4	462,9	524,3	471,3	521,5	457,4	508,5	427,8	481,3	509,6	531,6	625,9
Kratkoročno	404,9	418,1	313,1	355,8	340,2	351,4	325,8	330,2	275,9	323,1	369,0	335,3	426,2
Dugoročno	169,6	136,3	149,8	168,5	131,1	170,0	131,5	178,3	151,9	158,2	140,5	196,3	199,7
1.3. Depoziti u otkaznom roku	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1.3.1. Do 3 mjeseca	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1.3.2. Više od 3 mjeseca	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Nefinancijska društva													
2.1. Prekonočni depoziti	7.454,7	7.373,8	7.471,1	7.472,9	7.438,6	7.424,0	7.777,2	7.790,4	8.349,5	8.894,6	9.210,6	8.528,0	8.659,1
Od toga: Transakcijski računi	6.076,7	6.076,4	6.165,4	6.109,5	6.163,3	6.230,7	6.465,7	6.355,6	6.680,5	7.237,9	7.475,0	6.797,4	7.139,3
Od toga: Štedni depoziti	1.377,9	1.297,4	1.305,7	1.363,4	1.275,3	1.193,3	1.311,5	1.434,8	1.668,9	1.656,7	1.735,6	1.730,5	1.519,8
2.2. Oročeni depoziti	3.650,7	3.189,4	2.439,2	3.637,5	4.269,0	4.132,6	3.407,8	3.617,2	2.970,2	2.532,0	2.547,2	2.556,2	3.007,0
2.2.1. Do 3 mjeseca	2.456,2	2.200,7	1.686,9	2.975,4	2.855,0	3.446,7	2.568,3	2.077,6	1.668,2	1.687,6	1.991,8	1.979,8	1.473,9
2.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	697,1	420,1	203,6	206,4	688,8	230,1	416,7	432,4	335,9	361,2	273,6	261,2	587,7
2.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	408,0	320,4	392,8	300,2	182,3	307,8	187,7	504,3	268,2	244,2	232,4	232,4	593,0
2.2.4. Od 1 do 2 godine	76,3	187,2	150,2	114,1	541,1	121,7	205,3	597,9	694,0	112,9	42,3	74,0	339,0
2.2.5. Više od 2 godine	13,1	61,0	5,6	41,4	1,7	26,3	29,8	5,2	4,0	126,1	7,0	8,8	13,5
Od toga: u eurima	3.031,1	2.635,2	2.130,1	3.378,5	3.435,9	3.101,3	2.473,6	2.657,3	2.384,5	2.386,8	2.074,8	2.370,3	2.810,7
Kratkoročno	2.965,9	2.447,7	2.010,0	3.224,0	2.893,2	2.992,6	2.266,9	2.054,6	1.724,4	2.148,3	2.025,6	2.287,7	2.459,3
Dugoročno	65,2	187,5	120,0	154,4	542,8	108,7	206,7	602,7	660,0	238,6	49,2	82,6	351,5
Od toga: u američkim dolarima	577,7	546,3	282,1	248,5	760,1	941,5	869,5	939,5	563,4	114,0	450,2	178,8	150,3
Kratkoročno	554,6	485,5	246,3	247,4	760,1	903,0	843,6	939,4	525,5	113,6	450,2	178,6	150,3
Dugoročno	23,2	60,8	35,8	1,1	–	38,5	25,8	0,1	38,0	0,4	–	0,2	–
3. Krediti s osnove repo poslova	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Tablica G2a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite kućanstvima bez valutne klauzule (novi poslovi)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	10,20	9,72	9,70	9,67	9,64	9,61	9,60	9,57	9,60	9,55	9,54	9,55	9,49
Od toga: Revolving krediti	10,46	10,45	10,44	10,64	10,66	10,73	10,41	10,25	10,26	10,33	10,30	10,18	9,98
Od toga: Prekoračenja po transakcijskom računu	11,36	10,67	10,58	10,61	10,58	10,57	10,57	10,56	10,56	10,55	10,55	10,54	10,53
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	9,67	9,32	9,35	9,26	9,23	9,19	9,18	9,16	9,17	9,12	9,06	9,09	9,08
Od toga: Obrtnici	10,32	10,23	10,25	10,21	10,16	10,11	10,08	10,04	10,09	10,08	10,04	10,06	9,95
2. Potrošački krediti	6,26	6,76	6,63	6,72	6,55	6,75	6,56	6,63	6,61	6,36	6,64	7,06	7,11
2.1. Kratkoročno	3,17	3,28	3,38	3,08	3,93	3,67	3,39	4,02	3,18	3,06	3,47	5,96	6,97
2.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	3,17	3,28	3,38	3,08	3,93	3,67	3,39	4,02	3,18	3,06	3,47	5,96	6,97
2.2. Dugoročno	7,14	7,46	7,28	7,36	7,22	7,43	7,30	7,28	7,57	7,35	7,26	7,14	7,12
2.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	6,07	6,80	6,98	7,09	7,19	6,91	6,91	7,00	7,19	7,16	7,09	7,31	7,19
2.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	7,70	7,79	7,39	7,45	7,24	7,63	7,43	7,37	7,69	7,45	7,35	7,07	7,09
3. Stambeni krediti	5,81	5,73	5,59	5,73	5,63	5,56	5,48	5,45	5,35	5,37	5,31	5,31	5,27
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	5,83	5,58	5,60	5,63	5,56	5,56	5,46	5,38	5,34	5,39	5,27	5,28	5,30
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 5 godina	5,42	6,90	4,22	6,08	4,27	5,85	5,50	5,20	5,99	5,50	0,00	4,99	5,50
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	5,27	5,94	6,11	6,25	5,92	5,37	4,99	5,23	5,38	4,95	5,62	4,87	5,28
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	5,86	5,92	5,53	6,04	5,90	5,75	5,76	5,80	5,57	5,37	5,83	5,53	5,12
4. Za ostale namjene	9,00	8,97	8,91	9,07	9,00	8,91	9,07	8,79	8,93	8,76	8,92	8,61	8,64
4.1. Kratkoročno	7,98	7,84	7,92	8,79	8,59	7,28	9,24	8,56	8,95	8,81	8,65	7,13	7,99
4.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	7,98	7,84	7,92	8,79	8,59	7,28	9,24	8,56	8,95	8,81	8,65	7,13	7,99
4.2. Dugoročno	9,11	9,07	8,99	9,11	9,06	9,16	9,04	8,81	8,93	8,76	8,95	8,89	8,75
4.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	8,85	8,83	8,74	8,78	8,84	8,87	8,99	8,68	8,73	8,72	8,87	8,78	8,40
4.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	9,35	9,26	9,15	9,27	9,15	9,28	9,08	8,93	9,07	8,78	9,02	8,97	9,06
Od toga: Obrtnici	7,64	8,63	7,46	7,62	7,46	7,46	7,46	6,58	6,79	6,38	7,30	7,40	6,92
Iznosi													
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	11.466,7	11.425,5	11.279,5	11.467,3	11.555,4	11.587,3	11.493,2	11.373,1	11.298,2	11.421,6	11.508,6	11.473,3	11.478,0
Od toga: Revolving krediti	43,5	43,4	43,0	41,7	41,7	39,9	38,0	35,8	33,8	32,2	30,8	31,2	33,5
Od toga: Prekoračenja po transakcijskom računu	7.110,9	7.157,7	7.105,1	7.224,6	7.287,3	7.290,2	7.208,4	7.102,7	7.084,6	7.166,0	7.248,2	7.189,6	7.104,9
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	3.658,5	3.622,5	3.563,6	3.595,0	3.617,8	3.632,4	3.624,5	3.613,4	3.580,2	3.589,5	3.591,3	3.635,7	3.671,7
Od toga: Obrtnici	286,7	292,9	298,9	304,2	310,6	306,8	292,3	277,2	267,9	270,9	273,6	282,9	279,8
2. Potrošački krediti	26,6	28,5	25,8	28,9	26,1	26,4	27,7	31,0	19,7	24,1	30,8	20,3	19,8
2.1. Kratkoročno	5,9	4,8	4,3	4,3	5,3	4,8	5,3	6,2	4,3	5,6	5,0	1,5	1,3
2.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	5,9	4,8	4,3	4,3	5,3	4,8	5,3	6,2	4,3	5,6	5,0	1,5	1,3
2.2. Dugoročno	20,7	23,8	21,5	24,5	20,8	21,6	22,4	24,9	15,4	18,6	25,7	18,8	18,5
2.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	7,1	8,1	6,0	6,1	5,7	6,0	5,6	6,3	3,7	6,2	8,4	6,0	6,0
2.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	13,6	15,7	15,5	18,5	15,1	15,6	16,8	18,6	11,7	12,4	17,3	12,8	12,5

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
3. Stambeni krediti	26,0	40,1	39,3	43,2	46,3	48,5	45,3	43,7	22,8	31,1	40,7	38,1	61,4
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	17,4	30,6	28,2	33,3	36,6	32,9	40,3	34,7	21,7	26,4	37,6	29,0	51,4
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 5 godina	0,5	2,7	0,1	0,3	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,3	0,1
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	0,9	1,2	0,9	0,8	0,4	8,2	0,6	1,3	0,5	0,8	0,2	1,6	1,1
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	7,2	5,6	10,1	8,8	9,2	7,4	4,3	7,6	0,6	3,8	2,9	7,1	8,8
4. Za ostale namjene	512,4	474,4	701,6	886,9	823,2	892,0	649,0	737,3	529,1	704,2	782,0	714,7	703,3
4.1. Kratkoročno	47,7	37,5	53,0	86,8	100,8	122,5	76,7	72,9	48,1	67,1	77,5	115,1	103,0
4.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	47,7	37,5	53,0	86,8	100,8	122,5	76,7	72,9	48,1	67,1	77,5	115,1	103,0
4.2. Dugoročno	464,7	436,9	648,6	800,1	722,4	769,6	572,4	664,3	481,0	637,1	704,5	599,5	600,3
4.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	226,7	197,7	257,4	274,6	225,2	212,3	226,7	305,3	207,1	277,5	312,4	242,1	285,7
4.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	238,1	239,2	391,2	525,5	497,2	557,3	345,6	359,1	273,9	359,5	392,1	357,4	314,6
Od toga: Obrtnici	48,4	23,3	49,0	59,9	68,5	46,3	42,8	57,6	34,7	60,5	52,7	45,5	61,1

Tablice skupine G2 • U tablicama se iskazuju vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa te sume iznosa novih kreditnih poslova kreditnih institucija sa kućanstvima u izvještajnom mjesecu, posebno za kunske kredite bez valutne klauzule, za kunske kredite s valutnom klauzulom i za devizne kredite. U tablicama od G2a do G2c navodi se daljnja podjela na kredite kućanstvima prema instrumentima, prema izvornom dospijeću, prema razdoblju početnog fiksiranja kamatne stope i prema valuti indeksacije (uz euro i uz švicarski franak) odnosno prema valutama (euro i švicarski franak), ovisno o prezentacijskom formatu u pojedinoj tablici.

Na pojedinim mjestima u tablicama, u sklopu kredita kućanstvima, kao stavke "od toga" iskazuju se krediti dani obrtnicima.

Načelno, osnova za izračunavanje vaganih prosjeka kod kredita jesu iznosi kredita odobreni tijekom izvještajnog mjeseca (novi poslovi), dok su kod revolving kredita, prekoračenja po transakcijskim računima i kredita kod kreditnih kartica osnova za izračunavanje vaganih prosjeka knjigovodstvena stanja na kraju izvještajnog mjeseca. Obuhvaćeni su samo krediti razvrstani u rizičnu skupinu A.

Novi poslovi jesu novoodobreni krediti u izvještajnom mjesecu, a definiraju se kao svaki novi ugovor između klijenta i izvještajne institucije. To znači da obuhvaćaju sve financijske ugovore koji prvi put utvrđuju kamatne stope na kredite i sve novodefinirane uvjete postojećih ugovora. Kod pregovaranja o novim uvjetima već postojećih ugovora bitno je aktivno sudjelovanje klijenta u pregovorima, dok se sve automatske promjene uvjeta ugovora od strane izvještajne institucije ne smatraju novim poslovima.

Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope razdoblje je koje je definirano kao unaprijed određeno razdoblje na početku ugovora tijekom kojeg se vrijednost kamatne stope ne može promijeniti.

Kratkoročni krediti jesu krediti s izvornim dospijećem do

i uključujući jednu godinu, a dugoročni krediti jesu krediti s izvornim dospijećem duljim od jedne godine.

Revolving krediti uključuju kredite koji zadovoljavaju sljedeće uvjete: ne postoji obveza redovite otplate kredita, klijent se može koristiti sredstvima ili ih povući do ugovorenog limita bez prethodne obavijesti izvještajnoj instituciji, iznos raspoloživoga kredita može se povećavati ili smanjivati ovisno o povlačenju i otplati sredstava, kreditom se može koristiti u više navrata. Ova stavka ne uključuje revolving kredite odobrene preko kreditnih kartica i prekoračenja po transakcijskim računima.

Prekoračenja po transakcijskim računima odnose se na potraživanja s osnove iskorištenih prekoračenja po transakcijskim računima protustranaka.

Osim navedenih, u tablici su posebno iskazani i krediti po kreditnim karticama s naplatom kamata, koji uključuju i kredite po kreditnim karticama uz jamstvo kartičarske kuće.

Potraživanja s osnove kartica s odgodom plaćanja nisu iskazana kao zasebna stavka, već se prikazuju unutar stavke Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama.

Kartica s odgodom plaćanja jest kartica kod koje je komitent dužan, bez plaćanja kamata, podmiriti svoje obveze nakon što o tome dobije obavijest od izvještajne institucije, obično jedanput na mjesec. Potrošački krediti jesu krediti odobreni kućanstvima u osobne svrhe za kupnju robe i usluga.

Stambeni krediti uključuju sve hipotekarne i druge kredite odobrene: za kupnju, izgradnju i dovršenje stana, za kupnju, izgradnju i dovršenje objekata u kojima nema više od četiri stana ili za adaptaciju stana, stambenih objekata ili stambenih zgrada (neovisno o tome jesu li odobreni dužniku pojedincu ili zajednički svim stanarima stambene zgrade). Kreditiranje za kupnju stambenog prostora obuhvaća kredite osigurane stambenom imovinom koji se koriste za kupnju stambenog prostora i, kad ih je moguće identificirati, druge kredite za kupnju stambenog

Tablica G2b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite kućanstvima s valutnom klauzulom (novi poslovi)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	8,30	8,04	8,29	7,74	7,58	7,93	7,70	8,23	7,69	7,45	7,19	7,44	7,48
Od toga: Revolving krediti	8,30	8,04	8,29	7,74	7,58	7,93	7,70	8,23	7,69	7,45	7,19	7,44	7,48
Od toga: Prekoračenja po transakcijskom računu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: uz euro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dugoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: uz euro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dugoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: Obrtnici	8,31	8,04	8,29	7,73	7,57	7,92	7,69	8,23	7,67	7,43	7,17	7,34	7,38
2. Potrošački krediti	7,03	7,24	7,25	6,51	7,34	7,58	7,72	7,26	7,35	7,48	7,43	7,74	7,90
2.1. Kratkoročno	7,01	9,30	10,13	8,40	10,18	10,24	7,22	10,26	8,66	10,27	10,10	6,86	10,29
2.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	7,01	9,30	10,13	8,40	10,18	10,24	7,22	10,26	8,66	10,27	10,10	6,86	10,29
2.2. Dugoročno	7,03	7,23	7,24	6,49	7,34	7,56	7,76	7,24	7,33	7,46	7,41	7,79	7,80
2.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	6,94	7,08	7,21	5,82	7,15	7,30	7,64	6,92	6,97	7,16	7,10	7,27	7,25
2.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	7,08	7,41	7,27	7,98	7,76	8,25	7,84	7,68	7,96	8,13	7,85	8,47	8,25
Od toga: uz euro	7,06	7,28	7,30	6,48	7,45	7,59	7,83	7,28	7,36	7,48	7,42	7,74	7,90
Kratkoročno	7,01	9,30	10,13	8,40	10,18	10,24	7,22	10,26	10,24	10,27	10,10	6,86	10,29
Dugoročno	7,06	7,27	7,29	6,46	7,44	7,57	7,88	7,26	7,33	7,46	7,41	7,79	7,80
Od toga: uz švicarski franak	6,75	6,75	6,92	7,02	5,23	6,80	6,88	7,03	5,75	-	7,55	-	-
Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	5,75	-	-	-	-
Dugoročno	6,75	6,75	6,92	7,02	5,23	6,80	6,88	7,03	-	-	7,55	-	-
3. Stambeni krediti	5,12	4,42	5,15	4,63	5,13	5,05	5,27	5,12	5,14	5,17	5,19	5,21	5,13
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	5,16	4,98	5,28	4,48	5,19	5,08	5,33	5,16	5,22	5,32	5,28	5,36	5,27
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 5 godina	5,37	4,91	5,43	5,54	5,51	5,48	5,35	5,38	5,34	5,36	5,48	5,30	5,16
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	4,40	3,84	4,30	4,65	4,32	4,25	4,80	4,94	4,72	4,08	4,43	4,34	4,74
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	5,10	3,87	4,80	4,89	4,79	4,87	4,77	4,80	4,93	4,67	4,72	4,82	4,80
Od toga: uz euro	5,32	4,50	5,30	4,76	5,34	5,24	5,35	5,24	5,22	5,27	5,27	5,26	5,22
Kratkoročno	5,54	5,43	5,55	5,61	5,48	5,55	5,57	5,43	5,40	5,28	5,30	5,35	5,36
Dugoročno	5,29	4,40	5,26	4,67	5,32	5,19	5,33	5,21	5,19	5,27	5,27	5,24	5,20
Od toga: uz švicarski franak	2,30	1,33	2,41	2,08	1,74	2,12	2,06	2,06	2,47	3,24	3,14	3,69	3,60
Kratkoročno	-	3,28	3,23	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00	-
Dugoročno	2,30	1,32	2,40	2,08	1,74	2,12	2,06	2,06	2,47	3,24	3,14	3,69	3,60
4. Za ostale namjene	6,86	8,06	7,83	7,68	7,99	8,09	8,01	8,04	7,91	7,89	7,96	7,98	7,53
4.1. Kratkoročno	6,42	6,80	6,62	6,58	7,03	7,62	7,38	6,67	5,70	6,54	6,68	6,46	6,44
4.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	6,42	6,80	6,62	6,58	7,03	7,62	7,38	6,67	5,70	6,54	6,67	6,46	6,44
4.2. Dugoročno	6,90	8,23	7,98	7,80	8,06	8,14	8,07	8,11	8,15	8,02	8,06	8,08	7,65
4.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	8,04	8,17	8,01	7,90	8,31	8,31	8,23	8,28	8,22	8,19	8,32	8,32	7,94
4.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	6,21	8,32	7,94	7,64	7,43	7,59	7,59	7,71	7,98	7,66	7,55	7,58	7,12
Od toga: uz euro	6,88	8,10	7,86	7,72	8,00	8,12	8,03	8,07	7,93	7,93	7,98	8,00	7,54
Kratkoročno	6,47	6,81	6,63	6,58	7,03	7,64	7,41	6,67	5,71	6,55	6,76	6,49	6,45
Dugoročno	6,92	8,27	8,01	7,84	8,08	8,16	8,09	8,14	8,16	8,05	8,08	8,10	7,67
Od toga: Obrtnici	6,58	7,03	7,15	6,63	6,70	6,46	6,33	6,13	6,30	6,18	6,56	6,40	5,98

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Iznosi													
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	22,6	22,2	23,3	23,7	25,0	24,9	24,9	26,7	23,4	24,5	25,4	25,9	25,6
Od toga: Revolving krediti	22,6	22,2	23,3	23,7	25,0	24,9	24,9	26,7	23,4	24,5	25,4	25,9	25,6
Od toga: Prekoračenja po transakcijskom računu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: uz euro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dugoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: uz euro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dugoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: Obrtnici	22,2	21,8	22,9	23,3	24,6	24,5	24,5	26,1	22,8	23,9	24,8	25,2	24,9
2. Potrošački krediti	2,9	4,9	3,7	3,8	2,6	2,1	1,2	2,6	1,4	2,3	2,5	1,3	0,6
2.1. Kratkoročno	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
2.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
2.2. Dugoročno	2,9	4,8	3,7	3,8	2,6	2,1	1,2	2,6	1,4	2,3	2,5	1,3	0,6
2.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	1,1	2,6	1,7	2,6	1,8	1,6	0,5	1,5	0,9	1,6	1,4	0,7	0,3
2.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	1,8	2,3	2,0	1,2	0,8	0,6	0,6	1,1	0,5	0,7	1,0	0,5	0,3
Od toga: uz euro	2,6	4,5	3,2	3,6	2,5	2,1	1,1	2,4	1,4	2,3	2,4	1,3	0,6
Kratkoročno	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Dugoročno	2,6	4,5	3,2	3,6	2,5	2,1	1,0	2,4	1,4	2,3	2,4	1,3	0,6
Od toga: uz švicarski franak	0,3	0,3	0,5	0,2	0,1	0,0	0,1	0,2	0,0	-	0,0	-	-
Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	-	-	-	-
Dugoročno	0,3	0,3	0,5	0,2	0,1	0,0	0,1	0,2	-	-	0,0	-	-
3. Stambeni krediti	296,1	388,7	336,0	355,4	314,4	322,1	339,8	351,2	288,0	285,9	348,9	332,3	382,1
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	215,4	174,1	242,4	263,8	229,7	240,5	277,1	266,8	189,0	207,9	263,0	232,0	257,3
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 5 godina	13,3	21,4	18,2	28,2	28,2	23,1	23,2	28,8	19,0	19,9	27,3	23,7	24,5
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	14,7	27,0	19,1	12,4	8,7	12,0	9,2	10,0	12,3	10,9	14,9	15,9	16,6
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	52,7	166,1	56,4	51,0	47,7	46,5	30,2	45,6	67,6	47,2	43,7	60,8	83,6
Od toga: uz euro	276,2	379,0	317,7	338,0	295,7	302,0	330,7	337,8	279,3	271,6	336,1	320,7	362,5
Kratkoročno	39,2	36,2	43,1	34,3	39,9	35,2	35,6	37,8	41,3	29,4	44,5	44,7	32,1
Dugoročno	237,0	342,8	274,5	303,6	255,8	266,8	295,1	300,1	238,0	242,1	291,6	276,0	330,4
Od toga: uz švicarski franak	19,8	9,7	17,8	17,4	18,3	19,4	9,1	12,3	8,7	14,3	12,9	11,5	18,6
Kratkoročno	-	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	-
Dugoročno	19,8	9,6	17,7	17,4	18,3	19,4	9,1	12,3	8,7	14,3	12,9	11,5	18,6
4. Za ostale namjene	796,1	557,8	575,9	555,3	672,9	598,0	575,3	723,8	515,7	655,4	679,9	721,3	698,9
4.1. Kratkoročno	74,5	65,8	62,9	54,8	49,2	51,0	52,6	36,8	48,9	58,0	51,9	46,8	71,0
4.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	74,5	65,8	62,9	54,7	49,2	51,0	52,5	36,7	48,8	57,9	51,7	46,8	71,0
4.2. Dugoročno	721,6	492,0	513,0	500,6	623,7	547,0	522,7	687,0	466,8	597,5	628,0	674,5	627,9
4.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	272,0	298,4	288,9	323,0	445,7	415,0	389,9	482,1	319,1	409,3	416,5	458,6	406,9
4.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	449,6	193,6	224,1	177,6	178,0	132,0	132,9	204,9	147,7	188,2	211,6	215,9	221,1
Od toga: uz euro	787,8	552,0	569,8	549,7	669,3	592,8	570,2	718,1	513,4	647,1	673,1	717,2	693,6
Kratkoročno	73,4	65,6	62,5	54,6	49,1	50,7	52,0	36,7	48,6	54,0	47,6	46,1	70,3
Dugoročno	714,4	486,4	507,3	495,1	620,2	542,1	518,3	681,4	464,8	593,1	625,5	671,1	623,3
Od toga: Obrtnici	80,6	47,5	76,6	86,2	96,1	66,8	56,9	66,6	38,6	48,0	52,3	80,7	90,5

Tablica G2c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne kredite kućanstvima (novi poslovi)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	0,55	0,50	0,65	0,56	0,55	0,58	0,50	0,57	0,61	0,55	0,49	0,62	0,49
Od toga: Revolving krediti	7,68	7,74	7,75	7,75	7,77	7,77	7,72	7,61	7,61	7,61	7,47	9,82	7,47
Od toga: Prekoračenja po transakcijskom računu	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Od toga: Obrtnici	5,35	5,46	5,77	5,48	5,87	5,53	5,52	5,62	5,48	5,19	5,06	6,76	5,14
2. Potrošački krediti	-	7,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1. Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.2. Dugoročno	-	7,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	-	7,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 5 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Za ostale namjene	6,64	6,49	6,22	6,36	5,08	6,64	6,56	6,45	6,24	-	6,69	6,06	5,42
4.1. Kratkoročno	6,59	6,52	6,49	6,47	-	6,50	6,50	6,49	6,39	-	6,52	6,49	6,27
4.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	6,59	6,52	6,49	6,47	-	6,50	6,50	6,49	6,39	-	6,52	6,49	6,27
4.2. Dugoročno	6,69	6,32	4,60	4,81	5,08	7,61	7,52	5,88	5,81	-	6,96	5,50	5,24
4.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	7,43	5,98	4,60	6,40	5,08	7,61	7,52	5,88	5,81	-	6,96	5,50	5,24
4.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	5,22	8,00	-	4,50	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: Obrtnici	6,81	6,36	4,95	4,70	5,01	8,46	6,71	6,88	5,81	-	6,87	5,34	5,81
Iznosi													
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	37,8	43,4	32,3	37,6	36,9	35,4	36,5	32,5	30,7	34,0	38,1	34,5	36,1
Od toga: Revolving krediti	1,9	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Od toga: Prekoračenja po transakcijskom računu	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	1,8	1,8	1,7	2,1	1,8	1,7	1,9	1,7	1,7	1,6	1,9	1,7	1,6
Od toga: Obrtnici	2,7	2,7	2,5	2,6	2,4	2,6	2,2	2,1	2,2	2,3	2,3	2,3	2,3
2. Potrošački krediti	-	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1. Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.2. Dugoročno	-	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	-	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
3. Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 5 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Za ostale namjene	8,8	17,1	9,2	23,7	2,9	6,1	17,5	30,3	7,4	-	2,3	14,1	21,5
4.1. Kratkoročno	4,2	14,9	7,9	22,2	-	5,4	16,5	28,3	5,6	-	1,4	8,1	3,9
4.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	4,2	14,9	7,9	22,2	-	5,4	16,5	28,3	5,6	-	1,4	8,1	3,9
4.2. Dugoročno	4,6	2,2	1,3	1,6	2,9	0,8	1,0	2,0	1,9	-	0,9	6,0	17,6
4.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	3,0	1,8	1,3	0,2	2,9	0,8	1,0	2,0	1,9	-	0,9	6,0	17,6
4.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	1,5	0,4	-	1,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: Obrtnici	4,9	2,2	1,5	1,5	2,8	0,2	1,7	3,0	1,9	-	1,3	5,7	2,3

prostora na osobnoj osnovi ili osigurane drugim tipom imovine.

Kreditni za ostale namjene obuhvaćaju sljedeće vrste kredita: prekonoćne kredite, kredite za izvršena plaćanja s osnove garancija i drugih jamstava, obratne repo kredite, udjele u sindiciranim kreditima, financijski najam, kredite za obrazovanje,

hipotekarne kredite, kredite za automobile, maržne kredite, lombardne kredite, kredite za obrtna sredstva, kredite za građevinarstvo, kredite za poljoprivredu, kredite za turizam, kredite za investicije, kredite za financiranje izvoza, gotovinske nenamjenske kredite, faktoring i forfaiting te ostale kredite.

Tablica G3a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite nefinancijskim društvima bez valutne klauzule (novi poslovi)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2013.	2014.											
	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	6,82	6,71	6,88	6,89	7,05	7,40	7,15	7,09	7,01	7,08	7,08	7,03	6,96
Od toga: Revolving krediti i prekoračenja po transakcijskom računu	6,78	6,65	6,83	6,86	7,03	7,42	7,19	7,19	7,12	7,07	7,08	7,01	6,93
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	10,95	10,89	11,03	10,93	10,99	10,92	10,88	10,57	10,79	10,78	10,67	10,79	10,82
2. Krediti do 2 milijuna kuna	6,40	6,12	6,36	6,73	6,62	6,76	6,70	6,56	6,68	6,18	6,43	5,77	6,27
2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	6,27	6,11	6,37	6,80	6,77	6,83	6,79	6,61	6,77	6,18	6,52	5,76	6,29
2.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	7,02	6,50	6,36	6,02	5,69	5,72	5,95	6,11	6,07	6,11	5,64	5,72	6,25
2.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	6,98	7,03	7,26	6,52	6,20	7,52	7,33	7,56	8,16	7,87	6,75	6,89	6,97
2.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	7,84	10,47	9,92	4,00	5,60	4,00	5,19	5,64	-	3,67	3,04	-	5,55
2.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	5,64	4,31	2,02	4,63	4,05	-	6,50	5,64	3,25	4,55	4,58	5,97	2,00
2.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	-	4,07	2,02	-	-	5,64	3,04	-	-	-	6,03	4,77	6,00
3. Krediti od 2 do 7,5 milijuna kuna	4,68	4,24	4,09	4,51	4,62	3,75	4,56	3,93	3,88	3,96	3,62	3,69	3,96
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	4,58	4,16	3,82	4,48	4,54	3,68	4,45	3,71	3,79	3,90	3,57	3,61	3,78
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	6,47	6,40	6,47	5,00	6,07	6,15	5,71	5,98	4,85	4,66	3,92	5,65	5,89
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	-	-	5,67	5,32	7,00	4,06	4,54	4,07	-	4,47	-	5,85	-
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	4,07	4,07	-	-	3,47	-	-	4,00	4,80	4,06	-	-	4,90
3.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	3,03	-	2,02	4,00	4,00	3,66	4,88	-	2,02	-	5,93	-	4,55
3.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	-	-	-	-	-	-	-	2,40	-	-	4,00	-	-
4. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	4,32	3,96	3,76	4,20	4,54	3,36	3,45	4,13	2,95	3,83	3,50	3,06	4,12
4.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	4,27	3,72	3,72	4,12	4,50	3,24	3,07	4,08	2,89	3,74	3,37	2,92	3,99
4.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	-	7,67	4,45	4,67	8,43	5,75	11,97	5,65	5,12	5,57	7,76	6,70	4,87
4.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	-	4,06	-	5,12	4,07	4,26	5,39	3,28	-	4,25	5,27	-	-
4.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	-	5,65	-	-	-	-	-	-	6,22	-	4,74	-	-
4.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	3,03	-	-	-	-	-	5,01	-	-	-	-	3,45	10,47
4.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	-	-	-	4,58	-	-	6,49	-	-	-	-	-	-
Iznosi													
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	2.393,4	2.454,2	2.483,1	2.447,9	2.380,8	2.188,7	2.137,8	1.985,4	1.976,8	2.004,2	2.043,3	2.108,9	2.043,2
Od toga: Revolving krediti i prekoračenja po transakcijskom računu	2.292,6	2.360,5	2.388,0	2.349,4	2.281,0	2.080,5	2.022,8	1.861,7	1.851,3	1.905,9	1.940,6	2.010,0	1.944,3
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	63,0	60,5	61,2	59,0	58,8	60,3	59,1	57,4	55,2	57,7	59,5	61,0	60,9
2. Krediti do 2 milijuna kuna	410,6	298,0	268,1	341,9	313,5	289,4	303,6	335,7	183,5	314,7	338,8	383,1	414,0
2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	343,0	268,9	225,6	310,8	270,1	260,7	264,9	289,7	156,1	284,2	300,5	349,2	348,9
2.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	62,3	21,9	38,2	22,9	32,9	19,0	33,0	40,3	24,2	26,2	27,4	22,2	58,0
2.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	1,9	3,0	3,2	6,2	8,5	7,7	3,4	5,3	2,2	2,9	5,2	6,0	3,4
2.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	3,3	0,1	0,1	0,3	0,9	1,7	0,3	0,1	-	0,9	0,4	-	1,6
2.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	0,1	2,9	0,7	1,8	1,1	-	1,5	0,3	1,0	0,6	2,7	1,4	1,4
2.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	-	1,2	0,2	-	-	0,3	0,5	-	-	-	2,4	4,3	0,8
3. Krediti od 2 do 7,5 milijuna kuna	482,8	307,4	417,2	509,8	452,8	378,7	448,5	441,0	356,2	427,0	483,7	449,8	663,2

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	440,8	294,8	364,9	474,1	408,5	359,8	388,4	379,7	311,7	391,6	460,0	431,3	593,5
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	29,8	10,3	42,3	22,9	11,3	9,5	35,0	45,8	32,2	20,9	10,5	16,4	46,0
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	-	-	5,0	8,2	13,4	2,5	14,5	5,0	-	12,0	-	2,0	-
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	7,4	2,3	-	-	8,0	-	-	2,7	7,5	2,5	-	-	5,8
3.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	4,8	-	5,0	4,5	11,6	7,0	10,6	-	4,9	-	8,7	-	17,9
3.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	-	-	-	-	-	-	-	7,7	-	-	4,5	-	-
4. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	2.075,3	1.661,5	1.253,1	1.639,1	2.008,4	1.365,7	1.969,4	2.421,6	1.572,6	1.936,5	1.210,8	1.806,4	1.693,9
4.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	1.987,0	1.531,5	1.181,5	1.423,1	1.915,9	1.258,6	1.717,3	2.262,3	1.537,4	1.810,3	1.126,7	1.696,4	1.514,1
4.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	76,8	90,0	71,7	125,7	28,0	29,5	25,0	101,3	20,0	78,7	7,5	60,0	170,9
4.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	-	15,0	-	35,3	64,5	77,6	157,1	58,0	-	47,5	38,0	-	-
4.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	-	25,0	-	-	-	-	-	-	15,1	-	38,6	-	-
4.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	11,4	-	-	-	-	-	55,0	-	-	-	-	50,0	8,9
4.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	-	-	-	55,0	-	-	15,0	-	-	-	-	-	-

Tablice skupine G3 • U tablicama se iskazuju vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa te sume iznosa novih kreditnih poslova kreditnih institucija s nefinancijskim društvima u izvještajnom mjesecu, posebno za kunske kredite bez valutne klauzule, za kunske kredite s valutnom klauzulom i za devizne kredite. U tablicama od G3a do G3c navodi se podjela kredita nefinancijskim društvima na revolving kredite, prekoračenja po transakcijskom računu, potraživanja i kredite po kreditnim karticama te podjela prema visini odobrenih kredita: krediti do 2 milijuna kuna, krediti od 2 do 7,5 milijuna kuna i krediti veći od 7,5 milijuna kuna.

Taj iznos odnosi se na jednu kreditnu transakciju, a ne na

cjelokupno poslovanje između nefinancijskih društava i izvještajnih jedinica. Razlog tome jest odvajanje kredita velikim i malim poduzećima. Bez te podjele krediti velikim poduzećima dominirali bi ponderiranom prosječnom kamatnom stopom. Daljnja podjela odnosi se na izvorno dospjeće i valutu (euro i švicarski franak), odnosno valutu indeksacije (uz euro i švicarski franak) ovisno o prezentacijskom formatu u pojedinoj tablici. Vrste kredita, osnova za izračunavanje vaganih prosjeka, definicija novih poslova te razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope objašnjeni su u sklopu metodoloških pojašnjenja koja se odnose na tablice skupine G2.

Tablica G3b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite nefinancijskim društvima s valutnom klauzulom (novi poslovi)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	6,86	6,88	6,71	6,82	6,68	6,65	6,52	6,63	6,43	6,56	6,37	6,39	6,57
Od toga: Revolving krediti i prekoračenja po transakcijskom računu	6,86	6,88	6,71	6,82	6,68	6,65	6,52	6,63	6,43	6,56	6,37	6,39	6,57
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Krediti do 2 milijuna kuna	6,94	7,46	7,15	7,05	6,96	6,91	6,94	7,08	6,95	7,07	6,72	7,17	6,22
2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	7,02	7,54	7,23	7,12	6,95	6,91	7,04	7,15	6,94	7,10	6,73	7,22	6,27
2.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	6,47	5,78	6,30	6,00	6,34	6,57	6,26	6,37	6,94	7,06	7,15	4,93	5,36
2.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	5,64	7,51	5,62	9,04	9,69	6,99	-	5,40	9,05	8,72	5,67	6,96	4,61
2.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	6,30	-	6,93	5,48	9,14	-	6,39	7,23	5,38	4,88	4,51	5,51	5,61
2.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	4,82	6,77	7,74	8,64	6,55	8,77	4,65	7,87	7,01	6,23	6,85	7,23	6,02
2.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	-	6,14	8,00	6,37	5,95	7,12	6,39	-	7,76	-	6,15	3,86	-
Od toga: uz euro	6,94	7,46	7,15	7,06	6,96	6,91	6,94	7,08	6,95	7,07	6,72	7,17	6,22
Kratkoročno	7,11	7,32	7,23	7,01	7,13	7,03	7,33	7,28	6,90	7,12	6,92	7,02	6,62
Dugoročno	6,74	7,65	7,07	7,11	6,82	6,78	6,60	6,89	7,01	7,04	6,57	7,28	5,93
Od toga: uz švicarski franak	-	3,10	-	4,20	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kratkoročno	-	3,10	-	4,20	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dugoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Krediti od 2 do 7,5 milijuna kuna	6,32	6,77	6,29	6,48	5,85	6,46	6,25	5,88	6,51	6,36	5,93	6,42	6,05
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	6,52	6,84	6,47	6,59	5,92	6,62	6,31	5,93	6,72	6,58	6,10	6,42	6,30
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	5,52	5,43	6,10	5,64	5,71	6,01	5,82	5,85	5,43	4,31	4,34	5,61	5,29
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	-	8,50	5,46	-	-	6,47	4,40	4,03	4,06	4,34	-	-	1,71
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	-	-	5,46	-	5,75	6,00	4,40	-	-	4,95	-	-	-
3.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	-	5,38	-	-	-	3,03	-	-	-	4,96	-	-	3,65
3.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	3,82	-	3,03	-	3,03	-	-	-	-	-	3,04	-	2,50
Od toga: uz euro	6,32	6,77	6,31	6,48	5,85	6,46	6,28	5,88	6,51	6,41	5,93	6,42	6,05
Kratkoročno	6,58	7,16	6,90	6,81	5,92	6,88	6,64	5,95	6,05	5,92	6,21	6,17	5,99
Dugoročno	6,17	6,48	5,57	6,14	5,79	6,18	6,05	5,83	6,67	6,80	5,73	6,57	6,07
Od toga: uz švicarski franak	-	-	-	-	-	-	5,15	-	-	4,06	-	-	-
Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	5,15	-	-	-	-	-	-
Dugoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,06	-	-	-
4. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	5,39	6,07	6,33	5,39	5,76	5,88	6,58	6,51	6,18	6,02	5,86	6,58	5,87
4.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	5,39	6,18	6,81	5,73	5,78	5,97	6,82	6,56	6,18	5,99	5,90	6,64	6,04
4.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	6,66	5,80	4,78	5,43	4,50	-	5,30	6,65	-	8,30	7,34	-	5,11
4.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	-	-	-	3,40	6,01	-	-	-	-	-	-	6,14	4,25
4.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,50	-
4.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	4,66	-	7,23	4,06	-	3,82	4,36	-	-	-	-	-	4,32
4.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	-	2,01	2,02	5,09	5,64	-	-	3,58	-	-	3,18	-	2,94
Od toga: uz euro	5,39	6,24	6,33	5,36	5,78	5,88	6,58	6,51	6,18	6,00	5,86	6,58	5,87
Kratkoročno	4,98	7,42	7,17	6,75	6,79	5,70	7,66	7,65	6,49	6,86	7,20	6,70	6,02
Dugoročno	6,16	4,93	5,72	4,61	4,75	6,04	5,14	5,56	5,21	5,43	4,88	6,50	5,77
Od toga: uz švicarski franak	5,38	3,55	-	6,43	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dugoročno	5,38	3,55	-	6,43	-	-	-	-	-	-	-	-	-

	2013.	2014.											
	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Iznosi													
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	422,7	426,1	454,6	433,6	446,8	428,4	429,3	421,4	410,3	421,2	419,2	460,2	450,9
Od toga: Revolving krediti i prekoračenja po transakcijskom računu	422,7	426,1	454,6	433,6	446,8	428,4	429,3	421,4	410,3	421,2	419,2	460,2	450,9
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Krediti do 2 milijuna kuna	260,1	203,0	232,8	231,4	255,3	219,9	247,7	210,5	132,0	181,5	210,3	200,1	282,4
2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	240,1	188,2	201,5	210,0	233,1	207,5	220,1	187,5	122,0	173,5	196,7	193,7	268,0
2.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	11,5	8,3	22,1	16,3	8,6	8,5	24,8	13,8	6,9	4,4	8,3	2,1	11,1
2.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	2,5	3,9	1,5	2,4	2,7	1,4	-	4,6	0,8	1,0	3,9	1,4	1,5
2.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	0,0	-	2,0	1,9	2,8	-	0,2	0,2	0,5	2,5	0,8	0,8	0,9
2.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	6,1	2,2	2,3	0,6	3,5	1,0	2,1	4,4	1,5	0,1	0,5	1,2	0,9
2.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	-	0,5	3,5	0,1	4,7	1,4	0,5	-	0,5	-	0,2	0,9	-
Od toga: uz euro	259,9	202,9	232,8	230,8	254,8	219,9	247,3	210,1	131,7	181,5	209,4	200,1	282,3
Kratkoročno	139,9	116,2	113,1	124,3	115,2	108,1	114,6	102,0	66,2	77,9	92,1	85,7	118,9
Dugoročno	120,1	86,7	119,7	106,5	139,6	111,9	132,7	108,1	65,4	103,6	117,3	114,4	163,4
Od toga: uz švicarski franak	-	0,0	-	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kratkoročno	-	0,0	-	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dugoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Krediti od 2 do 7,5 milijuna kuna	384,7	212,7	237,0	256,1	247,0	224,1	292,3	281,2	113,8	210,9	214,6	253,1	444,7
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	339,2	196,0	185,4	226,2	211,4	194,0	270,4	252,7	98,3	189,0	199,2	250,8	399,9
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	26,2	11,3	35,9	29,8	29,8	15,3	15,2	20,9	12,4	8,5	7,9	2,3	10,9
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	-	2,4	5,4	-	-	5,1	3,3	7,6	3,0	6,4	-	-	6,7
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	-	-	5,4	-	2,3	2,7	3,3	-	-	2,3	-	-	-
3.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	-	3,1	-	-	-	7,0	-	-	-	4,7	-	-	26,3
3.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	19,3	-	5,0	-	3,5	-	-	-	-	-	7,5	-	1,0
Od toga: uz euro	384,7	212,7	231,7	256,1	247,0	224,1	285,0	281,2	113,8	205,9	214,6	253,1	444,7
Kratkoročno	143,1	89,2	129,2	128,7	104,3	89,7	113,4	114,5	28,7	90,9	89,4	96,6	137,3
Dugoročno	241,6	123,5	102,5	127,4	142,6	134,4	171,6	166,7	85,1	115,0	125,2	156,6	307,5
Od toga: uz švicarski franak	-	-	-	-	-	-	4,0	-	-	2,7	-	-	-
Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	4,0	-	-	-	-	-	-
Dugoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,7	-	-	-
4. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	1.832,3	705,7	372,7	622,0	863,3	484,4	444,5	777,9	500,4	755,6	735,2	454,5	2.054,6
4.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	1.778,2	642,2	262,7	498,8	825,5	465,4	397,7	734,8	500,4	745,6	708,5	429,3	1.833,2
4.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	20,4	49,6	53,6	13,1	15,3	-	10,0	31,0	-	10,0	9,4	-	115,0
4.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	-	-	-	72,7	14,5	-	-	-	-	-	-	15,3	19,2
4.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9,9	-
4.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	33,8	-	38,3	14,5	-	19,0	36,9	-	-	-	-	-	48,0
4.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	-	14,0	18,1	22,8	8,0	-	-	12,1	-	-	17,2	-	39,2
Od toga: uz euro	1.824,3	659,3	372,7	606,9	838,4	484,4	444,5	777,9	500,4	745,6	735,2	454,5	2.054,6
Kratkoročno	1.189,7	347,7	156,4	213,6	424,6	225,4	253,9	356,6	378,8	299,1	309,8	168,7	814,2
Dugoročno	634,7	311,6	216,3	393,4	413,8	259,0	190,6	421,3	121,6	446,5	425,4	285,8	1.240,4
Od toga: uz švicarski franak	8,0	46,5	-	15,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dugoročno	8,0	46,5	-	15,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tablica G3c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne kredite nefinancijskim društvima (novi poslovi)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	5,79	6,01	6,07	6,16	5,87	5,82	5,71	6,17	6,97	5,70	5,58	5,87	5,74
Od toga: Revolving krediti i prekoračenja po transakcijskom računu	5,90	6,16	6,22	6,31	6,00	5,96	5,83	6,30	7,10	5,85	5,76	6,03	5,93
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2. Krediti do 2 milijuna kuna	6,23	6,15	6,43	6,31	5,91	6,04	5,81	5,92	6,07	5,89	5,53	6,10	5,82
2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	6,20	6,12	6,40	6,33	5,92	6,07	5,86	5,93	6,10	5,92	5,55	6,11	5,84
2.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	6,44	6,91	7,96	5,75	5,68	5,02	5,23	5,76	5,90	4,68	4,65	4,58	5,77
2.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	5,90	-	-	-	-	-	-	4,65	-	7,76	-	-	5,87
2.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	8,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,49
2.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	5,90	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: u euro	6,21	6,18	6,47	6,30	5,92	6,07	5,81	5,88	6,06	5,86	5,51	6,12	5,84
Kratkoročno	6,08	6,17	6,40	6,13	5,85	5,98	5,75	5,78	5,99	5,80	5,47	5,82	5,83
Dugoročno	6,59	6,24	6,76	6,83	6,16	6,46	6,25	6,31	6,33	6,22	5,86	7,62	5,86
Od toga: u američkom dolaru	7,03	5,56	5,90	6,94	5,70	5,54	5,82	6,41	6,15	6,14	6,53	5,18	4,86
Kratkoročno	6,86	5,56	6,27	6,41	5,41	5,15	5,59	6,41	6,15	5,96	6,53	5,18	4,54
Dugoročno	7,91	-	5,00	7,96	6,20	5,70	8,03	-	-	6,83	-	-	10,24
3. Krediti od 2 do 7,5 milijuna kuna	5,20	4,36	3,64	4,64	4,07	4,80	5,41	5,26	4,44	3,57	4,91	3,86	5,67
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	5,20	4,36	3,64	4,64	4,06	4,77	5,38	5,25	4,16	3,38	4,91	3,86	5,67
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	-	-	-	-	5,05	5,01	5,73	7,76	-	6,78	-	-	-
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	-	-	-	-	-	-	-	5,01	-	-	-	-	-
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	-	-	-	-	-	-	-	4,68	6,10	-	-	-	-
3.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: u euro	5,19	4,34	3,22	4,57	3,87	4,27	4,83	4,89	4,29	3,76	5,68	4,42	6,38
Kratkoročno	4,47	4,01	3,04	4,28	3,61	4,26	4,65	4,73	3,00	3,00	5,45	3,27	5,98
Dugoročno	6,42	6,47	6,24	5,92	5,84	4,40	5,30	5,11	6,26	6,53	6,41	5,69	6,64
Od toga: u američkom dolaru	2,13	1,81	1,99	0,94	2,82	-	-	6,42	5,16	0,97	1,22	2,31	1,92
Kratkoročno	2,13	1,81	1,99	0,94	1,53	-	-	6,42	5,16	0,97	1,22	0,88	1,92
Dugoročno	-	-	-	-	6,17	-	-	-	-	-	-	5,37	-
4. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	4,34	3,75	3,17	3,59	2,95	2,86	5,05	3,72	3,17	3,74	3,69	5,37	4,39
4.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	4,34	3,75	3,08	3,59	2,81	3,21	5,11	3,72	2,77	3,74	2,91	5,59	4,39
4.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	-	-	5,43	-	5,48	-	4,05	-	5,35	-	6,89	-	4,05
4.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,12
4.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	-	-	-	-	-	0,00	-	-	-	-	-	5,12	-
4.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: u euro	4,38	4,14	3,08	3,59	2,97	2,86	4,85	3,72	3,30	3,34	3,95	5,37	4,60
Kratkoročno	3,02	3,56	2,65	3,09	3,11	3,34	5,12	3,87	2,99	2,84	2,83	1,66	4,41
Dugoročno	6,76	5,92	3,55	5,82	2,67	2,17	4,70	2,59	3,34	3,76	5,78	6,01	5,64
Od toga: u američkom dolaru	2,89	2,80	5,38	-	2,91	-	5,95	-	2,17	-	2,58	-	3,95
Kratkoročno	2,89	2,80	5,38	-	2,91	-	6,27	-	2,17	-	2,58	-	3,31
Dugoročno	-	-	-	-	-	-	5,86	-	-	-	-	-	4,91

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Iznosi													
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	278,8	233,6	229,3	260,4	255,9	260,1	260,3	246,4	233,0	228,0	213,7	213,5	175,5
Od toga: Revolving krediti i prekoračenja po transakcijskom računu	273,5	227,7	224,0	254,2	250,4	254,1	254,9	241,5	228,8	222,3	207,0	207,9	170,0
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
2. Krediti do 2 milijuna kuna	77,2	52,6	55,3	55,1	67,2	47,3	42,8	51,7	42,0	53,5	42,0	43,9	68,5
2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	72,6	50,2	54,0	53,3	66,7	46,2	39,5	50,7	36,8	51,6	41,3	43,4	62,4
2.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	3,0	2,4	1,3	1,9	0,5	1,1	3,3	0,6	5,2	1,7	0,7	0,5	2,4
2.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	0,1	-	-	-	-	-	-	0,4	-	0,2	-	-	2,4
2.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	1,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,3
2.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	0,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: u euru	73,5	50,7	51,2	54,0	65,1	45,4	39,1	48,0	37,3	48,7	41,0	42,7	66,6
Kratkoročno	53,8	38,8	40,5	40,8	50,3	37,3	34,5	38,9	29,4	41,7	36,7	35,4	41,9
Dugoročno	19,7	11,9	10,7	13,2	14,7	8,1	4,6	9,0	7,8	7,0	4,3	7,3	24,6
Od toga: u američkom dolaru	1,3	1,8	4,1	1,2	2,1	2,0	3,6	3,7	4,8	4,8	1,0	1,2	1,9
Kratkoročno	1,1	1,8	2,9	0,8	1,3	0,6	3,3	3,7	4,8	3,8	1,0	1,2	1,8
Dugoročno	0,2	-	1,2	0,4	0,8	1,4	0,3	-	-	1,0	-	-	0,1
3. Krediti od 2 do 7,5 milijuna kuna	160,9	127,9	131,0	191,2	158,5	110,9	95,0	141,1	30,1	135,3	131,2	72,9	104,1
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	160,9	127,9	131,0	191,2	155,6	100,3	89,3	124,5	25,7	127,7	131,2	72,9	104,1
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	-	-	-	-	2,9	10,6	5,7	2,3	-	7,6	-	-	-
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	-	-	-	-	-	-	-	8,2	-	-	-	-	-
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	-	-	-	-	-	-	-	6,1	4,4	-	-	-	-
3.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: u euru	135,2	86,7	94,4	160,7	123,8	93,5	73,1	113,1	24,7	125,9	108,4	53,6	87,7
Kratkoročno	85,8	75,1	89,2	132,0	109,5	86,5	52,4	65,8	14,9	98,9	82,4	28,2	35,0
Dugoročno	49,4	11,6	5,3	28,8	14,2	7,0	20,7	47,3	9,8	27,0	26,1	25,4	52,7
Od toga: u američkom dolaru	13,1	24,3	19,1	13,1	21,7	-	-	4,3	5,4	9,4	22,8	19,3	16,4
Kratkoročno	13,1	24,3	19,1	13,1	15,6	-	-	4,3	5,4	9,4	22,8	13,1	16,4
Dugoročno	-	-	-	-	6,1	-	-	-	-	-	-	6,1	-
4. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	728,2	532,5	495,4	625,2	584,3	716,2	256,7	1.004,5	489,2	370,8	1.143,4	816,7	777,9
4.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	728,2	532,5	474,6	625,2	552,4	636,8	241,5	1.004,5	412,9	370,8	921,6	433,5	754,9
4.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	-	-	20,8	-	31,9	-	15,1	-	76,3	-	221,9	-	15,3
4.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,7
4.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	-	-	-	-	-	79,4	-	-	-	-	-	383,2	-
4.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: u euru	706,0	375,8	475,7	625,2	410,9	716,2	210,9	1.004,5	431,9	340,5	922,3	816,7	499,6
Kratkoročno	448,6	282,7	248,2	511,1	282,1	420,2	75,3	890,5	48,5	154,6	570,9	119,7	422,2
Dugoročno	257,4	93,1	227,5	114,1	128,8	296,0	135,6	114,0	383,4	185,9	351,4	697,0	77,4
Od toga: u američkom dolaru	22,2	156,7	19,6	-	173,4	-	45,8	-	57,2	-	221,1	-	195,7
Kratkoročno	22,2	156,7	19,6	-	173,4	-	10,7	-	57,2	-	221,1	-	118,0
Dugoročno	-	-	-	-	-	-	35,1	-	-	-	-	-	77,7

Tablica G4: Efektivne kamatne stope kreditnih institucija za odabrane kredite (novi poslovi)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Kućanstva													
1.1. Kunski krediti													
1.1.1. Potrošački krediti	8,17	8,65	8,41	8,53	8,19	8,34	8,26	8,33	8,12	7,83	8,26	8,97	8,95
1.1.2. Stambeni krediti	6,11	6,11	5,88	6,07	5,94	5,82	5,79	5,78	5,72	5,74	5,65	5,64	5,58
1.2. Krediti uz valutnu klauzulu													
1.2.1. Potrošački krediti	8,88	8,89	8,59	7,71	8,84	9,14	9,13	8,38	9,31	9,10	8,68	9,52	8,71
Od toga: uz euro	9,05	9,01	8,78	7,74	8,93	9,16	9,37	8,43	9,27	9,10	8,69	9,52	8,71
Kratkoročno	9,22	10,59	10,78	11,17	10,80	10,87	8,89	10,88	10,85	10,89	10,78	9,69	10,90
Dugoročno	9,05	9,01	8,78	7,69	8,93	9,15	9,40	8,41	9,25	9,09	8,68	9,51	8,61
Od toga: uz švicarski franak	7,18	7,16	7,25	7,25	7,09	7,59	7,27	7,73	16,03	-	8,53	-	-
Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	16,03	-	-	-	-
Dugoročno	7,18	7,16	7,25	7,25	7,09	7,59	7,27	7,73	-	-	8,53	-	-
1.2.2. Stambeni krediti	5,73	4,77	5,57	5,05	5,58	5,54	5,77	5,56	5,43	5,47	5,49	5,57	5,53
Od toga: uz euro	5,77	4,80	5,63	5,12	5,70	5,63	5,83	5,63	5,47	5,56	5,54	5,60	5,59
Kratkoročno	5,85	5,66	5,76	5,84	5,78	5,79	5,83	5,66	5,63	5,52	5,50	5,58	5,55
Dugoročno	5,76	4,71	5,61	5,04	5,69	5,60	5,83	5,63	5,44	5,56	5,54	5,60	5,60
Od toga: uz švicarski franak	5,16	3,64	4,38	3,82	3,63	4,15	3,71	3,72	4,24	3,85	4,21	4,74	4,34
Kratkoročno	-	6,46	3,46	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00	-
Dugoročno	5,16	3,63	4,38	3,82	3,63	4,15	3,71	3,72	4,24	3,85	4,21	4,74	4,34
1.3. Devizni krediti													
1.3.1. Potrošački krediti	-	7,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3.2. Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Krediti nefinancijskim društvima													
2.1. Kunski krediti													
2.1.1. Krediti do 7,5 milijuna kuna	6,24	5,88	5,58	6,24	6,27	5,77	6,14	5,84	5,43	5,62	5,61	5,40	5,56
2.1.2. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	4,56	4,38	4,21	4,66	5,01	3,65	3,70	4,78	3,21	4,07	3,69	3,34	4,45
2.2. Krediti uz valutnu klauzulu													
2.2.1. Krediti do 7,5 milijuna kuna	7,24	7,96	7,44	7,62	7,08	7,48	7,26	7,03	7,36	7,48	7,15	7,50	6,92
2.2.2. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	7,93	6,92	6,81	6,03	6,18	6,79	7,53	7,23	6,88	6,89	6,69	6,90	7,35
2.3. Devizni krediti													
2.3.1. Krediti do 7,5 milijuna kuna	5,99	5,16	4,77	5,51	4,95	5,74	7,09	6,10	5,74	4,70	5,55	5,18	6,69
2.3.2. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	4,41	4,05	3,36	3,87	3,11	2,96	5,48	4,36	4,10	3,99	3,81	5,67	4,65
Iznosi													
1. Kućanstva													
1.1. Kunski krediti													
1.1.1. Potrošački krediti	26,6	28,5	25,8	28,9	26,1	26,4	27,7	31,0	19,7	24,1	30,8	20,3	19,8
1.1.2. Stambeni krediti	26,0	40,1	39,3	43,2	46,3	48,5	45,3	43,7	22,8	31,1	40,7	38,1	61,4
1.2. Krediti uz valutnu klauzulu													
1.2.1. Potrošački krediti	2,9	4,9	3,7	3,8	2,6	2,1	1,2	2,6	1,4	2,3	2,5	1,3	0,6
Od toga: uz euro	2,6	4,5	3,2	3,6	2,5	2,1	1,1	2,4	1,4	2,3	2,4	1,3	0,6
Kratkoročno	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Dugoročno	2,6	4,5	3,2	3,6	2,5	2,1	1,0	2,4	1,4	2,3	2,4	1,3	0,6
Od toga: uz švicarski franak	0,3	0,3	0,5	0,2	0,1	0,0	0,1	0,2	0,0	-	0,0	-	-
Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	-	-	-	-
Dugoročno	0,3	0,3	0,5	0,2	0,1	0,0	0,1	0,2	-	-	0,0	-	-
1.2.2. Stambeni krediti	296,1	388,7	336,0	355,4	314,4	322,1	339,8	351,2	288,0	285,9	348,9	332,3	382,1
Od toga: uz euro	276,2	379,0	317,7	338,0	295,7	302,0	330,7	337,8	279,3	271,6	336,1	320,7	362,5
Kratkoročno	39,2	36,2	43,1	34,3	39,9	35,2	35,6	37,8	41,3	29,4	44,5	44,7	32,1
Dugoročno	237,0	342,8	274,5	303,6	255,8	266,8	295,1	300,1	238,0	242,1	291,6	276,0	330,4

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Od toga: uz švicarski franak	19,8	9,7	17,8	17,4	18,3	19,4	9,1	12,3	8,7	14,3	12,9	11,5	18,6
Kratkoročno	–	0,0	0,0	–	–	–	–	–	–	–	–	0,0	–
Dugoročno	19,8	9,6	17,7	17,4	18,3	19,4	9,1	12,3	8,7	14,3	12,9	11,5	18,6
1.3. Devizni krediti													
1.3.1. Potrošački krediti	–	0,2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1.3.2. Stambeni krediti	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Krediti nefinancijskim društvima													
2.1. Kunski krediti													
2.1.1. Krediti do 7,5 milijuna kuna	893,3	605,3	685,3	851,7	766,3	668,1	752,1	776,7	539,8	741,7	822,5	832,9	1.077,2
2.1.2. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	2.075,3	1.661,5	1.253,1	1.639,1	2.008,4	1.365,7	1.969,4	2.421,6	1.572,6	1.936,5	1.210,8	1.806,4	1.693,9
2.2. Krediti uz valutnu klauzulu													
2.2.1. Krediti do 7,5 milijuna kuna	644,8	415,7	464,5	487,5	502,3	444,0	536,7	491,7	245,8	390,1	424,9	453,2	727,2
2.2.2. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	1.832,3	705,7	372,7	622,0	863,3	484,4	444,5	777,9	500,4	755,6	735,2	454,5	2.054,6
2.3. Devizni krediti													
2.3.1. Krediti do 7,5 milijuna kuna	238,2	180,5	186,2	246,3	225,7	158,2	137,8	186,6	72,2	188,9	173,2	116,7	172,6
2.3.2. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	728,2	532,5	495,4	625,2	584,3	716,2	256,7	1.004,5	489,2	370,8	1.143,4	816,7	777,9

Tablica G4: Efektivne kamatne stope kreditnih institucija za odabrane kredite (novi poslovi) • U tablici se iskazuju vagani mjesečni prosjeci efektivnih kamatnih stopa te sume iznosa novih kreditnih poslova kreditnih institucija u izvještajnom mjesecu, posebno za kunske kredite, za kunske kredite s valutnom klauzulom i za devizne kredite te odvojeno za kredite kućanstvima i za kredite nefinancijskim društvima.

Efektivne kamatne stope dostavljaju izvještajne institucije u skladu s Odlukom o efektivnoj kamatnoj stopi kreditnih institucija i kreditnih unija te ugovaranjem usluga s potrošačima.

Kreditni kućanstvima dijele se na kunske kredite, kredite s valutnom klauzulom te na devizne kredite. Unutar kredita s valutnom klauzulom prikazana je podjela po vrsti, valuti indeksacije (uz euro i uz švicarski franak) i izvornom dospijeću. Krediti nefinancijskim društvima dijele se prema valuti i prema visini odobrenih kredita: krediti do 7,5 milijuna kuna i krediti veći od 7,5 milijuna kuna. Vrste kredita, osnova za izračunavanje vaganih prosjeka i definicija novih poslova objašnjeni su u sklopu metodoloških pojašnjenja koja se odnose na tablice skupine G2.

Tablica G5a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite bez valutne klauzule (stanja)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2013.	2014.											
	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Depoziti	3,21	3,20	3,14	3,09	3,04	3,02	3,01	2,92	2,90	2,86	2,78	2,71	2,70
1.1. Kućanstva	3,44	3,38	3,32	3,26	3,22	3,19	3,18	3,12	3,10	3,05	3,02	2,98	2,95
1.1.1. Oročeni depoziti	3,44	3,38	3,32	3,26	3,22	3,19	3,18	3,12	3,10	3,05	3,02	2,98	2,95
1.1.1.1. Kratkoročno	3,24	3,18	3,11	3,05	3,01	2,97	2,96	2,89	2,87	2,81	2,77	2,74	2,70
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	2,40	2,33	2,24	2,19	2,16	2,17	2,24	2,09	2,13	2,06	2,03	1,99	1,95
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,95	2,91	2,89	2,82	2,79	2,72	2,70	2,66	2,62	2,58	2,55	2,51	2,47
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3,54	3,47	3,41	3,34	3,29	3,25	3,21	3,16	3,13	3,06	3,03	2,99	2,94
1.1.1.2. Dugoročno	3,81	3,76	3,71	3,64	3,60	3,57	3,54	3,50	3,48	3,43	3,41	3,37	3,33
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	3,93	3,86	3,79	3,70	3,65	3,60	3,56	3,53	3,50	3,46	3,43	3,39	3,34
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	3,65	3,61	3,59	3,57	3,54	3,52	3,50	3,46	3,44	3,40	3,39	3,34	3,31
1.2. Nefinancijska društva	2,53	2,59	2,51	2,51	2,41	2,40	2,41	2,31	2,33	2,30	2,17	2,09	2,08
1.2.1. Oročeni depoziti	2,53	2,59	2,51	2,51	2,41	2,40	2,41	2,31	2,33	2,30	2,17	2,09	2,08
1.2.1.1. Kratkoročno	2,37	2,46	2,36	2,37	2,29	2,31	2,33	2,18	2,18	2,14	1,99	1,95	1,97
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	1,53	1,72	1,66	1,79	1,67	1,78	1,78	1,63	1,68	1,68	1,32	1,39	1,34
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,44	2,43	2,36	2,29	2,30	2,30	2,32	2,24	2,18	2,14	2,14	2,08	2,01
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3,19	3,13	2,94	2,84	2,77	2,71	2,69	2,61	2,57	2,50	2,48	2,39	2,38
1.2.1.2. Dugoročno	2,99	2,98	2,98	2,94	2,73	2,62	2,58	2,65	2,72	2,70	2,60	2,41	2,28
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	3,22	3,18	3,10	3,09	2,82	2,80	2,82	2,83	2,82	2,80	2,75	2,68	2,82
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	2,69	2,73	2,82	2,75	2,61	2,35	2,25	2,39	2,55	2,54	2,41	2,09	1,80
1.3. Krediti s osnove repo poslova	0,61	0,30	0,25	0,25	0,38	2,50	2,50	0,55	0,51	0,51	0,62	0,46	0,54
2. Krediti	7,78	7,56	7,58	7,59	7,59	7,63	7,63	7,56	7,53	7,53	7,56	7,48	7,49
2.1. Kućanstva	9,23	8,98	8,96	8,94	8,92	8,90	8,88	8,81	8,79	8,77	8,76	8,76	8,72
2.1.1. Stambeni krediti	6,46	6,35	6,35	6,34	6,31	6,29	6,27	6,11	5,99	5,99	5,98	5,96	5,95
2.1.1.1. Kratkoročno	-	9,41	9,44	9,91	9,38	9,38	10,09	10,08	10,76	12,16	12,86	-	-
2.1.1.2. Dugoročno	6,46	6,35	6,35	6,34	6,31	6,29	6,27	6,11	5,99	5,99	5,98	5,96	5,95
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	6,20	6,09	6,07	6,04	5,97	5,94	5,89	5,75	5,70	5,70	5,68	5,64	5,63
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	6,46	6,35	6,35	6,34	6,31	6,29	6,27	6,11	5,99	5,99	5,98	5,96	5,95
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	9,68	9,41	9,38	9,35	9,33	9,29	9,28	9,21	9,21	9,19	9,17	9,17	9,13
2.1.2.1. Kratkoročno	10,10	9,55	9,54	9,52	9,51	9,45	9,45	9,44	9,47	9,43	9,43	9,45	9,38
2.1.2.2. Dugoročno	9,38	9,31	9,28	9,24	9,21	9,19	9,17	9,07	9,05	9,04	9,02	9,00	8,97
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	9,35	9,27	9,22	9,34	9,30	9,25	9,22	9,15	9,12	9,12	9,09	9,06	9,04
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	9,38	9,32	9,29	9,21	9,17	9,16	9,15	9,05	9,02	9,02	8,99	8,98	8,95
Od toga: Obrtnici	7,77	7,75	7,76	7,78	7,79	7,77	7,66	7,62	7,53	7,53	7,48	7,46	7,38
2.2. Nefinancijska društva	5,69	5,57	5,62	5,63	5,66	5,73	5,70	5,70	5,65	5,57	5,67	5,48	5,49
2.2.1. Krediti	5,69	5,57	5,62	5,63	5,66	5,73	5,70	5,70	5,65	5,57	5,67	5,48	5,49
2.2.1.1. Kratkoročno	6,21	6,04	6,15	6,18	6,23	6,48	6,47	6,48	6,43	6,26	6,44	6,16	6,03
2.2.1.2. Dugoročno	5,18	5,09	5,10	5,10	5,10	5,05	5,04	5,03	4,99	5,02	5,06	4,95	5,06
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	5,90	5,76	5,86	5,85	5,89	5,76	5,70	5,68	5,59	5,64	5,79	5,60	5,80
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	4,67	4,60	4,56	4,55	4,52	4,51	4,55	4,54	4,57	4,58	4,55	4,50	4,55
Iznosi													
1. Depoziti	28.161,5	28.473,2	28.611,7	28.957,7	29.132,4	28.967,5	28.632,9	29.631,9	29.637,3	29.415,2	29.815,8	30.102,2	29.286,0
1.1. Kućanstva	21.971,7	22.454,4	22.585,2	22.677,1	22.674,9	22.666,5	22.467,3	22.735,9	22.770,4	22.593,9	22.628,2	22.544,6	22.391,6
1.1.1. Oročeni depoziti	21.971,7	22.454,4	22.585,2	22.677,1	22.674,9	22.666,5	22.467,3	22.735,9	22.770,4	22.593,9	22.628,2	22.544,6	22.391,6
1.1.1.1. Kratkoročno	14.402,4	14.566,6	14.661,2	14.617,9	14.516,5	14.408,8	14.139,8	14.201,7	14.113,2	13.949,8	13.874,8	13.742,6	13.559,7
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	2.053,6	2.085,2	2.235,3	2.266,4	2.221,8	2.102,9	1.948,6	2.092,5	2.124,1	2.081,0	2.054,1	2.017,6	1.901,5
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	3.352,3	3.431,5	3.358,1	3.280,0	3.244,3	3.255,2	3.201,9	3.147,8	3.130,3	3.101,7	3.092,4	3.039,2	3.034,4
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	8.996,6	9.049,9	9.067,8	9.071,5	9.050,3	9.050,7	8.989,3	8.961,4	8.858,8	8.767,1	8.728,4	8.685,9	8.623,9
1.1.1.2. Dugoročno	7.569,3	7.887,8	7.924,0	8.059,2	8.158,4	8.257,7	8.327,5	8.534,2	8.657,2	8.644,1	8.753,4	8.802,0	8.831,9
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	4.429,3	4.619,7	4.614,2	4.679,2	4.736,5	4.789,3	4.840,6	5.035,3	5.097,5	4.987,1	5.055,9	5.051,9	5.071,3

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	3.140,0	3.268,1	3.309,8	3.380,0	3.421,8	3.468,5	3.486,9	3.498,9	3.559,7	3.657,0	3.697,5	3.750,1	3.760,6
1.2. Nefinancijska društva	5.872,8	5.869,8	5.945,0	6.199,1	6.371,0	6.295,9	6.160,6	6.669,2	6.559,6	6.514,0	6.545,8	6.677,8	6.171,4
1.2.1. Oročeni depoziti	5.872,8	5.869,8	5.945,0	6.199,1	6.371,0	6.295,9	6.160,6	6.669,2	6.559,6	6.514,0	6.545,8	6.677,8	6.171,4
1.2.1.1. Kratkoročno	4.355,5	4.399,5	4.501,9	4.690,0	4.613,0	4.393,9	4.215,7	4.739,2	4.682,4	4.641,9	4.701,5	4.728,9	3.987,4
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	1.730,6	1.510,3	1.484,0	1.483,3	1.495,2	1.415,1	1.269,7	1.706,3	1.600,7	1.592,3	1.673,9	1.744,9	1.221,7
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	957,4	1.159,6	1.228,4	1.221,3	1.177,1	1.089,4	1.025,4	1.043,0	1.108,9	1.041,6	1.007,8	1.088,5	971,8
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	1.667,4	1.729,6	1.789,5	1.985,5	1.940,7	1.889,4	1.920,5	1.989,9	1.972,8	2.008,1	2.019,7	1.895,4	1.793,9
1.2.1.2. Dugoročno	1.517,4	1.470,3	1.443,1	1.509,1	1.758,0	1.902,1	1.944,9	1.930,0	1.877,2	1.872,1	1.844,3	1.949,0	2.183,9
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	851,6	811,7	798,4	844,3	1.056,6	1.131,9	1.143,7	1.138,8	1.165,3	1.155,7	1.065,4	1.071,2	1.027,9
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	665,8	658,5	644,7	664,8	701,4	770,2	801,2	791,2	711,9	716,3	778,9	877,8	1.156,1
1.3. Krediti s osnove repo poslova	317,0	149,0	81,5	81,5	86,5	5,0	5,0	226,8	307,3	307,3	641,8	879,7	723,0
2. Krediti	47.638,1	48.267,8	48.273,8	49.050,6	50.098,1	50.141,9	50.096,8	50.704,3	50.797,1	50.469,0	51.087,4	51.561,8	51.169,6
2.1. Kućanstva	28.131,5	28.192,1	28.355,5	29.032,2	29.585,7	30.091,8	30.289,5	30.417,2	30.497,2	30.823,3	31.227,3	31.437,2	31.632,6
2.1.1. Stambeni krediti	3.935,3	3.938,9	3.953,3	3.956,8	3.963,0	3.972,4	3.977,7	3.990,3	4.009,8	4.010,9	4.011,4	4.023,3	4.032,7
2.1.1.1. Kratkoročno	–	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	–	–
2.1.1.2. Dugoročno	3.935,3	3.938,7	3.953,0	3.956,6	3.962,9	3.972,2	3.977,5	3.990,2	4.009,7	4.010,8	4.011,3	4.023,3	4.032,7
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	9,3	10,0	10,2	10,4	10,9	10,6	10,9	11,1	11,4	11,8	12,6	12,6	13,1
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	3.925,9	3.928,7	3.942,8	3.946,2	3.952,0	3.961,6	3.966,6	3.979,1	3.998,2	3.999,0	3.998,7	4.010,7	4.019,6
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	24.196,2	24.253,2	24.402,2	25.075,4	25.622,7	26.119,4	26.311,8	26.426,8	26.487,4	26.812,4	27.215,9	27.413,9	27.599,9
2.1.2.1. Kratkoročno	10.025,5	10.004,8	9.885,6	10.115,0	10.245,6	10.359,5	10.283,7	10.159,6	10.106,9	10.226,6	10.338,9	10.300,7	10.341,2
2.1.2.2. Dugoročno	14.170,7	14.248,4	14.516,6	14.960,4	15.377,1	15.759,9	16.028,2	16.267,3	16.380,6	16.585,8	16.877,0	17.113,2	17.258,7
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	3.349,7	3.345,7	3.379,0	3.725,2	3.858,3	3.984,4	4.056,9	4.130,0	4.157,7	4.200,3	4.275,5	4.358,7	4.404,4
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	10.820,9	10.902,7	11.137,5	11.235,1	11.518,8	11.775,5	11.971,3	12.137,3	12.222,8	12.385,5	12.601,5	12.754,5	12.854,3
Od toga: Obrtnici	932,5	933,1	964,2	1.000,8	1.037,8	1.054,3	1.037,4	997,9	995,8	964,7	977,3	1.009,6	1.009,9
2.2. Nefinancijska društva	19.506,7	20.075,7	19.918,3	20.018,3	20.512,4	20.050,1	19.807,2	20.287,2	20.299,9	19.645,7	19.860,1	20.124,6	19.537,0
2.2.1. Krediti	19.506,7	20.075,7	19.918,3	20.018,3	20.512,4	20.050,1	19.807,2	20.287,2	20.299,9	19.645,7	19.860,1	20.124,6	19.537,0
2.2.1.1. Kratkoročno	9.663,4	10.090,8	9.789,8	9.838,6	10.199,4	9.516,2	9.190,8	9.371,5	9.247,7	8.747,5	8.693,0	8.856,3	8.653,6
2.2.1.2. Dugoročno	9.843,3	9.984,9	10.128,6	10.179,7	10.313,0	10.533,9	10.616,4	10.915,7	11.052,2	10.898,1	11.167,1	11.268,3	10.883,3
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	4.052,4	4.178,8	4.211,9	4.253,5	4.392,8	4.550,4	4.535,2	4.749,1	4.616,3	4.506,8	4.609,8	4.596,9	4.437,1
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	5.791,0	5.806,1	5.916,7	5.926,3	5.920,2	5.983,6	6.081,2	6.166,6	6.435,9	6.391,3	6.557,3	6.671,4	6.446,2

Tablice skupine G5 • U tablicama se iskazuju vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa za stanja odabranih depozita i kredita kreditnih institucija te sume iznosa knjigovodstvenih stanja tih depozita i kredita, po izvještajnim mjesecima.

Depoziti i krediti kućanstvima i nefinancijskim društvima dijele se na depozite i kredite bez valutne klauzule, na depozite i kredite s valutnom klauzulom te na devizne depozite i kredite.

U tablicama od G5a do G5c navodi se daljnja podjela na depozite i kredite kućanstvima prema instrumentima, prema izvornom dospjeću te prema valuti indeksacije (uz euro i uz

švicarski franak) odnosno prema valuti (euro i švicarski franak), ovisno o prezentacijskom formatu u pojedinoj tablici. Na pojedinim mjestima u tablicama, u sklopu kredita kućanstvima, kao stavke "od toga" iskazuju se krediti dani obrtnicima.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka kod depozita i kredita jesu knjigovodstvena stanja depozita i kredita na kraju izvještajnog mjeseca.

Opisi instrumenata nalaze se u sklopu metodoloških pojašnjenja koja se odnose na tablice skupine G1 odnosno G2.

Tablica G5b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite s valutnom klauzulom (stanja) vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Depoziti	3,09	3,09	3,10	3,11	3,11	3,10	3,08	3,07	3,06	3,06	3,05	3,03	3,04
1.1. Kućanstva	3,09	3,09	3,10	3,11	3,12	3,11	3,09	3,09	3,08	3,07	3,06	3,04	3,04
1.1.1. Oročeni depoziti	3,09	3,09	3,10	3,11	3,12	3,11	3,09	3,09	3,08	3,07	3,06	3,04	3,04
1.1.1.1. Kratkoročno	2,98	2,96	2,94	3,00	3,03	2,91	3,01	2,86	2,77	2,58	2,36	2,17	1,98
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	1,50	1,45	1,29	1,39	1,48	1,36	2,78	1,33	1,32	1,30	1,30	1,27	1,11
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	1,85	1,83	1,63	1,80	1,74	1,69	1,79	1,77	1,81	1,82	1,81	1,62	1,61
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3,40	3,37	3,40	3,42	3,39	3,32	3,27	3,23	3,14	2,93	2,65	2,45	2,22
Od toga: uz euro	3,11	3,10	3,09	3,15	3,13	3,06	3,09	3,01	2,92	2,75	2,50	2,30	2,11
Od toga: uz američki dolar	1,55	1,52	1,33	1,46	1,62	1,44	1,57	1,40	1,37	1,34	1,33	1,35	1,12
1.1.1.2. Dugoročno	3,10	3,10	3,11	3,12	3,12	3,12	3,09	3,10	3,09	3,09	3,08	3,07	3,07
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	3,00	2,98	2,93	2,90	2,87	2,80	2,77	2,76	2,73	2,70	2,67	2,67	2,69
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	3,10	3,10	3,12	3,13	3,13	3,13	3,11	3,11	3,11	3,11	3,10	3,09	3,09
Od toga: uz euro	3,14	3,15	3,16	3,17	3,17	3,16	3,14	3,14	3,14	3,14	3,13	3,12	3,12
Od toga: uz američki dolar	2,48	2,46	2,43	2,42	2,33	2,29	2,27	2,23	2,21	2,18	2,17	2,15	2,02
1.2. Nefinancijska društva	3,05	3,07	3,07	3,04	3,05	3,03	2,91	2,88	2,85	2,89	2,97	2,90	3,04
1.2.1. Oročeni depoziti	3,05	3,07	3,07	3,04	3,05	3,03	2,91	2,88	2,85	2,89	2,97	2,90	3,04
1.2.1.1. Kratkoročno	3,51	3,51	3,47	3,34	3,47	3,45	3,25	3,23	3,16	3,33	3,34	3,06	2,69
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	2,47	2,26	1,93	2,12	2,07	2,09	2,09	1,66	0,93	0,98	0,95	0,10	0,10
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	3,86	2,42	2,39	2,16	2,07	2,23	2,30	2,14	2,64	2,11	2,13	3,17	1,94
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3,62	3,86	3,86	3,84	3,83	3,79	3,51	3,50	3,57	3,59	3,57	3,58	3,41
Od toga: uz euro	3,51	3,51	3,47	3,34	3,47	3,45	3,25	3,23	3,16	3,33	3,34	3,06	2,69
Od toga: uz američki dolar	3,06	3,06	3,06	3,06	3,05	3,05	3,43	3,43	3,43	3,43	3,43	3,43	2,74
1.2.1.2. Dugoročno	2,77	2,84	2,87	2,87	2,83	2,82	2,72	2,69	2,70	2,70	2,82	2,82	3,16
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	1,92	2,04	2,21	1,94	1,50	1,49	2,05	1,99	2,04	1,99	1,88	1,87	1,86
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	2,99	3,00	3,00	3,09	3,08	3,07	2,84	2,82	2,82	2,82	2,96	2,97	3,31
Od toga: uz euro	2,77	2,84	2,87	2,87	2,84	2,83	2,73	2,70	2,71	2,71	2,83	2,83	3,17
Od toga: uz američki dolar	-	-	-	-	1,00	1,00	0,96	0,96	0,96	0,96	0,96	0,96	0,96
1.3. Krediti s osnovne repo poslova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Krediti	6,61	6,31	6,29	6,28	6,28	6,26	6,25	6,18	6,14	6,13	6,11	6,10	6,08
2.1. Kućanstva	6,96	6,53	6,51	6,50	6,49	6,47	6,46	6,39	6,36	6,35	6,33	6,33	6,30
2.1.1. Stambeni krediti	5,60	4,94	4,94	4,94	4,95	4,95	4,94	4,90	4,89	4,88	4,88	4,89	4,88
2.1.1.1. Kratkoročno	5,78	3,50	3,41	3,44	3,45	4,93	5,32	5,35	5,86	5,86	6,19	6,40	6,53
Od toga: uz euro	4,76	3,67	3,66	3,67	3,70	6,02	5,70	6,21	6,28	6,23	6,39	6,42	6,54
Od toga: uz švicarski franak	5,81	3,46	3,35	3,39	3,39	3,59	3,52	3,67	3,88	4,10	4,47	5,98	0,00
2.1.1.2. Dugoročno	5,60	4,94	4,94	4,94	4,95	4,95	4,94	4,90	4,89	4,88	4,88	4,89	4,88
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	5,86	5,15	5,15	5,15	5,15	5,09	5,10	5,07	5,02	5,00	4,93	5,02	5,00
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	5,60	4,94	4,94	4,94	4,95	4,94	4,94	4,89	4,89	4,88	4,88	4,89	4,88
Od toga: uz euro	5,92	5,87	5,87	5,87	5,86	5,86	5,85	5,77	5,76	5,75	5,75	5,75	5,73
Od toga: uz švicarski franak	5,02	3,27	3,26	3,25	3,25	3,26	3,26	3,25	3,26	3,26	3,26	3,26	3,26
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	9,12	9,06	9,05	9,03	9,02	8,99	8,97	8,90	8,86	8,84	8,81	8,82	8,78
2.1.2.1. Kratkoročno	7,10	7,02	7,12	6,84	6,75	6,84	7,04	6,89	6,76	6,65	6,89	6,99	6,91
Od toga: uz euro	7,26	7,15	7,26	6,97	6,88	6,96	7,19	7,03	6,89	6,77	6,93	7,05	6,94
Od toga: uz švicarski franak	4,06	4,50	4,50	-	-	3,50	3,50	3,50	3,50	3,45	7,07	6,78	8,24
2.1.2.2. Dugoročno	9,13	9,08	9,07	9,05	9,04	9,01	8,99	8,91	8,88	8,86	8,83	8,84	8,80
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	8,94	8,88	8,84	8,79	8,75	8,70	8,66	8,57	8,50	8,44	8,38	8,33	8,27

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	9,16	9,10	9,10	9,08	9,07	9,05	9,03	8,96	8,92	8,91	8,88	8,90	8,86
Od toga: uz euro	9,22	9,16	9,15	9,12	9,11	9,08	9,06	8,98	8,95	8,93	8,90	8,88	8,84
Od toga: uz švicarski franak	7,09	6,94	6,92	6,90	6,87	6,82	6,79	6,72	6,71	6,67	6,62	7,23	7,21
Od toga: Obrtnici	6,25	6,27	6,29	6,29	6,32	6,28	6,32	6,24	6,20	6,20	6,14	6,13	6,12
2.2. Nefinancijska društva	5,74	5,77	5,73	5,72	5,73	5,70	5,70	5,63	5,57	5,56	5,53	5,49	5,51
2.2.1. Krediti	5,74	5,77	5,73	5,72	5,73	5,70	5,70	5,63	5,57	5,56	5,53	5,49	5,51
2.2.1.1. Kratkoročno	7,09	7,14	7,17	7,13	7,20	7,20	7,47	7,43	7,12	6,94	6,88	6,82	6,83
Od toga: uz euro	7,10	7,15	7,19	7,14	7,21	7,20	7,49	7,43	7,15	6,96	6,90	6,83	6,84
Od toga: uz švicarski franak	4,59	4,58	4,58	4,58	4,58	6,87	4,58	8,14	4,27	4,58	5,04	5,04	4,95
2.2.1.2. Dugoročno	5,58	5,60	5,55	5,54	5,54	5,50	5,49	5,41	5,36	5,37	5,34	5,30	5,32
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	6,69	6,70	6,59	6,62	6,66	6,57	6,50	6,42	6,34	6,37	6,43	6,39	6,31
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	5,28	5,31	5,28	5,27	5,26	5,24	5,25	5,17	5,14	5,15	5,09	5,05	5,08
Od toga: uz euro	5,60	5,62	5,57	5,56	5,56	5,52	5,51	5,43	5,37	5,38	5,36	5,32	5,33
Od toga: uz švicarski franak	4,65	4,54	4,54	4,53	4,57	4,55	4,53	4,48	4,49	4,51	4,45	4,45	4,41
Iznosi													
1. Depoziti	7.487,0	7.472,8	7.492,5	7.586,7	7.466,6	7.433,7	7.392,0	7.434,3	7.420,3	7.368,6	7.496,3	7.448,9	7.786,1
1.1. Kućanstva	6.897,5	6.938,1	6.965,6	7.042,4	6.962,3	6.926,9	6.893,9	6.938,8	6.939,2	6.920,5	7.040,3	6.979,8	7.202,8
1.1.1. Oročeni depoziti	6.897,5	6.938,1	6.965,6	7.042,4	6.962,3	6.926,9	6.893,9	6.938,8	6.939,2	6.920,5	7.040,3	6.979,8	7.202,8
1.1.1.1. Kratkoročno	300,6	295,7	295,1	294,7	281,9	285,9	304,9	284,2	284,1	281,7	260,5	238,6	228,6
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	31,2	30,0	28,8	30,3	20,9	29,2	48,8	26,5	28,5	30,4	29,9	28,0	28,9
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	43,7	42,2	41,6	38,4	37,3	36,4	38,3	38,8	39,2	43,3	41,4	39,3	37,8
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	225,7	223,5	224,6	226,0	223,7	220,4	217,8	218,9	216,4	208,0	189,2	171,3	162,0
Od toga: uz euro	274,9	269,8	270,2	268,5	265,0	261,0	288,9	257,9	257,5	249,7	230,4	208,5	199,9
Od toga: uz američki dolar	24,7	24,9	23,9	25,3	16,0	23,9	15,1	25,3	25,6	31,1	29,1	28,9	27,6
1.1.1.2. Dugoročno	6.596,9	6.642,4	6.670,6	6.747,7	6.680,4	6.641,0	6.588,9	6.654,6	6.655,1	6.638,7	6.779,8	6.741,2	6.974,2
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	221,9	222,2	224,6	257,3	267,4	265,2	266,2	270,7	272,8	272,5	272,0	274,3	274,6
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	6.375,0	6.420,3	6.446,0	6.490,4	6.412,9	6.375,7	6.322,7	6.383,9	6.382,3	6.366,3	6.507,8	6.466,9	6.699,6
Od toga: uz euro	6.477,5	6.523,2	6.551,5	6.625,6	6.564,2	6.525,7	6.474,3	6.539,7	6.540,0	6.523,7	6.664,5	6.625,7	6.859,3
Od toga: uz američki dolar	18,0	18,2	18,1	22,0	17,4	17,7	17,4	17,8	18,0	18,7	18,8	19,0	19,4
1.2. Nefinancijska društva	589,5	534,7	526,8	544,3	504,3	506,8	498,1	495,6	481,1	448,1	456,0	469,1	583,2
1.2.1. Oročeni depoziti	589,5	534,7	526,8	544,3	504,3	506,8	498,1	495,6	481,1	448,1	456,0	469,1	583,2
1.2.1.1. Kratkoročno	226,4	181,1	177,7	197,2	170,7	171,8	179,4	171,4	159,1	132,4	132,2	155,8	148,4
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	28,3	27,0	25,7	43,9	23,5	23,1	23,0	13,6	14,3	6,0	5,1	20,8	20,8
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	31,0	14,0	13,0	14,3	11,6	12,1	10,9	15,4	29,1	13,3	11,6	18,8	26,2
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	167,1	140,1	139,0	139,0	135,6	136,6	145,4	142,4	115,7	113,2	115,4	116,2	101,4
Od toga: uz euro	225,7	180,3	177,0	196,4	169,9	171,0	178,7	170,7	158,5	131,8	131,5	155,1	147,6
Od toga: uz američki dolar	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
1.2.1.2. Dugoročno	363,1	353,6	349,1	347,1	333,7	335,1	318,7	324,2	322,0	315,7	323,8	313,3	434,9
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	74,3	58,6	57,3	64,8	51,6	52,5	48,7	52,8	50,8	44,5	44,3	43,8	44,5
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	288,8	295,0	291,8	282,3	282,0	282,6	270,1	271,3	271,2	271,2	279,5	269,5	390,4
Od toga: uz euro	362,6	353,2	348,7	346,7	332,0	333,4	317,0	322,4	320,2	313,8	321,9	311,4	432,9
Od toga: uz američki dolar	-	-	-	-	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5
1.3. Krediti s osnove repo poslova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Krediti	120.380,8	119.730,7	119.425,3	118.035,7	116.363,2	115.443,9	114.016,3	114.004,5	113.450,9	112.500,4	112.273,9	111.579,7	111.075,1
2.1. Kućanstva	85.964,1	85.552,2	85.452,8	84.808,4	83.748,4	82.938,0	82.336,5	82.384,9	82.035,3	81.578,3	81.542,6	81.179,4	80.535,4
2.1.1. Stambeni krediti	52.772,2	52.645,5	52.737,5	52.509,0	51.968,8	51.613,9	51.427,4	51.574,2	51.569,0	51.393,3	51.509,5	51.490,7	51.198,0

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
2.1.1.1. Kratkoročno	1,3	1,3	1,1	0,9	0,7	1,1	2,1	0,8	1,1	0,6	0,6	0,5	0,5
Od toga: uz euro	0,0	0,2	0,2	0,2	0,1	0,6	1,7	0,5	0,9	0,5	0,5	0,5	0,5
Od toga: uz švicarski franak	1,3	1,1	0,9	0,8	0,6	0,5	0,4	0,3	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0
2.1.1.2. Dugoročno	52.770,9	52.644,1	52.736,4	52.508,1	51.968,1	51.612,8	51.425,3	51.573,4	51.567,8	51.392,6	51.509,0	51.490,2	51.197,5
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	171,3	174,6	172,2	167,7	161,9	157,2	154,4	154,2	148,6	149,2	153,7	152,3	146,5
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	52.599,6	52.469,5	52.564,2	52.340,4	51.806,2	51.455,6	51.270,9	51.419,1	51.419,2	51.243,5	51.355,2	51.337,9	51.051,0
Od toga: uz euro	33.927,6	33.876,7	33.925,8	33.906,5	33.645,2	33.482,2	33.383,8	33.589,4	33.517,1	33.479,3	33.615,0	33.630,7	33.550,3
Od toga: uz švicarski franak	18.805,5	18.729,5	18.772,3	18.563,8	18.285,7	18.092,3	18.003,6	17.944,3	18.011,0	17.872,3	17.853,3	17.818,1	17.604,2
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	33.191,9	32.906,8	32.715,2	32.299,4	31.779,5	31.324,2	30.909,1	30.810,7	30.466,4	30.185,0	30.033,1	29.688,7	29.337,4
2.1.2.1. Kratkoročno	284,0	301,8	292,7	280,2	276,0	272,6	261,3	252,1	274,9	283,3	259,6	253,8	245,6
Od toga: uz euro	264,0	282,8	273,7	262,3	258,5	254,8	243,1	233,7	256,4	260,7	247,6	241,9	236,3
Od toga: uz švicarski franak	0,2	0,0	0,0	-	-	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,5	0,5	0,3
2.1.2.2. Dugoročno	32.907,8	32.605,0	32.422,5	32.019,2	31.503,5	31.051,5	30.647,8	30.558,6	30.191,4	29.901,7	29.773,5	29.434,9	29.091,8
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	3.891,7	3.829,8	3.779,9	3.679,8	3.589,2	3.495,7	3.401,1	3.366,9	3.271,9	3.227,9	3.196,7	3.172,9	3.113,1
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	29.016,1	28.775,2	28.642,6	28.339,4	27.914,3	27.555,8	27.246,8	27.191,7	26.919,5	26.673,8	26.576,9	26.261,9	25.978,7
Od toga: uz euro	31.673,6	31.405,8	31.271,9	30.921,5	30.454,6	30.042,0	29.666,9	29.606,2	29.257,4	28.991,6	28.881,5	28.732,5	28.411,5
Od toga: uz švicarski franak	1.166,9	1.129,2	1.081,6	1.027,5	981,9	940,0	910,8	880,9	861,4	835,4	817,8	627,8	606,3
Od toga: Obrtnici	2.501,4	2.475,8	2.496,2	2.463,0	2.458,6	2.444,9	2.413,1	2.391,3	2.369,9	2.337,9	2.303,4	2.293,6	2.259,0
2.2. Nefinancijska društva	34.416,7	34.178,5	33.972,6	33.227,2	32.614,8	32.505,9	31.679,8	31.619,6	31.415,5	30.922,2	30.731,2	30.400,2	30.539,7
2.2.1. Krediti	34.416,7	34.178,5	33.972,6	33.227,2	32.614,8	32.505,9	31.679,8	31.619,6	31.415,5	30.922,2	30.731,2	30.400,2	30.539,7
2.2.1.1. Kratkoročno	3.764,1	3.801,6	3.840,5	3.814,5	3.746,0	3.800,2	3.430,8	3.388,3	3.757,9	3.788,4	3.774,5	3.673,0	3.937,5
Od toga: uz euro	3.744,3	3.781,6	3.820,6	3.794,6	3.725,6	3.779,8	3.409,9	3.374,8	3.728,4	3.755,1	3.748,2	3.646,7	3.913,4
Od toga: uz švicarski franak	18,5	18,6	18,7	18,8	18,7	18,6	18,6	12,1	28,0	32,0	24,2	24,3	22,2
2.2.1.2. Dugoročno	30.652,6	30.376,9	30.132,0	29.412,7	28.868,8	28.705,7	28.249,0	28.231,3	27.657,6	27.133,7	26.956,7	26.727,2	26.602,2
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	6.497,7	6.417,4	6.247,8	5.901,1	5.766,3	5.675,8	5.497,5	5.467,2	5.028,1	4.893,1	4.994,4	5.018,3	5.130,8
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	24.155,0	23.959,5	23.884,2	23.511,6	23.102,5	23.029,8	22.751,5	22.764,1	22.629,5	22.240,6	21.962,3	21.708,9	21.471,4
Od toga: uz euro	29.945,0	29.644,6	29.407,6	28.705,2	28.167,8	28.015,1	27.582,8	27.583,4	27.040,5	26.536,6	26.359,7	26.138,3	26.032,6
Od toga: uz švicarski franak	665,5	692,2	684,9	668,6	648,0	636,6	617,4	597,0	567,2	545,7	535,2	530,5	511,2

Tablica G5c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne depozite i kredite (stanja)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Depoziti	2,97	2,96	2,91	2,86	2,82	2,79	2,75	2,73	2,70	2,63	2,59	2,55	2,51
1.1. Kućanstva	2,98	2,96	2,91	2,87	2,83	2,80	2,77	2,74	2,70	2,66	2,63	2,60	2,56
1.1.1. Oročeni depoziti	2,98	2,96	2,91	2,87	2,83	2,80	2,77	2,74	2,70	2,66	2,63	2,60	2,56
1.1.1.1. Kratkoročno	2,60	2,54	2,49	2,45	2,40	2,37	2,34	2,30	2,26	2,21	2,17	2,14	2,09
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	1,58	1,57	1,52	1,51	1,46	1,43	1,41	1,38	1,36	1,33	1,30	1,26	1,20
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,05	2,03	1,99	1,98	1,94	1,91	1,87	1,84	1,80	1,77	1,73	1,69	1,63
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	2,82	2,75	2,69	2,63	2,59	2,55	2,52	2,48	2,44	2,39	2,35	2,32	2,27
Od toga: u euro	2,66	2,60	2,54	2,50	2,45	2,42	2,39	2,34	2,30	2,25	2,22	2,18	2,13
Od toga: u američkom dolaru	2,25	2,20	2,15	2,14	2,12	2,10	2,07	2,05	2,02	2,00	1,97	1,95	1,92
1.1.1.2. Dugoročno	3,36	3,37	3,32	3,26	3,23	3,19	3,16	3,12	3,08	3,05	3,02	2,98	2,94
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	3,24	3,27	3,19	3,12	3,06	3,02	2,99	2,95	2,90	2,86	2,83	2,80	2,75
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	3,51	3,51	3,48	3,44	3,42	3,39	3,36	3,32	3,30	3,26	3,23	3,19	3,15
Od toga: u euro	3,41	3,42	3,37	3,31	3,27	3,24	3,20	3,16	3,13	3,09	3,06	3,02	2,98
Od toga: u američkom dolaru	2,98	2,96	2,93	2,91	2,88	2,85	2,80	2,79	2,75	2,72	2,69	2,65	2,59
1.2. Nefinancijska društva	2,91	2,90	2,89	2,74	2,67	2,67	2,44	2,59	2,62	2,15	2,02	1,94	1,86
1.2.1. Oročeni depoziti	2,91	2,90	2,89	2,74	2,67	2,67	2,44	2,59	2,62	2,15	2,02	1,94	1,86
1.2.1.1. Kratkoročno	2,94	3,00	2,98	2,78	2,56	2,60	2,43	2,42	2,20	2,08	2,00	1,90	1,80
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	1,38	1,39	1,25	1,11	1,36	1,37	1,20	1,24	1,27	1,18	1,18	1,05	0,99
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,32	2,34	2,29	2,27	3,08	3,13	2,92	3,00	2,15	2,08	1,98	1,95	1,86
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	4,28	4,19	4,11	4,08	3,17	3,16	2,91	2,81	2,77	2,65	2,60	2,56	2,33
Od toga: u euro	3,07	3,12	3,09	2,89	2,65	2,70	2,51	2,50	2,23	2,09	2,01	1,90	1,81
Od toga: u američkom dolaru	1,39	1,47	1,76	1,63	1,69	1,63	1,63	1,63	1,90	2,01	1,90	1,83	1,72
1.2.1.2. Dugoročno	2,78	2,26	2,38	2,50	3,16	2,96	2,48	3,26	3,83	2,47	2,13	2,16	2,19
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	3,08	2,43	2,62	2,87	3,73	3,45	2,82	3,83	4,47	3,07	2,57	2,64	2,58
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	2,02	1,93	1,91	1,89	1,90	1,84	1,93	1,98	1,95	1,71	1,70	1,70	1,56
Od toga: u euro	3,04	2,50	2,68	2,77	3,50	3,30	2,77	3,55	4,16	2,70	2,29	2,30	2,34
Od toga: u američkom dolaru	1,88	1,77	1,50	1,46	1,46	1,41	1,32	1,31	1,35	1,36	1,38	1,44	1,44
1.3. Krediti s osnove repo poslova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Krediti	5,13	5,19	5,32	5,27	5,18	5,15	5,44	4,95	5,25	5,23	5,31	5,39	5,10
2.1. Kućanstva	5,19	5,13	5,39	5,31	5,17	5,24	5,14	5,23	5,31	5,24	5,10	5,25	5,07
2.1.1. Stambeni krediti	5,95	3,61	3,61	3,60	3,63	3,63	3,63	3,63	3,61	3,58	3,57	3,56	3,55
2.1.1.1. Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: u euro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: u švicarskom franku	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1.1.2. Dugoročno	5,95	3,61	3,61	3,60	3,63	3,63	3,63	3,63	3,61	3,58	3,57	3,56	3,55
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	5,95	3,61	3,61	3,60	3,63	3,63	3,63	3,63	3,61	3,58	3,57	3,56	3,55
Od toga: u euro	8,04	8,04	8,04	8,04	8,03	6,03	6,02	6,02	8,03	8,02	8,02	7,80	7,80
Od toga: u švicarskom franku	5,80	3,29	3,29	3,28	3,30	3,29	3,30	3,30	3,30	3,31	3,30	3,30	3,30
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	5,16	5,19	5,46	5,38	5,23	5,31	5,21	5,29	5,38	5,31	5,16	5,31	5,13
2.1.2.1. Kratkoročno	1,92	2,76	3,62	4,06	3,36	3,66	3,38	4,10	4,66	4,57	4,29	4,66	4,30
Od toga: u euro	1,93	2,75	3,61	4,06	3,36	3,65	3,42	4,15	4,65	4,56	4,28	4,65	4,29
Od toga: u švicarskom franku	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
2.1.2.2. Dugoročno	6,21	6,29	6,27	6,23	6,16	6,18	6,16	6,03	5,96	5,95	5,95	5,94	5,88
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	6,96	6,96	6,96	6,71	6,45	6,56	6,48	6,35	6,08	6,07	6,10	6,25	5,94
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	6,02	6,11	6,09	6,13	6,09	6,09	6,09	5,96	5,95	5,94	5,93	5,92	5,87
Od toga: u euru	6,21	6,30	6,29	6,20	6,15	6,18	6,16	6,02	5,93	5,93	5,93	5,90	5,83
Od toga: u švicarskom franku	6,16	6,14	6,11	6,59	6,18	6,18	6,16	6,17	6,25	6,21	6,16	6,64	6,52
Od toga: Obrtnici	6,68	6,75	6,72	6,65	6,53	6,59	6,55	6,48	6,49	6,50	6,42	6,48	6,40
2.2. Nefinancijska društva	5,13	5,19	5,32	5,27	5,18	5,15	5,45	4,94	5,25	5,23	5,32	5,39	5,10
2.2.1. Krediti	5,13	5,19	5,32	5,27	5,18	5,15	5,45	4,94	5,25	5,23	5,32	5,39	5,10
2.2.1.1. Kratkoročno	5,08	5,48	5,99	5,63	5,82	5,49	7,01	4,71	6,58	6,41	7,29	7,60	5,82
Od toga: u euru	5,00	5,40	5,76	5,41	6,14	5,47	7,04	4,64	6,74	6,46	7,36	7,53	5,81
Od toga: u američkom dolaru	5,90	5,22	7,80	7,91	3,94	5,61	6,36	6,03	4,74	5,20	5,56	8,91	5,02
2.2.1.2. Dugoročno	5,15	5,12	5,16	5,18	5,03	5,06	5,04	4,99	4,91	4,95	4,84	4,90	4,96
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	6,03	5,87	5,98	6,06	5,40	5,63	5,57	5,54	5,42	5,69	5,29	5,31	5,67
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	4,83	4,86	4,90	4,90	4,91	4,90	4,87	4,82	4,80	4,79	4,75	4,82	4,81
Od toga: u euru	5,16	5,14	5,18	5,19	5,05	5,08	5,05	5,00	4,93	4,97	4,86	4,92	4,92
Od toga: u američkom dolaru	5,68	5,31	5,29	5,65	5,65	5,90	5,17	5,35	5,07	5,07	4,92	5,04	5,32
Iznosi													
1. Depoziti	126.647,7	126.725,5	126.393,0	126.860,3	124.646,4	124.376,5	123.148,7	125.502,7	126.508,0	126.323,8	126.704,6	126.498,1	124.734,5
1.1. Kućanstva	116.497,0	117.052,1	116.847,4	116.602,0	115.391,7	115.209,5	114.840,2	116.280,0	116.421,6	117.028,2	117.301,1	116.981,2	116.303,2
1.1.1. Oročeni depoziti	116.497,0	117.052,1	116.847,4	116.602,0	115.391,7	115.209,5	114.840,2	116.280,0	116.421,6	117.028,2	117.301,1	116.981,2	116.303,2
1.1.1.1. Kratkoročno	58.849,9	57.968,7	57.285,4	56.541,8	55.266,7	54.718,4	54.006,6	54.106,9	53.816,0	53.639,8	53.281,0	52.638,9	51.827,9
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	4.490,5	4.449,1	4.356,2	4.332,3	4.232,4	4.165,1	4.030,4	4.103,6	4.138,0	4.256,3	4.266,8	4.180,8	3.956,3
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	9.182,1	9.070,3	8.901,1	8.673,3	8.407,7	8.267,6	8.175,7	8.198,0	8.171,7	8.121,8	8.025,9	7.883,6	7.710,1
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	45.177,2	44.449,3	44.028,2	43.536,2	42.626,6	42.285,8	41.800,5	41.805,2	41.506,3	41.261,7	40.988,3	40.574,5	40.161,5
Od toga: u euru	53.133,2	52.283,7	51.658,9	50.963,1	49.789,9	49.210,1	48.562,8	48.579,2	48.286,0	48.028,0	47.684,8	47.055,8	46.257,6
Od toga: u američkom dolaru	3.639,8	3.646,6	3.604,9	3.568,0	3.499,7	3.534,3	3.506,8	3.582,7	3.570,7	3.686,8	3.684,7	3.673,9	3.714,1
1.1.1.2. Dugoročno	57.647,2	59.083,3	59.561,9	60.060,2	60.125,0	60.491,1	60.833,6	62.173,1	62.605,6	63.388,3	64.020,1	64.342,3	64.475,3
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	31.951,2	32.750,1	32.761,3	32.730,9	32.481,3	32.507,4	32.599,4	33.306,5	33.441,1	33.859,7	34.126,4	34.262,6	34.403,4
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	25.696,0	26.333,2	26.800,6	27.329,3	27.643,7	27.983,7	28.234,2	28.866,6	29.164,5	29.528,6	29.893,7	30.079,7	30.071,9
Od toga: u euru	52.733,7	54.043,9	54.489,2	54.965,8	55.094,4	55.370,2	55.703,4	56.873,1	57.242,4	57.876,2	58.466,4	58.733,0	58.814,1
Od toga: u američkom dolaru	3.303,8	3.400,3	3.410,3	3.423,8	3.369,2	3.452,2	3.456,6	3.616,4	3.684,9	3.857,4	3.888,9	3.953,3	4.014,6
1.2. Nefinancijska društva	10.150,7	9.673,5	9.545,6	10.258,3	9.254,8	9.167,0	8.308,5	9.222,7	10.086,4	9.295,6	9.403,5	9.516,8	8.431,3
1.2.1. Oročeni depoziti	10.150,7	9.673,5	9.545,6	10.258,3	9.254,8	9.167,0	8.308,5	9.222,7	10.086,4	9.295,6	9.403,5	9.516,8	8.431,3
1.2.1.1. Kratkoročno	8.670,6	8.273,2	8.113,6	8.816,2	7.505,5	7.311,4	6.723,5	7.384,4	7.504,5	7.574,2	7.885,0	8.015,4	6.939,5
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	2.522,6	2.181,5	2.002,2	2.868,8	2.435,6	2.271,0	1.897,9	2.067,7	2.097,4	2.202,4	2.481,4	2.693,6	2.156,9
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	2.200,6	2.004,5	1.872,5	1.647,1	2.038,4	1.977,1	1.911,2	2.037,0	1.825,3	1.876,8	1.987,4	2.021,0	1.733,4
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3.947,3	4.087,2	4.239,0	4.300,3	3.031,5	3.063,3	2.914,3	3.279,7	3.581,8	3.495,1	3.416,2	3.300,8	3.049,2
Od toga: u euru	7.966,8	7.662,9	7.446,2	8.050,9	6.778,7	6.561,6	6.029,5	6.651,7	6.851,0	6.990,4	7.139,5	7.301,8	6.187,8
Od toga: u američkom dolaru	635,3	562,5	600,9	706,2	633,9	651,0	610,6	646,1	572,3	500,7	649,5	624,8	668,8
1.2.1.2. Dugoročno	1.480,1	1.400,2	1.432,0	1.442,0	1.749,2	1.855,6	1.585,0	1.838,4	2.581,8	1.721,4	1.518,4	1.501,4	1.491,8
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	1.066,7	925,9	945,7	903,9	1.202,0	1.285,0	989,1	1.270,7	1.929,7	961,5	744,2	729,8	914,9
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	413,5	474,3	486,3	538,1	547,2	570,6	596,0	567,7	652,2	759,9	774,3	771,7	576,9
Od toga: u euru	1.149,9	959,6	1.064,0	1.136,3	1.448,6	1.513,3	1.258,9	1.597,8	2.272,7	1.418,8	1.233,7	1.243,0	1.230,0
Od toga: u američkom dolaru	327,3	392,2	319,3	257,6	253,4	293,1	274,3	233,9	256,3	250,8	232,0	209,1	210,5
1.3. Krediti s osnove repo poslova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
2. Krediti	11.711,8	11.337,8	11.171,6	11.372,9	11.111,1	10.802,4	11.060,9	10.967,1	10.149,3	10.152,1	10.013,7	10.568,0	10.339,0
2.1. Kućanstva	216,3	234,6	229,3	249,3	224,3	227,6	224,6	235,6	234,4	239,3	239,8	239,1	227,0
2.1.1. Stambeni krediti	9,0	8,9	8,9	8,6	8,5	9,2	9,4	9,4	8,8	8,7	8,5	8,5	8,4
2.1.1.1. Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: u euro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: u švicarskom franku	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1.1.2. Dugoročno	9,0	8,9	8,9	8,6	8,5	9,2	9,4	9,4	8,8	8,7	8,5	8,5	8,4
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	9,0	8,9	8,9	8,6	8,5	9,2	9,4	9,4	8,8	8,7	8,5	8,5	8,4
Od toga: u euro	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	1,1	1,1	1,1	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5
Od toga: u švicarskom franku	8,4	8,3	8,3	8,0	7,9	8,0	8,3	8,3	8,3	8,2	8,0	8,0	7,9
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	207,3	225,7	220,4	240,6	215,8	218,4	215,2	226,2	225,5	230,6	231,3	230,7	218,6
2.1.2.1. Kratkoročno	50,9	70,5	67,2	94,9	71,6	75,2	73,8	86,4	100,4	107,4	109,9	114,4	103,7
Od toga: u euro	50,3	70,5	67,1	94,9	71,6	75,1	72,5	85,1	100,3	107,3	109,8	114,3	103,6
Od toga: u švicarskom franku	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2.2. Dugoročno	156,4	155,2	153,2	145,7	144,3	143,2	141,4	139,8	125,1	123,2	121,4	116,3	114,9
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	31,9	32,4	32,0	25,6	26,8	26,9	26,1	26,0	11,3	10,8	11,1	9,9	9,4
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	124,5	122,8	121,3	120,1	117,5	116,3	115,3	113,8	113,8	112,4	110,3	106,4	105,5
Od toga: u euro	143,4	142,8	141,1	133,4	133,3	132,1	130,7	128,8	114,5	113,0	110,4	109,2	107,8
Od toga: u švicarskom franku	13,0	12,4	12,1	12,4	11,0	11,1	10,8	11,0	10,6	10,2	11,0	7,0	7,0
Od toga: Obrtnici	89,5	88,5	86,6	79,7	78,6	78,0	77,8	75,4	72,5	70,7	69,8	67,9	67,0
2.2. Nefinancijska društva	11.495,5	11.103,1	10.942,3	11.123,7	10.886,7	10.574,8	10.836,3	10.731,4	9.915,0	9.912,8	9.773,9	10.328,8	10.112,1
2.2.1. Krediti	11.495,5	11.103,1	10.942,3	11.123,7	10.886,7	10.574,8	10.836,3	10.731,4	9.915,0	9.912,8	9.773,9	10.328,8	10.112,1
2.2.1.1. Kratkoročno	2.359,4	2.074,1	2.039,6	2.254,8	2.023,3	2.179,1	2.275,8	2.014,8	2.030,1	1.911,7	1.891,5	1.883,7	1.694,9
Od toga: u euro	2.210,9	1.922,0	1.867,1	2.100,8	1.720,3	2.052,7	2.171,3	1.915,0	1.860,0	1.819,3	1.793,3	1.767,8	1.590,0
Od toga: u američkom dolaru	114,9	130,5	150,6	132,1	296,7	120,1	98,1	97,8	168,1	85,4	81,3	88,4	75,2
2.2.1.2. Dugoročno	9.136,1	9.029,1	8.902,7	8.868,9	8.863,4	8.395,7	8.560,5	8.716,6	7.884,8	8.001,1	7.882,4	8.445,1	8.417,2
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	2.433,1	2.340,6	2.195,3	2.147,1	2.255,5	1.879,9	1.980,6	2.139,1	1.415,0	1.449,8	1.419,0	1.435,9	1.459,0
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	6.703,0	6.688,5	6.707,4	6.721,8	6.607,9	6.515,8	6.579,8	6.577,5	6.469,8	6.551,2	6.463,4	7.009,3	6.958,2
Od toga: u euro	8.961,7	8.840,6	8.714,7	8.700,0	8.699,6	8.233,4	8.360,0	8.513,4	7.687,7	7.803,1	7.683,0	8.249,6	8.158,3
Od toga: u američkom dolaru	46,3	63,2	63,4	47,1	46,6	47,5	101,1	103,1	100,2	102,5	105,8	102,1	166,5

Tablica G6a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite bez valutne klauzule (novi poslovi)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Depoziti	2,42	2,55	2,15	2,37	2,28	2,27	2,17	2,01	2,01	2,07	1,95	1,73	2,07
1.1. Kućanstva	2,89	2,93	2,66	2,72	2,66	2,59	2,68	2,59	2,60	2,50	2,47	2,55	2,43
1.1.1. Oročeni depoziti	2,89	2,93	2,66	2,72	2,66	2,59	2,68	2,59	2,60	2,50	2,47	2,55	2,43
1.1.1.1. Kratkoročno	2,73	2,72	2,47	2,53	2,46	2,43	2,53	2,32	2,41	2,33	2,30	2,39	2,26
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	2,12	2,05	1,84	2,03	1,92	1,81	2,04	1,75	1,96	2,03	1,73	1,89	1,66
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,84	2,83	2,72	2,66	2,65	2,43	2,66	2,52	2,47	2,14	2,38	2,51	2,43
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3,25	3,21	3,03	2,96	2,93	2,98	2,96	2,84	2,87	2,78	2,79	2,74	2,68
1.1.1.2. Dugoročno	3,69	3,65	3,57	3,46	3,53	3,41	3,40	3,45	3,38	3,22	3,24	3,18	3,13
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	3,64	3,58	3,44	3,37	3,53	3,35	3,35	3,45	3,38	3,37	3,24	3,15	3,13
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	3,82	3,84	3,84	3,70	3,53	3,58	3,55	3,46	3,37	2,86	3,24	3,27	3,14
1.2. Nefinancijska društva	1,77	1,84	1,33	1,74	1,64	1,81	1,26	1,31	1,15	1,46	1,50	1,28	1,84
1.2.1. Oročeni depoziti	1,77	1,84	1,33	1,74	1,64	1,81	1,26	1,31	1,15	1,46	1,50	1,28	1,84
1.2.1.1. Kratkoročno	1,57	1,82	1,26	1,67	1,57	1,54	1,24	1,21	1,09	1,43	1,25	1,22	1,41
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	1,17	1,34	0,90	0,98	1,13	0,99	0,99	0,80	0,84	1,01	0,96	1,00	1,08
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,37	2,40	1,92	2,20	2,24	2,31	1,86	2,34	1,92	1,92	2,11	1,84	1,73
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3,20	2,87	2,41	2,51	2,69	2,65	1,99	2,12	2,36	2,24	2,15	1,89	2,25
1.2.1.2. Dugoročno	3,16	2,16	2,98	3,09	2,05	2,70	2,08	2,89	2,83	2,61	3,18	2,18	3,01
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	3,26	2,21	2,86	3,39	2,13	2,73	2,46	3,01	2,94	2,72	3,30	2,27	3,05
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	2,13	1,26	3,22	2,57	1,32	2,69	1,00	2,46	2,28	2,34	2,52	1,87	2,70
1.3. Krediti s osnove repo poslova	-	-	0,25	-	2,50	-	-	0,55	0,40	-	0,67	0,20	0,13
2. Krediti	8,83	8,59	8,69	8,60	8,53	8,60	8,41	8,34	8,50	8,42	8,58	8,33	8,38
2.1. Kućanstva	10,13	9,66	9,63	9,60	9,57	9,53	9,54	9,50	9,55	9,49	9,48	9,48	9,41
2.1.1. Stambeni krediti	5,81	5,73	5,59	5,73	5,63	5,56	5,48	5,45	5,35	5,37	5,31	5,31	5,27
2.1.1.1. Kratkoročno	5,86	5,58	5,71	5,75	5,65	5,64	5,57	5,36	5,29	5,37	5,19	5,34	5,36
2.1.1.2. Dugoročno	5,78	5,85	5,52	5,71	5,60	5,52	5,37	5,50	5,38	5,37	5,35	5,30	5,25
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	5,44	6,06	5,32	5,77	4,72	5,85	5,08	5,27	5,20	5,33	5,45	5,16	5,36
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	5,79	5,84	5,53	5,71	5,61	5,52	5,37	5,50	5,39	5,37	5,34	5,30	5,25
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	10,14	9,68	9,64	9,61	9,59	9,55	9,56	9,52	9,56	9,50	9,49	9,49	9,43
2.1.2.1. Kratkoročno	10,13	9,58	9,56	9,54	9,52	9,47	9,50	9,47	9,51	9,46	9,46	9,46	9,40
2.1.2.2. Dugoročno	10,20	10,14	9,99	9,90	9,87	9,86	9,84	9,71	9,80	9,66	9,65	9,64	9,57
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	9,93	9,84	9,72	9,96	9,90	9,85	9,81	9,73	9,74	9,66	9,61	9,57	9,51
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	10,70	10,69	10,39	9,77	9,82	9,86	9,92	9,65	9,97	9,66	9,75	9,84	9,72
Od toga: Obrtnici	9,87	10,07	9,79	9,69	9,57	9,66	9,68	9,36	9,65	9,32	9,54	9,65	9,36
2.2. Nefinancijska društva	5,61	5,53	5,73	5,74	5,77	5,50	5,28	5,34	5,07	5,35	5,53	5,04	5,48
Krediti	5,61	5,53	5,73	5,74	5,77	5,50	5,28	5,34	5,07	5,35	5,53	5,04	5,48
2.2.1.1. Kratkoročno	5,50	5,47	5,72	5,70	5,46	5,44	5,19	5,31	4,96	5,28	5,53	5,00	5,42
2.2.1.2. Dugoročno	6,35	6,14	5,78	6,08	7,68	6,09	5,78	5,55	5,61	6,41	5,51	5,52	6,02
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	6,62	5,85	6,95	6,87	7,90	5,82	6,04	5,65	6,66	6,43	5,78	6,69	6,18
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	5,99	7,00	4,81	5,18	6,31	6,73	5,39	5,27	5,25	6,35	5,28	4,69	5,79
Iznosi													
1. Depoziti	4.274,0	4.189,0	3.597,6	3.696,6	3.501,5	3.754,2	2.931,4	4.196,6	3.399,1	4.313,8	4.201,0	4.389,6	4.648,9
1.1. Kućanstva	2.464,2	2.740,7	2.272,6	2.350,8	2.195,1	2.239,1	1.879,8	2.426,0	2.053,0	2.513,2	2.368,6	2.027,7	2.471,8
1.1.1. Oročeni depoziti	2.464,2	2.740,7	2.272,6	2.350,8	2.195,1	2.239,1	1.879,8	2.426,0	2.053,0	2.513,2	2.368,6	2.027,7	2.471,8
1.1.1.1. Kratkoročno	2.053,9	2.117,3	1.869,4	1.866,6	1.792,1	1.865,1	1.543,5	1.861,6	1.647,5	2.013,2	1.921,4	1.640,2	1.983,3
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	791,3	741,8	783,0	724,9	721,0	665,0	604,8	759,9	665,8	737,3	721,5	553,6	707,2
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	437,1	475,3	388,0	420,2	408,0	469,3	377,4	425,9	372,3	565,2	446,5	428,0	462,8
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	825,6	900,3	698,3	721,5	663,1	730,8	561,3	675,8	609,4	710,7	753,4	658,6	813,3
1.1.1.2. Dugoročno	410,2	623,3	403,2	484,2	403,0	373,9	336,3	564,4	405,5	500,0	447,2	387,5	488,5
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	296,1	458,5	268,8	349,2	328,6	275,9	246,3	466,1	313,7	350,0	339,6	277,4	372,3

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	114,1	164,9	134,3	135,0	74,5	98,0	90,0	98,2	91,8	150,0	107,5	110,1	116,2
1.2. Nefinancijska društva	1.809,8	1.448,3	1.243,5	1.345,8	1.301,4	1.515,1	1.051,6	1.543,8	1.265,6	1.800,5	1.348,5	1.811,8	1.942,4
1.2.1. Oročeni depoziti	1.809,8	1.448,3	1.243,5	1.345,8	1.301,4	1.515,1	1.051,6	1.543,8	1.265,6	1.800,5	1.348,5	1.811,8	1.942,4
1.2.1.1. Kratkoročno	1.582,6	1.389,0	1.195,8	1.278,9	1.122,1	1.163,2	1.027,3	1.454,5	1.217,3	1.757,0	1.173,3	1.692,1	1.423,5
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	1.182,3	834,4	843,7	645,7	761,2	721,3	756,6	1.032,3	972,7	1.068,8	881,0	1.259,7	949,1
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	209,6	377,7	202,3	268,7	158,0	294,9	142,8	182,9	160,6	319,0	144,3	322,2	161,8
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	190,7	176,9	149,8	364,6	202,9	147,1	128,0	239,3	84,1	369,3	148,1	110,3	312,6
1.2.1.2. Dugoročno	227,2	59,3	47,7	66,9	179,3	351,9	24,2	89,3	48,3	43,5	175,2	119,7	518,9
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	208,9	56,0	31,7	42,2	162,4	82,7	18,0	69,6	40,3	30,2	148,4	90,9	464,2
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	18,3	3,4	15,9	24,7	16,9	269,1	6,3	19,7	8,0	13,3	26,9	28,8	54,7
1.3. Krediti s osnove repo poslova	-	-	81,5	-	5,0	-	-	226,8	80,5	-	483,9	550,0	234,7
2. Krediti	16.816,6	16.091,2	15.789,4	16.733,2	17.076,5	16.290,9	16.569,4	16.877,7	15.452,3	16.383,3	15.986,5	16.499,0	16.562,8
2.1. Kućanstva	11.988,2	11.925,1	12.003,3	12.384,6	12.409,3	12.514,3	12.177,2	12.149,3	11.836,1	12.148,9	12.331,3	12.215,1	12.229,0
2.1.1. Stambeni krediti	26,0	40,1	39,3	43,2	46,3	48,5	45,3	43,7	22,8	31,1	40,7	38,1	61,4
2.1.1.1. Kratkoročno	9,6	18,2	15,2	17,9	20,6	15,9	26,0	16,1	8,2	8,2	9,2	9,3	12,6
2.1.1.2. Dugoročno	16,4	22,0	24,1	25,3	25,7	32,6	19,3	27,6	14,7	23,0	31,5	28,8	48,8
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	0,5	0,7	0,4	0,8	0,2	0,1	0,6	0,1	0,2	0,2	0,8	0,4	0,9
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	15,9	21,2	23,7	24,5	25,5	32,5	18,7	27,4	14,4	22,8	30,7	28,3	47,8
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	11.962,2	11.885,0	11.963,9	12.341,4	12.363,0	12.465,8	12.132,0	12.105,6	11.813,3	12.117,8	12.290,6	12.177,0	12.167,6
2.1.2.1. Kratkoročno	9.818,0	9.786,5	9.679,0	9.878,8	9.964,3	10.013,9	9.871,7	9.756,3	9.673,0	9.828,1	9.943,2	9.928,0	9.938,5
2.1.2.2. Dugoročno	2.144,2	2.098,5	2.284,9	2.462,6	2.398,8	2.451,8	2.260,3	2.349,3	2.140,3	2.289,7	2.347,4	2.249,0	2.229,2
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	1.384,9	1.360,0	1.383,3	1.683,2	1.695,1	1.710,2	1.657,3	1.677,9	1.614,6	1.650,0	1.654,1	1.630,6	1.623,1
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	759,3	738,5	901,6	779,3	703,7	741,6	603,0	671,4	525,7	639,7	693,3	618,4	606,0
Od toga: Obrtnici	299,7	280,8	312,5	329,7	344,5	320,0	303,6	305,2	274,7	304,9	300,9	302,4	312,6
2.2. Nefinancijska društva	4.828,4	4.166,1	3.786,2	4.348,6	4.667,1	3.776,6	4.392,2	4.728,4	3.616,2	4.234,4	3.655,2	4.283,9	4.333,8
Krediti	4.828,4	4.166,1	3.786,2	4.348,6	4.667,1	3.776,6	4.392,2	4.728,4	3.616,2	4.234,4	3.655,2	4.283,9	4.333,8
2.2.1.1. Kratkoročno	4.220,4	3.777,3	3.357,6	3.860,5	4.010,0	3.404,8	3.723,6	4.265,1	3.009,8	3.991,2	3.069,2	3.958,1	3.902,8
2.2.1.2. Dugoročno	608,1	388,8	428,6	488,0	657,1	371,8	668,5	463,3	606,4	243,1	586,0	325,8	431,0
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	348,7	292,4	194,0	260,6	565,8	261,2	400,7	347,5	158,3	163,3	266,7	135,1	258,1
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	259,4	96,4	234,6	227,4	91,3	110,6	267,8	115,8	448,2	79,8	319,3	190,7	172,9

Tablice skupine G6 • Podaci o kamatnim stopama i iznosima novih poslova za potkategorije kredita i depozita iz tablica G6a do G6c prikazani su detaljnije u tablicama skupina od G1 do G3.

U tablice od G6a do G6c nisu uključeni prekonozni depoziti i revolving krediti. U tablicama se iskazuju vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa kreditnih institucija za odabrane agregirane kategorije novih depozitnih poslova (samo za oročene depozite) i novih kreditnih poslova (za kredite koji nisu prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po

kreditnim karticama) te sume iznosa novih poslova za te kategorije depozita i kredita. Prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama prikazani su kao knjigovodstvena stanja. Depoziti i krediti kućanstvima i nefinancijskim društvima dijele se na depozite i kredite bez valutne klauzule (Tablica G6a), na depozite i kredite s valutnom klauzulom (Tablica G6b) i na devizne depozite i kredite (Tablica G6c).

Opisi podjele po instrumentima, sektoru protustranke, ročnosti i valuti nalaze se u sklopu metodoloških pojašnjenja koja se odnose na tablice skupina G1 do G3.

Tablica G6b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite s valutnom klauzulom (novi poslovi)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Depoziti	3,41	2,69	3,18	3,12	2,91	2,77	3,55	3,01	2,62	2,72	3,04	2,33	3,11
1.1. Kućanstva	3,48	3,03	3,24	3,26	3,15	2,85	3,71	3,12	2,63	2,74	2,69	2,80	2,52
1.1.1. Oročeni depoziti	3,48	3,03	3,24	3,26	3,15	2,85	3,71	3,12	2,63	2,74	2,69	2,80	2,52
1.1.1.1. Kratkoročno	3,00	1,77	1,30	1,61	3,49	1,53	3,40	1,66	1,94	1,54	1,55	2,05	1,38
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	1,34	1,35	1,12	1,20	1,52	1,09	3,49	1,10	1,13	1,24	1,12	1,00	0,92
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	1,74	1,78	1,53	1,39	2,37	1,43	3,13	1,47	1,85	1,74	1,59	1,53	1,84
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	4,81	4,56	2,88	2,99	4,33	3,55	2,36	1,94	2,14	1,76	2,21	2,45	1,68
Od toga: uz euro	3,72	2,28	1,54	2,06	3,49	2,24	3,40	1,82	1,96	1,77	1,96	2,20	1,66
Od toga: uz američki dolar	1,10	1,10	1,10	1,10	-	1,10	-	1,16	1,10	1,21	1,13	1,32	0,79
1.1.1.2. Dugoročno	3,59	3,45	3,51	3,47	3,07	3,20	4,07	3,77	3,00	3,37	3,17	3,06	2,97
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	4,03	2,86	2,73	2,90	2,70	2,91	2,70	2,59	2,47	3,47	2,49	2,96	2,58
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	3,55	3,47	3,59	3,64	3,23	3,26	4,30	3,85	3,15	3,35	3,23	3,07	2,99
Od toga: uz euro	3,59	3,45	3,51	3,47	3,07	3,20	4,07	3,77	3,00	3,37	3,17	3,07	2,97
Od toga: uz američki dolar	-	-	0,00	0,00	-	-	-	-	0,00	-	-	-	-
1.2. Nefinancijska društva	3,23	2,03	2,23	2,17	2,19	1,51	3,00	2,04	2,56	1,97	5,06	0,43	3,65
1.2.1. Oročeni depoziti	3,23	2,03	2,23	2,17	2,19	1,51	3,00	2,04	2,56	1,97	5,06	0,43	3,65
1.2.1.1. Kratkoročno	3,26	1,95	2,01	2,20	2,08	1,30	3,27	2,26	2,57	3,44	1,67	0,42	1,85
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	2,01	2,04	1,81	2,09	2,07	-	-	1,00	0,50	0,50	-	0,11	1,09
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	1,34	-	1,82	2,27	1,64	2,21	0,00	2,53	2,83	0,06	1,47	3,76	1,94
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3,36	1,33	2,37	3,28	2,25	1,09	3,27	1,27	2,98	3,73	1,77	4,35	1,80
Od toga: uz euro	3,26	1,95	2,01	2,20	2,08	1,30	3,27	2,26	2,57	3,93	1,67	0,42	1,85
Od toga: uz američki dolar	3,80	-	-	-	-	-	-	-	-	1,00	-	-	3,00
1.2.1.2. Dugoročno	2,53	2,10	2,72	1,96	2,48	2,17	2,38	1,95	2,15	1,58	6,70	0,67	4,11
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	2,79	0,87	2,79	2,20	2,88	3,03	2,43	2,10	3,00	1,84	3,30	0,86	1,95
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	1,37	2,48	0,83	1,12	1,00	0,56	0,84	1,83	0,09	1,20	6,70	0,57	4,12
Od toga: uz euro	2,53	2,10	2,72	1,96	2,81	2,17	2,40	1,95	2,15	1,58	6,70	0,67	4,11
Od toga: uz američki dolar	-	-	-	-	1,00	-	0,40	-	-	-	-	-	-
1.3. Krediti s osnovne repo poslova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Krediti	5,91	6,51	6,71	6,22	6,45	6,65	6,78	6,75	6,65	6,62	6,49	6,90	6,14
2.1. Kućanstva	6,39	6,57	6,85	6,49	7,08	7,03	6,99	7,09	6,92	7,07	7,02	7,11	6,68
2.1.1. Stambeni krediti	5,12	4,42	5,15	4,63	5,13	5,05	5,27	5,12	5,14	5,17	5,19	5,21	5,13
2.1.1.1. Kratkoročno	5,54	5,42	5,55	5,61	5,48	5,55	5,57	5,43	5,40	5,28	5,30	5,35	5,36
Od toga: uz euro	5,54	5,43	5,55	5,61	5,48	5,55	5,57	5,43	5,40	5,28	5,30	5,35	5,36
Od toga: uz švicarski franak	-	3,28	3,23	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00	-
2.1.1.2. Dugoročno	5,06	4,32	5,09	4,53	5,08	4,99	5,23	5,09	5,09	5,15	5,18	5,18	5,11
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	5,39	3,99	5,21	3,40	4,52	5,19	4,94	4,78	6,29	5,42	5,20	5,17	5,10
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	5,05	4,33	5,09	4,54	5,09	4,98	5,23	5,09	5,08	5,15	5,18	5,18	5,11
Od toga: uz euro	5,29	4,40	5,26	4,67	5,32	5,19	5,33	5,21	5,19	5,27	5,27	5,24	5,20
Od toga: uz švicarski franak	2,30	1,32	2,40	2,08	1,74	2,12	2,06	2,06	2,47	3,24	3,14	3,69	3,60
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	6,86	8,06	7,83	7,67	7,98	8,09	8,01	8,04	7,91	7,89	7,96	7,98	7,53
2.1.2.1. Kratkoročno	6,42	6,80	6,62	6,58	7,03	7,62	7,38	6,67	5,70	6,54	6,68	6,46	6,44
Od toga: uz euro	6,47	6,81	6,63	6,58	7,03	7,64	7,41	6,68	5,71	6,56	6,76	6,49	6,46
Od toga: uz švicarski franak	-	-	-	-	-	3,50	-	-	5,75	3,04	-	3,10	-
2.1.2.2. Dugoročno	6,90	8,22	7,98	7,79	8,06	8,14	8,07	8,11	8,14	8,02	8,06	8,08	7,65
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	5,97	7,81	7,55	7,23	7,30	7,57	7,52	7,53	7,68	7,18	7,44	7,58	7,17
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	7,43	8,34	8,13	7,97	8,32	8,28	8,21	8,26	8,27	8,29	8,23	8,22	7,78
Od toga: uz euro	6,92	8,26	8,01	7,83	8,08	8,16	8,09	8,14	8,16	8,05	8,08	8,10	7,67
Od toga: uz švicarski franak	5,52	4,42	3,35	2,46	5,05	5,37	6,37	4,36	3,60	3,95	3,81	7,02	7,24
Od toga: Obrtnici	6,58	7,03	7,15	6,63	6,70	6,46	6,33	6,14	6,30	6,18	6,56	6,40	5,98

	2013.	2014.											
	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
2.2. Nefinancijska društva	5,70	6,45	6,55	5,99	6,00	6,26	6,58	6,47	6,37	6,25	6,03	6,66	5,93
2.2.1. Krediti	5,70	6,45	6,55	5,99	6,00	6,26	6,58	6,47	6,37	6,25	6,03	6,66	5,93
2.2.1.1. Kratkoročno	5,33	7,36	7,10	6,84	6,71	6,29	7,32	7,24	6,52	6,72	6,96	6,63	6,08
Od toga: uz euro	5,33	7,36	7,10	6,84	6,71	6,29	7,34	7,24	6,52	6,72	6,97	6,63	6,08
Od toga: uz švicarski franak	–	3,10	–	4,20	–	–	5,15	–	–	–	–	–	–
2.2.1.2. Dugoročno	6,22	5,57	6,05	5,37	5,37	6,24	5,85	5,83	6,10	5,93	5,34	6,68	5,84
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	6,13	5,64	6,37	4,87	6,36	6,38	6,18	7,08	6,08	6,19	5,88	6,46	6,05
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	6,26	5,48	5,75	5,82	4,84	6,11	5,63	5,26	6,14	5,79	4,96	6,83	5,52
Od toga: uz euro	6,23	5,75	6,05	5,34	5,38	6,24	5,85	5,83	6,10	5,92	5,34	6,68	5,84
Od toga: uz švicarski franak	5,38	3,55	–	6,43	–	–	–	–	–	4,06	–	–	–
Iznosi													
1. Depoziti	209,6	119,2	132,2	209,5	104,2	67,6	173,3	143,2	101,5	108,9	102,1	113,7	283,1
1.1. Kućanstva	151,4	79,0	123,4	182,2	78,4	63,9	133,7	128,9	79,5	106,3	87,0	91,3	136,7
1.1.1. Oročeni depoziti	151,4	79,0	123,4	182,2	78,4	63,9	133,7	128,9	79,5	106,3	87,0	91,3	136,7
1.1.1.1. Kratkoročno	28,4	19,9	14,9	20,1	15,2	13,7	71,8	39,5	27,5	36,9	25,9	23,9	38,9
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	13,1	14,5	10,7	13,4	4,4	11,1	63,4	11,1	4,3	15,2	14,8	5,0	15,8
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	1,9	3,2	3,4	2,4	0,2	0,1	3,8	4,0	3,9	7,0	1,7	2,4	2,7
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	13,4	2,2	0,7	4,3	10,5	2,5	4,6	24,4	19,3	14,7	9,4	16,6	20,5
Od toga: uz euro	20,6	11,4	6,8	10,7	15,2	5,3	71,8	29,6	26,8	21,7	13,0	20,0	26,5
Od toga: uz američki dolar	7,8	8,5	8,1	9,5	–	8,5	–	9,8	0,7	15,2	12,8	3,8	12,3
1.1.1.2. Dugoročno	123,0	59,0	108,5	162,1	63,2	50,1	61,9	89,4	52,0	69,4	61,0	67,4	97,8
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	10,5	1,9	10,0	37,2	19,4	7,9	9,1	6,1	11,6	13,2	5,3	4,7	5,2
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	112,5	57,1	98,5	125,0	43,8	42,2	52,8	83,2	40,3	56,2	55,8	62,7	92,5
Od toga: uz euro	123,0	59,0	108,5	162,0	63,2	50,1	61,8	89,3	51,9	69,4	61,0	67,2	97,7
Od toga: uz američki dolar	–	–	0,0	0,0	–	–	–	–	0,0	–	–	–	–
1.2. Nefinancijska društva	58,2	40,2	8,8	27,3	25,8	3,7	39,7	14,3	22,0	2,6	15,1	22,4	146,4
1.2.1. Oročeni depoziti	58,2	40,2	8,8	27,3	25,8	3,7	39,7	14,3	22,0	2,6	15,1	22,4	146,4
1.2.1.1. Kratkoročno	56,1	19,9	6,1	23,8	18,9	2,8	27,9	4,4	21,5	0,5	4,9	21,7	29,8
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	3,0	17,5	0,1	20,2	11,8	–	–	0,1	2,5	0,0	–	19,9	1,0
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	0,9	–	4,0	1,7	1,8	0,5	0,0	3,4	17,5	0,0	1,8	1,6	16,1
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	52,1	2,4	2,1	1,9	5,3	2,3	27,9	0,9	1,5	0,5	3,2	0,2	12,7
Od toga: uz euro	56,0	19,9	6,1	23,8	18,9	2,8	27,9	4,4	21,5	0,4	4,9	21,7	29,8
Od toga: uz američki dolar	0,0	–	–	–	–	–	–	–	–	0,1	–	–	0,0
1.2.1.2. Dugoročno	2,1	20,3	2,7	3,6	6,9	0,9	11,8	9,9	0,4	2,0	10,2	0,7	116,7
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	1,7	4,8	2,6	2,8	5,4	0,6	11,4	4,4	0,3	1,2	0,0	0,3	0,2
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	0,4	15,5	0,1	0,8	1,5	0,3	0,3	5,5	0,1	0,8	10,2	0,5	116,4
Od toga: uz euro	2,1	20,3	2,7	3,6	5,6	0,9	11,7	9,9	0,4	2,0	10,2	0,7	116,7
Od toga: uz američki dolar	–	–	–	–	1,2	–	0,1	–	–	–	–	–	–
1.3. Krediti s osnove repo poslova	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Krediti	3.572,2	2.072,8	1.752,8	2.024,1	2.355,5	1.850,7	1.897,5	2.347,1	1.551,3	2.089,3	2.191,4	1.962,7	3.863,4
2.1. Kućanstva	1.095,0	951,4	915,6	914,6	989,9	922,3	916,3	1.077,6	805,1	943,6	1.031,3	1.054,9	1.081,6
2.1.1. Stambeni krediti	296,1	388,7	336,0	355,4	314,4	322,1	339,8	351,2	288,0	285,9	348,9	332,3	382,1
2.1.1.1. Kratkoročno	39,2	36,2	43,2	34,3	39,9	35,2	35,6	37,8	41,3	29,4	44,5	44,7	32,1
Od toga: uz euro	39,2	36,2	43,1	34,3	39,9	35,2	35,6	37,8	41,3	29,4	44,5	44,7	32,1
Od toga: uz švicarski franak	–	0,0	0,0	–	–	–	–	–	–	–	–	0,0	–
2.1.1.2. Dugoročno	256,8	352,4	292,9	321,1	274,5	286,9	304,2	313,5	246,7	256,4	304,4	287,5	350,0
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	5,8	9,5	3,2	4,2	2,2	5,1	4,4	5,7	3,2	3,1	9,3	3,8	2,6
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	251,0	342,9	289,7	316,8	272,3	281,8	299,8	307,8	243,5	253,3	295,1	283,7	347,4
Od toga: uz euro	237,0	342,8	274,5	303,6	255,8	266,8	295,1	300,1	238,0	242,1	291,6	276,0	330,4

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Od toga: uz švicarski franak	19,8	9,6	17,7	17,4	18,3	19,4	9,1	12,3	8,7	14,3	12,9	11,5	18,6
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	799,0	562,7	579,5	559,2	675,6	600,1	576,5	726,3	517,1	657,7	682,4	722,7	699,5
2.1.2.1. Kratkoročno	74,5	65,8	62,9	54,8	49,2	51,0	52,7	36,8	48,9	58,0	51,9	46,9	71,0
Od toga: uz euro	73,4	65,6	62,5	54,7	49,1	50,7	52,0	36,7	48,6	54,1	47,6	46,1	70,4
Od toga: uz švicarski franak	-	-	-	-	-	0,1	-	-	0,0	0,0	-	0,0	-
2.1.2.2. Dugoročno	724,5	496,9	516,7	504,4	626,3	549,1	523,9	689,5	468,2	599,8	630,5	675,8	628,5
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	259,7	112,5	135,0	118,7	160,5	113,4	108,2	144,6	100,1	145,9	136,5	140,0	135,9
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	464,8	384,4	381,7	385,7	465,8	435,7	415,7	545,0	368,1	453,9	494,0	535,8	492,7
Od toga: uz euro	717,1	490,9	510,5	498,6	622,7	544,2	519,3	683,8	466,2	595,4	628,0	672,4	623,9
Od toga: uz švicarski franak	2,2	2,1	1,5	2,2	0,1	1,1	1,6	3,1	0,0	2,3	0,9	0,6	1,4
Od toga: Obrtnici	80,6	47,5	76,6	86,2	96,2	66,9	56,9	66,7	38,6	48,0	52,3	80,7	90,5
2.2. Nefinancijska društva	2.477,1	1.121,4	837,2	1.109,5	1.365,5	928,4	981,2	1.269,6	746,2	1.145,7	1.160,1	907,8	2.781,8
2.2.1. Krediti	2.477,1	1.121,4	837,2	1.109,5	1.365,5	928,4	981,2	1.269,6	746,2	1.145,7	1.160,1	907,8	2.781,8
2.2.1.1. Kratkoročno	1.472,8	553,1	398,8	467,1	644,7	423,1	486,3	573,4	474,0	468,0	492,2	351,0	1.070,4
Od toga: uz euro	1.472,6	553,1	398,7	466,6	644,1	423,1	481,9	573,1	473,8	468,0	491,3	351,0	1.070,3
Od toga: uz švicarski franak	-	0,0	-	0,1	-	-	4,0	-	-	-	-	-	-
2.2.1.2. Dugoročno	1.004,3	568,3	438,4	642,4	720,9	505,3	494,9	696,1	272,2	677,8	667,9	556,8	1.711,4
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	261,7	325,1	214,0	306,4	249,3	245,7	197,4	218,3	173,0	225,6	275,9	217,5	1.022,8
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	742,6	243,3	224,4	335,9	471,5	259,6	297,5	477,8	99,3	452,1	392,0	339,3	688,6
Od toga: uz euro	996,3	521,9	438,4	627,2	696,0	505,3	494,9	696,1	272,1	665,1	667,9	556,8	1.711,3
Od toga: uz švicarski franak	8,0	46,5	-	15,1	-	-	-	-	-	2,7	-	-	-

Tablica G6c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne depozite i kredite (novi poslovi)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Depoziti	2,20	2,20	2,28	2,06	2,26	1,85	1,94	2,17	2,23	2,06	1,92	1,83	1,93
1.1. Kućanstva	2,52	2,48	2,48	2,47	2,43	2,37	2,35	2,31	2,25	2,25	2,16	2,07	2,10
1.1.1. Oročeni depoziti	2,52	2,48	2,48	2,47	2,43	2,37	2,35	2,31	2,25	2,25	2,16	2,07	2,10
1.1.1.1. Kratkoročno	2,25	2,19	2,17	2,10	2,06	2,04	2,02	1,98	1,98	1,96	1,87	1,76	1,76
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	1,62	1,54	1,52	1,50	1,51	1,46	1,50	1,43	1,38	1,40	1,30	1,21	1,20
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,14	1,99	1,96	2,00	1,95	1,95	1,85	1,80	1,73	1,73	1,70	1,64	1,63
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	2,52	2,45	2,44	2,37	2,33	2,29	2,28	2,24	2,26	2,21	2,12	2,03	2,00
Od toga: u euro	2,31	2,23	2,21	2,13	2,10	2,07	2,05	2,01	2,02	1,98	1,88	1,78	1,78
Od toga: u američkom dolaru	2,02	2,00	1,93	1,95	1,94	2,02	1,94	1,92	1,83	1,80	1,94	1,87	1,73
1.1.1.2. Dugoročno	3,07	3,02	3,05	3,05	2,99	2,96	2,91	2,86	2,77	2,77	2,68	2,61	2,61
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	2,99	2,91	2,95	2,87	2,93	2,87	2,87	2,83	2,72	2,73	2,66	2,55	2,61
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	3,24	3,26	3,25	3,30	3,13	3,14	3,01	2,93	2,89	2,87	2,74	2,75	2,63
Od toga: u euro	3,11	3,05	3,07	3,06	3,01	2,98	2,94	2,88	2,80	2,80	2,69	2,64	2,65
Od toga: u američkom dolaru	2,93	2,62	2,91	3,07	2,92	2,79	2,62	2,71	2,62	2,54	2,62	2,50	2,39
1.2. Nefinancijska društva	1,41	1,35	1,57	1,08	1,92	0,84	1,08	1,87	2,17	1,37	1,11	1,09	1,39
1.2.1. Oročeni depoziti	1,41	1,35	1,57	1,08	1,92	0,84	1,08	1,87	2,17	1,37	1,11	1,09	1,39
1.2.1.1. Kratkoročno	1,36	1,30	1,41	0,97	1,53	0,78	0,83	1,21	1,13	1,24	1,08	0,99	1,20
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	0,86	0,84	1,03	0,67	0,70	0,53	0,52	0,73	0,81	0,91	0,91	0,77	0,76
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,21	2,42	2,30	2,50	4,65	2,28	1,90	2,19	1,85	2,10	1,60	1,73	1,74
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	2,91	3,00	2,60	2,83	2,62	2,50	2,65	2,35	2,27	2,21	1,94	2,05	1,76
Od toga: u euro	1,51	1,47	1,41	0,99	1,85	0,91	1,04	1,63	1,34	1,28	1,17	0,95	1,24
Od toga: u američkom dolaru	0,58	0,40	1,37	0,66	0,27	0,28	0,19	0,23	0,48	0,43	0,59	1,46	0,56
1.2.1.2. Dugoročno	3,34	2,00	3,93	3,54	4,65	2,36	4,47	5,16	5,55	2,64	2,61	3,96	2,80
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	3,39	2,26	4,03	4,70	4,66	2,72	4,89	5,19	5,57	4,66	2,71	4,08	2,84
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	3,04	1,22	1,16	0,33	0,51	0,70	1,55	2,11	1,56	0,84	2,03	2,99	1,70
Od toga: u euro	3,72	2,26	4,80	3,55	4,65	2,83	4,88	5,16	5,74	2,64	2,62	3,97	2,80
Od toga: u američkom dolaru	2,39	1,22	1,00	1,45	-	1,08	1,45	2,90	2,28	2,37	-	1,29	-
1.3. Krediti s osnove repo poslova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Krediti	4,48	3,95	3,53	3,99	3,39	3,29	4,80	3,93	3,41	3,74	3,78	5,08	4,49
2.1. Kućanstva	1,45	2,03	1,61	2,65	0,56	1,19	2,31	3,30	1,45	0,21	0,58	1,95	2,19
2.1.1. Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1.1.1. Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: u euro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: u švicarskom franku	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1.1.2. Dugoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: u euro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: u švicarskom franku	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	1,45	2,03	1,61	2,65	0,56	1,19	2,31	3,30	1,45	0,21	0,58	1,95	2,19
2.1.2.1. Kratkoročno	0,86	1,84	1,51	2,59	0,18	1,06	2,21	3,22	1,22	0,21	0,43	1,43	0,79
Od toga: u euro	0,85	1,84	1,50	2,59	0,17	1,05	2,20	3,21	1,21	0,20	0,42	1,42	0,78
Od toga: u švicarskom franku	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00
2.1.2.2. Dugoročno	6,69	6,46	4,60	4,81	5,08	7,61	7,52	5,88	5,81	-	6,96	5,50	5,24
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	5,43	6,18	4,60	4,81	4,59	7,24	7,58	5,88	-	-	-	6,19	4,80
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	7,75	8,00	-	-	7,42	8,67	7,50	-	5,81	-	6,96	5,47	5,28
Od toga: u euro	6,69	6,46	4,60	4,81	5,08	7,61	7,56	5,88	5,81	-	6,96	5,50	5,24
Od toga: u švicarskom franku	-	-	-	-	-	-	7,50	-	-	-	-	-	-
Od toga: obrtnici	5,85	4,89	3,49	3,12	4,14	2,10	4,91	5,80	4,38	0,00	4,32	4,76	4,42

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
2.2. Nefinancijska društva	4,60	4,10	3,64	4,07	3,52	3,38	5,08	3,96	3,53	3,92	3,87	5,23	4,62
2.2.1. Krediti	4,60	4,10	3,64	4,07	3,52	3,38	5,08	3,96	3,53	3,92	3,87	5,23	4,62
2.2.1.1. Kratkoročno	3,69	3,76	3,57	3,71	3,54	3,88	5,12	4,03	3,63	3,77	3,12	2,87	4,32
Od toga: u euro	3,64	4,02	3,38	3,66	3,69	3,78	4,85	3,96	4,07	3,44	3,33	2,98	4,61
Od toga: u američkom dolaru	2,73	2,70	3,88	1,24	2,82	5,15	6,11	6,41	2,69	2,40	2,47	1,24	3,16
2.2.1.2. Dugoročno	6,70	6,00	3,76	5,93	3,40	2,35	5,02	3,49	3,47	4,19	5,82	6,01	5,27
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	6,39	5,54	6,34	6,72	5,69	7,22	4,75	5,22	4,09	6,20	6,16	6,58	5,40
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	6,76	6,29	3,51	5,82	2,70	1,98	5,18	3,01	3,06	3,88	5,76	5,96	5,18
Od toga: u euro	6,69	6,00	3,75	5,92	3,28	2,33	4,83	3,49	3,47	4,18	5,82	6,01	6,02
Od toga: u američkom dolaru	7,91	-	5,00	7,96	6,17	5,70	5,88	-	-	6,83	-	5,37	4,92
Iznosi													
1. Depoziti	12.707,5	12.600,5	10.908,0	12.474,1	12.460,0	12.068,8	10.604,8	11.791,2	10.845,0	11.311,8	10.872,7	10.308,3	12.532,1
1.1. Kućanstva	9.056,8	9.411,1	8.468,8	8.836,6	8.191,1	7.936,2	7.197,1	8.174,0	7.874,8	8.779,7	8.325,5	7.752,1	9.525,0
1.1.1. Oročeni depoziti	9.056,8	9.411,1	8.468,8	8.836,6	8.191,1	7.936,2	7.197,1	8.174,0	7.874,8	8.779,7	8.325,5	7.752,1	9.525,0
1.1.1.1. Kratkoročno	6.054,6	6.054,8	5.469,3	5.414,0	4.952,6	5.057,2	4.546,7	5.144,8	5.176,4	5.588,9	5.354,2	4.958,4	5.780,5
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	1.344,0	1.212,0	1.117,8	1.250,1	1.193,8	1.073,5	994,2	1.088,4	1.053,3	1.164,2	1.106,3	1.123,3	1.192,1
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	1.065,2	1.050,4	916,1	969,3	932,9	1.045,1	943,3	1.007,1	926,4	991,6	981,4	1.032,8	1.167,4
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3.645,4	3.792,5	3.435,4	3.194,6	2.825,9	2.938,6	2.609,3	3.049,3	3.196,7	3.433,1	3.266,6	2.802,4	3.420,9
Od toga: u euro	5.355,0	5.402,7	4.940,2	4.886,2	4.417,2	4.538,6	4.040,9	4.610,3	4.696,8	5.077,9	4.814,0	4.391,6	5.123,8
Od toga: u američkom dolaru	404,9	418,1	313,1	355,8	340,2	351,4	325,8	330,2	275,9	323,1	369,0	335,3	426,2
1.1.1.2. Dugoročno	3.002,2	3.356,3	2.999,5	3.422,6	3.238,5	2.879,0	2.650,3	3.029,2	2.698,4	3.190,8	2.971,3	2.793,7	3.744,5
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	2.006,1	2.292,8	2.002,2	2.009,2	2.252,4	1.964,6	1.907,7	2.179,9	1.934,2	2.332,4	2.051,6	1.964,2	2.873,5
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	996,1	1.063,5	997,3	1.413,4	986,1	914,3	742,6	849,3	764,1	858,5	919,7	829,5	871,0
Od toga: u euro	2.754,8	3.153,8	2.812,9	3.212,4	3.063,7	2.675,3	2.478,6	2.804,9	2.494,4	2.969,7	2.790,4	2.553,4	3.466,3
Od toga: u američkom dolaru	169,6	136,3	149,8	168,5	131,1	170,0	131,5	178,3	151,9	158,2	140,5	196,3	199,7
1.2. Nefinancijska društva	3.650,7	3.189,4	2.439,2	3.637,5	4.269,0	4.132,6	3.407,8	3.617,2	2.970,2	2.532,0	2.547,2	2.556,2	3.007,0
1.2.1. Oročeni depoziti	3.650,7	3.189,4	2.439,2	3.637,5	4.269,0	4.132,6	3.407,8	3.617,2	2.970,2	2.532,0	2.547,2	2.556,2	3.007,0
1.2.1.1. Kratkoročno	3.561,3	2.941,2	2.283,3	3.482,0	3.726,2	3.984,6	3.172,7	3.014,2	2.272,3	2.293,1	2.497,8	2.473,4	2.654,5
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	2.456,2	2.200,7	1.686,9	2.975,4	2.855,0	3.446,7	2.568,3	2.077,6	1.668,2	1.687,6	1.991,8	1.979,8	1.473,9
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	697,1	420,1	203,6	206,4	688,8	230,1	416,7	432,4	335,9	361,2	273,6	261,2	587,7
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	408,0	320,4	392,8	300,2	182,3	307,8	187,7	504,3	268,2	244,2	232,4	232,4	593,0
Od toga: u euro	2.965,9	2.447,7	2.010,0	3.224,0	2.893,2	2.992,6	2.266,9	2.054,6	1.724,4	2.148,3	2.025,6	2.287,7	2.459,3
Od toga: u američkom dolaru	554,6	485,5	246,3	247,4	760,1	903,0	843,6	939,4	525,5	113,6	450,2	178,6	150,3
1.2.1.2. Dugoročno	89,4	248,2	155,9	155,5	542,8	148,0	235,1	603,0	698,0	239,0	49,4	82,8	352,5
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	76,3	187,2	150,2	114,1	541,1	121,7	205,3	597,9	694,0	112,9	42,3	74,0	339,0
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	13,1	61,0	5,6	41,4	1,7	26,3	29,8	5,2	4,0	126,1	7,0	8,8	13,5
Od toga: u euro	65,2	187,5	120,0	154,4	542,8	108,7	206,7	602,7	660,0	238,6	49,2	82,6	351,5
Od toga: u američkom dolaru	23,2	60,8	35,8	1,1	-	38,5	25,8	0,1	38,0	0,4	-	0,2	-
1.3. Krediti s osnove repo poslova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Krediti	1.122,7	837,7	782,0	1.015,5	921,5	995,1	514,2	1.318,0	649,6	644,9	1.405,6	1.025,0	1.059,4
2.1. Kućanstva	44,7	58,8	39,6	59,5	38,0	39,7	52,5	61,2	36,5	32,5	38,8	47,0	56,0
2.1.1. Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1.1.1. Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: u euro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: u švicarskom franku	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1.1.2. Dugoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: u euro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Od toga: u švicarskom franku	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	44,7	58,8	39,6	59,5	38,0	39,7	52,5	61,2	36,5	32,5	38,8	47,0	56,0
2.1.2.1. Kratkoročno	40,2	56,4	38,3	58,0	35,1	38,9	51,5	59,2	34,7	32,5	37,9	41,0	38,4
Od toga: u euro	40,1	56,4	38,3	57,9	35,0	38,9	51,4	59,2	34,6	32,5	37,9	41,0	38,4
Od toga: u švicarskom franku	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2.2. Dugoročno	4,6	2,4	1,3	1,6	2,9	0,8	1,0	2,0	1,9	-	0,9	6,0	17,6
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	2,1	2,0	1,3	1,6	2,4	0,6	0,3	2,0	-	-	-	0,2	1,5
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	2,5	0,4	-	-	0,5	0,2	0,7	-	1,9	-	0,9	5,8	16,1
Od toga: u euro	4,6	2,4	1,3	1,6	2,9	0,8	0,4	2,0	1,9	-	0,9	6,0	17,6
Od toga: u švicarskom franku	-	-	-	-	-	-	0,6	-	-	-	-	-	-
Od toga: obrtnici	5,7	3,3	2,1	2,3	3,4	1,0	2,3	3,5	2,5	0,7	2,0	6,5	3,0
2.2. Nefinancijska društva	1.077,9	778,9	742,4	956,0	883,5	955,4	461,7	1.256,8	613,1	612,5	1.366,7	978,0	1.003,4
2.2.1. Krediti	1.077,9	778,9	742,4	956,0	883,5	955,4	461,7	1.256,8	613,1	612,5	1.366,7	978,0	1.003,4
2.2.1.1. Kratkoročno	750,3	662,2	497,8	799,6	718,8	642,9	265,4	1.086,4	212,1	391,5	984,9	242,2	688,3
Od toga: u euro	699,8	462,5	438,7	768,4	515,4	624,8	229,5	1.060,9	144,7	348,0	740,0	227,8	552,1
Od toga: u američkom dolaru	36,4	182,7	41,7	13,9	190,3	0,6	14,0	8,0	67,4	13,2	244,9	14,3	136,2
2.2.1.2. Dugoročno	327,6	116,8	244,7	156,4	164,6	312,5	196,3	170,3	401,0	220,9	381,8	735,8	315,1
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	50,8	45,3	21,9	19,1	38,6	22,2	74,0	36,9	160,1	29,5	58,7	62,7	131,7
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	276,8	71,4	222,8	137,3	126,0	290,3	122,3	133,5	240,9	191,5	323,1	673,1	183,4
Od toga: u euro	326,5	116,6	243,5	156,0	157,8	311,1	160,8	170,3	401,0	219,9	381,8	729,7	154,7
Od toga: u američkom dolaru	0,2	-	1,2	0,4	6,9	1,4	35,5	-	-	1,0	-	6,1	77,8

Tablica G7a: Kamatne stope ostvarene u trgovini depozitima na međubankovnom tržištu
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	O/N	T/N	S/N	Do opoziva	2 – 6 dana	1 tj.	2 tj.	1 mj.	3 mj.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2005.		2,97	4,45	4,91	4,27	3,52	3,69	4,20	4,57	5,33
2006.		2,36	2,37	2,30	2,82	2,31	2,77	2,68	3,36	3,81
2007.		4,97	5,30	4,91	4,00	5,45	5,51	5,59	5,87	5,86
2008.		5,86	5,64	4,79	–	5,22	6,59	6,50	6,88	7,38
2009.		7,22	6,97	6,30	6,50	7,76	7,79	8,53	8,98	9,31
2010.		0,89	1,23	1,25	–	1,16	1,23	1,82	1,74	2,92
2011.		0,86	0,98	1,92	–	0,89	1,22	1,46	2,25	3,31
2012.		1,09	1,67	1,37	–	1,09	1,38	2,20	1,75	3,79
2013.		0,37	0,33	1,00	–	0,73	1,01	0,63	1,02	2,36
2014.		0,34	0,36	0,83	–	0,48	0,54	0,57	0,79	0,95
2014.	siječanj	0,40	–	–	–	0,51	0,61	–	–	–
	veljača	0,40	–	–	–	0,50	0,53	–	–	0,78
	ožujak	0,51	–	–	–	0,48	0,62	0,60	–	0,79
	travanj	0,22	–	–	–	0,72	0,49	0,01	0,90	–
	svibanj	0,29	–	–	–	0,51	0,60	–	1,49	–
	lipanj	0,22	–	–	–	0,46	0,47	0,80	0,75	0,60
	srpanj	0,22	0,20	–	–	0,50	0,29	–	–	0,88
	kolovoz	0,40	0,38	–	–	0,68	0,60	0,65	–	–
	rujan	0,46	0,50	0,83	–	0,56	0,58	0,63	0,83	–
	listopad	0,36	–	–	–	0,47	0,64	–	–	–
	studeni	0,35	–	–	–	0,15	0,51	–	0,34	1,30
	prosinac	0,28	–	–	–	0,27	0,54	0,70	0,40	1,33

Tablica G7a: Kamatne stope ostvarene u trgovini depozitima na međubankovnom tržištu • U Tablici G7a iskazuju se vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa ostvarenih u izravnoj međusobnoj trgovini depozitima kreditnih institucija u izvještajnom mjesecu te ne uključuju izravnu i repo trgovinu vrijednosnim papirima niti transakcije s drugim pravnim i fizičkim osobama. Godišnji prosjeci izračunati su kao jednostavni prosjeci vaganih mjesečnih prosjeka. Kamatne stope detaljnije su podijeljene prema roku dospijea: u stupcu 3 – O/N (prekonočno dospijea), to jest odobrenje sredstava obavlja se na dan zaključivanja

transakcije, a povrat sredstava sljedećega radnog dana, u stupcu 4 – T/N (“TOM/NEXT”), to jest odobrenje sredstava obavlja se prvi radni dan nakon dana zaključivanja transakcije, a povrat sredstava sljedećega radnog dana, u stupcu 5 – S/N (“SPOT/NEXT”), to jest odobrenje sredstava obavlja se drugi radni dan nakon dana zaključivanja transakcije, a povrat sredstava sljedećega radnog dana, u stupcu 6 dospijea do opoziva, u stupcu 7 dospijea 2 do 6 dana, zatim u sljedećim stupcima: 1 tjedna, 2 tjedna, 1 mjesec te 3 mjeseca.

Tablica G7b: Kamatne stope kotirane na međubankovnom tržištu (ZIBOR)
jednostavni mjesečni prosjeci jednostavnih dnevnih prosjeka kotacija banaka

Godina	Mjesec	O/N	T/N	S/N	1 tj.	2 tj.	1 mj.	3 mj.	6 mj.	9 mj.	12 mj.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2005.		3,62	3,74	3,79	4,30	4,59	5,98	6,21	6,45	–	–
2006.		2,90	2,96	3,00	3,28	3,52	4,24	4,49	4,67	4,66	4,82
2007.		5,18	5,28	5,27	5,50	5,61	5,73	5,66	5,58	5,55	5,59
2008.		5,96	6,15	6,23	6,72	6,80	6,88	7,17	7,19	7,18	7,20
2009.		7,16	7,49	7,72	8,33	8,63	9,15	8,96	8,68	8,48	8,41
2010.		1,04	1,05	1,05	1,17	1,31	1,57	2,44	3,32	3,74	4,12
2011.		1,03	1,06	1,09	1,27	1,53	2,11	3,15	3,84	4,12	4,39
2012.		1,23	1,21	1,20	1,37	1,58	2,12	3,42	4,14	4,37	4,58
2013.		0,59	0,60	0,60	0,67	0,75	0,94	1,50	2,10	2,40	2,66
2014.		0,47	0,47	0,47	0,58	0,63	0,75	0,97	1,32	1,57	1,81
2014.	siječanj	0,50	0,50	0,50	0,52	0,57	0,65	0,95	1,32	1,60	1,86
	veljača	0,50	0,50	0,50	0,51	0,54	0,62	0,88	1,25	1,48	1,75
	ožujak	0,50	0,50	0,50	0,51	0,53	0,61	0,86	1,24	1,49	1,75
	travanj	0,50	0,50	0,50	0,52	0,53	0,61	0,83	1,24	1,48	1,74
	svibanj	0,50	0,50	0,50	0,52	0,53	0,62	0,87	1,32	1,57	1,80
	lipanj	0,50	0,50	0,50	0,53	0,56	0,63	0,89	1,35	1,62	1,84
	srpanj	0,32	0,32	0,32	0,42	0,51	0,64	0,87	1,34	1,58	1,81
	kolovoz	0,41	0,41	0,41	0,56	0,65	0,81	1,01	1,38	1,63	1,85
	rujan	0,57	0,57	0,57	0,76	0,84	0,98	1,16	1,44	1,66	1,87
	listopad	0,45	0,46	0,46	0,69	0,78	0,98	1,14	1,35	1,61	1,82
	studen	0,46	0,47	0,47	0,71	0,77	0,93	1,10	1,32	1,56	1,79
	prosinac	0,45	0,45	0,45	0,66	0,75	0,88	1,09	1,32	1,56	1,78

Tablica G7b: Kamatne stope kotirane na međubankovnom tržištu (ZIBOR) • U Tablici G7b iskazuju se jednostavni mjesečni prosjeci dnevnih vrijednosti kamatnog indeksa ZIBOR, a godišnji prosjeci jesu jednostavni prosjeci jednostavnih mjesečnih prosjeka. Indeksi ZIBOR (engl. *Zagreb Interbank Offered Rates*) jedinstvene su referentne kamatne stope na hrvatskom međubankovnom tržištu. Službeni izračun ZIBOR-a prema dospjećima temelji se na izračunu prosječnih vrijednosti kamatnih stopa osam najvećih hrvatskih banaka kotiranih na Reutersovu sustavu točno u 11.00 sati svakoga radnog dana. Kamatne stope detaljnije su podijeljene prema roku dospjeća: u stupcu

3 – O/N (prekonoćno dospijeće), to jest odobrenje sredstava obavlja se na dan zaključivanja transakcije, povrat sredstava sljedećega radnog dana, u stupcu 4 – T/N (“TOM/NEXT”), to jest odobrenje sredstava obavlja se prvi radni dan nakon dana zaključivanja transakcije, povrat sredstava sljedećega radnog dana, u stupcu 5 – S/N (“SPOT/NEXT”), to jest odobrenje sredstava obavlja se drugi radni dan nakon dana zaključivanja transakcije, povrat sredstava sljedećega radnog dana, u stupcu 6 tjedan dana, zatim u sljedećim stupcima: 2 tjedna, 1 mjesec, 3 mjeseca, 6 mjeseci, 9 mjeseci te 12 mjeseci.

Tablica G8a: Kamatne stope na trezorske zapise Republike Hrvatske

Godina	Mjesec	Izdani u kunama			Izdani uz valutnu klauzulu u eurima	
		3 mj.	6 mj.	12 mj.	3 mj.	12 mj.
2005.		3,96	4,65	4,99	–	–
2006.		3,07	3,37	3,87	–	–
2007.		3,29	3,49	4,08	–	–
2008.		4,39	5,24	5,98	–	7,95
2009.		6,95	7,25	7,52	–	7,09
2010.		2,19	3,28	4,01	–	3,37
2011.		2,60	3,53	3,91	3,76	3,46
2012.		2,74	3,59	3,93	2,71	3,26
2013.		0,97	1,70	2,54	0,64	1,38
2014.		0,49	0,99	1,86	0,38	0,51
2014.	siječanj	0,70	–	2,15	–	0,52
	veljača	0,68	1,20	2,05	0,40	0,65
	ožujak	0,60	1,20	2,00	–	0,51
	travanj	0,55	1,20	2,00	0,45	0,40
	svibanj	–	1,10	2,00	–	0,50
	lipanj	0,60	1,10	2,00	–	–
	srpanj	–	1,00	1,95	–	–
	kolovoz	0,40	1,00	1,90	0,40	0,60
	rujan	0,40	0,96	1,72	0,40	0,55
	listopad	0,40	0,80	1,50	0,35	0,45
	studen	0,30	0,70	1,50	0,35	0,45
	prosinac	0,28	0,63	1,50	0,30	0,48

Tablica G8a: Kamatne stope na trezorske zapise Republike Hrvatske • U Tablici G8a iskazuju se vagani mjesečni prosjeci dnevnih kamatnih stopa ostvarenih na aukcijama trezorskih zapisa Ministarstva financija Republike Hrvatske. Dnevne kamatne stope odgovaraju ostvarenom jedinstvenom prinosu pri izdavanju na aukcijama trezorskih zapisa Ministarstva financija.

Godišnji prosjeci jesu obični prosjek vaganih mjesečnih prosjeka.

Vagani mjesečni prosjeci dnevnih kamatnih stopa izračunavaju se zasebno za trezorske zapise izdane u kunama i za trezorske zapise izdane uz valutnu klauzulu u eurima te posebno za svako ugovoreno izvorno dospijeće (91 dan, 182 ili 364 dana).

Tablica G8b: Prinosi do dospijea na obveznice Republike Hrvatske za odabrane valute i rokove dospijea

Godina	Mjesec	USD				EUR		HRK s valutnom klauzulom u EUR				HRK			
		6 g.	7 g.	9 g.	10 g.	4 g.	8 g.	5 g.	6 g.	8 g.	10 g.	2 g.	3 g.	4 g.	6 g.
2005.		4,70	-	-	-	3,19	3,66	-	3,73	-	-	4,07	5,17	4,24	-
2006.		-	-	-	-	4,04	4,19	4,42	4,36	-	-	4,06	4,60	4,15	-
2007.		-	-	-	-	4,62	-	4,83	-	-	-	4,71	4,24	-	4,98
2008.		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,50	-	-	5,32
2009.		-	-	-	5,83	4,51	-	-	-	-	6,44	-	-	8,14	7,95
2010.		-	-	5,66	5,69	4,30	-	-	-	-	6,05	-	5,28	5,97	5,81
2011.		-	-	6,51	6,24	5,04	-	-	-	6,47	-	4,75	5,30	5,66	6,27
2012.		-	5,45	6,68	-	-	-	-	-	6,60	5,86	6,36	4,63	5,54	6,63
2013.		5,17	5,08	5,90	5,71	-	-	-	4,59	-	4,16	3,35	3,74	4,17	4,99
2014.		4,68	4,95	5,20	5,47	3,08	3,83	3,64	4,19	4,29	4,64	2,87	3,67	3,91	4,23
2014.	siječanj	5,05	5,36	5,79	5,97	3,80	-	-	4,98	5,10	5,50	3,28	3,93	4,61	5,11
	veljača	5,06	5,37	5,73	5,91	3,76	-	-	4,71	5,02	5,40	3,20	4,00	4,39	4,78
	ožujak	4,86	5,13	5,46	5,60	3,66	-	-	4,45	4,74	5,17	3,11	4,00	4,12	4,51
	travanj	4,82	5,07	5,38	5,47	3,29	-	-	4,33	4,73	5,02	3,04	4,13	4,10	4,41
	svibanj	4,59	4,78	5,08	5,19	3,07	3,97	-	4,24	4,46	4,78	3,00	3,93	3,94	4,31
	lipanj	4,40	4,57	4,89	5,01	2,88	3,82	3,80	3,94	4,07	4,40	2,88	3,47	3,90	3,94
	srpanj	4,45	4,70	5,00	5,12	2,94	3,93	3,73	3,72	4,00	4,37	2,63	3,10	3,78	3,72
	kolovoz	4,63	4,84	5,14	-	3,02	4,10	3,87	3,68	4,20	4,45	2,87	3,17	3,75	3,68
	rujan	4,56	4,69	4,99	-	2,71	3,77	3,65	3,62	3,91	4,23	2,70	3,18	3,74	3,62
	listopad	4,64	-	5,02	-	2,63	3,76	3,47	-	3,72	4,13	2,62	2,98	3,65	-
	studen	4,46	-	4,89	-	2,53	3,49	3,48	-	3,81	4,14	2,64	4,77	3,51	-
	prosinac	4,64	-	5,03	-	2,65	-	3,48	-	3,76	4,05	2,48	3,39	3,45	-

Tablica G8b: Prinosi do dospijea na obveznice Republike Hrvatske za odabrane valute i rokove dospijea • U Tablici G8b iskazuju se prosječni mjesečni i godišnji prinosi do dospijea na obveznice Republike Hrvatske za odabrane valute i rokove.

Prosječni mjesečni prinosi do dospijea obični su prosjek dnevnih prinosa do dospijea.

Prosječni godišnji prinosi su obični prosjek mjesečnih prosjeka.

Dnevni se prinosi računaju za svako preostalo dospijee (zaokruženo na cijeli broj godina) tako da se obveznice prvo grupiraju u skupine prema preostalom roku dospijea, a zatim se računa obični prosjek u svakoj takvoj skupini. Preostalo dospijee obveznice na dan računa se kao prirodno zaokruženi broj (interval $t-0,5$ do $t+0,5$) uz pretpostavku godine s 365 dana.

Ovisno o tržištu na kojemu su obveznice izdane, u Republici Hrvatskoj ili na inozemnim tržištima kapitala, i s obzirom na raspoloživost podataka za izračun prinosa do dospijea,

primijenjena je djelomično različita metodologija.

a) Obveznice izdane na domaćem tržištu kapitala

Dnevni prinosi do dospijea izračunavaju se na temelju vanog prosjeka ostvarene prosječne cijene trgovanja na svim segmentima trgovanja Zagrebačke burze.

Dnevni prinosi izračunavaju se i u slučaju da određenog dana nisu ostvarene transakcije trgovanja, uz pretpostavku zadržavanja zadnje prosječne cijene.

Dnevni prinosi ne izračunavaju se na dane državnih praznika i blagdana u RH.

b) Obveznice izdane na inozemnim tržištima kapitala

Dnevni se prinosi do dospijea preuzimaju preko Bloombergova financijskog servisa, a izračunati su na temelju dnevnih podataka o zadnjoj ponudbenoj ("bid") kotiranoj cijeni.

U izračun prosječnoga mjesečnog prinosa ne uzimaju se dani za koje nije raspoloživ podatak o dnevnom prinosu.

Tablica G10a: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke

Godina	Mjesec	EUR/HRK	CHF/HRK	GBP/HRK	USD/HRK
2005.		7,400047	4,780586	10,821781	5,949959
2006.		7,322849	4,656710	10,740292	5,839170
2007.		7,336019	4,468302	10,731537	5,365993
2008.		7,223178	4,553618	9,101622	4,934417
2009.		7,339554	4,861337	8,233112	5,280370
2010.		7,286230	5,285859	8,494572	5,500015
2011.		7,434204	6,035029	8,566138	5,343508
2012.		7,517340	6,237942	9,269634	5,850861
2013.		7,573548	6,154290	8,922067	5,705883
2014.		7,630014	6,282424	9,465973	5,749322
2014.	siječanj	7,629820	6,194254	9,224638	5,597005
	veljača	7,654972	6,266420	9,279100	5,609337
	ožujak	7,654440	6,287034	9,207279	5,538285
	travanj	7,627459	6,257350	9,241817	5,522142
	svibanj	7,593665	6,222286	9,309870	5,524160
	lipanj	7,573554	6,216021	9,411660	5,574760
	srpanj	7,599809	6,255927	9,579305	5,607284
	kolovoz	7,626000	6,292300	9,567555	5,724264
	rujan	7,618519	6,309745	9,618556	5,889556
	listopad	7,650459	6,336262	9,707414	6,037462
	studen	7,663895	6,371382	9,699996	6,141372
	prosinac	7,667075	6,376859	9,721678	6,212358

Tablica G10a: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke • Godišnji prosjeci srednjih deviznih tečajeva HNB-a izračunati su na osnovi srednjih deviznih tečajeva za radne dane u godini, prema tečajnicama HNB-a koje po datumu primjene pripadaju razdoblju izračuna.

Mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva HNB-a izračunati su na osnovi srednjih deviznih tečajeva za radne dane u mjesecu, prema tečajnicama HNB-a koje po datumu primjene pripadaju razdoblju izračuna.

Podaci o godišnjim i mjesečnim prosjecima srednjih deviznih

tečajeva HNB-a prikazani su za odabrane valute od 1992. godine do danas i iskazani su u kunama. Za razdoblja izračuna od početka 1992. godine, kad je hrvatski dinar bio zakonito sredstvo plaćanja u Republici Hrvatskoj, pa do uvođenja kune 30. svibnja 1994. godišnji i mjesečni prosjeci iskazani su u kunskoj vrijednosti tako da su iznosi denominirani dijeljenjem s tisuću (1000).

Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva za euro u razdoblju od 1992. do kraja 1998. prosjeci su srednjih deviznih tečajeva koji su se primjenjivali za ECU.

Tablica G10b: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja

Godina	Mjesec	EUR/HRK	CHF/HRK	GBP/HRK	USD/HRK
2005.		7,375626	4,744388	10,753209	6,233626
2006.		7,345081	4,571248	10,943208	5,578401
2007.		7,325131	4,412464	9,963453	4,985456
2008.		7,324425	4,911107	7,484595	5,155504
2009.		7,306199	4,909420	8,074040	5,089300
2010.		7,385173	5,929961	8,608431	5,568252
2011.		7,530420	6,194817	8,986181	5,819940
2012.		7,545624	6,245343	9,219971	5,726794
2013.		7,637643	6,231758	9,143593	5,549000
2014.		7,661471	6,368108	9,784765	6,302107
2014.	siječanj	7,644916	6,252487	9,250866	5,619196
	veljača	7,658268	6,296364	9,327976	5,609220
	ožujak	7,658394	6,282006	9,264933	5,575824
	travanj	7,604192	6,233455	9,221674	5,485243
	svibanj	7,588935	6,217890	9,332188	5,574770
	lipanj	7,571371	6,224921	9,468948	5,562277
	srpanj	7,636504	6,280020	9,651800	5,698033
	kolovoz	7,627133	6,326421	9,603542	5,786899
	rujan	7,626267	6,316795	9,760997	6,015355
	listopad	7,662622	6,356912	9,748883	6,088211
	studeni	7,673128	6,384165	9,669979	6,163650
	prosinac	7,661471	6,368108	9,784765	6,302107

Tablica G10b: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja • Tablica prikazuje srednje devizne tečajeve HNB-a koji se primjenjuju posljednjega dana promatranog razdoblja.

Podaci o srednjim deviznim tečajevima HNB-a prikazani su za odabrane valute od 1992. godine do danas i iskazani su u kunama. Za razdoblja od početka vremenske serije 1992. godine

do uvođenja kune 30. svibnja 1994. srednji devizni tečajevi koji se primjenjuju na kraju razdoblja iskazani su u kunskoj vrijednosti tako da su iznosi denominirani dijeljenjem s tisuću (1000).

Srednji devizni tečajevi za euro koji su se primjenjivali posljednjeg dana promatranog razdoblja od 1992. do kraja 1998. srednji su devizni tečajevi na kraju razdoblja koji su se primjenjivali za ECU.

Tablica G11: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja u milijunima eura, tekući tečaj

	2013.	2014.											
	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
A. Kupnja stranih sredstava plaćanja													
1. Pravne osobe	1.617,9	1.528,7	1.451,9	1.553,2	1.587,7	1.217,3	1.432,8	1.637,9	1.506,7	1.834,0	1.481,5	1.408,6	1.678,0
2. Fizičke osobe	387,0	325,2	359,3	384,9	438,5	476,8	484,4	650,7	659,3	504,4	457,9	349,0	428,9
2.1. Domaće fizičke osobe	377,6	318,5	353,2	383,5	417,6	446,4	419,4	540,1	515,2	449,8	441,1	340,4	411,6
2.2. Strane fizičke osobe	9,4	6,7	6,1	1,3	20,9	30,4	65,0	110,6	144,1	54,6	16,8	8,6	17,3
3. Domaće banke	892,3	752,2	890,9	707,3	879,8	1.000,5	1.101,2	867,5	927,9	1.130,0	729,7	353,2	791,9
4. Strane banke	548,6	566,7	510,1	497,0	599,2	603,3	609,3	756,5	642,6	765,5	491,6	236,8	458,1
5. Hrvatska narodna banka	-	-	240,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno (1+2+3+4+5)	3.445,8	3.172,8	3.452,5	3.142,4	3.505,2	3.297,9	3.627,8	3.912,6	3.736,4	4.234,0	3.160,7	2.347,6	3.357,0
B. Prodaja stranih sredstava plaćanja													
1. Pravne osobe	1.912,2	1.912,6	1.644,1	1.870,5	2.085,4	1.668,2	1.851,4	2.458,3	2.093,0	2.535,6	1.932,1	1.629,5	1.898,5
2. Fizičke osobe	118,4	110,1	86,2	85,5	90,9	128,6	130,4	145,9	156,4	165,5	113,9	96,3	135,1
2.1. Domaće fizičke osobe	118,1	109,9	86,0	85,1	90,6	128,2	129,5	144,4	154,5	164,3	113,5	96,0	133,6
2.2. Strane fizičke osobe	0,2	0,2	0,2	0,5	0,3	0,3	0,9	1,5	1,9	1,2	0,4	0,3	1,6
3. Domaće banke	892,3	752,2	890,9	707,3	879,8	1.000,5	1.101,2	867,5	927,9	1.130,0	729,7	353,2	791,9
4. Strane banke	788,5	528,6	520,9	477,3	679,3	518,9	598,4	643,6	756,2	819,4	475,8	378,3	738,8
5. Hrvatska narodna banka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno (1+2+3+4+5)	3.711,4	3.303,5	3.142,1	3.140,7	3.735,4	3.316,2	3.681,4	4.115,3	3.933,4	4.650,5	3.251,4	2.457,3	3.564,4
C. Neto kupnja stranih sredstava plaćanja banaka (A-B)													
1. Pravne osobe	-294,3	-383,9	-192,2	-317,3	-497,7	-450,9	-418,6	-820,4	-586,3	-701,5	-450,6	-220,9	-220,5
2. Fizičke osobe	268,7	215,2	273,2	299,3	347,6	348,3	354,0	504,8	502,9	338,9	344,0	252,6	293,8
2.1. Domaće fizičke osobe	259,5	208,6	267,3	298,5	327,0	318,2	290,0	395,7	360,7	285,5	327,5	244,3	278,0
2.2. Strane fizičke osobe	9,2	6,5	5,9	0,8	20,7	30,0	64,1	109,1	142,2	53,5	16,5	8,3	15,8
3. Strane banke	-239,9	38,0	-10,8	19,7	-80,1	84,4	10,9	112,9	-113,6	-53,9	15,8	-141,5	-280,7
4. Hrvatska narodna banka	0,0	0,0	240,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno (1+2+3+4)	-265,6	-130,7	310,4	1,7	-230,1	-18,2	-53,6	-202,7	-197,0	-416,5	-90,8	-109,7	-207,4
Bilješka: Ostale transakcije Hrvatske narodne banke													
Kupnja stranih sredstava plaćanja	200,3	15,3	100,5	0,3	0,4	0,4	300,5	0,4	0,3	0,8	0,5	0,5	0,6
Od toga: s MF-om	200,3	15,3	100,5	0,3	0,4	0,4	300,5	0,4	0,3	0,8	0,5	0,5	0,6
Prodaja stranih sredstava plaćanja	49,8	0,0	117,8	5,2	-	-	169,7	39,8	9,8	0,0	32,0	17,9	-
Od toga: s MF-om	0,0	-	-	-	-	-	-	-	0,0	0,0	0,0	-	-

Tablica G11: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja

• Podaci o trgovanju banaka stranim sredstvima plaćanja obuhvaćaju promptne (spot) transakcije kupnje i prodaje stranih sredstava plaćanja na domaćem deviznom tržištu. Promptni poslovi su ugovorene transakcije kupoprodaje deviza koje se realiziraju najkasnije u roku od 48 sati.

Transakcije su klasificirane prema kategorijama sudionika

(pravne i fizičke osobe, domaće i strane banke i Hrvatska narodna banka). Izvor su podataka izvješća banaka o trgovanju stranim sredstvima plaćanja uključujući i podatke o kupnji i prodaji stranih sredstava plaćanja od fizičkih osoba preko ovlaštenih mjenjača.

Ostale transakcije HNB-a obuhvaćaju kupnju i prodaju stranih sredstava plaćanja koje HNB obavlja u ime drugih.

H. Gospodarski odnosi s inozemstvom

Tablica H1: Platna bilanca – svodna tablica^{a,b}
u milijunima eura

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014 ^c	2014.			
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^c
A. TEKUĆE TRANSAKCIJE (1+6)	-487,3	-349,1	-57,5	358,9	286,4	-1.513,8	-376,7	2.778,5	-601,5
1. Roba, usluge i primarni dohodak (2+5)	-1.549,7	-1.499,4	-1.219,0	-711,5	-495,8	-1.690,6	-544,2	2.544,8	-805,9
1.1. Prihodi	17.919,2	19.064,4	19.285,0	19.626,2	20.847,0	3.301,0	5.171,6	8.287,5	4.087,0
1.2. Rashodi	19.468,9	20.563,7	20.504,0	20.337,6	21.342,7	4.991,5	5.715,7	5.742,7	4.892,9
2. Roba i usluge (3+4)	-146,2	-181,5	222,7	221,8	900,3	-1.341,1	-93,9	3.007,8	-672,4
2.1. Prihodi	17.006,9	18.111,3	18.316,0	18.762,1	19.937,6	3.063,2	4.899,0	8.028,3	3.947,1
2.2. Rashodi	17.153,1	18.292,9	18.093,2	18.540,3	19.037,3	4.404,4	4.992,9	5.020,5	4.619,5
3. Roba	-5.922,2	-6.382,0	-6.297,5	-6.588,7	-6.333,8	-1.544,9	-1.858,7	-1.636,7	-1.293,5
3.1. Prihodi	8.058,1	8.742,4	8.672,8	8.923,1	9.754,0	2.205,8	2.392,3	2.572,6	2.583,3
3.2. Rashodi	13.980,3	15.124,4	14.970,3	15.511,8	16.087,8	3.750,7	4.250,9	4.209,3	3.876,9
4. Usluge	5.776,0	6.200,5	6.520,3	6.810,5	7.234,1	203,8	1.764,8	4.644,4	621,1
4.1. Prihodi	8.948,8	9.369,0	9.643,2	9.839,0	10.183,6	857,5	2.506,8	5.455,6	1.363,8
4.2. Rashodi	3.172,8	3.168,5	3.122,9	3.028,5	2.949,5	653,7	742,0	811,2	742,6
5. Primarni dohodak	-1.403,5	-1.317,9	-1.441,7	-933,3	-1.396,1	-349,4	-450,3	-462,9	-133,5
5.1. Prihodi	912,3	953,0	969,1	864,0	909,3	237,7	272,6	259,2	139,9
5.2. Rashodi	2.315,7	2.270,9	2.410,8	1.797,3	2.305,5	587,1	722,8	722,2	273,4
6. Sekundarni dohodak	1.062,4	1.150,3	1.161,5	1.070,3	782,2	176,7	167,4	233,7	204,4
6.1. Prihodi	1.629,7	1.671,4	1.720,0	1.817,5	1.777,7	488,2	415,4	432,3	441,8
6.2. Rashodi	567,3	521,1	558,5	747,1	995,5	311,5	248,0	198,6	237,4
B. KAPITALNE TRANSAKCIJE	59,6	37,6	47,8	51,4	71,7	2,3	18,0	8,2	43,2
C. FINANCIJSKE TRANSAKCIJE	-1.326,1	-1.409,0	-391,6	-434,9	-227,9	-1.218,9	-350,3	1.766,7	-425,4
1. Izravna ulaganja	-923,9	-1.179,5	-1.172,8	-854,7	-1.179,9	-268,1	-357,3	-296,4	-258,0
1.1. Sredstva	125,3	-169,3	-63,5	-119,8	1.696,2	11,0	1.771,5	87,3	-173,5
1.2. Obveze	1.049,2	1.010,2	1.109,2	735,0	2.876,1	279,1	2.128,8	383,7	84,4
2. Portfeljna ulaganja	-401,1	-583,1	-1.746,1	-1.890,6	706,3	-6,3	80,8	503,9	127,9
2.1. Sredstva	408,0	-491,9	311,5	-92,7	404,0	-10,1	45,6	217,7	150,7
2.2. Obveze	809,2	91,2	2.057,5	1.797,9	-302,3	-3,7	-35,2	-286,2	22,9
3. Financijski derivati	252,7	75,2	-56,8	19,8	15,4	3,7	-1,5	-2,0	15,1
4. Ostala ulaganja	-337,6	-122,2	2.538,2	446,2	760,1	-146,8	-281,1	1.968,9	-780,8
4.1. Sredstva	-689,2	-244,6	-605,6	-155,5	595,4	552,9	-486,8	1.836,8	-1.307,5
4.2. Obveze	-351,6	-122,4	-3.143,8	-601,8	-164,7	699,8	-205,6	-132,1	-526,8
5. Međunarodne pričuve HNB-a	83,8	400,6	45,8	1.844,4	-529,9	-801,3	208,7	-407,7	470,4
D. NETO POGREŠKE I PROPUSTI	-898,4	-1.097,5	-381,9	-845,1	-586,0	292,6	8,4	-1.020,0	132,9

^a Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Podaci uključuju i kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*), čiji je učinak povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvo) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR), kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR), prosincu 2010. (-618,6 mil. EUR) i lipnju 2014. (1.485,8 mil. EUR). ^c Preliminarni podaci

Napomena: U poziciji neto pogrešaka i propusta nalazi se i protustavka dijela prihoda od usluga putovanja koji se odnosi na takve prihode koji nisu zabilježeni u evidenciji kreditnih institucija.

Tablice H1 – H6: Platna bilanca • Platna bilanca Republike Hrvatske sistematičan je prikaz vrijednosti ekonomskih transakcija hrvatskih rezidenata s inozemstvom u određenom razdoblju. Od 1995. do kraja 2013. platna bilanca sastavljala se u skladu s metodologijom koju je preporučio Međunarodni monetarni fond u 5. izdanju svog priručnika za sastavljanje platne bilance (priručnik BPM5), dok se, počevši s 2014. godinom, platna bilanca sastavlja prema 6. izdanju priručnika (priručnik BPM6). Također, s početkom primjene priručnika BPM6, u skladu s novom metodologijom, rekonstruirane su i povijesne serije podataka platne bilance za godine 2000. – 2013.

Tri su vrste izvora podataka za sastavljanje platne bilance: 1. procjene i statistička istraživanja koje provodi Hrvatska narodna

banka, 2. specijalizirana izvješća Hrvatske narodne banke (o ostvarenom platnom prometu s inozemstvom, monetarnoj statistici, statistici vrijednosnih papira i međunarodnim pričuvama) te 3. izvješća državnih institucija (Državnog zavoda za statistiku, Ministarstva financija, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje).

Platna bilanca Republike Hrvatske iskazuje se u tri valute: u euru (EUR), američkom dolaru (USD) i kuni (HRK). U sva tri slučaja rabe se isti izvori podataka i primjenjuju se ista načela obuhvata transakcija i kompiliranja pojedinih stavki. Izvorni podaci iskazani su u različitim valutama, pa je vrijednost transakcija potrebno preračunati iz originalne valute u izvještajnu valutu primjenom tečajeva s tečajnice Hrvatske narodne banke

Tablica H2: Platna bilanca – roba i usluge^a
u milijunima eura

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014. ^b	2014.			
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^b
Roba	-5.922,2	-6.382,0	-6.297,5	-6.588,7	-6.333,8	-1.544,9	-1.858,7	-1.636,7	-1.293,5
1. Prihodi	8.058,1	8.742,4	8.672,8	8.923,1	9.754,0	2.205,8	2.392,3	2.572,6	2.583,3
1.1. Izvoz (fob) u vanjskotrgovinskoj statistici	8.898,6	9.533,7	9.448,7	9.510,7	10.242,6	2.325,3	2.517,4	2.680,4	2.719,5
1.2. Prilagodbe za obuhvat	-873,5	-865,0	-968,2	-678,5	-608,5	-151,9	-153,6	-138,4	-164,7
1.3. Neto izvoz u poslovima preprodaje robe	26,4	25,2	12,6	12,2	17,0	4,2	2,5	5,9	4,3
1.4. Nemonetarno zlato	6,6	48,4	179,7	78,7	102,9	28,1	25,9	24,8	24,1
2. Rashodi	13.980,3	15.124,4	14.970,3	15.511,8	16.087,8	3.750,7	4.250,9	4.209,3	3.876,9
2.1. Uvoz (cif) u vanjskotrgovinskoj statistici	15.132,9	16.280,9	16.215,2	16.527,0	17.071,3	3.975,4	4.494,3	4.499,8	4.101,8
2.2. Prilagodbe za obuhvat	-452,8	-438,8	-512,6	-269,0	-234,7	-49,4	-47,9	-93,6	-43,9
2.3. Prilagodbe za klasifikaciju	-703,9	-718,0	-733,0	-747,1	-772,7	-179,9	-203,5	-203,7	-185,6
2.4. Nemonetarno zlato	4,1	0,3	0,7	0,9	23,8	4,6	8,0	6,8	4,5
Usluge	5.776,0	6.200,5	6.520,3	6.810,5	7.234,1	203,8	1.764,8	4.644,4	621,1
1. Usluge oplemenjivanja robe u vlasništvu drugih	158,8	192,0	192,3	188,5	224,0	49,9	56,5	55,9	61,7
1.1. Prihodi	243,4	252,4	271,7	220,7	236,7	52,3	59,6	59,4	65,4
1.2. Rashodi	84,5	60,4	79,4	32,2	12,7	2,4	3,1	3,6	3,7
2. Prijevoz	316,5	277,7	267,7	252,4	295,3	31,8	66,0	126,9	70,7
2.1. Prihodi	999,1	977,8	966,6	933,7	995,5	189,3	246,4	317,5	242,3
2.2. Rashodi	682,6	700,1	698,8	681,4	700,2	157,6	180,4	190,6	171,6
3. Putovanja – turizam	5.600,8	5.984,5	6.136,7	6.523,0	6.767,6	157,1	1.649,4	4.468,1	493,1
3.1. Prihodi	6.230,0	6.616,9	6.858,7	7.202,8	7.402,3	298,5	1.820,8	4.660,2	622,8
3.1.1. Poslovni razlozi	236,3	210,1	233,2	225,5	194,0	28,3	73,9	49,7	42,1
3.1.2. Osobni razlozi	5.993,6	6.406,9	6.625,5	6.977,4	7.208,3	270,1	1.746,9	4.610,5	580,7
3.2. Rashodi	629,2	632,4	722,0	679,8	634,6	141,4	171,4	192,1	129,7
3.2.1. Poslovni razlozi	180,6	184,3	224,6	211,7	180,4	43,2	50,8	41,8	44,5
3.2.2. Osobni razlozi	448,6	448,1	497,4	468,2	454,2	98,2	120,5	150,3	85,2
4. Ostale usluge	-300,2	-253,7	-76,4	-153,4	-52,8	-35,0	-7,1	-6,3	-4,4
4.1. Prihodi	1.476,3	1.521,8	1.546,2	1.481,7	1.549,1	317,3	380,0	418,5	433,2
4.2. Rashodi	1.776,5	1.775,5	1.622,6	1.635,1	1.601,9	352,3	387,1	424,9	437,6
Od toga: FISIM	-191,6	-258,2	-127,6	-175,1	-118,4	-22,4	-30,6	-33,6	-31,8
Prihodi	-20,4	-8,5	-4,1	-4,0	9,1	4,0	1,8	3,0	0,3
Rashodi	171,2	249,7	123,5	171,2	127,5	26,4	32,4	36,6	32,1

^a Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Preliminarni podaci

na jedan od sljedećih načina:

- primjenom srednjih tečajeva na dan transakcije
- primjenom prosječnih mjesečnih ili tromjesečnih srednjih tečajeva kad nije poznat datum transakcije
- primjenom tečaja na kraju razdoblja za izračun promjene vrijednosti transakcija između dva razdoblja; iz stanja iskazanih na kraju razdoblja u originalnoj valuti izračunava se vrijednost promjene u originalnoj valuti, koja se primjenom prosječnoga srednjeg tečaja u promatranom razdoblju pretračunava u vrijednost promjene u izvještajnoj valuti.

Stavke platne bilance koje se odnose na izvoz i uvoz robe slažu se od podataka Državnog zavoda za statistiku o ostvarenoj robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom. Pridruživanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji 1. srpnja 2013. statistički podaci o robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom dobivaju se iz dva različita izvora: Intrastat obrasci za statistiku robne razmjene između zemalja članica EU-a (Intrastat) i Jedinstvene carinske deklaracije za statistiku robne razmjene sa zemljama nečlanicama EU-a (Extrastat). Ti se

podaci u skladu s preporučenom metodologijom prilagođuju za obuhvat i klasifikaciju. U skladu s metodologijom, izvoz i uvoz robe iskazuju se u platnoj bilanci prema paritetu fob. Vrijednost izvoza prema tom paritetu već je sadržana u spomenutom izvješću DZS-a, dok se vrijednost uvoza prema paritetu fob do 2007. godine procjenjivala uz pomoć istraživanja Hrvatske narodne banke koje se provodilo na stratificiranom uzorku uvoznika, na osnovi čijih se rezultata procjenjivao udio usluga prijevoza i osiguranja za koji se umanjuje originalna vrijednost uvoza prema paritetu cif iz navedenog izvješća DZS-a. U razdoblju od 1993. do 2001. taj je udio iznosio 7,10% (procijenjen samo na uzorku najvećih i velikih uvoznika), a od 2002. godine on iznosi 3,73%. Hrvatska narodna banka ponovno je provela istovrsnu anketu krajem 2006. (za uvoz u prethodnoj godini). Nova je anketa pokazala da se udio troškova prijevoza i osiguranja nastavio smanjivati te je iznosio 3,03%. Taj se udio počeo primjenjivati od obračuna za prvo tromjesečje 2007. godine. Radi veće pouzdanosti 2011. pristupilo se procjeni koeficijenta cif/fob na temelju raspoloživih podataka DZS-a o robnom

Tablica H3: Platna bilanca – primarni i sekundarni dohodak^a
u milijunima eura

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014. ^b	2014.			
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^b
Primarni dohodak	-1.403,5	-1.317,9	-1.441,7	-933,3	-1.396,1	-349,4	-450,3	-462,9	-133,5
1. Naknade zaposlenima	620,8	634,9	714,8	711,2	738,7	158,7	180,5	184,7	214,8
1.1. Prihodi	657,1	673,5	753,4	756,2	770,1	166,2	190,3	191,9	221,8
1.2. Rashodi	36,3	38,5	38,6	45,0	31,5	7,5	9,8	7,2	7,0
2. Dohodak od izravnih ulaganja	-1.089,1	-952,4	-988,4	-601,7	-977,8	-221,2	-320,9	-357,0	-78,8
2.1. Prihodi	84,5	60,1	-19,4	-110,9	-77,1	21,3	35,5	6,5	-140,4
2.1.1. Dividende i povlačenja dobiti iz kvazidruštava	66,1	44,4	31,5	29,2	27,7	9,1	11,4	4,6	2,6
2.1.2. Zadržana dobit	7,3	-7,4	-70,8	-163,8	-132,7	5,7	17,5	-5,5	-150,3
2.1.3. Dohodak od dužničkih odnosa (kamate)	11,1	23,2	19,8	23,7	27,8	6,6	6,5	7,3	7,3
2.2. Rashodi	1.173,6	1.012,4	969,0	490,8	900,7	242,6	356,3	363,5	-61,7
2.2.1. Dividende i povlačenja dobiti iz kvazidruštava	427,1	520,0	542,0	598,1	326,5	20,9	272,8	22,2	10,6
2.2.2. Zadržana dobit	531,0	276,8	237,6	-281,4	411,6	181,0	42,4	300,9	-112,8
2.2.3. Dohodak od dužničkih odnosa (kamate)	215,5	215,6	189,4	174,1	162,6	40,7	41,1	40,3	40,5
3. Dohodak od portfeljnih ulaganja	-304,7	-352,1	-495,3	-611,2	-691,1	-165,2	-184,5	-178,3	-163,1
3.1. Prihodi	40,6	49,5	35,7	43,1	46,1	6,9	8,6	14,8	15,7
3.2. Rashodi	345,2	401,6	531,0	654,3	737,2	172,2	193,1	193,1	178,8
4. Dohodak od ostalih ulaganja	-693,4	-760,1	-821,7	-563,9	-600,5	-157,3	-156,4	-146,3	-140,4
4.1. Prihodi	67,3	58,2	50,4	43,3	35,7	7,6	7,1	12,1	8,9
4.2. Rashodi	760,6	818,3	872,1	607,2	636,1	164,9	163,6	158,3	149,3
5. Dohodak od međunarodnih pričuva	62,8	111,8	148,9	132,4	134,6	35,6	31,1	34,0	33,9
5.1. Prihodi	62,8	111,8	148,9	132,4	134,6	35,6	31,1	34,0	33,9
5.2. Rashodi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sekundarni dohodak	1.062,4	1.150,3	1.161,5	1.070,3	782,2	176,7	167,4	233,7	204,4
1. Opća država	-65,4	-77,9	-99,8	-276,6	-587,5	-216,9	-152,7	-94,4	-123,6
1.1. Prihodi	279,1	224,6	211,5	243,1	145,7	30,2	34,4	42,5	38,7
1.2. Rashodi	344,4	302,5	311,3	519,7	733,2	247,0	187,1	136,8	162,3
2. Ostali sektori	1.127,8	1.228,2	1.261,3	1.347,0	1.369,7	393,6	320,1	328,0	328,0
2.1. Prihodi	1.350,6	1.446,8	1.508,6	1.574,4	1.632,0	458,1	381,0	389,8	403,1
2.2. Rashodi	222,8	218,6	247,2	227,4	262,3	64,5	60,9	61,8	75,1

^a Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Preliminarni podaci

uvozu. Za svaku godinu posebno, počevši od 2008., na temelju robe uvezene na paritetu fob i sličnim paritetima izračunati su udjeli usluga prijevoza i osiguranja. Tako je za 2008. godinu procijenjen koeficijent od 4,1%, u 2009. 4,4%, a u 2010. 4,7%. Za svaku iduću godinu podatak se na isti način ponovno procjenjuje. Ovdje treba reći da primjenom priručnika BPM6 pravci robe više nisu dio uvoza i izvoza robe, već postaju dijelom računa usluga. U tom smislu serija podataka od 2000. godine također je rekonstruirana na taj način. Tretman goriva i ostale robe koja čini opskrbu stranih prijevoznih sredstava u Hrvatskoj ili domaćih prijevoznih sredstava u inozemstvu ostaje nepromijenjen, odnosno sadržan je u uvozu i izvozu robe.

Od 1999., na osnovi rezultata Istraživanja o potrošnji inozemnih putnika u Hrvatskoj i domaćih putnika u inozemstvu, stavka izvoza robe dopunjuje se procijenjenom vrijednošću robe prodane stranim putnicima i turistima i iznesene iz Republike Hrvatske, a stavka uvoza robe dopunjuje se procijenjenom vrijednošću robe koju su hrvatski građani osobno uvezli iz susjednih zemalja (troškovi za tzv. šoping). Ovakav tretman

također je usklađen s priručnikom BPM6.

Treba isto tako reći da, za razliku od priručnika BPM5, serija podataka počevši od 2000. godine, koja slijedi metodologiju propisanu priručnikom BPM6, obuhvaća samo robu kod koje dolazi do promjene vlasništva između rezidenta i nerezidenta. Drugim riječima, roba koja se uvozi i izvozi s motivom dorade, obrade ili oplemenjivanja nije više predmet robne razmjene u platnoj bilanci. Počevši s 2014. godinom, uvoz i izvoz robe koja je predmet prekograničnog oplemenjivanja HNB prati posebnim statističkim istraživanjem budući da takvu robu, koja nije promijenila vlasništvo, za potrebe platne bilance treba isključiti iz podataka Državnog zavoda za statistiku o ostvarenoj robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom. Rezultati ovoga statističkog istraživanja uspoređuju se i nadopunjuju podacima Državnog zavoda za statistiku o uvozu i izvozu robe bez promjene vlasništva.

BPM6 donosi promjene u tretmanu osobne imovine koju sa sobom nose osobe koje mijenjaju rezidentnost. Takva vrsta prijenosa robe prema BPM6 ne uključuje se više u platnu

Tablica H4: Platna bilanca – izravna i portfeljna ulaganja^{a,b}
u milijunima eura

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014. ^c	2014.			
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^e
Izravna ulaganja	-923,9	-1.179,5	-1.172,8	-854,7	-1.179,9	-268,1	-357,3	-296,4	-258,0
1. Sredstva	125,3	-169,3	-63,5	-119,8	1.696,2	11,0	1.771,5	87,3	-173,5
1.1. Vlasnička ulaganja	-264,0	183,6	149,5	96,8	1.608,6	-1,8	1.487,8	105,3	17,4
1.1.1. U poduzeće izravnog ulaganja	-264,0	183,6	149,5	96,8	1.608,6	-1,8	1.487,8	105,3	17,4
1.1.2. U izravnog ulagača (obratno ulaganje)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.3. Između horizontalno povezanih poduzeća	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2. Zadržana dobit	7,3	-7,4	-70,8	-163,8	-132,7	5,7	17,5	-5,5	-150,3
1.3. Dužnički instrumenti	382,0	-345,5	-142,3	-52,8	220,3	7,1	266,2	-12,5	-40,6
1.3.1. U poduzeće izravnog ulaganja	368,9	-325,6	-135,7	-83,3	23,9	0,1	29,3	2,4	-7,9
1.3.2. U izravnog ulagača (obratno ulaganje)	13,1	-19,9	-6,5	30,5	178,6	1,6	221,3	0,6	-44,9
1.3.3. Između horizontalno povezanih poduzeća	0,0	0,0	0,0	0,0	17,7	5,5	15,5	-15,5	12,2
2. Obveze	1.049,2	1.010,2	1.109,2	735,0	2.876,1	279,1	2.128,8	383,7	84,4
2.1. Vlasnička ulaganja	402,0	1.967,7	841,1	672,9	2.046,2	-17,4	1.900,9	58,3	104,4
2.1.1. U poduzeće izravnog ulaganja	402,0	1.967,7	841,1	672,9	2.046,2	-17,4	1.900,9	58,3	104,4
2.1.2. U izravnog ulagača (obratno ulaganje)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.3. Između horizontalno povezanih poduzeća	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2. Zadržana dobit	531,0	276,8	237,6	-281,4	411,6	181,0	42,4	300,9	-112,8
2.3. Dužnički instrumenti	116,2	-1.234,3	30,5	343,5	418,3	115,5	185,5	24,5	92,8
2.3.1. U poduzeće izravnog ulaganja	-318,3	-1.041,4	-296,2	82,0	282,1	124,4	127,1	14,9	15,8
2.3.2. U izravnog ulagača (obratno ulaganje)	180,8	-179,9	-13,5	-14,9	96,1	19,2	66,6	-13,8	24,2
2.3.3. Između horizontalno povezanih poduzeća	253,8	-13,0	340,2	276,4	40,0	-28,0	-8,2	23,3	52,9
Portfeljna ulaganja	-401,1	-583,1	-1.746,1	-1.890,6	706,3	-6,3	80,8	503,9	127,9
1. Sredstva	408,0	-491,9	311,5	-92,7	404,0	-10,1	45,6	217,7	150,7
1.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	514,0	117,0	123,4	16,5	104,8	-67,6	99,1	42,2	31,1
1.1.1. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.2. Druge monetarne financijske institucije	15,5	20,3	-4,6	4,0	7,7	-0,1	-0,7	9,8	-1,3
1.1.3. Ostali sektori	498,5	96,7	128,0	12,4	97,0	-67,5	99,8	32,3	32,4
1.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	-105,9	-608,9	188,1	-109,2	299,3	57,6	-53,5	175,6	119,7
1.2.1. Dugoročna	-263,9	-345,2	293,0	-198,0	578,8	28,0	-48,5	419,9	179,4
1.2.1.1. Opća država	1,5	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0
1.2.1.2. Druge monetarne financijske institucije	-167,3	-343,0	267,8	-260,6	458,0	1,1	-32,1	400,6	88,4
1.2.1.3. Ostali sektori	-98,1	-2,1	24,4	62,5	120,9	26,9	-16,4	19,4	91,0
1.2.2. Kratkoročna	157,9	-263,8	-104,9	88,8	-279,5	29,6	-5,0	-244,3	-59,8
1.2.2.1. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.2.2. Druge monetarne financijske institucije	124,3	-300,3	-22,3	82,7	-278,9	23,2	2,1	-244,3	-60,0
1.2.2.3. Ostali sektori	33,6	36,6	-82,6	6,2	-0,6	6,3	-7,2	0,0	0,2
2. Obveze	809,2	91,2	2.057,5	1.797,9	-302,3	-3,7	-35,2	-286,2	22,9
2.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	138,0	18,1	-115,3	-75,8	-16,2	11,7	-41,0	21,1	-8,0
2.1.1. Druge monetarne financijske institucije	0,5	-0,8	-2,3	0,0	11,7	-0,8	9,5	0,3	2,7
2.1.2. Ostali sektori	137,5	18,9	-113,0	-75,8	-27,9	12,6	-50,5	20,8	-10,7
2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	671,2	73,1	2.172,8	1.873,6	-286,1	-15,5	5,8	-307,3	30,9
2.2.1. Dugoročna	374,7	385,1	2.213,6	1.921,6	-324,4	-120,7	16,6	-168,3	-52,0
2.2.1.1. Opća država	389,1	625,6	1.270,0	1.911,4	175,7	-180,1	518,4	-125,1	-37,5
2.2.1.2. Druge monetarne financijske institucije	-0,2	-7,0	7,0	-5,2	-1,3	-0,2	0,0	-1,1	-0,1
2.2.1.3. Ostali sektori	-14,2	-233,5	936,6	15,4	-498,8	59,5	-501,7	-42,2	-14,4
2.2.2. Kratkoročna	296,5	-312,0	-40,7	-48,0	38,4	105,2	-10,9	-139,0	82,9
2.2.2.1. Opća država	296,5	-312,1	-40,7	-47,8	13,9	105,2	-10,9	-139,0	58,5
2.2.2.2. Druge monetarne financijske institucije	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2.3. Ostali sektori	0,0	0,1	0,0	-0,1	24,5	0,0	0,0	0,0	24,5

^a Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Podaci uključuju i kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*), čiji je učinak povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvo) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR), kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR), prosincu 2010. (-618,6 mil. EUR) i lipnju 2014. (1.485,8 mil. EUR). ^c Preliminarni podaci

Tablica H5: Platna bilanca – ostala ulaganja^a

u milijunima eura

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014. ^b	2014.			
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^b
Ostala ulaganja, neto	-337,6	-122,2	2.538,2	446,2	760,1	-146,8	-281,1	1.968,9	-780,8
1. Sredstva	-689,2	-244,6	-605,6	-155,5	595,4	552,9	-486,8	1.836,8	-1.307,5
1.1. Ostala vlasnička ulaganja	0,0	0,7	0,7	29,2	26,9	0,1	0,0	0,0	26,8
1.2. Valuta i depoziti	-505,4	-326,8	-336,5	-334,9	874,4	729,1	-524,1	1.804,6	-1.135,1
1.2.1. Središnja banka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.2. Opća država	0,0	0,0	2,1	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.3. Druge monetarne financijske institucije	-417,0	-522,0	-421,0	-129,0	532,3	209,4	-26,1	1.484,2	-1.135,1
1.2.4. Ostali sektori	-88,5	195,1	82,3	-208,4	342,1	519,7	-498,0	320,4	0,0
1.3. Krediti	105,2	-42,6	66,8	84,4	44,6	-25,6	-13,6	191,6	-107,7
1.3.1. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.3.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.3.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.3.2. Druge monetarne financijske institucije	85,5	-51,0	36,8	2,9	61,8	-17,2	-10,4	192,4	-102,9
1.3.2.1. Dugoročni krediti	63,3	-10,4	-52,9	57,2	-21,3	2,4	-10,8	-19,9	7,0
1.3.2.2. Kratkoročni krediti	22,2	-40,6	89,7	-54,3	83,1	-19,7	0,3	212,3	-109,8
1.3.3. Ostali sektori	19,7	8,4	29,9	81,6	-17,2	-8,4	-3,2	-0,8	-4,8
1.3.3.1. Dugoročni krediti	-17,4	34,6	9,9	71,4	-10,9	0,2	-6,2	-1,3	-3,6
1.3.3.2. Kratkoročni krediti	37,1	-26,1	20,1	10,2	-6,3	-8,6	3,0	0,5	-1,3
1.4. Trgovinski krediti	-289,0	124,3	-352,3	67,3	-363,4	-140,6	21,4	-152,6	-91,5
1.4.1. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.4.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.4.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.4.2. Ostali sektori	-289,0	124,3	-352,3	67,3	-363,4	-140,6	21,4	-152,6	-91,5
1.4.2.1. Dugoročni krediti	-22,2	-2,9	-0,2	-2,6	0,5	0,9	-0,1	-0,3	0,0
1.4.2.2. Kratkoročni krediti	-266,8	127,3	-352,1	69,8	-363,9	-141,5	21,5	-152,3	-91,5
1.5. Ostala aktiva	0,0	-0,2	15,8	-1,5	12,9	-10,0	29,6	-6,8	0,0
2. Obveze	-351,6	-122,4	-3.143,8	-601,8	-164,7	699,8	-205,6	-132,1	-526,8
2.1. Ostala vlasnička ulaganja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2. Valuta i depoziti	-9,3	915,2	-1.973,8	1,7	-460,7	317,4	-452,5	-555,9	230,3
2.2.1. Središnja banka	0,0	-1,0	0,0	83,8	-0,7	18,4	-78,3	16,4	42,9
2.2.2. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.3. Druge monetarne financijske institucije	-9,3	916,2	-1.973,8	-82,1	-460,0	299,0	-374,2	-572,3	187,5
2.2.4. Ostali sektori	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.3. Krediti	-412,1	-664,0	-1.398,4	-788,4	171,5	402,0	-198,7	416,6	-448,3
2.3.1. Središnja banka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.3.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.3.1.1.1. Povučena kreditna sredstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.3.1.1.2. Otplate	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.3.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.3.2. Opća država	144,6	14,6	-166,7	223,8	-7,5	-220,5	-309,4	703,8	-181,4
2.3.2.1. Dugoročni krediti	144,6	14,6	-162,1	24,7	192,4	-20,5	-309,4	703,8	-181,6
2.3.2.1.1. Povučena kreditna sredstva	540,2	629,2	357,1	597,1	999,2	54,7	53,8	794,5	96,2
2.3.2.1.2. Otplate	395,6	614,6	519,2	572,4	806,9	75,3	363,1	90,7	277,8
2.3.2.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	-4,6	199,1	-199,8	-200,0	0,0	0,0	0,2
2.3.3. Druge monetarne financijske institucije	-161,0	-34,7	-291,6	-522,9	-585,2	-98,6	-116,3	-208,0	-162,3
2.3.3.1. Dugoročni krediti	-292,9	385,7	-282,6	-568,8	-436,9	-15,4	-85,0	-106,1	-230,5
2.3.3.1.1. Povučena kreditna sredstva	879,8	1.108,0	729,1	408,4	709,1	213,6	61,0	122,1	312,5
2.3.3.1.2. Otplate	1.172,8	722,2	1.011,7	977,2	1.146,0	229,0	146,0	228,1	543,0
2.3.3.2. Kratkoročni krediti	132,0	-420,4	-9,0	46,0	-148,3	-83,2	-31,4	-102,0	68,2
2.3.4. Ostali sektori	-395,7	-644,0	-940,2	-489,4	764,2	721,1	226,9	-79,2	-104,7
2.3.4.1. Dugoročni krediti	-801,2	-1.136,6	-1.458,4	-548,0	417,1	569,8	60,8	-232,6	19,0
2.3.4.1.1. Povučena kreditna sredstva	4.474,0	2.810,1	3.595,0	4.465,7	4.950,2	1.610,2	1.445,9	983,4	910,6
2.3.4.1.2. Otplate	5.275,2	3.946,8	5.053,4	5.013,7	4.533,1	1.040,4	1.385,1	1.215,9	891,6
2.3.4.2. Kratkoročni krediti	405,5	492,7	518,2	58,6	347,1	151,3	166,1	153,3	-123,7
2.4. Trgovinski krediti	58,7	-473,2	339,8	161,9	-195,8	-9,1	161,7	33,7	-382,0

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014. ^b	2014.			
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^a
2.4.1. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4.2. Ostali sektori	58,7	-473,2	339,8	161,9	-195,8	-9,1	161,7	33,7	-382,0
2.4.2.1. Dugoročni krediti	-25,3	-147,5	-32,5	-0,9	-18,8	9,6	3,2	-3,9	-27,7
2.4.2.2. Kratkoročni krediti	84,0	-325,8	372,3	162,9	-177,0	-18,7	158,5	37,6	-354,3
2.5. Ostale obveze	11,0	99,6	-111,4	23,1	320,2	-10,5	283,9	-26,5	73,2
2.6. Posebna prava vučenja (SDR)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

^a Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Preliminarni podaci

bilancu vodeći se kriterijem da nad robom nije došlo do promjene vlasništva. Prema BPM5 to se evidentiralo kao uvoz/izvoz robe i kapitalni transfer.

Prema BPM5 preprodaja robe prikazivala se u platnoj bilanci na neto načelu, unutar Ostalih poslovnih usluga. Primjenom priručnika BPM6 prikazuje se na bruto načelu unutar računa robe, kao zasebna stavka. Uključuje vrijednost robe kojom se trguje, a koja ne prelazi carinsku granicu zemlje trgovca, već se kupi, a zatim proda negdje u inozemstvu. Tako se kupnja robe prikazuje kao negativan izvoz zemlje u kojoj je trgovac rezident, a prodaja robe kao izvoz s pozitivnim predznakom. Moguće je da neto izvoz robe po ovoj osnovi za neko razdoblje bude negativan. Preprodaja robe iskazuje se po transakcijskim cijenama, a ne po fob vrijednosti, i to samo u zemlji čiji je trgovac rezident. Od 1. siječnja 2011. neto vrijednost, odnosno provizija i druge zarade od preprodaje robe, prikuplja se putem statističkog istraživanja o prihodima i rashodima od razmjene usluga s inozemstvom. Budući da BPM6 preporučuje prikazivanje bruto vrijednosti, anketni upitnik ovog istraživanja prilagođen je počevši s 2014. godinom bruto osnovi.

U BPM6 naglašena je važnost prikazivanja nemonetarnog zlata odvojeno od ostale robe zbog posebne uloge te robe na financijskom tržištu.

Na računu usluga zasebno se vode usluge prijevoza, putovanja – turizma i ostale usluge. Prihodi i rashodi s osnove usluga prijevoza u razdoblju od 1993. do 1998. preuzimani su iz evidencije platnog prometa s inozemstvom. Počevši od 1999. godine, prihodi i rashodi s osnove prijevoza robe i putnika, kao i vrijednost pratećih usluga, koji zajedno čine ukupnu vrijednost tih usluga, sastavljaju se na osnovi rezultata Statističkog istraživanja o uslugama u međunarodnom prijevozu, što ga provodi HNB. Zbog izrazito velike populacije cestovnih prijevoznika prihodi i rashodi s osnove teretnoga cestovnog prijevoza ne preuzimaju se iz tog istraživanja, nego se sastavljaju upotrebom podataka o ostvarenom platnom prometu s inozemstvom. Počevši od siječnja 2011., zbog ukidanja evidencije platnog prometa s inozemstvom, ova stavka sastavlja se na osnovi Istraživanja o transportu DZS-a i procjenama Udruge cestovnih teretnih prijevoznika. Rashodi teretnoga cestovnog prijevoza jednaki su troškovima prijevoza i osiguranja koji se odnose na uvoz robe koji pripada nerezidentima, a koji se procjenjuje na osnovi svođenja vrijednosti uvoza prema paritetu cif na vrijednost uvoza prema paritetu fob.

Prihodi od usluga pruženih stranim putnicima i turistima, kao i rashodi koje su domaći putnici i turisti imali u inozemstvu, prikazuju se na poziciji Putovanja – turizam. U razdoblju od 1993. do 1998. ta se pozicija procjenjivala upotrebom različitih izvora podataka koji nisu osiguravali potpuni obuhvat u skladu s preporučenom metodologijom, pa je stoga Hrvatska narodna banka od druge polovine 1998. godine počela provoditi Istraživanje o potrošnji inozemnih putnika u Hrvatskoj i domaćih putnika u inozemstvu i koristiti se njegovim rezultatima pri kompilaciji stavki na poziciji Putovanja – turizam. Od početka 1999. rezultati tog istraživanja, koje se zasniva na anketiranju putnika (stratificirani uzorak) na graničnim prijelazima, kombiniraju se s podacima Ministarstva unutarnjih poslova i Državnog zavoda za statistiku o broju stranih i domaćih putnika te s podacima o distribuciji stranih putnika prema državama iz priopćenja o turizmu Državnog zavoda za statistiku kako bi se procijenile odgovarajuće stavke platne bilance. Počevši od prvog tromjesečja 2012., platnobilančni podaci o prihodima od usluga pruženima stranim putnicima i turistima ne izvode se standardnom metodološkom kombinacijom fizičkih pokazatelja i ocijenjene prosječne potrošnje iz Ankete o potrošnji stranih putnika, već se temelje na kombinaciji ocijenjene razine turističke potrošnje u 2011. godini i ekonometrijski izvedenog indikatora koji čini prvu glavnu komponentu skupa varijabla za koje se pretpostavlja da prate dinamiku prihoda od turizma (dolasci i noćenja stranih turista, broj stranih putnika na graničnim prijelazima, ukupna potrošnja turista prema istraživanju HNB-a, broj zaposlenih u djelatnostima pružanja usluga smještaja te pripreme i usluživanja hrane, prihodi hotela i restorana, indeks potrošačkih cijena ugostiteljskih usluga, realni indeks prometa u trgovini na malo, gotov novac izvan banaka, vrijednost transakcija po inozemnim platnim karticama, promet banaka s fizičkim osobama na deviznom tržištu, industrijska proizvodnja EU-28).

Pozicija Ostale usluge sastavlja se upotrebom različitih izvora podataka: osim prihoda i rashoda koji se odnose na usluge osiguranja te komunikacijske i građevinske usluge, koji se od 2001. utvrđuju uz pomoć specijaliziranih statističkih istraživanja HNB-a, vrijednosti svih ostalih usluga preuzimale su se iz statistike ostvarenoga platnog prometa s inozemstvom sve do kraja 2010., kada je ukinuta njegova evidencija prema karakteru transakcija. Počevši od 2011. godine, za procjenu pozicije Ostale usluge, koja uključuje 30 različitih vrsta usluga čija je podjela propisana 6. izdanjem MMF-ova Priručnika za platnu bilancu

Tablica H6: Platna bilanca – svodna tablica^{a,b}
u milijunima kuna

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014. ^c	2014.			
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^c
A. TEKUĆE TRANSAKCIJE (1+6)	-3.783,6	-2.728,0	-965,0	2.751,5	1.860,6	-11.621,1	-3.015,3	21.117,9	-4.620,9
1. Roba, usluge i primarni dohodak (2+5)	-11.494,5	-11.279,5	-9.697,3	-5.350,7	-4.130,4	-12.973,2	-4.287,2	19.338,9	-6.208,9
1.1. Prihodi	130.357,0	141.680,3	144.739,2	148.256,5	158.923,4	25.234,7	39.334,9	63.073,6	31.280,3
1.2. Rashodi	141.851,5	152.959,8	154.436,5	153.607,2	163.053,8	38.207,9	43.622,1	43.734,7	37.489,2
2. Roba i usluge (3+4)	-1.276,0	-1.339,6	1.532,2	1.526,3	6.700,0	-10.266,6	-783,8	22.900,5	-5.150,1
2.1. Prihodi	123.705,9	134.664,8	137.537,9	141.813,6	151.985,1	23.417,1	37.264,3	61.096,3	30.207,3
2.2. Rashodi	124.981,9	136.004,5	136.005,7	140.287,3	145.285,1	33.683,7	38.048,1	38.195,9	35.357,4
3. Roba	-43.147,4	-47.447,6	-47.339,9	-49.798,6	-48.312,6	-11.811,4	-14.157,3	-12.449,4	-9.894,6
3.1. Prihodi	58.715,9	64.996,9	65.193,8	67.554,0	74.407,3	16.860,2	18.229,3	19.556,4	19.761,5
3.2. Rashodi	101.863,3	112.444,5	112.533,6	117.352,6	122.719,9	28.671,5	32.386,6	32.005,7	29.656,1
4. Usluge	41.871,4	46.108,0	48.872,0	51.324,9	55.012,6	1.544,8	13.373,5	35.349,8	4.744,4
4.1. Prihodi	64.990,0	69.667,9	72.344,1	74.259,6	77.577,8	6.557,0	19.035,0	41.540,0	10.445,8
4.2. Rashodi	23.118,6	23.559,9	23.472,1	22.934,7	22.565,2	5.012,2	5.661,5	6.190,1	5.701,4
5. Primarni dohodak	-10.218,5	-9.939,8	-11.229,5	-6.877,0	-10.830,4	-2.706,6	-3.503,4	-3.561,6	-1.058,7
5.1. Prihodi	6.651,1	7.015,5	7.201,3	6.442,9	6.938,3	1.817,5	2.070,6	1.977,2	1.073,0
5.2. Rashodi	16.869,5	16.955,3	18.430,8	13.319,9	17.768,8	4.524,2	5.574,0	5.538,8	2.131,8
6. Sekundarni dohodak	7.710,9	8.551,5	8.732,3	8.102,2	5.991,0	1.352,1	1.271,9	1.779,1	1.588,0
6.1. Prihodi	11.817,8	12.427,0	12.929,9	13.763,7	13.588,5	3.733,9	3.156,5	3.291,7	3.406,4
6.2. Rashodi	4.106,9	3.875,5	4.197,7	5.661,5	7.597,5	2.381,8	1.884,6	1.512,6	1.818,5
B. KAPITALNE TRANSAKCIJE	423,8	281,1	359,9	423,1	714,7	11,2	178,8	62,4	462,3
C. FINANCIJSKE TRANSAKCIJE	-9.728,8	-10.452,2	-3.075,6	-3.375,9	-1.787,8	-9.320,1	-2.661,9	13.453,2	-3.259,1
1. Izravna ulaganja	-6.714,1	-8.780,7	-8.818,3	-6.492,1	-8.998,9	-2.050,2	-2.715,1	-2.257,4	-1.976,2
1.1. Sredstva	887,1	-1.266,0	-487,2	-925,5	12.879,2	84,0	13.459,9	664,5	-1.329,3
1.2. Obveze	7.601,2	7.514,7	8.331,0	5.566,6	21.878,0	2.134,2	16.175,0	2.921,9	646,9
2. Portfeljna ulaganja	-2.850,9	-4.372,8	-13.161,1	-14.394,5	5.382,7	-48,5	614,3	3.837,4	979,4
2.1. Sredstva	2.987,0	-3.682,2	2.323,8	-732,2	3.082,5	-77,0	346,7	1.658,0	1.154,8
2.2. Obveze	5.837,9	690,6	15.485,0	13.662,3	-2.300,1	-28,4	-267,6	-2.179,5	175,3
3. Financijske izvedenice	1.838,9	554,2	-425,2	151,6	118,0	28,6	-11,1	-15,1	115,5
4. Ostala ulaganja	-2.528,3	-780,2	18.967,2	3.331,2	5.752,6	-1.122,7	-2.136,1	14.992,5	-5.981,1
4.1. Sredstva	-5.069,4	-1.800,9	-4.620,8	-1.222,8	4.499,8	4.228,0	-3.698,7	13.986,8	-10.016,3
4.2. Obveze	-2.541,2	-1.020,7	-23.588,0	-4.554,0	-1.252,9	5.350,7	-1.562,6	-1.005,8	-4.035,2
5. Međunarodne pričuve HNB-a	525,5	2.927,2	361,8	14.027,9	-4.042,3	-6.127,3	1.586,0	-3.104,3	3.603,3
D. NETO POGREŠKE I PROPUSTI	-6.369,1	-8.005,3	-2.470,4	-6.550,5	-4.363,1	2.289,8	174,6	-7.727,1	899,6

^a Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. Primjena nove metodologije nema učinka na saldo tekućeg ni na saldo financijskog računa platne bilance te su promjene na ovim pozicijama u odnosu na prethodnu objavu rezultat revizije podataka radi kontrole kvalitete i obuhvata. ^b Podaci uključuju i kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*), čiji je učinak povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvo) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR), kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR), prosincu 2010. (-618,6 mil. EUR) i lipnju 2014. (1.485,8 mil. EUR). ^c Preliminarni podaci

Napomena: U poziciji neto pogrešaka i propusta nalazi se i protustavka dijela prihoda od usluga putovanja koji se odnosi na takve prihode koji nisu zabilježeni u evidenciji kreditnih institucija.

(engl. *Balance of Payments Manual, 6th edition*), primjenjuje se jedinstveno statističko istraživanje. To istraživanje uključuje i komunikacijske usluge, čime se istodobno ukida posebno istraživanje o komunikacijskim uslugama, dok se usluge osiguranja i građevinske usluge i dalje prate zasebnim istraživanjima.

Nakon prelaska na priručnik BPM6 račun usluga obuhvaća i proizvođačke usluge na robu koja je u tuđem vlasništvu čiji najvažniji dio čini oplemenjivanje robe. Osim usluge oplemenjivanja, tu su još i usluge slaganja, etiketiranja, pakiranja i slično, koje obavljaju subjekti koji nisu vlasnici robe. Prema BPM6 u platnu bilancu uključuje se samo neto vrijednost usluge koja uključuje naknadu koja se veže za doradu, a ne i vrijednost doradene robe. Ovakve usluge prate se u sklopu Istraživanja o razmjeni usluga s inozemstvom (US-PB) počevši od 2011. godine, a 2014. uvedeno je posebno statističko istraživanje radi

praćenja uvoza i izvoza robe s motivom dorade i oplemenjivanja te pripadajućih usluga koje iz toga proizlaze. Za identificiranje tvrtki koje primaju/pružaju usluge oplemenjivanja koriste se podaci DZS-a o robnom uvozu i izvozu.

Početak primjene BPM6 usluge popravaka i održavanja robe uključuju se u stavku "Usluge", odnosno prestaju biti dijelom računa robe. Ovakve usluge od 2011. godine posebno se prate u sklopu Statističkog istraživanja o prihodima i rashodima od razmjene usluga s inozemstvom.

Kod financijskih usluga novost koju donosi priručnik BPM6 jest uključivanje posredno mjerene naknade za uslugu financijskog posredovanja (engl. *financial intermediation services indirectly measured* – FISIM), što znači da se jedan dio dohotka od ulaganja reklasificira iz Primarnog dohotka na Usluge. Radi se o onom dijelu dohotka koji financijske institucije zarađuju

iznad tzv. referentne kamatne stope. Referentna kamatna stopa je stopa koja u sebi ne sadržava element pružene usluge klijentima, a kao prikladna primijenjuje se stopa za međubankovno kreditiranje. Kod kredita FISIM je razlika između kamata na kredite i troška sredstava izračunatog na temelju referentne kamatne stope. Kod depozita FISIM je razlika između kamata izračunatih na temelju referentne kamatne stope i kamata koje se plaćaju deponentima. BPM6 u obzir uzima samo FISIM kod financijskih društava i samo na instrumente kredita i depozita u njihovim bilancama (fondovi novčanog tržišta i investicijski fondovi ne proizvode FISIM). U našem slučaju FISIM je u potpunosti izračunat prema međunarodno propisanoj metodologiji.

Od ostalih promjena koje donosi BPM6 poštanske i kurirske usluge reklasificiraju se iz komunikacijskih usluga u usluge prijevoza (načelo vrednovanja ne mijenja se), a telekomunikacijske usluge postaju dijelom Telekomunikacijskih, računalnih i informacijskih usluga, također bez promjene načela vrednovanja. Isto tako, usluge preprodaje robe (engl. *merchandising*) uklanjaju se iz ovog dijela te se ovi poslovi na bruto osnovi uključuju u stavku Roba.

Na računu dohotka transakcije se raspoređuju u četiri osnovne skupine. Račun dohotka primjenom priručnika BPM6 promijenio je naziv u Primarni dohodak.

Stavka Naknade zaposlenima sastavlja se na osnovi ostvarenoga platnog prometa s inozemstvom sve do kraja 2010., kada je ukinuta njegova evidencija prema karakteru transakcija. Počevši od 2011., ova pozicija na strani prihoda procjenjuje se modelom koji se zasniva na agregiranim podacima banaka o priljevima fizičkih osoba rezidenata od nerezidenata. Na strani rashoda rabe se postojeća istraživanja o uslugama koja u sebi sadržavaju dio koji se odnosi na naknade zaposlenicima isplaćene nerezidentima te posebno istraživanje o dohocima isplaćenima nerezidentima za institucije koje nisu uključene u uzorak za istraživanje o uslugama.

Dohoci od izravnih ulaganja, portfeljnih ulaganja odnosno ostalih ulaganja prikazuju se odvojeno. Unutar dohotka od izravnih ulaganja, koji se izračunava na osnovi Statističkog istraživanja Hrvatske narodne banke o izravnim i ostalim vlasničkim ulaganjima, posebno se iskazuje podatak o zadržanoj dobiti. Za razliku od podataka o dividendama, podatak o zadržanoj dobiti ne postoji za razdoblje od 1993. do 1996. jer se tada nije posebno iskazivao. Od prvog tromjesečja 2009. statističko praćenje zadržane dobiti usklađeno je s međunarodnim standardima, a svodi se na evidentiranje zadržane dobiti na tromjesečnoj osnovi, u razdoblju u kojem je dobit ostvarena. Prije toga zadržana dobit bila je evidentirana u mjesecu u kojem je donesena odluka o raspodjeli dobiti za prethodnu poslovnu godinu te se tako temeljila na dobiti ostvarenoj prethodne godine. Na osnovi statističkih podataka o dužničkim odnosima s inozemstvom, počevši od 1997., dohodak od izravnih ulaganja uključuje i podatke o kamatama za kreditne odnose između vlasnički izravno povezanih rezidenata i nerezidenata. Novost kod priručnika BPM6 jest da razlikuje dohodak od tri tipa izravnih ulaganja. To su:

- ulaganje izravnog investitora u subjekt izravnog ulaganja
- obratno ulaganje (odnosi se na obveze izravnog investitora

prema subjektu izravnog ulaganja te na potraživanja subjekta izravnog ulaganja svoga izravnog investitora)

- ulaganja između *fellow enterprises* (tokovi dohotka od ulaganja između svih poduzeća koja imaju istoga izravnog investitora).

Pritom treba imati na umu da dividende, povlačenja dohotka kvazidruštava, kamate i sl. mogu biti sadržani u bilo kojem od prethodno navedenih tipova dohotka od ulaganja. Zadržanih zarada nema kod obratnih ulaganja, kao ni kod ulaganja između *fellow enterprises* jer nije ispunjen kriterij za 10% vlasništva.

Priručnik BPM6 donosi pojam superdividenda. Superdividende se opisuju kao isplate dioničarima koje nisu rezultat redovitih poslovnih aktivnosti tijekom poslovne godine za koju se isplaćuju redovne dividende. Superdividende se najbliže mogu približiti definiciji isplata dioničarima na teret zadržanih dobiti prethodnih godina. Takve isplate treba evidentirati kao povlačenje vlasničkog ulaganja, a ne u sklopu evidentiranja primarnog dohotka. To načelo kod nas vrijedi već duže vrijeme tako da primjenom priručnika BPM6 nije došlo do promjene statističkog tretmana takvih isplata.

Dohodak od vlasničkih portfeljnih ulaganja sastavlja se na osnovi istog istraživanja, dok se podaci o dohotku od dužničkih portfeljnih ulaganja sastavljaju od 1999. na osnovi evidencije kreditnih odnosa s inozemstvom, koja obuhvaća i evidenciju dohotka koja se odnosi na dužničke vrijednosne papire u vlasništvu nerezidenata. Dohodak od ostalih ulaganja obuhvaća obračun kamata prema evidenciji kreditnih odnosa s inozemstvom. Valja spomenuti da je u 2007. došlo do promjene metodologije u dijelu koji se odnosi na evidenciju dohotka od dužničkih ulaganja, i to tako da je uvedeno evidentiranje dohotka na obračunskom načelu. Znači da se dohodak od dužničkih ulaganja odnosno kamate evidentiraju u trenutku njihova obračuna, a ne dospjeća odnosno naplate. U tom smislu došlo je i do revizije podataka od 1999. do 2006. godine. Novost u priručniku BPM6 jest iskazivanje dohotka od ulaganja u investicijske fondove – dividende i zadržane zarade, s protustavkom na financijskom računu. Tako se i u ovom dijelu uvodi načelo stečenog dohotka. Takav se dohodak još uvijek ne procjenjuje zbog nedostatka svih potrebnih podataka. Dohodak od vlasničkih vrijednosnih papira prema metodologiji i dalje uključuje samo dividende, dok procjena zadržane dobiti za ovaj dio dohotka nije predviđena.

Prema BPM6 kamate se prikazuju bez FISIM-a, dok se vrijednost FISIM-a prikazuje u sklopu financijskih usluga. Dohodak od pričuva se prema BPM6 prikazuje posebno, a prema BPM5 bio je prikazan unutar dohotka od ostalih ulaganja.

Sekundarni dohodak (prema priručniku BPM5 Tekući transferi) prikazuje se odvojeno za sektor opće države i za ostale sektore.

Evidencija platnog prometa s inozemstvom bila je glavni izvor podataka o tekućim transferima za oba sektora sve do kraja 2010., kada je ukinuta njegova evidencija prema karakteru transakcija. Počevši od 2011. godine, transferi sektora opće države evidentiraju se na osnovi podataka Ministarstva financija i Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u slučaju mirovina isplaćenih nerezidentima. Osim poreza i trošarina, mirovina te novčanih pomoći i darova, koji su uključeni

u tekuće transfere obaju sektora, sektor opće države obuhvaća još i podatke o međudržavnoj suradnji, a ostali sektori sadržavaju i podatke o radničkim doznakama. Počevši od 2011. godine, pozicija radničke doznake i novčane pomoći i darovi ostalih sektora procjenjuje se modelom koji se zasniva na agregiranim podacima banaka o priljevima fizičkih osoba rezidenata iz inozemstva i odljevima fizičkih osoba rezidenata u inozemstvo. Naplate po mirovinama procjenjuju se na osnovi raspoloživih podataka Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje. Također, transferi ostalih sektora dopunjuju se podacima istraživanja o razmjeni usluga s inozemstvom koje sadržava poseban dio za eventualne transfere iz inozemstva ili prema inozemstvu. U tekuće se transfere kod sektora opća država također dodaju podaci o uvozu i izvozu robe bez plaćanja, koje dostavlja Državni zavod za statistiku. U razdoblju od 1993. do 1998. tekući transferi ostalih sektora obuhvaćali su i procjenu neregistriranih deviznih doznaka, koja je činila 15% pozitivne razlike između neklasificiranog priljeva i neklasificiranog odljeva sektora kućanstava. Od 1993. do drugog tromjesečja 1996. Hrvatska narodna banka procjenjivala je i dio odljeva s osnove tekućih transfera. Od 2002. priljevi i odljevi po tekućim transferima ostalih sektora dopunjuju se podacima specijaliziranoga statističkog istraživanja HNB-a o međunarodnim transakcijama povezanim s uslugama osiguranja. Sredstva primljena od fondova EU-a evidentiraju se na tekućem odnosno kapitalnom računu ovisno o prirodi transakcija na temelju podataka Ministarstva financija. Primjena priručnika BPM6 ne donosi sadržajne novosti u ovom dijelu platne bilance. U prezentacijskom smislu radničke doznake ne sastavljaju se kao posebna stavka, već postaju dijelom osobnih transfera zajedno s ostalim osobnim transferima. Kapitalni račun u dijelu koji se odnosi na kapitalne transfere zasnivao se na evidenciji platnog prometa s inozemstvom sve do kraja 2010. Od početka 2011. za sastavljanje računa kapitalnih transfera koriste se podaci Ministarstva financija i podaci istraživanja o razmjeni usluga s inozemstvom i posebnim transakcijama s inozemstvom. Podaci o eventualnim oprostima dugovanja također su dio kapitalnog računa. Prema priručniku BPM6 rezultati procesa istraživanja i razvoja kao što su patenti i izdavačka prava više se ne smatraju neproizvodnom imovinom, pa se ni njihova kupoprodaja ne prikazuje na kapitalnom računu, već na poziciji usluge istraživanja i razvoja na tekućem računu. Također, prekogranično kretanje imovine i obveza osoba koje mijenjaju rezidentnost ne prikazuje se više kao transfer migranata u sklopu kapitalnih transfera te prestaje uopće biti platnobilančna transakcija. Ako se radi o financijskoj imovini, ona se evidentira u sklopu ostalih prilagodba.

Inozemna izravna ulaganja obuhvaćaju vlasnička ulaganja, zadržanu dobit i dužničke odnose između vlasnički povezanih rezidenata i nerezidenata. Izravna vlasnička ulaganja jesu ulaganja kojima strani vlasnik stječe najmanje 10% udjela u temeljnom kapitalu trgovačkog društva, bez obzira na to je li riječ o ulaganju rezidenta u inozemstvo ili nerezidenta u hrvatske rezidente. Istraživanje Hrvatske narodne banke o inozemnim izravnim ulaganjima započelo je 1997., kada su poduzeća

obuhvaćena istraživanjem dostavila i podatke o izravnim vlasničkim ulaganjima za razdoblje od 1993. do 1996. godine. Za isto razdoblje ne postoje podaci o zadržanoj dobiti i ostalom kapitalu izravnih ulaganja u koji se klasificiraju svi dužnički odnosi između povezanih rezidenata i nerezidenata (osim za bankarski sektor) i koji su postali dostupni tek nakon početka provođenja spomenutog istraživanja. Od 1999. podaci o dužničkim odnosima unutar izravnih ulaganja prikupljaju se na osnovi evidencije dužničkih odnosa s inozemstvom. Od 2007. godine pokrenuto je istraživanje o kupoprodaji nekretnina na teritoriju Republike Hrvatske od strane nerezidenata. Obveznici izvješćivanja jesu javni bilježnici koji u svojem redovitom poslovanju saznaju za takve transakcije. Podaci o kupoprodaji nekretnina od strane hrvatskih rezidenata u inozemstvu prikupljaju se u sklopu sustava platnog prometa s inozemstvom sve do njegova ukidanja krajem 2010. godine. Od 2011. podaci o kupoprodaji nekretnina od strane hrvatskih nerezidenata u inozemstvu prikupljaju se na temelju Prijave o prometu nekretnina u inozemstvu. Te su kupoprodaje također dio izravnih ulaganja.

Kod priručnika BPM6 najvažnija promjena svodi se na način prezentacije – izravna ulaganja više se ne klasificiraju po tzv. smjeru ulaganja (engl. *directional principle*) na izravna ulaganja u zemlju i inozemstvo s dodatnom podjelom na “Claims” i “Liabilities”, već se prema BPM6 rabi tzv. načelo imovine/obveza (engl. *assets/liabilities principle*), isto ono koje se već godinama primjenjuje na ostale funkcionalne kategorije na financijskom računu (portfeljna, ostala ulaganja i financijski derivati).

Nadalje, izravna ulaganja prema BPM6 dodatno se dijele:

- na izravna ulaganja u poduzeće izravnog ulaganja
- na ulaganja u izravnog ulagača (obratno ulaganje, engl. *reverse investment*)
- na ulaganja između horizontalno povezanih poduzeća (engl. *fellows*).

Kod tzv. obratnih ulaganja originalni primatelj izravnog ulaganja obavi vlasničko ulaganje u svog ulagatelja, ali koje mora rezultirati vlasničkim udjelom manjim od 10% jer se inače stvara novo izravno ulaganje. Također, uključuje i dužnička ulaganja s obratnim smjerom. Ulaganja između horizontalno povezanih poduzeća jesu vlasnička ulaganja između poduzeća koja su neizravno vlasnički povezana, također do 10% udjela u vlasništvu, ili dužnička ulaganja između takvih poduzeća. Za dio ulaganja između horizontalno povezanih poduzeća (engl. *fellow enterprises*) treba reći da se ta vrsta ulaganja identificira u sklopu statistike inozemnog duga od 2009. godine. Od 2014. uvedena je mogućnost identificiranja takvih ulaganja i u sklopu Istraživanja o izravnim i ostalim vlasničkim ulaganjima.

Prema BPM6 svi se dužnički odnosi između dva povezana financijska posrednika tretiraju jednako – izvan izravnih ulaganja odnosno unutar ostalih ili portfeljnih ulaganja. Priručnik BPM5 transakcije s obilježjem tzv. stalnog duga (engl. *permanent debt*) klasificirao je u izravna ulaganja.

BPM6 uvodi pojam *kvazidruštva* koji se odnosi na poduzeća koja proizvode dobra i usluge u stranom gospodarstvu, ali nemaju uspostavljenu zasebnu pravnu osobnost u tom gospodarstvu. Tipovi su kvazidruštava: podružnice, fiktivne rezidentne

institucionalne jedinice, multiteritorijalna poduzeća, zajednička ulaganja, partnerstva i sl. U našem slučaju podružnice se u sklopu izravnih ulaganja posebno prate od 2005. godine. Zbog detektiranih ulaganja naših rezidenata u inozemstvu koja se ne realiziraju preko osnovanog poduzeća ili podružnice, već na temelju ugovora s karakteristikama zajedničkog ulaganja, ovaj se oblik također statistički prati od 2014. godine.

Podaci o portfeljnim vlasničkim ulaganjima prikupljaju se iz istog izvora kao i podaci o izravnim vlasničkim ulaganjima. Portfeljna dužnička ulaganja obuhvaćaju sva ulaganja u kratkoročne i dugoročne dužničke vrijednosne papire koja se ne mogu klasificirati u izravna ulaganja. U razdoblju od 1997. do 1998. ti su se podaci prikupljali istraživanjem Hrvatske narodne banke o izravnim i portfeljnim ulaganjima, dok se od 1999. godine uzimaju podaci o dužničkim odnosima s inozemstvom i podaci monetarne statistike za ulaganja banaka. Počevši od 2002. godine, ova se pozicija sastavlja i za investicijske fondove, a od 2004. i za mirovinske fondove. Počevši od 2009., za nadopunu ovih pozicija upotrebljava se i statistika o trgovini vlasničkim i dužničkim vrijednosnim papirima koju dostavljaju Središnje klirinško depozitarno društvo, kreditne institucije i investicijska društva koja obavljaju poslove skrbništva nad vrijednosnim papirima. Tim podacima nadopunjuju se portfeljna ulaganja u onim dijelovima koji nisu potpuno pokriveni postojećim istraživanjima. Podaci za godine od 2006. do 2009. također su revidirani. Tako su, počevši od 2006., u platnu bilancu uključeni podaci o dužničkim vrijednosnim papirima domaćih izdavatelja kojima na domaćem tržištu trguju nerezidenti (portfeljna ulaganja, dužnički vrijednosni papiri na strani obveza). Kako je ovdje riječ o dužničkim vrijednosnim papirima domaćih izdavatelja kojima trguju nerezidenti, stanje ovakvog portfelja na određeni dan znači uvećanje inozemnog duga iako su papiri izdani na domaćem tržištu. Treba napomenuti da se ovakvo načelo već primjenjuje kod vrijednosnih papira naših rezidenata izdanih u inozemstvu, gdje se iznos na ovaj način generiranog duga umanjuje za dio koji otkupe rezidenti.

Prema BPM6 vlasnički kapital koji nije u obliku vrijednosnih papira ne uključuje se u portfeljna nego u izravna ili ostala ulaganja, ovisno o tome je li riječ o udjelima većima ili manjima od 10%. Reinvestirana dobit u investicijskom fondu posebno bi se trebala iskazivati u sklopu portfeljnih ulaganja. Neraspodijeljena dobit u investicijskim fondovima tretira se kao obveza prema vlasnicima udjela, a zatim kao reinvestiranje u fond. Stavka reinvestirane dobiti na financijskom računu (engl. *Equity and investment fund shares, Other financial corporations*) odgovara stavci reinvestirane dobiti investicijskog fonda na računu primarnog dohotka. Praćenja ovakve vrste dohotka još uvijek su u pripremi.

Od prvog tromjesečja 2010. u platnu bilancu uključene su transakcije koje proizlaze iz zaključenih ugovora s obilježjima financijskih derivata. Izvještajne institucije jesu poslovne banke i druge financijske institucije, a od četvrtog tromjesečja 2012. izvještajna populacija proširena je i na nefinancijske institucije, koje u ovakve poslove ulaze najčešće radi zaštite od promjene tržišnih uvjeta.

Ostala ulaganja obuhvaćaju sva ostala nespomenuta dužnička ulaganja, osim ulaganja koja čine međunarodne pričuve. Ostala se ulaganja klasificiraju prema instrumentima, ročnosti i sektorima.

Osim toga, u sklopu ostalih ulaganja priručnik BPM6 donosi poziciju Ostala vlasnička ulaganja, koja podrazumijeva vlasnička ulaganja koja ne zadovoljavaju kriterije za izravno, portfeljno ulaganje ili međunarodne pričuve. Ostala vlasnička ulaganja nikad nisu u obliku vrijednosnih papira pa ih po tome razlikujemo od portfeljnih ulaganja. Budući da sudjelovanje u kapitalu međunarodnih organizacija nije u obliku vrijednosnih papira, klasificira se kao ostala vlasnička ulaganja. U većini slučajeva kapital u kvazidruštvima, npr. u podružnicama ili fiktivnim jedinicama za vlasništvo nekretnina i prirodnih resursa, uključen je u izravna ulaganja, ali ako je udio u vlasništvu manji od 10%, onda je uključen u kategoriju ostalih vlasničkih ulaganja.

Pozicija Valuta i depoziti pokazuje potraživanja rezidenata od inozemstva za stranu efektivu i depozite koji se nalaze u stranim bankama, kao i obveze hrvatskih banaka za depozite u vlasništvu nerezidenata. Izvor podataka za sektore opće države i drugih monetarnih financijskih institucija jest monetarna statistika, iz koje se na osnovi podataka o stanjima i valutnoj strukturi inozemne aktive i pasive procjenjuju transakcije iz kojih je uklonjen utjecaj tečaja. U razdoblju od 1993. do 1998. podaci o potraživanjima ostalih sektora na ovoj poziciji kompilirali su se na osnovi procjene Hrvatske narodne banke koja se zasnivala na dijelu neto deviznog priljeva stanovništva koji nije klasificiran u tekuće transfere. Od 1999. godine ova pozicija sadržava samo podatke prema tromjesečnim podacima Banke za međunarodne namire, a podaci za četvrto tromjesečje 2001. i prva dva tromjesečja 2002. odnose se i na učinak promjene valuta država članica EMU-a u euro. Podaci za četvrto tromjesečje 2008. upotpunjeni su procjenom povlačenja valute i depozita iz financijskog sustava prouzročenih strahom od učinka svjetske financijske krize.

Kreditni koje su rezidenti odobrili nerezidentima, odnosno inozemni krediti kojima se koriste rezidenti, a odobrili su ih nerezidenti, a koji se ne mogu svrstati u izravna ulaganja ili u trgovinske kredite, svrstani su prema institucionalnim sektorima i ročnosti u odgovarajuće pozicije ostalih ulaganja. Izvor je podataka tih pozicija evidencija Hrvatske narodne banke o kreditnim odnosima s inozemstvom.

Trgovinski krediti u razdoblju od 1996. do 2002. obuhvaćaju procjenu Hrvatske narodne banke za avansna plaćanja i odgode plaćanja koja je napravljena na osnovi uzorka najvećih i velikih uvoznika i izvoznika. Podaci o avansima procjenjuju se od 1996., a podaci o kratkoročnim odgodama plaćanja (najprije do 90 dana, zatim do 150 dana, a danas od 8 dana do 1 godine) prikupljaju se od 1999. godine. Od 2003. to je istraživanje zamijenjeno novim istraživanjem, a podatke za njega obvezna su dostavljati izabrana poduzeća bez obzira na svoju veličinu (stratificirani uzorak). Podaci o odgodama plaćanja s originalnim dospijećem dužim od godine dana preuzimaju se iz evidencije Hrvatske narodne banke o kreditnim odnosima s inozemstvom.

Pozicija Ostala ulaganja – Ostala potraživanja i obveze

Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka^a
na kraju razdoblja, u milijunima eura

Godina	Mjesec	Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke							Devizne pričuve banaka
		Ukupno	Posebna prava vučenja	Pričuvna pozicija u MMF-u	Zlato	Devize			
						Ukupno	Valuta i depoziti	Obveznice i zadužnice	
2005.	prosinac	7.438,4	0,9	0,2	–	7.437,3	3.834,5	3.602,8	2.938,4
2006.	prosinac	8.725,3	0,7	0,2	–	8.724,4	4.526,9	4.197,5	3.315,0
2007.	prosinac	9.307,4	0,8	0,2	–	9.306,5	4.533,9	4.772,5	4.388,9
2008.	prosinac	9.120,9	0,7	0,2	–	9.120,0	2.001,8	7.118,2	4.644,5
2009.	prosinac	10.375,8	331,7	0,2	–	10.043,9	2.641,4	7.402,6	4.293,9
2010.	prosinac	10.660,3	356,7	0,2	–	10.303,4	3.274,9	7.028,5	3.828,9
2011.	prosinac	11.194,9	360,7	0,2	–	10.834,0	2.730,7	8.103,2	3.463,7
2012.	prosinac	11.235,9	352,8	0,2	–	10.882,9	2.245,8	8.637,1	2.895,3
2013.	prosinac	12.907,5	340,6	0,2	–	12.566,7	3.717,9	8.848,8	2.756,6
2014.	siječanj	12.893,0	344,5	0,2	–	12.548,3	3.430,5	9.117,9	2.737,5
	veljača	12.569,8	346,2	0,2	–	12.223,4	3.119,5	9.103,8	2.752,7
	ožujak	12.100,0	343,8	0,2	–	11.756,1	2.492,7	9.263,4	2.900,0
	travanj	11.680,5	341,5	0,2	–	11.338,8	2.150,3	9.188,4	2.831,5
	svibanj	13.016,6	345,9	0,2	–	12.670,4	3.726,1	8.944,3	2.671,5
	lipanj	12.334,7	346,9	0,2	–	11.987,6	2.883,2	9.104,4	2.894,2
	srpanj	12.387,6	349,0	0,2	–	12.038,4	2.783,3	9.255,2	3.168,3
	kolovoz	12.420,0	351,4	0,2	–	12.068,3	2.830,5	9.237,9	3.779,2
	rujan	12.115,6	357,2	0,2	–	11.758,2	2.595,6	9.162,6	4.377,4
	listopad	12.640,6	358,8	0,2	–	12.281,6	3.066,1	9.215,5	3.364,2
	studen	12.473,9	359,3	0,2	–	12.114,4	3.248,8	8.865,5	3.341,8
	prosinac	12.687,6	364,0	0,2	–	12.323,4	3.397,8	8.925,6	3.305,5

^a Međunarodne pričuve Republike Hrvatske čine samo devizne pričuve HNB-a.

Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka • Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke iskazuju se u skladu s Priručnikom za sastavljanje platne bilance (Međunarodni monetarni fond, 1993.) i uključuju ona potraživanja Hrvatske narodne banke od inozemstva koja se mogu rabiti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja. Međunarodne pričuve sastoje se od posebnih prava

vučenja, pričuvne pozicije u MMF-u, zlata, strane valute i depozita kod stranih banaka te obveznica i zadužnica.

Devizne pričuve banaka uključuju stranu valutu i depozite domaćih banaka kod stranih banaka. Te su devizne pričuve dopunska rezerva likvidnosti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja.

Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost
na kraju razdoblja, u milijunima eura

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
I. Službene međunarodne pričuve i ostale devizne pričuve (približna tržišna vrijednost)													
A. Službene međunarodne pričuve	12.907,5	12.893,0	12.569,8	12.100,0	11.680,5	13.016,6	12.334,7	12.387,6	12.420,0	12.115,6	12.640,6	12.473,9	12.687,6
1) Devizne pričuve (u konvertibilnoj stranoj valuti)	10.105,8	10.539,2	10.519,9	10.185,1	10.323,9	11.357,4	10.632,3	10.841,5	10.741,9	11.448,2	11.343,8	11.365,3	11.629,7
a) Dužnički vrijednosni papiri	8.848,8	9.117,9	9.103,8	9.263,4	9.188,4	8.944,3	9.104,4	9.255,2	9.237,9	9.162,6	9.215,5	8.865,5	8.925,6
Od toga: Izdavatelji sa sjedištem u zemlji o kojoj se izvještava, ali locirani u inozemstvu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
b) Ukupno valuta i depoziti kod:	1.257,0	1.421,4	1.416,1	921,7	1.135,5	2.413,1	1.527,9	1.586,3	1.504,0	2.285,6	2.128,2	2.499,8	2.704,1
i) Ostalih središnjih banaka, BIS-a i MMF-a	1.076,6	1.255,4	1.190,2	735,5	923,5	2.099,2	864,2	507,9	471,8	470,0	490,9	486,1	485,2
ii) Banaka sa sjedištem u zemlji o kojoj se izvještava	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: Locirane u inozemstvu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
iii) Banaka sa sjedištem izvan zemlje o kojoj se izvještava	180,3	166,0	225,9	186,2	212,0	313,9	663,7	1.078,5	1.032,2	1.815,6	1.637,4	2.013,7	2.218,9
Od toga: Locirane u zemlji o kojoj se izvještava	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2) Pričuvna pozicija u MMF-u	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
3) Posebna prava vučenja (SDR)	340,6	344,5	346,2	343,8	341,5	345,9	346,9	349,0	351,4	357,2	358,8	359,3	364,0
4) Zlato	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5) Ostale devizne pričuve	2.460,9	2.009,1	1.703,4	1.571,0	1.014,8	1.313,0	1.355,3	1.196,9	1.326,5	310,0	937,8	749,1	693,7
- Obratni repo poslovi	2.460,9	2.009,1	1.703,4	1.571,0	1.014,8	1.313,0	1.355,3	1.196,9	1.326,5	310,0	937,8	749,1	693,7
B. Ostale devizne pričuve	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Oročeni depoziti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C. Ukupno (A+B)	12.907,5	12.893,0	12.569,8	12.100,0	11.680,5	13.016,6	12.334,7	12.387,6	12.420,0	12.115,6	12.640,6	12.473,9	12.687,6
II. Obvezni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (nominalna vrijednost)													
1. Devizni krediti, dužnički vrijednosni papiri i depoziti (ukupni neto odljevi do 1 godine)	-1.557,8	-2.299,5	-2.375,9	-2.299,5	-1.726,6	-1.763,8	-1.735,2	-1.710,6	-1.558,1	-1.957,2	-2.297,5	-2.193,3	-2.128,6
a) Hrvatska narodna banka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Do 1 mjeseca													
Glavnica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 1 do 3 mjeseca													
Glavnica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 3 mjeseca do 1 godine													
Glavnica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
b) Središnja država	-1.557,8	-2.299,5	-2.375,9	-2.299,5	-1.726,6	-1.763,8	-1.735,2	-1.710,6	-1.558,1	-1.957,2	-2.297,5	-2.193,3	-2.128,6
Do 1 mjeseca													
Glavnica	-172,8	-174,3	-387,8	-174,3	-141,2	-155,1	-171,6	-122,8	-188,6	-49,6	-91,3	-188,1	-763,2
Kamate	-4,2	-1,6	-7,7	-1,6	-7,4	-1,8	-14,0	-0,6	-7,0	-10,9	-8,0	-3,5	-17,0
Preko 1 do 3 mjeseca													
Glavnica	-284,2	-779,1	-576,2	-779,1	-37,1	-13,7	-44,2	-75,3	-44,2	-210,7	-929,7	-828,4	-164,8
Kamate	-24,0	-48,8	-47,3	-48,8	-40,6	-27,0	-22,4	-44,3	-41,5	-25,3	-51,0	-31,7	-33,2
Preko 3 mjeseca do 1 godine													
Glavnica	-758,3	-936,3	-1.034,5	-936,3	-1.145,7	-1.141,7	-1.111,2	-1.068,2	-922,0	-1.234,2	-807,5	-709,7	-765,0
Kamate	-314,4	-359,4	-322,5	-359,4	-354,7	-424,4	-371,8	-399,3	-354,8	-426,5	-410,0	-431,8	-385,4
2. Agregatna kratka i duga pozicija deviznih terminkih poslova, deviznih ročnica i međuvalutnih swapova u odnosu na domaću valutu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
a) Kratke pozicije (-)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Do 1 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 1 do 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 3 mjeseca do 1 godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
b) Duge pozicije (+)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Do 1 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 1 do 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 3 mjeseca do 1 godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Odljevi s osnove repo poslova (-)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Do 1 mjeseca													
Glavnica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

		2013. XII.	2014.												
			I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	
Preko 1 do 3 mjeseca	Glavnica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kamate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 3 mjeseca do 1 godine	Glavnica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kamate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Ukupni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (1+2+3)		-1.557,8	-2.299,5	-2.375,9	-2.299,5	-1.726,6	-1.763,8	-1.735,2	-1.710,6	-1.558,1	-1.957,2	-2.297,5	-2.193,3	-2.128,6	
III. Potencijalni kratkoročni neto odljevi međunarodnih pričuva (nominalna vrijednost)															
1. Potencijalne devizne obveze		-1.334,0	-1.339,1	-1.373,3	-1.334,5	-1.359,9	-1.366,1	-1.329,2	-1.242,2	-1.232,5	-1.266,0	-816,6	-800,1	-760,8	
a) Izdane garancije s dospijećem od 1 godine		-755,4	-755,5	-794,1	-755,5	-777,4	-780,8	-750,7	-664,6	-669,3	-694,4	-246,5	-310,8	-271,9	
- Hrvatska narodna banka		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- Središnja država		-755,4	-755,5	-794,1	-755,5	-777,4	-780,8	-750,7	-664,6	-669,3	-694,4	-246,5	-310,8	-271,9	
Do 1 mjeseca		-23,0	-17,5	-25,8	-17,5	-48,8	-183,3	-177,0	-8,5	-47,5	-35,5	-11,3	-112,1	-8,1	
Preko 1 do 3 mjeseca		-74,7	-94,1	-134,0	-94,1	-302,5	-110,2	-88,4	-108,6	-105,9	-272,2	-54,0	-21,5	-27,2	
Preko 3 mjeseca do 1 godine		-657,6	-643,9	-634,3	-643,9	-426,2	-487,3	-485,3	-547,6	-516,0	-386,6	-181,2	-177,2	-236,6	
b) Ostale potencijalne obveze		-578,6	-583,6	-579,2	-579,0	-582,5	-585,3	-578,5	-577,5	-563,1	-571,6	-570,0	-489,3	-488,9	
- Hrvatska narodna banka		-578,6	-583,6	-579,2	-579,0	-582,5	-585,3	-578,5	-577,5	-563,1	-571,6	-570,0	-489,3	-488,9	
Do 1 mjeseca		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Preko 1 do 3 mjeseca		-578,6	-583,6	-579,2	-579,0	-582,5	-585,3	-578,5	-577,5	-563,1	-571,6	-570,0	-489,3	-488,9	
Preko 3 mjeseca do 1 godine		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- Središnja država		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2. Izdani devizni dužnički vrijed. papiri s opcijom prodaje		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3. Neiskorišteni okvirni krediti ugovoreni s:		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- BIS-om (+)		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- MMF-om (+)		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
4. Agregatna kratka i duga pozicija deviznih opcija prema domaćoj valuti		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
5. Ukupni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (1+2+3+4)		-1.334,0	-1.339,1	-1.373,3	-1.334,5	-1.359,9	-1.366,1	-1.329,2	-1.242,2	-1.232,5	-1.266,0	-816,6	-800,1	-760,8	
IV. Bilješke															
a) Kratkoročni kunski dug s valutnom klauzulom		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Od toga: Središnja država		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
b) Devizni financijski instrumenti koji se ne honoriraju u devizama		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
c) Založena imovina		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
d) Repo poslovi s vrijednosnim papirima		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- Posuđeni ili repo i uključeni u Dio I.		0,0	-8,5	-3,4	-1,4	-1,9	-2,7	-3,6	-2,1	-7,3	-0,7	-0,6	-0,8	0,0	
- Posuđeni ili repo ali nisu uključeni u Dio I.		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- Primljeni ili stečeni i uključeni u Dio I.		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- Primljeni ili stečeni ali nisu uključeni u Dio I.		2.380,1	1.894,5	1.595,5	1.481,8	970,9	1.251,5	1.302,6	1.130,8	1.215,4	283,9	852,4	690,6	655,4	
e) Financijski derivati (neto, po tržišnoj vrijednosti)		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
f) Valutna struktura službenih međunarodnih pričuva															
- SDR i valute koje čine SDR		12.907,4	12.892,9	12.569,6	12.099,5	11.679,9	13.016,0	12.334,1	12.386,2	12.418,5	12.114,4	12.639,8	12.473,1	12.687,2	
- Valute koje ne čine SDR		0,1	0,1	0,2	0,5	0,6	0,6	0,6	1,4	1,5	1,2	0,8	0,8	0,5	
- Po pojedinim valutama:															
USD		2.068,1	2.094,2	2.084,0	2.073,0	2.099,6	2.095,3	2.090,2	2.121,5	2.150,5	2.232,8	2.245,2	2.174,4	2.194,2	
EUR		10.498,4	10.453,3	10.138,6	9.682,0	9.238,2	10.574,2	9.896,5	9.915,2	9.916,1	9.523,8	10.035,2	9.938,8	10.128,4	
Ostale		341,0	345,5	347,2	345,0	342,7	347,0	348,0	350,9	353,3	359,1	360,2	360,7	365,1	

Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost • Međunarodne pričuve i inozemna likvidnost iskazuju se u skladu s Predloškom o međunarodnim pričuvama i inozemnoj likvidnosti, koji je sastavio MMF. Detaljno objašnjenje Predloška nalazi se u materijalu MMF-a *International reserves and foreign currency liquidity: guidelines for a data template*, 2001. Prvi dio Predloška prikazuje ukupnu imovinu Hrvatske narodne banke u konvertibilnoj stranoj valuti. Službene međunarodne pričuve (I. A.) prikazuju one oblike imovine kojima se HNB može u bilo kojem trenutku koristiti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja. Službene međunarodne pričuve uključuju kratkoročne inozemne utržive dužničke vrijednosne papire, efektivni strani novac, devizne depozite po viđenju, devizne oročene depozite koji se mogu razročiti prije dospijeca, devizne oročene depozite s preostalim dospijecem do godine dana, pričuvnu poziciju u MMF-u, posebna prava vučenja, zlato i obratne repo poslove s inozemnim utrživim dužničkim vrijednosnim papirima.

Drugi dio Predloška prikazuje fiksno ugovorene devizne neto obveze Hrvatske narodne banke i središnje države, koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Devizni krediti, dužnički vrijednosni papiri i depoziti (II. 1.) uključuju buduća plaćanja kamata na deviznu obveznu pričuvu banaka kod HNB-a (uključeno je samo plaćanje kamata za idući mjesec), plaćanja budućih dospijeca izdanih blagajničkih zapisa HNB-a u stranoj valuti, buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na kredite primljene od MMF-a, te buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na devizne dugove središnje države. Agregatna kratka i duga pozicija deviznih terminskih poslova (II. 2.) uključuje buduće naplate (predznak +) ili plaćanja (predznak –) koje rezultiraju

iz međuvalutnih swapova između HNB-a i domaćih banaka (privremene prodaje ili privremene kupnje deviza). Ostalo (II. 3.) uključuje buduća plaćanja s osnove repo poslova s inozemnim utrživim dužničkim vrijednosnim papirima.

Treći dio Predloška prikazuje ugovorene potencijalne neto devizne obveze Hrvatske narodne banke i središnje države koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Potencijalne devizne obveze (III. 1.) uključuju buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na inozemne kredite za koje jamči središnja država te stanje devizne obvezne pričuve banaka kod HNB-a (uključivanje devizne obvezne pričuve zasniva se na pretpostavkama da u budućnosti neće biti promjena stope ni promjena osnovice za obračun devizne pričuve, koja se sastoji od deviznih izvora sredstava, i to redovnih deviznih računa, posebnih deviznih računa, deviznih računa i štednih uloga po viđenju, primljenih deviznih depozita, primljenih deviznih kredita te obveza po izdanim vrijednosnim papirima u stranoj valuti, osim vlasničkih vrijednosnih papira banke te hibridnih i podređenih instrumenata). Neiskorišteni okvirni krediti prikazuju potencijalne priljeve (predznak +) ili odljeve (predznak –) koji bi nastali korištenjem tih kredita.

Četvrti dio Predloška prikazuje bilješke. Kratkoročni kunski dug s valutnom klauzulom (IV. a) prikazuje obveze na temelju Zakona o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske, koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Založena imovina (IV. c) prikazuje oročene devizne depozite s ugovorenim dospijecem dužim od 3 mjeseca iz stavke I. B., koji također čine zalog. Repo poslovi s vrijednosnim papirima prikazuju vrijednost kolaterala koji su predmet repo poslova i obratnih repo poslova s vrijednosnim papirima, kao i način evidentiranja tih poslova u Predlošku.

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune
indeksi, 2010. = 100

Godina	Mjesec	Nominalni efektivni tečaj kune	Realni efektivni tečaj kune; deflator		Realni efektivni tečaj kune ^b ; deflator	
			Indeks potrošačkih cijena	Indeks proizvođačkih cijena industrije ^a	Jedinični troškovi rada u prerađivačkoj industriji	Jedinični troškovi rada u ukupnom gospodarstvu
2005.	prosinac	102,16	105,56		113,72	112,54
2006.	prosinac	100,37	103,92		102,72	106,08
2007.	prosinac	98,70	99,95		97,36	101,06
2008.	prosinac	98,13	98,60		99,51	96,65
2009.	prosinac	97,63	97,79		103,12	97,24
2010.	prosinac	102,04	103,03	99,44	97,83	102,27
2011.	prosinac	103,63	105,71	101,25	101,49	102,60
2012.	prosinac	104,61	104,57	101,85	106,82	107,60
2013.	prosinac	103,76	104,85	102,36	105,99	109,01
2014.	siječanj	103,72	104,38	102,73		
	veljača	103,95	105,20	102,56		
	ožujak	103,40	104,82	102,31	111,18	109,13
	travanj	103,07	104,36	102,01		
	svibanj	102,83	103,85	101,54		
	lipanj	102,86	104,37	102,22	107,38	107,10
	srpanj	103,34	104,78	102,37		
	kolovoz	104,00	105,58	103,07		
	rujan	104,55	105,86	103,54	108,22	108,12
	listopad	105,46	106,70	104,34		
	studen	105,83	107,20	105,08		
	prosinac	105,80	107,96	105,72	111,98 ^c	109,71 ^c

^a Indeks proizvođačkih cijena industrije na nedomaćem tržištu za RH raspoloživ je od siječnja 2010. pa je realni efektivni tečaj izračunat na bazi 2010. godine. ^b Prikazane su vrijednosti tromjesečni podatak. ^c Preliminarni podaci
Napomena: Pri ažuriranju serija realnih efektivnih tečajeva kune može doći do promjene podataka za protekla razdoblja.

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune • Indeks nominalnoga efektivnog tečaja kune ponderirani je geometrijski prosjek indeksa bilateralnih nominalnih tečajeva kune prema odabranim valutama glavnih trgovinskih partnera. Valute glavnih trgovinskih partnera i njihovi ponderi određeni su na osnovi strukture uvoza i izvoza robe prerađivačke industrije, pri čemu ponderi odražavaju izravnu uvoznu konkurenciju, izravnu izvoznju konkurenciju i izvoznju konkurenciju na trećim tržištima (vidi Okvir 2. Biltena HNB-a broj 165, 2011.). Skupinu zemalja za formiranje indeksa efektivnih tečajeva kune čini 20 zemalja partnera, a to su: a) iz europodručja osam zemalja: Austrija, Belgija, Francuska, Njemačka, Italija, Nizozemska, Slovenija i Španjolska; b) iz EU-a, a izvan europodručja, pet zemalja: Češka, Mađarska, Poljska, Švedska i Velika Britanija te c) izvan EU-a sedam zemalja: Bosna i Hercegovina, Japan, Kina, SAD, Srbija, Švicarska i Turska. Ponderi koji se pridružuju pojedinim zemljama u izračunu efektivnih tečajeva kune jesu ponderi koji se mijenjaju s vremenom (engl. *time varying weights*), a izračunati su tako da odražavaju prosječnu strukturu vanjske trgovine RH tijekom tri uzastopne godine (više o tome vidi u Okviru 3. Biltena HNB-a broj 205, 2014.). Posljednje referentno razdoblje za izračun pondera je razdoblje 2010. – 2012. Serije baznih indeksa preračunate su na bazi 2010. godine.

Indeks nominalnoga efektivnog tečaja agregatni je pokazatelj prosječne vrijednosti domaće valute prema košarici stranih valuta. Povećanje indeksa nominalnoga efektivnog tečaja kune u određenom razdoblju pokazatelj je deprecijacije tečaja kune

prema košarici valuta i obratno. Indeks realnoga efektivnog tečaja ponderirani je geometrijski prosjek indeksa bilateralnih tečajeva kune korigiranih odgovarajućim indeksima relativnih cijena ili troškova (odnos indeksa cijena ili troškova u zemljama partnerima i domaćih cijena). Za deflacioniranje se primjenjuju indeksi proizvođačkih cijena industrije, indeksi potrošačkih cijena, odnosno harmonizirani indeksi potrošačkih cijena za zemlje članice EU-a i indeksi jediničnih troškova rada u ukupnom gospodarstvu i prerađivačkoj industriji. Serija indeksa proizvođačkih cijena industrije na nedomaćem tržištu za Hrvatsku raspoloživa je od siječnja 2010. Serija potrošačkih cijena u Hrvatskoj konstruirana je tako da se do prosinca 1997. godine primjenjuju indeksi cijena na malo, a od siječnja 1998. indeksi potrošačkih cijena. Podaci o jediničnim troškovima rada nisu dostupni za sve zemlje, pa je košarica zemalja za izračun realnoga efektivnog tečaja kune uz jedinične troškove rada u ukupnom gospodarstvu i prerađivačkoj industriji sužena na 15 odnosno 13 zemalja trgovinskih partnera – sve zemlje trgovinski partneri (dakle njih 20) bez Švicarske, Turske, Kine, BiH i Srbije, odnosno bez spomenutih pet te Belgije i Japana. Jedinični troškovi rada za Hrvatsku izračunati su kao omjer naknada po zaposlenom u tekućim cijenama i proizvodnosti rada u stalnim cijenama (više o izračunu jediničnih troškova rada vidi u Okviru 1. Biltena HNB-a broj 141, 2008.). Podaci o realnom efektivnom tečaju za posljednji su mjesec preliminarani. Također su moguće određene korekcije prijašnjih podataka u skladu s naknadnim izmjenama podataka o deflatorima koji se primjenjuju u izračunu indeksa realnoga efektivnog tečaja kune.

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Dužničke obveze prema nerezidentnim izravnim ulagateljima	3.521,6	3.606,3	3.625,9	3.640,1	3.667,9	3.684,7	3.742,1	3.747,8	3.766,7	3.765,1	3.737,7	3.779,8	3.781,1
Dužničke obveze prema nerezidentima u koje je izvršeno izravno ulaganje	159,5	160,2	163,6	178,8	189,6	217,2	239,1	238,8	237,9	226,0	227,6	243,3	250,5
Dužničke obveze prema horizontalno povezanim poduzećima (<i>fellow enterprises</i>)	2.017,4	2.030,3	2.031,2	2.035,3	2.047,8	2.016,3	2.033,1	2.037,7	2.034,0	2.049,6	2.075,1	2.367,6	2.348,4
Ukupno	45.958,4	46.224,8	46.452,5	46.791,3	45.788,9	47.026,2	46.390,2	46.002,1	45.949,2	46.511,7	46.198,7	46.483,1	46.709,5
Dodatak:													
Kašnjenja glavnice i kamata	1.903,3	1.836,2	1.837,9	1.976,5	1.957,4	1.944,4	1.966,5	1.963,8	1.975,0	1.981,9	1.972,8	1.982,4	2.038,1
Opća država	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Središnja banka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kreditne institucije	16,6	15,5	15,7	15,9	15,4	16,5	16,8	16,3	17,4	18,1	19,9	18,1	17,4
Ostali domaći sektori	1.517,9	1.478,3	1.482,1	1.613,1	1.594,1	1.570,1	1.582,0	1.581,2	1.584,0	1.596,7	1.586,9	1.603,4	1.656,4
Izravna ulaganja	368,0	341,6	339,3	346,8	347,1	357,0	366,8	365,6	372,8	366,4	365,2	360,2	363,5

* Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010.

Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima • Bruto inozemni dug obuhvaća sve obveze rezidenata na osnovi: dužničkih vrijednosnih papira izdanih na inozemnim tržištima (po nominalnoj vrijednosti), kredita (uključujući repo ugovore) neovisno o ugovorenom dospjeću, depozita primljenih od nerezidenata te trgovinskih kredita primljenih od nerezidenata s ugovorenim dospjećem dužim od 180 dana (do 11. srpnja 2001. taj je rok iznosio 90 dana, a do 31. prosinca 2002. 150 dana), a od prosinca 2005. obuhvaća i obveze rezidenata na osnovi ulaganja nerezidenata u dužničke vrijednosne papire izdane na domaćem tržištu. Struktura inozemnog duga prikazuje se po domaćim sektorima, odnosno sektorima dužnika, što podrazumijeva sektorsku klasifikaciju rezidenata prema priručnicima ESA 2010 i SNA 2008. Sektor opće države obuhvaća središnju državu, fondove socijalne sigurnosti i lokalnu državu. Sektor središnje banke prikazuje dugove Hrvatske narodne banke. Sektor drugih monetarnih financijskih institucija prikazuje dugove kreditnih institucija i novčanih fondova. Ostali domaći sektori prikazuju dugove svih financijskih institucija osim

monetarnih financijskih institucija (uključujući Hrvatsku banku za obnovu i razvitak), privatnih i javnih nefinancijskih društava, neprofitnih institucija koje služe kućanstvima te kućanstava, uključujući poslodavce i samozaposlene. Izravna ulaganja prikazuju dužničke transakcije između kreditora i dužnika ostalih sektora, koji su međusobno ulagački povezani, po smjeru ulaganja. Unutar svakog sektora (osim izravnih ulaganja) podaci se razvrstavaju prema ugovorenom dospjeću, na kratkoročne i dugoročne dugove, te prema dužničkom instrumentu na osnovi kojega je nastala dužnička obveza. Pritom je ročnost instrumenta koji se uključuju u poziciju Gotovina i depoziti za sektor drugih monetarnih institucija raspoloživa od početka 2004. godine te se za prethodna razdoblja ova pozicija u cijelosti iskazuje kao dugoročna. Stanje bruto inozemnog duga uključuje buduće otplate glavnice, obračunate nedospjele kamate te nepodmirene dospjele obveze s osnovne glavnice i kamata. Stanja duga iskazuju se prema srednjem deviznom tečaju HNB-a na kraju razdoblja. Objavljeni podaci preliminarni su do objave konačnih podataka platne bilance za izvještajno tromjesečje.

Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor^a u milijunima eura

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Dug javnog sektora	16.642,0	16.852,6	16.976,5	16.660,8	16.018,6	17.254,4	16.764,3	16.981,1	16.905,2	17.697,1	17.722,5	17.808,6	17.807,3
Ostala ulaganja	16.640,9	16.851,5	16.975,4	16.659,7	16.017,5	17.253,3	16.763,2	16.980,0	16.904,1	17.695,9	17.721,4	17.807,5	17.806,2
Kratkoročno	377,5	469,2	573,0	436,1	415,7	452,9	254,2	298,3	197,2	161,0	193,9	305,3	193,1
Gotovina i depoziti	107,9	99,4	128,7	125,2	146,5	185,3	48,0	33,9	49,6	66,3	54,2	72,7	109,3
Dužnički vrijednosni papiri	69,6	121,7	128,7	175,1	181,2	179,5	162,3	154,0	19,6	24,6	114,3	115,1	83,6
Kredit	200,0	248,0	315,6	135,6	87,9	88,0	43,4	110,3	128,0	70,0	25,4	117,5	0,2
Trgovački kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,6	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1
Dugoročno	16.263,4	16.382,3	16.402,3	16.223,6	15.601,8	16.800,4	16.509,0	16.681,7	16.706,9	17.534,9	17.527,5	17.502,1	17.613,1
Posebna prava vučenja (alokacija)	338,0	341,8	343,6	341,1	338,9	343,3	344,3	346,4	348,7	354,5	356,1	356,6	361,3
Gotovina i depoziti	10,3	11,0	11,9	12,6	12,8	13,5	14,3	15,1	14,7	15,4	16,7	17,2	16,1
Dužnički vrijednosni papiri	8.851,2	8.877,6	8.870,4	8.698,0	8.140,4	9.387,9	9.262,2	9.196,9	9.357,3	9.550,7	9.526,3	9.632,8	9.770,4
Kredit	7.025,6	7.120,2	7.144,8	7.140,3	7.078,2	7.024,4	6.857,0	7.094,6	6.957,5	7.589,3	7.603,2	7.472,9	7.444,9
Trgovački kredit	38,3	31,6	31,6	31,6	31,4	31,3	31,3	28,7	28,7	25,0	25,2	22,6	20,4
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Kratkoročno	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Trgovački kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor	84,3	91,2	91,1	90,9	90,4	76,8	76,8	76,7	76,7	76,7	76,7	76,7	43,7
Ostala ulaganja	84,3	91,2	91,1	90,9	90,4	76,8	76,8	76,7	76,7	76,7	76,7	76,7	43,7
Kratkoročno	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	84,3	91,2	91,1	90,9	90,4	76,8	76,8	76,7	76,7	76,7	76,7	76,7	43,7
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački kredit	84,3	91,2	91,1	90,9	90,4	76,8	76,8	76,7	76,7	76,7	76,7	76,7	43,7
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kratkoročno	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor	29.232,1	29.281,1	29.385,0	30.039,5	29.679,9	29.695,0	29.549,1	28.944,3	28.967,2	28.738,0	28.399,5	28.597,9	28.858,5
Ostala ulaganja	23.534,7	23.485,4	23.565,3	24.186,4	23.775,8	23.777,9	23.535,9	22.921,1	22.929,7	22.698,5	22.360,2	22.208,3	22.479,6
Kratkoročno	2.919,0	3.062,5	3.094,1	3.139,2	3.344,4	3.382,6	2.938,9	2.392,9	2.333,4	2.394,2	2.350,1	2.316,4	2.642,6
Gotovina i depoziti	1.710,9	1.857,6	1.812,0	1.999,8	2.069,6	2.108,4	1.699,2	1.240,4	1.204,3	1.237,6	1.230,1	1.254,1	1.487,6
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	24,5
Kredit	1.068,4	1.087,1	1.162,8	1.000,3	1.133,8	1.137,5	1.097,7	1.024,4	998,2	1.028,0	994,2	954,5	1.025,9
Trgovački kredit	115,2	97,2	97,2	115,2	115,0	104,6	108,9	103,6	100,9	101,2	96,0	83,0	77,7
Ostale obveze	24,4	20,6	22,1	23,9	26,0	32,2	33,0	24,4	30,1	27,6	29,8	24,8	26,9
Dugoročno	20.615,7	20.422,9	20.471,2	21.047,2	20.431,4	20.395,3	20.597,0	20.528,2	20.596,3	20.304,2	20.010,2	19.892,0	19.837,0
Gotovina i depoziti	3.840,9	3.845,5	3.895,0	3.851,8	3.811,3	3.826,0	3.800,6	3.756,3	3.803,8	3.693,6	3.639,9	3.646,8	3.631,4
Dužnički vrijednosni papiri	1.281,4	1.271,2	1.282,6	1.325,2	818,8	823,3	834,7	820,0	831,2	844,4	836,2	845,1	858,5
Kredit	15.433,1	15.259,7	15.247,1	15.821,5	15.741,3	15.680,9	15.894,4	15.884,4	15.890,9	15.695,3	15.455,5	15.318,6	15.265,8
Trgovački kredit	57,9	44,6	44,6	46,8	58,1	63,1	64,6	64,8	67,6	68,2	75,8	78,7	79,2
Ostale obveze	2,4	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0	2,7	2,7	2,8	2,7	2,7	2,6	2,0
Izravna ulaganja	5.697,4	5.795,7	5.819,7	5.853,1	5.904,1	5.917,1	6.013,2	6.023,2	6.037,5	6.039,5	6.039,3	6.389,5	6.379,0
Kratkoročno	174,3	144,0	161,3	190,5	212,1	258,8	272,9	280,2	227,9	223,7	201,0	234,2	191,7
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	174,3	144,0	161,3	190,5	212,1	258,8	272,9	280,2	227,9	223,7	201,0	234,2	191,7
Trgovački kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	5.523,1	5.651,7	5.658,4	5.662,6	5.692,0	5.658,3	5.740,3	5.743,0	5.809,6	5.815,8	5.838,3	6.155,3	6.187,3
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	5.504,7	5.642,3	5.649,1	5.653,3	5.682,6	5.649,0	5.731,0	5.733,7	5.800,4	5.806,6	5.829,2	6.146,2	6.178,3
Trgovački kredit	18,4	9,4	9,4	9,3	9,3	9,3	9,3	9,2	9,2	9,2	9,2	9,1	9,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno	45.958,4	46.224,8	46.452,5	46.791,3	45.788,9	47.026,2	46.390,2	46.002,1	45.949,2	46.511,7	46.198,7	46.483,1	46.709,5
Dodatak:													
Kašnjenja glavnice i kamata	1.903,3	1.836,2	1.837,9	1.976,5	1.957,4	1.944,4	1.966,5	1.963,8	1.975,0	1.981,9	1.972,8	1.982,4	2.038,1
Dug javnog sektora	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor	25,2	25,4	25,3	25,2	24,7	2,8	2,7	2,7	2,7	2,7	2,6	2,6	7,2
Dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor	1.877,3	1.809,9	1.811,7	1.950,5	1.931,8	1.940,8	1.962,8	1.960,3	1.971,4	1.978,4	1.969,3	1.978,9	2.030,0

* Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010.

Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor • Tablica prikazuje bruto inozemni dug strukturiran s obzirom na ulogu javnog sektora. Javni sektor pritom obuhvaća opću državu, središnju banku, javne financijske institucije i javna nefinancijska društva. Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor čine inozemni dugovi

subjekata koji nisu obuhvaćeni definicijom javnog sektora, a za koje je jamstvo izdao bilo koji subjekt iz javnog sektora. Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor čine inozemni dugovi subjekata koji nisu obuhvaćeni definicijom javnog sektora, a za koje ne postoji jamstvo javnog sektora. Vrednovanje pozicija provedeno je jednako kao u Tablici H12.

	Bruto inozemni dug 31.12.2014.	Trenutačno dospijeće/ kašnjenja	Projekcija otplate glavnice											
			1.tr.15.	2.tr.15.	3.tr.15.	4.tr.15.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	Ostalo
5. Izravna ulaganja	6.380,1	363,5	603,2	469,3	280,5	965,4	2.318,3	839,1	822,8	347,0	299,5	266,6	70,2	1.052,9
Dužničke obveze prema nerezidentnim izravnim ulagateljima	3.781,1	298,9	223,2	317,5	196,1	684,3	1.421,1	668,4	634,7	97,9	130,4	108,6	57,6	363,6
Dužničke obveze prema nerezidentima u koje je izvršeno izravno ulaganje	250,5	18,6	63,4	35,4	4,1	64,8	167,7	8,9	5,6	36,0	3,2	3,5	0,9	6,1
Dužničke obveze prema horizontalno povezanim poduzećima (<i>fellow enterprises</i>)	2.348,4	46,0	316,5	116,4	80,2	216,4	729,6	161,8	182,6	213,1	165,9	154,5	11,7	683,2
Ukupno	46.709,5	2.038,1	4.446,8	2.287,4	1.732,1	3.257,2	11.723,5	5.201,8	6.985,1	2.636,1	3.977,3	3.482,5	2.092,4	8.572,7
Dodatak: Procjena plaćanja kamata			130,1	282,4	291,6	334,3	1.038,4	1.138,0	971,7	791,1	705,2	574,1	332,4	1.072,2

^a Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Projekcija otplate bruto inozemnog duga uključuje projekciju otplate glavnice i obračunatih nedospjelih kamata.

Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima • Tablica prikazuje stanje bruto inozemnog duga i projekciju otplate bruto duga te procijenjena plaćanja kamata po srednjem tečaju HNB-a na kraju razdoblja. Struktura tablice po sektorima, izvornom dospijeću i instrumentima slijedi strukturu Tablice H12. Za monetarne financijske institucije buduća plaćanja kamata procijenjena su na osnovi dostupnih podataka monetarne statistike o planu naplate kamata.

Za ostale sektore buduća plaćanja kamata procijenjena su na osnovi dostavljenih planova otplate i referentne kamatne stope koja vrijedi na izvještajni datum. Projekcija otplate obračunatih nedospjelih kamata, koje su sastavni dio bruto inozemnog duga, uvećava projekciju otplate glavnice u razdoblju dospjeća prve rate kamata te, posljedično, umanjuje iznose procijenjene prve otplate kamata.

Tablica H15: Bruto inozemni dug ostalih domaćih sektora^a

u milijunima eura

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
4.1. Ostale javne financijske institucije osim monetarnih financijskih institucija	1.513,5	1.615,1	1.662,3	1.653,4	1.652,3	1.646,9	1.633,2	1.640,3	1.639,9	1.636,5	1.639,1	1.652,9	1.741,7
Kratkoročno	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	1.513,5	1.615,1	1.662,3	1.653,4	1.652,3	1.646,9	1.633,2	1.640,3	1.639,9	1.636,5	1.639,1	1.652,9	1.741,7
Gotovina i depoziti	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Dužnički vrijednosni papiri	358,4	359,3	361,6	361,7	361,8	356,0	353,9	321,2	322,9	329,7	332,3	316,4	319,0
Krediti	1.153,4	1.254,2	1.299,1	1.290,1	1.288,8	1.289,3	1.277,6	1.317,4	1.315,4	1.305,1	1.305,2	1.334,8	1.421,0
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4.2. Ostale privatne financijske institucije osim monetarnih financijskih institucija	3.441,8	3.412,0	3.454,3	3.440,5	3.458,2	3.490,5	3.489,0	3.433,2	3.408,7	3.312,2	3.274,3	3.272,2	3.143,5
Kratkoročno	318,0	325,7	333,5	328,1	458,9	481,1	510,9	494,9	480,9	470,6	462,5	444,9	424,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	318,0	325,7	333,5	328,1	458,9	481,1	510,9	494,9	480,9	470,6	462,5	444,9	424,0
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	3.123,8	3.086,4	3.120,8	3.112,3	2.999,3	3.009,4	2.978,1	2.938,3	2.927,7	2.841,6	2.811,8	2.827,2	2.719,5
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	3.123,8	3.086,4	3.120,8	3.112,3	2.999,3	3.009,4	2.978,1	2.938,3	2.927,7	2.841,6	2.811,8	2.827,2	2.719,5
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4.3. Javna nefinancijska društva	1.958,0	2.018,7	2.052,7	1.962,2	1.957,3	1.952,4	1.920,3	1.996,9	1.871,9	1.957,9	1.930,0	1.896,8	1.819,7
Kratkoročno	0,0	47,6	114,7	135,6	87,9	88,0	43,4	110,3	128,0	70,0	25,4	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	0,0	47,6	114,7	135,6	87,9	88,0	43,4	110,3	128,0	70,0	25,4	0,0	0,0
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	1.958,0	1.971,1	1.938,0	1.826,5	1.869,4	1.864,4	1.876,9	1.886,6	1.743,9	1.887,9	1.904,6	1.896,8	1.819,7
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	646,0	654,0	654,3	658,3	657,7	657,3	659,7	652,3	659,1	673,1	678,2	673,8	681,3
Krediti	1.274,9	1.285,5	1.252,1	1.136,7	1.180,2	1.175,9	1.186,0	1.205,6	1.056,1	1.189,8	1.201,2	1.200,5	1.118,0
Trgovački krediti	37,1	31,6	31,6	31,6	31,4	31,3	31,3	28,7	28,7	25,0	25,2	22,6	20,4
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4.4. Privatna nefinancijska društva	10.875,1	10.767,9	10.789,8	11.474,0	11.033,9	10.994,5	11.193,2	11.193,6	11.259,9	11.301,0	11.341,4	11.179,7	11.183,4
Kratkoročno	308,1	304,5	304,5	313,1	345,6	331,5	251,7	261,6	265,4	316,2	307,8	283,7	293,4
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	24,5
Krediti	192,9	207,3	207,3	197,9	230,6	227,0	142,8	157,9	164,5	215,0	211,8	200,7	191,3
Trgovački krediti	115,2	97,2	97,2	115,2	115,0	104,6	108,9	103,6	100,9	101,2	96,0	83,0	77,7
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	10.567,0	10.463,4	10.485,3	11.160,9	10.688,4	10.663,0	10.941,5	10.932,0	10.994,5	10.984,9	11.033,7	10.896,0	10.890,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	1.277,6	1.267,6	1.279,0	1.321,5	815,4	820,3	831,1	816,6	827,8	841,8	833,6	842,7	856,0
Krediti	9.153,1	9.060,0	9.070,6	9.701,7	9.724,4	9.702,8	9.969,1	9.973,9	10.022,3	9.998,2	10.047,6	9.898,0	9.911,0
Trgovački krediti	136,4	135,8	135,6	137,7	148,5	139,9	141,3	141,5	144,4	144,9	152,5	155,4	122,9
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
4.5. Kućanstva	176,0	174,7	173,2	172,3	171,2	171,8	170,8	168,6	171,1	170,3	165,3	164,8	162,4
Kratkoročno	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	175,9	174,6	173,1	172,3	171,1	171,8	170,8	168,6	171,1	170,3	165,3	164,8	162,4
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	170,1	174,6	173,1	172,3	171,1	171,8	170,8	168,6	171,1	170,3	165,3	164,8	162,4
Trgovački krediti	5,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4.6. Neprofitne institucije koje služe kućanstvima	5,3	4,2	4,2	4,2	9,2	9,2	14,3	14,3	14,3	14,4	14,4	14,4	19,4
Kratkoročno	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	5,2	4,2	4,2	4,2	9,2	9,2	14,3	14,3	14,3	14,4	14,4	14,4	19,4
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	5,2	4,2	4,2	4,2	9,2	9,2	14,3	14,3	14,3	14,4	14,4	14,4	19,4
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno	17.969,7	17.992,6	18.136,6	18.706,7	18.282,2	18.265,4	18.420,7	18.446,8	18.365,7	18.392,3	18.364,4	18.180,8	18.070,2
Dodatak:													
1. Kašnjenja glavnice i kamata	1.517,9	1.478,3	1.482,1	1.613,1	1.594,1	1.570,1	1.582,0	1.581,2	1.584,0	1.596,7	1.586,9	1.603,4	1.656,4
Ostale javne financijske institucije osim monetarnih financijskih institucija	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale privatne financijske institucije osim monetarnih financijskih institucija	33,4	36,6	38,8	35,8	33,3	33,5	34,9	34,7	34,4	35,4	35,3	35,0	35,6
Javna nefinancijska poduzeća	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Privatna nefinancijska poduzeća	1.484,4	1.441,7	1.443,2	1.577,2	1.560,8	1.536,5	1.547,0	1.546,4	1.549,6	1.561,2	1.551,5	1.568,3	1.620,7
Kućanstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Neprofitne institucije koje služe kućanstvima	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Kviziravna ulaganja uključena u poziciju 4.2. Ostale privatne financijske institucije osim monetarnih financijskih institucija^a	1.490,8	1.476,2	1.494,6	1.497,4	1.465,2	1.479,4	1.527,1	1.611,3	1.600,9	1.531,3	1.532,3	1.533,3	1.534,3

^a Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Kviziravna ulaganja: Dug rezidenata sektora drugih financijskih posrednika prema nerezidentima istog sektora s kojima ujedno imaju zasnovan izravni vlasnički odnos, ali njihovi dužnički odnosi prema važećoj metodologiji nisu dijelom duga unutar izravnih ulaganja nego unutar ostalih sektora.

Tablica H15: Bruto inozemni dug ostalih domaćih sektora

• Bruto inozemni dug ostalih domaćih sektora prikazuje inozemne dugove svih financijskih institucija osim monetarnih financijskih institucija (uključujući Hrvatsku banku za obnovu i razvitak), javnih i privatnih nefinancijskih društava, neprofitnih

institucija koje služe kućanstvima te kućanstva, uključujući poslodavce i samozaposlene. Unutar svakog sektora podaci se razvrstavaju prema ugovorenom dospijanju, na kratkoročne i dugoročne dugove, te prema dužničkom instrumentu na osnovi kojega je nastala dužnička obveza.

Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica^{a,b}
u milijunima eura

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014. ^c	2014.			
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^c
1. Stanje međunarodnih ulaganja, neto	-42.466,5	-40.723,0	-39.601,0	-38.476,4	-38.064,1	-39.562,2	-40.100,5	-37.998,5	-38.064,1
2. Imovina	23.826,0	23.577,5	23.580,1	24.635,1	28.025,7	24.248,1	25.940,5	28.540,7	28.025,7
2.1. Izravna ulaganja	3.663,9	3.680,0	3.511,1	3.283,9	4.842,7	3.128,2	4.900,6	5.048,7	4.842,7
2.2. Portfeljna ulaganja	3.659,1	2.988,1	3.367,2	3.477,7	3.885,2	3.353,2	3.499,3	3.735,6	3.885,2
2.2.1. Vlasnička ulaganja	1.351,9	1.307,2	1.503,2	1.724,1	1.832,2	1.545,5	1.737,0	1.798,1	1.832,2
2.2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	2.307,2	1.680,9	1.864,1	1.753,7	2.053,0	1.807,7	1.762,3	1.937,5	2.053,0
2.2.2.1. Dugoročna	1.431,0	1.074,3	1.365,7	1.185,1	1.771,7	1.215,5	1.170,1	1.595,2	1.771,7
2.2.2.2. Kratkoročna	876,2	606,6	498,3	568,6	281,3	592,2	592,2	342,2	281,3
2.3. Financijski derivati	14,2	204,5	145,8	16,7	474,5	12,4	37,1	370,2	474,5
2.4. Ostala ulaganja	5.828,6	5.510,0	5.320,1	4.949,3	6.135,6	5.654,2	5.168,7	7.270,6	6.135,6
2.4.1. Ostala vlasnička ulaganja	1,8	2,4	3,1	32,2	58,9	32,2	32,6	32,4	58,9
2.4.2. Valuta i depoziti	5.304,5	4.989,5	4.616,4	4.182,0	5.291,8	4.927,8	4.426,1	6.317,9	5.291,8
2.4.3. Krediti	430,8	420,8	531,3	626,1	688,5	594,8	582,6	787,6	688,5
2.4.4. Trgovinski krediti	80,5	85,7	142,0	80,8	74,5	84,6	82,9	76,4	74,5
2.4.5. Ostala imovina	11,0	11,5	27,3	28,2	21,8	14,8	44,5	56,4	21,8
2.5. Devizne pričuve	10.660,2	11.194,8	11.235,9	12.907,4	12.687,7	12.100,0	12.334,7	12.115,6	12.687,7
3. Obveze	66.292,5	64.300,5	63.181,1	63.111,5	66.089,8	63.810,3	66.040,9	66.539,2	66.089,8
3.1. Izravna ulaganja	24.587,9	22.173,8	22.451,5	21.917,4	24.871,5	21.867,8	24.590,1	25.105,4	24.871,5
3.2. Portfeljna ulaganja	7.144,2	7.237,1	9.151,6	10.681,4	11.374,3	10.687,0	10.860,2	11.080,4	11.374,3
3.2.1. Vlasnička ulaganja	738,0	595,7	461,7	479,2	637,2	488,6	601,0	660,7	637,2
3.2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	6.406,1	6.641,4	8.689,9	10.202,2	10.737,0	10.198,3	10.259,2	10.419,7	10.737,0
3.2.2.1. Dugoročna	5.937,8	6.483,4	8.572,5	10.132,6	10.628,9	10.023,2	10.096,9	10.395,1	10.628,9
3.2.2.2. Kratkoročna	468,3	158,1	117,3	69,6	108,1	175,1	162,3	24,6	108,1
3.3. Financijski derivati	194,6	151,3	356,9	455,0	251,6	516,8	473,9	301,9	251,6
3.4. Ostala ulaganja	34.365,8	34.738,3	31.221,1	30.057,7	29.592,4	30.738,7	30.116,7	30.051,4	29.592,4
3.4.1. Ostala vlasnička ulaganja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.4.2. Valuta i depoziti	6.796,9	7.700,7	5.732,9	5.670,0	5.244,4	5.989,3	5.562,2	5.012,9	5.244,4
3.4.3. Krediti	26.863,4	26.370,9	24.765,0	23.728,3	23.736,8	24.097,8	23.892,5	24.382,5	23.736,8
3.4.4. Trgovinski krediti	323,8	170,1	312,2	294,5	221,0	284,5	281,5	271,1	221,0
3.4.5. Ostale obveze	25,6	136,6	60,0	26,9	29,0	26,0	36,3	30,4	29,0
3.4.6. Posebna prava vučenja	356,1	360,0	351,0	338,0	361,3	341,1	344,3	354,5	361,3

^a Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Podaci uključuju i kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*), čiji je učinak povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvo) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR), kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR), prosincu 2010. (-618,6 mil. EUR) i lipnju 2014. (1.485,8 mil. EUR). ^c Preliminarni podaci

Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica • Tablica se sastavlja u skladu s metodologijom koju je preporučio Međunarodni monetarni fond u Priručniku za platnu bilancu. Od 1993. do kraja 2013. stanje međunarodnih ulaganja sastavlja se u skladu s metodologijom koju je preporučio Međunarodni monetarni fond u 5. izdanju priručnika za sastavljanje platne bilance (priručnik BPM5), dok se, počevši s 2014. godinom, stanje međunarodnih ulaganja sastavlja prema 6. izdanju priručnika (priručnik BPM6). Također, s početkom primjene BPM6, prema novoj metodologiji rekonstruirane su i povijesne serije podataka za godine 1999. – 2013.

Izvori su podataka izvješća banaka, trgovačkih društava, Hrvatske narodne banke i Zagrebačke burze.

Međunarodna ulaganja Republike Hrvatske i u Republiku Hrvatsku iskazuju se u eurima (EUR) i američkim dolarima (USD). Preračunavanje vrijednosti iz izvornih valuta u izvještajne obavlja se primjenom srednjih tečajeva Hrvatske narodne

banke na izvještajni datum.

Podaci o inozemnim izravnim i portfeljnim vlasničkim ulaganjima kompiliraju se na temelju tržišnih cijena gdje god su one raspoložive. U dijelu koji se odnosi na ulaganja u Republiku Hrvatsku primjenjuju se tržišne cijene na posljednji dan izvještajnog razdoblja preuzete sa Zagrebačke burze, a u dijelu koji se odnosi na ulaganja u inozemstvo izvještajne jedinice obveznici istraživanja o izravnim i portfeljnim vlasničkim ulaganjima obvezne su prikazivati vrijednosti svojih vlasničkih udjela u inozemstvu koristeći se tržišnim cijenama. Tamo gdje to nije moguće, primjenjuju se knjigovodstvene vrijednosti ukupnoga kapitala poduzeća u vlasništvu izravnih ili portfeljnih ulagača, bilo da je riječ o ulaganjima u Republiku Hrvatsku ili u inozemstvo (metoda *own funds at book value*).

Sektorska podjela portfeljnih i ostalih ulaganja podrazumijeva sektorsku klasifikaciju rezidenata prema priručnicima ESA 2010 i SNA 2008 te je u potpunosti usklađena sa

sektorskom klasifikacijom bruto inozemnog duga prema domaćim sektorima odnosno platnom bilancom. Sektor opće države obuhvaća sektore središnje države, fondova socijalne sigurnosti i lokalne države. Sektor središnje banka obuhvaća Hrvatsku narodnu banku. Sektor drugih monetarnih financijskih institucija obuhvaća kreditne institucije i novčane fondove. Ostali domaći sektori obuhvaćaju sve financijske institucije i posrednike osim središnje banke i drugih monetarnih financijskih institucija (uključujući Hrvatsku banku za obnovu i razvitak), privatna i javna nefinancijska društva, neprofitne institucije i kućanstva, uključujući obrtnike.

Pozicije Portfeljna dužnička ulaganja kod Imovine i kod Obveza obuhvaćaju podatke o ulaganjima rezidenata u dužničke vrijednosne papire koje su izdali nerezidenti (sredstva) i ulaganja nerezidenata u dužničke vrijednosne papire koje su izdali rezidenti (obveze). Podaci o tim ulaganjima zasnovani su na registru inozemnih kredita Hrvatske narodne banke i podacima monetarne statistike.

Podaci o portfeljnim vlasničkim i dužničkim ulaganjima upotpunjuju se podacima koje dostavljaju Središnje klirinško depozitarno društvo, kreditne institucije i investicijska društva koja obavljaju poslove skrbništva nad vrijednosnim papirima, posebno u dijelu Sredstava ostalih sektora.

Od prvog tromjesečja 2010. u platnu bilancu uključena su stanja pozicija zaključenih ugovora s obilježjima financijskih derivata. Izvještajne su institucije kreditne institucije i druge financijske institucije, a od četvrtog tromjesečja 2012. izvještajna populacija proširena je i na nefinancijska društva, koja u ovakve poslove ulaze najčešće radi zaštite od promjene tržišnih uvjeta.

U sklopu ostalih ulaganja priručnik BPM6 donosi poziciju Ostala vlasnička ulaganja, koja podrazumijeva vlasnička ulaganja koja ne zadovoljavaju kriterije za izravno, portfeljno ulaganje ili međunarodne pričuve. Ova pozicija uključuje i sudjelovanje u kapitalu međunarodnih organizacija.

Pozicija Ostala ulaganja – Valuta i depoziti kod Imovine pokazuje stanja ukupnih likvidnih deviznih sredstava kreditnih institucija ovlaštenih za poslovanje s inozemstvom umanjena za

dio deviznih sredstava koja kreditne institucije deponiraju kao dio obvezne pričuve. Osim potraživanja kreditnih institucija od inozemstva, prikazana su i potraživanja sektora opće države od inozemstva. Izvor su podataka izvješća države i kreditnih institucija. Za ostale sektore upotrebljavaju se tromjesečni podaci Banke za međunarodne namire. Pozicija Ostala ulaganja – Valuta i depoziti kod Obveza pokazuje stanja ukupnih deviznih i kunskih obveza prikazanih sektora prema inozemstvu na osnovi tekućih računa, oročenih depozita i depozita s otkaznim rokom, depozita po viđenju te depozitnog novca. Izvor su podataka izvješća kreditnih institucija.

Pozicije Ostala ulaganja – Krediti kod Imovine i kod Obveza obuhvaćaju podatke o odobrenim i primljenim kreditima između rezidenata i nerezidenata grupirane po sektorima. Izvor podataka je registar kreditnih odnosa s inozemstvom Hrvatske narodne banke.

Pozicije Ostala ulaganja – Trgovinski krediti kod Imovine i kod Obveza obuhvaćaju potraživanja spomenutih sektora od inozemstva i dugovanja spomenutih sektora inozemstvu s osnove trgovinskih kredita. Izvor podataka je registar kreditnih odnosa s inozemstvom Hrvatske narodne banke.

Pozicija Ostala ulaganja – Ostala vlasnička ulaganja obuhvaća vlasnička ulaganja koja nisu u obliku vrijednosnih papira. Uključuje vlasnička ulaganja u kvazidruštva, međunarodne organizacije i sl.

Pozicije Ostala ulaganja – Ostala imovina i Ostale obveze obuhvaćaju ostala potraživanja i obveze koji nisu uključeni u trgovačke kredite i ostale financijske instrumente.

Pozicija Ostala ulaganja – Posebna prava vučenja na strani obveza prikazuje stanje alociranih posebnih prava vučenja. Stanje ove pozicije povećano je na temelju opće alokacije iz kolovoza 2009. godine kada je Republici Hrvatskoj dodijeljen iznos od 270.652.208 XDR te je na osnovi posebne alokacije u rujnu iste godine dodijeljeno dodatnih 32.848.735 XDR.

Pozicija Međunarodne pričuve HNB-a sastavlja se na osnovi izvješća Direkcije računovodstva Hrvatske narodne banke koje sadržava podatke o njihovim stanjima i promjenama.

Tablica H17: Stanje međunarodnih ulaganja – izravna ulaganja^{a,b}

u milijunima eura

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014. ^c	2014.			
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^c
Izravna ulaganja, neto	-20.924,0	-18.493,8	-18.940,4	-18.633,5	-20.028,8	-18.739,6	-19.689,5	-20.056,7	-20.028,8
1. Imovina	3.663,9	3.680,0	3.511,1	3.283,9	4.842,7	3.128,2	4.900,6	5.048,7	4.842,7
1.1. Vlasnička ulaganja i zadržane zarade	2.986,9	2.987,8	2.884,0	2.692,8	4.031,6	2.523,8	4.045,6	4.179,4	4.031,6
1.1.1. U društvo u inozemstvu	2.986,9	2.987,8	2.884,0	2.692,8	4.031,6	2.523,8	4.045,6	4.179,4	4.031,6
1.1.2. U izravnog investitora (obratno ulaganje)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.3. Između povezanih poduzeća	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2. Ostala ulaganja	677,0	692,2	627,1	591,1	811,1	604,4	855,0	869,4	811,1
1.2.1. U društvo u inozemstvu	608,7	641,5	572,1	521,8	560,2	398,0	604,5	621,1	560,2
1.2.2. U izravnog investitora (obratno ulaganje)	68,3	50,7	55,0	69,3	108,5	76,0	103,6	117,5	108,5
1.2.3. Između povezanih poduzeća	0,0	0,0	0,0	0,0	142,5	130,4	146,9	130,7	142,5
2. Obveze	24.587,9	22.173,8	22.451,5	21.917,4	24.871,5	21.867,8	24.590,1	25.105,4	24.871,5
2.1. Vlasnička ulaganja i zadržane zarade	18.451,5	17.156,4	17.065,2	16.218,9	18.491,4	16.013,6	18.575,8	19.064,8	18.491,4
2.1.1. U društvo u inozemstvu	18.451,5	17.156,4	17.065,2	16.218,9	18.491,4	16.013,6	18.575,8	19.064,8	18.491,4
2.1.2. U izravnog investitora (obratno ulaganje)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.3. Između povezanih poduzeća	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2. Ostala ulaganja	6.136,5	5.017,4	5.386,2	5.698,5	6.380,1	5.854,2	6.014,3	6.040,6	6.380,1
2.2.1. U društvo u inozemstvu	4.131,0	4.143,1	4.082,4	3.521,6	3.781,1	3.640,1	3.742,1	3.765,1	3.781,1
2.2.2. U izravnog investitora (obratno ulaganje)	366,7	175,5	164,5	159,5	250,5	178,8	239,1	226,0	250,5
2.2.3. Između povezanih poduzeća	1.638,7	698,9	1.139,4	2.017,4	2.348,4	2.035,3	2.033,1	2.049,6	2.348,4

^a Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Podaci uključuju i kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*), čiji je učinak povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvo) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR), kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR), prosincu 2010. (-618,6 mil. EUR) i lipnju 2014. (1.485,8 mil. EUR). ^c Preliminarni podaci

Tablica H18: Stanje međunarodnih ulaganja – portfeljna ulaganja^a

u milijunima eura

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014. ^b	2014.			
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^b
Portfeljna ulaganja, neto	-3.485,1	-4.249,0	-5.784,3	-7.203,7	-7.489,0	-7.333,7	-7.360,8	-7.344,8	-7.489,0
1. Imovina	3.659,1	2.988,1	3.367,2	3.477,7	3.885,2	3.353,2	3.499,3	3.735,6	3.885,2
1.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	1.351,9	1.307,2	1.503,2	1.724,1	1.832,2	1.545,5	1.737,0	1.798,1	1.832,2
1.1.1. Druge monetarne financijske institucije	9,2	13,7	10,6	19,2	8,9	9,8	9,1	9,6	8,9
1.1.2. Ostali sektori	1.342,6	1.293,5	1.492,6	1.704,9	1.823,3	1.535,8	1.727,9	1.788,6	1.823,3
1.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	2.307,2	1.680,9	1.864,1	1.753,7	2.053,0	1.807,7	1.762,3	1.937,5	2.053,0
2. Obveze	7.144,2	7.237,1	9.151,6	10.681,4	11.374,3	10.687,0	10.860,2	11.080,4	11.374,3
2.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	738,0	595,7	461,7	479,2	637,2	488,6	601,0	660,7	637,2
2.1.1. Druge monetarne financijske institucije	175,9	166,7	154,2	141,3	163,6	141,6	141,8	151,3	163,6
2.1.2. Ostali sektori	562,1	428,9	307,5	337,9	473,7	347,0	459,2	509,4	473,7
2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	6.406,1	6.641,4	8.689,9	10.202,2	10.737,0	10.198,3	10.259,2	10.419,7	10.737,0
2.2.1. Dugoročna	5.937,8	6.483,4	8.572,5	10.132,6	10.628,9	10.023,2	10.096,9	10.395,1	10.628,9
2.2.1.1. Opća država	4.321,4	5.069,8	6.247,1	7.846,8	8.770,0	7.678,1	8.248,6	8.547,9	8.770,0
2.2.1.2. Druge monetarne financijske institucije	8,9	1,9	8,9	3,8	2,5	3,7	3,6	2,6	2,5
2.2.1.3. Ostali sektori	1.607,5	1.411,6	2.316,6	2.282,0	1.856,4	2.341,4	1.844,7	1.844,6	1.856,4
2.2.2. Kratkoročna	468,3	158,1	117,3	69,6	108,1	175,1	162,3	24,6	108,1
2.2.2.1. Opća država	468,3	157,9	117,2	69,6	83,6	175,1	162,3	24,6	83,6
2.2.2.2. Ostali sektori	0,0	0,1	0,1	0,0	24,5	0,0	0,0	0,0	24,5

^a Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Preliminarni podaci

Tablica H19: Stanje međunarodnih ulaganja – ostala ulaganja^a
u milijunima eura

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014. ^b	2014.			
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^b
Ostala ulaganja, neto	-28.537,2	-29.228,3	-25.901,0	-25.108,4	-23.456,9	-25.084,5	-24.948,0	-22.780,8	-23.456,9
1. Imovina	5.828,6	5.510,0	5.320,1	4.949,3	6.135,6	5.654,2	5.168,7	7.270,6	6.135,6
1.1. Ostala vlasnička ulaganja	1,8	2,4	3,1	32,2	58,9	32,2	32,6	32,4	58,9
1.2. Valuta i depoziti	5.304,5	4.989,5	4.616,4	4.182,0	5.291,8	4.927,8	4.426,1	6.317,9	5.291,8
1.2.1. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
1.2.2. Druge monetarne financijske institucije	4.058,2	3.559,7	3.108,4	2.888,7	3.563,3	3.108,1	3.101,2	4.660,4	3.563,3
1.2.3. Ostali sektori	1.246,3	1.429,8	1.508,0	1.293,2	1.728,2	1.819,4	1.324,6	1.657,2	1.728,2
1.3. Krediti	430,8	420,8	531,3	626,1	688,5	594,8	582,6	787,6	688,5
1.3.1. Hrvatska narodna banka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.3.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.3.2. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.3.2.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.3.3. Druge monetarne financijske institucije	291,8	276,2	355,8	369,0	432,7	348,3	338,3	533,5	432,7
1.3.3.1. Dugoročni krediti	257,2	266,6	238,9	299,5	280,8	298,5	288,2	271,7	280,8
1.3.3.2. Kratkoročni krediti	34,6	9,6	117,0	69,5	151,9	49,8	50,1	261,8	151,9
1.3.4. Ostali sektori	139,0	144,6	175,5	257,1	255,8	246,5	244,4	254,1	255,8
1.3.4.1. Dugoročni krediti	101,3	140,0	154,5	237,9	244,9	237,7	232,6	241,9	244,9
1.3.4.2. Kratkoročni krediti	37,7	4,6	21,0	19,2	10,9	8,8	11,7	12,2	10,9
1.4. Trgovinski krediti	80,5	85,7	142,0	80,8	74,5	84,6	82,9	76,4	74,5
1.4.1. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.4.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.4.2. Ostali sektori	80,5	85,7	142,0	80,8	74,5	84,6	82,9	76,4	74,5
1.4.2.1. Dugoročni krediti	61,4	58,3	57,6	53,2	52,0	54,1	54,1	52,5	52,0
1.4.2.2. Kratkoročni krediti	19,2	27,4	84,3	27,6	22,6	30,5	28,8	23,9	22,6
1.5. Ostala potraživanja	11,0	11,5	27,3	28,2	21,8	14,8	44,5	56,4	21,8
2. Obveze	34.365,8	34.738,3	31.221,1	30.057,7	29.592,4	30.738,7	30.116,7	30.051,4	29.592,4
2.1. Ostala vlasnička ulaganja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2. Valuta i depoziti	6.796,9	7.700,7	5.732,9	5.670,0	5.244,4	5.989,3	5.562,2	5.012,9	5.244,4
2.2.1. Hrvatska narodna banka	1,2	0,1	0,0	83,5	83,6	101,6	24,6	40,9	83,6
2.2.2. Druge monetarne financijske institucije	6.794,1	7.699,0	5.731,3	5.584,9	5.159,2	5.886,0	5.535,9	4.970,4	5.159,2
2.2.3. Ostali sektori	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
2.3. Krediti	26.863,4	26.370,9	24.765,0	23.728,3	23.736,8	24.097,8	23.892,5	24.382,5	23.736,8
2.3.1. Hrvatska narodna banka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.3.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.3.2. Opća država	4.336,3	4.397,1	4.574,6	4.795,5	4.800,7	4.573,0	4.264,7	4.977,4	4.800,7
2.3.2.1. Dugoročni krediti	4.336,3	4.397,1	4.573,7	4.595,5	4.800,6	4.573,0	4.264,7	4.977,4	4.800,6
2.3.2.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,9	200,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2
2.3.3. Druge monetarne financijske institucije	4.383,8	4.370,4	4.085,5	3.541,3	2.969,4	3.445,6	3.335,0	3.130,2	2.969,4
2.3.3.1. Dugoročni krediti	3.436,0	3.844,4	3.568,8	2.984,0	2.558,7	2.971,4	2.890,9	2.787,8	2.558,7
2.3.3.2. Kratkoročni krediti	947,8	526,0	516,8	557,3	410,7	474,2	444,0	342,3	410,7
2.3.4. Ostali sektori	18.143,3	17.603,4	16.104,8	15.391,6	15.966,6	16.079,1	16.292,8	16.275,0	15.966,6
2.3.4.1. Dugoročni krediti	17.261,7	16.721,9	15.152,8	14.880,4	15.351,4	15.417,3	15.595,8	15.519,3	15.351,4
2.3.4.2. Kratkoročni krediti	881,7	881,4	952,0	511,1	615,2	661,8	697,0	755,6	615,2
2.4. Trgovinski krediti	323,8	170,1	312,2	294,5	221,0	284,5	281,5	271,1	221,0
2.4.1. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4.2. Ostali sektori	323,8	170,1	312,2	294,5	221,0	284,5	281,5	271,1	221,0
2.4.2.1. Dugoročni krediti	293,0	135,9	134,1	179,3	143,3	169,3	172,6	169,9	143,3
2.4.2.2. Kratkoročni krediti	30,9	34,2	178,1	115,2	77,7	115,2	108,9	101,2	77,7
2.5. Ostale obveze	25,6	136,6	60,0	26,9	29,0	26,0	36,3	30,4	29,0
2.6. Posebna prava vučenja	356,1	360,0	351,0	338,0	361,3	341,1	344,3	354,5	361,3

^a Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Preliminarni podaci

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
A) Državni proračun	1.580,8	-26,9	-54,5	-1.555,2	-4.454,0	9.390,2	-95,2	1.433,3	-15,2	-42,2	123,1	-38,1	-141,2
B) Izvanproračunski korisnici	-10,4	-2,7	-0,3	-6,3	63,5	-87,0	45,3	-2,7	-0,3	-6,3	-13,3	-12,0	-26,6

^a HAC je reklasificiran iz podsektora republičkih fondova u podsektor državnih trgovačkih društava. Reklasifikacija se odnosi na statističku seriju od, uključujući, siječnja 2008. ^b Hrvatski fond za privatizaciju (HFP) djelovao je do 31. ožujka 2011. Od 1. travnja 2011. do 30. srpnja 2013. djeluje Agencija za upravljanje državnom imovinom (AUDIO), u čiji su sastav ušli HFP i prijašnji proračunski korisnik državnog proračuna Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom. Od 30. srpnja 2013. poslove te agencije preuzimaju Državni ured za upravljanje državnom imovinom i novoosnovani Centar za restrukturiranje i prodaju.

Metodološka obrazloženja nalaze se u Mjesečnom statističkom prikazu Ministarstva financija. Napomena: Na gotovinskom načelu.

Izvor: MF

Tablica I2: Operacije državnog proračuna^a
u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. PRIHODI	10.289,1	8.982,9	7.787,6	8.220,5	9.858,6	8.280,9	12.483,0	10.092,1	9.383,1	10.524,1	9.759,0	8.758,5	9.437,9
1.1. Porezi	5.742,3	5.409,7	4.310,8	4.337,4	5.509,1	4.565,0	5.462,3	5.803,9	5.415,1	6.470,9	5.778,0	4.812,6	5.475,0
1.2. Socijalni doprinosi	3.202,6	3.041,2	3.011,4	2.980,1	3.064,5	3.239,5	6.379,4	3.391,2	3.381,9	3.310,9	3.281,6	3.245,0	3.368,8
1.3. Pomoći	232,5	54,4	57,1	68,3	813,3	132,7	128,4	202,1	76,2	85,7	145,7	152,0	148,6
1.4. Ostali prihodi	1.111,7	477,5	408,3	834,6	471,6	343,6	512,9	695,0	510,0	656,5	553,7	549,0	445,5
2. RASHODI	11.140,5	11.139,4	10.498,7	10.304,8	9.948,3	10.725,9	10.547,3	10.959,8	8.770,8	9.936,1	10.236,7	9.942,6	12.368,4
2.1. Naknade zaposlenima	2.558,0	2.574,4	2.514,7	2.458,2	2.485,7	2.501,1	2.501,5	2.538,7	2.462,8	2.513,0	2.469,6	2.466,9	2.545,9
2.2. Korištenje dobara i usluga	1.376,6	443,0	533,3	532,8	529,1	627,2	533,4	634,2	459,0	490,9	561,7	391,8	1.435,0
2.3. Potrošnja dugotrajne imovine	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4. Kamate	436,9	1.359,7	443,7	1.219,0	887,3	663,1	389,6	1.787,1	163,1	1.226,7	635,3	510,6	625,9
2.5. Subvencije	469,6	551,0	993,0	366,2	247,2	175,4	1.383,2	297,1	153,5	254,4	167,2	118,8	467,5
2.6. Pomoći	677,4	947,9	1.032,6	666,7	632,0	719,6	643,0	643,8	522,6	557,8	519,9	625,4	1.025,0
2.7. Socijalne naknade	5.012,2	4.610,6	4.618,8	4.726,8	4.618,5	5.719,7	4.664,9	4.536,7	4.634,3	4.569,4	5.500,9	5.479,0	5.416,9
2.8. Ostali rashodi	609,8	652,7	362,6	335,1	548,5	319,7	431,6	522,3	375,5	324,0	382,1	350,1	852,1
3. PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE	-851,4	-2.156,5	-2.711,2	-2.084,4	-89,7	-2.445,0	1.935,7	-867,7	612,3	588,0	-477,7	-1.184,1	-2.930,5
3.1. Promjena neto nefinancijske imovine	304,1	69,6	75,6	144,3	58,2	29,0	25,1	55,8	77,9	50,0	34,8	170,6	356,8
3.1.1. Dugotrajna imovina	288,5	28,3	60,7	62,8	45,5	99,7	42,7	52,2	75,7	54,8	45,5	85,3	396,8
3.1.2. Zalihe	1,3	11,5	14,1	78,9	0,0	-84,6	-19,7	0,7	-13,5	-12,1	-16,2	84,8	-44,1
3.1.3. Pohranjene vrijednosti	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,9
3.1.4. Neproizvedena imovina	13,9	29,8	0,9	2,6	12,8	13,9	2,2	2,9	15,7	7,4	5,5	0,5	3,2
3.2. Promjena neto financijske imovine	457,4	-1.698,9	701,8	-4.549,8	-4.122,2	7.068,6	70,2	407,1	474,7	-4.882,2	4.794,1	-1.093,4	-782,4
3.2.1. Tuzemna imovina	457,5	-1.698,9	701,8	-4.550,7	-4.122,2	7.068,6	70,2	407,1	474,7	-4.882,2	4.794,1	-1.298,4	-782,4
3.2.2. Inozemna imovina	0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	205,1	0,0
3.2.3. Monetarno zlato i SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.3. Promjena neto obveza	1.613,0	527,2	3.488,6	-2.321,1	-3.974,2	9.542,6	-1.840,3	1.330,6	-59,7	-5.420,1	5.306,7	261,3	2.504,8
3.3.1. Tuzemne obveze	32,1	554,1	3.543,1	-765,9	479,8	152,4	-1.745,2	-102,8	-44,5	-5.377,9	5.183,6	299,4	2.646,0
3.3.2. Inozemne obveze	1.580,8	-26,9	-54,5	-1.555,2	-4.454,0	9.390,2	-95,2	1.433,3	-15,2	-42,2	123,1	-38,1	-141,2

^a HAC je reklasificiran iz podsektora republičkih fondova u podsektor državnih trgovačkih društava. Reklasifikacija se odnosi na statističku seriju od, uključujući, siječnja 2008. Metodološka obrazloženja nalaze se u Mjesečnom statističkom prikazu Ministarstva financija. Napomena: Na gotovinskom načelu.

Izvor: MF

Tablica I3: Dug opće države
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2013. XII.	2014.										
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.
1. Unutarnji dug opće države	152.532,0	152.146,8	156.231,7	156.818,2	156.808,0	157.620,5	157.097,8	158.165,8	159.613,3	154.897,6	160.066,1	160.635,8
1.1. Unutarnji dug središnje države	147.769,9	147.460,7	151.563,3	152.191,8	152.245,6	153.111,2	152.171,1	153.115,7	154.600,9	149.846,0	155.035,8	155.587,9
Kratkoročni dužnički vrijednosni papiri	22.838,9	22.252,3	23.045,7	23.146,8	23.283,2	23.434,0	23.735,7	23.842,7	24.890,5	24.327,6	23.994,5	24.284,5
Dugoročni dužnički vrijednosni papiri	71.821,7	71.996,6	74.920,9	76.081,7	75.480,0	76.094,7	77.287,3	78.233,5	78.085,8	78.609,1	79.257,2	78.960,0
Kredit	53.109,3	53.211,9	53.596,7	52.963,3	53.482,4	53.582,5	51.148,2	51.039,5	51.624,6	46.909,4	51.784,0	52.343,4
1.2. Unutarnji dug fondova socijalne sigurnosti	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,6	0,5	0,5	0,5	3,7	3,6
Kratkoročni dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,6	0,5	0,5	0,5	3,7	3,6
1.3. Unutarnji dug lokalne države	4.761,2	4.685,2	4.667,5	4.625,5	4.561,5	4.508,4	4.926,0	5.049,6	5.011,9	5.051,1	5.026,6	5.044,3
Kratkoročni dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni dužnički vrijednosni papiri	151,7	134,4	134,5	134,5	130,7	130,6	130,4	113,7	113,6	113,6	105,5	105,9
Kredit	4.609,5	4.550,8	4.533,0	4.491,0	4.430,8	4.377,8	4.795,6	4.935,9	4.898,3	4.937,4	4.921,1	4.938,4
2. Inozemni dug opće države	98.013,5	98.250,3	98.277,3	95.773,2	90.802,1	99.156,4	96.313,4	98.068,7	97.199,2	101.016,6	101.420,1	101.744,9
2.1. Inozemni dug središnje države	97.530,0	97.767,8	97.794,0	95.290,6	90.322,9	98.678,4	95.836,5	97.589,0	96.720,1	100.537,6	101.287,4	101.643,4
Kratkoročni dužnički vrijednosni papiri	539,8	944,4	1.000,4	1.361,6	1.397,4	1.379,5	1.243,1	1.187,2	150,4	188,6	880,5	886,6
Dugoročni dužnički vrijednosni papiri	60.016,0	60.002,4	59.864,1	58.654,8	54.610,0	63.423,8	61.969,8	62.187,4	62.338,8	62.146,2	62.043,2	62.665,9
Kredit	36.974,2	36.821,0	36.929,4	35.274,2	34.315,6	33.875,1	32.623,6	34.214,5	34.231,0	38.202,8	38.363,7	38.090,9
2.2. Inozemni dug fondova socijalne sigurnosti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kratkoročni dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.3. Inozemni dug lokalne države	483,4	482,5	483,4	482,6	479,2	478,0	476,9	479,6	479,1	479,0	132,6	101,6
Kratkoročni dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni dužnički vrijednosni papiri	132,7	131,5	131,7	131,7	130,8	130,5	130,2	130,0	129,8	129,8	130,4	99,5
Kredit	350,7	351,0	351,6	350,9	348,4	347,5	346,7	349,7	349,3	349,2	2,2	2,0
Ukupno (1+2)	250.545,5	250.397,1	254.509,0	252.591,4	247.610,1	256.776,9	253.411,2	256.234,5	256.812,5	255.914,2	261.486,2	262.380,7
Dodatak: Izdana jamstva središnje države												
Domaća	7.933,9	5.610,4	5.632,6	5.642,0	6.479,0	5.979,0	6.150,9	6.191,9	5.824,6	5.894,1	5.901,1	5.791,1
Od toga: Jamstva dana HBOR-u	4.309,7	2.724,6	2.726,5	2.739,1	2.748,6	2.265,8	2.198,4	2.188,5	1.707,2	1.718,5	1.681,1	723,4
Od toga: Jamstva dana na kredite HBOR-a	825,1	830,6	831,7	829,6	1.651,0	1.648,7	1.869,0	1.902,7	1.908,8	1.919,1	1.949,3	1.945,4
Inozemna	15.940,3	16.752,4	17.144,8	17.071,1	16.950,6	16.826,2	16.516,7	16.762,9	16.744,6	16.808,3	16.936,0	17.016,7
Od toga: Jamstva dana HBOR-u	11.546,9	12.334,5	12.718,0	12.650,1	12.551,6	12.485,8	12.352,9	12.513,5	12.495,3	12.468,0	12.547,5	12.670,1

^a Podaci o domaćim kreditima i jamstvima revidirani su počevši s prosincem 2010., a podaci o inozemnim kreditima počevši sa srpnjem 2012. s ciljem dodatnog usklađivanja s metodologijom ESA 2010.

Tablica 13: Dug opće države • Do Biltena HNB-a broj 206
 Tablica 13 prikazivala je dug opće države u skladu s Europskim sustavom nacionalnih i regionalnih računa 1995 (ESA 1995). S početkom primjene nove metodologije na razini Europske unije u skladu s Europskim sustavom nacionalnih i regionalnih računa 2010 Eurostatovim Priručnikom o državnom manjku i dugu revidiranim prema ESA-i 2010, počevši od Biltena HNB-a broj 207, izvršeno je usklađivanje metodologije te je obavljena revizija podataka od početka serije.

Od 31. prosinca 2010. primjenjuje se službena sektorizacija institucionalnih jedinica u Republici Hrvatskoj u skladu s Odlukom o statističkoj klasifikaciji institucionalnih sektora koju službeno donosi i objavljuje Državni zavod za statistiku, a koja se temelji na metodologiji ESA 2010 prema kojoj se opća država dijeli na sljedeće podsektore: središnju državu, fondove socijalne sigurnosti i lokalnu državu.¹ Do studenoga 2010. koristila se sektorska klasifikacija koju je u Odluci o kontnom planu za banke propisala Hrvatska narodna banka.

Izvor primarnih podataka za unutarnji i inozemni dug jesu jedinice opće države (Ministarstvo financija RH i ostale jedinice sustava državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nefinancijska društva koja su alocirana u statističku definiciju sektora opće države i dr.) u dijelu koji se odnosi na trezorske zapise, obveznice i inozemne kredite te Hrvatska narodna banka u dijelu koji se odnosi na kredite rezidentnih banaka, HBOR-a i HNB-a. Do studenoga 2010. podaci za kredite rezidentnih banaka temelje se na izvještajnom sustavu u skladu s Odlukom o statističkom izvješću banke, a od prosinca 2010. podaci se temelje na izvještajnom sustavu u skladu s Odlukom o statističkom i bonitetnom izvješćivanju.

Podaci su strukturirani prema vjerovniku na unutarnji i inozemni dug te nadalje prema kategorijama instrumenata prema ESA-i 2010 na: kratkoročne dužničke vrijednosne papire, dugoročne dužničke vrijednosne papire i kredite.

Stanje kategorije dužnički vrijednosni papiri, kratkoročni,

uključuje kratkoročne dužničke vrijednosne papire s izvornim rokom dospeljeća do (uključujući) godine dana, kao što su: trezorski zapisi Ministarstva financija (izdani u kunama, uz valutnu klauzulu ili nominirani u stranoj valuti), eurozapisi Ministarstva financija te ostali instrumenti tržišta novca.

Stanje kategorije dužnički vrijednosni papiri, dugoročni, uključuje dugoročne dužničke vrijednosne papire s izvornim rokom dospeljeća dužim od godine dana, kao što su: obveznice izdane na domaćem i inozemnom tržištu te dugoročni trezorski zapisi Ministarstva financija. Obveznice izdane u inozemstvu u jednoj stranoj valuti s ugovorom o zamjeni (engl. *swap*) u drugu stranu valutu tretiraju se kao dug nominiran u valuti zamjene.

Od veljače 2002. dužnički vrijednosni papiri izdani na inozemnom tržištu, a koji su na kraju referentnog razdoblja bili u vlasništvu rezidentnih institucionalnih jedinica, reklasificirani su iz inozemnog u unutarnji dug. Od prosinca 2005. dužnički vrijednosni papiri izdani na domaćem tržištu, a koji su na kraju referentnog razdoblja bili u vlasništvu nerezidentnih institucionalnih jedinica, reklasificirani su iz unutarnjeg u inozemni dug.

Kreditni uključuju kredite primljene od rezidentnih i nerezidentnih kreditnih institucija te, u skladu s metodologijom ESA 2010, preuzete kredite dane institucionalnim jedinicama koji su bili osigurani državnim jamstvom, a kod kojih je u tri godine došlo do plaćanja po jamstvima od strane države (tzv. kriterij 3. poziva) ili koji su ugovorom s izvornog dužnika preneseni na državu.

Stanja trezorskih zapisa bez obzira na izvorni rok dospeljeća iskazana su po nominalnoj vrijednosti, tj. uključujući cjelokupni diskont. Stanja obveznica i kredita uključuju nedospjele vrijednosti glavnice bez uključenih stečenih kamata.

U dodatku je naveden podatak o ukupno izdanim jamstvima središnje države koja su umanjena za jamstva dana drugim jedinicama središnje države, fondovima socijalne sigurnosti i lokalnoj državi. Izvori podataka identični su kao za kredite.

¹ Obuhvat sektorske klasifikacije naveden je u dijelu "Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama". Iznimno je u ovoj tablici dug Hrvatskih cesta, Hrvatskih autocesta i Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka u dijelu 2. Inozemni dug opće države reklasificiran iz podsektora središnja država u podsektor fondovi socijalne sigurnosti od (uključujući) prosinca 1998., a u dijelu 1. Unutarnji dug opće države reklasificiran je od (uključujući) prosinca 2002. Do studenoga 2010. podaci o starom podsektoru republičkih fondova (HC, HV, HFP/AUDIO i HAC do prosinca 2007., nakon čega je HAC klasificiran u podsektor javnih nefinancijskih poduzeća) iskazani su u podsektoru fondovi socijalne sigurnosti. Fondovi socijalne sigurnosti prema ESA 95 uključuju Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i Hrvatski zavod za zapošljavanje. Također, Hrvatska radiotelevizija i HŽ Infrastruktura u skladu s metodologijom ESA 95 resektorizirane su iz podsektora javnih nefinancijskih poduzeća u podsektor središnje države od početka serije.

J. Nefinancijske statistike – izabrani podaci

Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i proizvođačkih cijena industrije

Godina	Mjesec	Bazni indeksi, 2010. = 100 ^a				Lančani indeksi				Godišnji mjesečni indeksi			
		Indeksi potrošačkih cijena			Proizvođačke cijene industrije ^b	Indeksi potrošačkih cijena			Proizvođačke cijene industrije ^b	Indeksi potrošačkih cijena			Proizvođačke cijene industrije ^b
		Ukupno	Dobra	Usluge		Ukupno	Dobra	Usluge		Ukupno	Dobra	Usluge	
2005.	prosinac	87,2	87,3	86,2	84,5	100,5	100,5	100,5	99,7	103,6	103,5	104,1	102,7
2006.	prosinac	89,0	89,0	89,0	86,1	100,0	100,0	100,2	100,0	102,0	101,4	104,2	101,9
2007.	prosinac	94,1	94,9	91,5	91,2	101,2	101,2	101,3	100,4	105,8	106,6	103,4	105,9
2008.	prosinac	96,8	97,3	95,3	95,1	99,4	99,1	100,5	98,7	102,9	102,4	104,3	104,3
2009.	prosinac	98,7	98,6	99,0	96,6	99,4	99,3	100,2	100,0	101,9	101,3	103,9	101,6
2010.	prosinac	100,5	100,8	99,3	102,1	100,0	100,1	99,9	101,0	101,8	102,2	100,3	105,7
2011.	prosinac	102,6	103,8	98,3	108,0	99,6	99,6	99,6	99,8	102,1	103,0	98,9	105,8
2012.	prosinac	107,4	109,4	100,2	115,4	99,9	99,9	99,7	100,0	104,7	105,5	102,0	106,9
2013.	prosinac	107,7	109,7	100,7	112,4	99,8	99,8	100,0	100,0	100,3	100,2	100,4	97,4
2014.	siječanj	107,6	109,5	100,9	112,4	99,9	99,8	100,2	100,0	100,1	100,1	100,0	97,8
	veljača	107,3	109,1	100,8	112,1	99,7	99,6	99,9	99,7	99,4	99,3	99,8	97,1
	ožujak	107,8	109,8	100,8	111,8	100,5	100,7	99,9	99,8	99,6	99,6	99,7	96,9
	travanj	108,1	110,2	100,9	111,7	100,3	100,3	100,1	99,9	99,5	99,5	99,7	97,0
	svibanj	108,4	110,4	101,1	111,7	100,2	100,2	100,2	100,0	99,8	99,6	100,4	97,6
	lipanj	108,0	109,8	101,5	111,5	99,7	99,4	100,4	99,8	99,6	99,3	100,6	97,1
	srpanj	107,6	109,2	102,0	111,7	99,6	99,4	100,4	100,3	99,9	99,7	100,7	97,6
	kolovoz	107,5	108,8	102,6	111,0	99,9	99,7	100,6	99,3	99,7	99,1	101,6	96,8
	rujan	108,3	109,8	102,6	111,1	100,7	100,9	100,0	100,1	99,8	99,2	101,7	96,8
	listopad	108,4	110,0	102,6	110,8	100,1	100,2	100,0	99,8	100,4	99,9	101,8	97,9
	studen	108,1	109,6	102,5	109,9	99,7	99,7	99,9	99,2	100,2	99,7	101,8	97,8
	prosinac	107,2	108,4	102,5	108,6	99,1	98,9	100,0	98,8	99,5	98,8	101,8	96,6

^a Od siječnja 2013. Državni zavod za statistiku počeo je objavljivati indekse potrošačkih cijena na novoj bazi (2010. godina, stara baza bila je 2005. godina), stoga su bazni indeksi za razdoblje od siječnja 1998. do prosinca 2012. preračunati na novu bazu (2010. = 100). ^b Na domaćem tržištu
Izvor: DZS

Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i proizvođačkih cijena industrije • Početkom 2004. godine Državni zavod za statistiku uveo je indeks potrošačkih cijena. Taj je pokazatelj kretanja cijena izrađen u skladu s metodološkim načelima koja su postavili Međunarodna organizacija rada (ILO) i Statistički ured Europske unije (Eurostat). Dana 17. veljače objavljeno je priopćenje o kretanju indeksa potrošačkih cijena u siječnju 2004. te vremenska serija indeksa potrošačkih cijena od siječnja 2001. DZS je naknadno izračunao i vremensku seriju indeksa potrošačkih

cijena od siječnja 1998. do prosinca 2000. godine. U skladu s tim DZS je prestao objavljivati indeks cijena na malo i indeks troškova života, čija metodologija izračuna nije u zadovoljavajućoj mjeri bila usklađena s međunarodno prihvaćenim standardima. Osnovne značajke indeksa potrošačkih cijena prikazane su u Okviru 1. u Biltenu HNB-a broj 91 (2004.). Prosječna godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena prikazana je u tablici Ekonomski indikatori u Biltenu HNB-a.

Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena

Godina	Mjesec	Bazni indeksi, 2010. = 100			Lančani indeksi			Godišnji indeksi		
		Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge
2005.	prosinac	89,1	89,5	86,7	100,1	100,0	100,5	103,0	102,9	103,7
2006.	prosinac	91,1	91,5	88,9	99,8	99,7	100,3	102,3	102,2	102,5
2007.	prosinac	95,6	96,4	91,9	100,8	100,8	100,4	105,0	105,3	103,5
2008.	prosinac	99,6	100,2	96,5	99,4	99,3	100,2	104,2	104,0	105,0
2009.	prosinac	99,9	100,1	98,8	98,8	98,6	100,2	100,2	99,8	102,4
2010.	prosinac	99,9	100,2	98,6	99,1	99,0	99,7	100,1	100,1	99,8
2011.	prosinac	102,8	103,5	99,6	99,5	99,4	100,1	102,9	103,3	101,1
2012.	prosinac	104,9	105,4	102,5	99,4	99,2	100,0	102,0	101,9	102,8
2013.	prosinac	105,5	105,9	103,3	99,1	98,9	100,0	100,6	100,5	100,9
2014.	siječanj	104,9	105,1	103,5	99,4	99,2	100,1	100,3	100,2	100,8
	veljača	104,4	104,6	103,3	99,6	99,5	99,8	99,9	99,8	100,5
	ožujak	105,3	105,7	103,2	100,9	101,1	100,0	100,3	100,3	100,4
	travanj	105,5	106,0	103,2	100,2	100,2	99,9	99,8	99,7	100,0
	svibanj	105,7	106,1	103,5	100,1	100,1	100,3	99,4	99,2	100,1
	lipanj	105,4	105,6	103,8	99,7	99,6	100,4	99,2	98,9	100,2
	srpanj	104,7	104,7	104,4	99,4	99,2	100,6	98,8	98,6	100,0
	kolovoz	104,8	104,5	105,6	100,0	99,8	101,1	99,2	98,6	101,7
	rujan	105,7	105,5	105,7	100,9	101,0	100,1	99,3	98,6	102,0
	listopad	106,1	106,2	105,3	100,4	100,6	99,6	99,5	99,0	101,7
	studen	106,2	106,4	105,1	100,1	100,2	99,8	99,8	99,3	101,7
	prosinac	105,1	105,0	105,1	99,0	98,7	100,1	99,6	99,2	101,7

Izvor: DZS

Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena • Temeljni indeks potrošačkih cijena izračunava se u Državnom zavodu za statistiku, a dobiva se tako da se iz košarice dobara i usluga za izračunavanje ukupnog indeksa potrošačkih cijena isključuje cijene poljoprivrednih proizvoda i administrativno regulirane cijene (među ostalim, tu su svrstane i cijene električne struje i naftnih

derivata). Udio dobara i usluga koji se isključuju iz košarice za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena u 2013. godini iznosi 35,23% (od toga se 5,53 postotna boda odnose na poljoprivredne proizvode, a 29,70 postotnih bodova na proizvode čije se cijene administrativno reguliraju). Isključivanje se provodi metodom nultog pondera.

Tablica J3: Hedonistički indeks cijena nekretnina

Godina	Tromjesečje	Bazni indeksi, 2010. = 100			Godišnje stope promjene			Stope promjene u odnosu na prethodno tromjesečje		
		Hrvatska	Zagreb	Jadran	Hrvatska	Zagreb	Jadran	Hrvatska	Zagreb	Jadran
2005.		82,8	85,5	74,8	11,2	9,7	16,8
2006.		97,5	101,7	85,1	17,7	18,9	13,8
2007.		109,2	112,7	99,1	12,0	10,8	16,4
2008.		113,0	115,7	105,2	3,5	2,7	6,2
2009.		108,8	109,5	106,8	-3,8	-5,4	1,5
2010.		100,0	100,0	100,0	-8,1	-8,7	-6,4
2011.		96,3	94,9	99,5	-3,7	-5,1	-0,5
2012.		97,3	97,0	97,9	1,0	2,2	-1,6
2013.		81,2	82,5	78,4	-16,5	-15,0	-19,9
2014.		79,3	80,1	77,7	-2,4	-2,9	-0,9
2012.	1. tr.	101,1	100,7	102,1	5,1	5,5	4,2	4,3	4,7	3,2
	2. tr.	99,5	97,7	103,2	3,4	5,1	-0,5	-1,7	-2,9	1,0
	3. tr.	95,6	96,3	94,0	-0,2	1,3	-3,3	-3,9	-1,4	-8,9
	4. tr.	92,9	93,2	92,3	-4,2	-3,1	-6,8	-2,8	-3,3	-1,8
2013.	1. tr.	85,7	88,3	79,8	-15,3	-12,3	-21,9	-7,8	-5,3	-13,6
	2. tr.	80,1	81,7	76,6	-19,4	-16,4	-25,7	-6,5	-7,5	-4,0
	3. tr.	79,5	80,4	77,5	-16,8	-16,5	-17,5	-0,8	-1,6	1,2
	4. tr.	79,6	79,5	79,6	-14,4	-14,7	-13,7	0,0	-1,1	2,7
2014.	1. tr.	77,4	81,2	69,3	-9,7	-8,0	-13,2	-2,7	2,1	-13,0
	2. tr.	77,8	79,3	74,7	-2,9	-2,9	-2,5	0,6	-2,3	7,9
	3. tr.	81,5	80,2	84,4	2,5	-0,3	8,8	4,7	1,1	13,0
	4. tr.	80,5	79,6	82,5	1,2	0,0	3,6	-1,3	-0,8	-2,2

Tablica J3: Hedonistički indeks cijena nekretnina • Hrvatska narodna banka započela je 2008. metodološki rad na izradi hedonističkog indeksa cijena stambenih nekretnina (HICN)². Korištenjem ulaznih podataka o realiziranim transakcijama i procjenama realiziranih transakcija iz baze Hrvatske burze nekretnina konstruiran je ekonometrijski model za izradu hedonističkog indeksa cijena nekretnina (HICN), koji je metodološki usklađen s odredbama Eurostatova Priručnika o indeksima cijena stambenih nekretnina (engl. *Handbook on Residential Property Prices Indices*)³. HICN se iskazuje na tromjesečnoj i godišnjoj osnovi počevši od prvog tromjesečja 1997., na razini Republike Hrvatske i dviju regija: Grada Zagreba i Jadrana. Osnovna ideja metodologije koja se primijenjuje pri izračunu indeksa jest da kupci određuju korisnost nekretnine na temelju

njezinih obilježja, pa je nužno odrediti cijene tih obilježja (atributa), tzv. implicitne cijene. No, budući da ne postoji tržište pojedinih atributa stambenog prostora, njihove se cijene procjenjuju jednostavnim ekonometrijskim modelima. Nakon procjene cijena pojedinih atributa za svaku je nekretninu moguće odrediti njezinu čistu cijenu, tj. cijenu koja je korigirana za utjecaj pojedinih atributa dane nekretnine, poput lokacije na kojoj se nekretnina nalazi, površine, broja soba i sl. Dinamika čistih cijena izravno se koristi za izračun HICN-a. Prema metodologiji ovakav indeks, za razliku od primjerice indeksa prosječne cijene ili medijana kvadrata stambenog prostora, korigira kretanje cijena za moguću pristranost u podacima uzrokovanu činjenicom što je u nekom razdoblju prodan neuobičajeno velik broj iznadprosječno ili ispodprosječno kvalitetnih nekretnina.

2 Korištena metodologija detaljno je opisana u Kunovac, D. et al. (2008.) *Primjena hedonističke metode za izračunavanje indeksa cijena nekretnina u Hrvatskoj*, Istraživanje I-20, HNB.

3 http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/hicp/methodology/hps/rppi_handbook

Tablica J4: Prosječne mjesečne neto plaće
u tekućim cijenama, u kunama

Godina	Mjesec	Prosječne mjesečne neto plaće	Lančani indeksi	Godišnji mjesečni indeksi	Godišnji kumulativni indeksi
2005.	prosinac	4.473,0	97,3	103,7	104,9
2006.	prosinac	4.735,0	97,0	105,9	105,2
2007.	prosinac	4.958,0	96,6	104,7	105,2
2008.	prosinac	5.410,0	100,3	109,1	107,0
2009.	prosinac	5.362,0	99,6	99,1	102,6
2010.	prosinac	5.450,0	97,6	101,7	100,6
2011.	prosinac	5.493,0	95,9	100,8	101,8
2012.	prosinac	5.487,0	96,6	99,9	100,7
2013.	prosinac	5.556,0	98,6	101,3	100,7
2014.	siječanj	5.553,0	99,9	100,4	100,4
	veljača	5.427,0	97,7	99,6	100,0
	ožujak	5.502,0	101,4	99,7	99,9
	travanj	5.497,0	99,9	100,3	100,0
	svibanj	5.497,0	100,0	98,5	99,7
	lipanj	5.558,0	101,1	101,3	100,0
	srpanj	5.530,0	99,5	100,5	100,1
	kolovoz	5.516,0	99,7	100,1	100,1
	rujan	5.442,0	98,7	100,3	100,1
	listopad	5.532,0	101,7	100,5	100,1
	studen	5.632,0	101,8	100,0	100,1
	prosinac	5.716,0	101,5	102,9	100,3

Izvor: DZS

Tablica J5: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača
indeksni bodovi, originalni podaci

Godina	Mjesec	Kompozitni indeksi			Indeksi odgovora						
		Indeks pouzdanja potrošača	Indeks očekivanja potrošača	Indeks raspoloženja potrošača	I1	I2	I3	I4	I7	I8	I11
2005.	prosinac	-26,4	-13,7	-25,6	-16,4	-5,9	-34,4	-21,5	27,6	-25,9	-50,6
2006.	prosinac	-18,9	-4,7	-15,4	-10,9	1,1	-22,4	-10,5	16,9	-12,9	-49,4
2007.	prosinac	-24,7	-15,5	-24,5	-16,8	-9,8	-31,8	-21,2	12,8	-25,0	-54,8
2008.	prosinac	-42,0	-33,3	-40,9	-30,7	-25,9	-51,8	-40,6	43,4	-40,3	-57,9
2009.	prosinac	-46,8	-32,7	-47,6	-35,7	-22,6	-64,5	-42,8	63,9	-42,5	-58,0
2010.	prosinac	-42,9	-30,6	-48,7	-40,7	-21,7	-65,9	-39,4	55,7	-39,4	-54,8
2011.	prosinac	-23,6	-8,9	-43,1	-31,6	-5,5	-56,5	-12,3	25,0	-41,2	-51,4
2012.	prosinac	-47,1	-33,5	-52,6	-42,1	-23,1	-71,4	-43,9	59,1	-44,2	-62,3
2013.	prosinac	-40,7	-26,3	-45,9	-34,5	-17,4	-61,9	-35,2	49,9	-41,3	-60,4
2014.	siječanj	-33,8	-20,1	-41,1	-30,5	-13,3	-56,5	-26,9	40,1	-36,3	-54,8
	veljača	-35,1	-21,1	-41,6	-28,4	-10,2	-58,3	-31,9	42,4	-38,2	-55,7
	ožujak	-36,5	-23,9	-45,9	-33,4	-13,7	-60,7	-34,1	40,6	-43,5	-57,7
	travanj	-36,0	-26,0	-47,5	-34,5	-14,5	-66,1	-37,4	39,5	-42,0	-52,6
	svibanj	-38,4	-27,1	-50,2	-38,2	-17,7	-67,9	-36,5	41,3	-44,4	-57,9
	lipanj	-34,7	-23,7	-44,2	-30,8	-13,8	-60,5	-33,5	37,2	-41,3	-54,1
	srpanj	-36,4	-22,9	-46,2	-32,2	-13,1	-60,1	-32,7	39,8	-42,8	-59,8
	kolovoz	-33,8	-22,0	-40,3	-28,3	-12,9	-58,3	-31,2	37,6	-34,2	-53,5
	rujan	-34,8	-22,5	-42,1	-30,1	-13,2	-57,6	-31,8	39,0	-38,6	-55,0
	listopad	-37,6	-25,1	-41,3	-27,3	-14,2	-55,1	-36,0	42,2	-41,7	-57,9
	studen	-37,0	-24,0	-43,9	-31,3	-13,7	-60,4	-34,2	43,6	-40,0	-56,4
	prosinac	-35,6	-24,3	-42,4	-31,4	-16,7	-57,0	-31,9	39,3	-38,7	-54,5

Izvori: Ipsos Puls; HNB

Tablica J5: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača • Anketa pouzdanja potrošača provodi se od travnja 1999. prema metodologiji Europske komisije pod nazivom Zajednički harmonizirani program europskih anketa pouzdanja. To se anketno istraživanje do travnja 2005. provodilo jednom u tromjesečju (u siječnju, travnju, srpnju i listopadu). Od svibnja 2005. provodi se svakoga mjeseca, uz tehničku i financijsku pomoć Europske komisije.

Upitnik sadržava ukupno 23 pitanja kojima se ispituje percepcija potrošača glede promjena ekonomskih pojava s kojima se oni svakodnevno susreću. Na osnovi odgovora iz Ankete o pouzdanju potrošača utvrđuje se vrijednost indeksa odgovora prema zadanoj metodologiji. Iz vrijednosti indeksa odgovora izračunava se i prati kretanje triju kompozitnih indeksa: indeksa pouzdanja potrošača (IPP), indeksa raspoloženja potrošača (IRP) i indeksa očekivanja potrošača (IOP). Svaki navedeni kompozitni indeks za sebe aritmetička je sredina indeksa odgovora (I), tj. prosjek prethodno kvantificiranih odgovora na pojedina pitanja iz ankete:

$$I_i = \sum_z^k r_i \cdot w_i$$

gdje je: r vrijednost odgovora, w udio ispitanika koji su se opredijelili za pojedini odgovor (ponder), i pitanje iz upitnika, z ponuđeni/odabrani odgovor, k broj ponuđenih odgovora na pojedino pitanje. Vrijednosti navedenih indeksa kreću se u rasponu

$-100 < I_i < 100$. Veće vrijednosti indeksa u odnosu na prethodno razdoblje upućuju na porast očekivanja (optimizma) glede specifičnog područja obuhvaćenog pojedinim pitanjem.

U tablici su prikazane vrijednosti odabranih indeksa odgovora na pitanja:

I1: Kako se tijekom proteklih 12 mjeseci promijenila financijska situacija u vašem kućanstvu?

I2: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti financijska situacija u vašem kućanstvu?

I3: Što mislite, kako se tijekom posljednjih 12 mjeseci promijenila ukupna ekonomska situacija u Hrvatskoj?

I4: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti ukupna ekonomska situacija u Hrvatskoj?

I7: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti broj nezaposlenih?

I8: S obzirom na ukupnu ekonomsku situaciju, mislite li da je sada pravo vrijeme za kupnju trajnih dobara za kućanstvo (namještaja, stroja za pranje rublja, televizora i sl.)?

I11: Koliko je vjerojatno da ćete tijekom sljedećih 12 mjeseci uspjeti išta uštedjeti?

Komponente kompozitnih indeksa jesu:

IPP: I2, I4, I7 × (-1), I11

IOP: I2, I4

IRP: I1, I3, I8.

Kratice i znakovi

Kratice

AMA	– napredni pristup za izračun kapitalnog zahtjeva za operativni rizik (engl. <i>Advanced Measurement Approach</i>)		rizik zasnovan na internim rejting-sustavima (engl. <i>internal ratings-based approach</i>)
b. b.	– bazni bodovi	JDD	– javna dionička društva
BDP	– bruto domaći proizvod	kn	– kuna
BDV	– bruto dodana vrijednost	kom.	– komad
BIS	– Banka za međunarodne namire (engl. <i>Bank for International Settlements</i>)	lp	– lipa
blag.	– blagajnički	MF	– Ministarstvo financija
cif	– cijena s osiguranjem i vozarinom (engl. <i>cost, insurance and freight</i>)	mil.	– milijun
DAB	– Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	mj.	– mjesec
d.d.	– dioničko društvo	mlrd.	– milijarda
DKZ	– Direktiva o kapitalnim zahtjevima	MMF	– Međunarodni monetarni fond
d.o.o.	– društvo s ograničenom odgovornošću	MONEYVAL	– Odbor stručnjaka za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma (engl. <i>Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism</i>)
DZS	– Državni zavod za statistiku	MRS	– Međunarodni računovodstveni standardi
Eba	– Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (engl. <i>European Banking Authority</i>)	MSFI	– Međunarodni standardi financijskog izvještavanja
EBRD	– Europska banka za obnovu i razvoj (engl. <i>European Bank for Reconstruction and Development</i>)	MTP	– multilateralna trgovinska platforma
EMU	– Ekonomska i monetarna unija	NKD	– Nacionalna klasifikacija djelatnosti
engl.	– engleski	NKS	– Nacionalni klirinški sustav
ESB	– Europska središnja banka	NN	– Narodne novine
EU	– Europska unija	NOP	– Nacionalni odbor za platni promet
Fed	– američka središnja banka (engl. <i>Federal Reserve System</i>)	NRP	– neto raspoložive pričuve
Fina	– Financijska agencija	OECD	– Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj (engl. <i>Organization for Economic Cooperation and Development</i>)
FMA	– Agencija za nadzor financijskih tržišta (engl. <i>Financial Market Authority</i>)	PDV	– porez na dodanu vrijednost
fob	– franko paluba (engl. <i>free on board</i>)	PN	– primarni novac
FZOEU	– Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	POS (EFTPOS)	– elektronički prijenos novčanih sredstava na prodajnome mjestu (engl. <i>Electronic Funds Transfer of Point of Sale</i>)
g.	– godina	RDG	– račun dobiti i gubitka
GC	– gotovinski centar	RH	– Republika Hrvatska
GFS	– metodologija MMF-a za statistiku javnih financija (engl. <i>Government Finance Statistics</i>)	ROAA	– profitabilnost prosječne imovine (engl. <i>Return on Average Assets</i>)
HAC	– Hrvatske autoceste	ROAE	– profitabilnost prosječnoga kapitala (engl. <i>Return on Average Equity</i>)
Hanfa	– Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga	SAD	– Sjedinjene Američke Države
HBOR	– Hrvatska banka za obnovu i razvitak	SDR	– posebna prava vučenja (engl. <i>Special Drawing Rights</i>)
HC	– Hrvatske ceste	SMTK	– Standardna međunarodna trgovinska klasifikacija
HNB	– Hrvatska narodna banka	T-HT	– Hrvatski telekom d.d.
HSVP	– Hrvatski sustav velikih plaćanja	tis.	– tisuća
HV	– Hrvatske vode	tr.	– tromjesečje
HWWI	– Institut za međunarodnu ekonomiju u Hamburgu (njem. <i>Hamburgisches Weltwirtschaftsinstitut</i>)	TZ	– trezorski zapisi
HZMO	– Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	VIKR	– valutno inducirani kreditni rizik
HZZ	– Hrvatski zavod za zapošljavanje	VP	– vlasnički papiri
IMA	– metoda internog modela (engl. <i>internal model method</i>) za izračun kapitalnog zahtjeva za tržišne rizike	ZOKI	– Zakon o kreditnim institucijama
Ina	– Industrija nafte d.d.	WB	– Svjetska banka (engl. <i>World Bank</i>)
IRB	– pristup za izračun kapitalnog zahtjeva za kreditni		

Troslovne oznake za valute

CHF	– švicarski franak
EUR	– euro
GBP	– funta sterlinga
HRK	– kuna
JPY	– jen
USD	– američki dolar
XDR	– posebna prava vučenja

Znakovi

–	– nema pojave
....	– ne raspolaže se podatkom
0	– podatak je manji od 0,5 upotrijebljene jedinice mjere
∅	– prosjek
a, b, c,...	– oznaka za napomenu ispod tablice i slike
()	– nepotpun, odnosno nedovoljno provjeren podatak